ဆုတ္တန္တဝိဝုကေ ပဏ္ဍိပန်ကာယေ
ပူလပဏ္ဍာသပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာဘူတာ
တဒန္တပဟာဗုဒ္ဓဃောသတ္ထေရေန ကတာ

ပပဉ္စသူဒန် နာမ

ပူလပဏ္ဍာသဋ္ဌကထာ

(ဒုတိယော ဘာဂေါ)

ဗုဒ္ဓဇာတ္တိ ပုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
ပုဒ္ဓဏယန္တာလယေ ပုဒ္ဓါဝိတာ

ပုဒ္ဓဇောတ် ၂၄၉၀ ဗုဒ္ဓဇောတ် ၁၃၁၃ ၁၉၅၇

၁၄၀၆

သုတ္တန္တပိဋကေ မဇ္ဈိမနိကာယေ
မူလပဏ္ဏာသပါဋိယာ သံဝဏ္ဏနာဘူတာ
ဘဒန္တမဟာဗုဒ္ဓဃောသတ္ထေရေန ကတာ

ပပဉ္ဇသူဒနီ နာမ

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ

(ဒုတိယော ဘာဂေါ)

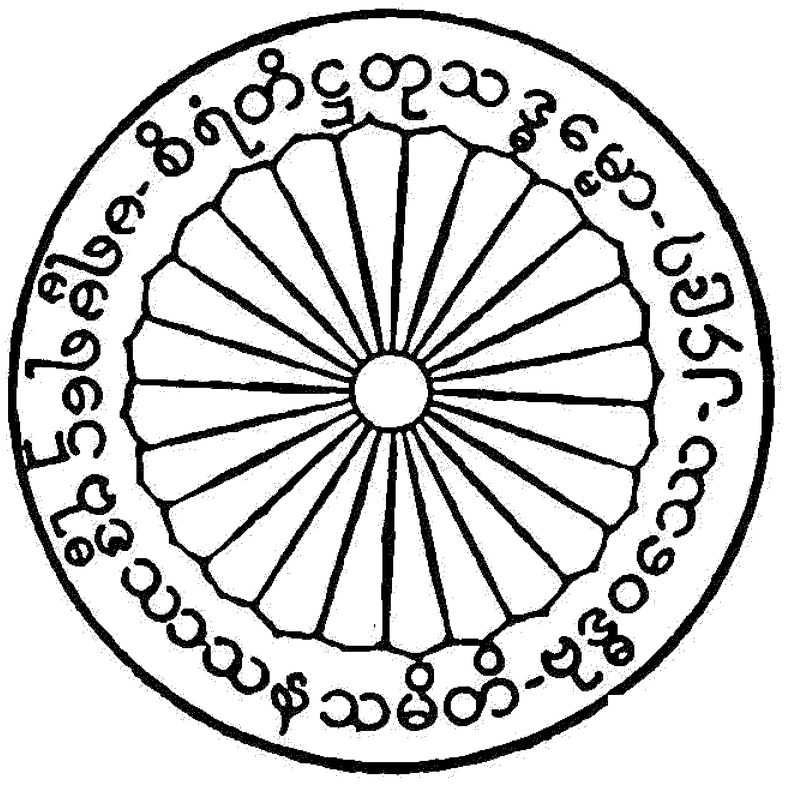

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
မုဒ္ဒဏယန္တာလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿေ ၂၅၀၁ မျမ္မဝဿေ ၁၃၁၉ ၁၉၅၇

မာတိကာ ဝိဋ္ဌက်

၄-မဟာယမကဝဂ္ဂ

၁-စူဠဒေါသိဂ်သုတ္တဝဏ္ဏနာ ၁၃၈
၂-မဟာဒေါသိဂ်သုတ္တဝဏ္ဏနာ ၁၄၇
၃-မဟာဒေါပါလကသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၁၅၉
၄-စူဠဒေါပါလကသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၁၆၇
၅-စူဠသစ္စကသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၁၆၉
၆-မဟာသစ္စကသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၁၈၅
၇-စူဠတဏှာသင်္ခယသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၁၉၆
၈-မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၀၅
၉-မဟာအဿပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၁၂
၁၀-စူဠအဿပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၂၅

၅-စူဠယမကဝဂ္ဂ

၁-သာလေယျကသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၂၇
၂-ဝေရဉ္ဇကသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၃၄
၃-မဟာဝေဒလ္လသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၃၄
၄-စူဠဝေဒလ္လသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၅၅
၅-စူဠဓမ္မသမာဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၆၉
၆-မဟာဓမ္မသမာဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၇၃
၇-ဝိမံသကသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၇၇
၈-ကောသမ္ဗိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၈၇
၉-ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၃၀၂
၁၀-မာရတဇ္ဇနီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၃၁၂

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ ဒုတိယဘာဂေ
မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

မဇ္ဈိမနိကာယ

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ။

၃-ဩပမ္မဝဂ္ဂ

၁-ကကစူပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂၂။ **ဝေံ မေ သုတ**န္တိ ကကစူပမသုတ္တံ။ တတ္ထ **မောဋ္ဌိယဖဂ္ဂုနော**တိ **မောဋ္ဌိ**တိ စူဋ္ဌာ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ—

"ဆေတ္ဘာန မောဋ္ဌိ ဝရဂန္ဓဝါသိတံ၊
ဝေဟာယသံ ဥက္ခိပိ သကျပုဂ်ဝေါ။
ရတနစက်ောဋ္ဌဝရေန ဝါသဝေါ၊
သဟဿနေတ္တော သိရသာ ပဋိဂ္ဂဟီ"တိ။

သာ တဿ ဂိဟိကာလေ မဟတီ အဟောသိ၊ တေနဿ **မောဋ္ဌိယဖဂ္ဂုနော**တိ သခ်ါ ဥဒပါဒိ။ ပဗ္ဗဇိတမ္ပိ နံ တေနေဝ နာမေန သဉ္ဇာနန္တိ။ **အတိဝေလ**န္တိ ဝေလံ အတိက္ကမိတ္ဘာ။ တတ္ထ ကာလဝေလာ, သီမဝေလာ, သီလဝေလာတိ တိဝိဓာ ဝေလာ။ "တာယံ ဝေလာယံ ဇူမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသီ"တိ[၁] အယံ ကာလ-ဝေလာ နာမ။ "ဌိတဓမ္မော ဝေလံ နာတိဝတ္တတီ"တိ[၂] အယံ သီမဝေလာ နာမ။ "ဝေလာအနတိက္ကမော သေတုဃာတော"တိ[၃] စ "ဝေလာ စေသာ အဝီတိက္ကမ-နဋ္ဌေနာ"တိ စ အယံ သီလဝေလာ နာမ။ တံ တိဝိဓမ္ပိ သော အတိက္ကမိယေဝ။ ဘိက္ခုနိယော ဟိ ဩဝဒိတုံ ကာလော နာမ အတ္ထိ၊ သော အတ္ထဂ်တေပိ

၁-ဝိ ၃-၂၊ ခု ၁-၇၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၄၁၉၊ ခု ၁-၁၄၀၊ အံ ၃-၃၉-ပိဋ္ဌေသု။ ၃-အဘိ ၁-၇၆-ပိဋ္ဌေ။

သူရိယေ သြဝဒန္တော တံ ကာလဝေလမ်ိ အတိက္ကမိ။ ဘိက္ခုနိနံ သြဝါဒေ ပမာဏံ နာမ အတ္ထိ သိမာ မရိယာဒါ၊ သော ဥတ္တရိဆပ္ပဥ္စဝါစာဟိ သြဝဒန္တော တံ သိမဝေလမ်ိ အတိက္ကမိ။ ကထေန္တော ပန ဒဝသဟဂတံ ကတ္တာ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိ-ပဟောနကံ ကထေတိ၊ ဧဝံ သိလဝေလမ်ိ အတိက္ကမိ။

သံသဋ္ဌောတိ မိဿီဘူတော သမာနသုခဒုက္ခော ဟုတ္ဝာ။ **သမ္မုခါ**တိ ပုရတော။ **အဝဏ္ဏံ ဘာသတီ**တိ တာ ပန ပစနကောဋ္ဌနာဒိနိ ကရောန္တိယော ဒိသွာ နတ္ထိ ဣမာသံ အနာပတ္တိ နာမ၊ ဣမာ ဘိက္ခုနိယော အနာစာရာ ဒုဗ္ဘစာ[၁] ပဂဇ္ဈာတိ အဂုဏံ ကထေတိ။ **အဓိကရဏမ်ိ ကရောတီ**တိ ဣမေသံ ဘိက္ခူနံ ဣမာ ဘိက္ခုနိယော ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ အက္ခိနိ ဒယ္ဟန္တိ၊ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ပုပ္ဖပူဇာ ဝါ အာသနမောဝနပရိဘဏ္ဍကရဏာဒိနိ ဝါ ဣမာသံ ဝသေန ဝတ္တန္တိ။ ကုလဓိတရော တော လဇ္ဇိနိယော၊ တုမ္ဟေ ဣမာ၂ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဝဒထ၊ အယံ နာမ တုမှာကံ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ဝိနယဓရာနံ သန္တိကံ အာဂန္တွာ ဝိနိစ္ဆယံ မေ ဒေထာတိ အဓိကရဏံ အာကဍ္ဎတိ။

မောဋ္ဌိယဖဂ္ဂုနဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတီတိ နတ္ထိ ဣမဿ ဘိက္ခုနော အနာပတ္တိ နာမ။ နိစ္စကာလံ ဣမဿ ပရိဝေဏဒွါရံ[၃] အသုညံ ဘိက္ခုနိဟိတိ အဂုဏံ ကထေတိ။ **အဓိကရဏမ်ိ ကရောန္တီ**တိ ဣမေသံ ဘိက္ခူနံ မောဋ္ဌိယ-ဖဂ္ဂုနတ္ထေရဿ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ _ အက္ခိနိ ဒယ္ဟန္တိ။ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ အညေသံ ဝသနဋ္ဌာနံ သြလောကေတုမ်ိ န သက္ကာ။ ဝိဟာရံ အာဂတဘိက္ခုနိယော သြဝါဒံ ဝါ ပဋိသန္ထာရံ ဝါ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆံ ဝါ ထေရမေဝ နိဿာယ လဘန္တိ၊ ကုလပုတ္တကော လဇ္ဇိ ကုက္ကုစ္စကော၊ ဝေရုပံ နာမ တုမ္ဟေ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဝဒထ၊ ထေဝ ဝိနယဓရာနံ သန္တိကေ ဝိနိစ္ဆယံ ဒေထာတိ အဓိကရဏံ အာကဍ္ဎန္တိ။

သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဇေဒဝေါစာတိ နေဝ ပိယကမ္ယတာယ န ဘေဒါ-ဓိပ္ပါယေန၊ အတ္ထကာမတာယ အဝေါစ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "ဣမဿ ဘိက္ခုဿ ဧဝံ သံသဋ္ဌဿ ဝိဟရတော အယသော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ သော သာသနဿာပိ အဝဏ္ဏော ယေဝ။ အညေန ပန ကထိတော အယံ နာမ သြရမိဿတိ၊ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသေတ္ဝာ သြဝဒိတော သြရမိဿတိ" တိ တဿ အတ္ထ-ကာမတာယ ဘဂဝန္တံ ဧတံ "အာယသ္မာ ဘန္တေ" တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။

၂၂၃။ **အာမန္တေဟီ**တိ ဇာနာပေဟိ။ **အာမန္တေ**တိ ပက္ကောသတိ။

၁-ဒုဗ္ဘတာ (သီ) ၂-ဣမာသံ (သျာ) ၃-ပရိဝေဏဒွာနံ (သျာ၊က)

၂၂၄။ **သဒ္ဓါ**တိ သဒ္ဓါယ။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ တွံ ကုလပုတ္တော စေဝ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတော စ၊ ယသ္မာ ဝါ တေ ဧတောဟိ သဒ္ဓိံ သံသဋ္ဌသ ဝိဟရတော ယေ တာ အက္ကောသိဿန္တိ ဝါ၊ ပဟရိဿန္တိ ဝါ၊ တေသု ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ သံသဂ္ဂေ ပဟီနေ နုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တသ္မာ။ **တတြာ**တိ တသ္မိံ အဝဏ္ဏ-ဘာသနေ။ **ဂေဟသိတာ**တိ ပဋ္ဌကာမဂုဏနိဿိတာ။ **ဆန္ဒာ**တိ တဏ္ဟာဆန္ဒာပိ ပဋိဃဆန္ဒာပိ။ **ဝိပရိဏတ**န္တိ ရတ္တမ္ပိ စိတ္တံ ဝိပရိဏတံ။ ဒုဋ္ဌမ္ပိ၊ မူဋ္ဌမ္ပိ စိတ္တံ ဝိပရိဏတံ။ ဣဓ ပန တဏ္ဟာဆန္ဒဝသေန ရတ္တမ္ပိ ဝဋ္ဌတိ၊ ပဋိဃဆန္ဒဝသေန ဒုဋ္ဌမ္ပိ ဝဋ္ဌတိ။ **ဟိတာနုကမ္ပီ**တိ ဟိတေန အနုကမ္ပမာနော ဟိတေန ဖရမာနော။ **န ဒေါသန္တရော**တိ န ဒေါသစိတ္တော ဘဝိဿာမိ။

၂၂၅။ **အထ ခေါ ဘဂဝါ**တိ ကသ္မာ အာရဘိ? ဖဂ္ဂုနသ ကိရ ဧတ္တကံ ဩဝါဒံ သုတ္ဝာပိ[၁] "ဘိက္ခုနိသံသဂ္ဂတော ဩရမိဿာမိ ဝိရမိဿာမီ"တိ စိတ္တမ္ပိ န ဥပ္ပန္နံ၊ ဘဂဝတာ ပန သဒ္ဓိံ ပဋ္ဌာဏီ ဝိယ ပဋိဝိရုဒ္ဓေါ အဋ္ဌာသိ၊ အထသ ဘဂဝတော ယထာ နာမ ဇိဃစ္ဆိတသ ဘောဇနေ, ပိပါသိတသ ပါနီယေ, သီတေန ဖုဋ္ဌသ ဥဏ္ဟေ ဒုက္ခိတသ သုခေ ပတ္ထနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝမေဝ ဣမံ ဒုဗ္ဗစံ ဘိက္ခုံ ဒိသ္ဝာ ပဌမဗောဓိယံ သုဗ္ဗစာ[၂] ဘိက္ခူ အာပါထံ အာဂမိံသု။ အထ တေသံ ဝဏ္ဏံ ကထေတုကာမော ဟုတ္ဝာ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။

တတ္ထ **အာရာဓယိံသူ**တိ ဂဏ္ဟိံသု ပူရယိံသု။ **ဧကံ သမယ**န္တိ ဧကသ္မိံ သမယေ။ **ဧကာသနဘောဇန**န္တိ ဧကံ ပုရေဘတ္တဘောဇနံ။ သူရိယုဂ္ဂမနတော ဟိ ယာဝ မဇ္ဈန္ဒိကာ သတ္တက္ခတ္တုံ[၃] ဘုတ္တဘောဇနမ္ပိ ဣဓ ဧကာသနဘောဇနန္တေဝ အဓိပ္ပေတံ။ **အပ္ပါဗာဓတ**န္တိ နိရာဗာဓတံ။ **အပ္ပါတင်္ကတ**န္တိ နိဒ္ဒုက္ခတံ။ **လဟုဋ္ဌာ-နန္တိ** သရီရသ သလ္လဟုကံ ဥဋ္ဌာနံ။ **ဗလ**န္တိ ကာယဗလံ။ **ဖာသုဝိဟာရ**န္တိ ကာယသ သုခဝိဟာရံ။ ဣမိနာ ကိံ ကထိတံ? ဒိဝါ ဝိကာလဘောဇနံ ပဇဟာပိတကာလော ကထိတော။ ဘဒ္ဒါလိသုတ္တေ ပန ရတ္တိံ ဝိကာလဘောဇနံ ပဇဟာပိတကာလော ကထိတော။ ဣမာနိ ဟိ ဒွေ ဘောဇနာနိ ဘဂဝါ န ဧကပ္ပဟာရေန ပဇဟာပေသိ။ ကသ္မာ? ဣမာနေဝ ဟိ ဒွေ ဘောဇနာနိ ဝဋ္ဌေ သတ္တာနံ အာစိဏ္ဏာနိ။ သန္တိ ကုလပုတ္တာ သုခုမာလာ၊ တေ ဧကတော ဒွေပိ ဘောဇနာနိ ပဇဟန္တာ ကိလမန္တိ။ တသ္မာ ဧကတော အပဇဟာပေတ္ဝာ ဧကသ္မိံ ကာလေ ဒိဝါ ဝိကာလဘောဇနံ၊ ဧကသ္မိံ ရတ္တိံ ဝိကာလဘောဇနန္တိ ဝိသုံ ပဇဟာပေသိ။ တေသု ဣဓ ဒိဝါ ဝိကာလဘောဇနံ ပဇဟာပိတကာလော

၁-ကဘ္ဘာပိ (သျာ၊က) ၂-သုဗ္ဗစာပိ (သီ၊သျာ) ၃-သတက္ခတ္တုံ (သီ)၊ ဒသက္ခတ္တုံ (သျာ)

ကထိတော။ တတ္ထ ယသ္မာ ဗုဒ္ဓါန ဘယံ ဒဿေတ္ဝာ တဇ္ဇေတ္ဝာ ပဇဟာပေန္တိ၊ အာနိသံသံ ပန ဒဿေတ္ဝာ ပဇဟာပေန္တိ၊ ဧဝံ ဟိ သတ္ထာ သုခေန ပဇဟန္တိ။ တသ္မာ အာနိသံသံ ဒဿေန္တော ဣမေ ပဉ္စ ဂုဏေ ဒဿေသိ။ **အနုသာသနီကရဏီယာ**တိ ပုနပ္ပုနံ သာသနေ ကတ္တဗ္ဗံ နာဟောသိ။ ''ဣဒံ ကရောထ ဣဒံ မာ ကရောထာ''တိ သတ္ထုပ္ပါဒကရဏီယမတ္တမေဝ အဟောသိ။ တာဝတ္တကေနေဝ တေ ကတ္တဗ္ဗံ အကံသု၊ ပဟာတဗ္ဗံ ပဇဟိံသု၊ ပဋိမဗောဓိယံ ဘိက္ခဝေ သုဗ္ဗစာ ဘိက္ခူ။ အဟေသုံ အသဝါ ဩဝါဒပဋိကရာတိ။

ဣဒါနိ နေသံ သုဗ္ဗစဘာဝဒီပကံ ဥပမံ အာဟရန္တော **သေယ္ယထာပီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သုဘူမိယန္တိ** သမဘူမိယံ။ ''သုဘူမျံ သုခေတ္တေ ဝိဟတခါဏုကေ ဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌပေထျာ''တိ ဇ္ဈေ ပန မဇ္ဈဘူမိ သုဘူမိတိ အာဂတာ။ **စတုမဟာပထေ**တိ ဒ္ဝိန္နံ မဟာမဂ္ဂါနံ ဝိနိဝိဗ္ဘုတ္တာ ဂတဋ္ဌာနေ။ **အာဇညရထော**တိ ဝိနိတအာသရထော။ **သြစ္ဆပတောဒေါ**တိ ယထာ ရထံ အာဝိရုဟိတ္တာ ဒ္ဝိတေန သက္ကာ ဟောတိ ဂန္တုံ၊ ဧဝံ အာလမ္ဗနံ နိဿာယ တိရိယတော ဌပိတပတောဒေါ။ **ယောဂ္ဂါစရိယော**တိ အဿာစရိယော။ သေဝ အသဒိမေ သာရေတိတိ **အဿဒမ္မသာရထိ**။ **ယေနိစ္ဆကန္တိ** ယေန ယေန မဂ္ဂေန ဣစ္ဆတိ။ **ယဒိစ္ဆကန္တိ** ယံ ယံ ဂတိံ ဣစ္ဆတိ။ **သာရေယျာ**တိ ဥဇုကံ ပုရတော ပေသေယျ။ **ပစ္ဆာသာရေယျာ**တိ ပဋိနိဝတ္တေယျ။

ဧဝမေဝ ခေါတိ ယထာ ဟိ သော ယောဂ္ဂါစရိယော ယေန ယေန မဂ္ဂေန ဂမနံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ တံ အဿာ အာရုဇ္ဇာဝ ဟောန္တိ။ ယာယ ယာယ စ ဂတိယာ ဣစ္ဆတိ၊ သာ သာ ဂတိ ဂဟိကာဝ ဟောတိ။ ရထံ ပေသေတ္ဝာ အဿာ နေဝ ဝါရေတဗ္ဗာ န ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာ ဟောန္တိ။ ကေဝလံ တေသံ သမေ ဘူမိဘာဂေ ခုရေသု နိမိတ္တံ ဒ္ဒပေတ္ဝာ ဂမနမေဝ ပဿိတဗ္ဗံ ဟောတိ။ ဧဝံ မယ္ဟမ္ပိ တေသု ဘိက္ခူသု ပုနပ္ပုနံ ဝတ္တဗ္ဗံ နာဟောသိ။ ဣဒံ ကရောထ ဣဒံ မာ ကရောထာတိ သတ္ထုပ္ပါဒနမတ္တမေဝ ကတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ။ တေဟိပိ တာဝဒေဝ ကတ္တဗ္ဗံ ကတမေဝ ဟောတိ၊ အကတ္တဗ္ဗံ ဇဟိတမေဝ။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ သုဗ္ဗစာ ယုတ္တယာနပဋိဘာဂါ ဟုတ္ဝာ သတ္ထုပ္ပါဒနမတ္တေနေဝ ပဇဟိံသု၊ တသ္မာ တုမ္ဟေပိ ပဇဟထာတိ အတ္ထော။ **လေဏ္ဍေဟီ**တိ လေဏ္ဍာ ကိရ သာလဒ္ဓသနာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ဝိသောဓေယျာ**တိ လေဏ္ဍေ စေဝ အညာ စ ဝလ္လိယော ဆိန္နိတ္ဝာ ဗဟိ နီဟရဏေန သောဓေယျ။ **သုဇာတာ**တိ သုသဏ္ဌိတာ။ **သမ္မာပရိဟရေယျာ**တိ မရိယာဒံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဥဒကာသိဉ္စနေနပိ ကာလေနကာလံ

၁-ဒီ ၂-၂၀၀-ပိဋ္ဌေ။

မူလမူလေ ခဏနေနပိ[၁] ဝလ္လိဂုမ္ဗာဒိစ္ဆေဒနေနပိ ကိပိလ္လပူဋကဟရဏေနပိ မက္ကဋကဇာလသုက္ခဒဏ္ဍကဟရဏေနပိ သမ္မာ ဝဖုတ္ဝာ ပေါသေယျ။ **ဝုဒ္ဓိ-**အာဒီနိ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ။

၂၂၆။ ဣဒါနိ အက္ခန္တိယာ ဒေါသံ ဒသေန္တော **ဘူတပုဗ္ဗန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝေဒေဟိကာ**တိ ဝိဒေဟရဋ္ဌဝါသိကဿ ဓီတာ။ အထ ဝါ **ဝေဒေါ**တိ ပညာ ဝုစ္စတိ၊ ဝေဒေန ဤဟတိ ဣရိယတီတိ **ဝေဒေဟိကာ**၊ ပဏ္ဍိတာတိ အတ္ထော။ **ဂဟပတာနီ**တိ ဃရသာမိနီ။ **ကိတ္တိသဒ္ဒေါ**တိ ကိတ္တိဃောသော။ **သောရတာ**တိ သောရစ္စေန သမန္နာဂတာ။ **နိဝါတာ**တိ နိဝါတဝုတ္တိ။ **ဥပသန္တာ**တိ နိဗ္ဗုတာ။ **ဒက္ခာ**တိ ဘတ္တပစနသယနတ္ထရဏဒီပုဇ္ဇလနာဒိကမ္မေသု ဆေကာ။ **အန-လသာ**တိ ဥဋ္ဌာဟိကာ။ **သုသံဝိဟိတကမ္မန္တာ**တိ သုဋ္ဌု သံဝိဟိတကမ္မန္တာ[၂]။ ဧကာ အနလသာ ဟောတိ၊ ယံ ယံ ပန ဘာဇနံ ဂဏ္ဍာတိ၊ တံ တံ ဘိန္ဒတိ ဝါ ဆိဒ္ဒံ ဝါ ကရောတိ၊ အယံ နတာဒိသာတိ ဒသေတိ။

ဒိဝါ ဥဋ္ဌာသီတိ ပါတောဝ ကတ္တဗ္ဗာနိ ဓေနုဒုဟနာဒိကမ္မာနိ အကတ္ဝာ ဥဿူရေ ဥဋ္ဌိတာ။ **ဟေ ဇေ ကာဋ္ဌီ**တိ အရေ ကာဋ္ဌိ။ **ကိံ ဇေ ဒိဝါ ဥဋ္ဌာသီ**တိ ကိံ တေ ကိဠိ အဖာသုကံ အတ္ထိ၊ ကိံ ဒိဝါ ဥဋ္ဌာသီတိ။ **နော ဝတ ရေ ကိဠိ**တိ အရေ ယဒိ တေ နကိဠိ အဖာသုကံ အတ္ထိ၊ နေဝ သီသံ ရုဇ္ဈတိ၊ နပိဋ္ဌိ၊ အထ ကသ္မာ ပါပိ ဒါသိ[၃] ဒိဝါ ဥဋ္ဌာသီတိ ကုပိတာ အနတ္တမနာ ဘာကုဋ္ဌိံ အကာသိ။ **ဒိဝါတရံ ဥဋ္ဌာသီ**တိ ပုနဒိဝသေ ဥဿူရတရံ ဥဋ္ဌာသိ။ **အနတ္တမနဝါစ**န္တိ အရေ ပါပိ ဒါသိ အတ္တနော ပမာဏံ နဇာနာသိ၊ ကိံ အဂ္ဂိံ သီတောတိ မညသိ[၄]၊ ဣဒါနိ တံ သိက္ခာပေဿာမီတိအာဒီနိ ဝဒမာနာ ကုပိတဝစနံ နိစ္ဆာရေသိ။

ပဋိဝိသကာနန္တိ သာမန္တဂေဟဝါသီနံ။ **ဥဇ္ဈာပေသီ**တိ အဝဇာနာပေသိ။ **စဏ္ဍီ**တိ အသောရတာ ကိဗ္ဗိသာ။ ဣတိ ယတ္တကာ ဂုဏာ၊ တတော ဒိဂုဏာ ဒေါသာ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု။ ဂုဏာ နာမ သဏိကံ သဏိကံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဒေါသာ ဧကဒိဝသေနေဝ ပတ္ထဋာ ဟောန္တိ။ **သောရတသောရတော**တိ အတိဝိယ သောရတော၊ သောတာပန္နော နုခေါ၊ သကဒါဂါမီ အနာဂါမီ အရဟာ နုခေါတိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ။ **ဖုသန္တီ**တိ ဖုသန္တာ ဃဋ္ဌေန္တာ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ။

၁-မူလပလိခဏနေနပိ (သီ) ၂-သုဋ္ဌပိတကမ္မန္တာ (သီ)၊ သုဋ္ဌု ဋ္ဌပိတကမ္မန္တာ (သျာ)
၃-ပါပဒါသိ (သျာ) ၄-သီတောတိ မညတိ (သီ)၊ အတိသီတောတိ မညသိ (သျာ)

အထ ဘိက္ခူ၊ သောရတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ အထ အဓိဝါသနက္ခန္တိယံ ဋ္ဌတော ဘိက္ခူ၊ သောရတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ယော စိဝရ။ပ။ ပရိက္ခာရ-ဟေတူ**တိ ယော တောနိ စိဝရာဒိနိ ပဏီတပဏီတာနိ လဘန္တော ပါဒပရိကမ္မ-ပိဋ္ဌိပရိကမ္မာဒိနိ ကေဝစနေနေဝ ကရောတိ။ **အလဘမာနော**တိ ယထာ ပုဗ္ဗေ လဘတိ၊ ဧဝံ အလဘန္တော။ **ဓမ္မညေဝ သက္ကရောန္တော**တိ ဓမ္မံယေဝ သက္ကာရံ သုကတကာရံ ကရောန္တော။ **ဂရုံ ကရောန္တော**တိ ဂရုဘာရိယံ ကရောန္တော။ **မာနေန္တော**တိ မနေန ပိယံ ကရောန္တော။ **ပူဇေန္တော**တိ ပစ္စယပူဇာယ ပူဇေန္တော။ **အပစာယမာနော**တိ ဓမ္မံယေဝ အပစာယမာနော အပစိတိံ နိစဝုတ္တိံ ဒဿေန္တော။

၂၂၇။ ဧဝံ အက္ခန္တိယာ ဒေါသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ယေ အဓိဝါသေန္တိ၊ တေ ဧဝံ အဓိဝါသေန္တီတိ ပဋ္ဌ ဝစနပထေ ဒဿေန္တော **ပဋ္ဌမေ ဘိက္ခဝေတိ-အာဒိမာဟ**။ တတ္ထ **ကာလေနာ**တိ ယုတ္တပတ္တကာလေန။ **ဘူတေနာ**တိ သတာ ဝိဇ္ဇမာနေန။ **သဏှေနာ**တိ သမ္မဒ္ဓေန[1]။ **အတ္ထသဉ္ဒိတေနာ**တိ အတ္ထနိဿိတေန ကာရဏနိဿိတေန။ **အကာလေနာ**တိအာဒိနိ တေသံယေဝ ပဋိပက္ခဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ **မေတ္တစိတ္တာ**တိ ဥပ္ပန္နမေတ္တစိတ္တာ ဟုတ္ဝာ။ **ဒေါသန္တရာ**တိ ဒုဋ္ဌစိတ္တာ၊ အဇ္ဈာသယဿ ဥပ္ပန္နဒေါသာ ဟုတ္ဝာ။ **တတြာ**တိ တေသု ဝစနပထေသု။ **ဖရိတ္ဝာ**တိ အဓိမုစ္စိတ္ဝာ။ **တဒါရမ္မဏဉ္စာ**တိ ကထံ တဒါရမ္မဏံ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ကရောတိ? ပဋ္ဌ ဝစနပထေ ဂဟေတ္ဝာ အာဂတံ ပုဂ္ဂလံ မေတ္တစိတ္တာသ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ပုန တသ္မေဝ မေတ္တစိတ္တာသ အဝသေသသတ္တေ အာရမ္မဏံ ကရောန္တော သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ တဒါရမ္မဏံ ကရောတိ နာမ။ တတြာယံ ဝစနတ္ထော။ **တဒါရမ္မဏဉ္စာ**တိ တသ္မေဝ မေတ္တစိတ္တာသ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ။ **သဗ္ဗာဝန္တ**န္တိ သဗ္ဗသတ္တာဝန္တံ။ **လောက**န္တိ သတ္တလောကံ။ **ဝိပုလေနာ**တိ အနေကသတ္တာရမ္မဏေန။ **မဟဂ္ဂတေနာ**တိ မဟဂ္ဂတဘူမိကေန။ **အပ္ပမာဏေ-နာ**တိ သုဘာဝိတေန။ **အဝေရေနာ**တိ နိဒ္ဒေါသေန။ **အဗျာပဇ္ဈေနာ**တိ[2] နိဒ္ဒုက္ခေန။ **ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရိဿာမာ**တိ ဧဝရူပေန မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ တဋ္ဌ ပုဂ္ဂလံ သဗ္ဗံ စ လောကံ တသ္မ စိတ္တာသ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ အဓိမုစ္စိတ္ဝာ ဝိဟရိဿာမ။

၂၂၈။ ဣဒါနိ တဒတ္ထဒီပိကံ ဥပမံ အာဟရန္တော **သေယျထာပီ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အပထဝိ**န္တိ နိပ္ပထဝိံ ကရိဿာမီတိ အတ္ထော။ **တ**တြ

၁-မဇ္ဈေန (သီ၊ သျာ)

၂-အဗျာပဇ္ဈေနာတိ (သီ၊ သျာ)

တတြာတိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ။ **ဝိကိရေယျာ**တိ ပစ္ဆိယာ ပံသုံ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ဗီဇာနိ ဝိယ ဝိကိရေယျ။ **ဩဋ္ဌုဘေယျာ**တိ ခေဋ္ဌံ ပါတေယျ။ **အပထဝိံ ကရေယျာ**တိ ဧဝံ ကာယေန စ ဝါစာယ စ ပယောဂံ ကတ္ဝာပိ သက္ကုဏေယျ အပထဝိံ ကာတုန္တိ? **ဂမ္ဘီရာ**တိ ဗဟလတ္တေန ဒ္ဓိယောဇနသတသဟဿာနိ စတ္တာရိ စ နဟုတာနိ ဂမ္ဘီရာ။ **အပ္ပမေယျာ**တိ တိရိယံ ပန အပရိစ္ဆိန္နာ။ **ဝေမေဝ ခေါ**တိ ဧတ္ထ ဣဒံ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ—ပထဝီ ဝိယ ဟိ မေတ္တစိတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကုဒါလပိဋကံ ဂဟေတ္ဝာ အာဂတပုရိသော ဝိယ ပဉ္ဇ ဝစနပထေ ဂဟေတ္ဝာ အာဂတပုဂ္ဂလော။ ယထာ သော ကုဒါလပိဋကေန မဟာပထဝိံ အပထဝိံ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ ဧဝံ ဝေါ[၁] ပဉ္ဇ ဝစနပထေ ဂဟေတ္ဝာ အာဂတပုဂ္ဂလော မေတ္တစိတ္တဿ အညထတ္တံ ကာတုံ န သက္ခိဿတီတိ။

၂၂၉။ ဒုတိယဥပမာယံ **ဟလိဒ္ဒိ**နွိ ယံကိဉ္ဇိ ပိတကဝဏ္ဏံ။ **နီလ**နွိ ကံသနီလံ ဝါ ပလာသနီလံ ဝါ။ **အရူပီ**တိ အရူပေါ။ နနု စ ဒ္ဓိန္နံ ကဋ္ဌာနံ ဝါ ဒ္ဓိန္နံ ရုက္ခာနံ ဝါ ဒ္ဓိန္နံ သေယျာနံ ဝါ ဒ္ဓိန္နံ သေလာနံ ဝါ အန္တရံ ပရိစ္ဆိန္နာကာသရူပန္တိ အာဂတံ၊ ကသ္မာ ဣဓ **အရူပီ**တိ ဝုတ္တောတိ။ သနိဒဿနဘာဝပဋိက္ခေပတော။ တေနေဝါဟ "အနိဒဿနော"တိ။ တသ္မိံ ဟိ ရူပံ လိခိတုံ, ရူပပါတုဘာဝံ ဒဿေတုံ န သက္ကာ၊ တသ္မာ "အရူပီ"တိ ဝုတ္တော။ **အနိဒဿနော**တိ ဒဿနဿ စက္ခုဝိညာဏဿ အနာပါထော။ ဥပမာသံသန္ဒနေ ပနေတ္ထ အာကာသော ဝိယ မေတ္တစိတ္တံ၊ တုလိကပဉ္ဇမာ စတ္တာရော ရဂ်ဇာတာ ဝိယ ပဉ္ဇ ဝစနပထာ၊ တုလိကပဉ္ဇမေ ရဂေ် ဂဟေတ္ဝာ အာဂတပုရိသော ဝိယ ပဉ္ဇ ဝစနပထေ ဂဟေတ္ဝာ အာဂတပုဂ္ဂလော။ ယထာ သော တုလိကပဉ္ဇမေဟိ ရဂေ်ဟိ အာကာသေ ရူပပါတုဘာဝံ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ ဧဝံ ဝေါ ပဉ္ဇ ဝစနပထေ ဂဟေတ္ဝာ အာဂတပုဂ္ဂလော မေတ္တစိတ္တဿ အညထတ္တံ ကတ္ဝာ ဒေါသုပ္ပတ္တိံ ဒဿေတုံ န သက္ခိဿတီတိ။

၂၃၀။ တတိယဥပမာယံ **အာဒိတ္တ**နွိ ပဇ္ဇလိတံ။ **ဂမ္ဘီရာ အပ္ပမေယျာ**တိ ဣမိဿာ ဂဂ်ါယ ဂမ္ဘီရဋ္ဌာနံ ဂါဝုတမ္ပိ အတ္ထိ၊ အမုယောဇနမ္ပိ၊ ယောဇနမ္ပိ။ ပုထုလံ ပနဿာ ဧဝရူပံယေဝ၊ ဒီဃတော ပန ပဉ္ဇယောဇနသတာနိ၊ သာ ကထံ ဂမ္ဘီရာ အပ္ပမေယျာတိ။ ဧတေန ပယောဂေန ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ဥဒ္ဓနေ ဥဒကံ ဝိယ တာပေတုံ အသက္ကုဏေယျတော။ ဌိတောဒကံ ပန ကေနစိ ဥပါယေန အဂ်လမတ္တံ[၂] ဝါ အမုဂ်လမတ္တံ[၃] ဝါ ဧဝံ တာပေတုံ သက္ကာ ဘဝေယျ၊ အယံ ပန

၁-တေ (က) ၂-အဂ်လိမတ္တံ (က) ၃-အဋ္ဌဂ်လမတ္တံ (သျာ)၊ အမုဂ်လိမတ္တံ (က)

နဿ သက္ကာ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ဥပမာသံသန္ဒနေ ပနေတ္ထ ဂဂ်ါဝိယ မေတ္တာစိတ္တံ၊ တိဏုက္ကံ အာဒါယ အာဂတပုရိသော ဝိယ ပဋ္ဌဝစနပထေ ဂဟေတ္ဘာ အာဂတ-ပုဂ္ဂလော။ ယထာ သော အာဒိတ္တာယ တိဏုက္ကာယ ဂဂ်ံ တာပေတုံ နဿက္ကောတိ၊ ဧဝံ ဝေါပဋ္ဌဝစနပထေ ဂဟေတ္ဘာ အာဂတပုဂ္ဂလော မေတ္တာစိတ္တာသ အညထတ္တံ ကာတုံ နဿီသတီတိ။

၂၃။ စတုတ္ထဥပမာယံ **ဗိဇ္ဇာရဘဿာ**တိ ဗိဇ္ဇာရစမ္မပသိဗ္ဗကာ။ **သုမဒ္ဒိတာ**တိ သုဋ္ဌု မဒ္ဒိတာ။ **သုပရိမဒ္ဒိတာ**တိ အန္တော စ ဗဟိ စ သမန္တတော သုပရိမဒ္ဒိတာ။ **တူလိနိ**တိ သိမ္မလိတူလတာတူလသမာနာ။ **ဆိန္နသဿရာ**တိ ဆိန္နသဿရသဒ္ဒါ။ **ဆိန္နဘဿာ**တိ ဆိန္နဘဿရသဒ္ဒါ။ ဥပမာသံသန္ဒနေ ပနေတ္ထ ဗိဇ္ဇာရဘဿာ ဝိယ မေတ္တာစိတ္တံ၊ ကဋ္ဌကဋ္ဌလံ[1] အာဒါယ အာဂတပုရိသော ဝိယ ပဋ္ဌဝစနပထေ ဂဟေတ္ဘာ အာဂတပုဂ္ဂလော။ ယထာ သော ကဋ္ဌေန ဝါ ကဋ္ဌလေန ဝါ ဗိဇ္ဇာရဘဿံ သရသရံ ဘရဘရံ သဒ္ဒံ ကာတုံ နဿက္ကောတိ၊ ဧဝံ ဝေါပဋ္ဌဝစနပထေ ဂဟေတ္ဘာ အာဂတပုဂ္ဂလော မေတ္တာစိတ္တာသ အညထတ္တံ ကတ္ဘာ ဒေါသာနု-ဂတဘာဝံ ကာတုံ နဿီသတီတိ။

၂၃၂။ **သြစရကာ**တိ အဝစရကာ ဟေဋ္ဌာစရကာ၊ နီစကမ္မကာရကာတိ အတ္ထော။ **ယော မနော ပဒူသေယျာ**တိ ယော ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ မနော ပဒူသေယျ၊ တံ ကကစေန သြကန္တေန နာဓိဝါသေယျ။ **နာ မေ သော တေန သာသနကရော**တိ သော တေန အနဓိဝါသနေန မယှံ သြဝါဒကရော နဟောတိ။ အာပတ္တိ ပနေတ္ထ နတ္ထိ။

၂၃၃။ **အဏုံ ဝါ ထူလံ ဝါ**တိ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ ဝါ မဟာသာဝဇ္ဇံ ဝါ။ **ယံ တုမ္ဟေ နာဓိဝါသေထာ**တိ ယော တုမ္ဟေဟိ အဓိဝါသေတဗ္ဗော နဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ **နော ဟေတံ ဘန္တေ**တိ ဘန္တေ အနဓိဝါသေတဗ္ဗံ နာမ ဝစနပထံ နပသာမာတိ အဓိပ္ပါယော။ **ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ**တိ ဇာတိ ဘဂဝါ အရဟတ္တေန ကူဋံ ဂဏှန္တော ယထာနုသန္ဓိနာ ဒေသနံ နိဋ္ဌပေ-သီတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ကကစူပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ကဋ္ဌကထလံ (သျာ၊ က)

၂-အလဂဒ္ဒူပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၄။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ အလဂဒ္ဒူပမသုတ္တံ။ တတ္ထ ဂဒ္ဓေ ဗာဓယိ'သူတိ ဂဒ္ဓဗာဓိနော၊ ဂဒ္ဓဗာဓိနော ပုဗ္ဗပုရိသာ အဿာတိ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော၊ တဿ **ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗဿ၊** ဂိဇ္ဈဃာတကကုလပ္ပသုတဿာတိ အတ္ထော။ သဂ္ဂမောက္ခာနံ အန္တရာယံ ကရောန္တီတိ **အန္တရာယိကာ။** တေ ကမ္မကိလေသဝိပါကဥပဝါဒ-အာဏာဝိတိက္ကမဝသေန ပဉ္စဝိဓာ။ တတ္ထ ပဉ္စာနန္တရိယဓမ္မာ ကမ္မန္တရာယိကာ နာမ။ တထာ ဘိက္ခုနီဒူသကကမ္မံ၊ တံ ပန မောက္ခဿေဝ အန္တရာယံ ကရောတိ၊ န သဂ္ဂဿ။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဓမ္မာ ကိလေသန္တရာယိကာ နာမ။ ပဏ္ဍကတိရစ္ဆာန-ဂတဥဘတောဗျဉ္ဇနကာနံ ပဋိသန္ဓိဓမ္မာ ဝိပါကန္တရာယိကာ နာမ။ အရိယူပဝါဒ-ဓမ္မာ ဥပဝါဒန္တရာယိကာ နာမ၊ တေ ပန ယာဝ အရိယေ န ခမာပေန္တိ၊ တာဝဒေဝ၊ န တတော ပရံ။ သဉ္ဇိစ္စ ဝိတိက္ကန္တာ သတ္တ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ အာဏာဝိတိက္ကမန္တရာယိကာ နာမ၊ တေပိ ယာဝ ဘိက္ခုဘာဝံ ဝါ ပဋိဇာနာတိ န ဝုဋ္ဌာတိ ဝါ န ဒေသေတိ ဝါ၊ တာဝဒေဝ၊ န တတော ပရံ။

တတြာယံ ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော ဓမ္မကထိကော သေသန္တရာယိကေ ဇာနာတိ၊ ဝိနယေ ပန အကောဝိဒတ္တာ ပဏ္ဏတ္တိဝိတိက္ကမန္တရာယိကေ န ဇာနာတိ၊ တသ္မာ ရဟောဂတော ဧဝံ စိန္တေသိ—ဣမေ အာဂါရိကာ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ သောတာပန္နာပိ သကဒါဂါမိနောပိ အနာဂါမိနောပိ ဟောန္တိ[၁]၊ ဘိက္ခူပိ မနာပိကာနိ စက္ခုဝိညေယျာနိ ရူပါနိ ပဿန္တိ။ပ။ ကာယဝိညေယျေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ဖုသန္တိ၊ မုဒုကာနိ အတ္ထရဏပါဝုရဏာဒီနိ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဧတံ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဌတိ။ ကသ္မာ ဣတ္ထိနံယေဝ ရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗာ န ဝဋ္ဌန္တိ၊ ဧတေပိ ဝဋ္ဌန္တိတိ။ ဧဝံ ရသေန ရသံ သံသန္ဒေတ္ဝာ သစ္ဆန္ဒရာဂပရိဘောဂဉ္စ နိစ္ဆန္ဒရာဂပရိဘောဂဉ္စ ဧကံ ကတ္ဝာ ထူလဝါကေဟိ သဒ္ဓိံ အတိသုခုမသုတ္တံ ဥပနေန္တော[၂] ဝိယ, သာသပေန သဒ္ဓိံ သိနေရုံ ဥပသံဟရန္တော ဝိယ, ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ "ကိံ ဘဂဝတာ မဟာသမုဒ္ဒံ ဗန္ဓန္တေန ဝိယ မဟတာ ဥဿာဟေန ပဌမပါရာဇိကံ ပညတ္တံ၊ နတ္ထိ ဧတ္ထ ဒေါသော"တိ သဗ္ဗညုတညာဏေန သဒ္ဓိံ ပဋိဝိရုဇ္ဈန္တော ဝေသာရဇ္ဇ-ဉာဏံ ပဋိဗာဟန္တော အရိယမဂ္ဂေ ခါဏုကဏ္ဍကာဒီနိ ပက္ခိပန္တော မေထုနဓမ္မေ ဒေါသော နတ္ထိတိ ဇိနဿ အာဏာစက္ကေ ပဟာရံ အဒါသိ။ တေနာဟ "တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမီ"တိအာဒိ။

၁-သကဒါဂါမိနောပိ ဟောန္တိ (သီ) ၂-ဃဋ္ဌေန္တော (သီ၊ သျာ)

ဧဝံ ဗျာ ဧဓိတိ ဧဝံ ဝိယ ဧဓိ။ **သမနုယုဉ္ဇန္တီ**တိအာဒိသု ကိံလဒ္ဓိကောတ္ထံ၊ လဒ္ဓိံ ဝဒေဟီတိ ပုစ္ဆမာနာ သမနုယုဉ္ဇန္တဲ့ နာမ။ ဒိဋ္ဌံ ပတိဋ္ဌာပေန္တာ သမနုဂ္ဂါဟန္တီ နာမ။ ကေန ကာရဏေန ဧဝံ ဝဒသီတိ ကာရဏံ ပုစ္ဆန္တာ သမနုဘာသန္တီ နာမ။ **အဒ္ဒိကက်လူပမာ**တိအာဒိသု [၁] **အဒ္ဒိကက်လူပမာ** အပ္ပဿာဒဋ္ဌေန။ **မံသပေသူပမာ** ဗဟုသာဓာရဏဋ္ဌေန။ **တိက္ခုတ္တုံပမာ** အနုဒဟနဋ္ဌေန။ **အင်္ဂါရကာသူပမာ** မဟာဘိတာပနဋ္ဌေန။ **သုဝိနကူပမာ** ဇုတ္တရုပစ္ဆုပဋ္ဌာနဋ္ဌေန။ **ယာစိတကူပမာ** တာဝကာလိကဋ္ဌေန။ **ရုက္ခဖလူပမာ** သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂပလိဘဉ္ဇနဋ္ဌေန[၂]။ **အသိသူနူပမာ** အဓိကုဋ္ဋနဋ္ဌေန[၃]။ **သတ္တိသူလူပမာ** ဝိနိဝိဗ္ဘနဋ္ဌေန။ **သပ္ပသိရူပမာ** သာသင်္ကသပ္ပဋိဘယဋ္ဌေန[၄]။ **ထာမသာ**တိ ဒိဋ္ဌိထာမေန။ **ပရာမာသာ**တိ ဒိဋ္ဌိပရာမာသေန။ **အာဘိနိဝိသ ဝေါဟရတီ**တိ အဓိဋ္ဌဟိတ္တာ ဝေါဟရတိ ဒီပေတိ ဝါ။

၂၃၅။ **ယတော ခေါ တေ ဘိက္ခူ**တိ ယဒါ တေ ဘိက္ခူ။ **ဧဝံ ဗျာ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတာ**တိ ဇုဒံ သေ အတ္တနော အဗျာသယေန နတ္ထိတိ ဝတ္တုကာမောပိ ဘဂဝတော အာနုဘာဝေန သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ကိရ သမ္မုခါဌေ ကထာ ကထေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။

၂၃၆။ **ကဿ ခေါ နာမ တုံ မောဃပုရိသာ**တိ တုံ မောဃပုရိသ ကဿ ခတ္တိယဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ ဝေဿဿ ဝါ သုဒ္ဒဿ ဝါ ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ဒေဝဿ ဝါ မနုဿဿ ဝါ မယာ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာသိ။ **အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ**တိ အယံ ပါဠိယေဏ္ဍော အနုသန္ဓိ။ အရိဋ္ဌော ကိရ စိန္တေသိ "ဘဂဝါ မံ မောဃပုရိသောတိ ဝဒတိ၊ န ခေါ ပန မောဃပုရိသာတိ ဝုတ္တမတ္တကေန မဂ္ဂဖလာနံ ဥပနိဿယော နဟောတိ။ ဥပဿေနမိ ဟိ ဝဂ်န္တုပုတ္တံ 'အတိလဟုံ ခေါ တုံ မောဃပုရိသ ဗာဟုလ္လာယ အာဝတ္တော'တိ[၅] ဘဂဝါ မောဃပုရိသဝါဒေန သြဝဒိ၊ ထေရော အပရဘာဂေ ဃဋေန္တော ဝါယမန္တော ဆ အဘိညာ သစ္ဆာကာသိ။ အဟမိဒါနိ တထာရူပံ ဝိရိယံ ပဂ္ဂဏှိတ္တာ မဂ္ဂဖလာနိ နိဗ္ဗတ္တေဿာမိ"တိ။ အထဿ ဘဂဝါ ဗန္ဓနာ ပဝုတ္တဿ ပဏ္ဍုပလာသဿ ဝိယ အဓိရဋ္ဌိဘာဝံ ဒဿေန္တော ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။

၁-၁-မ ၂-၂၇-၃၀-ဝိဋ္ဌေသု ဝိတ္ထာရော။ ၂-မ ၁-၁၉၈-ပိဋ္ဌေ။
၃-ခ ၇-၅-၆-မဟာနိဒ္ဒေသေပိ။ ၄-ဝိ ၃-၇၄-ဝိဋ္ဌေ။

ဥသ္မီကတောပီတိ ဘိက္ခဝေ တုမှေ ကိန္တိ မညထ၊ အယံ အရိဋ္ဌော ဧဝံ-လဒ္ဓိကော သဗ္ဗညုတညာဏေန ပဋိဝိရုဇ္ဈိတွာ ဝေသာရဇ္ဇဉ္ဍဏံ ပဋိဗာဟိတွာ တထာဂတဿ အာဏာစက္ကေ ပဟာရံ ဒဒမာနော အပိ နု ဇုမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဥသ္မီကတောပိ။ ယထာ နိဗ္ဗုတေပိ မဟန္တေ အဂ္ဂိက္ခန္ဓေ ခဇ္ဇုပနကမတ္တာပိ အဂ္ဂိပပဋိကာ ဟောတိယေဝ၊ ယံ နိဿာယ ပုန မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဘဝေယျ၊ ကိံ နု ခေါ ဧဝံ ဇုမဿ အပ္ပမတ္တိကာပိ ဉာဏုသ္မာ အတ္ထိ၊ ယံ နိဿာယ ဝါယ-မန္တော မဂ္ဂဖလာနိ နိဗ္ဗတ္တေယျာတိ။ **နော ဟေတံ ဘန္တေ**တိ ဘန္တေ ဧဝံ-လဒ္ဓိကဿ ကုတော ဧဝရူပါ ဉာဏုသ္မာတိ မဂ္ဂဖလာနံ ပစ္စယသမတ္ထာယ ဉာဏုသ္မာယ ဥသ္မီကတဘာဝံ ပဋိက္ခိပန္တာ ဝဒန္တိ။ **မက်ုဘူတော**တိ နိတ္တေဇ-ဘူတော။ **ပတ္တက္ခန္ဓော**တိ ပတိတက္ခန္ဓော။ **အပ္ပဋိဘာနော**တိ ကိဉ္စိ ပဋိဘာနံ အပဿန္တော ဘိန္နပဋိဘာနော[၁] ဧဝရူပမ္ပိ နာမ နိယျာနိကသာသနံ လဘိတ္ဝာ အဝိရုဋ္ဌိဓမ္မော ကိရမ္ပိ သမုဂ္ဂါတိတပစ္စယော ဇာတောတိ အတ္တနော အဘဗ္ဗတံ ပစ္စဝေက္ခန္တော ပါဒဂ်ုဋ္ဌကေန ဘူမိံ ခဏမာနော နိသီဒိ။

ပညာယိဿသိ ခေါတိ အယမ္ပိ ပါဋိယေက္ကော အနုသန္ဓိ။ အရိဋ္ဌော ကိရ စိန္တေသိ "ဘဂဝါ မယ္ဟံ မဂ္ဂဖလာနံ ဥပနိဿယော ပစ္ဆိန္နောတိ ဝဒတိ၊ နု ခေါ ပန ဗုဒ္ဓါ သဥပနိဿယာနံယေဝ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ၊ အနုပ-နိဿယာနမ္ပိ ဒေသေန္တိ၊ အဟံ သတ္ထု သန္တိကာ သုဂတောဝါဒံ လဘိဘ္ဝာ အတ္တနော သမ္ပတ္တူပဂံ ကုသလံ ကရိဿာမီ"တိ။ အထဿ ဘဂဝါ ဩဝါဒံ[၂] ပဋိပဿမ္ဘေန္တော "ပညာယိဿသီ"တိအာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော၊ တွံယေဝ မောဃပုရိသ ဇုမိနာ ပါပကေန ဒိဋ္ဌိဂတေန နိရယာဒီသု ပညာယိဿသိ၊ မမ သန္တိကာ တုယ္ဟံ သုဂတောဝါဒေါ နာမ နတ္ထိ၊ နု မေ တယာ အတ္ထော၊ ဇုဓာဟံ ဘိက္ခူ ပဋိပုစ္ဆိဿာမီတိ။

၂၃၇။ **အထ ခေါ ဘဂဝါ**တိ အယမ္ပိ ပါဋိယေက္ကော အနုသန္ဓိ။ ဇုမသ္မိံ ဟိ ဌာနေ ဘဂဝါ ပရိသံ သောဓေတိ၊ အရိဋ္ဌံ ဂဏတော နိဿာရေတိ။ သစေ ဟိ ပရိသဂတာနံ ကဿစိ ဧဝံ ဘဝေယျ "အယံ အရိဋ္ဌော ဘဂဝတာ အကထိတံ ကထေတုံ ကိံ သက္ခိဿတိ၊ ကစ္စိ နု ခေါ ပရိသမဇ္ဈေ ဘဂဝတာ ကထာယ သမာရဒ္ဓါယ သဟသာ ကထိတ"န္တိ။ ဧဝံ ကထိတံ ပန နု အရိဋ္ဌောဝ သုဏာတိ၊ အညေနပိ သုတံ ဘဝိဿတိ။ အထာပိဿ သိယာ "ယထာ သတ္ထာ အရိဋ္ဌံ နိဂ္ဂဏ္ဍာတိ၊ မမ္ပိ ဧဝံ နိဂ္ဂဏ္ဍေယျာတိ သုတ္ဝာပိ တုဏ္ဍီဘာဝံ အာပဇ္ဇေယျာ"တိ။

၁-ဆိန္နပဋိဘာနော (သီ၊ သျာ) ၂-သတ္ထာ ဩဝါဒံ (သီ)၊ ဘဂဝါ တေံ ဝါဒံ (က)

တံ သဗ္ဗံ နာ ကရိဿန္တီ”တိ။ မယာပိ နာ ကထိတံ၊ အညေန သုတမ္ပိ နတ္ထိတိ “တုမ္ဟေပိမေ ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိနာ ပရိသာယ လဒ္ဓိံ သောဓေတိ။ ပရိသာယ ပန လဒ္ဓိသောဓနေနေဝ အရိဋ္ဌော ဂဏတော၁ နိဿာရိတော နာမ ဟောတိ။

ဣဒါနိ အရိဋ္ဌသ လဒ္ဓိံ ပကာသေန္တော **သော ဝတ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အညတြေဝ ကာမေဟီ**တိအာဒိသု ယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ‘‘တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ’’တိ ဧဝံလဒ္ဓိကော၊ သော ဝတ ကိလေသကာမေဟိ စေဝ ကိလေသကာမသမ္ဘယုတ္တေဟိ သဉ္ဇာဝိတက္ကေဟိ စ အညတြ၊ တေ ဓမ္မေ ပဟာယ၊ ဝိနာ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဝတ္ထုကာမေ ပဋိသေဝိဿတိ၊ မေထုနသမာစာရံ သမာစရိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ဣဒံ ကာရဏံ နာမ နတ္ထိ၊ အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသောတိ။

၂၃၈။ ဧဝံ ဘဂဝါ အယံ အရိဋ္ဌော ယထာ နာမ ရဇကော သုဂန္ဓာနိပိ ဒုဂ္ဂန္ဓာနိပိ ဇိဏ္ဏာနိပိ နဝါနိပိ သုဒ္ဓါနိပိ အသုဒ္ဓါနိပိ ဝတ္ထာနိ ဧကတော ဘဏ္ဍိကံ ကရောတိ၊ ဧဝမေဝ ဘိက္ခူနံ နိစ္ဆန္ဒရာဂပဏီတစီဝရာဒိပရိဘောဂဿ အနိဗ္ဗဒ-သီလာနံ ဂဟဋ္ဌာနံ အန္တရာယကရံ သစ္ဆန္ဒရာဂပရိဘောဂဿ နိဗ္ဗဒသီလာနံ ဘိက္ခူနံ အာဝရဏကရံ သစ္ဆန္ဒရာဂပရိဘောဂဿ သဗ္ဗံ ဧကသဒိသံ ကရောတိတိ အရိဋ္ဌသ လဒ္ဓိံ ပကာသေတွာ ဣဒါနိ ဒုဂ္ဂဟိတာယ ပရိယတ္တိယာ ဒေါသံ ဒဿေန္တော **ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပရိယာပုဏန္တီ**တိ ဥဂ္ဂဏ္ဟန္တိ။ **သုတ္တန္တီ**အာဒိသု ဥဘတောဝိဘင်္ဂံနိဒ္ဒေသခန္ဓကပရိဝါရာ, သုတ္တနိပါတေ မင်္ဂလသုတ္တရတနသုတ္တနာလကသုတ္တတုဝဋ္ဋကသုတ္တာနိ, အညမ္ပိ စ သုတ္တနာမကံ တထာဂတဝစနံ **သုတ္တ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗမ္ပိ သဂါထကံ သုတ္တံ **ဂေယ္ယ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဝိသေသေန သံယုတ္တကေ သကလောပိ သဂါထာဝဂ္ဂေါ။ သကလံ အဘိဓမ္မပိဋကံ, နိဂ္ဂါထကံ သုတ္တံ, ယံ စ အညမ္ပိ အင်္ဂဟိ အဂ်ေဟိ အသင်္ဂဟိတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ တံ **ဝေယျာကရဏ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဓမ္မပဒံ, ထေရဂါထာ, ထေရိဂါထာ, သုတ္တနိပါတေ နောသုတ္တနာမိကာ သုဒ္ဓိကဂါထာ စ **ဂါထာ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သောမနဿဉာဏမယိကဂါထာပဋိသံယုတ္တာ ဒွေအသီတိသုတ္တန္တာ **ဥဒါန**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ‘‘ဝုတ္တဉ္ဧတံ ၂ ဘဂဝတာ’’တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာ၃ ဒသုတ္တရသတသုတ္တန္တာ **ဣတိဝုတ္တက**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အပဏ္ဏကဇာတကာဒိနိ ပဏ္ဏာသာဓိကာနိ ပဉ္စဇာတကသတာနိ **ဇာတက**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ “စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေ”တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာ၄ သဗ္ဗေပိ

၁-ဘဂဝတာ (က)

၂-ဝုတ္တမိဒံ (သီ၊ သျာ၊က)

၃-အံ ၁-၄၄၈-ပိဋ္ဌေ။

၄-ခု ၁-၁၉၅-ပိဋ္ဌေ။

အစ္ဆရိယအဗ္ဘုတဓမ္မပ္ပဋိသံယုတ္တာ သုတ္တန္တာ **အဗ္ဘုတဓမ္မ**နှိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ စူဋ္ဌဝေဒလ္လ မဟာဝေဒလ္လ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သက္ကပဉ္ဍ သခ်ါရဘာဇနိယမဟာပုဏ္ဏမသုတ္တာ-ဒယော သဗ္ဗေပိ ဝေဒဉ္ဇ တုဋ္ဌိဉ္ဇ လဒ္ဓါ လဒ္ဓါ ပုစ္ဆိတသုတ္တန္တာ **ဝေဒလ္လ**နှိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အတ္ထံ န **ဥပပရိက္ခန္တီ**တိ အတ္ထတ္ထံ[၁] ကာရဏတ္ထံ န ပဿန္တိ[၂] န ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ။ **အနုပပရိက္ခတ**နှိ အနုပပရိက္ခန္တာနံ။ **န နိဇ္ဈာနံ ခမန္တီ**တိ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ န အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ သီလံ သမာဓိ ဝိဿနာ မဂ္ဂေါ ဖလံ ဝဋ္ဌံ ဝိဝဋ္ဌံ ကထိတန္တိ ဧဝံ ဇာနိတုံ န သက္ကာ ဟောန္တီတိ အတ္ထော။ **တေ ဥပါရမ္ဘာ-နိသံသာ စေဝါ**တိ တေ ပရေသံ ဝါဒေ ဒေါသာရောပနာနိသံသာ ဟုတ္ဝာ ပရိယာပုဏန္တီတိ အတ္ထော။ **ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသာ စာ**တိ ဧဝံ ဝါဒ-ပမောက္ခာနိသံသာ၊ ပရေဟိ သကဝါဒေ ဒေါသေ အာရောပိတေ တံ ဒေါသံ ဧဝံ[၃] မောစေဿာမာတိ ဣမိနာဝ ကာရဏေန ပရိယာပုဏန္တီတိ အတ္ထော။ **တံ စဿ အတ္ထံ နာနုဘောန္တီ**တိ ယဿ စ မဂ္ဂဿ ဝါ ဖလဿ ဝါ အတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ၊ တဉ္ဇဿ ဓမ္မဿ အတ္ထံ ဧတေ ဒုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟိနော နာနုဘောန္တိ။ အပိစ ပရဿ ဝါဒေ ဥပါရမ္ဘံ အာရောပေတုံ အတ္တနော ဝါဒံ မောစေတုံ အသက္ကောန္တာပိ တဉ္ဇ အတ္ထံ နာနုဘောန္တိယေဝ။

၂၃၉။ **အလဂဒ္ဒတ္ထိကော**တိ အာသိဝိသအတ္ထိကော။ **ဂဒေါ**တိ ဟိ ဝိသဿ နာမံ၊ တံ တဿ အလံ ပရိပုဏ္ဏံ အတ္ထီတိ **အလဂဒ္ဒေါ။ ဘောဂေ**တိ သရီရေ။ **ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စေ ကုလပုတ္တာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တီ**တိ နိတ္ထရဏ-ပရိယတ္တိဝသေန ဥဂ္ဂဏ္ဍန္တိ။ တိဿော ဟိ ပရိယတ္တိယော အလဂဒ္ဒပရိယတ္တိ နိတ္ထရဏပရိယတ္တိ ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တီတိ။

တတ္ထ ယော ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဧဝံ စိဝရာဒီနိ ဝါ လဘိဿာမိ၊ စတုပရိသမဇ္ဈေ ဝါ မံ ဇာနိဿန္တီတိ လာဘသက္ကာရဟေတု ပရိယာပုဏာတိ၊ တဿ သာ ပရိယတ္တိ **အလဂဒ္ဒပရိယတ္တိ** နာမ။ ဧဝံ ပရိယာပုဏတော ဟိ ဗုဒ္ဓဝစနံ အပရိယာပုဏိတ္ဝာ နိဒ္ဒေါက္ကမနံ ဝရတရံ။

ယော ပန ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏ္ဍိတ္ဝာ သီလဿ အာဂတဋ္ဌာနေ သီလံ ပူရေတ္ဝာ သမာဓိဿ အာဂတဋ္ဌာနေ သမာဓိဂဗ္ဘံ ဂဏ္ဍာပေတ္ဝာ ဝိပဿနာယ အာဂ-တဋ္ဌာနေ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ မဂ္ဂဖလာနံ အာဂတဋ္ဌာနေ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿာမိ

၁-သုတ္တတ္ထံ (သျာ) ၂-န တုလယန္တိ (သီ) ၃-ဝေဉ္ဇ ဝေဉ္ဇ (သီ)

ဖလံ သစ္ဆိကရိဿာမီတိ ဥဂ္ဂဏှာတိ၊ တဿ သာ ပရိယတ္တိ **နိဇ္ဈရကမရိယတ္တိ** နာမ ဟောတိ။

ဒိဏာသဝဿ ပန ပရိယတ္တိ **ဘဏ္ဍာဂါရိကမရိယတ္တိ** နာမ။ တဿ ဟိ အပရိညာတံ အပ္ပဟီနံ အဘာဝိတံ အသစ္ဆိကတံ ဝါ နတ္ထိ၊ သော ဟိ ပရိညာတက္ခန္ဓော ပဟီနကိလေသော ဘာဝိတမဂ္ဂေါ သစ္ဆိကတဖလော၊ တသ္မာ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပရိယာပုဏန္တော တန္တိဓာရကော ပဝေဏိပါလကော ဝံသာနုရက္ခကော ဝ ဟုတ္ဝာ ဥဂ္ဂဏှာတိ၊ ဇုတိဿ သာ ပရိယတ္တိ ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိ နာမ ဟောတိ။

ယော ပန ပုထုဇ္ဇနော ဆာတဘယာဒီသု ဂန္ဆဓရေသု ကေသ္မိ ဌာနေ ဝသိတုံ အသက္ကောန္တေသု သယံ ဘိက္ခာစာရေန အကိလမမာနော အတိမဓုရံ ဗုဒ္ဓဝစနံ မာ နသ္သတု၊ တန္တိ ံ ဓာရေဿာမိ၊ ဝံသံ ဌပေဿာမိ၊ ပဝေဏိ ံ ပါလေဿာမီတိ ပရိယာပုဏာတိ၊ တဿ ပရိယတ္တိ ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိ ဟောတိ၊ န ဟောတီတိ။ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? န အတ္တနော ဌာနေ ဌတ္ဝာ ပရိယာပုတတ္တာ။ ပုထုဇ္ဇနဿ ဟိ ပရိယတ္တိ နာမ အလဂဒ္ဒါ ဝါ ဟောတိ နိဇ္ဈရဏာ ဝါ၊ သတ္တန္နံ သေက္ခာနံ နိဇ္ဈရဏာဝ၊ ဒိဏာသဝဿ ဘဏ္ဍာဂါရိက-ပရိယတ္တိယေဝ။ ဇုမဲသ္မိ ံ ပန ဌာနေ နိဇ္ဈရဏပရိယတ္တိ အဓိပ္ပေတာ။

နိဇ္ဈာနံ ခမန္တီတိ သီလာဒီနံ အာဂတဋ္ဌာနေသု ဇုဓ သီလံ ကထိတံ၊ ဇုဓ သမာဓိ၊ ဇုဓ ဝိပဿနာ၊ ဇုဓ မဂ္ဂေါ၊ ဇုဓ ဖလံ၊ ဇုဓ ဝဋ္ဋံ၊ ဇုဓ ဝိဝဋ္ဋန္တိ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ။ **တဉ္စဿ အတ္ထံ အနုဘောန္တီ**တိ ယေသံ မဂ္ဂဖလာနံ အတ္ထာယ ပရိယာပုဏန္တိ။ သုဂ္ဂဟီတပရိယတ္တိ ံ နိဿာယ မဂ္ဂံ ဘာဝေတ္ဝာ ဖလံ သစ္ဆိ-ကရောန္တာ တဉ္စဿ ဓမ္မဿ အတ္ထံ အနုဘဝန္တိ။ ပရဝါဒေ ဥပါဒမ္ဘံ အာရောပေတုံ သက္ကောန္တာပိ သကဝါဒေ အာရောပိတံ ဒေါသံ ဇုစ္ဆိတိစ္ဆိတ-ဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ မောစေတုံ သက္ကောန္တာပိ အနုဘောန္တိယေဝ။ **ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တန္တီ**တိ သီလာဒီနံ အာဂတဋ္ဌာနေ သီလာဒီနိ ပူရေန္တာနမ္ပိ, ပရေသံ ဝါဒေ သဟဓမ္မေန ဥပါဒမ္ဘံ အာရောပေန္တာနမ္ပိ, သကဝါဒတော ဒေါသံ ဟရန္တာနမ္ပိ, အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ ပရိသမဇ္ဈေ ဓမ္မံ ဒေသေတ္ဝာ ဓမ္မဒေသနာယ ပသန္နေဟိ ဥပနီတေ စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တာနမ္ပိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တန္တိ။

၁-အသက္ကောန္တာပိ (သျာ)

ဧ၀ံ သုဂ်ဟိတေ ဗုဒ္ဓ၀စနေ အာနိသံသံ ဒသေတ္ဝာ ဣဒါနိ တတ္ထေ၀ နိယောဇေန္တော **တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ ဒုဂ်ဟိတပရိယတ္တိ ဒုဂ်ဟိတအလင်္ဂါ ၀ိယ ဒိဿရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံ၀တ္တတိ၊ သုဂ်ဟိတပရိယတ္တိ သုဂ်ဟိတအလင်္ဂါ ၀ိယ ဒိဿရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ သံ၀တ္တတိ၊ တသ္မာတိ အတ္ထော။ **တထာ နံ ဓာရေထျာထာ**တိ တထေ၀ နံ ဓာရေထျာထ၊ တေနေ၀ အတ္ထေန ဂန္ထေထျာထ။ **ယေ ၀ါ ပနာဿု ဝိယတ္တာ ဘိက္ခူ**တိ ယေ ၀ါ ပန အညေ သာရိပုတ္တမောဂ်လ္လာန-မဟာကဿပမဟာကစ္စာနာဒိကာ ဗျတ္တာ ပဋိဗလာ ဘိက္ခူ အဿု၊ တေ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ။ အရိဋ္ဌေန ဝိယ ပန မမ သာသနေ နာ ကလလံ ၀ါ ကစ၀ရံ ၀ါ ပက္ခိပိတဗ္ဗံ။

၂၄၀။ **ကုလ္လူပမန်**တိ ကုလ္လသဒိသံ။ **နိတ္ထရဏတ္ထာယာ**တိ စတုရောဃ-နိတ္ထရဏတ္ထာယ။ **ဥဒကဏ္ဏော၀**န်တိ ယဉ္စိ ဥဒကံ ဂမ္ဘီရံ၊ နာ ပုထုလံ။ ပုထုလံ ၀ါ ပန နာ ဂမ္ဘီရံ၊ နာ တံ အဏ္ဏ၀ေါတိ ၀ုစ္စတိ။ ယံ ပန ဂမ္ဘီရံ စေ၀ ပုထုလံ စ၊ တံ အဏ္ဏ၀ေါတိ ၀ုစ္စတိ။ တသ္မာ **မဟန်္တံ ဥဒကဏ္ဏော၀**န်တိ မဟန်္တံ ပုထုလံ ဂမ္ဘီရံ ဥဒကန်တိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **သာသင်္ကံ** နာမ ယတ္ထ စောရာနံ နိ၀ုတ္ထော-ကာသော ဒိဿတိ။ ဌပေတွာကာသော၊ နိသိန္နောကာသော၊ နိပန္နောကာသော ဒိဿတိ။ **သပ္ပဋိဘယံ** နာမ ယတ္ထ စောရေဟိ မနုဿာ ဟတာ ဒိဿန်တိ၊ ဝိလုတ္တာ ဒိဿန်တိ၊ အာကောဋိတာ ဒိဿန်တိ။ **ဥတ္တရသေဋ္ဌိ**တိ ဥဒကဏ္ဏော၀သ ဥပရိ ဗဒ္ဓေါ သေတု။ **ကုလ္လံ ဗန္ဓိတ္ဝာ**တိ **ကုလ္လော** နာမ တရဏတ္ထာယ ကလာပံ ကတ္ဝာ ဗဒ္ဓေါ။ ပတ္ထရိတ္ဝာ ဗဒ္ဓါ ပန ပဒရစာဋိအာဒယော[1] ဥဋ္ဌမေါတိ ၀ုစ္စန်္တိ။ **ဥစ္ဆာရေတွာ**တိ ဌပေတ္ဝာ။ **ကိစ္စကာရီ**တိ ပတ္တကာရိ[2] ယုတ္တကာရီ၊ ပတိရူပ-ကာရီတိ အတ္ထော။ **ဓမ္မာဝိ ဓေါ ပဟာတဗ္ဗာ**တိ ဧတ္ထ **ဓမ္မာ**တိ သမထ၀ိပဿနာ။ ဘဂ၀ါ ဟိ သမထေပိ ဆန္ဒရာဂံ ပဇဟာပေသိ၊ ၀ိပဿနာယပိ။ သမထေ ဆန္ဒရာဂံ ကတ္ထ ပဇဟာပေသိ? "ဣတိ ဓေါ ဥဒါယိ နေ၀သညာနာသညာယတနသ္မိ ပဟာနံ ၀ဒါမိ၊ ပဿသိ နော တွံ ဥဒါယိ တံ သံယောဇနံ အဏုံ ၀ါ ထူလံ ၀ါ၊ ယဿာဟံ နော ပဟာနံ ၀ဒါမီ"တိ? ဧတ္ထ သမထေ ဆန္ဒရာဂံ ပဇဟာပေသိ။ "ဣမံ စေ တုမှေ ဘိက္ခ၀ေ ဒိဋ္ဌိံ ဧ၀ံ ပရိသုဒ္ဓံ ဧ၀ံ ပရိယောဒါတံ နာ အလ္လီယေထ နာ ကေလာယေထ နာ မနာယေထာ"တိ[3] ဧတ္ထ ဝိပဿနာယ ဆန္ဒရာဂံ

၁-ဒါရုစာဋိအာဒယော (သျာ)
၃-မ ၂-၁၁၉-ဖိဋ္ဌေ။

၂-ကတ္တုကာရီ (သီ)
၄-မ ၁-၃၂၇-ဖိဋ္ဌေ။

ပဇဟာပေသိ။ ဣဓ ပန ဥဘယတ္ထ ပဇဟာပေန္တော "ဓမ္မာပိ ဝေါ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပဂေဝ အဓမ္မာ"တိ အာဟ။

တတြာယံ အဓိပ္ပါယော—ဘိက္ခဝေ အဟံ ဧဝရူပေသု သန္တပ္ပဏီတေသု ဓမ္မေသု ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ ဝဒါမိ၊ ကိံ ပန ဣမသ္မိံ အသဒ္ဓမ္မေ ဂါမဓမ္မေ ဝသလဓမ္မေ ဒုဋ္ဌုလ္လေ ဩဒကန္တိကေ၊ ယတ္ထ အယံ အရိဋ္ဌော မောဃပုရိသော နိဒ္ဒေါသသညီ ပဉ္ဇသု ကာမဂုဏေသု ဆန္ဒရာဂံ နာလံ အန္တရာယာယာတိ ဝဒတိ၊ အရိဋ္ဌေန ဝိယ န တုမှေဟိ မယ္ဟံ သာသနေ ကလလံ ဝါ ကစဝရံ ဝါ ပက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ ဧဝံ ဘဂဝါ ဣမိနာပိ ဩဝါဒေန အရိဋ္ဌံယေဝ နိဂ္ဂဏ္ဟာတိ။

၂၄၁။ ဣဒါနိ ယော ပဉ္ဇသု ခန္ဓေသု တိဝိဓဂ္ဂါဟဝသေန အဟံ မမန္တိ ဂဏ္ဟာတိ၊ သော မယ္ဟံ သာသနေ အယံ အရိဋ္ဌော ဝိယ ကလလံ ကစဝရံ ပက္ခိပတီတိ ဒဿေန္တော **ဆယိမာနိ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာ-နာနီ**တိ ဒိဋ္ဌိပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ ဒိဋ္ဌိယာ အာရမ္မဏမ္ပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ ဒိဋ္ဌိယာ ပစ္စယောပိ။ **ရူပံ တေံ မမာ**တိအာဒီသု **တေံ မမာ**တိ တဏ္ဟာဂ္ဂါဟော။ **သောဟမသ္မီ**တိ မာနဂ္ဂါဟော။ **သော မေ အတ္တာ**တိ ဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟော။ ဧဝံ ရူပါရမ္မဏာ တဏ္ဟာမာနဒိဋ္ဌိယော ကထိတာ ဟောန္တိ။ ရူပံ ပန အတ္တာတိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဝေဒနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဒိဋ္ဌံ** ရူပါယတနံ၊ **သုတံ** သဒ္ဒါယတနံ၊ **မုတံ** ဂန္ဓာယတနံ ရသာယတနံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ တဉ္ဍိ ပတ္ဌာ ဂဟေတဗ္ဗတော **မုတ**န္တိ ဝုတ္တံ။ အဝသေသာနိ သတ္တာယတနာနိ **ဝိညာတံ** နာမ။ **ပတ္တ**န္တိ ပရိယေသိတ္ဌာ ဝါ အပရိယေသိတ္ဌာ ဝါ ပတ္တံ။ **ပရိယေသိတ**န္တိ ပတ္တံ ဝါ အပ္ပတ္တံ ဝါ ပရိယေသိတံ။ **အနုဝိစရိတံ မနသာ**တိ စိတ္တေန အနုသံစရိတံ။ လောကသ္မိံ ဟိ ပရိယေသိတ္ဌာ ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ၊ ပရိယေသိတ္ဌာ နောပတ္တမ္ပိ။ အပရိယေသိတ္ဌာ ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ၊ အပရိယေသိတ္ဌာ နောပတ္တမ္ပိ။ တတ္ထ ပရိယေသိတ္ဌာ ပတ္တံ ပတ္တံ နာမ။ ပရိယေသိတ္ဌာ နောပတ္တံ ပရိယေသိတံ နာမ။ အပရိယေသိတ္ဌာ ပတ္တဉ္ဇ, အပရိယေသိတ္ဌာ နောပတ္တဉ္ဇ မနသာနုဝိစရိတံ နာမ။

အထ ဝါ ပရိယေသိတ္ဌာ ပတ္တမ္ပိ အပရိယေသိတ္ဌာ ပတ္တမ္ပိ ပတ္တဋ္ဌေန ပတ္တံ နာမ။ ပရိယေသိတ္ဌာ နောပတ္တံ ပရိယေသိတံ နာမ။ အပရိယေသိတ္ဌာ နောပတ္တံ မနသာနုဝိစရိတံ နာမ။ သဗ္ဗံ ဝါ ဧတံ မနသာ အနုဝိစရိတတ္တာ မနသာနုဝိစရိတံ နာမ။ ဣမိနာ ဝိညာဏာရမ္မဏာ တဏ္ဟာမာနဒိဋ္ဌိယော ကထိတာ၊ ဒေသနာဝိလာသေန ဟေဋ္ဌာ ဒိဋ္ဌာဒိအာရမ္မဏဝသေန ဝိညာဏံ

ဒဿိတံ။ **ယမ္ပိ တံ ဒိဋ္ဌဒ္ဓာနန္တိ** ယမ္ပိ ဧတံ သော လောကော်တိအာဒိနာ နယေန ပ၀တ္တံ ဒိဋ္ဌဒ္ဓာနံ။

သော လောကော သော အတ္တာတိ ယာ သော[1] "ရူပံ အတ္တာတော သမနုပဿတိ"တိအာဒိနာ နယေန ပ၀တ္တာ ဒိဋ္ဌိ လောကော စ အတ္တာ စာတိ ဂဏှာတိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **သော ပေစ္စ ဘ၀ိဿာမိ**တိ သော အဟံ ပရလောကံ ဂန္တ္ဝာ နိစ္စော ဘ၀ိဿာမိ၊ ဓု၀ေါ သဿတော အ၀ိပရိဏာမဓမ္မော ဘ၀ိဿာမိ၊ သိနေရုမဟာပထ၀ီမဟာသမုဒ္ဒါဒိဟိ သဿတိဟိ သမံ တထေ၀ ဌဿာမိ။ **တမ္ပိ ဧတံ မမာ**တိ တမ္ပိ ဒဿနံ ဧတံ မမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော မေ အတ္တာတိ သမနုပဿတိ။ ဣမိနာ ဒိဋ္ဌာရမ္မဏာ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိယော ကထိတာ။ ၀ိပဿနာယ ပဋိ၀ိပဿနာကာလေ ၀ိယ ပစ္ဆိမဒိဋ္ဌိယာ ပုရိမဒိဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ-ကာလေ ဧ၀ံ ဟောတိ။

သုဏ္ဏပက္ခေ **ရူပံ နေတံ မမာ**တိ ရူပေ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟာ ပဋိက္ခိတ္တာ။ ဝေဒနာဒိသုပိ ဧသေ၀ နယော။ **သမနုပဿတိ**တိ ဣမဿ ပန ပဒဿ တဏှာသမနုပဿနာ မာနသမနုပဿနာ ဒိဋ္ဌိသမနုပဿနာ ဉာဏသမနု-ပဿနာတိ စတဿော သမနုပဿနာတိ အတ္ထော။ တာ ကဏှပက္ခေ တိသန္နံ သမနုပဿနာနံ, သုဏ္ဏပက္ခေ ဉာဏသမနုပဿနာယ ၀သေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **အသတိ နာ ပရိတဿတီ**တိ အ၀ိဇ္ဇမာနေ ဘယပရိတဿနာယ တဏှာပရိတဿနာယ ၀ါ နာ ပရိတဿတိ။ ဣမိနာ ဘဂ၀ါ အဏ္ဏတ္တကွန္ဓ၀ိနာသေ အပရိတဿမာနံ ဒီဏာသ၀ံ ဒဿေန္တော ဒေသနံ မတ္ထကံ ပါပေသိ။

၂၄၂။ **ဧ၀ံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခူ**တိ ဧ၀ံ ဘဂ၀တာ ဝုတ္တေ အညတရော အနုသန္ဓိကုသလော ဘိက္ခု "ဘဂ၀တာ အဏ္ဏတ္တကွန္ဓ၀ိနာသေ အပရိတဿန္တိ ဒီဏာသ၀ံ ဒဿေတ္ဝာ ဒေသနာ နိဋ္ဌာပိတာ၊ အဏ္ဏတ္တံ အပရိတဿန္တေ ခေါ ပန သတိ အဏ္ဏတ္တံ ပရိတဿကေန ဗဟိဒ္ဓါ ပရိက္ခာရ-၀ိနာသေ ပရိတဿကေန အပရိတဿကေန စာပိ ဘ၀ိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ ဣမေဟိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ အယံ ပညော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော"တိ စိန္တေတ္ဝာ ဧကံသံ စီ၀ရံ ကတ္ဝာ အဇ္ဇုလိံ ပဂ္ဂယှ ဘဂ၀န္တံ ဧတဒ၀ေါစ။ **ဗဟိဒ္ဓါ အသတိ**တိ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိက္ခာရ၀ိနာသေ။ **အဟု ၀တ မေ**တိ အဟောသိ ၀တ မေ ဘဒ္ဒကံ ယာနံ ၀ါဟနံ ဟိရညံ သု၀ဏ္ဏန္တိ အတ္ထော။ **တံ ၀တ မေ နတ္ထီ**တိ တံ ၀တ ဣဒါနိ မယှံ နတ္ထိ၊ ရာဇူဟိ ၀ါ စောရေဟိ ၀ါ ဟဋ္ဌံ[2]၊ အဂ္ဂိနာ ၀ါ ဒဍ္ဎံ၊ ဥဒကေန ၀ါ ၀ုဠ္ဍံ၊

၁-ယံ ဧသော (သျာ)　　၂-ဟတံ (သျာ၊က)

ပရိဘောဂေန ဝါ ဇိဏ္ဏံ။ **သိယာ ဝတ မေ**တိ ဘဝေယျ ဝတ မယှံ ယာနံ ဝါဟနံ ဟိရည်ံ သုဝဏ္ဏံ သာလိ ဝီဟိ ယဝေါ ဂေါဓုမော။ **တံ ဝတာဟံ န လဘာမီ**တိ တမဟံ အလဘမာနော တဒနုစ္ဆဝိကံ ကမ္မံ အကတ္ဝာ နိသိန္နတ္တာ ဣဒါနိ န လဘာမီတိ သောစတိ၊ အယံ အဂါရိယသောစနာ၊ အနဂါရိယဿ ပတ္တစီဝရာဒီနံ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အပရိတဿနာဝါရေ **န ဧဝံ ဟောတီ**တိ ယေဟိ ကိလေသေဟိ ဧဝံ ဘဝေယျ၊ တေသံ ပဟီနတ္တာ န ဧဝံ ဟောတိ။ **ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာဓိဋ္ဌာနပရိယုဋ္ဌာနာ-ဘိနိဝေသာနုသယာန**န္တိ ဒိဋ္ဌိနဉ္စ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာနဉ္စ ဒိဋ္ဌာဓိဋ္ဌာနာနဉ္စ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနာ-နဉ္စ အဘိနိဝေသာနုသယာနဉ္စ။ **သဗ္ဗသခ်ါရသမထာယာ**တိ နိဗ္ဗာနတ္ထာယ။ နိဗ္ဗာနံ ဟိ အာဂမ္မ သဗ္ဗသခ်ါရဣဋ္ဌိတာနိ သဗ္ဗသခ်ါရစလနာနိ သဗ္ဗသခ်ါရဝိပ္ဖန္ဒိတာနိ သမ္မန္တိ ဝူပသမ္မန္တိ၊ တသ္မာ တံ "သဗ္ဗသခ်ါရသမထော"တိ ဝုစ္စတိ။ တဒေဝ စ အာဂမ္မ ခန္ဓူပဓိ ကိလေသူပဓိ အဘိသခ်ါရူပဓိ ပဉ္စကာမဂုဏူပဓီတိ ဣမေ ဥပဓယော ပဋိနိဿဇ္ဇိယန္တိ၊ တဏ္ဟာ ခီယတိ ဝိရဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ၊ တသ္မာ တံ "သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏ္ဟာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော"တိ ဝုစ္စတိ။ **နိဗ္ဗာနာ-ယာ**တိ အယံ ပနဿ သရူပနိဒ္ဒေသော၊ ဣတိ သဗ္ဗေဟေဝ ဣမေဟိ ပဒေဟိ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယတ္ထာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿာတိ အယမတ္ထော ဒီပိတော။ **တဿေဝံ ဟောတီ**တိ တဿ ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ **ဥစ္ဆိဇ္ဇိဿာမိ နာမဿု၊ ဝိနဿိဿာမိ နာမဿု၊ နာဿု နာမ ဘဝိဿာမီ**တိ ဧဝံ ဟောတိ။ ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ ဟိ တိလက္ခဏံ အာရောပေတ္ဝာ သုညတာပဋိသံယုတ္တံ ကတ္ဝာ ဒေသိယမာနံ ဓမ္မံ သုဏန္တဿ တာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ[၁] "တာသော ဟေသော ဘိက္ခဝေ အသုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ နော စဿံ၊ နော စ မေ သိယာ"တိ[၂]။

၂၄၃။ ဧတ္တာဝတာ ဗဟိဒ္ဓါပရိက္ခာရဝိနာသေ တဿနကဿ စ နော-တဿနကဿ စ အဇ္ဈတ္တက္ခန္ဓဝိနာသေ တဿနကဿ စ နောတဿနကဿ စာတိ ဣမေသံ ဝသေန စတုက္ကောဋိကာ သုညတာ ကထိတာ။ ဣဒါနိ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိက္ခာရံ ပရိဂ္ဂဟံ နာမ ကတ္ဝာ, ဝီသတိဝတ္ထုကံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ နာမ ကတ္ဝာ, သက္ကာယဒိဋ္ဌိပမုခါ ဒ္ဝါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော ဒိဋ္ဌိနိဿယံ နာမ ကတ္ဝာ တိကောဋိကံ သုညတံ ဒဿေတုံ **တံ ဘိက္ခဝေ ပရိဂ္ဂဟ**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပရိဂ္ဂဟ**န္တိ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိက္ခာရံ။ **ပရိဂ္ဂဏ္ဍေယျာထာ**တိ ယထာ ဝိညူ မနုဿော

၁-ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ (သီ)၊ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ (သျာ) ၂-သံ ၂-၄၇-ပိဋ္ဌေ။

ပရိဂ္ဂဏ္ဍေယျ။ **အဟမ္ပိ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ**တိ ဘိက္ခဝေ တုမ္ဟေပိ န ပဿထ၊ အဟမ္ပိ န ပဿာမိ၊ ဣတိ ဧဝရူပေါ ပရိဂ္ဂဟော နတ္ထီတိ ဒဿေတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၄၄။ ဧဝံ တိကောဋိကံ သုညတံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ အဇ္ဈတ္တက္ခန္ဓေ အတ္တာတိ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိက္ခာရေ အတ္တနိယန္တိ ကတ္ဝာ ဒ္ဝိကောဋိကံ ဒဿေန္တော **အတ္တနိ ဝါ ဘိက္ခဝေ သတီ**တိအာဒိမာဟ။တတ္ထ အယံ သခ်ေပတ္ထော၊ ဘိက္ခဝေ အတ္တနိ ဝါ သတိ ဣဒံ မေ ပရိက္ခာရဇာတံ အတ္တနိယန္တိ အဿ၊ အတ္တနိယေဝ ဝါ ပရိက္ခာရေ သတိ အယံ မေ အတ္တာ ဣမဿ ပရိက္ခာရဿ သာမီတိ၊ ဧဝံ အဟန္တိ။ သတိ မမာတိ၊ မမာတိ သတိ အဟန္တိ ယုတ္တံ ဘဝေယျ။ **သစ္ဖတော**တိ ဘူတတော **ထေတတော**တိ တထတော ထိရတော ဝါ။

ဣဒါနိ ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓေ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ ဧဝံ တိပရိဝဋ္ဋဝသေန အဂ္ဂဏ္ဍန္တော အယံ အရိဋ္ဌော ဝိယ မယ္ဟံ သာသနေ ကလလံ ကစဝရံ ပက္ခိပတီတိ ဒဿေန္တော **တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ရူပံ နိစ္စံ ဝါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အနိစ္စံ ဘန္တေ**တိ ဘန္တေ ယသ္မာ ဟုတ္ဝာ န ဟောတိ၊ တသ္မာ အနိစ္စံ၊ ဥပ္ပါဒဝယဝတ္တိတော ဝိပရိဏာမတာဝကာလိကနိစ္စပဋိက္ခေပဋ္ဌေန ဝါတိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ အနိစ္စံ။ **ဒုက္ခံ ဘန္တေ**တိ ဘန္တေ ပဋိပီဋနာကာရေန ဒုက္ခံ၊ သန္တာပဒုက္ခမဒုက္ခဝတ္ထုက-သုခပဋိက္ခေပဋ္ဌေန ဝါတိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ဒုက္ခံ။ **ဝိပရိဏာမဓမ္မန္တိ** ဘဝသက်နွိဥပဂမနသဘာဝံ ပကတိဘာဝဝိဇဟနသဘာဝံ။ **ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ တေံ မမ၊ သောဟမသ္မိ၊ သော မေ အတ္တာ**တိ ယုတ္တံ နု ခေါ တံ ဣမေသံ တိဏ္ဏံ တဏ္ဍာမာနဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟာနံ ဝသေန အဟံ မမာတိ ဧဝံ ဂဟေတုံ။ **နော ဟေတံ ဘန္တေ**တိ ဣမိနာ တေ ဘိက္ခူ အဝသဝတ္တနာကာရေန ရူပံ ဘန္တေ အနတ္တာတိ ပဋိဇာနန္တိ။ သုညအဿာမိကအနိဿရအတ္တပဋိက္ခေပဋ္ဌေန ဝါတိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ အနတ္တာ။

ဘဂဝါ ဟိ ကတ္ထစိ အနိစ္စဝသေန အနတ္တတံ ဒဿေတိ၊ ကတ္ထစိ ဒုက္ခဝသေန, ကတ္ထစိ ဥဘယဝသေန။ "စက္ခု အတ္တာတိ ယော ဝဒေယျ၊ တံ နု ဥပပဇ္ဇတိ၊ စက္ခုဿ ဥပ္ပါဒေါပိ ဝယောပိ ပညာယတိ။ ယဿ ခေါ ပန ဥပ္ပါဒေါပိ ဝယောပိ ပညာယတိ၊ အတ္တာ မေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စ ဝေတိ စာတိ ဣစ္စဿ ဧဝမာဂတံ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ နု ဥပပဇ္ဇတိ၊ စက္ခု အတ္တာတိ ယော ဝဒေယျ၊ ဣတိ စက္ခု အနတ္တာ"တိ[၁] ဣမသ္မိံ ဟိ **ဆဆက္ကသုတ္တေ** အနိစ္စဝသေန အနတ္တတံ ဒဿေတိ။ "ရူပဉ္စ ဟိဒံ

၁-မ ၃-၃၂၉-ပိဋ္ဌေ။

ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘဝိဿ၊ နှ ယိဒံ ရူပံ အာဗာဓာယ သံဝတ္တေယျ၊ လဗ္ဘေထ စ ရူပေ ‘ဧဝံ မေ ရူပံ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသီ’တိ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရူပံ အနတ္တာ၊ တသ္မာ ရူပံ အာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ၊ နှ စ လဗ္ဘတိ ရူပေ ‘ဧဝံ မေ ရူပံ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသီ’တိ’’၁ ဣမသ္မိံ **အနတ္တလက္ခဏသုတ္တေ** ဒုက္ခဝသေန အနတ္တတံ ဒဿေတိ။ “ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ၊ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ၊ ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ၊ ယဒနတ္တာ၊ တံ ‘နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ နှ မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗ”န္တိ၂ ဣမသ္မိံ **အရဟန္တသုတ္တေ** ဥဘယဝသေန အနတ္တတံ ဒဿေတိ။ ကသ္မာ? အနိစ္စံ ဒုက္ခဉ္စ ပါကဋံ။ အနတ္တာတိ နှ ပါကဋံ။

ပရိဘောဂဘာဇနာဒီသု ဟိ ဘိန္နေသု အဟော အနိစ္စန္တိ ဝဒန္တိ၊ အဟော အနတ္တာတိ ဝတ္တာ နာမ နတ္ထိ။ သရိရေ ဂဏ္ဍပိဋ္ဌကာဒီသု ဝါ ဥဋ္ဌိတာသု ကဏ္ဏကေန ဝါ ဝိဒ္ဓါ အဟော ဒုက္ခန္တိ ဝဒန္တိ၊ အဟော အနတ္တာတိ ပန ဝတ္တာ နာမ နတ္ထိ။ ကသ္မာ? ဣဒံ ဟိ အနတ္တလက္ခဏံ နာမ အဝိဘူတံ ဒုဒ္ဒသံ ဒုပ္ပညာပနံ။ တေန တံ ဘဂဝါ အနိစ္စဝသေန ဝါ ဒုက္ခဝသေန ဝါ ဥဘယဝသေန ဝါ ဒဿေတိ။ တယိဒံ ဣမသ္မိံ ပိ တေပရိဝဋ္ဋေ အနိစ္စဒုက္ခဝသေနေဝ ဒဿိတံ။ ဝေဒနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေတိ ဘိက္ခဝေ ယသ္မာ တောရဟိ အညဒါပိ ရူပံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ၊ တသ္မာတိ အတ္ထော။ **ယံကိဉ္စိ ရူပ**န္တိအာဒီနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ ဝိတ္ထာရိတာနေဝ။

၂၄၅။ **နိဗ္ဗိန္ဒတိ**တိ ဥက္ကဏ္ဌတိ။ ဏ္ဌေ စ **နိဗ္ဗိဒါ**တိ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ အဓိပ္ပေတာ။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာယ ဟိ ဗဟူနိ နာမာနိ။ ဧသာ ဟိ ကတ္ထစိ သညဉ္ဂန္တိ ဝုတ္တာ။ ကတ္ထစိ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိ။ ကတ္ထစိ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂန္တိ။ ကတ္ထစိ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိတိ။ ကတ္ထစိ တမ္မယတာဝပရိယာဒါနန္တိ၃။ ကတ္ထစိ တိဟိ နာမေဟိ။ ကတ္ထစိ ဒ္ဝီဟိတိ။

တတ္ထ **ပေါဋ္ဌပါဒသုတ္တေ** တာဝ “သညာ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပစ္ဆာ ဉာဏ”န္တိ၄ ဧဝံ **သညဉ္ဂန္တိ** ဝုတ္တာ။ **သုသိမသုတ္တေ** “ပုဗ္ဗေ ခေါ သုသိမ

၁-ဝိ ၃-၁၈၊ သံ ၂-၅၅-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-သံ ၂-၆၈-ပိဋ္ဌေ။
၃-တမ္မယပရိယာဒါနန္တိ (သီ)၊ တမ္မယံ ပရိယာဒါနန္တိ (သျာ) ၄-ဒိ ၁-၁၇ ၂-ပိဋ္ဌေ။

ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ ပစ္ဆာ နိဗ္ဗာနေ ဉာဏ"နှိ[၁] ဧဝံ **ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ**နှိ ဝုတ္တာ။ **ဒသုတ္တရ-သုတ္တေ** "ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်"နှိ[၂] ဧဝံ **ပါရိသုဒ္ဓိပဒါနိယင်**နှိ ဝုတ္တာ။ **ရထဝိနီတေ** "ကိံ နု ခေါ အာဝုသော ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ"တိ[၃] ဧဝံ **ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓီ**တိ ဝုတ္တာ။ **သဋ္ဌာယတနဝိဘင်္ဂေ** "အတမ္မယတံ ဘိက္ခဝေ နိဿာယ အတမ္မယတံ အာဂမ္မ ယာယံ ဥပေက္ခာ နာနတ္တာ နာနတ္တသိတာ၊ တံ အဘိနိဝဇ္ဇေတ္ဝာ ယာယံ ဥပေက္ခာ ဧကတ္တာ ဧကတ္တသိတာ၊ တံ နိဿာယ တံ အာဂမ္မ ဧဝမေတိဿာ ပဟာနံ ဟောတိ၊ ဧဝမေတိဿာ သမတိက္ကမော ဟောတီ"တိ[၄] ဧဝံ **တမ္မယတာ-ပရိယာဒါန**နှိ ဝုတ္တာ။ **ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ** "ယာ စ မုဋ္ဌိတုကမျတာ၊ ယာ စ ပဋိသခ်ါနုပဿနာ၊ ယာ စ သခ်ါရုပေက္ခာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန"နှိ[၅] ဧဝံ တီဟိ နာမေဟိ ဝုတ္တာ။ **ပဋ္ဌာနေ** "အနုလောမံ ဂေါတြဘုဿ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော၊ အနုလောမံ ဝေါဒါနဿ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော"တိ[၆] ဧဝံ ဒွီဟိ နာမေဟိ ဝုတ္တာ။ ဣမသ္မိံ ပန အလဂဒ္ဒသုတ္တေ နိဗ္ဗိန္ဒတီတိ နိဗ္ဗိဒါနာမေန အာဂတာ။

နိဗ္ဗိဒါ ဝိရဇ္ဇတီတိ ဧတ္ထ **ဝိရာဂေါ**တိ မဂ္ဂေါ။ **ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတီ**တိ ဧတ္ထ ဝိရာဂေန မဂ္ဂေန ဝိမုစ္စတီတိ ဖလံ ကထိတံ။ **ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတီ**တိ ဣဓ ပစ္စဝေက္ခဏာ ကထိတာ။

ဧဝံ ဝိမုတ္တစိတ္တံ မဟာခီဏာသဝံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ တဿ ယထာဘူတေဟိ ပဉ္ဇဟိ ကာရဏေဟိ နာမံ ဂဏ္ဍန္တော **အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ **အဝိဇ္ဇာ**တိ ဝဋ္ဌမူလိကာ အဝိဇ္ဇာ။ အယံ ဟိ ဒုရုက္ခိပနဋ္ဌေန **ပလိဃော**တိ ဝုစ္စတိ။ တေနေသ တဿ ဥက္ခိတ္တတ္တာ **ဥက္ခိတ္တပလိဃော**တိ ဝုတ္တော။ **တာလာ-ဝတ္ထုကတာ**တိ သီသစ္ဆိန္နတာလော ဝိယ ကတာ၊ သမူလံ ဝါ တာလံ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ တာလဿ ဝတ္ထု ဝိယ ကတာ၊ ယထာ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ပုန သော တာလော န ပညာယတိ၊ ဧဝံ ပုန အပညတ္တိဘာဝံ နီတာတိ အတ္ထော။ **ပေါနောဗ္ဘဝိ-ကော**တိ ပုနဗ္ဘဝဒါယကော။ **ဇာတိသံသာရော**တိအာဒီသု ဇာယနဝသေန စေဝ သံသရဏဝသေန စ ဧဝံ လဒ္ဓနာမာနံ ပုနဗ္ဘဝခန္ဓာနံ ပစ္စယော ကမ္မာဘိ-သခ်ါရော။ သော ဟိ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပတ္တိကရဏဝသေန ပရိက္ခိပိတ္ဝာ ဌိတတ္တာ **ပရိက္ခာ**တိ ဝုစ္စတိ၊ တေနေသ တဿာ သံကိဏ္ဏတ္တာ ဝိကိဏ္ဏတ္တာ **သံကိဏ္ဏ-**

၁-သံ ၁-၃၄၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒီ ၃-၂၅၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၁-၂၀၁-ပိဋ္ဌေ။
၄-မ ၃-၂၆၃-ပိဋ္ဌေ၊ ထောကံ ဝိသဒိသံ။ ၅-ခု ၉-၅၈-ပိဋ္ဌေ၊ အတ္ထတော သမာနံ။
၆-အဘိ ၈-၁၃၈–၁၃၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ပရိကွောတိ ဝုတ္တော။ **တဏ္ဟာတိ** ဝဋ္ဋမူလိကာ တဏ္ဟာ။ အယံ ဟိ ဂမ္ဘီရာနုဂတ-ဋ္ဌေန **သေိကာတိ** ဝုစ္စတိ။ တေနေသ တဿာ အဗ္ဗူဋ္ဌတ္တာ လုဋ္ဌိတ္တာ ဆဋ္ဌိတတ္တာ **အဗ္ဗူဋ္ဌေသိကောတိ** ဝုတ္တော။ **ဩရမ္ဘာဂိယာနီတိ** ဩရံ ဘဇနကာနိ ကာမဘဝေ ဥပပတ္တိပစ္စယာနိ။ တောနိ ဟိ ကဝါဋံ ဝိယ နဂရဒ္ဒါရံ စိတ္တံ ပိဒဟိတ္တာ ဌိတတ္တာ **အဂ္ဂဋ္ဌာတိ** ဝုစ္စန္တိ။ တေနေသ တေသံ နိရာကတတ္တာ ဘိန္နတ္တာ **နိရဂ္ဂဋ္ဌောတိ** ဝုတ္တော။ **အရိယောတိ** နိက္ကိလေသော ပရိသုဒ္ဓေါ။ **ပန္နဒ္ဓဇောတိ** ပတိတ-မာနဒ္ဓဇော။ **ပန္နဘာရောတိ** ခန္ဓဘာရကိလေသဘာရအဘိသခ်ါရဘာရပဉ္စ-ကာမဂုဏဘာရာ ပန္နာ ဩရောဟိတာ အဿာတိ **ပန္နဘာရော။** အပိစ ဣဓ မာနဘာရဿေဝ ဩရောပိတတ္တာ ပန္နဘာရောတိ အဓိပ္ပေတော။ **ဝိသံယုတ္တောတိ** စတူဟိ ယောဂေဟိ သဗ္ဗကိလေသေဟိ စ ဝိသံယုတ္တော။ ဣဓ ပန မာနသံယော-ဂေနေဝ ဝိသံယုတ္တတ္တာ ဝိသံယုတ္တောတိ အဓိပ္ပေတော။ **အသ္မိမာနောတိ** ရူပေ အသ္မိတိ မာနော၊ ဝေဒနာယ၊ သညာယ၊ သခ်ါရေသု၊ ဝိညာဏေ အသ္မိတိ မာနော။

တ္တောဝတာ ဘဂဝတာ မဂ္ဂေန ကိလေသေ ခေပေတ္တာ နိရောဓသယန-ဝရဂတဿ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတ္တာ ဝိဟရတော ခီဏာသဝဿ ကာလော ဒဿိတော။ ယထာ ဟိ ဒွေ နဂရာနိ ဧကံ စောရနဂရံ, ဧကံ ခေမနဂရံ။ အထ ဧကဿ မဟာယောဓဿ ဧဝံ ဘဝေယျ "ယာဝိမံ စောရ-နဂရံ တိဋ္ဌတိ၊ တာဝ ခေမနဂရံ ဘယတော နမုစ္စတိ၊ စောရနဂရံ အနဂရံ ကရိဿာမီ"တိ သန္နာဟံ ကတ္တာ ခဂ္ဂံ ဂဟေတ္တာ စောရနဂရံ ဥပသင်္ကမိတ္တာ နဂရဒ္ဒါရေ ဥဿာပိတေ ဧသိကတ္ထမ္ဘေ ခဂ္ဂေန ဆိန္ဒိတ္တာ သဒ္ဒါရဗာဟကံ ကဝါဋံ ဆိန္ဒိတ္တာ ပလိဃံ ဥက္ခိပိတ္တာ ပါကာရံ ဘိန္ဒန္တော ပရိက္ခံ သံကိရိတ္တာ နဂရသောဘနတ္ထာယ ဥဿိတေ ဓဇေ ပါတေတ္တာ နဂရံ အဂ္ဂိနာ ဈာပေတ္တာ ခေမနဂရံ ပဝိသိတ္တာ ပါသာဒံ အဘိရုယှ ဥတိဂဏပရိဝုတော သုရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇေယျ၊ ဧဝံ စောရနဂရံ ဝိယ သက္ကာယော၊ ခေမနဂရံ ဝိယ နိဗ္ဗာနံ၊ မဟာ-ယောဓော ဝိယ ယောဂါဝစရော။ တဿေဝံ ဟောတိ "ယာဝ သက္ကာယဝဋ္ဌံ ဝတ္တတိ၊ တာဝ ဒ္ဒတ္တိံ သကမ္မကာရဏအဋ္ဌနဝုတိရောဂပဉ္စဝိသတိမဟာဘယေဟိ ပရိမုစ္စနံ နတ္ထီ"တိ။ သော မဟာယောဓော ဝိယ သန္နာဟံ သီလသန္နာဟံ ကတ္တာ, ပညာခဂ္ဂံ ဂဟေတ္တာ ခဂ္ဂေန ဧသိကတ္ထမ္ဘေ ဝိယ အရဟတ္တမဂ္ဂေန တဏ္ဟေသိကံ လုဋ္ဌိတ္တာ, သော ယောဓော သဒ္ဒါရဗာဟကံ နဂရကဝါဋံ ဝိယ ပဉ္ဇောရမ္ဘာဂိယသံယောဇနဂ္ဂဋံ ဥဂ္ဃါဋေတ္တာ, သော ယောဓော ပလိဃံ ဝိယ အဝိဇ္ဇာပလိဃံ ဥက္ခိပိတ္တာ, သော ယောဓော ပါကာရံ ဘိန္ဒန္တော ပရိက္ခံ ဝိယ

ကမ္မာဘိသခ်ါရံ ဘိန္ဒန္တော ဇာတိသံသာရပရိကွံ သံကိရိတွာ, သော ယောဓော နဂရသောဘနတ္ထာယ ဥဿာပိတေ ဓဇေ ဝိယ မာနဒ္ဓဇေ ပါတေတွာ သက္ကာယ-နဂရံ ဈာပေတွာ, သော ယောဓော ခေမနဂရေ ဥပရိပါသာဒေ သုရသဘောဇနံ ဝိယ ကိလေသနိဗ္ဗာနံ နဂရံ ပဝိသိတွာ အမတနိရောဓာရမ္မဏံ ဖလသမာပတ္တိ-သုခံ အနုဘဝမာနော ကာလံ ဝီတိနာမေတိ။

၂၄၆။ ဣဒါနိ ဧဝံ ဝိမုတ္တစိတ္တဿ ခီဏာသဝဿ ပရေဟိ အနဓိဂမနီယ-ဝိညာဏတံ ဒဿေန္တော **ဧဝံ ဝိမုတ္တစိတ္တံ ခေါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အန္ဓေသန္တိ** အန္ဓေသန္တာ ဂဝေသန္တာ။ **ဣဒံ နိဿိတ**န္တိ ဣဒံ နာမ နိဿိတံ။ **တထာဂတ-ဿာ**တိ ဧတ္ထ သတ္တောပိ **တထာဂတော**တိ အဓိပ္ပေတော၊ ဥတ္တမပုဂ္ဂလော ခီဏာသဝေါပိ။ **အနနုဝိဇ္ဇော**တိ အသံဝိဇ္ဇမာနော ဝါ အဝိန္ဒေယျော ဝါ။ တထာဂတောတိ ဟိ သတ္တေ ဂဟိတေ အသံဝိဇ္ဇမာနောတိ အတ္ထော ဝဋ္ဋတိ၊ ခီဏာသဝေ ဂဟိတေ အဝိန္ဒေယျောတိ အတ္ထော ဝဋ္ဋတိ။

တတ္ထ ပုရိမနယေ အယမဓိပ္ပါယော—ဘိက္ခဝေ အဟံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဓရမာနကံယေဝ ခီဏာသဝံ တထာဂတော သတ္တော ပုဂ္ဂလောတိ နပညပေမိ။ အပ္ပဋိသန္ဓိကံ ပန ပရိနိဗ္ဗုတံ ခီဏာသဝံ သတ္တောတိ ဝါ ပုဂ္ဂလောတိ ဝါ ကိံ ပညပေဿာမိ။ အနနုဝိဇ္ဇော တထာဂတော၊ နဟိ ပရမတ္ထတော သတ္တော နာမ ကောစိ အတ္ထိ၊ တဿ အဝိဇ္ဇမာနဿ ဣဒံ နိဿိတံ ဝိညာဏန္တိ အန္ဓေသန္တာပိ ကိံ အဓိဂစ္ဆိဿန္တိ၊ ကထံ ပဋိလဘိဿန္တီတိ အတ္ထော။ ဒုတိယနယေ အယမဓိပ္ပါယော—ဘိက္ခဝေ အဟံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဓရမာနကံယေဝ ခီဏာသဝံ ဝိညာဏဝသေန ဣန္ဒာဒီဟိ အဝိန္ဒိယံ ဝဒါမိ၊ နဟိ သဣန္ဒာ ဒေဝါ သဗြဟ္မကာ သပဇာပတိကာ အန္ဓေသန္တာပိ ခီဏာသဝဿ ဝိပဿနာစိတ္တံ ဝါ မဂ္ဂစိတ္တံ ဝါ ဖလစိတ္တံ ဝါ ဣဒံ နာမ အာရမ္မဏံ နိဿာယ ဝတ္တတီတိ ဇာနိတုံ သက္ကောန္တိ၊ တေ အပ္ပဋိသန္ဓိကဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ ကိံ ဇာနိဿန္တီတိ။

အသတာတိ အသန္တေန။ **တုစ္ဆာ**တိ တုစ္ဆကေန။ **မုသာ**တိ မုသာဝါဒေန။ **အဘူတေနာ**တိ ယံ နတ္ထိ၊ တေန။ **အဗ္ဘာစိက္ခန္တီ**တိ အဘိအာစိက္ခန္တိ၊ အဘိဘဝိတွာ ဝဒန္တိ။ **ဝေနယိကော**တိ ဝိနယတိ ဝိနာသေတီတိ **ဝိနယော၊** သော ဧဝ **ဝေနယိကော၊** သတ္တဝိနာသကောတိ အဓိပ္ပါယော။ **ယထာ စာဟံ နဘိက္ခဝေ**တိ[၁] ဘိက္ခဝေ ယေန ဝါကာရေန[၂] အဟံ နသတ္တဝိနာသကော။ **ယထာ စာဟံ နဝဒါမီ**တိ ယေန ဝါ ကာရဏေန အဟံ သတ္တဝိနာသံ နဝ

၁-ယထာ ဝါဟံ ဘိက္ခဝေ နာတိ (သီ) ၂-ယေန ကာရဏေန (သျာ၊က)

ပညပေမိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာဟံ နဿတ္တဝိနာသကော၊ ယထာ စ နဿတ္တဝိနာသံ ပညပေမိ၊ တထာ မံ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ "ဝေနယိကော သမဏော ဂေါတမော"တိ ဝဒန္တာ သတ္တဝိနာသကော သမဏော ဂေါတမောတိ စ, "သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေတီ"တိ ဝဒန္တာ သတ္တဝိနာသံ ပညပေတီတိ စ အသတာ တုစ္ဆာ မုသာ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခန္တီတိ။

ပုဗ္ဗေ စာတိ ပုဗ္ဗေ မဟာဗောဓိမဏ္ဍမှိယေဝ စ။ **တေရဟိ စာ**တိ တေရဟိ ဓမ္မဒေသနာယံ စ။ **ဒုက္ခံ စေဝ ပညပေမိ၊ ဒုက္ခဿ စ နိရောဓန္တိ** ဓမ္မစက္ကံ အပ္ပဝတ္တေတ္ဝာ ဗောဓိမဏ္ဍေ ဝိဟရန္တောပိ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနတော ပဋ္ဌာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တောပိ စတုသစ္စမေဝ ပညပေမီတိ အတ္ထော။ တ္ထေ ဟိ ဒုက္ခဂ္ဂဟဏေန တဿ မူလဘူတော သမုဒယော, နိရောဓဂ္ဂဟဏေန တံသမ္ပာပကော မဂ္ဂေါ ဂဟိတောဝ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **တတြ စေ**တိ တသ္မိံ စတုသစ္စပ္ပကာ-သနေ။ **ပရေ**တိ သစ္စာနိ အာဇာနိတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ အသမတ္ထပုဂ္ဂလာ။ **အက္ကော-သန္တီ**တိ ဒသဟိ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ အက္ကောသန္တိ။ **ပရိဘာသန္တီ**တိ ဝါစာယ ပရိဘာသန္တိ။ **ရောသေန္တိ ဝိဟေသေန္တီ**တိ ရောသေဿာမ ဝိဟေသေဿာ-မာတိ အဓိပ္ပါယေန ဃဋ္ဋေန္တိ ဒုက္ခာပေန္တိ။ **တတြာ**တိ တေသု အက္ကောသာဒီသု၊ တေသု ဝါ ပရပုဂ္ဂလေသု။ **အာဃာတော**တိ ကောပေါ။ **အပ္ပစ္စယော**တိ ဒေါမနဿံ။ **အနဘိရဒ္ဓီ**တိ အတုဋ္ဌိ။

တတြ စေတိ စတုသစ္စပ္ပကာသနေယေဝ။ **ပရေ**တိ စတုသစ္စပ္ပကာသနံ အာဇာနိတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ သမတ္ထပုဂ္ဂလာ။ **အာနန္ဒော**တိ အာနန္ဒပီတိ။ **ဥပ္ပိ-လာဝိတတ္တန္တိ** ဥပ္ပိလာပနပီတိ[၁]။ **တတြ စေ**တိ စတုသစ္စပ္ပကာသနမှိယေဝ။ **တတြာ**တိ သက္ကာရာဒီသု။ **ယံ ခေါ ဣဒံ ပုဗ္ဗေ ပရိညာတန္တိ** ဣဒံ ခန္ဓပဉ္စကံ ပုဗ္ဗေ ဗောဓိမဏ္ဍေ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိညာတံ။ **တတ္ထမေ**တိ တသ္မိံ ခန္ဓပဉ္စကေ ဣမေ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? တတြာပိ တထာဂတဿ ဣမေ သက္ကာရာ မယိ ကရီယန္တီတိ ဝါ အဟံ ဧတေ အနုဘဝါမီတိ ဝါ နဟောတိ။ ပုဗ္ဗေ ပရိညာတက္ခန္ဓပဉ္စကံယေဝ ဧတေ သက္ကာရေ အနုဘောတီတိ တ္တေကမေဝ ဟောတီတိ။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ အသမတ္ထာ တထာဂတမ္ပိ အက္ကောသန္တိ၊ တသ္မာ။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-ဥဗ္ဗိလာဝိတတ္တန္တိ ဥဗ္ဗိလာပနပီတိ (သီ၊ သျာ)

၂၄၇။ **တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ယံ နတုမှာကန္တိ** ယသ္မာ အတ္တနိယေပိ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တတိ၊ တသ္မာ ယံ နတုမှာကံ၊ တံ ပဇဟထာတိ အတ္ထော။ **ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရေယျာ**တိ ယထာ ယထာ ဗ္ဗစ္ဆေယျ၊ တထာ တထာ ကရေယျ။ **နဟိ နော တေံ ဘန္တေ အတ္တာ ဝါ**တိ ဘန္တေ တေံ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ အမှာကံ နေဝ အတ္တာ နအမှာကံ ရူပံ နဝိညာဏန္တိ ဝဒန္တိ။ **အတ္တနိယံ ဝါ**တိ အမှာကံ စီဝရာဒိပရိက္ခာရောပိ နဟောတီတိ အတ္ထော။ **ဝေမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ယံ နတုမှာကံ တံ ပဇဟထာ**တိ ဘဂဝါ ခန္ဓပဉ္စကံယေဝ နတုမှာကန္တိ ဒဿေတွာ ပဇဟာပေတိ၊ တဉ္စ ခေါ နဥပ္ပါဋေတွာ လုဉ္စိတွာ ဝါ၊ ဆန္ဒရာဂဝိနယေန ပနေတံ ပဇဟာပေတိ။

၂၄၈။ **ဝေံ သွာက္ခာတော**တိ ဧတ္ထ တိပရိဝဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဗ္ဗမံ ဌာနံ အာဟရိတုမ္ပိ ဝဋ္ဌတိ၊ ပဋိလောမေန ပေမမတ္တကေန သဂ္ဂပရာယဏတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဗ္ဗမံ ဌာနံ အာဟရိတုမ္ပိ ဝဋ္ဌတိ။ **သွာက္ခာတော**တိ သုကထိတော။ သုကထိတတ္တာ ဧဝ ဥတ္တာနော ဝိဝဋော ပကာသိတော။ **ဆိန္ဒပိလောတိ-ကော**တိ ပိလောတိကာ ဝုစ္စတိ ဆိန္ဒံ ဘိန္ဒံ တတ္ထ တတ္ထ သိဗ္ဗိတံ ဂဏ္ဌိကတံ ဇိဏ္ဏံ ဝတ္ထံ၊ တံ ယဿ နတ္ထိ၊ အဋ္ဌဟတ္ထံ ဝါ နဝဟတ္ထံ ဝါ အဟတသာဋကံ နိဝတ္ထော၊ သော ဆိန္ဒပိလောတိကော နာမ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော တာဒိသော၊ နဟေတ္ထ ကောဟညာဒိဝသေန ဆိန္ဒဘိန္ဒသိဗ္ဗိတဂဏ္ဌိကတဘာဝေါ အတ္ထိ။ အပိစ ကစဝရော ပိလောတိကောတိ ဝုစ္စတိ။ ဗ္ဗမသ္မိံ စ သာသနေ သမဏကစဝရံ နာမ ပတိဋ္ဌာတုံ နလဘတိ။ တေနေဝါဟ—

"ကာရဏ္ဍဝံ နိဒ္ဓမထ၊ ကသမ္ဗုဉ္စာပကဿထ။
တတော ပလာပေ ဝါဟေထ၊ အဿမဏေ သမဏမာနိနေ။

နိဒ္ဓမိတ္ဝာန ပါပိစ္ဆေ၊ ပါပအာစာရဂေါစရေ။
သုဒ္ဓါ သုဒ္ဓေဟိ သံဝါသံ၊ ကပ္ပယဝှေါ ပတိဿတာ။
တတော သမဂ္ဂါ နိပကာ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿထာ"တိ[၁]။

ဗ္ဗတိ သမဏကစဝရဿ ဆိန္ဒတ္တာပိ အယံ ဓမ္မော **ဆိန္ဒပိလောတိကော နာမ** ဟောတိ။ **ဝဋ္ဌံ တေသံ နတ္ထိ ပညာပနာယာ**တိ တေသံ ဝဋ္ဌံ အပညတ္တိဘာဝံ ဂတံ နိပ္ပညတ္တိကံ ဇာတံ။ ဧဝရူပေါ မဟာခီဏာသဝေါ ဧဝံ သွာက္ခာတေ သ်ာသနေ-ယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယထာ စ ခီဏာသဝေါ၊ ဧဝံ အနာဂါမိအာဒယောပိ။

၁-ခု ၁-၃၂ ၂-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ **ဓမ္မာနုသာရိနော သဒ္ဓါနုသာရိနော**တိ ဣမေ ဒွေ သောတာပတ္တိ-မဂ္ဂဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ယထာဟ “ကတမော စ ပုဂ္ဂလော ဓမ္မာနုသာရီ။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နဿ ပညိန္ဒြိယံ အဓိမတ္တံ ဟောတိ၊ ပညာဝါဟိံ ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမံ အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဓမ္မာ-နုသာရီ။ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နော ပုဂ္ဂလော ဓမ္မာနုသာရီ၊ ဖလေ ဋ္ဌိတော ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော။ ကတမော စ ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါနုသာရီ။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နဿ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ အဓိမတ္တံ ဟောတိ၊ သဒ္ဓါဝါဟိံ သဒ္ဓါပုဗ္ဗင်္ဂမံ အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါနုသာရီ။ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နော ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါ-နုသာရီ၊ ဖလေ ဋ္ဌိတော သဒ္ဓါဝိမုတ္တော”တိ[1]။ **ယေသံ မယိ သဒ္ဓါမတ္တံ ပေမမတ္တာ**နိ ဣမိနာ ယေသံ အညော အရိယဓမ္မော နတ္ထိ၊ တထာဂတေ ပန သဒ္ဓါမတ္တံ ပေမမတ္တာမေဝ ဟောတိ။ တေ ဝိပဿကပုဂ္ဂလာ အဓိပ္ပေတာ။ ဝိပဿကာဘိက္ခူနဉ္ဒိ ဧဝံ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ နိသိန္နာနံ ဒဿဓလေ ကော သဒ္ဓါ ကေ ပေမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တာယ သဒ္ဓါယ တေန ပေမေန ဟတ္ထေ ဂဟေတ္ဝာ သတ္ထေ ဌပိတာ ဝိယ ဟောန္တိ၊ နိယတဂတိကာ ကိရ တေ။ ပေါရာဏကတ္ထေရာ ပန ဧဝရူပံ ဘိက္ခုံ စူဠသောတာပန္နောတိ ဝဒန္တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

အလဂဒ္ဒူပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဝမ္မိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၉။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဝမ္မိကသုတ္တံ။ တတ္ထ **အာယသ္မာ**တိ ပိယဝစန-မေတံ။ **ကုမာရကဿပေါ**တိ တဿ နာမံ။ ကုမာရကာလေ ပဗ္ဗဇိတတ္တာ ပန ဘဂဝတာ “ကဿပံ ပက္ကောသထ၊ ဣဒံ ဖလံ ဝါ ခါဒနိယံ ဝါ ကဿပဿ ဒေထာ”တိ ဝုတ္တေ ကတရဿ ကဿပဿာတိ ကုမာရ-ကဿပဿာတိ ဧဝံ ဂဟိတနာမတ္တာ တတော ပဋ္ဌာယ ဝုဠုကာလေပိ “ကုမာ့ရကဿပေါ”တ္ဝေဝ ဝုစ္စတိ။ အပိစ ရညာ ပေါသာဝနိကပုတ္တတ္တာပိ တံ “ကုမာရကဿပေါ”တိ သဉ္ဇာနိံသု။ အယံ ပနဿ ပုဗ္ဗယောဂတော ပဋ္ဌာယ အာဝိဘာဝကထာ-—

၁-အဘိ ၃-၁၁၈-ဖိဋ္ဌေ။

ထေရော ကိရ ပဒုမုတ္တရဿ ဘဂ၀တော ကာလေ သေဋ္ဌိပုတ္တော အဟောသိ။ အထေကဒိ၀သံ ဘဂ၀န္တံ စိတ္တြကထိ ံ ကေံ အတ္တနော သာ၀ကံ ဌာနန္တရေ ဌပေန္တံ ဒိသွာ ဘဂ၀တော သတ္တာဟံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ "အဟမ္ပိ ဘဂ၀ါ အနာဂတေ ကေဿ ဗုဒ္ဓဿ အယံ ထေရော ဝိယ စိတ္တြကထိ သာ၀ကော ဘ၀ေယျ"န္တိ ပတ္ထနံ ကတ္ဝာ ပုညာနိ ကရောန္တော ကဿပဿ ဘဂ၀တော သာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိ။

တဒါ ကိရ ပရိနိဗ္ဗုတဿ ဘဂ၀တော သာသနေ သြသက္ကန္တေ ပဉ္စ ဘိက္ခူ။ နိဿေဏိ ံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ပဗ္ဗတံ အဘိရုယှ သမဏ၀ေမံ အကံသု။ သံဃတ္ထေရော တတိယဒိ၀သေ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ အနုထေရော စတုတ္ထဒိ၀သေ အနာဂါမီ အဟောသိ။ ဇုတရေ တယော ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ အသက္ကောန္တာ ဒေ၀လောကေ နိဗ္ဗတ္တိ ံသု။ တေသံ ကေံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ဒေ၀ေသု စ မနုဿေသု စ သမ္ပတ္တိ ံ အနုဘောန္တာနံ ဧကော တက္ကသိလာယံ ရာဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ ပုက္ကုသာတိ နာမ ရာဇာ ဟုတ္ဝာ ဘဂ၀န္တံ ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ရာဇဂဟံ ဂန္ဓေန္တော ကုမ္ဘကာရသာလာယံ ဘဂ၀တော ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ အနာဂါမိဖလံ ပတ္တော။ ဧကော ကေသ္မိ ံ သမုဒ္ဒပဋ္ဋနေ ကုလဃရေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ နာ၀ံ အာရုယှ ဘိန္နနာ၀ေါ ဒါရုဗီရာနိ နီ၀ါသေတ္ဝာ လာဘသမ္ပတ္တိ ံ ပတ္တော "အဟံ အရဟာ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ "န တ္ဝံ အရဟာ, ဂစ္ဆ သတ္ထာရံ ပဉ္ဠံ ပုစ္ဆာ"တိ အတ္ထကာမာယ ဒေ၀တာယ စောဒိတော[1] တထာ ကတ္ဝာ အရဟတ္တဖလံ ပတ္တော။

ဧကော ရာဇဂဟေ ဧကိဿာ ကုလဒါရိကာယ ကုစ္ဆိမှိ ဥပ္ပန္နော။ သာ စ ပဌမံ မာတာပိတရော ယာစိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇ်ံ အလဘမာနာ ကုလဃရံ ဂတာ ဂဗ္ဘသဏ္ဌိတမ္ပိ[2] အဇာနန္တီ သာမိကံ အာရာဓေတ္ဝာ တေန အနုညာတာ ဘိက္ခုနီသု ပဗ္ဗဇိတာ။ တဿာ ဂဗ္ဘိနိနိမိတ္တံ ဒိသွာ ဘိက္ခုနိယော ဒေ၀ဒတ္တံ ပုစ္ဆိ ံသု၊ သော "အဿမဏီ"တိ အာဟ။ ဒသဗလံ ပုစ္ဆိ ံသု၊ သတ္ထာ ဥပ၊လိတ္ထေရံ ပဋိစ္ဆာပေသိ။ ထေရော သာ၀တ္ထိနဂရ၀ါသိနိ ကုလာနိ ဝိသာခ္ဘ ဥပါသိကံ ပက္ကောသာပေတ္ဝာ သော၀ေန္တော "ပုရေလဒ္ဓေါ ဂတ္ဘော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အရော၀ါ"တိ အာဟ။ သတ္ထာ "သုဝိနိစ္ဆိတံ အဓိကရဏ"န္တိ ထေရဿ သာဓုကာရံ အဒါသိ။ သာ ဘိက္ခုနီ သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗသဒိသံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ၊ တံ ဂဟေတ္ဝာ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ပေါသာပေသိ။ "ကဿပေါ"တိ စဿ နာမံ ကတ္ဝာ အပရဘာဂေ

၁-ပေသိတော (သျာ)　　၂-ဂဗ္ဘပတိဋ္ဌိတမ္ပိ (က)

အလက်ရိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ဧတိ ရညော ပေါသာ-ဝနိကပုတ္တတ္တာပိ တံ "ကုမာရကဿပေါ"တိ သဉ္ဇာနိံသူတိ။

အန္ဓဝနေတိ ဧဝံနာမကေ ဝနေ။ တံ ကိရ ဝနံ ဒ္ဝိန္နံ ဗုဒ္ဓါနံ ကာလေ အဝိဇဟိတနာမံ အန္ဓဝနံတွေဝ ပညာယတိ။ တတြာယံ ပညတ္တိဝိဘာဝနာ— အပ္ပါယုကဗုဒ္ဓါနံ ဟိ သရီရဓာတု နဲ ဧကဋ္ဌနာ ဟောတိ။ အဓိဋ္ဌာနာနုဘာဝေန ဝိပ္ပကိရိယတိ။ တေနေဝ အမှာကမ္ပိ ဘဂဝါ "အဟံ နဲ စိရဋ္ဌိတိကော၊ အပ္ပကေဟိ သတ္တေဟိ အဟံ ဒိဋ္ဌော၊ ယေဟိ နဲ ဒိဋ္ဌော၊ တေဝ ဗဟုတရာ၊ တေ မေ ဓာတုယော အာဒါယ တတ္ထ တတ္ထ ပူဇေန္တာ သဂ္ဂပရာယဏာ ဘဝိဿန္တီ"တိ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ "အတ္တနော သရီရံ ဝိပ္ပကိရိယတူ"တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ ဒီဃာယုကဗုဒ္ဓါနံ ပန သုဝဏ္ဏကွန္ဓော ဝိယ ဧကဋ္ဌနံ ဓာတုသရီရံ တိဋ္ဌတိ။

ကဿပဿာပိ ဘဂဝတော တထေဝ အဋ္ဌာသိ။ တတော မဟာဇနာ သန္နိပတိတွာ "ဓာတုယော ဧကဋ္ဌနာ နဲ သက္ကာ ဝိယောဇေတုံ၊ ကိံ ကရိဿာ-မာ"တိ သမ္မန္တယိတွာ ဧကဋ္ဌနမေဝ စေတိယံ ကရိဿာမ၊ ကိတ္တကံ ပန ဟောတု တန္တိ အာဟံသု။ ဧကေ သတ္တယောဇနိယန္တိ အာဟံသု။ ဧတံ အတိ-မဟန္တံ၊ အနာဂတေ ဇဂ္ဂိတုံ နဲ သက္ကာ၊ ဆယောဇနံ ဟောတု၊ ပဉ္ဇယောဇနံ၊ စတုယောဇနံ၊ တိယောဇနံ၊ ဒ္ဝိယောဇနံ၊ ဧကယောဇနံ ဟောတူတိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ ဧဋ္ဌကာ ကီဒိသာ ဟောန္တူတိ ဗာဟိရန္တေ ဧဋ္ဌကာ ရတ္တသုဝဏ္ဏမယာ ဧကဋ္ဌနာ သတသဟဿဋ္ဌနိကာ ဟောန္တု၊ အဗ္ဘန္တရိမန္တေ ပညာသ-သဟဿဋ္ဌနိကာ။ ဟရိတာလမနောသိလာဟိ မတ္တိကာကိစ္စံ ကယိရတု၊ တေလေန ဥဒကကိစ္စန္တိ နိဋ္ဌံ ဂန္ဒာ စတ္တာရိ မုခါနိ စတုဓာ ဝိဘဇိံသု။ ရာဇာ ဧကံ မုခံ ဂဏ္ဒိ၊ ရာဇပုတ္တော ပထဝိန္ဒရကုမာရော ဧကံ၊ အမစ္စာနံ ဇေဋ္ဌကော ဟုတွာ သေနာပတိ ဧကံ၊ ဇနပဒါနံ ဇေဋ္ဌကော ဟုတွာ သေဋ္ဌိ ဧကံ။

တတ္ထ ဓနသမ္ပန္နတာယ ရာဇာပိ သုဝဏ္ဏံ နီဟရာပေတွာ အတ္တနာ ဂဟိတ-မုခေ ကမ္မံ အာရဘိ၊ ဥပရာဇာပိ၊ သေနာပတိပိ။ သေဋ္ဌိနာ ဂဟိတမုခေ ပန ကမ္မံ ဩလီယတိ။ တတော ယသောရတော[၁] နာမ ဧကော ဥပါသကော တေပိဋ္ဌကော ဘာဏကော အနာဂါမီ အရိယသာဝကော၊ သော ကမ္မံ ဩလီယတီတိ ဥတွာ ပဉ္ဇ သကဋ္ဌသတာနိ ယောဇာပေတွာ ဇနပဒံ ဂန္ဒာ

၁-သောရတော (သီ)၊ ယသောဓရော (သျာ)

“ကဿပသမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ ဝိသတိ၀ဿသဟဿာနိ ဌတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ တဿ ယော၀ုနိကံ ရတနစေတိယံ ကယိရတိ၊ ယော ယံ ဒါတုံ ဥဿဟတိ သု၀ဏ္ဏံ ၀ါ ဟိရညံ ၀ါ သတ္တရတနံ ၀ါ ဟရိတာလံ ၀ါ မနောသိလံ ၀ါ၊ သော တံ ဒေတူ”တိ သမာဒပေသိ။ မနုဿာ အတ္တနော အတ္တနော ထာမေန ဟိရည္ည-သု၀ဏ္ဏာဒီနိ အဒံသု။ အသက္ကောန္တာ တေလတက္ကုလာဒီနိ ဒေန္တိယေ၀။ ဥပါ-သကော တေလတက္ကုလာဒီနိ ကမ္မကာရာနံ[1] ဘတ္တ၀ေတနတ္ထံ ပဟိဏတိ၊ အ၀သေသေဟိ သု၀ဏ္ဏံ စေတာပေတ္ဝာ ပဟိဏတိ၊ ဧ၀ံ သကလ၀ုဋ္ဌိပံ အစရိ။

စေတိယေ ကမ္မံ နိဋ္ဌိတန္တိ စေတိယင္ဃာနတော ပဏ္ဍုံ ပဟိဏိ“သု “နိဋ္ဌိတံ ကမ္မံ အာစရိယော အာဂန္တွာ စေတိယံ ၀န္ဒတူ”တိ။ သောပိ ပဏ္ဍုံ ပဟိဏိ “မယာ သကလ၀ုဋ္ဌိပေါ သမာဒပိတော၊ ယံ အတ္ထိ၊ တံ ဂဟေတ္ဝာ ကမ္မံ နိဋ္ဌာပေန္တု။”တိ။ ဒွေပိ ပဏ္ဍာနိ အန္တရာမဂ္ဂေ သမာဂမိ“သု။ အာစရိယဿ ပဏ္ဍတော ပန စေတိယင္ဃာနတော ပဏ္ဍုံ ပဌမတရံ အာစရိယဿ ဟတ္ထံ အဂမာသိ။ သော ပဏ္ဍုံ ၀ါစေတ္ဝာ စေတိယံ ၀န္ဒိဿာမိတိ ကေကော၀ နိက္ခမိ။ အန္တရာမဂ္ဂေ အဋ္ဌိယံ ပဒ္ဓ စောရသတာနိ ဥဋ္ဌဟိ“သု။ တတြေကစ္စေ တံ ဒိသ္ဝာ ဣမိနာ သကလ၀ုဋ္ဌိပတော ဟိရညသု၀ဏ္ဏံ သမ္ပဋ္ဆိတံ၊ နိမိကုမ္ဘိ နော ပ၀ဋ္ဋမာနာ[2] အာဂတာတိ အ၀သေသာနံ အာရောစေတ္ဝာ တံ အဂ္ဂဟေသုံ။ ကသ္မာ တာတာ မံ ဂဏှထာတိ။ တယာ သကလ၀ုဋ္ဌိပတော သမ္ဗံ ဟိရည္ည-သု၀ဏ္ဏံ သမ္ပဋ္ဆိတံ၊ အမှာကမ္ပိ ထောကံ ထောကံ ဒေဟီတိ။ ကိ‘ တုမ္ဟေ နဇာနာထ၊ ကဿပေါ ဘဂ၀ါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ တဿ ယော၀ုနိကံ ရတန-စေတိယံ ကယိရတိ၊ တဒတ္ထာယ မယာ သမာဒပိတံ၊ နော အတ္တနော အတ္ထာယ။ တံ တံ လဒ္ဓလဒ္ဓဘာနတော တတ္ထော၀ ပေသိတံ၊ မယံ ပန နိ၀တ္ထ-သာဋကမတ္တံ ဌပေတ္ဝာ အညံ ဝိတ္တံ[3] ကာကဏိကမ္ပိ နတ္ထိတိ။

ဧကေ “၀ေမေတံ ဝိဿဇ္ဇေထ အာစရိယ”န္တိ အာဟံသု။ ဧကေ “အယံ ရာဇပုဇိတော အမစ္စပုဇိတော၊ အမှေသု ကိဉ္စိဒေ၀ နဂရဝိထိယံ ဒိသ္ဝာ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒီနံ အာရောစေတ္ဝာ အနယဗျသနံ ပါပုဏာပေယျာ”တိ အာဟံသု။ ဥပါသကော “တာတာ နာဟံ ဧ၀ံ ကရိဿာမီ”တိ အာဟ၊ တဋ္ဌ ခေါ တေသု ကာရညေန၊ နံ အတ္တနော ဇိ၀တနိကန္တိယာ။ အထ တေသု ဂဟေ-တဗ္ဗော ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗောတိ ဝိ၀ဒန္တေသု ဂဟေတဗ္ဗောတိ လဒ္ဓိကာ ဧ၀ ဗဟုတရာ ဟုတ္ဝာ ဇိ၀တာ ၀ေါရောပယိ“သု။

၁-ကမ္မကရာနံ (သီ)　　၂-ပ၀တ္တမာနာ (သျာ၊က)　　၃-ကိဉ္စိ (သျာ)

တေသံ ဗလဝဂုဏော အရိယသာဝကေ အပရာဓေန နိဗ္ဗုတဒီပသိခါ ဝိယ အဂ္ဂိနိ အန္တရဓာယိ°သု။ တေ "ကဟံ ဘော စက္ခု၊ ကဟံ ဘော စက္ခု။"တိ ဝိပ္ပလပန္တာ ကေစ္ဖေ ဉာတကေဟိ ဂေဟံ နိတာ၊ ကေစ္ဖေ နောဉာတကာ အနာထာတိ တတ္ထေဝ အဋ္ဌဝိယံ ရုက္ခမူလေ ပဏ္ဏသာလာယ ဝသိ°သု။ အဋ္ဌဝိ° အာဂတမနုဿာ ကာရညေန တေသံ တဏ္ဍုလံ ဝါ ပုဋဘတ္တံ ဝါ ပရိဗ္ဗယံ ဝါ ဒေန္တိ။ ဒါရုပဏ္ဏာဒီနံ အတ္ထာယ ဂန္တွာ အာဂတာ မနုဿာ ကုဟိ° ဂတတ္ထာတိ ဝုတ္တေ အန္တေဝနံ ဂတမှာတိ ဝဒန္တိ။ ဧဝံ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ဗုဒ္ဓါနံ ကာလေ တံ ဝနံ အန္တေဝနံ-တ္တေဝ ပညာယတိ။ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ပနေတံ ဆဋ္ဌိတဇနပဒေ အဋ္ဌဝိ အဟောသိ။ အမှာကံ ဘဂဝတော ကာလေ သာဝတ္ထိယာ အဝိဒူရေ ဇေတ-ဝနဿ ပိဋ္ဌိဘာဂေ ပဝိဝေကကာမာနံ ကုလပုတ္တာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ပဓာနဃရံ အဟောသိ၊ တတ္ထ အာယသ္မာ ကုမာရကဿပေါ တေန သမယေန သေက္ခပဋိ-ပဒံ ပူရယမာနော ဝိဟရတိ။ တေန ဝုတ္တံ "အန္တေဝနေ ဝိဟရတီ"တိ။

အညတရာ ဒေဝတာတိ နာမဂေါတ္တဝသေန အပါကဋာ ကော ဒေဝတာတိ အတ္ထော။ "အဘိဇာနာတိ နော ဘန္တေ ဘဂဝါ အဟုဉ္ဉတညတရဿ[၁] မဟေသက္ခဿ· သံဒိဋ္ဌေန တဏှာသဉ်ယဝိမုတ္တိ° ဘာသိတာ"တိ[၂] ဇာတေ ပန အဘိညာတော သက္ကောပိ ဒေဝရာဇာ အညတရောတိ ဝုတ္တော။ **ဒေဝတာ**တိ စ ဣဒံ ဒေဝါနမ္ပိ ဒေဝဓိတာနမ္ပိ သာဓာရဏဝစနံ။ ဣမသ္မိ° ပနတ္ထေ ဒေဝေါ အဓိပ္ပေတော။ **အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ ရတ္တိယာ**တိ ဇာတေ အဘိက္ကန္တသဒ္ဒေါ ခယ-သုန္ဒရာဘိရူပအဇ္ဈာနုမောဒနာဒီသု ဒိဿတိ။ တတ္ထ "အဘိက္ကန္တာ ဘန္တေ ရတ္တိ၊ နိက္ခန္တော ပဌမော ယာမော၊ စိရနိသိန္နော ဘိက္ခုသံဃော၊ ဥဒ္ဓိသတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဘိက္ခူနံ ပါတိမောက္ခ"န္တိ ဧဝမာဒီသု[၃] ခယေ ဒိဿတိ။ "အယံ ဣမေသံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အဘိက္ကန္တတရော စ ပဏီတတရော စာ"တိ[၄] ဧဝမာဒီသု သုန္ဒရေ။

"ကော မေ ဝန္ဒတိ ပါဒါနိ၊ ဣဒ္ဓိယာ ယသသာ ဇလံ။
အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန၊ သဗ္ဗာ သြဘာသယံ ဒိသာ"တိ[၅]—

ဧဝမာဒီသု အဘိရူပေ။ "အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမာ"တိ ဧဝမာဒီသု[၆] အဇ္ဈာ-နုမောဒနေ။ ဣဓ ပန ခယေ။ တေန **အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ ရတ္တိယာ**တိ ပရိက္ခီဏာယ ရတ္တိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထာယံ ဒေဝပုတ္တော မဇ္ဈိမယာမသမန္နာဂတာ

၁-အဟုနံယေဝ အညတရဿ (သီ၊ သျာ) ၂-မ ၁-၃ ၂ ၂-ပိဒ္ဒေ။ ၃-အံ ၃-၄၄-ဝိဒ္ဒေ။
၄-အံ ၁-၄၁၄-ဝိဒ္ဒေ။ ၅-ခ ၂-၇၃-ဝိဒ္ဒေ။ ၆-ဝိ ၁-၇-ဝိဒ္ဒေ။

အာဂတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ**တိ ဣဓ အဘိက္ကန္တသဒ္ဒေါ အဘိရူပေ။ ဝဏ္ဏသဒ္ဒေါ ပန ဆဝိ ထုတိ ကုလဝဂ္ဂ ကာရဏ သဏ္ဌာန ပမာဏ-ရူပါယတနာဒီသု ဒိဿတိ။ တတ္ထ "သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောသိ ဘဂဝါ"တိ ဝေမာဒီသု ဆဝိယာ။ "ကဒါ သညူဋ္ဌာ ပန တေ ဂဟပတိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဝဏ္ဏာ"တိ[၁] ဝေမာဒီသု ထုတိယံ။ "စတ္တာရောမေ ဘော ဂေါတမ ဝဏ္ဏာ''တိ ဝေမာဒီသု[၂] ကုလဝဂ္ဂေ။ "အထ ကေန နု ဝဏ္ဏေန၊ ဂန္ဓထေနောတိ ဝုစ္စတီ"တိ ဝေမာဒီသု[၃] ကာရဏေ။ ''မဟန္တံ ဟတ္ထိရာဇဝဏ္ဏံ အဘိနိမ္မိနိတ္ဝာ''တိ ဝေမာဒီသု[၄] သဏ္ဌာနေ။ ''တယော ပတ္တဿ ဝဏ္ဏာ"တိ ဝေမာဒီသု[၅] ပမာဏေ။ "ဝဏ္ဏော ဂန္ဓော ရသော ဩဇာ''တိ ဝေမာဒီသု[၆] ရူပါယတနေ။ သော ဣဓ ဆဝိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေန **အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ**တိ အဘိရူပဆဝိဣဋ္ဌ-ဝဏ္ဏာ၊ မနာပဝဏ္ဏာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဒေဝတာ ဟိ မနုဿလောကံ အာဂစ္ဆမာနာ ပကတိဝဏ္ဏံ ပကတိဣဒ္ဓိံ ပဇဟိတ္ဝာ ဩဋ္ဌာရိကံ အတ္တဘာဝံ ကတ္ဝာ အတိရေကဝဏ္ဏံ အတိရေကဣဒ္ဓိံ မာပေတ္ဝာ နဋ္ဌသမဇ္ဇာဒီနိ ဂစ္ဆန္တာ မနုဿာ ဝိယ အဘိသခ်တေန ကာယေန အာဂစ္ဆန္တိ။ အယမ္ပိ ဒေဝပုတ္တော တထေဝ အာဂတော။ တေန ဝုတ္တံ ''အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ"တိ။

ကေဝလကပ္ပန္တိ ဧတ္ထ ကေဝလသဒ္ဒေါ အနဝသေသ ယေဘုယျ အဗျာမိဿာ-နတိရေက ဒဋ္ဌတ္ထ ဝိသံယောဂါဒိအနေကတ္ထော။ တထာ ဟိဿ "ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယ"န္တိ[၇] ဝေမာဒီသု အနဝသေသတ္တမတ္ထော။ ''ကေဝလကပ္ပါ စ အင်္ဂမဂခာ ပဟူတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ အာဒါယ ဥပသက်မိဿန္တီ''တိ[၈] ဝေမာဒီသု ယေဘုယျတာ။ "ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတီ"တိ[၉] ဝေမာဒီသု အဗျာမိဿတာ။ "ကေဝလံ သဒ္ဓါမတ္တကံ နူန အယမာယသ္မာ"တိ[၁၀] ဝေမာဒီသု အနတိရေကတာ။ ''အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ ဗာဟိယော နာမ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ကေဝလကပ္ပံ သံဃဘေဒါယ ဌိတော"တိ[၁၁] ဝေမာဒီသု ဒဋ္ဌတ္ထတာ။ "ကေဝလီ ဝုသိတဝါ ဥတ္တမပုရိသောတိ ဝုစ္စတီ''တိ[၁၂] ဝေမာဒီသု ဝိသံယောဂေါ။ ဣဓ ပနဿ အနဝသေသတ္တမတ္ထောတိ အဓိပ္ပေတော။

ကပ္ပသဒ္ဒေါ ပနာယံ အဘိသဒ္ဒဟန ဝေါဟာရ ကာလ ပညတ္တိ ဆေဒန-ဝိကပ္ပလေသသမန္တဘာဝါဒိအနေကတ္ထော။ တထာ ဟိဿ "ဩကပ္ပနိယမေတံ

၁-မ ၂-၄၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒီ ၃-၆၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-သံ ၁-၂၀၆-ပိဋ္ဌေ။
၄-သံ ၁-၁၀၅-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဒီ ၁-၃၅၃-ပိဋ္ဌေ။ ၆-အဘိ ၁-၁၆၃-ပိဋ္ဌေ။
၇-ဝိ ၁-၁-ပိဋ္ဌေ။ ၈-ဝိ ၃-၃၆-ပိဋ္ဌေ။ ၉-အဘိ ၂-၁၄၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၁၀-ဝိ ၃-၂၇၀-ပိဋ္ဌေ။ ၁၁-အံ ၁-၅၆၂-ပိဋ္ဌေ။ ၁၂-သံ ၂-၅၀-ပိဋ္ဌေ။

ဘောတော ဂေါတမဿ၊ ယထာ တံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာ"တိ[၁] ဝေမာဒီသု အဘိသဒ္ဒဟနမတ္ထော။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဟိ သမဏ-ကပ္ပေဟိ ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိဘု"န္တိ[၂] ဝေမာဒီသု ဝေါဟာရော။ "ယေန သုဒံ နိစ္စကပ္ပံ ဝိဟရာမိ"တိ ဝေမာဒီသု[၃] ကာလော။ "ဣစ္စာယသ္မာ ကပ္ပေါ"တိ[၄] ဝေမာဒီသု ပညတ္တိ။ "အလက်ဘာ ကပ္ပိတကေသမဿူ"တိ[၅] ဝေမာဒီသု ဆေဒနံ။ "ကပ္ပတိ ဒွဂ်လကပ္ပေါ"တိ[၆] ဝေမာဒီသု ဝိကပ္ပေါ။ "အတ္ထိ ကပ္ပေါ နိပဇ္ဇိတု"န္တိ[၆] ဝေမာဒီသု လေသော။ "ကေဝလကပ္ပံ ဝေဋ္ဌုဝနံ ဩဘာသေတွာ"တိ[၇] ဝေမာဒီသု သမန္တဘာဝေါ။ ဣဓ ပနဿ သမန္တဘာဝေါ အတ္ထော အဓိပ္ပေတော။ တသ္မာ **ကေဝလကပ္ပံ အန္ဓဝန**န္တိ ဧတ္ထ အနဝသေသံ သမန္တတော အန္ဓဝနန္တိ ဝေမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဩဘာသေတွာတိ ဝတ္ထာလက်ာရသရီရသမုဋ္ဌိတာယ အာဘာယ ဖရိတွာ၊ စန္ဒိမာ ဝိယ စ သူရိယော ဝိယ စ ဧကောဘာသံ ဧကပဇ္ဇောတံ ကရိတွာတိ အတ္ထော။ **ကေမန္တံ အဋ္ဌာသီ**တိ ဧကသ္မိံ အန္တေ၊ ဧကသ္မိံ ဩကာသေ အဋ္ဌာသိ။ **တေဒဝေါစာ**တိ ဧတံ "ဘိက္ခု ဘိက္ခူ"တိအာဒိဝစနမဝေါစ။ ကသ္မာ ပနာယံ အဝန္ဒိတွာ သမဏဝေါဟာရေနေဝ ကထေတီတိ။ သမဏသညာ-သမုဒါစာရေနေဝ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "အယံ အန္တရာ ကာမာဝစရေ ဝသိ။ အဟံ ပန အသ္မိ[ဂ] တတော ကာလတော ပဋ္ဌာယ ဗြဟ္မစာရီ"တိ သမဏသညာဝဿ သမုဒါစရတိ၊ တသ္မာ အဝန္ဒိတွာ သမဏဝေါဟာရေနေဝ ကထေတိ။ ပုဗ္ဗသဟာယော ကိရေသော ဒေဝပုတ္တော ထေရဿ။ ကုတော ပဋ္ဌာယာတိ။ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ။ ယော ဟိ ပုဗ္ဗယောဂေ အာဂတေသု ပဉ္ဇသု သဟာယေသု အနုထေရော စတုတ္ထဒိဝသေ အနာဂါမီ အဟောသီတိ ဝုတ္တော၊ အယံ သော။ တဒါ ကိရ တေသု သံဃတ္ထေရဿ အရဟတ္တေနေဝ သဒ္ဓိံ အဘိညာ အာဂမိံသု။ သော "မယ္ဟံ ကိစ္စံ မတ္ထကံ ပတ္တ"န္တိ ဝေဟာသံ ဥပ္ပတိတွာ အနောတတ္တဒဟေ မုခံ ဓောဝိတွာ ဥတ္တရကုရုတော ပိဏ္ဍပါတံ အာဒါယ အာဂန္တွာ "ဣမံ အာဝုသော ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇိတွာ အပ္ပမတ္တာ သမဏဓမ္မံ ကရောထာ"တိ အာဟ။ ဣတရေ အာဟံသု "နု အာဝုသော အမှာကံ ဧဝံ ကတိကာ အတ္ထိ 'ယော ပဌမံ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ပိဏ္ဍပါတံ အာဟရတိ၊ တေနာဘတံ ဘုဉ္ဇိတွာ သေသေဟိ သမဏဓမ္မော ကာတဗ္ဗော'တိ။ တုမှေ

၁-မ ၁-၃၁၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၂၄၄-ပိဋ္ဌေ။ ၃-သံ ၂-၁၃၈-ပိဋ္ဌေ။
၄-သံ ၂-၅၂၅-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိ ၄-၄၉၁-ပိဋ္ဌေ။ ၆-အံ ၃-၁၄၈-ပိဋ္ဌေ။
၇-သံ ၁-၅၀-ပိဋ္ဌေ။ ဂ-အဟံ ပန တသ္မိံ ကာလေ (က)

အတ္တနော ဥပနိဿယေန ကိစ္စံ မတ္ထကံ ပါပယိတ္ထ။ မယမ္ပိ သစေ နော ဥပ-နိဿယော ဘဝိဿတိ၊ ကိစ္စံ မတ္ထကံ ပါပေဿာမ။ ပပဉ္ဇော ဧသ အမှာကံ၊ ဂစ္ဆထ တုမှေ''တိ။ သော ယထာဖာသုကံ ဂန္ဒာ အာယုပရိယောသာနေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။

ပုနဒိဝသေ အနုထေရော အနာဂါမိဖလံ သစ္ဆာကာသိ၊ တဿ အဘိညာ-ယော အာဂမိံသု။ သောပိ တထေဝ ပိဏ္ဍပါတံ အာဟရိတ္ဝာ တေဟိ ပဋိက္ခိတ္တော ယထာဖာသုကံ ဂန္ဒာ အာယုပရိယောသာနေ သုဒ္ဓါဝါသေ နိဗ္ဗတ္တိ။ သော သုဒ္ဓါဝါသေ ဌတ္ဝာ တေ သဟာယေ ဩလောကေန္တော, ဧကော တဒါဝ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ဧကော အဓုနာ ဘဂဝတော သန္တိကေ အရိယဘူမိံ ပတ္တော၊ ဧကော လာဘသက္ကာရံ နိဿာယ "အဟံ အရဟာ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ သုပ္ပါရကပဋ္ဌနေ ဝသတီတိ ဒိသ္ဝာ တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ "န တ္ဝံ အရဟာ၊ န အရဟတ္တမဂ္ဂံ ပဋိပန္နော၊ ဂစ္ဆ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဓမ္မံ သုဏာဟီ"တိ ဥယျောဇေသိ။ သောပိ အန္တရဃရေ ဘဂဝန္တံ ဩဝါဒံ ယာစိတ္ဝာ "တသ္မာတိဟ တေ ဗာဟိယ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဟောတူ"တိ ၁ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဩဝဒိတော အရိယဘူမိံ သမ္ပာပုဏိ။

တတော အညော ဧကော အတ္ထိ၊ သော ကုဟိန္တိ ဩလောကေန္တော အန္ဓဝနေ သေက္ခပဋိပဒံ ပူရယမာနော ဝိဟရတီတိ ဒိသ္ဝာ စိန္တေသိ "သဟာယ-ကဿ သန္တိကေ ဂမိဿာမီတိ၊ ဂစ္ဆန္တေန ပန တုစ္ဆဟတ္ထေန အဂန္ဒာ ကိဉ္စိ ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတ္ဝာ ဂန္တုံ ဝဋ္ဌတိ၊ သဟာယော ခေါ ပန မေ နိရာမိသော ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ဝသန္တော မယာ အာကာသေ ဌတ္ဝာ ဒိန္နံ ပိဏ္ဍပါတမ္ပိ အပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ သမဏဓမ္မံ အကာသိ၊ ဇုဒါနိ အာမိသပဏ္ဏာကာရံ ကိံ ဂဏ္ဂိဿတိ၊ ဓမ္မပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတ္ဝာ ဂမိဿာမီ"တိ ဗြဟ္မလောကေ ဌိတောဝ ရတနာဝဋ္ဌိံ ဂန္ဆေန္တော ဝိယ ပန္နရသ ပဉ္ဇေ ဝိဘဇိတ္ဝာ တံ ဓမ္မပဏ္ဏာ-ကာရံ အာဒါယ အာဂန္ဒာ သဟာယဿ အဝိဒူရေ ဌတ္ဝာ အတ္တနော သမဏသညာသမုဒါစာရဝသေန တံ အနဘိဝါဒေတ္ဝာဝ "ဘိက္ခု ဘိက္ခူ"တိ အာလပိတ္ဝာ **အယံ ဝမ္မိကော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ တုရိတာလပနဝသေန ဘိက္ခု ဘိက္ခူတိ အာမေဋိတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာ ဝါ ဧကေနေဝ တိလကေန နလာဋ္ဌံ န သောဘတိ၊ တံ ပရိဝါရေတ္ဝာ အညေသုပိ ဒိန္နေသု ဖုလ္လိတမဏ္ဍိတံ ဝိယ သောဘတိ၊ ဧဝံ ဧကေနေဝ ပဒေန ဝစနံ န သောဘတိ၊ ပရိဝါရိကပဒေန

၁-ခု ၁-ဂ၅-ပိဋ္ဌေ။

သဒ္ဓိံ ဖုလ္လိတမဏ္ဍိတံ ဝိယ သောဘတီတိ တံ ပရိဝါရိကပဒဝသေန ဝစနံ ဖုလ္လိတမဏ္ဍိတံ ဝိယ ကရောန္တောပိ ဧဝမာဟ။

အယံ ဝမ္မိကောတိ ပုရတော ဌိတော ဝမ္မိကော နာမ နတ္ထိ၊ ဒေသနာဝသေန ပန ပုရတော ဌိတံ ဒဿေန္တော ဝိယ **အယ**န္တိ အာဟ။ **လဂီ**န္တိ သတ္ထံ အာဒါယ ခဏန္တော ပလိဃံ အဒ္ဒသ။ **ဥက္ခိပ လဂီံ အဘိက္ခဏ သုမေဓာ**တိ တာတ ပဏ္ဍိတ လဂီ နာမ ရတ္တိံ ဓူမာယတိ ဒိဝါ ပဇ္ဇလတိ။ ဥက္ခိပေတံ ပရံ ပရတော ခဏာတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဥဒ္ဓုမာယိက**န္တိ မဏ္ဍူကံ။ **စဂ်ဝါရ**န္တိ ခါရပရိဿာဝနံ။ **ကုမ္မ**န္တိ ကစ္ဆပံ။ **အသိသူန**န္တိ မံသစ္ဆေဒကံ အသိဥ္ဇေဝ အဓိကုဋ္ဌနဥ္ဇ။ **မံသပေသိ**န္တိ နိသဒပေါတပ္ပမာဏံ အလ္လမံသပိဏ္ဍံ။ **နာဂ**န္တိ သုမနပုပ္ပကလာပသဒိသံ မဟာဖဏံ တိဝိဓသောဝတ္ထိကပရိက္ခိတ္တံ အဟိနာဂံ အဒ္ဒသ။ **မာ နာဂံ ဃဋ္ဌေသီ**တိ ဒဏ္ဍကကောဋိယာ ဝါ ဝလ္လိ-ကောဋိယာ ဝါ ပံသုစုဏ္ဍံ ဝါ ပန ခိပမာနော မာ နာဂံ ဃဋ္ဌယိ။ **နမော ကရောဟိ နာဂဿာ**တိ ဥပရိဝါတတော အပဂမ္မ သုဒ္ဓဝတ္ထံ နိဝါသေတ္ဝာ နာဂဿ နမက္ကာရံ ကရောဟိ။ နာဂေန အဓိသယိတံ ဓနံ နာမ ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝဋ္ဌာ ခါဒတော န ခီယတိ၊ နာဂေါ တေ အဓိသယိတံ ဓနံ ဒဿတိ၊ တသ္မာ နမော ကရောဟိ နာဂဿာတိ။ **ဇူတော ဝါ ပန သုတ္ဝာ**တိ ယထာ ဒုက္ခက္ခန္ဓေ ဇူတောတိ သာသနေ နိဿက္ကံ၊ န တထာ ဇူဓ။ ဇူဓ ပန ဒေဝပုတ္တေ နိဿက္ကံ၊ တသ္မာ **ဇူတော ဝါ ပနာ**တိ မမ ဝါ ပန သန္တိကာ သုတ္ဝာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

၂၅၁။ **စာတုမဟာဘူတိကဿာ**တိ စတုမဟာဘူတမယဿ။ **ကာယဿေတံ အဓိဝစန**န္တိ သရီရဿ နာမံ။ ယထေဝ ဟိ ဗာဟိရကော ဝမ္မိကော, ဝမတီတိ ဝန္တကောတိ ဝန္တုဿယောတိ ဝန္တသိနေဟသမ္ဗဒ္ဓေါတိ[၁] စတူဟိ ကာရဏေဟိ **ဝမ္မိကော**တိ ဝုစ္စတိ။ သော ဟိ အဟိမဂ်ုသ[၂]ဥန္ဒူရဃရဂေါဋိကာဒယော နာနပ္ပကာရေ ပါဏကေ ဝမတီတိ ဝမ္မိကော။ ဥပစိကာဟိ ဝန္တကောတိ ဝမ္မိကော။ ဥပစိကာဟိ ဝမိတ္ဝာ မုခတုဏ္ဍကေန ဥက္ခိတ္တပံသုစုဏ္ဍေန ကဋိပ္ပမာ-ဏေနပိ ပေါရိသပ္ပမာဏေနပိ ဥဿိတောတိ ဝမ္မိကော။ ဥပစိကာဟိ ဝန္တခေဋ္ဌ-သိနေဟေန အာဗဒ္ဓတာယ သတ္တသတ္တာဟံ[၃] ဒေဝေ ဝဿန္တေပိ န ဝိပ္ပကိရိယတိ၊ နိဒါဃေပိ တတော ပံသုမုဋ္ဌိံ ဂဟေတ္ဝာ တသ္မိံ မုဋ္ဌိနာ ပီဋိယမာနေ သိနေဟော နိက္ခမတိ၊ ဧဝံ ဝန္တသိနေဟေန သမ္ဗဒ္ဓေါတိ ဝမ္မိကော။ ဧဝမယံ ကာယောပိ

၁-ဝန္တသိနေဟသမ္ဗန္ဓောတိ (သျာ၊က) ၂-အဟိနကုလ (သီ၊သျာ) ၃-သတ္တာဟံ (သီ)

"အက္ခိမှာ အက္ခိဂူထကော"တိအာဒိနာ နယေန နာနပ္ပကာရကံ အသုစိကလိ-မလံ ဝမတီတိ ဝမ္မိကော။ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓခီဏာသဝါ ဧမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ နိကန္တိပရိယာဒါနေန အတ္တဘာဝံ ဆဋ္ဌေတ္ဝာ ဂတာတိ အရိယေဟိ ဝန္တကောတိပိ ဝမ္မိကော။ ယေဟိ စာယံ တီဟိ အဋ္ဌိသတေဟိ ဥဿိတော နှာရုသမ္ဗဒ္ဓေါ မံသာဝလေပနော အလ္လစမ္မပရိယောနဒ္ဓေါ ဆဝိရဋ္ဌိတော သတ္တေ ဝဋ္ဌေတိ၊ တံ သဗ္ဗံ အရိယေဟိ ဝန္တမေဝါတိ ဝန္တုဿယောတိပိ ဝမ္မိကော။ "တဏ္ဟာ ဇနေတိ ပုရိသံ၊ စိတ္တမဿ ဝိဓာဝတီ"တိ ဧဝံ တဏ္ဟာယ ဇနိတတ္တာ အရိယေဟိ ဝန္တေ-နေဝ တဏ္ဟာသိနေဟေန သမ္ဗဒ္ဓေါ အယန္တိ ဝန္တသိနေဟေန သမ္ဗဒ္ဓေါတိပိ ဝမ္မိကော။ ယထာ စ ဝမ္မိကဿ အန္တော နာနပ္ပကာရာ ပါဏကာ တတ္ထေဝ ဇာယန္တိ၊ ဥစ္စာရပဿာဝံ ကရောန္တိ၊ ဂိလာနာ သယန္တိ၊ မတာ ပတန္တိ။ ဧတိ သော တေသံ သူတိဃရံ ဝစ္စကုဋ္ဌိ ဂိလာနသာလာ သုသာနံ စ ဟောတိ။ ဧဝံ ခတ္တိယမဟာသာလာဒီနမ္ပိ ကာယော အယံ ဂေါပိတရက္ခိတော မဏ္ဍိတပ္ပသာ-ဓိတော မဟာနုဘာဝါနံ ကာယောတိ အစိန္တေတ္ဝာ ဆဝိနိဿိတာ ပါဏာ စမ္မနိဿိတာ ပါဏာ မံသနိဿိတာ ပါဏာ နှာရုနိဿိတာ ပါဏာ အဋ္ဌိ-နိဿိတာ ပါဏာ အဋ္ဌိမိဋ္ဌနိဿိတာ ပါဏာတိ ဧဝံ ကုလဂဏနာယ အသီတိ-မတ္တာနိ ကိမိကုလသဟဿာနိ အန္တောကာယသ္မိံယေဝ ဇာယန္တိ၊ ဥစ္စာရ-ပဿာဝံ ကရောန္တိ၊ ဂေလညေန အာတုရိတာနိ သယန္တိ၊ မတာနိ ပတန္တိ၊ ဧတိ အယမ္ပိ တေသံ ပါဏာနံ သူတိဃရံ ဝစ္စကုဋ္ဌိ ဂိလာနသာလာ သုသာနဋ္ဌ ဟောတီတိ "ဝမ္မိကော"တ္ဝေဝ သခ်ံ ဂတော။ တေနာဟ ဘဂဝါ "ဝမ္မိကောတိ ခေါ ဘိက္ခု ဧမဿ စာတုမဟာဘူတိကဿ ကာယဿေတံ အဓိဝစန"န္တိ။

မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝဿာတိ မာတိတော စ ပိတိတော စ နိဗ္ဗတ္တေန မာတာပေတ္တိကေန သုက္ကသောဏိတေန သမ္ဘူတဿ။ **ဩဒနကုမ္မာသူပစယ-ဿာ**တိ ဩဒနေန စေဝ ကုမ္မာသေန စ ဥပစိတဿ ဝဍ္ဍိတဿ။ **အနိစ္စုစ္ဆာဒန-ပရိမဒ္ဒနဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မဿာ**တိ ဧတ္ထ အယံ ကာယော ဟုတ္ဝာ အဘာဝဋ္ဌေန **အနိစ္စဓမ္မော။** ဒုဂ္ဂန္ဓဝိဃာတတ္ထာယ တနုဝိလေပနေန **ဥစ္ဆာဒနဓမ္မော။** အဂ်-ပစ္စဂ်ါဗာဓဝိနောဒနတ္ထာယ ခုဒ္ဒကသမ္ဗာဟနေန **ပရိမဒ္ဒနဓမ္မော။** ဒဟရကာလေ ဝါ ဦရူသု သယာပေတ္ဝာ ဂဗ္ဘဝါသေန ဒုဿဏ္ဌိတာနံ တေသံ တေသံ အဂ်ါနံ သဏ္ဌာနသမ္ပာဒနတ္ထံ အဥ္ဆနပီဋ္ဌနာဒိဝသေန ပရိမဒ္ဒနဓမ္မော။ ဧဝံ ပရိဟရိတောပိ စ ဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မော ဘိဇ္ဇတိ စေဝ ဝိကိရတိ စ၊ ဧဝံသဘာဝေါတိ အတ္ထော။

၃-သံ ၁-၃၄-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝဩဒနကုမ္မာသူပစယဥ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနပဒေဟိ သမု-ဒယော ကထိတော၊ အနိစ္စဘေဒနဝိဒ္ဓံသနပဒေဟိ အတ္ထဂ်မော။ ဧဝံ သတ္တဟိဝိပဒေဟိ စာတုမဟာဘူတိကဿ ကာယဿ ဥစ္ဆာဝစဘာဝေါ ဝတ္ထုပရိဟာနိ သမုဒယတ္ထဂ်မော ကထိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒိဝါ ကမ္မန္တေတိ ဒိဝါ ကတ္တဗ္ဗကမ္မန္တေ။ **ဂူမာယနာ**တိ ဏ္ဍေ အယံ ဂူမသဒ္ဒေါ ကောဓေ တက္ခာယ ဝိတက္ကေ ပဏ္ဍုသု ကာမဂုဏေသု ဓမ္မဒေဿနာယ ပကတိ-ဂူမေတိ ဇူမေသု အတ္ထေသု ဝတ္တတိ။ “ကောဓေ ဂူမော ဘဿနိ မောသဝဇ္ဇ”န္တိ ဏ္ဍေ ဟိ ကောဓေ ဝတ္တတိ။ “ဇူဆ္ဆာဂူမာယိတာ သတ္တာ”တိ ၂ ဏ္ဍေ တက္ခာယ။ “တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝတော အဝိဒူရေ ဂူမာယန္တော နိသိန္နော ဟောတိ”တိ ဏ္ဍေ ဝိတက္ကေ။

“ပင်္ကော စ ကာမာ ပလိပေါ စ ကာမာ၊
ဘယဉ္စ မေတံ တိမူလံ ပဒုဋ္ဌံ။
ရဇော စ ဂူမော စ မယာ ပကာသိတာ။
ဟိတ္ဝာ တုဝံ ပဗ္ဗဇ ဗြဟ္မဒတ္တာ”တိ?—

ဏ္ဍေ ပဏ္ဍကာမဂုဏေသု။ “ဂူမံ ကတ္တာ ဟောတိ”တိ ၄ ဏ္ဍေ ဓမ္မဒေဿနာယ။ “ဓဇော ရထဿ ပညာဏံ၊ ဂူမော ပညာဏမဂ်ိနော”တိ ၅ ဏ္ဍေ ပကတိဂူမေ။ ဇူဓ ပနာယံ ဝိတက္ကေ အဓိပ္ပေတော။ တေနာဟ “အယံ ရတ္တိံ ဂူမာယနာ”တိ။

တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနန္တိ တထာဂတော ဟိ သတ္တာနံ ဓမ္မာနံ ဗဟိတတ္တာ **ဗြာဟ္မဏော** နာမ။ ယထာဟ “သတ္တာနံ ခေါ ဘိက္ခု ဓမ္မာနံ ဗဟိတတ္တာ ဗြာဟ္မဏော။ ကတမေသံ သတ္တာနံ၊ ရာဂေါ ဗဟိတော ဟောတိ၊ ဒေါသော၊ မောဟော၊ မာနော၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတ-ပရာမာသော ဗဟိတော ဟောတိ။ ဇူမေသံ ဘိက္ခု သတ္တာနံ ဓမ္မာနံ ဗဟိ-တတ္တာ ဗြာဟ္မဏော”တိ ၆။ **သုမေဓော**တိ သုန္ဒရပညော။ **သေက္ခသာ**တိ ဏ္ဍေ သိက္ခတီတိ သေက္ခော။ ယထာဟ “သိက္ခတီတိ ခေါ ဘိက္ခု တသ္မာ သေက္ခောတိ ဝုစ္စတိ။ ကိဉ္စ သိက္ခတိ၊ အဓိသီလမ္ပိ သိက္ခတိ၊ အဓိစိတ္တမ္ပိ သိက္ခတိ၊ အဓိပညမ္ပိ သိက္ခတီ”တိ ?။

၁-သံ ၁-၁၇၁-ပိဌေ။ ၂-သဒ္ဒါတိ (သီ) သံ ၁-၃၇-ပိဌေ အတ္ထတော သမာနံ။
၃-ခု ၅-၁၃၀-ပိဌေ။ ၄-မ ၁-၂၀၅-ပိဌေ။ ၅-သံ ၁-၃၉-ပိဌေ။
၆-ခု ဂ-ဂ၄-ပိဌေ။ ၇-အံ ၁-၂၃၂-ပိဌေ။

ပညာယ အဓိဝစနန္တိ[၁] လောကိယလောကုတ္တရာယ ပညာယ ဧတံ အဓိဝစနံ၊ နဲ အာဝုဓသတ္ထဿ။ **ဝီရိယာရမ္ဘဿာ**တိ ကာယိကစေတသိကဝီရိယဿ။ တံ ပညာဂတိကမေဝ ဟောတိ။ လောကိယာယ ပညာယ လောကိယံ၊ လောကုတ္တရာယ ပညာယ လောကုတ္တရံ။ ဧတ္ထ ပနာယံ အတ္ထဒီပနာ—

ဧကော ကိရ ဇာနပဒေါ ဗြာဟ္မဏော ပါတောဝ မာဏဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ဂါမတော နိက္ခမ္မ ဒိဝသံ အရညေ မန္တေ ဝါစေတွာ သာယံ ဂါမံ အာဂစ္ဆတိ။ အန္တရာမဂ္ဂေ စ ဧကော ဝမ္မိကော အတ္ထိ၊ သော ရတ္တိံ ဓူမာယတိ၊ ဒိဝါ ပဇ္ဇလတိ၊ ဗြာဟ္မဏော အန္တေဝါသိံ သုမေဓံ မာဏဝံ အာဟ "တာတ အယံ ဝမ္မိကော ရတ္တိံ ဓူမာယတိ၊ ဒိဝါ ပဇ္ဇလတိ၊ ဝိကာရမဿ ပဿိဿာမ၊ ဘိန္ဒိတ္ဝာ နံ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေ ကတ္ဝာ ခိပါဟီ"တိ။ သော သာဓူတိ ကုဒါလံ[၂] ဂဟေတ္ဝာ သမေဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ တထာ အကာသိ။ တတြ အာစရိယဗြာဟ္မဏော ဝိယ ဘဂဝါ။ သုမေဓမာဏဝကော ဝိယ သေက္ခော ဘိက္ခု။ ဝမ္မိကော ဝိယ ကာယော။ "တာတ အယံ ဝမ္မိကော ရတ္တိံ ဓူမာယတိ၊ ဒိဝါ ပဇ္ဇလတိ၊ ဝိကာရမဿ ပဿိဿာမ၊ ဘိန္ဒိတ္ဝာ နံ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေ ကတ္ဝာ ခိပါဟီ"တိ ဗြာဟ္မဏေန ဝုတ္တကာလော ဝိယ "ဘိက္ခု စာတုမဟာဘူတိကံ ကာယံ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေ ကတ္ဝာ ပရိဂ္ဂဏ္ဟာဟီ"တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တ-ကာလော။ တဿ သာဓူတိ ကုဒါလံ ဂဟေတ္ဝာ တထာကရဏံ ဝိယ သေက္ခဿ ဘိက္ခုနော "ယော ဝိသတိယာ ကောဋ္ဌာသေသု ထဒ္ဓဘာဝေါ၊ အယံ ပထဝီ-ဓာတု။ ယော ဒ္ဝါဒသသု ကောဋ္ဌာသေသု အာဗန္ဓနဘာဝေါ၊ အယံ အာပေါ-ဓာတု။ ယော စတူသု ကောဋ္ဌာသေသု ပရိပါစနဘာဝေါ၊ အယံ တေဇော-ဓာတု။ ယော ဆသု ကောဋ္ဌာသေသု ဝိတ္ထမ္ဘနဘာဝေါ၊ အယံ ဝါယောဓာတူ"တိ ဧဝံ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနဝသေန ကာယပရိဂ္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။

လဂီတိ ခေါ ဘိက္ခုတိ ကသ္မာ ဘဂဝါ အဝိဇ္ဇံ လဂီတိ ကတ္ဝာ ဒဿေတီတိ။ ယထာ ဟိ နဂရဿ ဒ္ဝါရံ ပိဓာယ ပလိဃေ ယောဇိတေ မဟာဇနဿ ဂမနံ ပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ယေ နဂရဿ အန္တော၊ တေ အန္တောယေဝ ဟောန္တိ။ ယေ ဗဟိ၊ တေ ဗဟိယေဝ။ ဧဝမေဝ ယဿ ဉာဏမုခေ အဝိဇ္ဇာလဂီ ပတတိ၊ တဿ နိဗ္ဗာနသမ္ပာပကံ ဉာဏဂမနံ ပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ အဝိဇ္ဇံ လဂီတိ ကတ္ဝာ ဒဿေသိ။ **ပဇဟ အဝိဇ္ဇ**န္တိ ဧတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဝသေန အဝိဇ္ဇာပဟာနံ ကထိတံ။

၁-ပညာယေတန္တိ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂-ကုဒ္ဒါလံ (သီ၊ သျာ)

ဥဒ္ဓုမာယိကာတိ ခေါ ဘိက္ခူတိ ဧတ္ထ **ဥဒ္ဓုမာယိကမဏ္ဍူကော** နာမ နော မဟန္တော၊ နခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏော ဟောတိ၊ ပုရာဏပဏ္ဏန္တရေ ဝါ ဂစ္ဆန္တရေ ဝါ ဝလ္လိအန္တရေ ဝါ ဝသတိ။ သော ဒဏ္ဍကကောဋိယာ ဝါ ဝလ္လိကောဋိယာ ဝါ ပံသုစုဏ္ဏကေန ဝါ ဃဋ္ဋိတော အာယမိတ္ဝာ မဟန္တော ပရိမဏ္ဍလော ဗေလုဝ-ပက္ကပ္ပမာဏော ဟုတ္ဝာ စတ္တာရော ပါဒေ အာကာသဂတေ ကတ္ဝာ ပစ္ဆိန္ဒ-ဂမနော ဟုတ္ဝာ အမိတ္တဝသံ ယာတိ၊ ကာကကုလလာဒိဘတ္တမေဝ[၁] ဟောတိ။ ဧဝမေဝ အယံ ကောဓော ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တော စိတ္တာဝိလမတ္တကောဝ ဟောတိ။ တသ္မိံ ခဏေ အနိဂ္ဂဟိတော ဝမိုတ္ဝာ မုခဝိကုလနံ ပါပေတိ။ တဒါ အနိဂ္ဂဟိတော ဟနုသဉ္ဇောပနံ ပါပေတိ။ တဒါ အနိဂ္ဂဟိတော ဖရုသဝါစာနိစ္ဆာရဏံ ပါပေတိ။ တဒါ အနိဂ္ဂဟိတော ဒိသာဝိလောကနံ ပါပေတိ။ တဒါ အနိဂ္ဂဟိတော အာကမ္ပနပရိကမ္ပနံ ပါပေတိ။ တဒါ အနိဂ္ဂဟိ-တော ပါဏိနာ လေဋ္ဌုဒဏ္ဍသတ္ထပရာမသနံ ပါပေတိ။ တဒါ အနိဂ္ဂဟိတော ဒဏ္ဍသတ္ထာဘိနိပါတံ ပါပေတိ။ တဒါ အနိဂ္ဂဟိတော ပရဃာတနမ္ပိ အတ္တ-ဃာတနမ္ပိ ပါပေတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ "ယတော အယံ ကောဓော ပရံ ဃာတေတ္ဝာ အတ္တာနံ ဃာတေတိ၊ ဧတ္တောဝတာယံ ကောဓော ပရမုဿဒ-ဂတော ဟောတိ ပရမဝေပုလ္လပ္ပတ္တော"တိ[၂]။ တတ္ထ ယထာ ဥဒ္ဓုမာယိကာယ စတူသု ပါဒေသု အာကာသဂတေသု ဂမနံ ပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ဥဒ္ဓုမာယိကာ အမိတ္တဝသံ ဂန္ဒ္ဒာ ကာကာဒီဘတ္တံ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ကောဓသမဂ်ိပုဂ္ဂလော ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ဝမ္ပေတုံ နသက္ကောတိ၊ အမိတ္တဝသံ ယာတိ၊ သဗ္ဗေသံ မာရာနံ ယထာကာမကရဏီယော ဟောတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "ဥဒ္ဓုမာယိကာတိ ခေါ ဘိက္ခု ကောဓူပါယာသသေတံ အဓိဝစန"နွှိ။ တတ္ထ ဗလဝပ္ပတ္တော ကောဓောဝ ကောဓူပါယာသော။ **ပဇဟ ကောဓူပါယာသ**နွှိ ဧတ္ထ ပဋိသခ်ါ-နပ္ပဟာနံ ကထိတံ။

ဒ္ဝိဓာပထောတိ ဧတ္ထ ယထာ ပုရိသော သဓနော သဘောဂေါ ကန္တာ-ရဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္ဒော ဒ္ဝေဓာပထံ ပတ္ဝာ "ဣမိနာ နု ခေါ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ဣမိနာ ဂန္တဗ္ဗ"နွှိ နိစ္ဆေတုံ အသက္ကောန္တော တတ္ထေဝ တိဋ္ဌတိ၊ အထ နံ စောရာ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ အနယဗျသနံ ပါပေနွှိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ နိသိန္ဒော ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓါဒီသု ကခ်ါယ ဥပ္ပန္ဒာယ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝမ္ပေတုံ နသက္ကောတိ၊ အထ နံ ကိလေသမာရာဒယော သဗ္ဗေ မာရာ အနယဗျသနံ ပါပေနွှိ၊ ဣတိ ဝိစိကိစ္ဆာ ဒ္ဝေဓာပထသမာ ဟောတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "ဒ္ဝိဓာပထောတိ ခေါ ဘိက္ခု

၁-ကာကကုလလာဒီနံ ဘတ္တမေဝ (သီ) ၂-ခု ဂ-၆၁-စူဋ္ဌနိဒ္ဒေသေ။

ဝိစိကိစ္ဆာယေတံ အဓိဝစန"နှိ။ **ပဇဟ ဝိစိကိစ္ဆ**နှိ ဆွေ ကမ္မဋ္ဌာနဥဂ္ဂဟပရိ-ပုစ္ဆာဝသေန ဝိစိကိစ္ဆာပဟာနံ ကထိတံ။

စင်္ဂဝါရနှိ ဆွေ ယထာ ရဇကေဟိ ခါရပရိဿာဝနမှိ ဥဒကေ ပကျိတ္တေ ဧကော ဥဒကဃဋော ဒွေပိ ဒသပိ ဝီသတိပိ ဃဋသတမ္ပိ ပဏ္ဍရတိယေဝ၊ ပသဋမတ္တမ္ပိ ဥဒကံ န တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝမေဝ နီဝရဏသမင်္ဂိနော ပုဂ္ဂလဿ အဗ္ဘန္တရေ ကုသလဓမ္မော န တိဋ္ဌတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "စင်္ဂဝါရနှိ ခေါ ဘိက္ခု ပဋ္ဌနေ္ဒတံ နီဝရဏာနံ အဓိဝစန"နှိ။ **ပဇဟ ပဋ္ဌနီဝရဏေ**တိ ဆွေ ဝိက္ခမ္ဘန-တဒင်္ဂဝသေန နီဝရဏပ္ပဟာနံ ကထိတံ။

ကုမ္မောတိ ဆွေ ယထာ ကစ္ဆပဿ စတ္တာရော ပါဒါ သီသနှိ ပဋ္ဌေဝ အင်္ဂါနိ ဟောနှိ၊ ဧဝမေဝ သဗ္ဗေပိ သခ်တာ ဓမ္မာ ဂယှမာနာ ပဋ္ဌေဝ ခန္ဓာ ဘဝနှိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "ကုမ္မောတိ ခေါ ဘိက္ခု ပဋ္ဌနေ္ဒတံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ အဓိဝစန"နှိ။ **ပဇဟ ပဋ္ဌုပါဒါနက္ခန္ဓေ**တိ ဆွေ ပဋ္ဌသု ခန္ဓေသု ဆန္ဒ-ရာဂပ္ပဟာနံ ကထိတံ။

အသိသူနာတိ ဆွေ ယထာ သူနာယ ဥပရိ မံသံ ဌပေတ္ဝာ အသိနာ ကောဋ္ဌေနှိ၊ ဧဝမိမေ သတ္တာ ဝတ္ထုကာမတ္ထာယ ကိလေသကာမေဟိ ဃာတယမာနာ ဝတ္ထုကာမာနံ ဥပရိ ကတ္ဝာ ကိလေသကာမေဟိ ကနှိတာ ကောဋ္ဌိတာ စ ဟောနှိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "အသိသူနာတိ ခေါ ဘိက္ခု ပဋ္ဌနေ္ဒတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစန"နှိ။ **ပဇဟ ပဋ္ဌ ကာမဂုဏေ**တိ ဆွေ ပဋ္ဌသု ကာမဂုဏေသု ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ ကထိတံ။

မံသပေသီတိ ခေါ ဘိက္ခုတိ ဆွေ အယံ **မံသပေသိ** နာမ ဗဟုဇနပတ္ထိတာ ခတ္တိယာဒယော မနုဿာပိ နံ ပတ္ထေနှိ ကာကာဒယော တိရစ္ဆာနာပိ။ ဣမေ ဟိ သတ္တာ အဝိဇ္ဇာယ သမ္မတ္တာ[၁] နန္ဒိရာဂံ ဥပဂမ္မ ဝဋ္ဌံ ဝဓေနှိ။ ယထာ ဝါ မံသပေသိ ဌပိတဌပိတဋ္ဌာနေ လဂ္ဂတိ၊ ဧဝမိမေ သတ္တာ နန္ဒိရာဂဗဒ္ဓါ ဝဋ္ဌေ လဂ္ဂနှိ၊ ဒုက္ခံ ပတ္ဝာပိ န ဥက္ကဏ္ဌနှိ၊ ဣတိ နန္ဒိရာဂေါ မံသပေသိသဒိသော ဟောတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "မံသပေသီတိ ခေါ ဘိက္ခု နန္ဒီရာဂဿေတံ အဓိဝစန"နှိ။ **ပဇဟ နန္ဒီရာဂ**နှိ ဆွေ စတုတ္ထမဂ္ဂေန နန္ဒီရာဂပ္ပဟာနံ ကထိတံ။

နာဂေါတိ ခေါ ဘိက္ခု ခီဏာသဝဿေတံ ဘိက္ခုနော အဓိဝစနနှိ ဆွေ ယေနတ္ထေန ခီဏာသဝေါ နာဂေါတိ ဝုစ္စတိ၊ သော အနင်္ဂဏသုတ္တေ[၂] ပကာသိတော ဧဝ။ **နမော ကရောဟိ နာဂဿာ**တိ ခီဏာသဝဿ ဗုဒ္ဓနာဂဿ

၁-အဝိဇ္ဇာသမ္မတ္တာ (သီ)၊ အဝိဇ္ဇာသမန္ဒာဂတာ (သျာ) ၂-မ-၄၁-၁၅၇-ပိဋ္ဌေ။

"ဗုဒ္ဓေါ သော ဘဂဝါ ဗောဓာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ဒန္တော သော ဘဂဝါ ဒမထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ သန္တော သော ဘဂဝါ သမထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တိဏ္ဏော သော ဘဂဝါ တရဏာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ပရိနိဗ္ဗုတော သော ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ"တိ[၁] ဧဝံ နမက္ကာရံ ကရောဟီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ ဣတိ ဣဒံ သုတ္တံ ထေရဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ အဟောသိ။ ထေရောပိ ဣဒမေဝ သုတ္တံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ **အယမေတဿ အတ္ထော**တိ အယံ ဧတဿ ပဥ္ဍဿ အတ္ထော။ ဣတိ ဘဂဝါ ရတနရာသိမှိ မဏိကူဋံ ဂဏ္ဍန္တော ဝိယ ယထာနုသန္ဓိနာဝ ဒေသနံ နိဋ္ဌပေသီတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဝမ္မိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ရထဝိနီတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅၂။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ရထဝိနီတသုတ္တံ။ တတ္ထ **ရာဇဂဟေ**တိ ဧဝံ-နာမကေ နဂရေ၊ တဉ္ဍိ မန္ဓာတုမဟာဂေါဝိန္ဒာဒီဟိ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ **ရာဇဂဟ**န္တိ ဝုစ္စတိ။ အညေပေတ္ထ ပကာရေ ဝဏ္ဏယန္တိ။ ကိံ တေဟိ၊ နာမမေတံ တဿ နဂရဿ။ တံ ပနေတံ ဗုဒ္ဓကာလေ စ စက္ကဝတ္တိကာလေ စ နဂရံ ဟောတိ၊ သေသကာလေ သုညံ ဟောတိ ယက္ခပရိဂ္ဂဟိတံ၊ တေသံ ဝသန္တဝနံ[၂] ဟုတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ။ **ဝေဋ္ဌုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ**တိ **ဝေဋ္ဌုဝန**န္တိ တဿ ဥယျာနဿ နာမံ၊ တံ ကိရ ဝေဋ္ဌူဟိ ပရိက္ခိတ္တံ အဟောသိ အဋ္ဌာရသဟတ္ထေန စ ပါကာရေန၊ ဂေါပုရဋ္ဌာလကယုတ္တံ နီလောဘာသံ မနောရမံ၊ တေန **ဝေဋ္ဌု-ဝန**န္တိ ဝုစ္စတိ။ ကလန္ဒကာနံ စေတ္ထ နိဝါပံ အဒံသု၊ တေန **ကလန္ဒကနိဝါပေါ**တိ ဝုစ္စတိ။

ပုဗ္ဗေ ကိရ အညတရော ရာဇာ တတ္ထ ဥယျာနကီဋ္ဌနတ္ထံ အာဂတော[၃] သုရာ-မဒေန မတ္တော ဒိဝါသေယျံ ဥပဂတော သုပိ။ ပရိဇနောပိဿ "သုတ္တော ရာဇာ"တိ ပုပ္ဖဖလာဒီဟိ ပလောဘိယမာနော ဣတော စိတော စ ပက္ကာမိ၊ အထ သုရာဂန္ဓေန အညတရသ္မာ သုသိရရုက္ခာ ကဏ္ဍသပ္ပေါ နိက္ခမိတ္ဝာ ရညာဘိမုခေါ အာဂစ္ဆတိ။ တံ ဒိသ္ဝာ ရုက္ခဒေဝတာ "ရညော ဇီဝိတံ ဒမ္မီ"တိ ကာဋ္ဌကဝေသေန အာဂန္ဒ္ဝာ ကဏ္ဏမူလေ သဒ္ဒမကာသိ။ ရာဇာ ပဋိဗုဇ္ဈိ၊

၁-မ ၁-၂၉၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝသနဝနံ (သျာ၊ က) ၃-အတ္တနော (က)

ကဏ္ဍသပ္ပေါ နိဝတ္တော။ သော တံ ဒိသ္ဝာ "ဣမာယ မမ ဇီဝိတံ ဒိန္နဲ"န္တိ ကာဋ္ဌကာနံ တတ္ထ နိဝါပံ ပဋ္ဌပေသိ၊ အဘယဃောသနဉ္ဇ ဃောသာပေသိ။ တသ္မာ တံ တတော ပဘုတိ **ကလန္ဒကနိဝါပ**န္တိ သင်္ချံ ဂတံ။ **ကလန္ဒကာ**တိ ကာဋ္ဌကာနံ နာမံ။

ဇာတိဘူမကာတိ ဇာတိဘူမိဝါသိနော။ တတ္ထ **ဇာတိဘူမီ**တိ ဇာတဋ္ဌာနံ။ တံ ခေါ ပနေတံ နေဝ ကောသလမဟာရာဇာဒီနံ နဲ စင်္ကီဗြာဟ္မဏာဒီနံ နဲ သက္ကသုယာမသန္တုသိတာဒီနံ နဲ အသီတိမဟာသာဝကာဒီနံ နဲ အညေသံ သတ္တာနံ ဇာတဋ္ဌာနံ "ဇာတိဘူမီ"တိ ဝုစ္စတိ။ ယဿ ပန ဇာတဒိဝသေ ဒသသဟဿိလောကဓာတု ဧကဒ္ဓဇမာလာဝိပ္ပကိဏ္ဏကုသုမဝါသစုဏ္ဏဂန္ဓသုဂန္ဓာ သဗ္ဗပါလိဖုလ္လမိဝ[၁] နန္ဒနဝနံ ဝိရောစမာနာ ပဒုမိနိပဏ္ဏေ ဥဒကဗိန္ဒု ဝိယ အကမ္ပိတ္ထ၊ ဇစ္စန္ဓာဒီနံ စ ရူပဒဿနာဒီနိ အနေကာနိ ပါဋိဟာရိယာနိ ပဝတ္တိံသု၊ တဿ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တဿ ဇာတဋ္ဌာနသာကိယဇနပဒေါ[၂] ကပိလဝတ္ထာ-ဟာရော၊ သာ[၃] "ဇာတိဘူမီ"တိ ဝုစ္စတိ။

ဓမ္မဂရုဘာဝဝဏ္ဏနာ

ဝဿံဝုဋ္ဌာတိ တေမာသံ ဝဿံဝုဋ္ဌာ ပဝါရိတပဝါရဏာ ဟုတ္ဝာ။ **ဘဂဝါ တေဒဝေါစာ**တိ "ကစ္စိ ဘိက္ခဝေ ခမနီယ"န္တိအာဒီဟိ ဝစနေဟိ အာဂန္တုက-ပဋိသန္ထာရံ ကတ္ဝာ ဧတံ "ကော နု ခေါ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိဝစနမဝေါစ။ တေ ကိရ ဘိက္ခူ "ကစ္စိ ဘိက္ခဝေ ခမနီယံ ကစ္စိ ယာပနီယံ၊ ကစ္စိတ္ထ အပ္ပကိလမထေန အဒ္ဓါနံ အာဂတာ၊ နဲ စ ပိဏ္ဍကေန ကိလမိတ္ထ၊ ကုတော စ တုမ္ဟေ ဘိက္ခဝေ အာဂစ္ဆထာ"တိ ပဋိသန္ထာရဝသေန ပုစ္ဆိတာ "ဘဂဝါ သာကိယဇနပဒေ ကပိလဝတ္ထာဟာရတော ဇာတိဘူမိတော အာဂစ္ဆာမာ"တိ အာဟံသု။ အထ ဘဂဝါ နေဝ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ, နဲ သက္ကောဒနဿ, နဲ သုက္ကောဒနဿ, နဲ ဓောတောဒနဿ, နဲ အမိတ္တောဒနဿ, နဲ အမိတ္တာယ ဒေဝိယာ, နဲ မဟာပဇာပတိယာ, နဲ သကလဿ သာကိယမဏ္ဍလဿ အာရောဂျံ ပုစ္ဆိ။ အထ ခေါ အတ္တနာ စ ဒသကထာဝတ္ထုလာဘိံ ပရဉ္ဇ တတ္ထ သမာဒပေတာရံ ပဋိပတ္တိသမ္ပန္နံ ဘိက္ခုံ ပုစ္ဆန္တော ဣဒံ "ကော နု ခေါ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။

၁-သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လမိဝ (သျာ၊ က) ၂-ဇာတဋ္ဌာနံ သာကိယဇနပဒေ (သီ)
၃-ကပိလဝတ္ထာကာရော (သီ)

ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ သုဒ္ဓေါဒနာဒီနံ အာရောဂျံ အပုစ္ဆိတ္ဝာ ဧဝရူပံ ဘိက္ခုမေဝ ပုစ္ဆတိ? ပိယတာယ။ ဗုဒ္ဓါနဉ္ဖိ ပဋိပန္နကာ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော စ ပိယာ ဟောန္တိ မနာပါ။ ကိံ ကာရဏာ? ဓမ္မဂရုတာယ။ ဓမ္မဂရုနော ဟိ တထာဂတာ၊ သော စ နေသံ ဓမ္မဂရုဘာဝေါ "ဒုက္ခံ ခေါ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော"တိ[၁] ဣမိနာ အဇပါလနိဂြောဓမူလေ ဥပ္ပန္နဇ္ဈာသယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဓမ္မဂရုတာယေဝ ဟိ ဘဂဝါ မဟာကဿပတ္ထေရဿ အဘိနိက္ခမနဒိဝသေ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကရောန္တော တိဂါဝုတံ မဂ္ဂံ အဂမာသိ။ အတိရေကတိယောဇနသတံ မဂ္ဂံ ဂန္ဒာ ဂင်ါတီရေ ဓမ္မံ ဒေသေတ္ဝာ မဟာကပ္ပိနံ သပရိသံ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌပေသိ။ ဧကသ္မိံ ပစ္ဆာဘတ္တေ ပဥ္စစတ္တာလီသယောဇနံ မဂ္ဂံ ဂန္ဒာ ကုမ္ဘကာရဿ နိဝေသနေ တိယာမရတ္တိံ ဓမ္မကထံ ကတ္ဝာ ပုက္ကုသာတိကုလပုတ္တံ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌပေသိ။ ဝီသယောဇနသတံ ဂန္ဒာ ဝနဝါသိသာမဏေရဿ အနုဂ္ဂဟံ အကာသိ။ သဋ္ဌိယောဇနမဂ္ဂံ ဂန္ဒာ ခဒိရဝနိယတ္ထေရဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော ပါစီနဝံသဒါယေ နိသိန္နော မဟာပုရိသဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေတီတိ ဥတ္ဝာ တတ္ထ အာကာသေန ဂန္ဒာ ထေရဿ ပုရတော ဩရုယ္ဟ သာဓုကာရမဒါသိ။ ကောဋိကဏ္ဏသောဏတ္ထေရဿ ဧကဂန္ဓကုဋိယံ သေနာသနံ ပညပါပေတ္ဝာ ပစ္စူသကာလေ ဓမ္မဒေသနံ အဇ္ဈေသိတ္ဝာ သရဘညပရိယောသာနေ သာဓုကာရမဒါသိ။ တိဂါဝုတံ မဂ္ဂံ ဂန္ဒာ တိဏ္ဏံ ကုလပုတ္တာနံ ဝသနဋ္ဌာနေ ဂေါသိင်သာလဝနေ သာမဂ္ဂိရသာနိသံသံ ကထေသိ။ ကဿပေါပိ ဘဂဝါ "အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌိတော အရိယသာဝကော အယ"န္တိ ဝိဿာသံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ ဃဋိကာရဿ ကုမ္ဘကာရဿ နိဝေသနံ ဂန္ဒာ သဟတ္ထာ အာမိသံ ဂဟေတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇိ။

အမှာကံယေဝ ဘဂဝါ ဥပကဋ္ဌာယ ဝဿူပနာယိကာယ ဇေတဝနတော ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော စာရိကံ နိက္ခမိ။ ကောသလမဟာရာဇအနာထပိဏ္ဍိကာဒယော နိဝတ္တေတုံ နာသက္ခိံသု။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဃရံ အာဂန္ဒာ ဒေါမနဿပတ္တော နိသီဒိ။ အထ နံ ပုဏ္ဏာ နာမ ဒါသီ ဒေါမနဿပတ္တောသိ သာမီတိ အာဟ။ အာမ ဇေ သတ္ထာရံ နိဝတ္တေတုံ နာသက္ခိံ၊ အထ မေ ဣမံ တေမာသံ ဓမ္မံ ဝါ သောတုံ, ယထာဓိပ္ပါယံ ဝါ ဒါနံ ဒါတုံ နလဘိဿာမီတိ စိန္တာ ဥပ္ပန္နာတိ။ အဟမ္ပိ သာမိ သတ္ထာရံ နိဝတ္တေဿာမီတိ။ သစေ နိဝတ္တေတုံ သက္ကောသိ၊ ဘုဇိဿာယေဝ တ္ဝန္တိ။ သာ ဂန္ဒာ ဒသဗလဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတ္ဝာ "နိဝတ္တထ ဘဂဝါ"တိ အာဟ။ ပုဏ္ဏေ တွံ ပရပဋိဗဒ္ဓဇီဝိကာ ကိံ မေ ကရိဿသီတိ။

၁-အံ ၁-၃၂၈-ပိဋ္ဌေ။

ဘဂဝါ မယ္ပံ ဒေယျဓမ္မော နတ္ထိတိ တုမ္ဟေပိ ဇာနာထ၊ တုမ္ဟာကံ နိဝတ္တနပစ္စယာ ပနာဟံ တီသု သရဏေသု ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌဟိဿာမီတိ။ ဘဂဝါ သာဓု သာဓု ပုဏ္ဏေတိ သာဓုကာရံ ကတ္ဝာ နိဝတ္တေတ္ဝာ ဇေတဝနမေဝ ပဝိဋ္ဌော။ အယံ ကထာ ပါကဋာ အဟောသိ။ သေဋ္ဌိ သုတ္ဝာ ပုဏ္ဏာယ ကိရ ဘဂဝါ နိဝတ္တိတောတိ တံ ဘုဇိဿံ ကတ္ဝာ ဓိတုဋ္ဌာနေ[1] ဌပေသိ။ သာ ပဗ္ဗဇ်ံ ယာစိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိ၊ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဝိပဿနံ အာရဘိ။ အထဿာ သတ္ထာ အာရဒ္ဓ-ဝိပဿကဘာဝံ ဉတ္ဝာ ဇုမံ သြဘာသဂါထံ ဝိဿဇ္ဇေသိ—

“ပုဏ္ဏေ ပုရေသိ သဒ္ဓမ္မံ၊ စန္ဒော ပန္နရသော ယထာ။
ပရိပုဏ္ဏာယ ပညာယ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿသီ”တိ ၂။

ဂါထာပရိယောသာနေ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ အဘိညာတာ သာဝိကာ အဟောသိတိ။ ဧဝံ ဓမ္မဂရုနော တထာဂတာ။

နန္ဒတ္ထေရေ[2] ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တေပိ ဘဂဝါ အနဟာတေဝ ဂန္ဓော တိယာမရတ္တိံ ဌိတကောဝ ဓမ္မကထံ သုတ္ဝာ ဒေသနာပရိယောသာနေ သာဓုကာရမဒါသိ။ ထေရော အာဂန္ဆော ဝန္ဒိတ္ဝာ “ကာယ ဝေလာယ ဘန္တေ အာဂတတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ တယာ သုတ္တန္တေ အာရဒ္ဓမတ္တေတိ။ ဒုက္ကရံ ကရိတ္ထ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓသုခုမာလာ တုမ္ဟေတိ။ သစေ တုံ နန္ဒ ကပ်ံ ဒေသေတုံ သက္ကုဏေယျာသိ၊ ကပ္ပမတ္တမ္ပဟံ ဋိတကောဝ သုဏေယျန္တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ဧဝံ ဓမ္မဂရုနော တထာဂတာ။ တေသံ ဓမ္မဂရုတာယ ပဋိပန္နကာ ဝိယာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ပဋိပန္နကေ ပုစ္ဆိ။ ပဋိပန္နကော စ နာမ အတ္ထဟိတာယ ပဋိပန္နော နော ပရဟိတာယ၊ပရဟိတာယ ပဋိပန္နော နော အတ္ထဟိတာယ၊နော အတ္ထဟိတာယ စ ပဋိပန္နော နော ပရဟိတာယ စ၊ အတ္ထဟိတာယ စ ပဋိပန္နော ပရဟိတာယ စာတိ စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ။

တတ္ထ ယော သယံ ဒဿန္ဒံ ကထာဝတ္ထူနံ လာဘီ ဟောတိ၊ ပရံ တတ္ထ နသြဝဒတိ နာ အနုသာသတိ အာယသ္မာ ဗာကုလော ဝိယ၊ အယံ အတ္ထဟိတာယ ပဋိပန္နော နာမ နော ပရဟိတာယ ပဋိပန္နော၊ ဝေရုပံ ဘိက္ခုံ ဘဂဝါ နံ ပုစ္ဆတိ။ ကသ္မာ? နံ မယ္ပံ သာဿနဿ ဝုဗ္ဘိပက္ခေ ဌိတောတိ။

ယော ပန ဒဿန္ဒံ ကထာဝတ္ထူနံ အလာဘီ၊ ပရံ တေဟိ သြဝဒတိ တေန ကတဝတ္တသာဒိယနတ္ထံ ဥပနန္ဒော သက္ကပုတ္တော ဝိယ၊ အယံ ပရဟိတာယ

၁-ဗိတိဋ္ဌာနေ (သီ)　　၂-ခု ၂-၃၇၇-ပိဋ္ဌေ အတ္ထတော သမာနံ။
၃-နန္ဒကထ္ထေရေ (သီ၊ သျာ)

ပဋိပန္နော နာမ နော အတ္ထဟိတာယ၊ ဧဝရူပမ်ပိ နု ပုစ္ဆတိ။ ကသ္မာ? အသေ တဏှာ မဟာပစ္ဆိ ဝိယ အပ္ပဟီနာတိ။

ယော အတ္တနာဝိ ဒသန်နံ ကထာဝတ္ထူနံ အလာဘီ၊ ပရမ်ပိ တေဟိ နသြဝဒတိ[1] လာဋ္ဌဒါယိ ဝိယ၊ အယံ နေဝ အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော နပရဟိတာယ၊ ဧဝရူပမ်ပိ နု ပုစ္ဆတိ။ ကသ္မာ? အသေ အန္တော ကိလေသာ ဖရသုဆေဇ္ဇော ဝိယ မဟန္တာတိ။

ယော ပန သယံ ဒသန်နံ ကထာဝတ္ထူနံ လာဘီ၊ ပရမ်ပိ တေဟိ သြဝဒတိ၊ အယံ အတ္တဟိတာယ စေဝ ပရဟိတာယ စ ပဋိပန္နော နာမ သာရိပုတ္တ-မောဂ္ဂလ္လာနမဟာကဿပါဒယော အသီတိမဟာထေရာ ဝိယ၊ ဧဝရူပံ ဘိက္ခုံ ပုစ္ဆတိ။ ကသ္မာ? မယ်ံ သာသနဿ ဝုဍ္ဎိပက္ခေ ဌိတောတိ။ ဣဓာပိ ဧဝရူပမေဝ ပုစ္ဆန္တော "ကော နု ခေါ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိမာဟ။

ဧဝံ ဘဂဝတာ ပုဋ္ဌာနံ ပန တေသံ ဘိက္ခူနံ ဘဂဝါ အတ္တနော ဇာတိဘူမိယံ ဥဘယဟိတာယ ပဋိပန္နံ ဒသကထာဝတ္ထုလာဘိံ ဘိက္ခုံ ပုစ္ဆတိ၊ ကော နု ခေါ တတ္ထ ဧဝရူပေါတိ နု အညမညံ စိန္တေနာ ဝါ သမန္တေနာ ဝါ အဟောသိ။ ကသ္မာ? အာယသ္မာ ဟိ မန္တာဏိပုတ္တော[2] တသ္မိံ ဇနပဒေ အာကာသမဒ္ဓေ ဌိတော စန္ဒော ဝိယ သူရိယော ဝိယ စ ပါကဋော ပညာတော။ တသ္မာ တေ ဘိက္ခူ မေဃသဒ္ဒေ သုတ္ဝာ ကေဠံ သန္နိပတိတမောရဃဋ္ဌာ ဝိယ ဃနသဇ္ဈာယံ ကာတုံ, အာရဒ္ဓဘိက္ခူ။ ဝိယ စ အတ္တနော အာစရိယံ ပုဏ္ဏတ္ထေရံ ဘဂဝတော အာရောစေန္တော ထေရဿ စ ဂဏံ ဘာသိတုံ အပ္ပဟောန္တေဟိ မုခေဟိ ကေပ္ပဟာရေနေဝ **ပုဏ္ဏော နာမ ဘန္တေ အာယသ္မာ**တိအာဒိမာဟံသု။ တတ္ထ **ပုဏ္ဏော**တိ တဿ ထေရဿ နာမံ။ မန္တာဏိယာ ပန သော ပုတ္တော၊ တသ္မာ **မန္တာဏိပုတ္တော**တိ ဝုစ္စတိ။ **သမ္ဘာဝိတော**တိ ဂဏသမ္ဘာဝနာယ သမ္ဘာဝိတော။

အပ္ပိစ္ဆတာဒိဝဏ္ဏနာ

အပ္ပိစ္ဆောတိ ဣစ္ဆာဝိရဟိတော နိဣစ္ဆော နိတ္တဏှော။ ထေ္ထ ဟိ ဗျဉ္ဇနံ သာဝသေသံ ဝိယ၊ အတ္ထော ပန နိရဝသေသော။ နု ဟိ တဿ အန္တော အဏုမတ္တာဝိ ပါပိကာ ဣစ္ဆာ နာမ အတ္ထိ။ ဒိဏ္ဏာသဝေါ ဟေသ သဗ္ဗသော ပဟီနတဏှော။ အပိစေတ္ထ အတြိစ္ဆတာ ပါပိစ္ဆတာ မဟိစ္ဆတာ အပ္ပိစ္ဆတာတိ အယံ ဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-နု သမာဒပေတာ နု သြဝဒတိ (သျာ) နု သမာဒပေတိ နု သြဝဒတိ (က)

၂-မန္တာနိပုတ္တော (သျာ၊ က)

တတ္ထ သကလာဘေ အတိတ္တဿ ပရလာဘေ ပတ္ထနာ **အတြိစ္ဆတာ** နာမ။ တာယ သမန္ဒာဂတဿ ဧကဘာဇနေ ပက္ကပူဝေါပိ အတ္တနော ပတ္တေ ပတိတော နဿ သုပက္ကော ဝိယ ခုဒ္ဒကော ဝိယ စ ခါယတိ၊ သ္ဒေဝ ပရဿ ပတ္တေ ပက္ခိတ္တော သုပက္ကော ဝိယ မဟန္တော ဝိယ စ ခါယတိ။ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနတာ ပန ပဋိဂ္ဂဟဏေ စ အမတ္တညုတာ **ပါပိစ္ဆတာ** နာမ၊ သာ "ဣဓေကစ္စော အဿဒ္ဓေါ သမာနော သဒ္ဓေါတိ မံ ဇနော ဇာနာတူ"တိအာဒိနာ[၁] နယေန အဘိဓမ္မေ အာဂတာယေဝ၊ တာယ သမန္ဒာဂတော ပုဂ္ဂလော ကောဟညေ ပတိဋ္ဌာတိ။ သန္တဂုဏသမ္ဘာဝနာ ပန ပဋိဂ္ဂဟဏေ စ အမတ္တညုတာ **မဟိစ္ဆတာ** နာမ၊ သာပိ "ဣဓေကစ္စော သဒ္ဓေါ သမာနော သဒ္ဓေါတိ မံ ဇနော ဇာနာတူတိ ဣစ္ဆတိ၊ သီလဝါ သမာနော သီလဝါတိ မံ ဇနော ဇာနာတူ"တိ[၁] ဣမိနာ နယေန အာဂတာယေဝ၊ တာယ သမန္ဒာဂတော ပုဂ္ဂလော ဒုဿန္တပ္ပယော ဟောတိ၊ ဝိဇာတမာတာပိဿ စိတ္တံ ဂဟေတုံ နဿ သက္ကောတိ။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ—

"အဂ္ဂိက္ခန္ဓော သမုဒ္ဒေါ စ၊ မဟိစ္ဆော စာပိ ပုဂ္ဂလော။
သကဋ္ဌေန ပစ္စယံ ဒေတု၊ တယောပေတေ အတပ္ပယာ"တိ[၂]။

သန္တဂုဏနိဂူဟနတာ ပန ပဋိဂ္ဂဟဏေ စ မတ္တညုတာ **အပ္ပိစ္ဆတာ** နာမ၊ တာယ သမန္ဒာဂတော ပုဂ္ဂလော အတ္တနိ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ ဂုဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတုကာမ-တာယ "သဒ္ဓေါ သမာနော သဒ္ဓေါတိ မံ ဇနော ဇာနာတူတိ နဿ ဣစ္ဆတိ။ သီလဝါ၊ ပဝိဝိတ္တော၊ ဗဟုဿုတော၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော၊ သမာဓိသမ္ပန္ဓော၊ ပညဝါ၊ ခီဏာသဝေါ သမာနော ခီဏာသဝေါတိ မံ ဇနော ဇာနာတူ"တိ နဿ ဣစ္ဆတိ၊ သေယျထာပိ မဇ္ဈန္တိကတ္ထေရော။

ထေရော ကိရ မဟာခီဏာသဝေါ အဟောသိ၊ ပတ္တစီဝရံ ပနဿ ပါဒမတ္တမေဝ အဂ္ဃတိ၊ သော အသောကဿ ဓမ္မရညော ဝိဟာရမဟဒိဝသေ သံဃတ္ထေရော အဟောသိ။ အထဿ အတိလူခဘာဝံ ဒိသ္ဒာ မနုဿာ "ဘန္တေ ထောကံ ဗဟိ ဟောထာ"တိ အာဟံသု။ ထေရော "မာဒိသေ ခီဏာသဝေ ရညော သင်္ဂဟံ အကရောန္တေ အညော ကော ကရိဿတီ"တိ ပထဝိယံ နိမုဇ္ဇိတ္ဝာ သံဃတ္ထေရဿ ဥက္ခိတ္တပိဏ္ဍံ ဂဏ္ဍန္တောယေဝ ဥမ္မုဇ္ဇိ။ ဧဝံ ခီဏာသဝေါ သမာနော "ခီဏာသဝေါတိ မံ ဇနော ဇာနာတူ"တိ နဿ ဣစ္ဆတိ။ ဧဝံ အပ္ပိစ္ဆော ပန ဘိက္ခု အနုပ္ပန္ဒံ လာဘံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပ္ပန္ဒံ လာဘံ ထာဝရံ ကရောတိ၊

၁-အဘိ ၂-၃၆၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အတပ္ပိယာ"တိ (သီ၊ သျာ)

ဒါယကာနံ စိတ္တံ အာရာဓေတိ၊ ယထာ ယထာ ဟိ သော အတ္တနော အပ္ပိစ္ဆတာယ အပ္ပံ ဂဏ္ဍာတိ၊ တထာ တထာ တဿ ဝတ္တေ ပသန္နာ မနုဿာ ဗဟူ ဒေန္တိ။

အပရောပိ စတုဗ္ဗိဓော အပ္ပိစ္ဆော ပစ္စယအပ္ပိစ္ဆော ဓုတင်အပ္ပိစ္ဆော ပရိယတ္တိအပ္ပိစ္ဆော အဓိဂမအပ္ပိစ္ဆောတိ။ တတ္ထ စတူသု ပစ္စယေသု အပ္ပိစ္ဆော **ပစ္စယအပ္ပိစ္ဆော** နာမ၊ သော ဒါယကဿ ဝသံ ဇာနာတိ၊ ဒေယျဓမ္မဿ ဝသံ ဇာနာတိ၊ အတ္တနော ထာမံ ဇာနာတိ။ ယဒိ ဟိ ဒေယျဓမ္မော ဗဟု ဟောတိ၊ ဒါယကော အပ္ပံ ဒါတုကာမော၊ ဒါယကဿ ဝသေန အပ္ပံ ဂဏ္ဍာတိ။ ဒေယျဓမ္မော အပ္ပေါ၊ ဒါယကော ဗဟုံ ဒါတုကာမော၊ ဒေယျဓမ္မဿ ဝသေန အပ္ပံ ဂဏ္ဍာတိ။ ဒေယျဓမ္မောပိ ဗဟု၊ ဒါယကောပိ ဗဟုံ ဒါတုကာမော၊ အတ္တနော ထာမံ ဥတ္ဝာ ပမာဏေနေဝ ဂဏ္ဍာတိ။

ဓုတင်သမာဒါနဿ အတ္တနိ အတ္ထိဘာဝံ နဇာနာပေတုကာမော **ဓုတင်-အပ္ပိစ္ဆော** နာမ။ တဿ ဝိဘာဝနတ္ထံ ဣမာနိ ဝတ္ထူနိ—သောသာနိက-မဟာသုမတ္ထေရော ကိရ သဋ္ဌိ ဝဿာနိ သုသာနေ ဝသိ၊ အညော ဧကဘိက္ခုပိ နဲ အညာသိ[၁]၊ တေနေဝါဟ—

"သုသာနေ သဋ္ဌိ ဝဿာနိ၊ အဗ္ဗောကိဏ္ဏံ ဝသာမဟံ။
ဒုတိယော မံ နဲ ဇာနေယျ၊ အဟော သောသာနိကုတ္တမော"တိ။

စေတိယပဗ္ဗတေ ဒ္ဝေဘာတိယတ္ထေရာ ဝသိ ံသု။ တေသု ကနိဋ္ဌော ဥပဋ္ဌာကေန ပေသိတာ ဥစ္ဆုခဏ္ဍိကာ ဂဟေတ္ဝာ ဇေဋ္ဌဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ပရိဘောဂံ ဘန္တေ ကရောထာတိ။ ထေရဿ စ ဘတ္တကိစ္စံ ကတ္ဝာ မုခံ ဝိက္ခာလနကာလော အဟောသိ။ သော အလံ အာဝုသောတိ အာဟ။ ကစ္စိ ဘန္တေ ဧကာသနိ-ကတ္ထာတိ။ အာဟရာဝုသော ဥစ္ဆုခဏ္ဍိကာတိ ပညာသ ဝဿာနိ ဧကာသနိကော သမာနောပိ ဓုတင်ံ နိဂူဟမာနော ပရိဘောဂံ ကတ္ဝာ မုခံ ဝိက္ခာလေတ္ဝာ ပုန ဓုတင်ံ အဓိဋ္ဌာယ ဂတော။

ယော ပန သာကေတကတိဿတ္ထေရော ဝိယ ဗဟုဿုတဘာဝံ ဇာနာပေတုံ နဲ ဣစ္ဆတိ၊ အယံ **ပရိယတ္တိအပ္ပိစ္ဆော** နာမ။ ထေရော ကိရ ခဏော နတ္ထီတိ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာသု ဩကာသံ အကရောန္တော မရဏက္ခယံ ဘန္တေ လဘိဿထာတိ စောဒိတော ဂဏံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ ကဏိကာရဝါလိက-သမုဒ္ဒဝိဟာရံ ဂတော။ တတ္ထ အန္တောဝဿံ ထေရနဝမဇ္ဈိမာနံ ဥပကာရော

၁-နဲ ပစ္စညာသိ (က)

ဟုတ္ဝာ မဟာပ၀ါရဏာယ ဥပေါသထဒိ၀သေ ဓမ္မကထာယ ဇနတံ ခေါဘေတ္ဝာ ဂတောဿ။

ယော ပန သောတာပန္နာဒိသု အညတရော ဟုတ္ဝာ သောတာပန္နာဒိဘာ၀ံ ဇာနာပေတုံ နံ ဣစ္ဆတိ၊ အယံ **အဓိဂမအာပိဏ္ဍော** နာမ၊ တယော ကုလပုတ္တာ ၀ိယ ဃဋိကာရကုမ္ဘကာရော ၀ိယ စ။

အာယသ္မာ ပန ပုဏ္ဏော အတြိစ္ဆတံ ပါပိစ္ဆတံ မဟိစ္ဆတံ စ ပဟာယ သဗ္ဗသော ဣစ္ဆာပဋိပက္ခဘူတာယ အလောဘသဓိတာယ ပရိသုဒ္ဓါယ အပ္ပိစ္ဆတာယ သမန္နာဂတတ္တာ အပ္ပိစ္ဆော နာမ အဟောသိ။ ဘိက္ခူနမ္ပိ “အာ၀ုသော အတြိစ္ဆတာ ပါပိစ္ဆတာ မဟိစ္ဆတာတိ ဣမေ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ”တိ တေသု အာဒီနဝံ ဒဿေတ္ဝာ ဧ၀ရူပံ အပ္ပိစ္ဆတံ သမာဒါယ ၀တ္တိတဗ္ဗန္တိ အပ္ပိစ္ဆကထံ ကထေသိ။ တေန ၀ုတ္တံ ‘‘အတ္ထနာ စ အပ္ပိစ္ဆော အပ္ပိစ္ဆကထဉ္စ ဘိက္ခူနံ ကတ္တာ’’တိ။

ဒွါဒသ၀ိဓသန္တောသ၀ဏ္ဏနာ

ဣဒါနိ **အတ္ထနာ စ သန္တုဋ္ဌော**တိအာဒီသု ၀ိသေသတ္ထမေ၀ ဒီပယိဿာမ။ ယော ဇနာ ပန ၀ုတ္တနယေနေ၀ ဧ၀ံဒိတဗ္ဗော။ **သန္တုဋ္ဌော**တိ ဣတရီတရပစ္စယ-သန္တောသေန သမန္နာဂတော။ သော ပနေသ သန္တောသော ဒွါဒသ၀ိဓော ဟောတိ။ သေယျထိဒံ၊ စီ၀ရေ[1] ယထာလာဘသန္တောသော ယထာဗလ-သန္တောသော ယထာသာရုပ္ပသန္တောသောတိ တိ၀ိဓော၊ ဧ၀ံ ပိဏ္ဍပါတာဒီသု။ တသ္မာယံ ပဘေဒသံ၀ဏ္ဏနာ။

ဣမ ဘိက္ခု စီ၀ရံ လဘတိ သုန္ဒရံ ၀ါ အသုန္ဒရံ ၀ါ၊ သော တေနေ၀ ယာပေတိ အညံ န ပတ္ထေတိ၊ လဘန္တောပိ န ဂဏှာတိ၊ အယမသ္သ စီ၀ရေ **ယထာလာဘ-သန္တောသော**။ အထ ယော ပကတိဒုဗ္ဗလော ၀ါ ဟောတိ အာဗာဓစရာဘိ-ဘူတော ၀ါ၊ ဂရုစီ၀ရံ ပါရုပန္တော ကိလမတိ၊ သော သဘာဂေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ တံ ပရိ၀တ္တေတ္ဝာ လဟုကေန ယာပေန္တောပိ သန္တုဋ္ဌော၀ ဟောတိ၊ အယမသ္သ စီ၀ရေ **ယထာဗလသန္တောသော**။ အပရော ပဏီတပစ္စယလာဘီ ဟောတိ၊ သော ပန္နစီ၀ရာဒီနံ[2] အညတရံ မဟဃ္ဃစီ၀ရံ ဗဟူနိ ၀ါ ပန စီ၀ရာနိ လဘိတ္ဝာ ဣဒံ ထေရာနံ စိရပဗ္ဗဇိတာနံ ဣဒံ ဗဟုဿုတာနံ အနုရူပံ၊ ဣဒံ ဂိလာနာနံ ဣဒံ အပ္ပလာဘာနံ ဟောတူတိ ဒတ္ဝာ တေသံ ပုရာဏစီ၀ရံ

၁-စီ၀ရေ တာ၀ (သျာ၊ က) ၂-ပန္နဋ္ဌကစီ၀ရာဒီနံ (က)၊ ပတ္တဋ္ဌကစီ၀ရာဒီနံ (သျာ)

ဝါ သက်ာရကူဋ္ဌာဒိတော ဝါ နန္တကာနိ ဥစ္စိနိတ္ဝာ တေဟိ သဃ်ာဋ္ဌိ ကတ္ဝာ ဓာရေန္တောပိ သန္တုဋ္ဌောဝ ဟောတိ၊ အယမသ္သ စီဝရေ **ယထာသာရုပ္ပ-သန္တောသော**။

၇၀ ပန ဘိက္ခု ပိဏ္ဍပါတံ လဘတိ လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ၊ သော တေနေဝ ယာပေတိ၊ အညံ နာ ပတ္ထေတိ၊ လဘန္တောပိ နာ ဂဏှာတိ၊ အယမသ္သ ပိဏ္ဍပါတေ **ယထာလာဘသန္တောသော**။ ယော ပန အတ္တနော ပကတိဝိရုဒ္ဓံ ဝါ ဗျာဓိဝိရုဒ္ဓံ ဝါ ပိဏ္ဍပါတံ လဘတိ၊ ယေနဿ ပရိဘုတ္တေန အဖာသု ဟောတိ၊ သော သဘာဂဿ ဘိက္ခုနော တံ ဒတ္ဝာ တဿ ဟတ္ထတော သပ္ပါယဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တောပိ သန္တုဋ္ဌောဝ ဟောတိ၊ အယမသ္သ ပိဏ္ဍပါတေ **ယထာဗလသန္တောသော**။ အပရော ဗဟုံ ပဏီတံ ပိဏ္ဍပါတံ လဘတိ၊ သော တံ စီဝရံ ဝိယ စိရပဗ္ဗဇိတဗဟုသုတအပ္ပလာဘိဂိလာနာနံ ဒတ္ဝာ တေသံ ဝါ သေသကံ ပိဏ္ဍာယ ဝါ စရိတ္ဝာ မိဿကာဟာရံ ဘုဉ္ဇန္တောပိ သန္တုဋ္ဌောဝ ဟောတိ၊ အယမသ္သ ပိဏ္ဍပါတေ **ယထာသာရုပ္ပသန္တောသော**။

၇၀ ပန ဘိက္ခု သေနာသနံ လဘတိ မနာပံ ဝါ အမနာပံ ဝါ၊ သော တေန နေဝ သောမနသ်ံ နာ ပဋိဃံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ အန္တမသော တိဏသန္ထာရကေနာပိ ယထာလဒ္ဓေနေဝ တုဿတိ၊ အယမသ္သ သေနာသနေ **ယထာလာဘ-သန္တောသော**။ ယော ပန အတ္တနော ပကတိဝိရုဒ္ဓံ ဝါ ဗျာဓိဝိရုဒ္ဓံ ဝါ သေနာသနံ လဘတိ၊ ယတ္ထဿ ဝသတော အဖာသု ဟောတိ၊ သော တံ သဘာဂဿ ဘိက္ခုနော ဒတ္ဝာ တဿ သန္တကေ သပ္ပါယသေနာသနေ ဝသန္တောပိ သန္တုဋ္ဌောဝ ဟောတိ၊ အယမသ္သ သေနာသနေ **ယထာဗလသန္တောသော**။ အပရော မဟာပုညော လေဏမဏ္ဍပကူဋာဂါရာဒီနိ ဗဟူနိ ပဏီတသေနာသနာနိ လဘတိ၊ သော တာနိ စီဝရာဒီနိ ဝိယ စိရပဗ္ဗဇိတဗဟုသုတအပ္ပလာဘိဂိလာနာနံ ဒတ္ဝာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝသန္တောပိ သန္တုဋ္ဌောဝ ဟောတိ၊ အယမသ္သ သေနာသနေ **ယထာသာရုပ္ပသန္တောသော**။ ယောပိ "ဥတ္တမသေနာသနံ နာမ ပမာဒဋ္ဌာနံ၊ တတ္ထ နိသိန္နဿ ထိနမိဒ္ဓံ ဩက္ကမတိ၊ နိဒ္ဒါဘိဘူတဿ ပုန ပဋိဗုဇ္ဈတော ပါပဝိတက္ကာ ပါတုဘဝန္တီ"တိ ပဋိသဉ္စိက္ခိတ္ဝာ တာဒိသံ သေနာသနံ ပတ္တုမ္ပိ န သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ သော တံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ အဇ္ဈောကာသရုက္ခမူလာဒိသု ဝသန္တောပိ သန္တုဋ္ဌောဝ ဟောတိ၊ အယမ္ပိသ္သ သေနာသနေ **ယထာသာရုပ္ပသန္တောသော**။

၇၀ ပန ဘိက္ခု ဘေသဇ္ဇံ လဘတိ လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ၊ သော ယံ လဘတိ၊ တေနေဝ သန္တုဿတိ၊ အညံ နာ ပတ္ထေတိ၊ လဘန္တောပိ နာ ဂဏှာတိ၊ အယမသ္သ ဂိလာနပစ္စယေ **ယထာလာဘသန္တောသော**။ ယော ပန တေလေန အတ္ထိကော

ဖာဏိတံ လဘတိ၊ သော တံ သဘာဂဿ ဘိက္ခုနော ဒတ္ဝာ တဿ ဟတ္ထတော တေလံ ဂဟေတ္ဝာ အညဒေဝ ဝါ ပရိယေသိတ္ဝာ တေဟိ ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တောပိ သန္တုဋ္ဌောဝ ဟောတိ၊ အယမဿ ဂိလာနပစ္စယေ **ယထာဗလ-သန္တောသော။** အပရော မဟာပုညော ဗဟုံ တေလမဓုဖာဏိတာဒိပဏီတ-ဘေသဇ္ဇံ လဘတိ၊ သော တံ စီဝရံ ဝိယ စိရပဗ္ဗဇိတဗဟုဿုတအပ္ပလာဘိ-ဂိလာနာနံ ဒတ္ဝာ တေသံ အာဘတကေန ယေန ကေနစိ ယာပေန္တောပိ သန္တုဋ္ဌောဝ ဟောတိ။ ယော ပန ကေသ္မိံ ဘာဇနေ မုတ္တဟရီတကံ ဌပေတ္ဝာ ကေသ္မိံ စတုမဓုရံ၊ "ဂဏ္ဍ ဘန္တေ ယဒိစ္ဆသီ"တိ ဝုစ္စမာနော သစဿ တေသု အညတရေနပိ ရောဂေါ ဝူပသမ္မတိ၊ အထ မုတ္တဟရီတကံ နာမ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ဝဏ္ဏိတန္တိ စတုမဓုရံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ မုတ္တဟရီတကေနေဝ ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တော ပရမသန္တုဋ္ဌောဝ ဟောတိ၊ အယမဿ ဂိလာနပစ္စယေ **ယထာသာရုပ္ပ-သန္တောသော။**

ဣမေသံ ပန ပစ္စေကံ ပစ္စယေသု တိဏ္ဏံ တိဏ္ဏံ သန္တောသာနံ ယထာ-သာရုပ္ပသန္တောသောယေဝ အဂ္ဂေါ။ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော ဧကေကသ္မိံ ပစ္စယေ ဣမေဟိ တီဟိ သန္တောသေဟိ သန္တုဋ္ဌော အဟောသိ။ **သန္တုဋ္ဌိကထဥ္စာ**တိ ဘိက္ခူနမ္ပိ စ ဣမံ သန္တုဋ္ဌိကထံ ကတ္တာဝ အဟောသိ။

တိဝိဓပဝိဝေကဝဏ္ဏနာ

ပဝိဝိတ္တောတိ ကာယပဝိဝေကော စိတ္တပဝိဝေကော ဥပဓိပဝိဝေကောတိ ဣမေဟိ တီဟိ ပဝိဝေကေဟိ သမန္နာဂတော။ တတ္ထ ဧကော ဂစ္ဆတိ၊ ဧကော တိဋ္ဌတိ၊ ဧကော နိသီဒတိ၊ ဧကော သေယ္ပံ ကပ္ပေတိ၊ ဧကော ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ၊ ဧကော ပဋိက္ကမတိ၊ ဧကော စင်္ကမမဓိဋ္ဌာတိ၊ ဧကော စရတိ၊ ဧကော ဝိဟရတီတိ အယံ **ကာယပဝိဝေကော** နာမ။ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ပန **စိတ္တ-ပဝိဝေကော** နာမ။ နိဗ္ဗာနံ **ဥပဓိပဝိဝေကော** နာမ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ "ကာယ-ဝိဝေကော စ ဝိဝေကဋ္ဌကာယာနံ[၁] နေက္ခမ္မာဘိရတာနံ။ စိတ္တဝိဝေကော စ ပရိသုဒ္ဓစိတ္တာနံ ပရမဝေါဒါနပ္ပတ္တာနံ။ ဥပဓိဝိဝေကော စ နိရုပဓီနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝိသခ်ါရဂတာန"နွိ[၂]။ **ပဝိဝေကကထ**နွိ ဘိက္ခူနမ္ပိ စ ဣမံ ပဝိဝေကကထံ ကတ္တာ။

၁-ဝူပကဋ္ဌကာယာနံ (သျာ) ၂-ခု ၇-၁၂ ၂-ပိဋ္ဌေ။

ပဉ္ဇဝိဓသံသဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

အသံသဋ္ဌောတိ ပဉ္ဇဝိဓေန သံသဂ္ဂေန ဝိရဟိတော။ သဝနသံသဂ္ဂေါ ဒဿန-သံသဂ္ဂေါ သမုလ္လပနသံသဂ္ဂေါ သမ္ဘောဂသံသဂ္ဂေါ ကာယသံသဂ္ဂေါတိ ပဉ္ဇဝိဓော သံသဂ္ဂေါ။ တေသု ဇုဓ ဘိက္ခု သုဏာတိ "အသုကသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ဇုတ္ထိ ဝါ ကုမာရိကာ ဝါ အဘိရူပါ ဒဿနီယာ ပါသာဒိကာ ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတာ"တိ။ သော တံ သုတ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ၊ န သက္ကောတိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ[၁]၊ သိက္ခာဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတ္ဝာ ဟီနာယာ-ဝတ္တတီတိ ဧဝံ ပရေဟိ ဝါ ကထိယမာနံ ရူပါဒိသမ္ပတ္တိံ အတ္တနာ ဝါ ဟသိတလပိတဂီတသဒ္ဒံ သုဏန္တဿ သောတဝိညာဏဝီထိဝသေန ဥပ္ပန္နော ရာဂေါ **သဝနသံသဂ္ဂေါ** နာမ။ သော အနိတ္ထိဂန္ဓပစ္စေကဗောဓိသတ္တဿ စ ပဉ္ဇဂ္ဂဋ္ဌလေဏဝါသိတိဿဒဟရဿ စ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော—

ဒဟရော ကိရ အာ့ကာသေန ဂစ္ဆန္တော ဂိရိဂါမဝါသိကမ္မာရဓီတာယ ပဉ္ဇဟိ ကုမာရိဟိ သဒ္ဓိံ ပဒုမသရံ ဂန္ဒ္ဒာ နှတ္ဝာ ပဒုမာနိ စ ပိလန္ဓိတ္ဝာ မဓုရဿရေန ဂါယန္တိယာ သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ ကာမရာဂေန ဝိဒ္ဓေါ[၂] ဝိသေသာ ပရိဟာယိတ္ဝာ အနယဗျသနံ ပါပုဏိ။ ဇုဓ ဘိက္ခု န ဟေဝ ခေါ သုဏာတိ၊ အပိစ ခေါ သာမံ ပဿတိ ဇုတ္ထိံ ဝါ ကုမာရိံ ဝါ အဘိရူပံ ဒဿနီယံ ပါသာဒိကံ ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတံ၊ သော တံ ဒိသ္ဝာ သံသီဒတိ ဝိသီဒတိ န သက္ကောတိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ[၁]၊ သိက္ခာဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတ္ဝာ ဟီနာယာဝတ္တတီတိ ဧဝံ ဝိသဘာဂရူပံ ဩလောကေန္တဿ ပန စက္ခုဝိညာဏဝီထိဝသေန ဥပ္ပန္နရာဂေါ **ဒဿနသံသဂ္ဂေါ** နာမ။ သော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော—

ဧကော ကိရ ဒဟရော ကာလဒီဃဝါပိဒ္ဓါရဝိဟာရံ ဥဒ္ဒေသတ္ထာယ ဂတော။ အာစရိယော တဿ အန္တရာယံ ဒိသ္ဝာ ဩကာသံ န ကရောတိ။ သော ပုနပ္ပုနံ အနုဗန္ဓတိ။ အာစရိယော သစေ အန္တောဂါမေ န စရိဿသိ။ ဒဿာမိ တေ ဥဒ္ဒေသန္တိ အာဟ။ သော သာဓူတိ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ ဥဒ္ဒေသေ နိဋ္ဌိတေ အာစရိယံ ဝန္ဒိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တော အာစရိယော မေ ဇုမသ္မိံ ဂါမေ စရိတုံ န ဒေတိ၊ ကိံ နု ခေါ ကာရဏန္တိ စိဝရံ ပါရုပိတ္ဝာ ဂါမံ ပါဝိသိ၊ ဧကော ကုလဓီတာ ပိတကဝတ္ထံ နိဝါသေတ္ဝာ ဂေဟေ ဌိတာ ဒဟရံ ဒိသ္ဝာ သဉ္ဇာတရာဂါ ဥဋ္ဌုက်ေန ယာဂုံ အာဟရိတ္ဝာ တဿ ပတ္တေ ပက္ခိပိတ္ဝာ နိဝတ္တိတ္ဝာ မဉ္ဇကေ နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ

၁-သန္တာနေတုံ (သီ၊ သျာ) ၂-ဂိဒ္ဓေါ (က)

မာတာပိတရော ကိံ အမ္မာတိ ပုစ္ဆိံသု၊ ဒွါရေန ဂတံ ဒဟရံ လဘမာနာ ဇီဝိဿာမိ၊ အလဘမာနာ မရိဿာမီတိ။ မာတာပိတရော ဝေဂေန ဂန္ဒာ ဂါမဒွါရေ ဒဟရံ ပတ္ဒာ ဝန္ဒိတ္ဒာ "နိဝတ္တထ ဘန္တေ ဘိက္ခံ ဂဏ္ဍာဟီ"တိ အာဟံသု။ ဒဟရော အလံ ဂစ္ဆာမီတိ။ တေ "ဣဒံ နာမ ဘန္တေ ကာရဏ"န္တိ ယာစိတ္ဒာ "အမှာကံ ဘန္တေ ဂေဟေ ဧတ္တေကံ နာမ ဓနံ အတ္ထိ၊ ဧကောယေဝ နော ဓီတာ၊ တွံ နော ဇေဋ္ဌပုတ္တဋ္ဌာနေ ဌဿသိ၊ သုခေန သက္ကာ ဇီဝိတု"န္တိ အာဟံသု၊ ဒဟရော "န မယှံ ဣမိနာ ပလိဗောဓေန အတ္ထော"တိ အနာဒိယိတ္ဒာဝ ပက္ကန္တော။

မာတာပိတရော ဂန္ဒာ "အမ္မ နာသက္ခိမှာ ဒဟရံ နိဝတ္တေတုံ၊ ယံ အညံ သာမိကံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ လဘိဿသိ၊ ဥဋ္ဌေဟိ ခါဒ စ ပိဝ စာ"တိ အာဟံသု။ သာ အနိစ္ဆန္တီ သတ္တာဟံ နိရာဟာရာ ဟုတ္ဒာ ကာလမကာသိ၊ မာတာပိတရော တဿာ သရီရကိစ္စံ ကတ္ဒာ တံ ပီတကဝတ္ထံ ဓုရဝိဟာရေ ဘိက္ခုသံဃဿ အဒံသု၊ ဘိက္ခူ ဝတ္ထံ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ကတ္ဒာ ဘာဇယိံသု။ ဧကော မဟလ္လကော အတ္တနော ကောဋ္ဌာသံ ဂဟေတ္ဒာ ကလျာဏီဝိဟာရံ အာဂတော။ သောပိ ဒဟရော စေတိယံ ဝန္ဒိဿာမီတိ တတ္ထေဝ ဂန္ဒာ ဒိဝါဋ္ဌာနေ နိသီဒိ။ မဟလ္လကော တံ ဝတ္ထခဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဒာ "ဣမိနာ မေ ပရိဿာဝနံ[၁] ဝိစာရေထာ"တိ ဒဟရံ အဝေါစ။ ဒဟရော မဟာထေရ "ကုဟိံ လဒ္ဓ"န္တိ အာဟ။ သော သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ ကထေသိ။ သော တံ သုတ္ဒာဝ "ဧဝရူပါယ နာမ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ နာလတ္ထ"န္တိ ရာဂဂ္ဂိနာ ဒဓျော တတ္ထေဝ ကာလမကာသိ။

အညမည် အာလာပသလ္လာပဝသေန ဥပ္ပန္နရာဂေါ ပန **သမုလ္လပနသံသဂ္ဂေါ** နာမ။ ဘိက္ခုနော ဘိက္ခုနိယာ သန္တကံ, ဘိက္ခုနိယာ ဝါ ဘိက္ခုဿ သန္တကံ ဂဟေတ္ဒာ ပရိဘောဂကရဏဝသေန ဥပ္ပန္နရာဂေါ **သမ္ဘောဂသံသဂ္ဂေါ** နာမ။ သော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော—မရိစဝဋ္ဋိဝိဟာရမဟေ[၂] ကိရ ဘိက္ခူနံ သတသဟဿံ ဘိက္ခုနီနံ နဝုတိသဟဿာနိ ဧဝ အဟေသုံ။ ဧကော သာမဏေရော ဥဏ္ဍယာဂုံ ဂဟေတ္ဒာ ဂစ္ဆန္တော သကိံ စီဝရကဏ္ဏေ ဌပေသိ၊ သကိံ ဘူမိယံ။ ဧကော သာမဏေရီ ဒိသ္ဒာ ဧတ္ထ ပတ္တံ ဌပေတ္ဒာ ယာဟီတိ ထာလကံ အဒါသိ။ တေ အပရဘာဂေ ဧကသ္မိံ ဘယေ ဥပ္ပန္နေ ပရသမုဒ္ဒံ အဂမံသု။ တေသု ဘိက္ခုနီ ပုရေတရံ အဂမာသိ၊ သာ "ဧကော ကိရ သီဟဋ္ဌဘိက္ခု အာဂတော"တိ သုတ္ဒာ ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္ဒာ ပဋိသန္ထာရံ ကတ္ဒာ နိသိန္နာ "ဘန္တေ မရိစဝဋ္ဋိ-ဝိဟာရမဟကာလေ တုမှေ ကတိဝဿာ"တိ ပုစ္ဆိ။ တဒါဟံ သတ္တဝဿိက-သာမဏေရော။ တွံ ပန ကတိဝဿာတိ။ အဟံ သတ္တဝဿိကသာမဏေရီယေဝ

၁-မေ ဘန္တေ ပရိဿာဝနံ (သီ၊ သျာ) ၂-မရိစဝဋ္ဋိယ....(သျာ၊က)

ကေသ သာမဏေရသ ဥက္ကယာဂုံ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တသ ပတ္တဌပနတ္ထံ ထာလကမဒါသိန္တိ။ ထေရော "အဟံ သော"တိ ဝတ္ဝာ ထာလကံ နီဟရိတ္ဝာ ဒသေသိ။ တေ တေ္ထကေနေဝ သံသဂ္ဂေန ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တာ ဒ္ဝေပိ သဒ္ဒိဝသကာလေ ဝိဇ္ဈိံသု။

ဟတ္ထဂ္ဂါဟာဒိဝသေန ပန ဥပ္ပန္နရာဂေါ **ကာယသံသဂ္ဂေါ** နာမ။ တတြိဒံ ဝတ္ထု—မဟာစေတိယင်္ဂဏော ကိရ ဒဟရဘိက္ခူ သဒ္ဓျာယံ ဂဏ္ဟန္တိ။ တေသံ ပိဋ္ဌိပသေ ဒဟရဘိက္ခုနိယော ဓမ္မံ သုဏန္တိ။ တတြေကော ဒဟရော ဟတ္ထံ ပသာရေန္တော ကေသော ဒဟရဘိက္ခုနိယာ ကာယံ ဆုပိ။ သာ တံ ဟတ္ထံ ဂဟေတ္ဝာ အတ္တနော ဥရသ္မိံ ဌပေသိ၊ တေ္ထကေန သံသဂ္ဂေန ဒ္ဝေပိ ဝိဇ္ဈိမိတ္ဝာ ဂိဟိဘာဝံ ပတ္ထာ။

ဂါဟဂါဟကာဒိဝဏ္ဏနာ

ဇ္ဈမေသု ပန ပဗ္ဗသု သံသဂ္ဂေသု ဘိက္ခုနော ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သဝနဒဿန-သမုလ္လပနသမ္ဘောဂကာယပရှမာသာ နိစ္စံပိ ဟောန္တိယေဝ၊ ဘိက္ခုနိဟိ သဒ္ဓိံ ဌပေတ္ဝာ ကာယသံသဂ္ဂံ သေသာ ကာလေန ကာလံ ဟောန္တိ၊ တထာ ဥပါသက-ဥပါသိကာဟိ သဒ္ဓိံ သဗ္ဗေပိ ကာလေန ကာလံ ဟောန္တိ။ တေသု ဟိ ကိလေ-သုပ္ပတ္တိတော စိတ္တံ ရက္ခိတဗ္ဗံ။ ဧကော ဟိ ဘိက္ခု ဂါဟဂါဟကော ဟောတိ၊ ဧကော ဂါဟမုတ္တကော၊ ဧကော မုတ္တဂါဟကော၊ ဧကော မုတ္တမုတ္တကော။

တတ္ထ ယံ ဘိက္ခုံ မနုဿာဝိ အာမိသေန ဥပလာပေတ္ဝာ ဂဟဏဝသေန ဥပသင်္ကမန္တိ၊ ဘိက္ခုပိ ပုပ္ဖဖလာဒီဟိ ဥပလာပေတ္ဝာ ဂဟဏဝသေန ဥပသင်္ကမတိ၊ အယံ **ဂါဟဂါဟကော** နာမ။ ယံ ပန မနုဿာ ဝုတ္တနယေန ဥပသင်္ကမန္တိ၊ ဘိက္ခု ဒက္ခိဏေယျဝသေန ဥပသင်္ကမတိ၊ အယံ **ဂါဟမုတ္တကော** နာမ။ ယဿ မနုဿာ ဒက္ခိဏေယျဝသေန စတ္တာရော ပစ္စယေ ဒေန္တိ၊ ဘိက္ခု ပုပ္ဖဖလာဒီဟိ ဥပလာပေတ္ဝာ ဂဟဏဝသေန ဥပသင်္ကမတိ၊ အယံ **မုတ္တ-ဂါဟကော** နာမ။ ယဿ မနုဿာပိ ဒက္ခိဏေယျဝသေန စတ္တာရော ပစ္စယေ ဒေန္တိ၊ ဘိက္ခုပိ စူဠပိဏ္ဍပါတိယတိဿတ္ထေရော ဝိယ ဒက္ခိဏေယျဝသေန ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ အယံ **မုတ္တမုတ္တကော** နာမ။

ထေရံ ကိရ ကော ဥပါသိကာ ဒ္ဝါဒသ ဝဿာနိ ဥပဋ္ဌဟိ။ ကေဒိဝသံ[၁] တသ္မိံ ဂါမေ အဂ္ဂိ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဂေဟာနိ စျာပေသိ။ အညေသံ ကုလူပကဘိက္ခူ

၁-ကေဒိဝသေ (သျာ၊ က)

အာဂန္ဒာ "ကိံ ဥပါသိကေ အပိ ကိဉ္စိ ဘဏ္ဍကံ အရောဂံ ကာတုံ အသက္ခိတ္ထာ"တိ ပဋိသန္ဆာရံ အကံသု။ မနုဿာ "အမှာကံ မာတု ကုလူပကတ္ထေရော ဘုဉ္ဇန-ဝေလာယမေဝ အာဂမိဿတီ"တိ အာဟံသု။ ထေရောပိ ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခာ-စာရဝေလံ သလ္လက္ခေတ္ဝာဝ အာဂတော။ ဥပါသိကာ ကောဋ္ဌစ္ဆာယာယ[၁] နိသီဒါပေတ္ဝာ ဘိက္ခံ သမ္ပာဒေတ္ဝာ အဒါသိ။ ထေရေ ဘတ္တကိစ္စံ ကတ္ဝာ ပက္ကန္တေ မနုဿာ အာဟံသု "အမှာကံ မာတု ကုလူပကတ္ထေရော ဘုဉ္ဇန-ဝေလာယမေဝ အာဂတော"တိ။ ဥပါသိကာ "တုမှာကံ ကုလူပကာ တုမှာကံ-ယေဝ အနုစ္ဆဝိကာ၊ မယ္ဟံ ထေရော မယ္ဟေဝ အနုစ္ဆဝိကော"တိ အာဟ။ အာယသ္မာ ပန မန္တာဏိပုတ္တော ဧမေဟိ ပဉ္ဇဟိ သံသဂ္ဂေဟိ စတူဟိပိ ပရိသာဟိ သဒ္ဓိံ အသံသဋ္ဌော ဂါဟမုတ္တကော စေဝ မုတ္တမုတ္တကော စ အဟောသိ။ ယထာ စ သယံ အသံသဋ္ဌော၊ ဧဝံ ဘိက္ခူနမ္ပိ တံ အသံသဂ္ဂကထံ ကတ္တာ အဟောသိ။

အာရဒ္ဓဝီရိယောတိ ပဂ္ဂဟိတဝီရိယော၊ ပရိပုဏ္ဏကာယိကစေတသိကဝီရိ-ယောတိ အတ္ထော။ ယော ဟိ ဘိက္ခု ဂမနေ ဥပ္ပန္နကိလေသံ ဌာနံ ပါပုဏိတုံ နဒေတိ၊ ဌာနေ ဥပ္ပန္နကိလေသံ နိသဇ္ဇံ, နိသဇ္ဇာယ ဥပ္ပန္နကိလေသံ သယနံ ပါပုဏိတုံ နဒေတိ၊ မန္တေန ကဏ္ဍသပ္ပံ ဥပ္ပိဋ္ဌေတ္ဝာ ဂဏ္ဍန္တော ဝိယ, အမိတ္တံ ဂီဝါယ အက္ကမန္တော ဝိယ စ ဝိစရတိ၊ အယံ **အာရဒ္ဓဝီရိယော** နာမ။ ထေရော စ တာဒိသော အဟောသိ။ ဘိက္ခူနမ္ပိ တထေဝ ဝီရိယာရမ္ဘကထံ ကတ္တာ အဟောသိ။

သီလသမ္ပန္နောတိအာဒီသု **သီလ**န္တိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ။ **သမာဓီ**တိ ဝိပဿနာ-ပါဒကာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော။ **ပညာ**တိ လောကိယလောကုတ္တရဉာဏံ။ **ဝိမုတ္တီ**တိ အရိယဖလံ။ **ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန**န္တိ ဧကူနဝီသတိဝိဓံ ပစ္စဝေက္ခဏ-ဉာဏံ။ ထေရော သယမ္ပိ သီလာဒီဟိ သမ္ပန္နော အဟောသိ ဘိက္ခူနမ္ပိ သီလာဒိကထံ ကတ္တာ။ သ္ဝာယံ ဒသဟိ ကထာဝတ္ထူဟိ ဩဝဒတီတိ **ဩဝါဒကော**။ ယထာ ပန ဧကော ဩဝဒတိယေဝ၊ သုခုမံ အတ္ထံ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ဇာနာပေတုံ နသက္ကောတိ။ နဧဝံ ထေရော။ ထေရော ပန တာနိ ဒသ ကထာ-ဝတ္ထူနိ ဝိညာပေတီတိ **ဝိညာပကော**။ ဧကော ဝိညာပေတုံ သက္ကောတိ၊ ကာရဏံ ဒဿေတုံ နသက္ကောတိ။ ထေရော ကာရဏမ္ပိ သန္ဒဿေတီတိ **သန္ဒဿကော**။ ဧကော ဝိဇ္ဇမာနံ ကာရဏံ ဒဿေတိ၊ ဂါဟေတုံ ပန နသက္ကောတိ။ ထေရော ဂါဟေတုမ္ပိ သက္ကောတီတိ **သမာဒပကော**။ ဧဝံ

၁-ကုဋ္ဌစ္ဆာယာယ (သီ)

သမာဒပေတွာ ပန တေသု ကထာဝတ္ထူသု ဥဿာဟဇနနဝသေန ဘိက္ခူ သမုတ္တေဇေတိတိ **သမုတ္တေဇနကော**။ ဥဿာဟဇာတေ ဝဏ္ဏံ ဝတ္ဝာ သမ္ပဟံသေတိတိ **သမ္ပဟံသနကော**။

ပဉ္စလာဘဝဏ္ဏနာ

၂၅၃။ **သုလဒ္ဓလာဘာ**တိ အညေသမ္ပိ မနုဿတ္တဘာဝပမ္ဗာဒိဂုဏလာဘာ နာမ ဟောန္တိ။ အာယသ္မာတော ပန ပုဏ္ဏသ သုလဒ္ဓလာဘာ ဇေတေ၊ ယသ သတ္ထု သမ္မုခါ ဧဝံ ဝဏ္ဏော အဗ္ဘုဂ္ဂတောတိ အတ္ထော။ အပိစ အပဏ္ဏိတေဟိ ဝဏ္ဏကထနံ နာမ န တထာ လာဘော၊ ပဏ္ဏိတေဟိ ဝဏ္ဏကထနံ ပန လာဘော။ ဂိဟီဟိ ဝါ ဝဏ္ဏကထနံ န တထာ လာဘော၊ ဂိဟီ ဟိ "ဝဏ္ဏံ ကထေဿာမီ"တိ "အမှာကံ အယျော သက္ကော သဒိလော သုခသမ္ပန္နောသော၊ ဝိဟာရံ အာဂတာနံ ယာဂုဘတ္တဖာကိတာဒီဟိ သင်္ဂဟံ ကရောတီ"တိ ကထေန္တော အဝဏ္ဏမေဝ ကထေတိ။ "အဝဏ္ဏံ ကထေဿာမီ"တိ "အယံ ထေရော မန္ဒမန္ဒော ဝိယ အဗလဗလော[1] ဝိယ ဘာကုဋိကဘာကုဋိကော ဝိယ နတ္ထိ ဇှမိနာ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော"တိ ကထေန္တော ဝဏ္ဏမေဝ ကထေတိ။ သဗြဟ္မစာရီဟိပိ သတ္ထု ပရမ္မုခါ ဝဏ္ဏကထနံ န တထာ လာဘော၊ သတ္ထု သမ္မုခါ ပန အတိ-လာဘောတိ ဇှမမ္ပိ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ "သုလဒ္ဓလာဘာ"တိ အာဟ။ **အနုမဿ အနုမဿာ**တိ ဒဿ ကထာဝတ္ထူနိ အနုပဝိသိတ္ဝာ အနုပဝိသိတ္ဝာ။ **တံ စ သတ္ထာ အဘ္ဘနုမောဒတီ**တိ တဉ္စဿ ဝဏ္ဏံ ဝေမေတံ အပ္ပိဆ္ဆော စ သော ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော စ သော ဘိက္ခူတိ အနုမောဒတိ။ ဇှတိ ဝိညူဟိ ဝဏ္ဏဘာဝသံ ကော လာဘော, သဗြဟ္မစာရီဟိ ကော, သတ္ထု သမ္မုခါ ကော၊ အနုမဿ အနုမဿ ကော, သတ္ထာရာ အဘ္ဘနုမောဒနံ ကောတိ ဇှမေ ပဉ္စ လာဘေ သန္ဓာယ "သုလဒ္ဓလာဘာ"တိ အာဟ။ **ကဒါစိ**တိ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ကာလေ။ **ကရဟစိ**တိ တသ္မေဝ ဝေဝစနံ။ **အပ္ပေဝ နာမ သိယာ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပေါ**တိ အပိ နာမ ကောစိ ကထာသမုဒါစာရော[2] ဘဝေယျ။ ထေရေန ကိရ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော နေဝ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ နသ္သ ဓမ္မကထာ သုတပုဗ္ဗာ။ ဇှတိ သော တသ္သ ဒဿနမ္ပိ ဓမ္မကထမ္ပိ ပတ္ထယမာနော ဇေဝမာဟ။

စာရိကာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၅၄။ **ယထာဘိရန္တန္တိ** ယထာအဇ္ဈာသယံ ဝိဟရိတ္ဝာ။ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ ကေသ္မိံ ဌာနေ ဝသန္တာနံ ဆာယူဒကာဒိဝိပတ္တိံ ဝါ အပ္ပါသုကသေနာသနံ ဝါ မနုဿာနံ

၁-အဗလအဗလော (သီ) ၂-ကထာသမုဒါဟာရော (က)

အသဒ္ဓါဒိဘာဝံ ဝါ အာဂမ္မ အနဘိရတိ နာမ နတ္ထိ၊ တေသံ သမ္ပတ္တိယာ "ဣဓ ဖာသု ဝိဟရာမာ"တိ အဘိရမိတ္ဝာ စိရဝိဟာရောပိ နတ္ထိ။ ယတ္ထ ပန တထာဂတေ ဝိဟရန္တေ သတ္ထာ သရဏေသု ဝါ ပတိဋ္ဌဟန္တိ၊ သီလာနိ ဝါ သမာဒိယန္တိ၊ ပဗ္ဗဇန္တိ ဝါ၊ တတော သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒိနံ ဝါ ပန တေသံ ဥပနိဿယော ဟောတိ၊ တတ္ထ ဗုဒ္ဓါ သတ္တေ တာသု သမ္ပတ္တိသု ပတိဋ္ဌာပနအစ္ဆာသယေန ဝသန္တိ၊ တာသံ အဘာဝေ ပက္ကမန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "ယထာအစ္ဆာသယံ ဝိဟရိတ္ဝာ"တိ။ **စာရိကံ စရမာနော**တိ အဒ္ဓါနဂမနံ ဂစ္ဆန္တော။ စာရိကာ စ နာမေသာ ဘဂဝတော ဒုဝိဓာ ဟောတိ တုရိတစာရိကာ စ, အတုရိတစာရိကာ စ။

တတ္ထ ဒူရေပိ ဗောဓနေယျပုဂ္ဂလံ ဒိသွာ တသ္မ ဗောဓနတ္ထာယ သဟသာ ဂမနံ **တုရိတစာရိကာ** နာမ။ သာ မဟာကဿပပစ္စုဂ္ဂမနာဒီသု ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဘဂဝါ ဟိ မဟာကဿပံ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ မုဟုတ္တေန တိဂါဝုတံ မဂ္ဂံ အဂမာသိ၊ အာဠဝကဿတ္ထာယ တိ[1]သယောဇနံ၊ တထာ အင်္ဂုလိမာလဿ။ ပုက္ကုသာတိဿ ပန ပဉ္စယောဇနံ၊ မဟာကပ္ပိနဿ ဒိသယောဇနသတံ[2]၊ ခဒိရဝနိယဿတ္ထာယ သတ္ထ ယောဇနသတာနိ အဂမာသိ၊ ဓမ္မသေနာပတိနော သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ ဝနဝါသိတိဿသာမဏေရဿ တိဂါဝုတာဓိကံ ဒိသယောဇနသတံ။

ကေဒိဝသံ ကိရ ထေရော "တိဿသာမဏေရဿ သန္တိကံ ဘန္တေ ဂစ္ဆာမီ"တိ အာဟ။ ဘဂဝါ "အဟမ္ပိ ဂမိဿာမီ"တိ ဝတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "အာနန္ဒ ဒိသတိသဟဿာနံ ဆဠဘိညာနံ အာရောစေဟိ 'ဘဂဝါ ဝနဝါသိတိဿသာမဏေရဿ သန္တိကံ ဂမိဿတီ'တိ"။ တတော ဒုတိယဒိဝသေ ဒိသတိသဟဿဓိဏာသဝပရိဝုတော အာကာသေ ဥပ္ပတိတ္ဝာ ဒိသယောဇနသတမတ္ထကေ တသ္မ ဂေါစရဂါမဒ္ဝါရေ ဩတရိတ္ဝာ စိဝရံ ပါရုပိ။ ကမ္မန္တံ ဂစ္ဆမာနာ မနုဿာ ဒိသ္ဝာ "သတ္ထာ ဘော အာဂတော၊ မာ ကမ္မန္တံ အဂမိတ္ထာ"တိ ဝတ္ဝာ အာသနာနိ ပညပေတ္ဝာ ယာဂုံ ဒတ္ဝာ ပါနဝတ္ထုံ[2] ကရောန္တာ "ကုဟိံ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဂစ္ဆတီ"တိ ဒဟရဘိက္ခူ။ ပုစ္ဆိံသု။ ဥပါသကာ န ဘဂဝါ အညတ္ထ ဂစ္ဆတိ၊ ဣဓေဝ တိဿသာမဏေရဿ ဒဿနတ္ထာယ အာဂတောတိ။ တေ "အမှာကံ ကိရ ကုလူပကတ္ထေရဿ ဒဿနတ္ထာယ သတ္ထာ အာဂတော၊ နော ဝတ နော ထေရော ဩရမတ္တကော"တိ သောမနဿဇာတာ အဟေသုံ။

၁-ဝိသယောဇနသတာနိ (သျာ၊ က)　　၂-ပါဒဝတ္ထုံ (သီ)၊ ဒါနဝတ္ထုံ (သျာ)

အထ ဘဂဝတော ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ သာမဏေရော ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ "ဥပါသကာ မဟာ ဘိက္ခုသံဃော"တိ ပုစ္ဆိ။ အထဿ တေ "သတ္ထာ ဘန္တေ အာဂတော"တိ အာရောစေသုံ၊ သော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပိဏ္ဍ-ပါတေန အာပုစ္ဆိ။ သတ္ထာ တဿ ပတ္တံ ဟတ္ထေန ဂဟေတ္ဝာ "အလံ တိဿ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တကိစ္စ"န္တိ အာဟ။ တတော ဥပဇ္ဈာယံ အာပုစ္ဆိတ္ဝာ အတ္တနော ပတ္တာသနေ နိသိဒိတ္ဝာ ဘတ္တကိစ္စံ အကာသိ။ အထဿ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ သတ္ထာ မင်္ဂလံ ဝတ္ဝာ နိက္ခမိတ္ဝာ ဂါမဒ္ဝါရေ ဌတ္ဝာ "ကတရော တေ တိဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂမနမဂ္ဂေါ"တိ အာဟ။ အယံ ဘဂဝါတိ။ မဂ္ဂံ ဒေသယမာနော ပုရတော ယာဟိ တိဿာတိ။ ဘဂဝါ ကိရ သဒေဝကဿ လောကဿ မဂ္ဂ-ဒေသကော သမာနောပိ "သကလတိဂါဝုတေ မဂ္ဂေ သာမဏေရံ ဒဋ္ဌုံ လဒ္ဓာမီ"တိ တံ မဂ္ဂဒေသကံ အကာသိ။

သော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္ဒွာ ဘဂဝတော ဝတ္တမကာသိ။ အထ နံ ဘဂဝါ "ကတရော တေ တိဿ စက်မော"တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ တတ္ထ ဂန္ဒွာ သာမဏေရဿ နိသီဒနပါသာဏော နိသိဒိတ္ဝာ "တိဿ ဣမသ္မိံ ဌာနေ သုခံ ဝသသိ"တိ ပုစ္ဆိ။ သော အာဟ "အာမ ဘန္တေ ဣမသ္မိံ မေ ဌာနေ ဝသန္တဿ သီဟဗျဂ္ဃဘယ္ဘိမိဂမောရာဒိနံ သဒ္ဒံ သုဏာတော အရညသညာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တာယ သုခံ ဝသာမီ"တိ။ အထ နံ ဘဂဝါ "တိဿ ဘိက္ခုသံဃံ သန္နိပါတေဟိ၊ ဗုဒ္ဓဒါယဇ္ဇံ တေ ဒဿာမီ"တိ ဝတ္ဝာ သန္နိပတိတေ ဘိက္ခုသံဃေ ဥပသမ္ပာဒေတ္ဝာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံယေဝ အဂမာသိတိ။ အယံ **တုရိတစာရိကာ** နာမ။

ယံ ပန ဂါမနိဂမပဋိပါဋိယာ ဒေဝသိကံ ယောဇနမုယျောဇနဝသေန ပိဏ္ဍ-ပါတစရိယာဒိဟိ လောကံ အနုဂ္ဂဏှန္တဿ ဂမနံ၊ အယံ **အတုရိတစာရိကာ** နာမ။ ဣမံ ပန စာရိကံ စရန္တော ဘဂဝါ မဟာမဂ္ဂလံ မဇ္ဈိမမဂ္ဂလံ အန္တိမ-မဂ္ဂလန္တိ ဣမေသံ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂလာနံ အညတရသ္မိံ စရတိ။ တတ္ထ မဟာ-မဂ္ဂလံ နဝယောဇနသတိကံ၊ မဇ္ဈိမမဂ္ဂလံ ဆယောဇနသတိကံ၊ အန္တိမမဂ္ဂလံ တိယောဇနသတိကံ။ ယဒါ မဟာမဂ္ဂလေ စာရိကံ စရိတုကာမော ဟောတိ၊ မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရေတ္ဝာ ပါဋိပဒဒိဝသေ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝါရော နိက္ခမတိ၊ သမန္တာ ယောဇနသတံ ဧကကောလာဟလံ အဟောသိ၊ ပုရိမံ ပုရိမံ အာဂတာ နိမန္တေတုံ လဘန္တိ၊ ဣတရေသု ဒ္ဝီသု မဂ္ဂလေသု သက္ကာရော မဟာမဂ္ဂလေ သြသရတိ၊ တတြ ဘဂဝါ တေသု တေသု ဂါမနိဂမေသု ဧကာဟံ ဒ္ဝီဟံ ဝသန္တော မဟာဇနံ အာမိသပဋိဂ္ဂဟေန အနုဂ္ဂဏှန္တော ဓမ္မဒါနေန စသံ

ဝိ၀ဋ္ဋူပနိဿိတံ ကုသလံ ၀ဓေုန္တော နဝဟိ မာသေဟိ စာရိကံ ပရိယော-သာပေတိ။

သစေ ပန အန္တောဝဿေ ဘိက္ခူနံ သမထဝိပဿနာ တရုဏာ ဟောတိ၊ မဟာပ၀ါရဏာယ အပ၀ါရေတွာ ပ၀ါရဏာသင်္ခံ ဒတွာ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာယ ပ၀ါရေတွာ မိဂသိရဿ ပဌမဒိ၀သေ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိ၀ါရော နိက္ခမိတွာ မဇ္ဈိမမဏ္ဍလံ သြသရတိ၊ အညေနပိ ကာရဏေန မဇ္ဈိမမဏ္ဍလေ စာရိကံ စရိတုကာမော စတုမာသံ ဝသိတွာဝ နိက္ခမတိ၊ ဝုတ္တနယေနေ၀ ဇုတရေသု ဒ္ဝီသု မဏ္ဍလေသု သက္ကာရော မဇ္ဈိမမဏ္ဍလေ သြသရတိ၊ ဘဂ၀ါ ပုရိမနယေနေ၀ လောကံ အနုဂ္ဂဏှန္တော အဋ္ဌဟိ မာသေဟိ စာရိကံ ပရိယောသာပေတိ။

သစေ ပန စတုမာသံ ဝုဋ္ဌ၀ဿသာဝိ ဘဂ၀တော ၀ေနေယျသတ္တာ အပရိပက္ကိန္ဒြိယာ ဟောန္တိ၊ တေသံ ဇုန္ဒြိယပရိပါကံ အာဂမယမာနော အပရမ္ပိ ဧကံ မာသံ ၀ါ ဒ္ဝိတိစတုမာသံ ၀ါ တတ္ထေ၀ ဝသိတွာ မဟာဘိက္ခုသံဃ-ပရိ၀ါရော နိက္ခမတိ၊ ဝုတ္တနယေနေ၀ ဇုတရေသု ဒ္ဝီသု မဏ္ဍလေသု သက္ကာရော အန္တောမဏ္ဍလေ သြသရတိ၊ ဘဂ၀ါ ပုရိမနယေနေ၀ လောကံ အနုဂ္ဂဏှန္တော သတ္တဟိ ၀ါဆဟိ ၀ါပဉ္စဟိ ၀ါစတူဟိ ၀ါ မာသေဟိ စာရိကံ ပရိယောသာပေတိ။ ဇုတိ ဇုမေသု တီသု မဏ္ဍလေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ စာရိကံ စရန္တော နု စိ၀ရာဒိဟေတု စရတိ။ အထ ခေါ ယေ ဒုဂ္ဂတာ ဗာလာ ဇိဏ္ဏာ ဗျာဓိတာ၊ တေ ကဒါတထာဂတံ အာဂန္ဆာ ပဿိဿန္တိ၊ မယိ ပန စာရိကံ စရန္တေ မဟာဇနော တထာဂတ-ဒဿနံ လဘိဿတိ၊ တတ္ထ ကေစိ စိတ္တာနိ ပသာဒေဿန္တိ၊ ကေစိ မာလာဒိဟိ ပူဇေဿန္တိ၊ ကေစိ ကဋ္ဌဆ္ဆဘိက္ခံ ဒဿန္တိ၊ ကေစိ မိဆ္ဆာဒဿနံ ပဟာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ ဘ၀ိဿန္တိ၊ တံ တေသံ ဘ၀ိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာတိ ဧ၀ံ လောကာနုကမ္ပာယ စာရိကံ စရတိ။

အ၀ိစ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂ၀န္တော စာရိကံ စရန္တိ ဇယံ၀ိဟာရ-၀သေန သရီရဖာသုကတ္ထာယ, အတ္ထုပ္ပတ္တိကာလံ အဘိကင်္ခန္တတ္ထာယ, ဘိက္ခူနံ သိက္ခာပဒံ ပညာပနတ္ထာယ, တတ္ထ တတ္ထ ပရိပါကဂတိန္ဒြိယေ ဗောဓနေယျ-သတ္တေ ဗောဓနတ္ထာယာတိ။ အပရေဟိပိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂ၀န္တော စာရိကံ စရန္တိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆိဿန္တိတိ ၀ါ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆိဿန္တိတိ ၀ါ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆိဿန္တိတိ ၀ါ၊ မဟတာ ဓမ္မ၀သေန[1] စတသော ပရိသာ သန္နပ္ပေ-သာမီတိ ၀ါတိ။ အပရေဟိ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂ၀န္တော စာရိကံ

၁-ဓမ္မသ၀နေန (သျာ၊ က)

စရန္တိ၊ ပါဏာတိပါတာ ဝိရမိဿန္တီတိ ဝါ၊ အဒိန္နာဒါနာ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ၊ မုသာဝါဒါ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝိရမိဿန္တီတိ ဝါတိ။ အပရေဟိ အဋ္ဌဟိ ကာရဏေဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော စာရိကံ စရန္တိ ပဌမဇ္ဈာနံ ပဋိလဘိ-ဿန္တီတိ ဝါ၊ ဒုတိယံ။ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိံ ပဋိလဘိ-ဿန္တီတိ ဝါတိ။ အပရေဟိ အဋ္ဌဟိ ကာရဏေဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော စာရိကံ စရန္တိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ အဓိဂမိဿန္တီတိ ဝါ၊ သောတာပတ္တိဖလံ။ပ။ အရဟတ္တဖလံ သစ္ဆိကရိဿန္တီတိ ဝါတိ၊ အယံ **အတုရိတစာရိကာ၊** သာ ဣဓ အဓိပ္ပေတာ။ သာ ပနေသာ ဒုဝိဓာ ဟောတိ နိဗဒ္ဓစာရိကာ အနိဗဒ္ဓစာရိကာ စ။ တတ္ထ ယံ ဧကဿေဝ ဗောဓနေယျသတ္တဿ အတ္ထာယ ဂစ္ဆတိ၊ အယံ နိဗဒ္ဓစာရိကာ နာမ။ ယံ ပန ဂါမနိဂမနဂရပဋိပါဋိဝသေန စရတိ၊ အယံ အနိဗဒ္ဓစာရိကာ နာမ၊ ဧသာ ဣဓ အဓိပ္ပေတာ။

သေနာသနံ သံသာမေတ္ဂာတိ သေနာသနံ ပဋိသာမေတ္ဂာ။ တံ ပန ပဋိသာမေန္တော ထေရော နဂ စူဋ္ဌပတ္တမဟာပတ္တစူဋ္ဌထာလကမဟာထာလက-ပဋ္ဌုဏ္ဏစီဝရဒုကူလစီဝရာဒီနံ ဘဏ္ဍိကံ ကတ္ဂာ သပ္ပိတေလာဒီနံ ဝါ ပန ဃဋ္ဌေ ပူရာပေတ္ဂာ ဂဗ္ဘေ နိဒဟိတ္ဂာ ဒ္ဝါရံ ပိဓာယ ကုဋ္ဌိကမုဒ္ဒိကာဒီနိ ယောဇာပေသိ။ "သစေ နဟောတိ ဘိက္ခု ဝါ သာမဏေရော ဝါ အာရာမိကော ဝါ ဥပါသကော ဝါ၊ စတူသု ပါသာဏေသု မဋ္ဌေ မဋ္ဌံ အာရောပေတ္ဂာ ပိဋ္ဌေ ပိဋ္ဌံ အာရောပေတ္ဂာ စီဝရဝံသေ ဝါ စီဝရရဇ္ဇုယာ ဝါ ဥပရိ ပုဋ္ဌံ ကတ္ဂာ ဒ္ဝါရဝါတပါနံ ထကေတ္ဂာ ပက္ကမိတဗ္ဗ"န္တိ[၁] ဝစနတော ပန နေဝါသိကံ ဘိက္ခုံ အာပုစ္ဆနမတ္တ-ကေနေဝ ပဋိသာမေသိ။

ယေန သာဝတ္ထိ တေန စာရိကံ ပက္ကာမီတိ သတ္ထု ဒဿနကာမော ဟုတ္ဂာ ယေန ဒိသာဘာဂေန သာဝတ္ထိ တေန ပက္ကာမိ၊ ပက္ကမန္တော စ[၂] နဂ သုဒ္ဓေါဒန-မဟာရာဇဿ အာရောစာပေတ္ဂာ သပ္ပိတေလမဓုဖာဏိတာဒီနိ ဂါဟာပေတ္ဂာ ပက္ကန္တော၊ ယူထံ ပဟာယ နိက္ခန္တော ပန မတ္တဟတ္ထီ ဝိယ အသဟာယကိစ္စော သီဟော ဝိယ ပတ္တစီဝရမတ္တံ အာဒါယ ဧကကောဝ ပက္ကာမိ။ ကသ္မာ ပနေသ ပဋ္ဌသတေဟိ အတ္တနော အန္တေဝါသိကေဟိ သဒ္ဓိံ ရာဇဂဟံ အဂန္ဒာ ဣဒါနိ နိက္ခန္တောတိ။ ရာဇဂဟံ ကပိလဝတ္ထုတော ဒူရံ သဋ္ဌိယောဇနာနိ။ သာဝတ္ထိ ပန ပဋ္ဌဒသ။ သတ္ထာ ရာဇဂဟတော ပဋ္ဌစတ္တာလီသယောဇနံ အာဂန္ဒာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ၊ ဣဒါနိ အာသန္နော ဇာတောတိ သုတ္ဂာ နိက္ခမီတိ အကာရဏံ ဧတံ။ ဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တော ဟိ ဧသ ယောဇနသဟဿမ္ပိ ဂစ္ဆေယျ၊ တဒါ

၁–ဝိ ၄–၃၇၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂–ပက္ကမန္တောပိ (သီ)

ပန ကာယဝိဝေကော န သက္ကာ လဒ္ဓုန္တိ။ ဗဟူဟိ သဒ္ဓိံ ဂမနကာလေ ဟိ ကေသ္မိံ ဂစ္ဆာမာတိ ဝဒန္တေ ကော ဇာနေ၀ ဝသာမာတိ ဝဒတိ။ ကေသ္မိံ ဝသာမာတိ ဝဒန္တေ ကော ဂစ္ဆာမာတိ ဝဒတိ။ တသ္မာ ဇာနိတိ္ထတိ္ထတက္ခဏေ သမာပတ္တိံ အပ္ပေတ္ဝာ နိသီဒိတုံ ၀ါ ဖာသုကသေနာသနေ ကာယဝိဝေကံ လဒ္ဓုံ ၀ါ န သက္ကာ ဟောတိ၊ ကေကသ္မ ပန တံ သဗ္ဗံ သုလဘံ ဟောတီတိ တဒါ အဂန္ဆာ ဇာဒါနိ ပက္ကာမိ။

စာရိကံ စရမာနောတိ ထြေ ကိန္တြာဝိ အယံ စာရိကာ နာမ မဟာ-ဇနသဂ်ဟတ္ထံ ဗုဒ္ဓါနံယေ၀ လဗ္ဘတိ၊ ဗုဒ္ဓေ ဥပါဒါယ ပန ရဋ္ဌိသဒ္ဒေန သာ၀ကာနမ္ပိ ဝုစ္စတိ ကိလဉ္ဇာဒိဟိ ကတံ ဗီဇနမ္ပိ တာလ၀ဏ္ဏံ ဝိယ။ **ယေန ဘဂ၀ါ**တိ သာ၀တ္ထိယာ အဝိဒူရေ ကေသ္မိံ ဂါမကေ ဝိဟ္ဂာယ စရိတ္ဝာ ကတဘတ္တကိစ္စော ဇေတ၀နံ ပဝိသိတ္ဝာ သာရိပုတ္တထြေရသ ၀ါ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနထြေရသ ၀ါ ၀သနဋ္ဌာနံ ဂန္ဆာ ပါဒေ ဓောဝိတ္ဝာ မဉ္စေတ္ဝာ ပါနိယံ ၀ါ ပါနကံ ၀ါ ပိ၀ိတ္ဝာ ထောကံ ဝိဿမိတ္ဝာ သတ္ထာရံ ပဿိဿာမီတိ စိတ္တမ္ပိ အနုပ္ပါဒေတ္ဝာ ဥဇုကံ ဂန္ဓကုဋိပရိ၀ေဏမေ၀ အဂမာသိ။ ထေရဿ ဟိ သတ္ထာရံ ဒဋ္ဌုကာမဿ အညေန ဘိက္ခုနာ ကိစ္စံ နတ္ထိ။ တသ္မာ ရာဟုလံ ၀ါ အာနန္ဒံ ၀ါ ဂဟေတ္ဝာ ဩကာသံ ကာရေတ္ဝာ သတ္ထာရံ ပဿိဿာမီတိ ဧ၀မ္ပိ စိတ္တံ န ဥပ္ပါဒေသိ။

ထေရော ဟိ သယမေ၀ ဗုဒ္ဓသာသနေ ၀လ္လဘော ရညော သဂ်ါမဝိဇယ-မဟာယော၀ေါ ဝိယ။ ယထာ ဟိ တာဒိသဿ ယော၀ဿ ရာဇာနံ ဒဋ္ဌုကာမဿ အညံ သေဝိတ္ဝာ၂ ဒဿနကမ္မံ နာမ နတ္ထိ၊ ၀လ္လဘတာယ သယမေ၀ ပဿတိ၊ ဧ၀ံ ထေရောပိ ဗုဒ္ဓသာသနေ ၀လ္လဘော၊ တဿ အညံ သေဝိတ္ဝာ၂ သတ္ထုဒဿနကိစ္စံ နတ္ထိတိ ပါဒေ ဓောဝိတ္ဝာ ပါဒပုဉ္ဆနမ္ပိ ပုဉ္ဆိတ္ဝာ ယေန ဘဂ၀ါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဘဂ၀ါပိ "ပစ္ဆာသကာလေယေ၀ မဉ္ဇာဏိပုတ္တော အာဂမိ-သ္သတီ"တိ အဒ္ဒသ။ တသ္မာ ဂန္ဓကုဋိံ ပ၀ိသိတ္ဝာ သုစိဃနဋ္ဌကံ အဒတ္ဝာ၀ ဒရထံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယ နိသီဒိ။ ထေရော ကဝါဋံ ပဏာမေတ္ဝာ ဂန္ဓကုဋိံ ပ၀ိသိတ္ဝာ ဘဂ၀န္တံ အဘိ၀ါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ **ဓမ္မိယာ ကထာယာ**တိ ဘဂ၀ါ ဓမ္မိံ ကထံ ကထေန္တော စုဒ္ဒဂေါသိဂ်သုတ္တေ[၃] တိဏ္ဏံ ကုလပုတ္တာနံ သာမဂ္ဂိရသာနိသံသံ ကထေသိ၊ သေက္ခသုတ္တေ[၄] အာ၀သထာနိသံသံ၊ ဃဋိကာရ-သုတ္တေ[၅] သတိပဋ္ဌိလာဘိကံ ပုဗ္ဗေနိ၀ါသပ္ပဋိသံယုတ္တကထံ၊ ရဋ္ဌပါလသုတ္တေ[၆]

၁-ဂါမေ (သျာ၊ က) ၂-ပေသိတ္ဝာ (က) ၃-မ ၁-၂၆၆-ဝိဇ္ဇေ။
၄-မ ၂-၁၆-ဝိဇ္ဇေ။ ၅-မ ၂-၂၃၆-ဝိဇ္ဇေ။ ၆-မ ၂-၂၅၆-ဝိဇ္ဇေ။

စတ္တာရော ဓမ္မဒ္ဒေသေ၊ သေလသုတ္တေ[၁] ပါနကာနိသံသကထံ၊ ဥပက္ကိလေသသုတ္တေ[၂] ဘဂုတ္ထေရဿ ဓမ္မကထံ ကထေန္တော ကိဘာဝေ အာနိသံသံ ကထေသိ၊ ဣမသ္မိံ ပန ရထဝိနိတေ အာယသ္မတော ပုဏ္ဏဿ ကထေန္တော ဒဿကထာဝတ္ထုနိဿယံ အနန္တနယံ နာမ ဒဿေသိ ပုဏ္ဏ အယမ္ပိ အပ္ပိစ္ဆကထာယေဝ သန္တောသကထာယေဝါတိ။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တဿ သာဝကဿ ဝေလန္တေ ဌတ္ဝာ မဟာသမုဒ္ဒေ ဟတ္ထပ္ပသာရဏံ ဝိယ အဟောသိ။

ယေန အန္ဓဝနန္တိ တဒါ ကိရ ပစ္ဆာဘတ္တေ ဇေတဝနံ အာဂိဏ္ဍိ ဟောတိ၊ ဗဟူ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏာဒယော ဇေတဝနံ သြသရန္တိ၊ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ခန္ဓာဝါရဋ္ဌာနံ ဝိယ ဟောတိ၊ န သက္ကာ ပဝိဝေကံ လဘိတုံ။ အန္ဓဝနံ ပန ပဓာနဃရဿဒိသံ ပဝိဝိတ္တံ၊ တသ္မာ ယေနန္ဓဝနံ တေနုပသင်္ကမိ။ ကသ္မာ ပန မဟာထေရေ နာ အဒ္ဒသ? ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "သာယန္ဟသမယေ အာဂန္ဆာ မဟာထေရေ ဒိသ္ဝာ ပုန ဒဿဗလံ ပသိဿာမိ၊ ဧဝံ မဟာထေရာနံ ဧကံ ဥပဋ္ဌာနံ ဘဝိဿတိ၊ သတ္ထု ဒ္ဝေ ဘဝိဿန္တိ၊ တတော သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတ္ဝာ မမ ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂမိဿာမိ"တိ။

သတ္တဝိသုဒ္ဓိပဋိဝဏ္ဏနာ

၂၅၆။ **အာဘိဏ္ဟံ ကိတ္တယမာနော အဟောသိ**တိ ပုနပ္ပုနံ ဝဏ္ဏံ ကိတ္တယမာနော ဝိဟာသိ။ ထေရော ကိရ တတော ပဋ္ဌာယ ဒိဝသေ ဒိဝသေ သံဃမဇ္ဈေ "ပုဏ္ဏော ကိရ နာမ မန္တာဏိပုတ္တော စတ္ဂူဟိ ပရိသာဟိ သဒ္ဓိံ အသံသဋ္ဌော၊ သော ဒဿဗလဿ ဒဿနတ္ထာယ အာဂမိဿတိ၊ ကစ္စိ နု ခေါ မံ အဒိသ္ဝာဝဂမိဿတိ"တိ ထေရနဝမဇ္ဈိမာနံ သတိကရဏတ္ထံ အာယသ္မတော ပုဏ္ဏဿ ဂုဏံ ဘာသတိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "မဟလ္လကဘိက္ခု၊ နာမ နာ သဗ္ဗကာလံ အန္တောဝိဟာရေ ဟောန္တိ၊- ဂုဏကထာယ ပနဿ ကထိတာယ ယော စ နံ ဘိက္ခုံ ပဿိဿတိ၊ သော အာဂန္ဆာ[၃] အာရောစေဿတိ"တိ။ အထာယံ ထေရဿေဝ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော တံ အာယသ္မန္တံ မန္တာဏိပုတ္တံ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိသန္တံ အဒ္ဒသ။ ကထံ ပန နံ ဧသေ အညာသီတိ။ ပုဏ္ဏ ပုဏ္ဏာတိ ဝတ္ဝာ ကထေန္တဿ ဘဂဝတော ဓမ္မကထာယ အညာသိ "အယံ သော ထေရော၊ ယဿ မေ ဥပဋ္ဌာယော အာဘိဏ္ဟံ ကိတ္တယမာနော ဟောတီ"တိ။ ဣတိ သော အာဂန္ဆာ ထေရဿ အာရောစေသိ။ **နိသီဒနံ အာဒါယာ**တိ **နိသီဒနံ** နာမ သဒိသံ ဝုစ္စတိ အဝါယိမံ။ ထေရော ပန စမ္မခဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဝာ အဂမာသိ။ **ဝိဇ္ဇိတော**

၁-မ ၂-၃၄၇-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-မ ၃-၁၉၃-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-သော၀ မေ အာဂန္ဆာ (သီ)

ဒိဋ္ဌိတောတိ ပဿတော ပဿတော။ **သီသာနုလောကီတိ** ယော ဥန္နတဋ္ဌာနေ ပိဋ္ဌိ ပဿန္တော နိန္နဋ္ဌာနေ သီသံ ပဿန္တော ဂစ္ဆတိ၊ အယမ္ပိ သီသာနု-လောကီတိ ဝုစ္စတိ။ တာဒိသော ဟုတ္ဝာ အနုဗန္ဓီ။ ထေရော ဟိ ကိဉ္စာပိ သံယတပဒသဒ္ဒတာယ အစ္ဆာသန္နော ဟုတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တောပိ ပဒသဒ္ဒေန နဗ္ဘာဓတိ၊ “နာယံ သမ္မောဒနကာလော”တိ ဥတ္ဝာ ပန နံ အစ္ဆာသန္နော, အန္တဝနံ နာမ မဟန္တံ၊ ကေသို ဌာနေ နိလိနံ အပဿန္တေန အာဝုသော ပုဏ္ဏ ပုဏ္ဏာတိ အဖာသုကသဒ္ဒေါ ကာတမ္ဘော ဟော်တိတိ နိသိန္နဋ္ဌာနဇာနနတ္ထံ နာတိဒူရေ ဟုတ္ဝာ သီသာနုလောကီ အဂမာသိ။ **ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိဒီတိ** ဒိဝါဝိဟာ-ရဇ္ဈာယ နိသီဒိ။

တံ္ထ အာယသ္မာပိ ပုဏ္ဏော ဥဒိစ္စပြောဟ္မဏဇစ္စော၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ။ ပုဏ္ဏတ္ထေရောပိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ။ ပုဏ္ဏတ္ထေရောပိ အရဟတ္တ-ဖလသမာပတ္တိသမာပန္နော၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ။ ပုဏ္ဏတ္ထေရောပိ ကပ္ပသတ-သဟဿံ အဘိနီဟာရသမ္ပန္နော၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ ကပ္ပသတသဟဿာမိကံ ဧကမသင်္ချေယျံ။ ပုဏ္ဏတ္ထေရောပိ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တော မဟာခီဏာသဝေါ၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ။ ဣတိ ဧကံ ကနကဂုဟံ ပဝိဋ္ဌာ ဒ္ဝေ သီဟာ ဝိယ, ဧကံ ဝိဇမ္ဘနဘူမိံ သြတိဏ္ဏာ ဒ္ဝေ ဗျဂ္ဃါ ဝိယ, ဧကံ သုပုပ္ဖိတသာလဝနံ ပဝိဋ္ဌာ ဒ္ဝေ ဆဒ္ဒန္တနာဂရာဇာနော ဝိယ, ဧကံ သိမ္ဗလိဝနံ ပဝိဋ္ဌာ ဒ္ဝေ သုပဏ္ဏရာဇာနော ဝိယ, ဧကံ နရဝါဟနယာနံ အဘိရုဠှာ ဒ္ဝေ ဝေဿဝဏာ ဝိယ, ဧကံ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလံ အဘိနိသိန္နာ ဒ္ဝေ သက္ကာ ဝိယ, ဧကဝိမာနဗ္ဘန္တရဂတာ ဒ္ဝေ ဟာရိတမဟာဗြဟ္မာနော ဝိယ စ တေ ဒ္ဝေပိ ဗြာဟ္မဏဇစ္စာ ဒ္ဝေပိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဒ္ဝေပိ သမာပတ္တိလာဘိနော ဒ္ဝေပိ အဘိနီဟာရသမ္ပန္နာ ဒ္ဝေပိ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တာ မဟာခီဏာသဝါ ဧကံ ဝနသဏ္ဍံ အနုပဝိဋ္ဌာ တံ ဝနဋ္ဌာနံ သောဘယိံသု။

ဘဂဝတိ နော အာဝုသော ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီတိ အာဝုသော ကိံ အမှာကံ ဘဂဝတော သန္တိကေ အာယသ္မတာ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီတိ ဣဒံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တဿ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ ဇာနန္တော ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ ပုရိမကထာယ ဟိ အပ္ပတိဋ္ဌတာယ ပစ္ဆိမကထာ နဇာယတိ၊ တသ္မာ ဧဝံ ပုစ္ဆိ။ ထေရော အနုဇာနန္တော “ဧဝမာဝုသော”တိ အာဟ။ အထဿ ပဋိဝိသဇ္ဇနံ သောတုကာမော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော “ကိံ နု ခေါ အာဝုသော သီလ-ဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ”တိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ ဝိသုဒ္ဓိယော ပုစ္ဆိ။ တာသံ ဝိတ္ထာရကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာ။ အာယသ္မာ ပန

ပုဏ္ဏော ယသ္မာ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလာဒိသု ဌိတဿာပိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော မတ္ထကံ နု ပါပုဏာတိ၊ တသ္မာ "နော ဟိဒံ အာဝုသော"တိ သမ္ဗံ ပဋိက္ခိပိ။

ကိမတ္ထံ စရဟာဝုသောတိ ယဒိ သီလဝိသုဒ္ဓိအာဒိနံ အတ္ထာယ ဗြဟ္မစရိယံ နု ဝုသတိ၊ အထ ကိမတ္ထံ ဝုသတီတိ ပုစ္ဆိ။ **အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ ခေါ အာဝုသော**တိ ဣဒ္ဓေ **အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနံ** နာမ အပ္ပစ္စယပရိနိဗ္ဗာနံ။ ဒ္ဝေဓာ ဥပါဒါနာနိ ဂဟဏုပါဒါနဉ္စ ပစ္စယုပါဒါနဉ္စ။ **ဂဟဏုပါဒါနံ** နာမ ကာမုပါဒါနာဒိကံ စတုဗ္ဗိဓံ၊ **ပစ္စယုပါဒါနံ** နာမ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဧဝံ ဝုတ္တပစ္စယာ။ တတ္ထ ဂဟဏုပါဒါနဝါဒိနော အာစရိယာ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနန္တိ စတ္ထသု ဥပါဒါနေသု အညတရေနာပိ ကဠေ ဓမ္မံ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ ပဝတ္တံ အရဟတ္တဖလံ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနန္တိ ကထေန္တိ၊ တံ ဟိ နု စ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တံ ဟုတ္ဝာ ကဠေ ဓမ္မံ ဥပါဒိယတိ၊ ကိလေသာနဉ္စ ပရိနိဗ္ဗုတန္တေ ဇာတတ္တာ ပရိနိဗ္ဗာနန္တိ ဝုစ္စတိ။ ပစ္စယုပါဒါနဝါဒိနော ပန အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနန္တိ အပ္ပစ္စယပရိနိဗ္ဗာနံ။ ပစ္စယဝသေန အနုပ္ပန္နံ အသမ်ံတံ အမတဓာတုမေဝ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနန္တိ ကထေန္တိ။ အယံ အန္တော၊ အယံ ကောဋ္ဌိ၊ အယံ နိဋ္ဌာ။ အပ္ပစ္စယပရိနိဗ္ဗာနံ ပတ္တာသ ဟိ ဗြဟ္မစရိယဝါသော မတ္ထကံ ပတ္တော နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ ထေရော "အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထ"န္တိ အာဟ။ အထ နံ အနုယုဉ္ဇန္တော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော "ကိံ နု ခေါ အာဝုသော သီလဝိသုဒ္ဓိ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန"န္တိ ပုန ပုစ္ဆိ အာရဒ္ဓိ။

၂၅၈။ ထေရောပိ သမ္ဗပရိဝတ္တေသု တထေဝ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ပရိယောသာနေ ဒေါသံ ဒဿေန္တော **သီလဝိသုဒ္ဓိံ စေ အာဝုသော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပညပေယျာ**တိ ယဒိ ပညပေယျ။ **သဉ္ပါဒါနံယေဝ သမာနံ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေယျာ**တိ သင်္ဂဟဏဓမ္မမေဝ နိဂ္ဂဟဏဓမ္မံ သပ္ပစ္စယဓမ္မမေဝ အပ္ပစ္စယဓမ္မံ သန်္တဓမ္မမေဝ အသန်္တဓမ္မန္တိ ပညပေယျာတိ အတ္ထော။ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယံ ပန သပ္ပစ္စယဓမ္မမေဝ အပ္ပစ္စယဓမ္မံ သန်္တဓမ္မမေဝ အသန်္တဓမ္မန္တိ ပညပေယျာတိ အယမေဝ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ **ပုထုဇ္ဇနော ဟိ အာဝုသော**တိ ဣတ္ထေ ဝဋ္ဋာနုဂတော လောကိယဇ္ဈာနလပုထုဇ္ဇနော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သော ဟိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလမတ္တသ္မာပိ အဘာဝတော သမ္ဗသော အညတြ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ။ **တေန ဟီ**တိ ယေန ကာရဏေန ကေစ္ဆေ ပတ္တိတော ဥပမာယ အတ္ထံ ဇာနန္တိ၊ တေန ကာရဏေန ဥပမံ တေ ကရိဿာမီတိ အတ္ထော။

သတ္တရထဝိနီတဝဏ္ဏနာ

၂၅၉။ **သတ္တ ရထဝိနီတာနီ**တိ ဝိနီတအဿာဇာနိယယုတ္တေ သတ္တ ရထေ။ **ယာဝဒေဝ စိတ္တဝိသုဒ္ဓတ္ထာ**တိ အာဝုသော အယံ သီလဝိသုဒ္ဓိ နာမ ယာဝဒေဝ စိတ္တဝိသုဒ္ဓတ္ထာ။ **စိတ္တဝိသုဒ္ဓတ္ထာ**တိ နိဿက္ကဝစနမေတံ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော၊ ယာဝဒေဝ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိသဓ်ါတာ အတ္ထာ၊ တာဝ အယံ သီလဝိသုဒ္ဓိ နာမ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။ ယာ ပန အယံ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ ဧသာ သီလဝိသုဒ္ဓိယာ အတ္ထော၊ အယံ ကောဋ္ဌိ၊ ဣဒံ ပရိယောသာနံ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိယံ ဌိတဿ ဟိ သီလဝိသုဒ္ဓိကိစ္စံ ကတံ နာမ ဟောတီတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗပဒေသု။

ဣဒံ ပနေတ္ထ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ—ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ဝိယ ဟိ ဇရာ-မရဏဘီရုကော ယောဂါဝစရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ သာဝတ္ထိနဂရံ ဝိယ သက္ကာယနဂရံ၊ သာကေတနဂရံ ဝိယ နိဗ္ဗာနနဂရံ၊ ရညော သာကေတေ ဝမိုအာဝဟဿ သီဃံ ဂန္ဒာ ပါပုဏိတဗ္ဗဿ အစ္စာယိကဿ ကိစ္စဿ ဥပ္ပါဒကာလော ဝိယ ယောဂိနော အနဘိသမေတာနံ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ အဘိသမယကိစ္စဿ ဥပ္ပါဒကာလော၊ သတ္တ ရထဝိနီတာနိ ဝိယ သတ္တ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ ပဌမံ ရထဝိနီတံ အာရုဋ္ဌကာလော ဝိယ သီလဝိသုဒ္ဓိယံ ဌိတကာလော၊ ပဌမရထဝိနီတာဒီဟိ ဒုတိယာဒီနိ အာရုဋ္ဌ-ကာလော ဝိယ သီလဝိသုဒ္ဓိအာဒီဟိ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိအာဒီသု ဌိတကာလော၊ သတ္တမေန ရထဝိနီတေန သာကေတေ အန္တေပုရဒ္ဓါရေ ဩရုယှ ဥပရိ-ပါသာဒေ ဥတိမိတ္တဂဏပရိဝုတဿ သုရသဘောဇနပရိဘောဂကာလော ဝိယ ယောဂိနော ဥဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယာ သဗ္ဗကိလေသေ ခေပေတ္ဝာ ဓမ္မဝရပါသာဒံ အာရုယှ ပရောပဏ္ဏာသကုသလဓမ္မပရိဝါရဿ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတ္ဝာ နိရောဓသယနေ နိသိန္နဿ လောကုတ္တရသုခါနုဘဝနကာလော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဣတိ အာယသ္မန္တံ ပုဏ္ဏံ ဒသကထာဝတ္ထုလာဘိံ ဓမ္မသေနာပတိသာရိ-ပုတ္တတ္ထေရော သတ္တ ဝိသုဒ္ဓိယော ပုစ္ဆိ။ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော ဒသ ကထာဝတ္ထူနိ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ဧဝံ ပုစ္ဆန္တော ပန ဓမ္မသေနာပတိ ကိံ ဇာနိတ္ဝာ ပုစ္ဆိ, ဥဒါဟု အဇာနိတ္ဝာ? တိတ္ထကုသလော ဝါ ပန ဟုတ္ဝာ ဝိသယသ္မိံ ပုစ္ဆိ, ဥဒါဟု အတိတ္ထကုသလော ဟုတ္ဝာ အဝိသယသ္မိံ? ပုဏ္ဏတ္ထေရောပိ စ ကိံ ဇာနိတ္ဝာ ဝိဿဇ္ဇေသိ, ဥဒါဟု အဇာနိတ္ဝာ? တိတ္ထကုသလော ဝါ ပန ဟုတ္ဝာ ဝိသယသ္မိံ ဝိဿဇ္ဇေသိ, ဥဒါဟု အတိတ္ထကုသလော ဟုတ္ဝာ အဝိသယေတိ? ဇာနိတ္ဝာ တိတ္ထကုသလော ဟုတ္ဝာ ဝိသယေ ပုစ္ဆိတိ ဟိ ဝဒမာနော ဓမ္မသေနာပတိံ ယေဝ ဝဒေယျ။ ဇာနိတ္ဝာ တိတ္ထကုသလော ဟုတ္ဝာ ဝိသယေ ဝိဿဇ္ဇေသီတိ ဝဒမာနော

ပုဏ္ဏတ္ထေရံယေဝ ဝဒေယျ။ ယံ ဟိ ဝိသုဒ္ဓီသု သံခိတ္တံ၊ တံ ကထာဝတ္ထူသု ဝိတ္ထိဏ္ဏံ။ ယံ ကထာဝတ္ထူသု သံခိတ္တံ၊ တံ ဝိသုဒ္ဓီသု ဝိတ္ထိဏ္ဏံ။ တဒမိနာ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝိသုဒ္ဓီသု ဟိ ကော သီလဝိသုဒ္ဓိ စတ္တာရိ ကထာဝတ္ထူနိ ဟုတ္ဝာ အာဂတာ အပ္ပိစ္ဆကထာ သန္တုဋ္ဌိကထာ အသံသဂ္ဂကထာ သီလကထာတိ၊ ကော စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ တီဏိ ကထာဝတ္ထူနိ ဟုတ္ဝာ အာဂတာ ပဝိဝေကကထာ ဝီရိယာရမ္ဘကထာ သမာဓိကထာတိ၊ ဧဝံ တာဝ ယံ ဝိသုဒ္ဓီသု သံခိတ္တံ၊ တံ ကထာဝတ္ထူသု ဝိတ္ထိဏ္ဏံ။ ကထာဝတ္ထူသု ပန ကော ပညာကထာ ပဥ္ဇ ဝိသုဒ္ဓိယော ဟုတ္ဝာ အာဂတာ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ကခ်ါဝိဘရဏဝိသုဒ္ဓိ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ပဋိပဒါဉာဏဒဿန-ဝိသုဒ္ဓိ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓီတိ၊ ဧဝံ ယံ ကထာဝတ္ထူသု သံခိတ္တံ၊ တံ ဝိသုဒ္ဓီသု ဝိတ္ထိဏ္ဏံ၊ တသ္မာ သာရိပုတ္တတ္ထေရော သတ္တ ဝိသုဒ္ဓိယော ပုစ္ဆန္တော နအည် ပုစ္ဆိ၊ ဒသ ကထာဝတ္ထူနိယေဝ ပုစ္ဆိ။ ပုဏ္ဏတ္ထေရောပိ သတ္တ ဝိသုဒ္ဓိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တော နအည် ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ ဒသ ကထာဝတ္ထူနိယေဝ ဝိဿဇ္ဇေသီတိ။ ဣတိ ဥဘောပေတေ ဇာနိတ္ဝာ တိတ္ထကုသလာ ဟုတ္ဝာ ဝိသယေဝ ပဥ္ဇံ ပုစ္ဆိ ံသု စေဝ ဝိဿဇ္ဇေသုံ စာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၆၀။ **ကော နာမော အာယသ္မာ**တိ နထေရော တဿ နာမံ နဇာနာတိ။ ဇာနန္တောယေဝ ပန သမ္မောဒိတုံ လဘိဿာမီတိ ပုစ္ဆိ။ **ကထဥ္ဇ ပနာယသ္မန္တန္တိ** ဣဒံ ပန ထေရော သမ္မောဒမာနော အာဟ။ **မန္တာဏိပုတ္တော**တိ မန္တာဏိယာ ဗြာဟ္မဏိယာ ပုတ္တော။ **ယထာ တန္တိ** ဧတ္ထ **တန္တိ** နိပါတမတ္တံ၊ ယထာ သုတဝတာ သာဝကေန ဗျာကာတဗ္ဗာ၊ ဧဝမေဝ ဗျာကတာတိ အယမေတ္ထ သခ်ေပတ္ထော။ **အနုမဿ အနုမဿာ**တိ ဒသ ကထာဝတ္ထူနိ ဩဂါဟေတ္ဝာ အနုပဝိသိတ္ဝာ။ **စေလဏ္ဍုပကေနာ**တိ ဧတ္ထ **စေလံ** ဝုစ္စတိ ဝတ္ထံ၊ **အဏ္ဍုပကံ** စုမ္ဗဋကံ။ ဝတ္ထစုမ္ဗဋကံ သီသေ ကတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ တတ္ထ နိသီဒါပေတ္ဝာ ပရိဟရန္တာပိ သဗြဟ္မစာရီ ဒဿနာယ လဘေယျုံ၊ ဧဝံ လဒ္ဓဒဿနမ္ပိ တေသံ လာဘာယေဝါတိ အဋ္ဌာန-ပရိကပ္ပေန အဘိဏ္ဒဿနဿ ဥပါယံ ဒဿေသိ။ ဧဝံ အပရိဟရန္တေန ဟိ ပဥ္ဇံ ဝါ ပုစ္ဆိတုကာမေန ဓမ္မံ ဝါ သောတုကာမေန "ထေရော ကတ္ထ ဌိတော ကတ္ထ နိသိန္နော"တိ ပရိယေသန္တေန စရိတဗ္ဗံ ဟောတိ။ ဧဝံ ပရိဟရန္တာ ပန ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေယေဝ သီသတော ဩရောပေတ္ဝာ မဟာရဟေ အာသနေ နိသီဒါပေတ္ဝာ သက္ကာ ဟောန္တိ ပဥ္ဇံ ဝါ ပုစ္ဆိတုံ ဓမ္မံ ဝါ သောတုံ။ ဣတိ အဋ္ဌာနပရိကပ္ပေန အဘိဏ္ဒဿနဿ ဥပါယံ ဒဿေသိ။

သာရိပုတ္တောတိ စ ပန မန္တိ သာရိယာ ဗြာဟ္မဏိယာ ပုတ္တောတိ စ ပန ဧဝံ မံ သဗြဟ္မစာရီ ဇာနန္တိ။ **သတ္ထုကပ္ပေနာ**တိ သတ္ထုသဒိသေန။ ဣတိ ဧကပဒေနေဝ

အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော သာရိပုတ္တတ္ထေရံ စန္ဒမဏ္ဍလံ အာဟစ္စ ဌပေန္တော ဝိယ ဥက္ခိပိ။ ထေရဿ ဟိ ဇုမသ္မိံ ဌာနေ ဧကန္တမ္မေကထိကဘာဝေါ ပါကဋော အဟောသိ။ အမစ္စံ ဟိ ပုရောဟိတံ မဟန္တောတိ ဝဒမာနော ရာဇသဒိသောတိ ဝဒေယျ၊ ဂေါဏံ ဟဏ္ဍိပ္ပမာဏောတိ၊ ဝါပိံ သမုဒ္ဒပ္ပမာဏောတိ၊ အာလောကံ စန္ဒိမသူရိယာလောကပ္ပမာဏောတိ[၁]၊ ဇုတော ပရံ ဧတေသံ မဟန္တဘာဝကထာ နာမ နတ္ထိ။ သာဝကမ္ပိ မဟာတိ ဝဒန္တော သတ္ထုပဋိဘာဂေါတိ ဝဒေယျ၊ ဇုတော ပရံ တဿ မဟန္တဘာဝကထာ[၂] နာမ နတ္ထိ။ ဇုစ္စာယသ္မာ ပုဏ္ဏော ဧကပဒေနေဝ ထေရံ စန္ဒမဏ္ဍလံ အာဟစ္စ ဌပေန္တော ဝိယ ဥက္ခိပိ။

တ္တေကမ္ပိ နော နပ္ပဋိဘာသေယျာတိ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တဿ အပ္ပဋိဘာနံ နာမ နတ္ထိ။ ယာ ပနာယံ ဥပမာ အာဟဋာ၊ တံ နဲ အာဟရေယျာမ၊ အတ္ထမေဝ ကထေယျာမ။ ဥပမာ ဟိ အဇာနန္တာနံ အာဟရီယတီတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။ အဌကထာယံ ပန ဇုဒမ္ပိ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ဥပမာ နာမ ဗုဒ္ဓါနမ္ပိ သန္တိကေ အာဟရီယတိ၊ ထေရံ ပနေသ အပစာယမာနော ဧဝမာဟာတိ။

အနုမဿ အနုမဿ ပုစ္ဆိတာတိ ဒသ ကထာဝတ္ထူနိ ဩဂါဟေတ္ဝာ ဩဂါ-ဟေတ္ဝာ ပုစ္ဆိတာ။ ကိံ ပန ပဥ္ဉဿ ပုစ္ဆနံ ဘာရိယံ၊ ဥဒါဟု ဝိဿဇ္ဇနန္တိ။ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ ပုစ္ဆနံ နော ဘာရိယံ၊ ဝိဿဇ္ဇနံ ပန ဘာရိယံ။ သဟေတုကံ ဝါ သကာရဏံ ကတ္ဝာ ပုစ္ဆနမ္ပိ ဝိဿဇ္ဇနမ္ပိ ဘာရိယမေဝ။ **သမနုမောဒိံသူ**တိ သမစိတ္တာ ဟုတ္ဝာ အနုမောဒိံသု။ ဇုတိ ယထာနုသန္ဓိနာဝ ဒေသနာ နိဋ္ဌိတာတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ရထဝိနီတသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-နိဝါပသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၆၁။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ နိဝါပသုတ္တံ။ တတ္ထ **နေဝါပိကော**တိ ယော မိဂါနံ ဂဟဏတ္ထာယ အရညေ တိဏဗီဇာနိ ဝပတိ "ဇုဒံ တိဏံ ခါဒိတုံ အာဂတေ မိဂေ သုခံ ဂဏ္ဍိဿာမီ"တိ။ **နိဝါပ**န္တိ ဝပ္ပံ။ **နိဝုတ္တ**န္တိ ဝပိတံ[၃]။ **မိဂဇာတာ**တိ မိဂဃဋာ။ **အနုပခဇ္ဇာ**တိ အနုပဝိသိတ္ဝာ။ **မုစ္ဆိတာ**တိ တဏ္ဍာမုစ္ဆနာယ မုစ္ဆိတာ၊ တဏ္ဍာယ ဟဒယံ ပဝိသိတ္ဝာ မုစ္ဆနာကာရံ

၁-စန္ဒသုရိယာလောကပ္ပမာဏောတိ (သီ) ၂-မဟန္တတာ (သီ၊ သျာ) ၃-နိဝပိတံ (သီ)

ပါဝိတာတိ အတ္ထော။ **မဒံ အာပဇ္ဇိဿန္တီ**တိ မာနမဒံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ။ **ပမာဒန္တိ** ဝိဿဋ္ဌသတိဘာဝံ။ **ယထာကာမကရဏီယာ ဘဝိဿန္တီ**တိ ယထာ ဣစ္ဆိဿာမ၊ တထာ ကာတဗ္ဗာ ဘဝိဿန္တိ။ **ဣမသ္မိံ နိဝါပေ**တိ ဣမသ္မိံ နိဝါပဋ္ဌာနေ။ ဧကံ ကိရ နိဝါပတိဏ်ံ နာမ အတ္ထိ နိဒါဃဘဋ္ဌကံ၊ တံ ယထာ ယထာ နိဒါဃော ဟောတိ၊ တထာ တထာ နိဝါရဝနံ ဝိယ မေဃမာလာ ဝိယ စ ကေဋ္ဌနံ ဟောတိ၊ တံ လုဒ္ဓကာ ကေသ္မိံ ဥဒကဖာသုကဋ္ဌာနေ ကသိတ္ဝာ ဝပိတ္ဝာ ဝတိံ ကတ္ဝာ ဒ္ဝါရံ ယောဇေတ္ဝာ ရက္ခန္တိ။ အထ ယဒါ မဟာနိဒါဃေ သမ္ဗတိဏ်ာနိ သုက္ခာနိ ဟောန္တိ၊ ဇိဂ္ဂါတေမနမတ္တာမိ ဥဒကံ ဒုလ္လဘံ ဟောတိ၊ တဒါ မိဂဇာတာ သုက္ခတိဏ်ာနိ စေဝ ပုရာဏပဏ္ဏာနိ စ ခါဒန္တာ ကမ္မမာနာ ဝိယ ဝိစရန္တာ နိဝါပတိဏ်ာသ ဂန္ဓံ ဃာယိတ္ဝာ ဝဓဗန္ဓနာဒီနိ အဂဏယိတ္ဝာ ဝတိံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တာ ပဝိသန္တိ။ တေသံ ဟိ နိဝါပတိဏ်ံ အတိ-ဝိယ ပိယံ ဟောတိ မနာပံ။ နေဝါဝိကော တေ ဒိသ္ဝာ ဒ္ဝေ တီဏိ ဒိဝသာနိ ပမတ္တော ဝိယ ဟောတိ၊ ဒ္ဝါရံ ဝိဝရိတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ၊ အန္တောနိဝါပဋ္ဌာနေ တဟိံ တဟိံ ဥဒကအာဝါဋကာပိ ဟောန္တိ၊ မိဂါ ဝိဝဋ္ဋဒ္ဝါရေန ပဝိသိတ္ဝာ ခါဒိတ-မတ္တကံ ပိဝိတမတ္တကမေဝ ကတ္ဝာ ပက္ကမန္တိ၊ ပုနဒိဝသေ ကိဠို နာ ကရောန္တိတိ ကဏ္ဏေ စာလယမာနာ ခါဒိတ္ဝာ ပိဝိတ္ဝာ အတရမာနာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပုနဒိဝသေ ကောစိ ကိဠို ကတ္ဝာ နတ္ထိတိ ယာဝဒတ္ထံ ခါဒိတ္ဝာ ပိဝိတ္ဝာ မဏ္ဍူလဂုမ္ဗံ ပဝိသိတ္ဝာ နိပဇ္ဇန္တိ။ လုဒ္ဓကာ တေသံ ပမတ္တဘာဝံ ဇာနိတ္ဝာ ဒ္ဝါရံ ပိဓာယ သမ္ဗရိဝါရေတ္ဝာ ကောဋိတော ပဋ္ဌာယ ကောဋ္ဌေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ တေ တသ္မိံ နိဝါပေ နေဝါပိ-ကဿ ယထာကာမကရဏီယာ ဘဝန္တိ။

၂၆၂။ **တတြ ဘီက္ခဝေ**တိ ဘိက္ခဝေ တေသု မိဂဇာတေသု။ **ပဌမာ မိဂ-ဇာတာ**တိ မိဂဇာတာ ပဌမဒုတိယာ နာမ နတ္ထိ။ ဘဂဝါ ပန အာဂတပဋိပါဋိ-ဝသေန ကပ္ပေတ္ဝာ ပဌမာ ဒုတိယာ တတိယာ စတုတ္ထာတိ နာမံ အာရောပေတ္ဝာ ဒသေသိ။ **ဣဒ္ဓါနုဘာဝေါ**တိ ယထာကာမံ ကတ္တုဘာဝတော၊ ဝသီဘာဝေါ-ယေဝ ဟိ ဇော ဣဒ္ဓိတိ စ အာနုဘာဝေါတိ စ အဓိပ္ပေတော။

၂၆၃။ **ဘယဘေဝါ**တိ ဘယေန ဘေဝတော။ **မလဓိရိယန္တိ** အပရာပရံ သဉ္စရဏဝါယောဓာတု၊ သာ ပရိဟာယိတိ အတ္ထော။

၂၆၄။ **ဥပနိဿာယ အာသယံ ကပ္ပေယျာမာ**တိ အန္တော နိပဇ္ဇိတ္ဝာ ခါဒန္တာနမ္ပိ ဘယမေဝ၊ ဗာဟိရတော အာဂန္ဒ္ဝာ ခါဒန္တာနမ္ပိ ဘယမေဝ၊ မယံ ပန အမုံ နိဝါပဋ္ဌာနံ နိဿာယ ကေမန္တေ အာသယံ ကပ္ပေယျာမာတိ စိန္တယိံသု။

ဥပနိဿာယ အာသယံ ကပ္ပယိံသူတိ လုဒ္ဒကာ နာမ နဿဗ္ဗကာလံ အပ္ပမတ္တာ ဟောန္တိ။ မယံ တတ္ထ တတ္ထ မဏ္ဍလဂုမ္ဗေသု စေဝ ဝတိပါဒေသု စ နိပဇ္ဇိတ္ဝာ ဧတေသု မုခဓောဝနတ္ထံ ဝါ အာဟာရကိစ္စကရဏတ္ထံ ဝါ ပက္ကန္တေသု နိဝါပဝတ္ထုံ ပဝိသိတ္ဝာ ခါဒိတမတ္တံ ကတ္ဝာ အမှာကံ ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသိဿာမာတိ နိဝါပဝတ္ထုံ ဥပနိဿာယ ဂဟနေသု ဂုမ္ဗဝတိပါဒါဒီသု အာသယံ ကပ္ပယိံသု။ **ဘုဉ္ဇိံသူ**တိ ဝုတ္တနယေန လုဒ္ဒကာနံ ပမာဒကာလံ ဥတ္ဝာ သီဃံ သီဃံ ပဝိသိတ္ဝာ ဘုဉ္ဇိံသု။ **ကေတဗိနော**တိ သိက္ခိတကေရာဋိကာ။ **ဣဒ္ဓိမန္တာ**တိ ဣဒ္ဓိမန္တော ဝိယ။ **ပရဇနာ**တိ ယက္ခာ။ ဣမေ နဿ မိဂဇာတာတိ။ **အာဂတိံ ဝါ ဂတိံ ဝါ**တိ ဣမိနာ နာမ ဌာနေန အာဂစ္ဆန္တိ၊ အမုတြ ဂစ္ဆန္တီတိ ဣဒံ နေသံ နဇာနာမ။ **ဒဏ္ဍဝါကရာဟီ**တိ[၁] ဒဏ္ဍဝါကရဇာလေဟိ။ **သမန္တာ သပ္ပဒေသံ အနုပရိဝါရေ-သုန္တိ** အတိမာယာဝိနော ဧတေ၊ နဒူရံ ဂမိဿန္တိ၊ သန္တိကေယေဝ နိပန္နာ ဘဝိဿန္တီတိ နိဝါပကွေတ္တဿ သမန္တာ သပ္ပဒေသံ မဟန္တံ ဩကာသံ အနုပရိ-ဝါရေသုံ။ **အဒ္ဒသံသူ**တိ ဧဝံ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဝါကရဇာလံ သမန္တတော စာလေတ္ဝာ ဩလောကေန္တာ အဒ္ဒသံသု။ **ယတ္ထ တေ**တိ ယသ္မိံ ဌာနေ တေ ဂါဟံ အဂမံသု၊ တံ ဌာနံ အဒ္ဒသံသူတိ အတ္ထော။

၂၆၅။ **ယံနူန မယံ ယတ္ထ အဂတီ**တိ တေ ကိရ ဧဝံ စိန္တယိံသု "အန္တော နိပဇ္ဇိတ္ဝာ အန္တော ခါဒန္တာနမ္ပိ ဘယမေဝ၊ ဗာဟိရတော အာဂန္ဒ္ဝာ ခါဒန္တာနမ္ပိ သန္တိကေ ဝသိတ္ဝာ ခါဒန္တာနမ္ပိ ဘယမေဝ၊ တေပိ ဟိ ဝါကရဇာလေန ပရိက္ခိ-ပိတ္ဝာ ဂဟိတာယေဝါ"တိ၊ တေန တေသံ ဧတဒဟောသိ "ယံနူန မယံ ယတ္ထ နေဝါပိကဿ စ နေဝါပိကပရိသာယ စ အဂတိ အဝိသယော၊ တတ္ထ တတ္ထ သေယျံ ကပ္ပေယျာမာ"တိ။ **အညေ ဃဋ္ဌေဿန္တီ**တိ တတော တတော ဒူရတရ-ဝါသိနော အညေ ဃဋ္ဌေဿန္တိ။ **တေ ဃဋ္ဌိတာ အညေ**တိ တေပိ ဃဋ္ဌိတာ အညေ တတော ဒူရတရဝါသိနော ဃဋ္ဌေဿန္တိ။ **ဧဝံ ဣမံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ သဗ္ဗသော မိဂဇာတာ ပရိမုစ္စိဿန္တီ**တိ ဧဝံ ဣမံ အမှေဟိ နိဝုတ္တံ နိဝါပံ သဗ္ဗေ မိဂဃဋ္ဌာ မိဂသံဃာ ဝိဿဇ္ဇေဿန္တိ ပရိစ္စဇိဿန္တိ။ **အဏ္ဏုပေကွေယျာမာ**တိ တေသံ ဂဟဏေ အဗျာဝဋ္ဌာ[၂] ဘဝေယျာမာတိ၊ ယထာ တထာ အာဂစ္ဆန္တေသု ဟိ တရုဏပေါတကော ဝါ မဟလ္လကော ဝါ ဒုဗ္ဗလော ဝါ ယူထပရိဟီနော ဝါ သက္ကာ ဟောန္တိ လဒ္ဓုံ၊ အနာဂစ္ဆန္တေသု ကိဉ္စိ နတ္ထိ။ **အဏ္ဏုပေက္ခိံသု ခေါ ဘိက္ခဝေ**တိ ဧဝံ စိန္တေတ္ဝာ အဗျာဝဋ္ဌာဝ အဟေသုံ။

၁-ဒဏ္ဍဝါဂုရာဟီတိ (သျာ၊ က) ၂-အဝါဝဋ္ဌာ (က)

၂၆၇။ **အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနီ**တိ ဧတ္ထ နိဝါပေါတိ ဝါ လောကာမိသာနီတိ ဝါ ဝဋ္ဌာမိသဘူတာနံ ပဉ္စန္နံ ကာမဂုဏာ-နမေတံ အဓိဝစနံ။ မာရော နစ ဗီဇာနိ ဝိယ ကာမဂုဏေ ဝပေန္တော အာဟိဏ္ဍတိ၊ ကာမဂုဏဂိဒ္ဓါနံ ပန ဥပရိ ဝသံ ဝတ္တေတိ၊ တသ္မာ ကာမဂုဏာ မာရဿ နိဝါပါ နာမ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မာရဿာ"တိ။ **နပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဋ္ဌာနုဘာဝါ**တိ မာရဿ ဝသံ ဂတာ အဟေသုံ ယထာကာမကရဏီယာ။ အယံ သပုတ္တဘရိယပဗ္ဗဇ္ဇာယ အာဂတဥပမာ။

၂၆၈။ **စေတောဝိမုတ္တိ ပရိဟာယီ**တိ ဧတ္ထ **စေတောဝိမုတ္တိ** နာမ အရညေ ဝသိဿာမာတိ ဥပ္ပန္နအဇ္ဈာသယော၊ သော ပရိဟာယီတိ အတ္ထော။ **တထူပမေ အဟံ ဋ္ဌမေ ဒုတိယေ**တိ အယံ ဗြာဟ္မဏဓမ္မိကပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဥပမာ။ ဗြာဟ္မဏာ ဟိ အဋ္ဌစတ္တာလီသဝဿာနိ ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ စရိတ္ဝာ ဝဋ္ဌုပဇ္ဇေဒဘယေန ပဝေဏိံ ဃဋ္ဌယိဿာမာတိ ဓနံ ပရိယေသိတ္ဝာ ဘရိယံ ဂဟေတ္ဝာ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တာ ဧကသ္မိံ ပုတ္တေ ဇာတေ "အမှာကံ ပုတ္တော ဇာတော[၁] ဝဋ္ဌံ နဥစ္ဆိန္နံ ပဝေဏိ ဃဋိတာ"တိ ပုန နိက္ခမိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇန္တိ ဝါ တမေဝ ဝါ သ'ကလတ္တဝါသံ[၂] ဝသန္တိ။

၂၆၉။ **ဝေံ ဟိ တေ ဘိက္ခဝေ တတိယာပိ သမဏဗြာဟ္မဏာ နပရိမုစ္စိံသူ**တိ ပုရိမာ ဝိယ တေပိ မာရဿ ဋ္ဌာနုဘာဝါ နမုစ္စိံသု၊ ယထာကာမကရဏီယာဝ အဟေသုံ။ ကိံ ပန တေ အကံသူတိ။ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိယော ဩသရိတ္ဝာ တေသု တေသု အာရာမဥယျာနဋ္ဌာနေသု အဿမံ မာပေတ္ဝာ နိဝသန္တာ ကုလဒါရကေ ဟတ္ထိအဿရထသိပ္ပါဒီနိ နာနပ္ပကာရာနိ သိပ္ပါနိ သိက္ခာပေသုံ။ ဋ္ဌတိ တေ ဝါကရဇာလေန တတိယာ မိဂဇာတာ ဝိယ မာရဿ ပါပိမတော ဒိဋ္ဌိဇာလေန ပရိက္ခိပိတ္ဝာ ယထာကာမကရဏီယာ အဟေသုံ။

၂၇၀။ **တထူပမေ အဟံ ဋ္ဌမေ စတုတ္ထေ**တိ အယံ ဋ္ဌမဿ သာသနဿ ဥပမာ အာဟဋ္ဌာ။

၂၇၁။ **အန္ဓမကာသိ မာရ**န္တိ နမာရဿ အက္ခီနိ ဘိန္ဒိ၊ ဝိပဿနာ-ပါဒကဇ္ဈာနံ သမာပန္နဿ ပန ဘိက္ခုနော ဋ္ဌမံ နာမ အာရမ္မဏံ နိဿာယ စိတ္တံ ဝတ္တတီတိ မာရော ပဿိတုံ နသက္ကောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "အန္ဓမကာသိ မာရ"န္တိ။ **အပဒံ ဝဓိတ္ဝာ မာရစက္ခု**န္တိ တေနေဝ ပရိယာယေန ယထာ မာရဿ စက္ခု

၁-အမှေ သမ္ပတ္ဝာ (သီ)၊ အမှာကံ ပုတ္တာ (က) ၂-သကလံ တံ (သျာ)၊ သကလန္တံ ဝါသံ (က)

အပဒံ ဟောတိ နိပ္ပဒံ အပ္ပတိဋ္ဌံ နိရာရမ္မဏံ၊ ဧဝံ ၀ဓိတ္ထာတိ အတ္ထော။ **အဒဿနံ ဂတော ပါဝိမတော**တိ တေနေ၀ ပရိယာယေန မာရဿ ပါဝိမတော အဒဿနံ ဂတော။ န ဟိ သော အတ္တနော မံသစက္ခုနာ တဿ ၀ိပဿနာ-ပါဒကဇ္ဈာနံ သမာပန္နဿ ဘိက္ခုနော ဉာဏသရိရံ ဒဋ္ဌုံ သက္ကောတိ။ **ပညာယ စဿ ဒိသ္ဝာ အာသ၀ါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တီ**တိ မဂ္ဂပညာယ စတ္တာရိ အရိယ-သစ္စာနိ ဒိသ္ဝာ စတ္တာရော အာသ၀ါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ။ **တိဏ္ဏော လောကေ ၀ိသတ္တိက**န္တိ လောကေ သတ္တ၀ိသတ္တဘာ၀ေန ၀ိသတ္တိကာတိ ဧ၀ံ သဉ်ံ ဂတံ။ အထ ၀ါ "၀ိသတ္တိကာတိ ကေနဋ္ဌေန ၀ိသတ္တိကာ။ ၀ိသတာတိ ၀ိသတ္တိကာ၊ ၀ိသဋာတိ ၀ိသတ္တိကာ၊ ၀ိပုလာတိ ၀ိသတ္တိကာ၊ ၀ိသာလာတိ ၀ိသတ္တိကာ၊ ၀ိသမာတိ ၀ိသတ္တိကာ၊ ၀ိသက္ကတီတိ ၀ိသတ္တိကာ၊ ၀ိသံ ဟရတီတိ ၀ိသတ္တိကာ၊ ၀ိသံ၀ါဒိကာတိ ၀ိသတ္တိကာ၊ ၀ိသမူလာတိ ၀ိသတ္တိကာ၊ ၀ိသဖလာတိ ၀ိသတ္တိကာ၊ ၀ိသပရိဘောဂါတိ ၀ိသတ္တိကာ၊ ၀ိသာလာ ၀ါ ပန သာ တဏှာ ရူပေ သဒ္ဒေ ဂန္ဓေ ရသေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ"တိ ၀ိသတ္တိကာ။ ဧ၀ံ ၀ိသတ္တိကာတိ သဉ်ံ ဂတံ တဏှံ တိဏ္ဏော နိတ္တိဏ္ဏော ဥတ္တိဏ္ဏော။ တေန ၀ုစ္စတိ "တိဏ္ဏော လောကေ ၀ိသတ္တိက"န္တိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
နိ၀ါပသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ပါသရာသိသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၂၇၂။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ ပါသရာသိသုတ္တံ။ တတ္ထ **သာဓုမယံ အာ၀ုသော**တိ အာယသ္မန္တာ ဘဏန္တိ။ ဧတေ ကိရ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခူ။ ဇနပဒ၀ါသိနော "ဒသဗလံ ပဿိဿာမာ"တိ သာ၀တ္ထိံ အနုပ္ပတ္တာ။ သတ္ထုဒဿနံ ပန ဧတေဟိ လဒ္ဓံ၊ ဓမ္မိံ ကထံ နာ တာ၀ သုဏန္တိ၊ တေ သတ္ထုဂါရ၀ေန "အမှာကံ ဘန္တေ ဓမ္မကထံ ကထေထာ"တိ ၀တ္တုံ နာ သက္ကောန္တိ၊ ဇုဋ္ဌါ ဟိ ဂရု ဟောန္တိ၊ ကေ-စာရိကော သီဟော မိဂရာဇာ ၀ိယ, ပဘိန္နကုဉ္ဇရော ၀ိယ, ဖဏကတအာသီ-၀ိသော ၀ိယ, မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ၀ိယ စ ဒုရာသဒါ။ ၀ုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"အာသီ၀ိသော ယထာ ဃောရော၊ မိဂရာဇာ၀ ကေသရီ။
နာဂေါ၀ ကုဉ္ဇရော ဒန္တီ၊ ဧ၀ံ ဇုဋ္ဌါ ဒုရာသဒါ"တိ။

၁-ခ ၇-၇၊ ခ ဂ-၇၆-၂၄၂-ပိဋ္ဌေသု။

ဧဝံ ဒုရာသဒံ သတ္ထာရံ တေ ဘိက္ခူ။ သယံ ယာစိတုံ အသက္ကောန္တာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ယာစမာနာ "သာဓု မယံ အာဝုသော"တိ အာဟံသု။

အပ္ပေဝ နာမာတိ အပိ နာမ လဘေယ္ယာထ။ ကသ္မာ ပန ထေရော တေ ဘိက္ခူ။ "ရမ္မကသ္သ ဗြာဟ္မဏသ္သ အဿမံ ဥပသင်္ကမေယ္យာထာ"တိ အာဟ ? ပါကဋကိရိယတာယ။ ဒဿဗလသ္သ ဟိ ကိရိယာ ထေရသ္သ ပါကဋာ ဟောတိ၊ ဇာနာတိ ထေရော "အဇ္ဇ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝသိတ္ဝာ ပုဗ္ဗာရာမေ ဒိဝါဝိဟာရံ ကရိဿတိ၊ အဇ္ဇ ပုဗ္ဗာရာမေ ဝသိတ္ဝာ ဇေတဝနေ ဒိဝါဝိဟာရံ ကရိဿတိ၊ အဇ္ဇ ကေကောဝ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿတိ၊ အဇ္ဇ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ဂုမဿ်ံ ကာလေ ဇနပဒစာရိကံ နိက္ခမိဿတိ"တိ။ ကိံ ပနဿ ဧဝံ ဇာနနတ္ထံ စေတော-ပရိယဉ္ဉာဏံ အတ္ထိတိ။ နတ္ထိ။ အနုမာနုပ္ပဒ္ဒိယာ ပန ကတကိရိယာယ နယဂ္ဂါဟေန ဇာနာတိ။ ယံ ဟိ ဒိဝသံ ဘဂဝါ ဇေတဝနေ ဝသိတ္ဝာ ပုဗ္ဗာရာမေ ဒိဝါဝိဟာရံ ကာဘုကာမော ဟောတိ၊ တဒါ သေနာသနပရိက္ခာရဘဏ္ဍာနံ ပဋိသာမနာ-ကာရံ ဒဿေတိ၊ ထေရော သမ္မဇ္ဇနိသင်္ကာရဆဋ္ဌနကာဒိနိ ပဋိသာမေတိ။ ပုဗ္ဗာရာမေ ဝသိတ္ဝာ ဇေတဝနံ ဒိဝါဝိဟာရာယ အာဂမနကာလေပိ ဧသေဝ နယော။

ယဒါ ပန ကေကော ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတုကာမော ဟောတိ၊ တဒါ ပါတော-ဝသရိရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတ္ဝာ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိသိတ္ဝာ ဒ္ဝါရံ ဝိဓာယ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတ္ဝာ နိသီဒတိ။ ထေရော "အဇ္ဇ ဘဂဝါ ဗောဓနေယ္ယဗန္ဓဝံ ဒိသ္ဝာ နိသိန္နော"တိ တာယ သညာယ ဥတ္ဝာ "အဇ္ဇ အာဝုသော ဘဂဝါ ကေကော ပဝိသိတုကာမော၊ တုမ္ဟေ ဘိက္ခာစာရသဇ္ဇာ ဟောထာ"တိ ဘိက္ခူနံ သညံ ဒေတိ။ ယဒါ ပန ဘိက္ခုသံဃပရိဝါရော ပဝိသိတုကာမော ဟောတိ၊ တဒါ ဂန္ဓကုဋိဒ္ဝါရံ ဥပယုပဒဟိတံ ကတ္ဝာ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတ္ဝာ နိသီဒတိ၊ ထေရော တာယ သညာယ ဥတ္ဝာ ပတ္တစီဝရဂ္ဂဟဏတ္ထာယ ဘိက္ခူနံ သညံ ဒေတိ။ ယဒါ ဇနပဒစာရိကံ နိက္ခမိတုကာမော ဟောတိ၊ တဒါ ဧကံ ဒ္ဝေ အာလောပေ အတိရေကံ ဘုဉ္ဇတိ၊ သဗ္ဗကာလံ စင်္ကမနဒ္ဓာရုယ္ဟ အပရာပရံ စင်္ကမတိ၊ ထေရော တာယ သညာယ ဥတ္ဝာ "ဘဂဝါ အာဝုသော ဇနပဒစာရိကံ စရိတုကာမော၊ တုမှာကံ ကတ္တဗ္ဗံ ကရောထာ"တိ ဘိက္ခူနံ သညံ ဒေတိ။

ဘဂဝါ ပဌမဗောဓိယံ ဝိသတိ ဝဿာနိ အနိဗ္ဗဒ္ဓဝါသော အဟောသိ၊ ပစ္ဆာ ပဉ္စဝိသတိ ဝဿာနိ အဗ္ဘောကိဏ္ဏံ သာဝတ္ထိ'ယေဝ ဥပနိဿာယ ဝသန္တော

ကေဒိ၀သေ၁ ဒွေ ဌာနာနိ ပရိဘုဉ္ဇတိ။ ဇေတ၀နေ ရတ္တိံ ၀သိတ္ဝာ ပုနဒိ၀သေ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ဒက္ခိဏဒ္ဝါရေန သာ၀တ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပ၀ိသိတ္ဝာ ပါစိန-ဒ္ဝါရေန နိက္ခမိတ္ဝာ ပုဗ္ဗာရာမေ ဒိ၀ါဝိဟာရံ ကရောတိ။ ပုဗ္ဗာရာမေ ရတ္တိံ ၀သိတ္ဝာ ပုနဒိ၀သေ ပါစိနဒ္ဝါရေန သာ၀တ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပ၀ိသိတ္ဝာ ဒက္ခိဏဒ္ဝါရေန နိက္ခမိတ္ဝာ ဇေတ၀နေ ဒိ၀ါဝိဟာရံ ကရောတိ။ ကသ္မာ? ဒွိန္နံ ကုလာနံ အနုကမ္ပာယ။ မနုဿတ္တဘာ၀ေ ဌိတေန ဟိ အနာထပိဏ္ဍိကေန ၀ိယ အညေန ကေနစိ, မာတုဂါမတ္တဘာ၀ေ ဌိတာယ စ ၀ိသာခါယ ၀ိယ အညာယ ဇာတိယာ တထာဂတံ ဥဒ္ဒိသ္သ မနပရိစ္စာဂေါ ကတော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဘဂ၀ါ တေသံ အနုကမ္ပာယ ကေဒိ၀သေ ဇာမာနိ ဒွေ ဌာနာနိ ပရိဘုဉ္ဇတိ။ တသ္မိံ ပန ဒိ၀သေ ဇေတ၀နေ ၀သိ၊ တသ္မာ ထေရော "အဇ္ဇ ဘဂ၀ါ သာ၀တ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ သာယန္ဟကာလေ ဂတ္တာနိ ပရိသိဉ္စနတ္ထာယ ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကံ ဂမိဿတိ၊ အထာဟံ ဂတ္တာနိ ပရိသိဉ္စိတ္ဝာ ဌိတံ ဘဂ၀န္တံ ယာစိတ္ဝာ ရမ္မကဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဿမံ ဂဟေတ္ဝာ ဂမိဿာမိ။ ဧ၀မိမေ ဘိက္ခူ။ ဘဂ၀တော သမ္မုခါ လဘိဿန္တိ မမ္မကထံ သ၀နာယာ"တိ စိန္တေတ္ဝာ တေ ဘိက္ခူ။ ဧ၀မာဟ။

မိဂါရမာတုပါသာဒေါတိ ၀ိသာခါယ ပါသာဒေါ။ သာ ဟိ မိဂါရေန သေဋ္ဌိနာ မာတုဋ္ဌာနေ ဌပိတတ္တာ **မိဂါရမာတာ**တိ ၀ုစ္စတိ။ **ပဋိသလ္လာနာ ၀ုဋ္ဌိတော**တိ တသ္မိံ ကိရ ပါသာဒေ ဒွိန္နံ မဟာသာ၀ကာနံ သိရိဂဗ္ဘာနံ မဒ္ဒေ ဘဂ၀တော သိရိဂဗ္ဘော အဟောသိ။ ထေရော ဒ္ဝါရံ ၀ိ၀ရိတ္ဝာ အန္တောဂဗ္ဘံ သမ္မဇ္ဇိတ္ဝာ မာလာကစ၀ရံ နီဟရိတ္ဝာ မဏ္ဍပိဋ္ဌံ ပညပေတ္ဝာ သတ္ထု သညံ အဒါသိ။ သတ္ထာ သိရိဂဗ္ဘံ ပ၀ိသိတ္ဝာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သတော သမ္ပဇာနော သီဟ-သေယျံ ဥပဂမ္မ ဒရထံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတ္ဝာ နိသီဒိတ္ဝာ သာယန္ဟသမယေ တတော ၀ုဋ္ဌာသိ။ တံ သန္ဓာယ ၀ုတ္တံ "ပဋိ-သလ္လာနာ ၀ုဋ္ဌိတော"တိ။

ပရိသိဉ္စိတုန္တိ ယော ဟိ စုဏ္ဏမတ္တိကာဒိဟိ ဂတ္တာနိ ဥဗ္ဗဋ္ဋေန္တော မလ္လက-မုဋ္ဌာဒိဟိ ၀ါ ဃံသန္တော နှာယတိ၊ သော **နှာယတီ**တိ ၀ုစ္စတိ။ ယော တထာ အကတ္ဝာ ပကတိယာ၀ နှာယတိ၊ သော **ပရိသိဉ္စတီ**တိ ၀ုစ္စတိ။ ဘဂ၀တောပိ သရီရေ တထဳာ ဟရိတဗ္ဗံ ရဇောဇလ္လံ နာမ န ဥပလိမ္ပတိ၊ ဥတုဂ္ဂဟဏတ္ထံ ပန ဘဂ၀ါ ကေ၀လံ ဥဒကံ သြတရတိ။ တေနာဟ "ဂတ္တာနိ ပရိသိဉ္စိတု"န္တိ။ **ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကော**တိ ပါစိနကောဋ္ဌကော။

၁-ကေဒိ၀သံ (သီ)

သာဝတ္ထိယံ ကိရ ဝိဟာရော ကဒါစိ မဟာ ဟောတိ ကဒါစိ ခုဒ္ဒကော။ တထာ ဟိ သော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော ကာလေ ယောဇနိကော အဟောသိ၊ သိဒ္ဓိဿ တိဂါဝုတော၊ ဝေဿဘုဿ အဍ္ဎယောဇနိကော၊ ကကုသန္ဓဿ ဂါဝုတပ္ပမာဏော၊ ကောဏာဂမနဿ အဍ္ဎဂါဝုတပ္ပမာဏော၊ ကဿပဿ ဝီသတိဥသဘပ္ပမာဏော၊ အမှာကံ ဘဂဝတော ကာလေ အဋ္ဌကရီသပ္ပမာဏော ဇာတော။ တမ္ပိ နဂရံ တဿ ဝိဟာရဿ ကဒါစိ ပါစိနတော ဟောတိ၊ ကဒါစိ ဒက္ခိဏတော၊ ကဒါစိ ပစ္ဆိမတော၊ ကဒါစိ ဥတ္တရတော။ ဇေတဝနေ ဂန္ဓကုဋိယံ ပန စတုန္နံ မဉ္စပါဒါနံ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ အစလမေဝ။

စတ္တာရိ ဟိ **အစလစေတိယဋ္ဌာနာနိ** နာမ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကဋ္ဌာနံ ဇုသိ-ပတနေ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဋ္ဌာနံ သင်္ကဿနဂရဋ္ဌါရေ ဒေဝေါရောဟဏကာလေ သောပါနဿ ပတိဋ္ဌဋ္ဌာနံ မဉ္စပါဒဋ္ဌာနန္တိ။ အယံ ပန ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကော ကဿပဒသဗလဿ ဝီသတိဥသဘဝိဟာရကာလေ ပါစိနဋ္ဌါရေ ကောဋ္ဌကော အဟောသိ။ သော ဇုဒါနိပိ ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကောတ္တေဝ ပညာယတိ။ ကဿပဒသ-ဗလဿ ကာလေ အစိရဝတိ နဂရံ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ သန္နမာနာ ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကံ ပတ္ဝာ ဥဒကေန ဘိန္နိတ္ဝာ မဟန္တံ ဥဒကရဟဒံ မာပေသိ သမတိတ္ထံ အနုပုဗ္ဗဂမ္ဘီရံ။ တတ္ထ ကေ ရညော နာနတိတ္ထံ၊ ကေ နာဂရာနံ၊ ကေ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ကေ ဗုဒ္ဓါနန္တိ ဧဝံ ပါဋိယေက္ကာနိ[1] နာနတိတ္ထာနိ ဟောန္တိ ရမဏီယာနိ ဝိပ္ပကိဏ္ဏ-ရဇတပဋ္ဋသဒိသဝါလိကာနိ။ ဇုတိ ဘဂဝါ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ ယေန အယံ ဧဝရူပေါ ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကော၊ တေနုပသင်္ကမိ ဂတ္တာနိ ပရိသိဉ္စိတုံ။ အထာယသ္မာ အာနန္ဒော ဥဒကသာဋိကံ ဥပနေသိ။ ဘဂဝါ ရတ္တဒုပဋ္ဋံ အပနေတ္ဝာ ဥဒကသာဋိကံ နိဝါသေသိ။ ထေရော ဒုပဋ္ဋေန သဒ္ဓိံ မဟာစီဝရံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ အကာသိ။ ဘဂဝါ ဥဒကံ သြတရိ။ သဟောတရဏေ-နေဝဿ ဥဒကေ မဏ္ဍကမ္ဆပါ သဗ္ဗေ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ အဟေသုံ။ ယန္တနာလိကာဟိ သုဝဏ္ဏရသဓာရာနိသိဉ္စမာနကာလော[2] ဝိယ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋပသာရဏကာလော ဝိယ စ အဟောသိ။ အထ ဘဂဝတော နာနဝတ္ထံ ဒဿေတ္ဝာ နှတ္ဝာ ပစ္ဆာတ္တိဏ္ဏဿ ထေရော ရတ္တဒုပဋ္ဋံ ဥပနေသိ။ ဘဂဝါ တံ နိဝါသေတ္ဝာ ဝိဇ္ဇု-လတာသဒိသံ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတ္ဝာ မဟာစီဝရံ အန္တန္တေန သံဟရိတ္ဝာ ပဒုမ-ဂဗ္ဘသဒိသံ ကတ္ဝာ ဥပနီတံ ဒ္ဝိသု ကတ္ဝေါသု ဂဟေတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကေ ဂတ္တာနိ ပရိသိဉ္စိတ္ဝာ ပစ္ဆာတ္တရိတ္ဝာ ကေစိဝရော အဋ္ဌာသိ''တိ။

၁-ပဋိပါဋိယာ တောနိ (က)　　၂-သုဝဏ္ဏရသဓာရာဝိသဋ္ဌနကာလော (သီ၊သျာ)

ဧဝံ ဌိတသ္သ ပန ဘဂဝတော သရီရံ ဝိကသိတကမလုပ္ပလသရံ သဒ္ဓမ္မပါလိဖုလ္လံ ပါရိဆ္ဆတ္တကံ တာရာမရိစိဝိကသိတံ စ ဂဂနတလံ သိရိယာ အဝဟသမာနံ ဝိယ ဝိရောစိတ္ထ။ ဗျာမပ္ပဘာပရိက္ခေပဝိလာသိနိ စသ္သ ဒ္ဝတ္တိံသဝရလက္ခဏမာလာ ဂန္ဆေတ္ဝာ ဌပိတာ ဒ္ဝတ္တိံသစန္ဒမာလာ ဝိယ, ဒ္ဝတ္တိံသသူရိယမာလာ ဝိယ, ပဋိပါဋိယာ ဌပိတာ ဒ္ဝတ္တိံသစက္ကဝတ္တိ ဒ္ဝတ္တိံသဒေဝရာဇာ ဒ္ဝတ္တိံသမဟာဗြဟ္မာနော ဝိယ စ အတိဝိယ ဝိရောစိတ္ထ၊ ဝဏ္ဏဘူမိနာမေသာ။ ဧဝရူပေသု ဌာနေသု ဗုဒ္ဓါနံ သရီရဝဏ္ဏံ ဝါ ဂုဏဝဏ္ဏံ ဝါ စုဏ္ဏိယပဒေဟိ ဝါ ဂါထာဟိ ဝါ အတ္ထဋ္ဌဉပမာယော စ ကာရဏာနိ စ အာဟရိတ္ဝာ ပဋိဗလေန ဓမ္မကထိကေန ဟူရေတ္ဝာ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ဧဝရူပေသု ဌာနေသု ဓမ္မကထိကသ္သ ထာမော ဧဝဒီတဗ္ဗော။

၂၇၃။ **ဂတ္တာနိ ပုဗ္ဗာပယမာနောတိ** ပကတိဘာဝံ ဂမယမာနော နိရဒ-ကာနိ ကုရုမာနော၊ သုက္ခာပယမာနောတိ အတ္ထော။ သောဒကေန ဂတ္တေန[1] စိဝရံ ပါရုပန္တသ္သ ဟိ စိဝရေ ကက္ကိကာ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ ပရိက္ခာရဘဏ္ဍံ ဒုဿတိ။ ဗုဒ္ဓါနံ ပန သရီရေ ရဇောဇလ္လံ နာ ဥပလိမ္ပတိ၊ ပဒုမပတ္တေ ပက္ခိတ္တဥဒကဗိန္ဒု ဝိယ ဥဒကံ ဝိနိဝတ္တေတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ သိက္ခာဂါရဝတာယ ဘဂဝါ "ပဗ္ဘိတဝဏ္ဏံ နာမေတ"န္တိ မဟာစိဝရံ ဥဘောသုကန္တေသု ဂဟေတ္ဝာ ပုရတော ကာယံ ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ထေရော စိန္တေသိ "ဘဂဝါ မဟာစိဝရံ ပါရုပိတ္ဝာ မိဂါရမာတုပါသာဒံ အာရဗ္ဘ ဂမနာဘိဟာရတော[2] ပဋ္ဌာယ ဒုန္နိဝတ္ထိယော ဘဝိဿတိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ အဓိပ္ပါယကောပနံ နာမ ဧကစာရိကသိဟသ္သ ဂဟဏတ္ထံ ဟတ္ထပ္ပသာရဏံ ဝိယ, ပဘိန္နဝရဝါရဏသ္သ[3] သောဏ္ဍာယ ပရာမသနံ ဝိယ, ဥဂ္ဂတေဇသ္သ အာသီဝိသသ္သ ဂိဝါယ ဂဟဏံ ဝိယ စ ဘာရိယံ ဟောတိ၊ ဇုဓေဝ ရမ္မကသ္သ ဗြာဟ္မဏသ္သ အသ္သမသ္သ ဝဏ္ဏံ ကထေတ္ဝာ တတ္ထ ဂမနတ္ထာယ ဘဂဝန္တံ ယာစိသ္သာမိ"တိ၊ သော တထာ အကာသိ။ တေန ဝုတ္တံ "အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော။ပ။ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ"တိ။

တတ္ထ **အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ**တိ ဘဂဝတော သမ္မုခါ ဓမ္မိံ ကထံ သောသ္သာမာတိ တံ အသ္သမံ ဂတာနံ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ အနုကမ္ပံ ပဋိစ္စ၊ တေသု ကာရုညံ ကတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **ဓမ္မိယာ ကထာယာ**တိ ဒသသု ပါရမိတာသု

၁-သောဒကေ ဂတ္တေ (သီ)
၂-ဂမနာဘိနီဟာရတော (သီ၊သျာ၊က)
၃-ပဘိန္နစရဝါရဏသ္သ (က)

အညတရာယ ပါရမိယာ စေဝ မဟာဘိနိက္ခမနဿ စ ဝဏ္ဏံ ကထယမာနာ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ။ **အာဂမယမာနောတိ** ဩလောကယမာနော။ အဟံ ဗုဒ္ဓေါတိ သဟသာ အပ္ပဝိသိတ္ဝာ ယာဝ သာ ကထာ နိဋ္ဌာတိ၊ တာဝ အဋ္ဌာ-သီတိ အတ္ထော။ **အဂ္ဂဋ္ဌံ အာကောဋ္ဌေသီတိ** အဂ္ဂနခေန ကဝါဋ္ဌေ သည်ံ အဒါသိ။ **ဝိဝရိံသူတိ** သောတံ ဩဒဟိတ္ဝာဝ နိသိန္နတ္တာ တခ်ဏံယေဝ အာဂန္ဒာ ဝိဝရိံသု။

ပညတ္တေ အာသနေတိ ဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ ယတ္ထ ယတ္ထ ဧကောပိ ဘိက္ခု ဝိဟရတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဗုဒ္ဓါသနံ ပညတ္တမေဝ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ဘဂဝါ ကိရ[၁] အတ္တနော သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ဖာသုကဋ္ဌာနေ ဝိဟရန္တေ မနသိ ကရောတိ"အသုကော မယှံ သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ဂတော၊ သက္ခိဿတိ၂ နု ခေါ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နော ဝါ"တိ။ အထ နံ ပဿတိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ အကုသလဝိတက္ကေ ဝိတက္ကယမာနံ၊ တတော "ကထံ ဟိ နာမ မာဒိသဿ သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ဝိဟရန္တံ ဣမံ ကုလပုတ္တံ အကုသလဝိတက္ကာ အဘိဘဝိတ္ဝာ အနမတဂ္ဂေ ဝဋ္ဌဒုက္ခေ သံသာရေဿန္တီ"တိ[၃] တဿ အနုဂ္ဂဟတ္ထံ တတ္ထေဝ အတ္တာနံ ဒဿေတ္ဝာ တံ ကုလပုတ္တံ ဩဝဒိတ္ဝာ အာကာသံ ဥပ္ပတိတ္ဝာ ပုန အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂစ္ဆတိ။ အထေဝံ ဩဝဒိယမာနာ တေ ဘိက္ခူ စိန္တယိံသု "သတ္ထာ အမှာကံ မနံ ဇာနိတ္ဝာ အာဂန္ဒာ အမှာကံ သမီပေ ဌိတံယေဝ အတ္တာနံ ဒဿေတိ၊ တသ္မိံ ခဏေ 'ဘန္တေ ဣဓ နိသီဒထ၊ ဣဓ နိသီ-ဒထာ'တိ အာသနပရိယေသနံ နာမ ဘာရော"တိ။ တေ အာသနံ ပညပေတ္ဝာဝ ဝိဟရန္တိ။ ယဿ ပီဌံ အတ္ထိ၊ သော တံ ပညပေတိ။ ယဿ နတ္ထိ၊ သော မဉ္ဇံ ဝါ ဖလကံ ဝါ ကဋ္ဌံ ဝါ ပါသာဏံ ဝါ ဝါလိကပုဉ္ဇံ ဝါ ပညပေတိ။ တံ အလဘ-မာနာ ပုရာဏပဏ္ဏာနိပိ သက်ခိုတ္ဝာ တတ္ထ ပံသုကူလံ ပတ္ထရိတ္ဝာ ဌပေန္တိ။ ဣဓ ပန ပကတိပညတ္တမေဝ အာသနံ အဟောသိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒီ"တိ။

ကာယ နုတ္ထာတိ ကတမာယ နု ကထာယ သန္နိသိန္နာ ဘဝထာတိ အတ္ထော။ "ကာယ နေတ္ထာ"တိပိ[၄] ပါဋ္ဌိ၊ တဿာ ကတမာယ နု ဧတ္ထာတိ အတ္ထော။ "ကာယ နောတ္ထာ"တိပိ ပါဋ္ဌိ၊ တဿာပိ ပုရိမောယေဝ အတ္ထော။ **အန္တရာ ကထာတိ** ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီနံ အန္တရာ အညာ ဧကာ ကထာ။ **ဝိပ္ပကတာတိ** မမ အာဂမနပစ္စယာ အပရိနိဋ္ဌိတာ သိခံ အပ္ပတ္တာ။ **အထ ဘဂဝါ**

၁-ဘဂဝါ ဟိ (က) ၂-အသက္ခိ (သီ၊ သျာ၊ က) ၃-သံသာဒေဿန္တီတိ (သီ)၊ သံသီဒေန္တီတိ (သျာ၊ က)
၄-ကာယ နေတ္ထာတိပိ (သီ)

အနုပ္ပတ္တောတိ အထ တေသိ္မံ ကာလေ ဘဂဝါ အာဂတော။ **ဓမ္မီ ဝါ ကထာ**တိ ဒသကထာဝတ္ထုနိဿိတာ ဝါ ဓမ္မီ ကထာ။ **အရိယော ဝါ တုဏ္ဍီဘာဝေါ**တိ ဧတ္ထ ပန ဒုတိယဇ္ဈာနမ္ပိ အရိယော တုဏ္ဍီဘာဝေါ မူလကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ။ တသ္မာ တံ ဈာနံ အပ္ပေတ္ဝာ နိသိန္နောပိ, မူလကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ နိသိန္နောပိ ဘိက္ခု အရိယေန တုဏ္ဍီဘာဝေန နိသိန္နောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၇၄။ **ဒွေမာ ဘိက္ခဝေ ပရိယေသနာ**တိ ကော အနုသန္ဓိ? တေ ဘိက္ခူ သမ္မုခါ ဓမ္မိံ ကထံ သောဿာမာတိ ထေရဿ ဘာရံ အကံသု၊ ထေရော တေသံ အဿမဂမနံ အကာသိ။ တေ တတ္ထ နိသီဒိတ္ဝာ အတိရစ္ဆာနကထိကာ ဟုတ္ဝာ ဓမ္မိယာ ကထာယ နိသီဒိံသု။ အထ ဘဂဝါ "အယံ တုမှာကံ ပရိယေသနာ အရိယပရိယေသနာ နာမာ"တိ ဒဿေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ အနရိယပရိယေသနာ**တိ ဧတ္ထ ယထာ မဂ္ဂကုသလော ပုရိသော ပဌမံ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗံ အပါယမဂ္ဂံ ဒဿေန္တော "ဝါမံ မုဉ္ဇိတ္ဝာ ဒက္ခိဏံ ဂဏ္ဍာ"တိ ဝဒတိ၊ ဧဝံ ဘဂဝါ ဒေသနာကုသလတာယ ပဌမံ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗံ အနရိယပရိယေသနံ အာစိက္ခိတ္ဝာ ပစ္ဆာ ဣတရံ အာစိက္ခိဿာမီတိ ဥဒ္ဒေသာ-နုက္ကမံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဧဝမာဟ။ **ဇာတိဓမ္မော**တိ ဇာယနသဘာဝေါ။ **ဇရာဓမ္မော**တိ ဇီရဏသဘာဝေါ။ **ဗျာဓိဓမ္မော**တိ ဗျာဓိသဘာဝေါ။ **မရဏဓမ္မော**တိ မရဏ-သဘာဝေါ။ **သောကဓမ္မော**တိ သောစနကသဘာဝေါ။ **သံကိလေသဓမ္မော**တိ သံကိလိဿနသဘာဝေါ။

ပုတ္တဘရိယန္တိ ပုတ္တာ စ ဘရိယာ စ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ဇာတရူပ-ရဇတ**န္တိ ဧတ္ထ ပန **ဇာတရူပ**န္တိ သုဝဏ္ဏံ။ **ရဇတ**န္တိ ယံကိဉ္စိ ဝေါဟာရူပဂံ လောဟမာသကာဒိ။ **ဇာတိဓမ္မာ ဟေတေ ဘိက္ခဝေ ဥပဓယော**တိ ဧတေ ပဉ္စကာမဂုဏူပဓယော နာမ ဟောန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေပိ ဇာတိဓမ္မာတိ ဒဿေတိ။ ဗျာဓိဓမ္မဝါရာဒီသု ဇာတရူပရဇတံ န ဂဟိတံ၊ န ဟေတဿ သီသရောဂါ-ဒယော ဗျာဓယော နာမ ဟောန္တိ၊ န သတ္တာနံ ဝိယ စုတိသဓ်ါတံ မရဏံ၊ န သောကော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယာဒီဟိ[၁] ပန သံကိလေသေဟိ သံကိလိဿတီတိ သံကိလေသဓမ္မဝါရေ ဂဟိတံ။ တထာ ဥတုသမုဋ္ဌာနတ္တာ ဇာတိဓမ္မဝါရေ။ မလံ ဂဟေတ္ဝာ ဇီရဏတော ဇရာဓမ္မဝါရေ စ။

၁-ဇရာဒီဟိ (သျာ၊က)

၂၇၅။ **အယံ ဘိက္ခဝေ အရိယာ ပရိယေသနာ**တိ ဘိက္ခဝေ အယံ နိဒ္ဒေါ-သတာယပိ အရိယေဟိ ပရိယေသိတဗ္ဗတာယပိ အရိယပရိယေသနာတိ ဝေဒိ-တဗ္ဗာ။

၂၇၆။ **အဟမ္ပိ သုဒံ ဘိက္ခဝေ**တိ ကသ္မာ အာရဘိ? မူလတော ပဋ္ဌာယ မဟာဘိနိက္ခမနံ ဒဿေတုံ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ ''ဘိက္ခဝေ အဟမ္ပိ ပုဗ္ဗေ အနရိယပရိယေသနံ ပရိယေသိံ၊ သ္ဒာဟံ တံ ပဟာယ အရိယပရိယေသနံ ပရိယေသိတ္ဒာ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော။ ပဉ္ဇဝဂ္ဂိယာပိ အနရိယပရိယေသနံ ပရိယေ-သိံသု၊ တေ တံ ပဟာယ အရိယပရိယေသနံ ပရိယေသိတ္ဒာ ခီဏာသဝဘူမိံ ပတ္တာ။ တုမှေပိ မမ စေဝ ပဉ္ဇဝဂ္ဂိယာနဉ္ဇ မဂ္ဂံ အာရုဋ္ဌာ။ အရိယပရိယေသနာ တုမှာကံ ပရိယေသနာ''တိ မူလတော ပဋ္ဌာယ အတ္တနော မဟာဘိနိက္ခမနံ ဒဿေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။

၂၇၇။ တဿ **ဒဟရောဝ သမာနော**တိ တရုဏောဝ သမာနော။ **သုသု-ကာဋ္ဌကေသော**တိ သုဋ္ဌု ကာဋ္ဌကေသော၊ အဋ္ဌနဝဏ္ဏကေသောဝ ဟုတ္ဒာတိ အတ္ထော။ **ဘဒြေနာ**တိ ဘဒ္ဒကေန။ **ပဌမေန ဝယသာ**တိ တိဏ္ဏံ ဝယာနံ ပဌမဝယေန။ **အကာမကာန**န္တိ အနိစ္ဆမာနာနံ၊ အနာဒရတ္ထေ သာမိဝစနံ။ အဿူနိ မုခေ ဧတေသန္တိ အဿုမုခါ၊ တေသံ **အဿုမုခါနံ**၊ အဿုကိလိန္ဒ-မုခါနန္တိ အတ္ထော။ **ရုဒန္တာန**န္တိ ကန္ဒိတ္ဒာ ရောဒမာနာနံ။ **ကိံ ကုသလဂဝေသီ**တိ ကိံ ကုသလန္တိ ဂဝေသမာနော။ **အနုတ္တရံ သန္တိဝရပဒ**န္တိ ဥတ္တမံ သန္တိ-သခ်ါတံ ဝရပဒံ၊ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသမာနောတိ အတ္ထော။ **ယေန အာဋ္ဌာရော ကာလာမော**တိ ဧတ္ထ **အာဋ္ဌာရော**တိ တဿ နာမံ၊ ဒီဃပိဂ်လော ကိရေသော။ တေနဿ **အာဋ္ဌာရော**တိ နာမံ အဟောသိ။ **ကာလာမော**တိ ဂေါတ္တံ။ **ဝိဟရတာယသ္မာ**တိ ဝိဟရတု အာယသ္မာ။ **ယတ္ထ ဝိညူ ပုရိသော**တိ ယသ္မိံ ဓမ္မေ ပဏ္ဍိတော ပုရိသော။ **သကံ အာစရိယက**န္တိ အတ္တနော အာစရိယသမယံ။ **ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျာ**တိ ပဋိလဘိတ္ဒာ ဝိဟရေယျ။ ဧတ္တောဝတာ တေန ဩကာသော ကတော ဟောတိ။ **တံ ဓမ္မ**န္တိ တံ တေသံ သမယံ တန္တိံ။ **ပရိယာပုဏိ**န္တိ သုတ္ဒာဝ ဥဂ္ဂဏိံ။

ဩဋ္ဌပဟတမတ္တေနာတိ တေန ဝုတ္တဿ ပဋိဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဩဋ္ဌပဟရဏမတ္တေန၊ အပရာပရံ ကတ္ဒာ ဩဋ္ဌသဉ္ဇရဏမတ္တကေနာတိ အတ္ထော။ **လပိတလာပန-မတ္တေနာ**တိ တေန လပိတဿ ပဋိလာပနမတ္တကေန။ **ဥာဏဝါဒ**န္တိ ဇာနာမီတိ

၁-ကိံ ကုသလံ ဂဝေသီတိ (သျာ၊က)

ဝါဒံ။ **ထေရဝါဒ**န္တိ ထိရဘာဝဝါဒံ၊ ထေရော အဟမေတ္ထာတိ[၁] ဧတံ ဝစနံ။ **အဟံ စေဝ အညေ စာ**တိ နဂေဝလံ အဟံ၊ အညေပိ ဗဟူ ဧဝံ ဝဒန္တိ။ **ကေဝလံ သဒ္ဓါမတ္တကေနာ**တိ ပညာယ အသစ္ဆိကတ္ဟာ သုဒ္ဓေန သဒ္ဓါမတ္တကေ-နေဝ။ ဗောဓိသတ္တော ကိရ ဝါစာယ ဓမ္မံ ဥဂ္ဂဏ္ဍန္တောယေဝ "နဂ ကာလာမဿ ဝါစာယ ပရိယတ္တိမတ္တမေဝ အသ္မိ ဓမ္မေ၊ အဒ္ဓါ ဧသ သတ္တန္ဒံ သမာပတ္တိနံ လာဘီ"တိ အညာသိ၊ တေနဿ ဧတဒဟောသိ။

အာကိဉ္ဇညာယတနံ ပဝေဒေသိတိ အာကိဉ္ဇညာယတနပရိယောသာနာ သတ္တ သမာပတ္တိယော မံ ဇာနာပေသိ။ **သဒ္ဓါ**တိ ဣမာသံ သတ္တန္ဒံ သမာပတ္တိနံ နိဗ္ဗတ္တနတ္ထာယ သဒ္ဓါ။ **ဝီရိယာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ပဒဟေယျ**န္တိ ပယောဂံ ကရေယျံ။ **နစိရသေဝ တံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဟာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ**န္တိ ဗောဓိသတ္တော ကိရ ဝီရိယံ ပဂ္ဂဟေတ္ဟာ ကတိပါဟညေဝ[၂] သတ္တ သုဝဏ္ဏနိဿေဏိယော ပသာရေန္တော[၃] ဝိယ သတ္တ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေသိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။

လာဘာ နော အာဝုသောတိ အနုသူယကော ကိရေသ ကာလာမော။ တသ္မာ "အယံ အဓုနာဂတော၊ ကိန္တိ ကတ္ဟာ ဣမံ ဓမ္မံ နိဗ္ဗတ္တေသိ"တိ ဥသူယံ အကတ္ဟာ ပသန္ဒော ပသာဒံ ပဝေဒေန္တော ဧဝမာဟ။ **ဥဘောဝ သန္တာ ဣမံ ဂဏံ ပရိဟရာမာ**တိ "မဟာ အယံ ဂဏော၊ ဒ္ဝေပိ ဇနာ ပရိဟရာမာ"တိ ဝတ္ဟာ ဂဏဿ သည်ံ အဒါသိ၊ "အဟမ္ပိ သတ္တန္ဒံ သမာပတ္တိနံ လာဘီ၊ မဟာပုရိသောပိ သတ္တန္ဒမေဝ၊ ဧတ္တကာ ဇနာ မဟာပုရိသဿ သန္တိကေ ပရိကမ္မံ ဥဂ္ဂဏ္ဍထ, ဧတ္တကာ မယ္ဟ"န္တိ မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတ္ဟာ အဒါသိ။ **ဥဋ္ဌာရာယာ**တိ ဥတ္တမာယ။ **ပူဇာယာ**တိ ကာလာမဿ ကိရ ဥပဋ္ဌာကာ ဣတ္ထိယောပိ ပုရိသာပိ ဂန္ဓမာလာဒီနိ ဂဟေတ္ဟာ အာဂစ္ဆန္တိ။ ကာလာမော "ဂစ္ဆထ, မဟာပုရိသံ ပူဇေထာ"တိ ဝဒတိ။ တေ တံ[၄] ပူဇေတ္ဟာ ယံ အဝသိဋ္ဌံ ဟောတိ၊ တေန ကာလာမံ ပူဇေန္တိ။ မဟဃ္ဃါနိ မဉ္ဇပီဌာနိ အာဟရန္တိ၊ တာနိပိ မဟာပုရိသဿ ဒါပေတ္ဟာ ယဒိ အဝသိဋ္ဌံ ဟောတိ၊ အတ္တနာ ဂဏ္ဍာတိ။ ဂတဂတဋ္ဌာနေ ဝရသေနာသနံ ဗောဓိသတ္တဿ ဇဂ္ဂါပေတ္ဟာ သေသကံ အတ္တနာ ဂဏ္ဍာတိ။ ဧဝံ ဥဋ္ဌာရာယ ပူဇာယ ပူဇေသိ။ **နာယံ ဓမ္မော နိဗ္ဗိဒါယာ**တိအာဒီသု အယံ သတ္တသမာပတ္တိ-ဓမ္မော နေဝ ဝဋ္ဌေ နိဗ္ဗိန္ဒနတ္ထာယ နဝိရဇ္ဇနတ္ထာယ နရာဂါဒိနိရောဓတ္ထာယ

၁-အယမေတ္ထာတိ (သျာ၊က)
၂-ကတိပါဟသေဝ (သီ၊သျာ)
၃-သံဃာရေန္တော (သီ)၊ သမ္ပာဒေန္တော (သျာ)
၄-တေ မံ (က)

နဉပသမတ္ထာယ နအဘိညေယျဓမ္မံ အဘိဇာနနတ္ထာယ နစတုမဂ္ဂသမ္မောဓာယ[၁] နနိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တတီတိ အတ္ထော။

ယာဝဒေဝ အာကိဉ္ဉညာယတနူပပတ္တိယာတိ ယာဝ သဋ္ဌိကပ္ပ[၂]သဟဿာယုပရိမာဏေ အာကိဉ္ဉညာယတနဘဝေ ဥပပတ္တိ၊ တာဝဒေဝ သံဝတ္တတိ၊ နတတော ဥဒ္ဓံ။ ဧဝမယံ ပုနရာဝတ္တနဓမ္မောယေဝ၊ ယံ စ ဌာနံ ပါပေတိ၊ တံ ဇာတိဇရာမရဏေဟိ အပရိမုတ္တမေဝ မစ္စုပါသပရိက္ခိတ္တမေဝါတိ။ တတော ပဋ္ဌာယ စ ပန မဟာသတ္တော ယထာ နာမ ဆာတဇ္ဈတ္တပုရိသော မနုညဘောဇနံ လဘိတ္ဝာ သဒ္ဓိယာယမာနောပိ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ပိတ္တဝသေန ဝါ သေမှဝသေန ဝါ မက္ခိကာဝသေန ဝါ[၃] ဆဋ္ဌေတ္ဝာ ပုန ဧကံ ပိဏ္ဍမ္ပိ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ မနံ နဥပ္ပါဒေတိ၊ ဧဝမေဝ ဣမာ သတ္တ သမာပတ္တိယော မဟန္တေန ဥဿာဟေန နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာပိ တာသု ဣမံ ပုနရာဝတ္တိကာဒိဘေဒံ အာဒီနဝံ ဒိသ္ဝာ ပုန ဣမံ ဓမ္မံ အာဝဇ္ဇိဿာမိ ဝါ သမာပဇ္ဇိဿာမိ ဝါ အဓိဋ္ဌဟိဿာမိ ဝါ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ ဝါ ပစ္စဝေက္ခိဿာမိ ဝါတိ စိတ္တမေဝ နဥပ္ပါဒေသိ။ **အနလက်ရိတ္ဝာ**တိ အလံ ဣမိနာ အလံ ဣမိနာတိ ပုနပ္ပုနံ အလက်ရိတ္ဝာ[၄]။ **နိဗ္ဗိဇ္ဇာ**တိ နိဗ္ဗိန္ဒိတ္ဝာ။ **အပတ္ကမိန္တိ** အဂမာသိံ။

၂၇၈။ **နခေါ ရာမော ဣမံ ဓမ္မန္တိ** ဣဓာပိ ဗောဓိသတ္တော တံ ဓမ္မံ[၅] ဥဂ္ဂဏ္ဍန္တောယေဝ အညာသိ "နာယံ အဋ္ဌသမာပတ္တိဓမ္မော ဥဒကဿ ဝါစာယ ဥဂ္ဂဟိတမတ္တောဝ[၆]၊ အဒ္ဓါ ပနေသ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီ"တိ။ တေနဿ ဧတဒဟောသိ "နခေါ ရာမော။ ပ။ ဇာနံ ပဿံ ဝိဟာသီ"တိ။ သေသမေတ္ထ ပုရိမဝါရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၂၇၉။ **ယေန ဥရုဝေလာ သေနာနိဂမော**တိ ဧတ္ထ **ဥရုဝေလာ**တိ မဟာဝေလာ၊ မဟာဝါလိကရာသီတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **ဥရု**တိ ဝါလိကာ ဝုစ္စတိ၊ **ဝေလာ**တိ မရိယာဒါ၊ ဝေလာတိက္ကမနဟေတု အာဟဋ္ဌာ ဥရု **ဥရုဝေလာ**တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အတီတေ ကိရ အနုပ္ပန္ဒေ ဗုဒ္ဓေ ဒသသဟဿာ ကုလပုတ္တာ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ တသ္မိံ ပဒေသေ ဝိဟရန္တာ ဧကဒိဝသံ သန္ဓိပတိတ္ဝာ ကတိကဝတ္တံ အကံသု "ကာယကမ္မဝစီကမ္မာနိ နာမ ပရေသမ္ပိ ပါကဋာနိ ဟောန္တိ၊ မနောကမ္မံ ပန အပါကဋံ။ တသ္မာ ယော ကာမဝိတက္ကံ ဝါ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ ဝါ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ ဝါ ဝိတက္ကေတိ၊ တဿ အညော

၁-စတုသစ္စသမ္မောဓာယ (က) ၂-သဋ္ဌိကပ္ပမတ္တ (က)
၃-မုစ္ဆိကာဝသေန ဝါ (သျာ)၊ မစ္ဆိကာဝသေန ဝါ (က)
၄-နအလံ ကရိတ္ဝာ (သျာ)၊ အနလက်ရိတ္ဝာ (က)
၅-ဓမ္မံ (သျာ၊ က) ၆-ဥဂ္ဂဟိတမတ္တောဝ ဌပိတော (သျာ၊ က)

စောဒကော နာမ နတ္ထိ၊ သော အတ္တနာ၀ အတ္တာနံ စောဒေတ္ဝာ ပတ္တပုဋ္ဌေန ၀ါလိကံ အာဟရိတ္ဝာ ဇူမသ္မိံ ဌာနေ အာကိရတု၊ ဇူဒမဿ ဒဏ္ဍကမ္မ”န္တိ။ တဇ္ဇော ပဋ္ဌာယ ယော တာဒိသံ ၀ိတက္ကံ ၀ိတက္ကေတိ၊ သော ကတ္ထ ပတ္တပုဋ္ဌေန ၀ါလိကံ အာကိရတိ၊ ဧ၀ံ တတ္ထ အနုက္ကမေန မဟာ၀ါလိကရာသိ ဇာတော။ တတော တံ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ စေတိယဋ္ဌာနမကာသိ၊ တံ သန္ဓာယ ၀ုတ္တံ ‘‘**ဥရူ၀ေလာ**တိ မဟာ၀ေလာ၊ မဟာ၀ါလိကရာသီတိ အတ္ထော’’တိ။ တမေ၀ သန္ဓာယ ၀ုတ္တံ ‘‘အထ ၀ါ **ဥရူ**တိ ၀ါလိကာ ၀ုစ္စတိ၊ **၀ေလာ**တိ မရိယာဒါ၊ ၀ေလာတိက္ကမနဟေတု အာဟဋ္ဌာ ဥရူ ဥရူ၀ေလာတိ ဧ၀မေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော’’တိ။

သေနာနိဂမောတိ သေနာယ နိဂမော။ ပဌမကပ္ပိကာနံ ကိရ တသ္မိံ ဌာနေ သေနာနိ၀ေသော အဟောသိ၊ တသ္မာ သော ပဒေသော **သေနာနိဂမော**တိ ၀ုစ္စတိ။ ‘‘သေနာနိ-ဂါမော’’တိပိ ပါဠိဿော။ **သေနာနီ** နာမ သုဇာတာယ ပိတာ၊ တဿ ဂါမောတိ အတ္ထော။ **တဒ၀သရိန္တိ** တတ္ထ သြသရိံ။ **ရမဏီယံ ဘူမိဘာဂ**န္တိ သုပုပ္ဖိတနာနပ္ပကာရဇလဇထလဇပုပ္ဖ၀ိစိတ္တံ မနောရမ္မံ ဘူမိဘာဂံ။ **ပါသာဒိကဉ္စ ၀နသဏ္ဍ**န္တိ မောရပိဉ္ဆကလာပသဒိသံ[1] ပသာဒဇနန၀နသဏ္ဍဉ္စ အဒ္ဒသံ။ **နဒိဉ္စ သန္ဒန္တီ**တိ သန္ဒမာနဉ္စ မဏိက္ခန္ဓသဒိသံ ၀ိမလနီလသီတလသလိလံ နေရဉ္ဇရံ နဒိံ အဒ္ဒသံ။ **သေတက**န္တိ ပရိသုဒ္ဓံ နိက္ကဒ္ဒမံ။ **သုပတိတ္ထ**န္တိ အနုပုဗ္ဗ-ဂမ္ဘီရေဟိ သုန္ဒရေဟိ တိတ္ထေဟိ ဥပေတံ။ **ရမဏီယ**န္တိ ရဇတပဋ္ဋသဒိသံ ၀ိပ္ပကိဏ္ဏ၀ါလိကံ ပဟူတမစ္ဆကစ္ဆပံ အဘိရာမဒဿနံ။ **သမန္တာ[2]စေ၀ါစရ၀ါမ**န္တိ တဿ ပဒေသဿ သမန္တာ အ၀ိဒူရေ ဂမနာဂမနသမ္ပန္နံ သမ္ပတ္တပတ္ထိတာနံ သုလဘပိဏ္ဍံ ဂေါစရဂါမဉ္စ အဒ္ဒသံ။ **အလံ ၀တာ**တိ သမတ္ထံ ၀တာ။ **တတ္ထေ၀ နိသီဒိ**န္တိ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ နိသဇ္ဇံ သန္ဓာယာဟ။ ဥပရိသုတ္တာသ္မိံ ဟိ **တတ္ထေ၀ါ**တိ ဒုက္ကရကာရိကဋ္ဌာနံ အဓိပ္ပေတံ၊ ဇုဓ ပန ဗောဓိပလ္လင်္ကော။ တေနာဟ ‘‘တတ္ထေ၀ နိသီဒိ’’န္တိ။ **အလမိဒံ ပဓာနာယာ**တိ ဇုဒံ ဌာနံ ပဓာနတ္ထာယ သမတ္ထန္တိ ဧ၀ံ စိန္တေတ္ဝာ နိသီဒိန္တိ အတ္ထော။

၂၀၀။ **အဏ္ဏဂမန္တိ** အဓိဂန္ဆိံ ပဋိလဘိံ။ **ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနန္တိ** သဗ္ဗဓမ္မဒဿနသမတ္ထဉ္စ မေ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဥဒပါဒိ။ **အကုပ္ပါ မေ ၀ိမုတ္တီ**တိ မယှံ အရဟတ္တဖလ၀ိမုတ္တိ အကုပ္ပတာယ စ အကုပ္ပါရမ္မဏတာယ စ အကုပ္ပါ၊ သာ ဟိ ရာဂါဒိဟိ နာ ကုပ္ပတိတိ အကုပ္ပတာယ၀ိ အကုပ္ပါ၊ အကုပ်ံ နိဗ္ဗာန-မဿာရမ္မဏန္တိ၀ိ အကုပ္ပါ။ **အယမန္တိမာ ဇာတီ**တိ အယံ သဗ္ဗပစ္ဆိမာ ဇာတိ။

၁-မောရကလာပသဒိသံ (သျာ၊ က) ၂-သာမန္နာ (?)

နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါတိ ဣဒါနိ မေ ပုန ပဋိသန္ဓိ နာမ နတ္ထီတိ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခဏ-ဉာဏမ္ပိ မေ ဥပ္ပန္နန္တိ ဒဿေတိ။

၂၈၁။ **အဓိဂတော**တိ ပဋိဝိဒ္ဓေါ။ **ဓမ္မော**တိ စတုသစ္စဓမ္မော။ **ဂမ္ဘီရော**တိ ဥတ္တာနဘာဝပဋိက္ခေပဝစနမေတံ။ **ဒုဒ္ဒသော**တိ ဂမ္ဘီရတ္တာဝ ဒုဒ္ဒသော ဒုက္ခေန ဒဋ္ဌမ္ဘော၊ နဲ သက္ကာ သုခေန ဒဋ္ဌုံ။ ဒုဒ္ဒသတ္တာဝ **ဒုရနုဗောဓော**၊ ဒုက္ခေန အဝဗုဇ္ဈိတမ္ဘော၊ နဲ သက္ကာ သုခေန အဝဗုဇ္ဈိတုံ။ **သန္တော**တိ နိဗ္ဗုတော။ **ပဏီတော**တိ အတပ္ပကော။ ဣဒံ ဒွယံ လောကုတ္တရမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **အတက္ကာဝစရော**တိ တက္ကေန အဝစရိတမ္ဘော ဩဂါဟိတမ္ဘော နဲ ဟောတိ၊ ဉာဏေနေဝ အဝစရိတမ္ဘော။ **နိပုဏော**တိ သဏ္ဏော။ **ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော**တိ သမ္မာပဋိပဒံ ပဋိပန္နေဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ ဝေဒိတမ္ဘော။ **အာလယရာမာ**တိ သတ္တာ ပဉ္ဇသု ကာမဂုဏေသု အလ္လီယန္တိ။ တသ္မာ တေ **အာလယာ**တိ ဝုစ္စန္တိ။ အဋ္ဌသတ-တဏ္ဍာဝိစရိတာနိ အာလယန္တိ၊ တသ္မာ အာလယာတိ ဝုစ္စန္တိ။ တေဟိ အာလယေဟိ ရမန္တီတိ **အာလယရာမာ**။ အာလယေသု ရတာတိ **အာလယ-ရတာ**။ အာလယေသု သုဋ္ဌု မုဒိတာတိ **အာလယသမ္မုဒိတာ**။ ယထေဝ ဟိ သုသဇ္ဇိတံ ပုပ္ပဖလဘရိတရုက္ခာဒိသမ္ပန္နံ ဥယျာနံ ပဝိဋ္ဌော ရာဇာ တာယ တာယ သမ္ပတ္တိယာ ရမတိ၊ သမ္မုဒိတော အာမောဒိတပမောဒိတော[၁] ဟောတိ၊ နဲ ဥက္ကဏ္ဌတိ၊ သာယမ္ပိ နိက္ခမိတုံ နဲ ဣစ္ဆတိ၊ ဧဝမိမေဟိပိ ကာမာလယတဏ္ဍာလ-ယေဟိ သတ္တာ ရမန္တိ၊ သံသာရဝဋ္ဌေ သမ္မုဒိတာ အနက္ကဏ္ဍိတာ ဝသန္တိ။ တေန နေသံ ဘဂဝါ ဒုဝိဓမ္ပိ အာလယံ ဥယျာနဘူမိံ ဝိယ ဒဿေန္တော "အာလယ-ရာမာ"တိအာဒိမာဟ။

ယဒိဒန္တိ နိပါတော၊ တဿ ဌာနံ သန္ဓာယ"ယံ ဣဒ"န္တိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ သန္ဓာယ "ယော အယ"န္တိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌမ္ဘော။ **ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ**တိ ဣမေသံ ပစ္စယာ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဧဝ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ ဣဒပ္ပစ္စယတာ စ သာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ စာတိ **ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ**။ သခ်ါရာဒိပစ္စယာနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ **သဗ္ဗသခ်ါရသမထော**တိအာဒိ သဗ္ဗံ နိဗ္ဗာနမေဝ[၂]။ ယသ္မာ ဟိ တံ အာဂမ္မ သဗ္ဗသခ်ါရဝိပ္ပန္ဒိတာနိ သမ္မန္တိ ဝူပသမ္မန္တိ၊ တသ္မာ **သဗ္ဗသခ်ါရ-သမထော**တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ စ တံ အာဂမ္မ သဗ္ဗေ ဥပဓယော ပဋိနိဿဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗာ တဏ္ဍာ ခီယန္တိ၊ သဗ္ဗေ ကိလေသရာဂါ ဝိရဇ္ဇန္တိ၊ သဗ္ဗံ ဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တသ္မာ **သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏ္ဍာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော**တိ ဝုစ္စတိ။ သာ ပနေသာ တဏ္ဍာ ဘဝေန ဘဝံ, ဖလေန ဝါ သဒ္ဓိံ ကမ္မံ ဝိနတိ

၁-အာမောဒိတသမ္မောဒိတော (က) ၂-နိဗ္ဗာနဝေဝစနမေဝ (သုာ၊က)

သံသိဗ္ဗတီတိ ကတ္ဌာ **ဝါန**န္တိ ဝုစ္စတိ၊ တတော နိက္ခန္တံ ဝါနတောတိ **နိဗ္ဗာနံ**။ **သော မမဿ ကိလမထော**တိ ယာ အဇာနန္တာနံ ဒေသနာ နာမ၊ သော မမ ကိလမထော အဿ[၁]၊ သာ မမ ဝိဟေသာ အဿာတိ အတ္ထော။ ကာယကိလမထော စေဝ ကာယဝိဟေသာ စ အဿာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ စိတ္တေ ပန ဥဘယမ္ပေတံ ဗုဒ္ဓါနံ နတ္ထိ။ **အပိဿူ**တိ အနုဗြူဟနတ္ထေ နိပါတော၊ သော "နဲ ကေဝလံ ဧတဒဟောသိ၊ ဣမာပိ ဂါထာ ပဋိဘံသူ"တိ ဒီပေတိ။ **မ**န္တိ မမ။ **အနစ္ဆရိယာ**တိ အနုအစ္ဆရိယာ။ **ပဋိဘံသူ**တိ ပဋိဘာနသဒ္ဒါတဿ ဥဏ္ဏဿ ဂေါစရာ အဟေသုံ၊ ပရိဝိတက္ကယိတဗ္ဗတံ ပါပုဏိံသု။

ကိစ္ဆေနာတိ ဒုက္ခေန၊ နဲ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ။ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ စတ္တာရောပိ မဂ္ဂါ သုခပ္ပဋိပဒါဝ ဟောန္တိ။ ပါရမီပူရဏကာလေ ပန သရာဂသဒေါသ-သမောဟဿေဝ သတော အာဂတာဂတာနံ ယာစကာနံ အလက်တပ္ပဋိယတ္တံ သီသ် ကန္တိတ္ဌာ ဂလလောဟိတံ နီဟရိတ္ဌာ သုအဋ္ဌိတာနိ အက္ခီနိ ဥပ္ပါဋေတ္ဌာ ကုလဝံသပ္ပဒီပံ ပုတ္တံ မနာပစာရိနိံ ဘရိယန္တိ ဧဝမာဒီနိ ဒေန္တဿ အညာနိ စ ခန္တိဝါဒိသဒိသေသု အတ္တဘာဝေသု ဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇာဒီနိ ပါပုဏန္တဿ အာဂ-မနိယပဋိပဒံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ဟလ**န္တိ ဧတ္ထ **ဟ**-ကာရော နိပါတမတ္တော၊ **အလ**န္တိ အတ္ထော။ **ပကာသိတု**န္တိ ဒေသိတုံ၊ ဧဝံ ကိစ္ဆေန အဓိဂတဿ ဓမ္မဿ အလံ ဒေသိတုံ၊ ပရိယတ္တံ ဒေသိတုံ၊ ကော အတ္ထော ဒေသိတေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ရာဂဒေါသပရေတေဟီ**တိ ရာဂဒေါသပရိဖုဋ္ဌေဟိ ရာဂဒေါသာ-နုဂတေဟိ ဝါ။

ပဋိသောတဂါမိန္တိ နိစ္စာဒီနံ ပဋိသောတံ အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာ အသုဘန္တိ ဧဝံ ဂတံ စတုသစ္စဓမ္မံ။ **ရာဂရတ္တာ**တိ ကာမရာဂေန ဘဝရာဂေန ဒိဋ္ဌိရာဂေန စ ရတ္တာ။ **နဲ ဒက္ခန္တီ**တိ အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာ အသုဘန္တိ ဣမိနာ သဘာဝေန နဲ ပဿိဿန္တိ၊ တေ အပဿန္တေ ကော သက္ခိဿတိ ဧဝံ ဂါဟာပေတုံ။ **တမောခန္ဓေန အာဝုဋ္ဌာ**တိ အဝိဇ္ဇာရာသိနာ အဇ္ဈောတ္ထတာ။

၂၈၂။ **အပ္ပေါဿုက္ကတာယာ**တိ နိရုဿုက္ကဘာဝေန၊ အဒေသေတုကာမ-တာယာတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ ပနဿ ဧဝံ စိတ္တံ နမိ၊ နနု ဧသ မုတ္တော မောစေဿာမိ၊ တိဏ္ဏော တာရေဿာမိ။

"ကိံ မေ အညာတဝေသေန၊ ဓမ္မံ သစ္ဆိကတေနိဓ။
သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတ္ဌာ၊ တာရယိဿံ သဒေဝက"န္တိ[၂]—

၁-သော မမဿ ကိလမထော။ ယော မမ ကိလမထော အဿ (သျာ) ၂-ခု ၄-၃၁၀-ပိဋ္ဌေ။

ပတ္ထနံ ကတ္ဝာ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တောတိ။ သစ္စမေတံ၊ တဒေဝံ ပစ္စဝေက္ခဏာနုဘာဝေန ပနဿ ဧဝံ စိတ္တံ နမိ။ တဿ ဟိ သဗ္ဗညုတံ ပတ္ဝာ သတ္တာနံ ကိလေသဂဟနတံ, ဓမ္မဿ စ ဂမ္ဘီရတံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ သတ္တာနံ ကိလေသဂဟနတာ စ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာ စ သဗ္ဗာကာရေန ပါကဋာ ဇာတာ၊ အထဿ "ဣမေ သတ္တာ ကဠိကပုဏ္ဏာ လ်ာဗု ဝိယ, တက္ကဘရိတာ စာဋိ ဝိယ, ဝသာတေလပိတပိလောတိကာ[၁] ဝိယ, အဠုနမက္ခိတဟတ္ထော ဝိယ စ ကိလေသဘရိတာ အတိသံကိလိဋ္ဌာ ရာဂရတ္တာ ဒေါသဒုဋ္ဌာ မောဟမူဠ္ဌာ၊ တေ ကိံ နာမ ပဋိဝိဇ္ဈိဿန္တီ''တိ စိန္တယတော ကိလေသဂဟနပစ္စဝေက္ခဏာနုဘာဝေနာပိ ဧဝံ စိတ္တံ နမိ။

''အယဉ္ဇ ဓမ္မော ပထဝီသန္ဓာရကဥဒကက္ခန္ဓော ဝိယ ဂမ္ဘီရော၊ ပဗ္ဗတေန ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဝာ ဌပိတော သာသပေါ ဝိယ ဒုဒ္ဒသော၊ သတဓာ ဘိန္နဿ ဝါလဿ ကောဋိယာ ကောဋိပဋိပါဒနံ ဝိယ ဒုရနုဗောဓော၊ နနု မယာ ဟိ ဣမံ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ ဝါယမန္တေန အဒိန္နံ ဒါနံ နာမ နတ္ထိ၊ အရက္ခိတံ သီလံ နာမ နတ္ထိ၊ အပရိပူရိတာ ကာစိ ပါရမီ နာမ နတ္ထိ၊ တဿ မေ နိရုဿာဟံ ဝိယ မာရဗလံ ဝိဓမန္တဿာပိ ပထဝီ န ကမ္ပိတ္ထ၊ ပဌမယာမေ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရန္တဿာပိ န ကမ္ပိတ္ထ၊ မဇ္ဈိမယာမေ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ သောဓေန္တဿာပိ န ကမ္ပိတ္ထ၊ ပစ္ဆိမယာမေ ပန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တဿေဝ မေ ဒသသဟဿိလောကဓာတု ကမ္ပိတ္ထ။ ဣတိ မာဒိသေနာပိ တိက္ခဉ္ဉဏေန ကိစ္ဆေနေဝါယံ ဓမ္မော ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ တံ လောကိယမဟာဇနာ ကထံ ပဋိဝိဇ္ဈိဿန္တီ''တိ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာပစ္စဝေက္ခဏာနုဘာဝေနာပိ ဧဝံ စိတ္တံ နမီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အပိစ ဗြဟ္မုနာ ယာစိတေ ဒေသေတုကာမတာယပိဿ ဧဝံ စိတ္တံ နမိ။ ဇာနာတိ ဟိ ဘဂဝါ "မမ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တေ နမမာနေ မံ မဟာဗြဟ္မာ ဓမ္မဒေသနံ ယာစိဿတိ၊ ဣမေ စ သတ္တာ ဗြဟ္မဂရုကာ၊ တေ 'သတ္ထာ ကိရ ဓမ္မံ န ဒေသေဘုကာမော အဟောသိ၊ အထ နံ မဟာဗြဟ္မာ ယာစိတ္ဝာ ဒေသာပေသိ၊ သန္တော ဝတ ဘော ဓမ္မော၊ ပဏီတော ဝတ ဘော ဓမ္မော'တိ မညမာနာ သုဿူသိဿန္တီ''တိ။ ဣဒမ္ပိဿ ကာရဏံ ပဋိစ္စ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ၊ နော ဓမ္မဒေသနာယာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သဟမ္ပတိဿာတိ သော ကိရ ကဿပဿ ဘဂဝတော သာသနေ သဟကော နာမ ထေရော ပဌမဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ ကပ္ပါယုကဗြဟ္မာ ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တော၊ တတြ နံ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာတိ ပဋိသဉ္ဇာနန္တိ၊ တံ

၁-ဝသာတေမိတပိလောတိကာ (သျာ)

သန္ဓာယာဟ ''ဗြဟ္မုနော သဟမ္ပတိဿာ''တိ။ **နဿတိ ဝတ ဘောတိ** သော ကိရ ဣမံ သဒ္ဒံ တထာ နိစ္ဆာရေသိ၊ ယထာ ဒသသဟဿိလောကဓာတုဗြဟ္မာနော သုတ္ဝာ သဗ္ဗေ သန္ဓိပတိံသု။ **ယတြ ဟိ နာမာ**တိ ယသ္မိံ နာမ လောကေ။ **ပုရတော ပါတုရဟောသီ**တိ တေဟိ ဒသဟိ ဗြဟ္မသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ပါတုရဟောသိ။ **အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ**တိ ပညာမယေ အက္ခိမှိ အပ္ပံ ပရိတ္တံ ရာဂဒေါသမောဟရဇံ ဧတေသံ ဧဝံသဘာဝါတိ **အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ။ အဿဝနတာ**တိ အဿဝနတာယ။ **ဘဝိဿန္တီ**တိ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု ဒသပုညကိရိယ-ဝသေန ကတာဓိကာရာ ပရိပါကဂတပဒုမာနိ ဝိယ သူရိယရသ္မိသမ္ဖဿံ, ဓမ္မဒေသနံယေဝ အာကခ်မာနာ စတုပ္ပဒိကဂါထာဝသာနေ အရိယဘူမိံ ဩက္ကမနာရဟာ နဧကော, နဒ္ဒေ, အနေကသတသဟဿာ ဓမ္မဿ အညာတာရော ဘဝိဿန္တီတိ ဒဿေတိ။

ပါတုရဟောသီတိ ပါတုဘဝိ။ **သမလေဟိ စိန္တိတော**တိ သမလေဟိ ဆဟိ သတ္ထာရေဟိ စိန္တိတော။ တေ ဟိ ပုရေတရံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ကဏ္ဍကေ ပတ္ထရမာနာ ဝိယ, ဝိသံ သိဉ္ဇမာနာ ဝိယ စ သမလံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဓမ္မံ ဒေသယိံသု။ **အပါပုရေတ**န္တိ ဝိဝရ ဧတံ။ **အမတဿ ဒ္ဝါရ**န္တိ အမတဿ နိဗ္ဗာနဿ ဒ္ဝါရဘူတံ အရိယမဂ္ဂံ။ **သုဏန္တု ဓမ္မံ ဝိမလေနာနုဗုဒ္ဓ**န္တိ ဣမေ သတ္တာ ရာဂါဒိမလာနံ အဘာဝတော ဝိမလေန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန အနုဗုဒ္ဓံ စတုသစ္စဓမ္မံ သုဏန္တု တာဝ ဘဂဝါတိ ယာစတိ။

သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတောတိ သေလမယေ ဧကဃနေ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိ ယထာ ဋ္ဌိတောဝ။ နဟိ တဿ ဋ္ဌိတဿ ဒဿနတ္ထံ ဂီဝုက္ခိပနပသာရဏာဒိကိစ္စံ အတ္ထိ။ **တထူပမ**န္တိ တပ္ပဋိဘာဂံ သေလပဗ္ဗတူပမံ။ အယံ ပနေတ္ထ သခ်ေပတ္ထော— ယထာ သေလပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိ ဋ္ဌိတောဝ စက္ခုမာ ပုရိသော သမန္တတော ဇနတံ ပဿေယျ၊ တထာ တွမ္ပိ သုမေဓ သုန္ဒရပည သဗ္ဗညုတညာဏေန သမန္တစက္ခု ဘဂဝါ ဓမ္မမယံ ပါသာဒမာရုယှ သယံ အပေတသောကော သောကာဝတိဏ္ဏံ ဇာတိဇရာဘိဘူတံ [၁] ဇနတံ အဝေက္ခဿု [၂] ဥပဓာရယ ဥပပရိက္ခ။ အယံ ပနေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—ယထာ ဟိ ပဗ္ဗတပါဒေ သမန္တာ မဟန္တံ ခေတ္တံ ကတ္ဝာ တတ္ထ ကေဒါရပါဋိသု ကုဋိကာယော ကတ္ဝာ ရတ္တိံ အဂ္ဂိံ ဇာလေယျုံ၊ စတုရင်-သမန္ဓာဂတဉ္ဇ အန္ဓကာရံ အဿ၊ အထ တဿ ပဗ္ဗတဿ မတ္ထကေ ဌတ္ဝာ စက္ခုမတော ပုရိသဿ ဘူမိံ ဩလောကယတော နေဝ ခေတ္တံ နဧ ကေဒါရ-ပါဋိယော နဧ ကုဋိယော နဧ တတ္ထ သယိတမနုဿာ ပညာယေယျုံ။ ကုဋိကာသု

၁-ဇာတိဇရာဘိဘူတံ စ (သျာ၊က) ၂-အပေက္ခဿု (သျာ)

ပန အဂ္ဂိဇာလာမတ္တကမေဝ ပညာယေယျ၊ ဧဝံ ဓမ္မပါသာဒံ အာရုယ္ဟ သတ္တာနိကာယံ သြလောကယတော တထာဂတသ္သ ယေ တေ အကတကလျာဏာ သတ္တာ၊ တေ ကေဝိဟာရေ ဒက္ခိဏဇာဏုပဿေ နိသိန္နာဝိ ဗုဒ္ဓစက္ခုဿ အာပါထံ နာဂစ္ဆန္တိ၊ ရတ္တိ ဒိတ္တာ သရာ ဝိယ ဟောန္တိ။ ယေ ပန ကတ-ကလျာဏာ ဝေနေယျပုဂ္ဂလာ၊ တေ ဧဝဿ ဒူရေဝိ ဌိတာ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ, သော အဂ္ဂိ ဝိယ ဟိမဝန္တပဗ္ဗတော ဝိယ စ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“ဒူရေ သန္တော ပကာသေန္တိ၊ ဟိမဝန္တောဝ ပဗ္ဗတော။
အသန္တေတ္ထ န ဒိဿန္တိ၊ ရတ္တိ ဒိတ္တာ ယထာ သရာ”တိ ။

ဥဒ္ဒေဟီတိ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနတ္ထံ စာရိကစရဏံ ယာစန္တော ဘဏတိ။ **ဗီရာ**တိအာဒိသု ဘဂဝါ ဝိရိယဝန္တတာယ **ဗီရော**။ ဒေဝပုတ္တမစ္ဆကိလေသ-မာရာနံ ဝိဇိတတ္တာ **ဝိဇိတသင်္ဂါမော**။ ဇာတိကန္တာရာဒိနိတ္ထရဏတ္ထာယ ဝေနေယျသတ္ထဝါဟနသမတ္ထတာယ **သတ္ထဝါဟော**။ ကာမစ္ဆန္ဒဇ္ဈာသယ အဘာ-ဝတော **အဇ္ဈာသယော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၀၃။ **အဇ္ဈေသနန္တိ** ယာစနံ။ **ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ**တိ ဇုန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏေန စ အာသယာနုသယဉာဏေန စ။ ဇုမေသံ ဟိ ဒ္ဝိန္နံ ဉာဏာနံ ဗုဒ္ဓစက္ခူတိ နာမံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏဿ သမန္တစက္ခူတိ၊ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂဉာဏာနံ ဓမ္မစက္ခူတိ။ **အပ္ပရဇက္ခေ**တိအာဒိသု ယေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ပညာစက္ခုမှိ ရာဂါဒိရဇံ အပ္ပံ၊ တေ **အပ္ပရဇက္ခာ**။ ယေသံ တံ မဟန္တံ၊ တေ **မဟာရဇက္ခာ**။ ယေသံ သဒ္ဓါဒိနိ ဇုန္ဒြိယာနိ တိက္ခာနိ၊ တေ **တိက္ခိန္ဒြိယာ**။ ယေသံ တာနိ မုဒူနိ၊ တေ **မုဒိန္ဒြိယာ**။ ယေသံ တေယေဝ သဒ္ဓါဒယော အာကာရာ သုန္ဒရာ၊ တေ **သွာကာရာ**။ ယေ ကထိတကာရဏံ သလ္လက္ခေန္တိ၊ သုခေန သက္ကာ ဟောန္တိ ဝိညာပေတုံ၊ တေ **သုဝိညာပယာ**။ ယေ ပရလောကဉ္စေဝ ဝဇ္ဇဉ္စ ဘယတော ပဿန္တိ၊ တေ **ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော** နာမ။

အယံ ပနေတ္ထ ပါဠိ—“သဒ္ဓေါ ပုဂ္ဂလော အပ္ပရဇက္ခော၊ အသဒ္ဓေါ ပုဂ္ဂလော မဟာရဇက္ခော။ အာရဒ္ဓဝီရိယော၊ ကုသိတော။ ဥပဋ္ဌိတသ္သတိ၊ မုဋ္ဌသ္သတိ။ သမာဟိတော၊ အသမာဟိတော။ ပညဝါ၊ ဒုပ္ပညော ပုဂ္ဂလော မဟာရဇက္ခော။ တထာ သဒ္ဓေါ ပုဂ္ဂလော တိက္ခိန္ဒြိယော။ပ။ ပညဝါ ပုဂ္ဂလော ပရလောက-ဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိ၊ ဒုပ္ပညော ပုဂ္ဂလော န ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိ။

၁-၃ ၁-၅၆-ဖိဋ္ဌေ။

လောကောတိ ခန္ဓလောကော၊ အာယတနလောကော၊ ဓာတုလောကော၊ သမ္ပတ္တိဘ၀လောကော၊ သမ္ပတ္တိသမ္ဘ၀လောကော၊ ဝိပတ္တိဘ၀လောကော၊ ဝိပတ္တိသမ္ဘ၀လောကော၊ ကော လောကော သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ။ ဒွေ လောကာ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ။ တယော လောကာ တိဿော ဝေဒနာ။ စတ္တာရော လောကာ စတ္တာရော အာဟာရာ။ ပဉ္စ လောကာ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ဆ လောကာ ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ။ သတ္တ လောကာ သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော။ အဋ္ဌ လောကာ အဋ္ဌ လောကဓမ္မာ။ နဝ လောကာ နဝ သတ္တာ၀ါသာ။ ဒသ လောကာ ဒသာယတနာနိ။ ဒွါဒသ လောကာ ဒွါဒသာယတနာနိ။ အဋ္ဌာရသ လောကာ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော။ ဝဋ္ဋံ သဗ္ဗေ ကိလေသာ ဝဋ္ဋာ၊ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတာ ဝဋ္ဋာ၊ သဗ္ဗေ အဘိသင်္ခါရာ ဝဋ္ဋာ၊ သဗ္ဗေ ဘ၀ဂါမိကမ္မာ ဝဋ္ဋာ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ စ လောကေ ဣမသ္မိံ စ ဝဋ္ဋေ တိဗ္ဗာ ဘယသညာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ သေယျထာပိ ဥက္ခိတ္တာသိကေ ဝဓကေ။ ဣမေဟိ ပညာသာယ အာကာရေဟိ ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဇာနာတိ ပသ္သတိ အညာသိ ပဋိဝိဇ္ဈိ။ ဣဒံ တထာဂတသ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တေ ဉာဏန္တိ[1]။

ဥပ္ပလိနိယန္တိ ဥပ္ပလ၀နေ။ ဣတရေသုပိ ဧသေ၀ နယော။ **အန္ဓော-နိမုဂ္ဂပေါသီနီ**တိ ယာနိ အန္ဓော နိမုဂ္ဂါနေ၀ ပေါသိယန္တိ။ **ဥဒကံ အစ္ဆုဂ္ဂမ္မ ဌိတာနီ**တိ ဥဒကံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ဌိတာနိ။ တတ္ထ ယာနိ အစ္ဆုဂ္ဂမ္မ ဌိတာနိ၊ တာနိ သူရိယရသ္မိသမ္ဖဿံ အာဂမယမာနာနိ ဌိတာနိ အဇ္ဇ ပုပ္ဖနကာနိ။ ယာနိ သမော၁ကံ ဌိတာနိ၊ တာနိ သွေ ပုပ္ဖနကာနိ။ ယာနိ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ အန္ဓော-နိမုဂ္ဂပေါသီနိ၊ တာနိ တတိယဒိ၀သေ ပုပ္ဖနကာနိ။ ဥဒကာ ပန အနုဂ္ဂတာနိ အညာနိပိ သရောဂဥပ္ပလာဒီနိ[2] နာမ အတ္ထိ၊ ယာနိ နေ၀ ပုပ္ဖိဿန္တိ၊ မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခာနေ၀ ဘဝိဿန္တိ။ တာနိ ပါဋိံ နာရုဠှာနိ။ အာဟရိတ္ဝာ ပန ဒိပေတဗ္ဗာနိတိ ဒီပိတာနိ။

ယထေ၀ ဟိ တာနိ စတုဗ္ဗိဓာနိ ပုပ္ဖါနိ၊ ဧ၀မေ၀ ဥဿဋ္ဌိတညူ ဝိပန္ဆိတညူ နေယျော ပဒပရမောတိ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ။ တတ္ထ "ယဿ ပုဂ္ဂလဿ သဟ ဥဒါဟဋ္ဌ၀ေလာယ ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိ၊ အယံ ၀ုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော **ဥဿဋ္ဌိ-တညူ**။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထေ ဝိဘဇိယ-မာနေ ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိ၊ အယံ ၀ုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော **ဝိပန္ဆိတညူ**။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥဒ္ဒေသတော ပရိပုစ္ဆတော ယောနိသော မနသိကရောတော

၁-ခု ၉-၁၁၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သရောဂဥပ္ပလာနိ (သီ)၊ သရေပဂဥပ္ပလာဒီနိ (သျာ၊က)

ကလျာဏမိတ္တော သေဝတော ဘဇတော ပယိရုပါသတော အနုပုဗ္ဗေန မဓာဘိ-သမယော ဟောတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော **နေယျော**။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ ဗဟုမို သုဏတော ဗဟုမို ဘဏတော ဗဟုမို ဓာရယတော ဗဟုမို ဝါစယတော နု တာယ ဇာတိယာ ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော **ပဒပရမော**”[၁]။ တတ္ထ ဘဂဝါ ဥပ္ပလဝနာဒိသဒိသံ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ ဩလောကေန္တော “အဇ္ဇ ပုပ္ဖနကာနိ ဝိယ ဥဿဋ္ဌိတဉ္စ၊ သွေ ပုပ္ဖနကာနိ ဝိယ ဝိပန္နိတဉ္စ၊ တတိယဒိဝသေ ပုပ္ဖနကာနိ ဝိယ နေယျော၊ မဏ္ဍကဏ္ဍပဘဏ္ဍာနိ ပုပ္ဖါနိ ဝိယ ပဒပရမော”တိ အဒ္ဒသ။ ပဿန္တော စ “တ္ဝေကာ အပ္ပရဇက္ခာ၊ တ္ဝေကာ မဟာရဇက္ခာ၊ တတြာပိ တ္ဝေကာ ဥဿဋ္ဌိတဉ္စ”တိ ဧဝံ သဗ္ဗာကာရ-တောဝ အဒ္ဒသ။

တတ္ထ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ ဒုမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာ အတ္ထံ သာဓေတိ။ ပဒပရမာနံ အနာဂတေ ဝါသနတ္ထာယ[၂] ဟောတိ။ အထ ဘဂဝါ ဒုမေသံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အတ္ထာဝဟံ ဓမ္မဒေသနံ ဝိဒိတ္ဝာ ဒေသေတု-ကမျတံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ ပုန သဗ္ဗေပိ တီသု ဘဝေသု သတ္တေ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗဝသေန ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ အကာသိ။ ယေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ကတမေ တေ သတ္တာ အဘဗ္ဗာ၊ ယေ တေ သတ္တာ ကမ္မာဝရဏေန သမန္နာဂတာ ကိလေသာဝရဏေန သမန္နာဂတာ ဝိပါကာဝရဏေန သမန္နာဂတာ အဿဒ္ဓါ အစ္ဆန္ဒိကာ ဒုပ္ပညာ အဘဗ္ဗာ နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ၊ ဣမေ တေ သတ္တာ အဘဗ္ဗာ။ ကတမေ တေ သတ္တာ ဘဗ္ဗာ၊ ယေ တေ သတ္တာ နကမ္မာဝရဏေန။ပ။ ဣမေ တေ သတ္တာ ဘဗ္ဗာ”တိ? တတ္ထ သဗ္ဗေပိ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေ ပဟာယ ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေယေဝ ဥဏ္ဟေန ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ “တ္ဝေကာ ရာဂစရိတာ တ္ဝေကာ ဒေါသမောဟစရိတာ ဝိတက္ကသဒ္ဓါဗုဒ္ဓိစရိတာ”တိ ဆ ကောဋ္ဌာသေ အကာသိ။ ဧဝံ ကတ္ဝာ ဓမ္မံ ဒေသိဿာမိတိ စိန္တေသိ။

ပစ္ဆာဘာသိန္တိ ပတိအဘာသိ်။ **အပါရုတာ**တိ ဝိဝဋာ။ **အမတဿ ဒွါရာ**တိ အရိယမဂ္ဂေါ။ သော ဟိ အမတသ်မိ်တဿ နိဗ္ဗာနဿ ဒွါရံ၊ သော မယာ ဝိဝရိတ္ဝာ ဌပိတောတိ ဒဿေတိ။ **ပမုဉ္စန္တု၊ သဒ္ဓန်** သဗ္ဗေ အတ္တနော သဒ္ဓံ ပမုဉ္စန္တု၊ ဝိဿဇ္ဇေန္တု။ ပစ္ဆိမပဒဒွယေ အယမတ္ထော၊ အဟဉ္ဟိ အတ္တနော ပဂုဏံ သုပ္ပဝတ္တိတမ္ပိ ဣမံ ပဏီတံ ဥတ္တမံ ဓမ္မံ ကာယဝါစာကိလမထသညီ ဟုတ္ဝာ န

၁-အဘိ ၃-၁၄၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အနာဂတတ္ထာယ ဝါသနာ (သီ၊သျာ၊က) ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၆၀-ပိဋ္ဌေ။
၃-အဘိ ၂-၃၅၅၊ ခု ၉-၁၁၉-ပိဋ္ဌေသု။

ဘာသိ"။ ဣဒါနိ ပန သဗ္ဗော ဇနော သဒ္ဓါဘာဇနံ ဥပနေတု၊ ပူရေဿာမိ နေသံ သက်ပ္ပန္တိ။

၂၈၄။ **တဿ မယ္ပံ ဘိက္ခဝေ ဧတဒဟောသီ**တိ ဧတံ အဟောသိ။ **ကဿ နု ခေါ အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျန္တိ** အယံ ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော ဥဒပါဒီတိ အတ္ထော။ ကဒါ ပနေသ ဥဒပါဒီတိ။ ဗုဒ္ဓဘူတဿ အဌမေ သတ္တာဟေ။

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—ဗောဓိသတ္တော ကိရ မဟာဘိနိက္ခမနဒိဝသေ ဝိဝဋံ ဣတ္ထာဂါရံ ဒိသ္ဝာ သံဝိဂ္ဂဟဒယော "ကဏ္ဍကံ အာဟရာ"တိ ဆန္ဒံ အာမန္တေတ္ဝာ ဆန္ဒသဟာယော အဿရာဇပိဋ္ဌိဂတော နဂရတော နိက္ခမိတ္ဝာ ကဏ္ဍကနိဝတ္တနစေတိယဋ္ဌာနံ နာမ ဒဿေတ္ဝာ တီဏိ ရဇ္ဇာနိ အတိက္ကမ္မ အနောမာနဒီတီရေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ပဏ္ဍဝပဗ္ဗတေ နိသိန္နော မဂဓိဿရေန ရညာ နာမဂေါတ္တံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ "ဣမံ ရဇ္ဇံ သမ္ပဋိစ္ဆာဟီ"တိ ဝုတ္တော "အလံ မဟာရာဇ၊ န မယ္ပံ ရဇ္ဇေန အတ္ထော၊ အဟံ ရဇ္ဇံ ပဟာယ လောကဟိတတ္ထာယ ပဓာနံ အနုယုဉ္ဇိတ္ဝာ လောကေ ဝိဝဋ္ဌဒေါ[၁] ဘဝိဿာမီတိ နိက္ခန္တော"တိ ဝတ္ဝာ "တေန ဟိ ဗုဒ္ဓေါ ဟုတ္ဝာ ပဌမံ မယ္ပံ ဝိဇိတံ ဩသရေယျာသီ"တိ ပဋိညံ ဂဟိတော ကာလာမဋ္ဌ ဥဒကဋ္ဌ ဥပသက်မိတ္ဝာ တေသံ ဓမ္မဒေသနာယ သာရံ အဝိန္ဒန္တော တတော ပက္ကမိတ္ဝာ ဥရုဝေဋ္ဌာယ ဆဗ္ဗဿာနိ ဒုက္ကရကာရိကံ ကရောန္တောပိ အမတံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ အသက္ကောန္တော ဩဋ္ဌာရိကာဟာရပဋိသေဝနေန ကာယံ သန္တပ္ပေသိ။

တဒါ စ ဥရုဝေလဂါမေ **သုဇာတာ** နာမ ကုဋုမ္ဗိယဓီတာ[၂] ဧကသ္မိံ နိဂြောဓရုက္ခေ ပတ္ထနံ အကာသိ "သစာဟံ သမာနဇာတိကံ ကုလဃရံ ဂန္တာ ပဌမဂဗ္ဘေ ပုတ္တံ လဘိဿာမိ၊ ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမီ"တိ။ တဿာ သာ ပတ္ထနာ သမိဇ္ဈိ။ သာ ဝိသာခပုဏ္ဏမဒိဝသေ ပါတောဝ ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမီတိ ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယေ ဧဝ[၃] ပါယသံ[၄] ပဋိယာဒေသိ။ တသ္မိံ ပါယသေ ပစ္စမာနေ မဟန္တမဟန္တာ ပုပ္ပုဋ္ဌာ[၅] ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဌာ ဟုတ္ဝာ သဋ္ဌရန္တိ။ ဧကဖုသိတမ္ပိ ဗဟိ န ဂစ္ဆတိ။ မဟာဗြဟ္မာ ဆတ္တံ ဓာရေသိ။ စတ္တာရော လောကပါလာ ခဂ္ဂဟတ္ထာ အာရက္ခံ ဂဏ္ဍိံသု။ သက္ကော အလာတာနိ သမာ-နေန္တော အဂ္ဂိံ ဇာလေသိ။ ဒေဝတာ စတူသု ဒီပေသု ဩဇံ သံဟရိတ္ဝာ

၁-ဝိဝတ္တစ္ဆဒေါ (သီ) ၂-ကုဋုမ္ဗဿ ဓီတာ (က) ၃-ဧဝရူပံ (က)
၄-ပါယာသံ (သီ၊ သျာ၊ က) ၅-ဗုဗ္ဗုဋ္ဌာ (သီ၊ သျာ)

တတ္ထ ပက္ခိပိံသု။ ဗောဓိသတ္တော ဘိက္ခာစာရကာလံ အာဂမယမာနော ပါတောဝ ဂန္ဓာ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ ရုက္ခမူလေ သောဓနတ္ထာယ[၁] ဂတာ ဓာတီ အာဂန္ဓာ သုဇာတာယ အာရောစေသိ "ဒေဝတာ ရုက္ခမူလေ နိသိန္နာ"တိ။ သုဇာတာ သဗ္ဗံ ပသာဓနံ ပသာဓေတ္ဝာ သတသဟဿဃ္ဃနိကေ သုဝဏ္ဏ-ထာလေ ပါယသံ ဝဓုတ္ဝာ အပရာယ သုဝဏ္ဏပါတိယာ ပိဒဟိတ္ဝာ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဂတာ မဟာပုရိသံ ဒိသ္ဝာ သဟေဝ ပါတိယာ ဟတ္ထေ ဌပေတ္ဝာ ဝန္ဒိတ္ဝာ "ယထာ မယ္ဟံ မနောရထော နိပ္ပန္နော၊ ဧဝံ တုမ္ဟာကမ္ပိ နိပ္ပဇ္ဇတူ"တိ ဝတ္ဝာ ပက္ကာမိ။

ဗောဓိသတ္တော နေရဉ္ဇရာယ တီရံ ဂန္ဓာ သုဝဏ္ဏထာလံ တီရေ ဌပေတ္ဝာ နှတ္ဝာ ပစ္စုတ္တရိတ္ဝာ ဧကူနပဏ္ဏာသပိဏ္ဍေ ကရောန္တော ပါယသံ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ "သစာဟံ အဇ္ဇ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝါမိ၊ ထာလံ ပဋိသောတံ ဂစ္ဆတူ"တိ ခိပိ။ ထာလံ ပဋိသောတံ ဂန္ဓာ ထောကံ ဌတ္ဝာ ကာလနာဂရာဇဿ ဘဝနံ ပဝိသိတ္ဝာ တိဏ္ဏံ ဗုဒ္ဓါနံ ထာလာနိ ဥက္ခိပိတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။

မဟာသတ္တော ဝနသဏ္ဍေ ဒိဝါဝိဟာရံ ကတ္ဝာ သာယနှသမယေ **သောတ္တိ-ယေန**[၂] ဒိန္နာ အဋ္ဌ တိဏမုဋ္ဌိယော ဂဟေတ္ဝာ ဗောဓိမဏ္ဍံ အာရုယ္ဟ ဒက္ခိဏ-ဒိသာဘာဂေ အဋ္ဌာသိ။ သော ပဒေသော ပဒုမိနိပတ္တေ ဥဒကဗိန္ဒု ဝိယ အကမ္ပိတ္ထ။ မဟာသတ္တော "အယံ မမ ဂုဏံ ဓာရေတုံ နသက္ကောတီ"တိ ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂံ အဂမာသိ၊ သောပိ တထေဝ အကမ္ပိတ္ထ။ ဥတ္တရဒိသာဘာဂံ အဂမာသိ၊ သောပိ တထေဝ အကမ္ပိတ္ထ။ ပုရတ္ထိမဒိသာဘာဂံ အဂမာသိ၊ တတ္ထ ပလ္လင်္ကပ္ပမာဏံ ဌာနံ သုနိခါတဗ္ဗန္ဒခိလော ဝိယ နိစ္စလမဟောသိ။ မဟာသတ္တော "ဗ္ဗဒံ ဌာနံ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ကိလေသဘဉ္ဇနဝိဒ္ဓံသနဋ္ဌာန"န္တိ တာနိ တိဏာနိ အဂ္ဂေ ဂဟေတ္ဝာ စာလေသိ။ တာနိ စိတ္တကာရေန တူလိကဂ္ဂေန ပရိစ္ဆိန္နာနိ ဝိယ အဟေသုံ။ ဗောဓိသတ္တော "ဗောဓိံ အပ္ပတ္ဝာ ဗ္ဗမံ ပလ္လင်္ကံ နဘိန္ဒိဿာမီ"တိ စတုရင်္ဂဝီရိယံ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္ဝာ နိသီဒိ။

တခ်ဏညေဝ မာရော ဗာဟုသဟဿံ မာပေတ္ဝာ ဒိယမုယောဇနသတိကံ ဂိရိမေခလံ နာမ ဟတ္ထိံ အာရုယ္ဟ နဝယောဇနံ မာရဗလံ ဂဟေတ္ဝာ အဒ္ဓက္ခိ-ကေန ဩလောကယမာနော ပဗ္ဗတော ဝိယ အဇ္ဈောတ္ထရန္တော ဥပသင်္ကမိ။ မဟာသတ္တော "မယ္ဟံ ဒသ ပါရမိယော ပူရေန္တဿ အညော သမဏော ဝါ

၁-ရုက္ခမူလသောဓနတ္ထာယ (သီ)၊ ရုက္ခမူလံ သောဓနတ္ထာယ (သျာ)

၂-သောတ္ထိကေန (သီ)၊ သောတ္ထိယေန (သျာ၊ က)

ဗြာဟ္မဏော ၀ါ ဒေ၀ေါ ၀ါ မာရော ၀ါ ဗြဟ္မာ ၀ါ သင်္ခိ နတ္ထိ၊ ၀ေဿန္တရတ္တ-ဘာ၀ေ ပန မယံ သတ္တသု ၀ါရေသု မဟာပထ၀ိ သင်္ခိ အဟောသိ၊ ဇာဒါနိ၀ိ မေ အယမေ၀ အစေတနာ ကဋ္ဌကလိင်္ဂရူပမာ မဟာပထ၀ိ သင်္ခိ”တိ ဟတ္ထိ ပသာရေတိ။ မဟာပထ၀ိ တာ၀ဒေ၀ အယဒဏ္ဍေန ပဟတံ ကံသထာလံ ၀ိယ ရ၀သတံ ရ၀သဟဿံ မုဉ္ဇမာနာ ၀ိရ၀ိတ္ဝာ ပရိ၀တ္တမာနာ မာရဗလံ စက္ကဝါဠ-မုခ၀ဋ္ဋိယံ မုဉ္ဇနမကာသိ။ မဟာသတ္တော သူရိယေ ဓရမာနေယေ၀ မာရဗလံ ၀ိဓမိတ္ဝာ ပဌမယာမေ ပုဗ္ဗေနိ၀ါသဉ္စ, မဇ္ဈိမယာမေ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ ၀ိသောဓေတ္ဝာ ပစ္ဆိမယာမေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ ဉာဏံ သြတာရေတ္ဝာ ၀ဋ္ဋ၀ဝဋ္ဋံ သမ္မသိတ္ဝာ အရဏ္ဏာဒယေ ဗုဒ္ဓေါ ဟုတ္ဝာ “မယာ အနေကကပ္ပကောဋိသတသဟဿံ အဒ္ဓါနံ ဇုမသ္သ ပလ္လင်္ကသ္သ အတ္ထာယ ၀ါယာမော ကတော”တိ သတ္တာဟံ ကေပလ္လင်္ကေန နိသိဒိ။ အထေကစ္စာနံ ဒေ၀တာနံ “ကိံ နု ခေါ အညေပိ ဗုဒ္ဓတ္တကရာ ဓမ္မာ အတ္ထိ”တိ ကင်္ခါ ဥဒပါဒိ။

အထ ဘဂ၀ါ အဋ္ဌမေ ဒိ၀သေ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ဒေ၀တာနံ ကင်္ခံ ဥတ္ဝာ ကင်္ခါ၀ိဓမနတ္ထံ အာကာသေ ဥပ္ပတိတ္ဝာ ယမကပါဋိဟာရိယံ ဒသ္သေတ္ဝာ တာသံ ကင်္ခံ ၀ိဓမိတ္ဝာ ပလ္လင်္ကတော ဤသကံ ပါစိနနိသိတေ ဥတ္တရဒိသာ-ဘာဂေ ဌတ္ဝာ စတ္တာရိ အသင်္ခေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ ပူရိတာနံ ပါရမီနံ ဖလာဓိဂမဋ္ဌာနံ ပလ္လင်္ကဉ္စေ၀ ဗောဓိရုက္ခဉ္စ အနိမိသေဟိ အက္ခီဟိ သြလောကယ-မာနော သတ္တာဟံ ၀ိတိနာမေသိ၊ တံ ဌာနံ **အနိမိသစေတိယံ** နာမ ဇာတံ။

အထ ပလ္လင်္ကသ္သ စ ဌိတဋ္ဌာနသ္သ စ အန္တရာ ပုရတ္ထိမပစ္ဆိမတော အာယတေ ရတနစင်္ကမေ စင်္ကမန္တော သတ္တာဟံ ၀ိတိနာမေသိ၊ တံ ဌာနံ **ရတနစင်္ကမစေတိယံ** နာမ ဇာတံ။ တတော ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ ဒေ၀တာ ရတနဃရံ မာပယိံသု၊ တတ္ထ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတ္ဝာ အဘိဓမ္မပိဋကံ ၀ိသေသတော စေတ္ထ အနန္တနယ-သမန္တပဋ္ဌာနံ ၀ိစိနန္တော သတ္တာဟံ ၀ိတိနာမေသိ၊ တံ ဌာနံ **ရတနဃရစေတိယံ** နာမ ဇာတံ။ ဧ၀ံ ဗောဓိသမီပေယေ၀ စတ္တာရိ သတ္တာဟာနိ ၀ိတိနာမေတ္ဝာ ပဏ္ဍမေ သတ္တာဟေ ဗောဓိရုက္ခမူလာ ယေန အဇပါလနိဂ္ရောဓော တေနုပ-သင်္ကမိ၊ တတြာပိ ဓမ္မံ ၀ိစိနန္တော်ယေ၀ ၀ိမုတ္တိသုခဉ္စ ပဋိသံ၀ေဒေန္တော နိသီဒိ၊ ဓမ္မံ ၀ိစိနန္တော စေတ္ထ ဧ၀ံ အဘိဓမ္မေ နယမဂ္ဂံ သမ္မသိ၊ ပဌမံ ဓမ္မသင်္ဂဏိ-ပကရဏံ နာမ၊ တတော ၀ိဘင်္ဂပကရဏံ၊ ဓာတုကထာပကရဏံ၊ ပုဂ္ဂလပညတ္တိ-ပကရဏံ၊ ကထာ၀တ္ထု နာမ ပကရဏံ၊ ယမကံ နာမ ပကရဏံ၊ တတော မဟာပကရဏံ ပဋ္ဌာနံ နာမာတိ။

၁-သမ္မသန္တော (သီ၊ သျာ၊ က)

တတ္ထဿ သဏ္ဌသုခုမပဋ္ဌာနမှိ စိတ္တေ ဩတိဏ္ဏေ ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပီတိယာ ဥပ္ပန္နာယ လောဟိတံ ပသီဒိ၊ လောဟိတေ ပသန္နေ ဆဝိ ပသီဒိ၊ ဆဝိယာ ပသန္နာယ ပုရတ္ထိမကာယတော ကူဋာဂါရာဒိပ္ပမာဏာ ရသ္မိယော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ အာကာသေ ပက္ခန္ဒဆဒ္ဒန္တနာဂကုလံ ဝိယ ပါစီနဒိသာယ အနန္တာနိ စက္ကဝါဋာနိ ပက္ခန္ဒာ၊ ပစ္ဆိမကာယတော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ပစ္ဆိမဒိသာယ၊ ဒက္ခိဏ်သကူဋတော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဒက္ခိဏဒိသာယ၊ ဝါမံသကူဋတော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဥတ္တရဒိသာယ အနန္တာနိ စက္ကဝါဋာနိ ပက္ခန္ဒာ၊ ပါဒတလေဟိ ပဝါဋက်ရဝဏ္ဏာ ရသ္မိယော နိက္ခမိတ္ဝာ မဟာပထဝိ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ဥဒကံ ဒ္ဓိဓာ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဝါတက္ခန္ဓံ ပဒါလေတ္ဝာ အဇဋာကာသံ ပက္ခန္ဒာ၊ သီသတော သမ္ပရိဝတ္တိယမာနံ မဏိဒါမံ ဝိယ နီလဝဏ္ဏာ ရသ္မိဝဋ္ဌိ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဆ ဒေဝလောကေ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ နဝ ဗြဟ္မလောကေ ဝေဟပ္ဖလေ ပဉ္စ သုဒ္ဓါဝါသေ စ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ စတ္တာရော အာရုပ္ပေ အတိက္ကမ္မ အဇဋာကာသံ ပက္ခန္ဒာ။ တသ္မိ ဒိဝသေ အပရိမာဏေသု စက္ကဝါဋေသု အပရိမာဏာ သတ္တာ သဗ္ဗေ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာဝ အဟေသုံ။ တံ ဒိဝသံ စ ပန ဘဂဝတော သရီရာ နိက္ခန္တာ ယာဝဇ္ဇဒိဝသာပိ တာ ရသ္မိယော အနန္တာ လောကဓာတုယော ဂစ္ဆန္တိယေဝ။

ဧဝံ ဘဂဝါ အဇပါလနိဂြောဓေ သတ္တာဟံ ဝီတိနာမေတ္ဝာ တတော အပရံ သတ္တာဟံ မုစလိန္ဒေ နိသီဒိ၊ နိသိန္နမတ္တဿေဝ[1] စဿ သကလံ စက္ကဝါဋဂဗ္ဘံ ပူရေန္တော မဟာအကာလမေဃော ဥဒပါဒိ။ ဧဝရူပေါ ကိရ မဟာမေဃော ဒ္ဓိသုယေဝ ကာလေသု ဝဿတိ စက္ကဝတ္တိမှိ ဝါ ဥပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ ဝါ။ ဣဓ ဗုဒ္ဓကာလေ ဥဒပါဒိ။ တသ္မိ ပန ဥပ္ပန္နေ မုစလိန္ဒော နာဂရာဇာ စိန္တေသိ "အယံ မေဃော သတ္ထရိ မယ္ဟံ ဘဝနံ ပဝိဋ္ဌမတ္တေဝ ဥပ္ပန္နော၊ ဝါသာဂါရမဿ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဌတီ"တိ။ သော သတ္တရတနမယံ ပါသာဒံ နိမ္မိနိတုံ သက္ကောန္တောပိ ဧဝံ ကတေ မယ္ဟံ မဟပ္ဖလံ နဘဝိဿတိ၊ ဒသဗလဿ ကာယဝေယျာဝစ္စံ ကရိဿာမီတိ မဟန္တံ အတ္တဘာဝံ ကတ္ဝာ သတ္ထာရံ သတ္တက္ခတ္တုံ ဘောဂေဟိ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ ဥပရိ ဖဏံ ဓာရေသိ၊ ပရိက္ခေပဿ အန္တော ဩကာသော ဟေဋ္ဌာ လောဟပါသာဒပ္ပမာဏော အဟောသိ၊ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတေန ဣရိယာပထေန သတ္ထာ ဝိဟရိဿတီတိ နာဂရာဇဿ အဇ္ဈာသယော အဟောသိ၊ တသ္မာ ဧဝံ မဟန္တံ ဩကာသံ ပရိက္ခိပိ၊ မဇ္ဈေ ရတနပလ္လင်္ကော ပညတ္တော ဟောတိ၊ ဥပရိ သုဝဏ္ဏတာရကဝိစိတ္တံ သမောသရိတဂန္ဓဒါမကုသုမဒါမစေလဝိတာနံ အဟောသိ၊ စတူသု ကောဏေသု ဂန္ဓတေလေန ဒီပါ ဇလိတာ၊ စတူသု ဒိသာသု ဝိဝရိတ္ဝာ

၁-နိသိန္နမတ္တေယေဝ (က)

စန္ဒနကရဏ္ဍကာ ဌပိတာ။ ဧ၀ံ ဘဂ၀ါ တံ သတ္တာဟံ တတ္ထ ဝိတိနာမေတ္ဝာ တတော အပရံ သတ္တာဟံ ရာဇာယတနေ နိသိဒိ။

အဒ္ဒမေ သတ္တာဟေ သက္ကေန ဒေ၀ါနမိန္ဒေန အာဘတံ ဒန္တကဋ္ဌ ဩသဓ-ဟာရိတကဉ္စ ခါဒိတ္ဝာ မုခံ ဓောဝိတ္ဝာ စတ္ဂုဟိ လောကပါလေဟိ ဥပနီတေ ပစ္စဍ္ဎေ သေလမယေ ပတ္တေ **တပုဿဘလ္လိကာနံ** ဝိက္ကေပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ပုန ပစ္စာဂန္ဒ္ဝာ အဇပါလနိဂြောဓေ နိသိန္နဿ သမ္မုဋ္ဌါနံ အာစိက္ခော အယံ ဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ။

တတ္ထ **ပက္ကိတောတိ** ပက္ကိစ္ဆေန သမန္နာဂတော။ **ဝိယတ္တောတိ** ဝေယ္ယတ္တိ-ယေန သမန္နာဂတော။ **မေဓာ၀ီတိ** ဌာနုပ္ပတ္တိယာ[1] ပညာယ သမန္နာဂတော။ **အပ္ပရဇက္ခဇာတိကော**တိ သမာပတ္တိယာ ဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ နိက္ကိလေသဇာတိကော ဝိသုဒ္ဓသတ္တော။ **အာဇာနိဿတီ**တိ သလ္လက္ခေဿတိ ပဋိဝိဇ္ဈိဿတိ။ **ဉာဏဉ္စ ပန မေ**တိ မယ္ဟမိ သမ္မညတညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဘဂ၀ါကိရ ဒေ၀တာယ ကထိတေနေ၀ နိဋ္ဌံ အဂန္ဒ္ဝာ သယမ္ဟိ သမ္မညတညာဏေန သြလောကေန္တော ဇာတော သတ္တမ-ဒိ၀သမတ္ထကေ ကာလံ ကတ္ဝာ အာကိဉ္စညာယတနေ နိမ္မတ္တောတိ အဒ္ဒသ။ တံ သန္ဓာယာဟ "ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ"တိ။ **မဟာဇာနိယော**တိ သတ္တဒိ၀သဗ္ဘန္တရေ ပတ္တမ္ဘမဂ္ဂဖလတော ပရိဟီနတ္တာ မဟတီ ဇာနိ အဿာတိ **မဟာဇာနိယော**။ အက္ခဏေ နိမ္မတ္တတ္တာ[2] ဂန္ဒ္ဝာ ဒေသိယမာနံ ဓမ္မံ၀ိဿ သောတုံ သောတပ္ပသာဒေါ နတ္ထိ၊ ဇ္ဈ ဓမ္မဒေသနဋ္ဌာနံ အာဂမနပါဒါ၀ိ နတ္ထိ၊ ဧ၀ံ မဟာဇာနိယော ဇာတောတိ ဒဿေတိ။ **အဘိဒေါသကာလက်တောတိ** အမုရတ္တေ ကာလက်တော။ **ဉာဏဉ္စ ပန မေ**တိ မယ္ဟမိ သမ္မညတညာဏံ ဥဒပါဒိ။ ဇ္ဈဓာ၀ိ ကိရ ဘဂ၀ါ ဒေ၀တာယ ဝစနေန သန္နိဋ္ဌာနံ အကတ္ဝာ သမ္မညတ-ညာဏေန သြလောကေန္တော "ဟိယျော အမုရတ္တေ ကာလံကတ္ဝာ ဥဒကော ရာမပုတ္တော နေ၀သညာနာသညာယတနေ နိမ္မတ္တော"တိ အဒ္ဒသ။ တသ္မာ ဧ၀-မာဟ။ သေသံ ပုရိမနယသဒိသမေ၀။ **ဗဟုကာရာ**တိ ဗဟူပကာရာ။ **ပဓာန-ပဟိတတ္တံ ဥပဒ္ဒဟိ**[3]**သူ**တိ ပဓာနတ္ထာယ ပေသိတတ္တဘာ၀ံ ဝသနဋ္ဌာနေ ပရိ-ဝေဏသမ္မဇ္ဇနေန ပတ္တစီ၀ရံ ဂဟေတ္ဝာ အနုဗန္ဓနေန မုခေါဒကဒန္တကဋ္ဌါနာဒိနာ စ ဥပဋ္ဌဟိ[4]သု။ ကေ ပန တေ **ပဉ္စ၀ဂ္ဂိယာ** နာမ? ယေတေ—

၁-ဌာနုပ္ပတ္တိကာယ (သျာ၊က) ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၄၅-ပိဋ္ဌေ။　　၂-နိမ္မတ္တော (သီ၊ သျာ၊က)

ရာမော ဓဇော လက္ခဏော ဇောတိမန္တိ ၁၊
ယညော သုဘောဇော သုယာမော သုဒတ္တော။
ဇေတေ တဒါ အဋ္ဌ အဟေသုံ ဗြာဟ္မဏာ၊
ဆဋ္ဌဂ်ဝါ မန္တံ ဝိယာကရိ်ံသူတိ။

ဗောဓိသတ္တသ္သ ဇာတကာလေ သုဝိနပဋိဂ္ဂါဟကာ စေဝ လက္ခဏပဋိဂ္ဂါ-ဟကာ စ အဋ္ဌ ဗြာဟ္မဏာ။ တေသု တယော ဒွေဓာ ဗျာကရိ်ံသု "ဣမေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော အဂါရံ အဇ္ဈာဝသမာနော ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ၂၊ ပဒ္မဇမာနော ဗုဒ္ဓေါ"တိ။ ပဉ္စ ဗြာဟ္မဏာ ကေဝသဗျာကရဏာ အဟေသုံ "ဣမေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော အဂါရေန တိဋ္ဌတိ၊ ဗုဒ္ဓေါဝ ဟောတီ"တိ။ တေသု ပုရိမာ တယော ယထာမန္တာပဒံ ဂတာ၊ ဣမေ ပန ပဉ္စ မန္တာပဒံ အတိက္ကန္တာ။ တေ အတ္တနာ လဒ္ဓံ ပုတ္တာပတ္တိံ ဉတကာနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ "အယံ မဟာပုရိသော အဂါရံ န အဇ္ဈာဝသိဿတိ၊ ကေန္တေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ"တိ နိဗ္ဗိတက္ကာ ဗောဓိသတ္တံ ဥဒ္ဒိဿ သမဏပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတာ။ တေသံ ပုတ္တာတိဝဝဒန္တိ။ တံ အဋ္ဌကထာယ ပဋိက္ခိတ္တံ။

ဇေတေ ကိရ ဒဟရကာလေယေဝ ဗဟူ မန္တေ ဇာနိ်သု၊ တသ္မာ တေ ဗြာဟ္မဏာ အာစရိယဋ္ဌာနေ ဌပယိ်သု။ တေ ပန္နာ အမှေဟိ ပုတ္တာဒါရဇဋ္ဌံ ဆဋ္ဌေတွာ[၃] နု သက္ကာ ဘဝိဿတိ ပဗ္ဗဇိတုန္တိ ဒဟရကာလေယေဝ ပဗ္ဗဇိတွာ ရမဏီယာနိ သေနာသနာနိ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ ဝိစရိ်သု။ ကာလေန ကာလံ ပန "ကိ်ံ ဘော မဟာပုရိသော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော"တိ ပုစ္ဆန္တိ။ မနုဿာ "ကုဟိ်ံ တုမှေ မဟာပုရိသံ ပဿိဿထ၊ တိသု ပါသာဒေသု တိဝိမ-နာဋကမဏ္ဍေ ဒေဝေါ ဝိယ သမ္ပတ္တိ်ံ အနုဘောတီ"တိ ဝဒန္တိ။ တေ သုတွာ "နု တာဝ မဟာပုရိသသ္သ ဉာဏံ ပရိပါကံ ဂစ္ဆတီ"တိ အပ္ပေါဿုက္ကာ ဝိဟရိ်သု-ယေဝ။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ ဘဂဝါ "ဗဟုကာရာ ခေါ ဣမေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ"တိ အာဟ။ ကိ်ံ ဥပကာရကာနံယေဝ ဒေ သေ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ အနုပကာရကာနံ နု ဒေသေတီတိ။ နော နု ဒေသေတိ။ ပရိစယဝသေန ဟေသ အာဋာရဇ္ဇော ကာလာမံ ဥဒကဿ ရာမပုတ္တံ သြလောကေသိ။ တေသ္မိ်ံ ပန ဗုဒ္ဓက္ခေတ္တေ ဌပေတွာ အညာသိကောဏ္ဍညံ[၄] ပဌမံ ဓမ္မံ သစ္ဆိကာတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ ကသ္မာ? တထာဝိဓဥပနိဿယတ္တာ။

၁-လက္ခဏော စာပိ မန္တိ (သီ) ၂-စက္ကဝတ္တိ (သျာ၊က)
၃-ပုတ္တာဒါရဇဋ္ဌံ ဘိန္ဒိတွာ (သီ)၊ ပုတ္တာဒါရဇနံ ဆိန္ဒိတွာ (သျာ)
၄-အညာကောဏ္ဍညံ (သီ၊သျာ)၊ အညာတကောဏ္ဍညံ (က)

ပုဗ္ဗေ ကိရ ပုညကရဏကာလေ ဒွေ ဘာတရော အဟေသုံ။ တေ ဧကတော၀ သဿံ အကံသု။ တတ္ထ ဇေဋ္ဌကဿ "ကေသ္မိံ သဿေ နု၀ါရေ အဂ္ဃသဿဒါနံ မယာ ဒါတဗ္ဗ"န္တိ အဟောသိ။ သော ၀ပ္ပကာလေ ဗီဇဂ္ဂံ နာမ ဒတ္ဝာ ဂဟ္ဏကာလေ ကနိဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ မန္တေသိ "ဂဟ္ဏကာလေ ဂဟ်ံ ဖာလေတ္ဝာ ဒဿာမာ"တိ။ ကနိဋ္ဌော "တရဏသဿံ နာသေတုကာမောသီ"တိ အာဟ။ ဇေဋ္ဌော ကနိဋ္ဌဿ အနနု၀တ္တနဘာ၀ံ ဉတ္ဝာ ခေတ္တံ ဂိဘဇိတ္ဝာ အတ္တနော ကောဋ္ဌာသတော ဂဟ်ံ ဖာလေတ္ဝာ ခီရံ နီဟရိတ္ဝာ သပ္ပိဖာဏိတေဟိ ယောဇေတ္ဝာ အဒါသိ၊ ပုထုကကာလေ ပုထုကံ[1] ကာရေတ္ဝာ အဒါသိ၊ လာယနေ လာယနဂ္ဂံ[2] ဝေဏိကရဏေ ဝေဏဂ္ဂံ ကလာပါဒိသု ကလာပဂ္ဂံ ခဠဂ္ဂံ ဘဏ္ဍဂ္ဂံ ကောဋ္ဌဂ္ဂန္တိ ဧ၀ံ ဧကသဿေ နု၀ါရေ အဂ္ဂဒါနံ အဒါသိ။ ကနိဋ္ဌော ပနဿ ဉဒ္ဓရိတ္ဝာ အဒါသိ၊ တေသု ဇေဋ္ဌော အညာသိ-ကောဏ္ဍညတ္ထေရော ဇာတော၊ ကနိဋ္ဌော သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကော။ ဣတိ ဧကသ္မိံ သဿေ နု၀န္နံ အဂ္ဂဒါနာနံ ဒိန္နတ္တာ ဌပေတ္ဝာ ထေရံ အညော ပဌမံ ဓမ္မံ သစ္ဆိကာတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ "ဗဟုကာရာ ခေါ ဣမေ ပဗ္ဗဇိတာ"တိ ဣဒံ ပန ဥပကာရာနုဿရဏမတ္တကေနေ၀ ၀ုတ္တံ။

ဣသိပတနေ မိဂဒါယေတိ တသ္မိံ ကိရ ပဒေသေ အနုပုဗ္ဗေန ဗုဒ္ဓေ ပစ္စေက-သမ္ဗုဒ္ဓါ ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတေ သတ္တာဟံ နိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝိတိနာမေတ္ဝာ နိရောဓာ ၀ုဋ္ဌာယ နာဂလတာဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတ္ဝာ အနောတတ္တဒဟေ မုခံ ဓောဝိတ္ဝာ ပတ္တစီ၀ရမာဒါယ အာကာသေန အာဂန္ဆာ နိပတန္တိ။ တတ္ထ စီ၀ရံ ပါရုပိတ္ဝာ နဂရေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ကတဘတ္တကိစ္စာ ဂမနကာလေပိ တတောယေ၀ ဥပ္ပတိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဣတိ ဣသယော ထေ္ထ နိပတန္တိ ဥပ္ပတန္တိ စာတိ တံ ဌာနံ **ဣသိပတန**န္တိ သဒ်္ဓံ ဂတံ။ မိဂါနံ ပန အဘယတ္ထာယ ဒိန္နတ္တာ **မိဂဒါယော**တိ ၀ုစ္စတိ။ တေန ၀ုတ္တံ "ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ"တိ။

၂၀၅။ **အန္တရာ စ ဂယံ အန္တရာ စ ဗောဓိ**န္တိ ဂယာယ စ ဗောဓိဿ စ ၀ိ၀ရေ တိဂါဝုတန္တရေ ဌာနေ။ ဗောဓိမဏ္ဍတော ဟိ ဂယာ တိဏ္ဍံ ဂါဝုတာနိ။ ဗာရာဏသိ အဋ္ဌာရသ ယောဇနာနိ။ ဥပကော ဗောဓိမဏ္ဍာဿ စ ဂယာယ စ အန္တရေ ဘဂ၀န္တံ အဒ္ဒသ။ အန္တရာသဒ္ဒေန ပန ယုတ္တတ္တာ ဥပယောဂ၀စနံ ကတံ။ ဤဒိသေသု စ ဌာနေသု အက္ခရစိန္တကာ "အန္တရာ ဂါမန္တု နဒိံ စ ယာတိ" တိ ဧ၀ံ ဧကမေ၀ အန္တရာသဒ္ဒံ ပယုဇ္ဇန္တိ၊ သော ဒုတိယပဒေနပိ ယောဇေတဗ္ဗော

၁-ပုထုကာ (သီ)၊ ပုထုက်ဂံ (သျာ) ၂-ဒါယနေ ဒါယနဂ်ံ (သီ)

ဟောတိ၊ အယောဇိယမာနေ ဥပယောဂဝစနံ နာ ပါပုဏာတိ။ ဤဓ ပန ယောဇေတွာ ဧဝေ ဝုတ္တောတိ။ **အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နန္တိ** အဒ္ဓါနသဒ္ဒါတံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နံ၊ ဒိဃမဂ္ဂပဋိပန္နန္တိ အတ္ထော။ အဒ္ဓါနမဂ္ဂဂမနသမယဿ ဟိ ဝိဘင်္ဂေ "အဒ္ဓယောဇနံ ဂစ္ဆိဿာမီတိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ"န္တိအာဒိဝစနတော[1] အဒ္ဓယောဇနမ္ပိ အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ဟောတိ။ ဗောဓိမဏ္ဍတော ပန ဂယာ တိဂါဝုတံ။

သမ္ဗာဘိဘူတိ သမ္ဗံ တေဘူမကဓမ္မံ အဘိဘဝိတ္ဝာ ဌိတော။ **သမ္ဗဝိဘူတိ** သမ္ဗံ စတုဘူမကဓမ္မံ အဝေဒိံ အညာသိံ။ **သမ္ဗေသု ဓမ္မေသု အနုပလိတ္တောတိ** သမ္ဗေသု တေဘူမကဓမ္မေသု ကိလေသလေပနေန[2] အနုပလိတ္တော။ **သမ္ဗံ ဇဟောတိ** သမ္ဗံ တေဘူမကဓမ္မံ ဇဟိတ္ဝာ ဌိတော။ **တဏှာက္ခယေ ဝိမုတ္တောတိ** တဏှာက္ခယေ နိဗ္ဗာနေ အာရမ္မဏတော ဝိမုတ္တော။ **သယံ အဘိညာယာတိ** သမ္ဗံ စတုဘူမကဓမ္မံ အတ္တနာဝ ဇာနိတ္ဝာ။ **ကမုဒ္ဒိသေယျန္တိ** ကံ အညံ "အယံ မေ အာစရိယော"တိ ဥဒ္ဒိသေယျံ။

နာ မေ အာစရိယော အတ္ထီတိ လောကုတ္တရမဂ္ဂေ မယှံ အာစရိယော နာမ နတ္ထိ။ **နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလောတိ** မယှံ ပဋိဘာဂပုဂ္ဂလော နာမ နတ္ထိ။ **သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ** သဟေတုနာ[3] နယေန စတ္တာရိ သစ္စာနိ သယံ ဗုဒ္ဓေါ။ **သီတိဘူတောတိ** သဗ္ဗကိလေသဂ္ဂိနိဗ္ဗာပနေန သီတိဘူတော။ ကိလေသာနံယေဝ နိဗ္ဗုတတ္တာ **နိဗ္ဗုတော။ ကာသိနံ ပုရန္တိ** ကာသိရဋ္ဌေ နဂရံ။ **အာဟဉ္ဆံ အမတ-ဒုန္ဒုဘိန္တိ** ဓမ္မစက္ကပဋိလာဘာယ[4] အမတဘေရိံ ပဟရိဿာမီတိ ဂစ္ဆာမိ။ **အရဟသိ အနန္တဇိနောတိ** အနန္တဇိနောတိ[5] ဘဝိတုံ ယုတ္တော။ **ဟုပေယျပါဝုသောတိ** အာဝုသော ဓေမ္မိ နာမ ဘဝေယျ။ **ပဏ္ဏာမီတိ** ဝက်ဟာရဇနပဒံ နာမ အဂမာသိ။

တတ္ထေကံ မိဂလုဒ္ဓကဂါမကံ နိဿာယ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ ဇေဋ္ဌကလုဒ္ဓကော တံ ဥပဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ စ ဇနပဒေ စက္ခာ မက္ခိကာ[6] ဟောန္တိ။ အထ နံ ကောယ စာဋိယာ ဝသာပေသုံ၊ မိဂလုဒ္ဓကော ဒူရေ မိဂံ ဂဏ္ဆန္တော "အမှာကံ အရဟန္တေ မာ ပမဇ္ဇီ"တိ **ဆာဝံ**[7] နာမ မိတရံ အာဏာပေတ္ဝာ အဂမာသိ သဒ္ဓိံ ပုတ္တ-ဘာတုကေဟိ။ သာ စဿ မိတာ ဒဿနိယာ ဟောတိ ကောဋ္ဌာသသမ္ပန္နာ။ ဒုတိယဒိဝသေ **ဥပကော** ဃရံ အာဂတော တံ ဒါရိကံ သမ္ဗံ ဥပစာရံ ကတ္ဝာ

၁-ဝိ ၂-၁၀၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ကိလေသခေပနေန (သျာ) ၃-သမ္မာဟေတုနာ (သီ၊ သျာ)
၄-ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘာယ (သျာ၊က) ၅-အနန္တဇိနောဝိ (က)
၆-မစ္ဆိကာ (သျာ၊ က) ၇-ဆဝံ (သီ)၊ နာဝံ (သျာ)

ဗုဒ္ဓိသိတုံ ဥပဝဘံ ဒိသွာ ရာဝေန အဘိဘူတော ဘုဉ္ဇိတုဒ္ဓိ အသက္ကောန္တော ဘာဇနေန ဘတ္တံ အာဒါယ ဝသနဋ္ဌာနံ ဝန္ဒာ ဘတ္တံ ဧကမန္တေ နိက္ခိပိတ္ဝာ သစေ ဆာဝံ လဘာဒိ၊ ဇိဝါဒိ၊ နော စေ၊ မဏ္ဍမိဘိ နီဆုဟာဆော သယိ။ သတ္ထာမေ ဒိဝသေ မာဝဝိကော အာဝန္ဒာ ဒိဘခံ ဥပကဿ ပဝတ္တိံ ပုဋ္ဆိ။ သာ "ကေ-ဒိဝသမေဝ အာဝန္ဒာ ပုန နာဝဘဝုဒ္ဓော"တိ အာဟ။ မာဝဝိကော အာဝဘ-ဝေသေနော နံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုဋ္ဆိသာမီတိ ဘံဇော်ယော ဝန္ဒာ "ကိံ ဘန္တေ အဋ္ဌါသုက"န္တိ ပါဒေ ဝန္ဒာမသန္တော ပုဋ္ဆိ။ ဥပဝေကော နိဋ္ဌာနေန္တော ပဋိဝတ္တိံ ဃဝ။ သော "ဝဒထ ဘန္တေ၊ ယံ မယာ သဒ္ဓိံ ကထိသာဒီ"တိ အာဟ။ ဥပဝေကော "သစေ ဆာဝံ လဘာဒိ၊ ဇိဝါဒိ၊ နော ဝေ၊ ဥဒ္ဒေဝေန မေ့ကံ သေယျော"တိ အာဟ။ ဇာနာသိ ဝန္ဒ ဘန္တေ ကိဉ္စိ သိပ္ပန္တိ။ နု ဇာနာမိတိ။ နု ဘန္တေ ကိဉ္စိ သိပ္ပံ အဇာနန္တေန သက္ကာ ဃဏ္ဍဝါသံ အဓိဋ္ဌာတုန္တိ။

သော အာဟ "နာဟံ ကိဉ္စိ သိပ္ပံ ဇာနာမိ၊ အဝိစ တုဒ္ဒေကံ မံသဟာရကော ဘဝိဿာမိ၊ မံသဋ္ဌိကိဿာဒီ"တိ။ မာဝဝိကော "အဒ္ဓာကဒ္ဓိ ဒဘဒေဝ ရဋ္ဌ"တိ ဥဋ္ဌာရသာဒ္ဓကံ ဒတွာ ဃရံ အာနေတွာ ဒိဘခံ အဒါသိ၊ တေသံ သံဝါသမန္ဝာယ ဟုတ္ဝော ဝိဇာယိ။ သုဘဒ္ဒေါတိဿ နာမံ အကံသု။ ဆာဝ၊ တဿ ဆောဒနကာလေ "မံသဟာရကဿ ဟုတ္ဝာ, ဒိဝသုဋ္ဌာနကဿ ဟုတ္ဝာ မာ ဆောဒိ"တိ-အာဒိနိ ဝဒမာနာ ဟုတ္ဝာတော်သဒ္ဒေန ဥပဇ္ဈာယံ ဥပဋ္ဌေသိ။ ဘဒ္ဒေ တွံ မံ အနာထောတိ မညသိ။ အဟံ မေ အနုဇ္ဈိနော နာမ သဟာယော။ ဘဿဟံ သန္တိကေ ဝသိဿာမီတိ အာဟ။ ဆာဝါ ဧဝမယံ အဋ္ဌိယတီတိ ဥတွာ ပုနပ္ပုနံ ကထေတိ။ သော ဒကဒိဝသံ အနာဆောဒေတွာဝ မဇ္ဈိမဒေသာဘိမုခေါ ပက္ကာဒ္ဓိ။

ဘဂဝါ စ ဘေန သမယေန သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ မဟာဝိဟာရေ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဟဋ္ဌိကဏ္ဍေဝ ဘိက္ခူ အာဏာပေသိ "ယော ဘိက္ခဝေ 'အနုဇ္ဈိနော'တိ ပုဋ္ဌမာနော အာဝဋ္ဋတိ၊ တဿ မံ ဒယော်ထာ"တိ။ ဥပဝေကော် ခေါ "ကုဟိ အနုဇ္ဈိနော ဝသတီ"တိ ပုဋ္ဌန္တော အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ အာဝန္ဒာ ဝိဟာရမဇ္ဈေ ဌတွာ ကုဟိ အနုဇ္ဈိနောတိ ပုဋ္ဆိ။ ဘံ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော သန္တိကံ နယိသု။ သော ဘဂဝန္တံ ဒိသွာ "သဋ္ဌာနာထ မံ ဘဂဝါ"တိ အာဟ။ အာမ ဥပက သဋ္ဌာနာဒိ၊ ကုဟိ ပန တွံ ဝသိဿာတိ။ ဝက်ဟာရဒနုပဝေ ဘန္တေတိ။ ဥပက မဟလ္လကောသိ ဇာတော ပဗ္ဗဇိတုံ သက္ခိဿသီတိ။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ ဘန္တေတိ။ ဘဂဝါ ပဗ္ဗာဇေတွာ တဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ အဒါသိ။ သော ကမ္မဋ္ဌာနေ ကမ္မံ ကရောန္တော အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌာယ ကာလံ ကတွာ

ဒ-ဋီ၁(သီ)၊ ဇာ၁(ခု ၂-၁၁၂-ထဇိဝါဒီဇာတကဝဏ္ဏနာယံ)

အဝိဟေသု နိဗ္ဗတ္တော။ နိဗ္ဗတ္တက္ခဏေယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတိ။ အဝိဟေသု နိဗ္ဗတ္တမတ္တာ ဟိ သတ္တ ဇနာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ˚သု၊ တေသံ သော အညတရော။

ဝုတ္တဉ္ဉေတံ—

"အဝိဟံ ဥပပန္နာသေ၊ ဝိမုတ္တာ သတ္တ ဘိက္ခဝေါ။
ရာဇဒေါသပရိက္ခီဏာ၊ တိဏ္ဏာ လောကေ ဝိသတ္တိကံ။
ဥပကော ပလဂဏ္ဍော[1] စ၊ ပုက္ကုသာတိ စ တေ တယော။
ဘဒ္ဒိယော ခဏ္ဍဒေဝေါ စ၊ ဗဟုရဂ္ဂိ[2] စ သဂ်ီယော။
တေ ဟိတ္ဝာ မာနုသံ ဒေဟံ၊ ဒိဗ္ဗယောဂံ ဥပစ္စဂု"န္တိ[3]။

၂၀၆။ **သဏ္ဌာပေသု**န္တိ ကတိကံ အကံသု။ **ဗာဟုလ္လိကော**တိ စိဝရဗာဟုလ္လာဒီနံ အတ္ထာယ ပဋိပန္နော။ **ပဓာနဝိဘ္ဘန္တော**တိ ပဓာနတော ဝိဘ္ဘန္တော ဘဋ္ဌော ပရိဟီနော။ **အာဝတ္တော ဗာဟုလ္လာယာ**တိ စိဝရာဒီနံ ဗဟုလဘာဝတ္ထာယ အာဝတ္တော။ **အဝိစ ခေါ အာသနံ ဌပေတဗ္ဗ**န္တိ အဝိစ ခေါ ပနဿ ဥစ္စကုလေ နိဗ္ဗတ္တဿ အာသနမတ္တံ ဌပေတဗ္ဗန္တိ ဝဒိ˚သု။ **နာသက္ခိ˚သူ**တိ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန ဗုဒ္ဓတေဇသာ အဘိဘူတာ အတ္တနော ကတိကာယ ဌာတုံ နာသက္ခိ˚သု။ **နာဓေန စ အာဝုသော ဝါဒေန စ သမုဒါစရန္တီ**တိ ဂေါတမာတိ အာဝုသောတိ စ ဝဒန္တိ။ အာဝုသော ဂေါတမ မယံ ဥရုဝေလာယံ ပဓာနကာလေ တုယ္ဟံ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတ္ဝာ ဝိစရိမှာ၊ မုခေါဒကံ ဒန္တကဋ္ဌံ အဒမှာ၊ ဝုတ္ထပရိဝေဏံ သမ္မဇ္ဇိမှာ၊ ပစ္ဆာ ကော တေ ဝတ္တပ္ပဋိပတ္တိ˚ အကာသိ၊ ကစ္စိ အမှေသု ပက္ကန္တေသု[4] နု စိန္တယိတ္ထာတိ ဇေရ္ဗိ˚ ကထံ ကထေန္တီတိ အတ္ထော။ **ဇုရိယာယာ**တိ ဒုက္ကရ-ဇုရိယာယ။ **ပဋိပဒါယာ**တိ ဒုက္ကရပဋိပတ္တိယာ။ **ဒုက္ကရကာရိကာယာ**တိ ပသတ-ပသတ[5] မုဂ္ဂယူသာဒိအာဟာရကရဏာဒိနာ ဒုက္ကရကရဏေန။ **အဘိဇာနာထ မေ နော**တိ အဘိဇာနာထ နု မမ[6]။ **ဇေရ္ဗိပံ ပဘာဝိတမေတ**န္တိ ဇေတံ ဇေရ္ဗိပံ ဝါကျဘေဒန္တိ အတ္ထော။ အဝိ နု အဟံ ဥရုဝေလာယ ပဓာနေ တုမှာကံ သဒ်ဏ္ဍ-နတ္ထံ အနုက္ကဏ္ဌနတ္ထံ ရတ္တိ˚ ဝါ ဒိဝါ ဝါ အာဂန္ဆာ "အာဝုသော မာ ဝိတက္ကယိတ္ထ၊ မယ္ဟံ သြဘာသော ဝါ နိမိတ္တံ ဝါ ပညာယတီ"တိ ဇေရ္ဗိပံ ကဋ္ဌိ ဝစနဘေဒံ အကာသိန္တိ အဓိပ္ပါယော။ တေ ကေပဒေနေဝ သတိ˚ လဘိတ္ဝာ ဥပ္ပန္နဂါရဝါ "ဟန္ဒ အဇ္ဇါ သေ ဗုဒ္ဓေါ ဇာတော"တိ သဒ္ဒဟိတ္ဝာ **နော ဟေတံ ဘန္တေ**တိ အာဟံသု။ **အသက္ခိ˚ ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌဝဂ်ိယေ ဘိက္ခူ**။ သညာပေတုန္တိ

၁-ဖလဂဏ္ဍော (သီ) ၂-ဗာဟုဒ္ဓိတ္တိ (သီ၊ သျာ) ၃-သံ ၁-၅၉-ဝိဋ္ဌေ။
၄-အဗက္ကန္တေသု (သီ) ၅-ပသတ်ပသတံ (သီ)၊ ပသတအဇ္ဈပသတ (သျာ) ၆-မံ (က)

အဟံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ ဗုဒ္ဓေါ အဟန္တိ ဇာနာပေတုံ အသက္ခိံ။ တဒါ ပန ဘဂဝါ ဥပေါသထဒိဝသေယေဝ အာဂစ္ဆိ။ အတ္တနော ဗုဒ္ဓဘာဝံ ဇာနာ-ပေတ္ဝာ ကောဏ္ဍညတ္ထေရံ ကာယသက္ခိံ ကတ္ဝာ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ္တံ ကထေသိ။ သုတ္တပရိယောသာနေ ထေရော အဌာရသဟိ ဗြဟ္မကောဋိဟိ သဒ္ဓိံ သောတာ-ပတ္တိဖလေ ပတိဌာသိ။ သူရိယေ ဓရမာနေယေဝ ဒေသနာ နိဌာသိ။ ဘဂဝါ တတ္ထေဝ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိ။

ဒွေပိ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဩဝဒါမီတိအာဒိ ပါဋိပဒဒိဝသတော ပဌာယ ပိဏ္ဍပါတတ္ထာယပိ ဂါမံ အပ္ပဝိသနဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တေသံ ဟိ ဘိက္ခူနံ ကမ္မဌာ-နေသု ဥပ္ပန္နမလဝိသောဓနတ္ထံ ဘဂဝါ အန္တောဝိဟာရေယေဝ အဟောသိ။ ဥပ္ပန္နေ ဥပ္ပန္နေ ကမ္မဌာနမလေ တေပိ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော သန္တိကံ ဂန္ဒာ ပုစ္ဆန္တိ။ ဘဂဝါပိ တေသံ နိသိန္နဌာနံ ဂန္ဒာ မလံ ဝိနောဒေတိ။ အထ နေသံ ဘဂဝတာ ဧဝံ နီဟဋဘတ္တေန ဩဝဒိယမာနာနံ ဝပ္ပတ္ထေရော ပါဋိပဒဒိဝသေ သောတာပန္နော အဟောသိ။ ဘဒ္ဒိယတ္ထေရော ဒုတိယာယံ၊ မဟာနာမတ္ထေရော တတိယာယံ၊ အဿဇိတ္ထေရော စတုတ္ထိယံ။ ပက္ခဿ ပန ပဉ္ဇမိယံ သဗ္ဗေဝ တေ ဧကတော သန္နိပါတေတ္ဝာ အနတ္တလက္ခဏသုတ္တံ ကထေသိ၊ သုတ္တပရိယော-သာနေ သဗ္ဗေပိ အရဟတ္တဖလေ ပတိဌဟိံသု။ တေနာဟ "အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္ဇဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ မယာ ဧဝံ ဩဝဒိယမာနာ။ပ။ အနတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ အဇ္ဈဂမံသု။ပ။ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ"တိ။ တ္တေကံ ကထာမဂ္ဂံ ဘဂဝါ ယံ ပုဗ္ဗေ အဝစ "တုမှေပိ မမံ စေဝ ပဉ္ဇဝဂ္ဂိယာနဉ္ဇ မဂ္ဂံ အာရုဌာ၊ အရိယပရိယေသနာ တုမှာကံ ပရိယေသနာ"တိ။ ဇုမံ ဧကမေဝ အနုသန္ဓိံ ဒဿေန္တော အာဟရိ။

၂၇၇။ ဇုဒါနိ ယသ္မာ နု အဂါရိယာနံယေဝ ပဉ္ဇကာမဂုဏပရိယေသနာ ဟောတိ၊ အနဂါရိယာနမ္ပိ စတ္တာရော ပစ္စယေ အပ္ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇန္တာနံ ပဉ္ဇကာမဂုဏဝသေန အနရိယပရိယေသနာ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ ဒဿေတုံ **ပဉ္ဇိမေ ဘိက္ခဝေ ကာမဂုဏာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ နဝရတ္တေသု ပတ္တစီဝရာဒီသု စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါတိအာဒယော စတ္တာရော ကာမဂုဏာ လဗ္ဘန္တိ။ ရသော ပနေတ္ထ ပရိဘောဂရသော ဟောတိ။ မနုညေ ပိဏ္ဍပါတေ ဘေသဇ္ဇေ စ ပဉ္ဇပိ လဗ္ဘန္တိ။ သေနာသနမ္ပိ စီဝရေ ဝိယ စတ္တာရော။ ရသော ပန တ္ထောပိ ပရိဘောဂ-ရသောဝ။ **ယေ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ**တိ ကသ္မာ အာရဘိ? ဧဝံ ပဉ္ဇ ကာမဂုဏေ ဒဿေတ္ဝာ ဇုဒါနိ ယေ ဧဝံ ဝဒေယျုံ "ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဌာယ အနရိယ-ပရိယေသနာ နာမ ကုတော၊ အရိယပရိယေသနာဝ ပဗ္ဗဇိတာန"န္တိ၊ တေသံ ပဋိသေဓနတ္ထာယ "ပဗ္ဗဇိတာနမ္ပိ စတူသု ပစ္စယေသု အပ္ပစ္စဝေက္ခဏပရိဘောဂေါ

အနုရိယပရိယေသနာ ဧဝါ”တိ ဒဿေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဒ္ဓာ။ တတ္ထ **ဂဓိတာ**တိ တဏှာဂေဓေန ဂဓိတာ။ **မုစ္ဆိတာ**တိ တဏှာမုစ္ဆာယ မုစ္ဆိတာ။ **အဇ္ဈောပန္နာ**တိ တဏှာယ အဇ္ဈောဂါဠှာ။ **အနာဒီနဝဒဿာဝိနော**တိ အာဒီနဝံ အပဿန္တာ။ **အနိဿရဏပညာ**တိ နိဿရဏံ ဝုစ္စတိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ။ တေ တေန ဝိရဟိတာ။

ဣဒါနိ တဿတ္ထဿ သာဓကံ ဥပမံ ဒဿေန္တော **သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတြိဒံ သြပမ္မသံသန္ဒနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—အာရညကမဂေါ ဝိယ ဟိ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ လုဒ္ဓကေန အရညေ ဌပိတပါသော ဝိယ စတ္တာရော ပစ္စယာ၊ တဿ လုဒ္ဓဿ ပါသရာသိ° အဇ္ဈောတ္ထရိတ္ဝာ သယနကာလော ဝိယ တေသံ စတ္တာရော ပစ္စယေ အပ္ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ပရိဘောဂကာလေ၊ လုဒ္ဓကေ အာဂန္ဆန္တေ မဂဿ ယေန ကာမံ အဂမနကာလော ဝိယ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ မာရဿ ယထာကာမကရဏီယကာလေ၊ မာရဝသံ ဥပဂတဘာဝေါ အတ္ထော။ မဂဿ ပန အဗဒ္ဓဿ ပါသရာသိ° အဓိသယိတကာလော ဝိယ သမဏ-ဗြာဟ္မဏာနံ စတူသု ပစ္စယေသု ပစ္စဝေက္ခဏပရိဘောဂေါ၊ လုဒ္ဓကေ အာဂန္ဆန္တေ မဂဿ ယေန ကာမံ ဂမနံ ဝိယ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ မာရဝသံ အနုပဂမနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဝိဿဇ္ဇေ**တိ နိဒ္ဒေယော နိရာသင်္ကော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထ-မေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ပါသရာသိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
အရိယပရိယေသနာတိပိ တေသေဝ နာမံ။

၇-ဂုဋ္ဌဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၈၈။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ စူဠဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တံ။ တတ္ထ **သဗ္ဗသေတေန ဝဋ္ဋဝါဘိရဆေနာ**တိ “သေတာ သုဒ်ံ အဿာ ယုတ္တာ ဟောန္တိ သေတာ-လင်္ကာရာ။ သေတော ရထော သေတာလင်္ကာရော သေတပရိဝါရော၊ သေတာ ရသ္မိယော၊ သေတာ ပတောဒလဋ္ဌိ၊ သေတံ ဆတ္တံ၊ သေတံ ဥဏှီသံ၊ သေတာနိ ဝတ္ထာနိ၊ သေတာ ဥပါဟနာ၊ သေတာယ သုဒ်ံ ဝါလဗီဇနိယာ ဗီဇိယတီ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တေန သကလသေတေန စတူဟိ ဝဋ္ဋဝါဟိ ယုတ္တရထေန။

၁-သံ ၃-၄-ဝိဇ္ဇေ။

ရထော စ နာမေသော ဒုဝိဓော ဟောတိ ယော၀ရထော အလက်ာရ-ရထောတိ။ တတ္ထ ယော၀ရထော စတုရဿသဏ္ဌာနော ဟောတိ နာတိမဟာ၊ ဒ္ဝိန္နံ တိဏ္ဏံ ၀ါ ဇနာနံ ဂဟဏသမတ္ထော။ အလက်ာရရထော မဟာ ဟောတိ၊ ဒီဃတော ဒီဃော၊ ပုထုလတော ပုထုလော။ တတ္ထ ဆတ္တဂ္ဂါဟကော ၀ါလဗီဇနိ-ဂ္ဂါဟကော တာလ၀ဏ္ဏဂ္ဂါဟကောတိ ဧ၀ံ အဋ္ဌ ၀ါ ဒသ ၀ါ သုခေန ဋ္ဌာတုံ ၀ါ နိသီဒိတုံ ၀ါ နိပဇ္ဇိတုံ ၀ါ သက္ကောန္တိ၊ အယမ္ပိ အလက်ာရရထောယေ၀။ သော သဗ္ဗော သစက္ကပဉ္စရကုဗ္ဗရော ရဇတပရိက္ခိတ္တော အဟောသိ။ ၀ဋ္ဋ၀ါ ပကတိယာ သေတ၀ဏ္ဏော၀။ ပသာဓနမ္ပိ တာဒိသံ ရဇတမယံ အဟောသိ။ ရသ္မိယောပိ ရဇတပနာဋ္ဌိ သုပရိက္ခိတ္တာ။ ပတောဒလဋ္ဌိပိ ရဇတပရိက္ခိတ္တာ။ ဖြာဟ္မဏောပိ သေတ၀တ္ထံ နိ၀ါသေတ္ဝာ သေတံယေ၀ ဥတ္တရာသင်္ဂံ အကာသိ၊ သေတ၀ိလေပနံ ၀ိလိမ္ပိ၊ သေတမာလံ ၀ိလန္ဓိ၊ ဒသသု အင်္ဂုလီသု အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကာ၊ ကဏ္ဏေသု ကုဏ္ဍလာနိတိ ဧ၀မာဒိအလက်ာရော၀ိသ[1] ရဇတမယော၀ အဟောသိ။ ပရိ၀ါရဖြာဟ္မဏာ၀ိသ ဒသသဟဿမတ္တာ တထေ၀ သေတ၀တ္ထ-၀ိလေပနမာလာလက်ာရာ အဟေသုံ။ တေန ၀ုတ္တံ "သဗ္ဗသေတေန ၀ဋ္ဋ၀ါဘိ-ရထေနာ"တိ။

သာ၀တ္ထိယာ နိယျာတီတိ သော ကိရ ဆန္နံ ဆန္နံ မာသာနံ ဧကေ၀ါရံ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောတိ၊ ဇူတော ဇေတ္တေကေဟိ ဒိ၀သေဟိ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရိသ်တီတိ ပုရေတရမေ၀ ဃောသနာ ကရိယတိ၊ တံ သုတ္ဝာ ယေ နဂရတော နာ ပက္ကန္တာ၊ တေ နာ ပက္ကမန္တိ။ ယေ ပက္ကန္တာ၊ တေပိ "ပုညေ၀တော သိရိသမ္ပတ္တိံ ပသိသာမာ"တိ အာဂန္ဆန္တိ။ ယံ ဒိ၀သံ ဖြာဟ္မဏော နဂရံ အနုဝိစရတိ၊ တဒါ ပါတော၀ နဂရဝိထိယော သမ္မဇ္ဇိတ္ဝာ ၀ါလိကံ သြကိရိတ္ဝာ လာဇပဉ္စမေဟိ ပုပ္ဖေဟိ အဘိပ္ပကိရိတ္ဝာ[2] ပုဏ္ဏဃဋေ ဌပေတ္ဝာ ကဒလိယော စ ဓဇေ စ ဥဿာပေတ္ဝာ သကလနဂရံ ဓူပိတ၀ါသိတံ[3] ကရောန္တိ။ ဖြာဟ္မဏော ပါတော၀ သိသံ နှာယိတ္ဝာ ပုရေဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဝုတ္တနယေနေ၀ သေတ၀တ္ထာဒီဟိ အတ္တာနံ အလင်္ကရိတ္ဝာ ပါသာဒါ သြရုယှ ရထံ အဘိရုဟတိ။ အထ နံ တေ ဖြာဟ္မဏာ သဗ္ဗသေတ၀တ္ထ၀ိလေပနမာလာလင်္ကာရာ သေတဿတ္ထာနိ ဂဟေတ္ဝာ ပရိ၀ါရေန္တိ၊ တတော မဟာဇနသ သန္နိပါတနတ္ထံ ပဌမံယေ၀ တရုဏဒါရကာနံ ဖလာဖလာနိ ဝိကိရိတ္ဝာ တဒနန္တရံ မာသကရူပါနိ၊ တဒနန္တရံ ကဟာပဏော ဝိကိရန္တိ၊ မဟာဇနာ သန္နိပတန္တိ၊ ဥက္ကုဋ္ဌိယော စေ၀ စေလုက္ခေပါ စ ပ၀တ္တန္တိ။ အထ ဖြာဟ္မဏော မင်္ဂလိကသော၀တ္ထိကာဒီသု မင်္ဂလာနိ စေ၀

၁-ဧ၀မာဒိသု.... (သျာ၊က)　　၂-အဘိကိရိတ္ဝာ (သျာ)　　၃-ဓူပဂန္ဓ၀ါသိတံ (သျာ၊က)

သုဝတ္ထိယော စ ကရောန္တေသု မဟာသမ္မတ္တိယာ နဂရံ အနုဝိစရတိ။ ပုညဝန္တာ မနုဿာ ကေဘူမကာဒိပါသာဒေ အာရုယ္ဟ သုကပတ္တသဒိသာနိ ဝါတပါနကဝါဋာနိ ဝိဝရိတ္ဝာ ဩလောကေန္တိ။ ဗြာဟ္မဏော ပိ အတ္တနော ယသသိရိသမ္ပတ္တိယာ နဂရံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တော ဝိယ ဒက္ခိဏဒ္ဒါရာဘိမုခေါ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "သာဝတ္ထိယာ နိယျာတီ"တိ။

ဒိဝါ ဒိဝဿာတိ ဒိဝသဿ ဒိဝါ၊ မဇ္ဈန္တိကာလေတိ အတ္ထော။ **ဗိလောတိကံ ပရိဗ္ဗာဇကန္တိ ဗိလောတိကာ**တိ ဧဝံ ဥတ္ထိလိင်္ဂေါဟာရဝသေန လဒ္ဓနာမံ ပရိဗ္ဗာဇကံ။ သော ကိရ ပရိဗ္ဗာဇကော ဒဟရော ပဌမဝယေ ဌိတော သုဝဏ္ဏ-ဝဏ္ဏော ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကော၊ ပါတော၀ တထာဂတဿ စေ၀ မဟာထေရာနဉ္စ ဥပဋ္ဌာနံ ကတ္ဝာ တိဒဏ္ဍကုဋ္ဌိကာဒိပရိက္ခာရံ အာဒါယ ဇေတ၀နာ နိက္ခမိတ္ဝာ နဂရာဘိမုခေါ ပါယာသိ။ တံ သေ ဒူရတော၀ အာဂစ္ဆန္တံ အဒ္ဒသ။ **တေ-ဒဝေါစာ**တိ အနုဂ္ဂမေန သန္တိကံ အာဂတံ သဉ္ဇာနိတ္ဝာ ဧတံ "ဟန္ဒ ကုတော နု ဘ၀ံ ၀စ္ဆာယနော အာဂစ္ဆတိ"တိ ဂေါတ္တံ ကိတ္တေန္တော ၀စနံ အဝေါစ။ **ပဋ္ဌိတော မညေ**တိ ဘ၀ံ ၀စ္ဆာယနော သမဏံ ဂေါတမံ ပဋ္ဌိတော တိ မညတိ, ဥဒါဟု နောတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

ကော စာဟံ ဘောတိ ဘော သမဏသဿ ဂေါတမဿ ပညာ၀ေယျတ္တိယံ ဇာနနေ အဟံ ကော နာမ။ **ကော စ သမဏသဿ ဂေါတမဿ ပညာ၀ေယျတ္တိယံ ဇာနိဿာမီ**တိ ကုတော စာဟံ သမဏသဿ ဂေါတမဿ ပညာ၀ေယျတ္တိယံ ဇာနိဿာမိ၊ ကေန ကာရဏေန ဇာနိဿာမီတိ။ ဧ၀ံ သဗ္ဗထာပိ အတ္တနော အဇာနနဘာ၀ံ ဒီပေတိ။ **သော်ပိ နူန သ တာဒိသော၀ါ**တိ ယော သမဏသဿ ဂေါတမဿ ပညာ၀ေယျတ္တိယံ ဇာနေယျ၊ သော်ပိ နူန ဒဿ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော တာဒိသော ဗုဒ္ဓေါယေ၀ ဘ၀ေယျ။ သိနေရုံ ၀ါ ဟိမ၀န္တံ ၀ါ ပထဝိံ ၀ါ အာကာသံ ၀ါ ပမေတုကာမေန တပ္ပမာဏော၀ ဒဏ္ဍော ၀ါ ရဇ္ဇု ၀ါ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ။ သမဏသဿ ဂေါတမဿ ပညံ ဇာနန္တေနပိ တဿ ဉာဏသဒိသမေ၀ သဗ္ဗညုတညာဏံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဒီပေတိ။ အာဒရ၀သေန ပနေတ္ထ အာမေဍိတံ ကတံ။ **ဥဠာရာယာ**တိ ဥတ္တရာယ သေဋ္ဌာယ။ **ကော စာဟံ ဘော**တိ ဘော အဟံ သမဏသဿ ဂေါတမဿ ပသံသနေ ကော နာမ။ **ကော စ သမဏံ ဂေါတမံ ပသံသိဿာမီ**တိ ကေန ကာရဏေန ပသံသိဿာမိ။ **ပသတ္ထပသတ္ထော**တိ သဗ္ဗဂုဏာနံ ဥတ္တရိတရေဟိ သဗ္ဗလောကပသတ္ထေဟိ အတ္တနော ဂုဏေဟ၀ ပသတ္ထော၊ နံ တဿ အညေဟိ ပသံသနကိစ္စံ အတ္ထိ။ ယထာ ဟိ စမ္မကပုပ္ဖံ ၀ါ နီလုပ္ပလံ ၀ါ ပဒုမံ ၀ါ လောဟိတစန္ဒနံ ၀ါ အတ္တနော

၀ဏ္ဏဂန္ဓသိရိယာ၀ ပါသာဒိကဇ္ဈေ၀ သုဂန္ဓဇ္ဈ၊ နှ တဿ အာဂန္တုကေဟိ ၀ဏ္ဏဂန္ဓေဟိ ထောမနကိစ္စံ အတ္ထိ၊ ယထာ စ မဏိရတနံ ၀ါ စန္ဒမဏ္ဍလံ ၀ါ အတ္တနော အာလောကေနေ၀ ဩဘာသတိ၊ နှ တဿ အညေန ဩဘာသန-ကိစ္စံ အတ္ထိ၊ ဧ၀ံ သမဏော ဂေါတမော သဗ္ဗလောကပသဒ္ဓေဟိ အတ္တနော ဂုဏေဟေ၀ ပသဒ္ဓော ထောမိတော သဗ္ဗလောကဿ သေဋ္ဌတံ ပါပိတော၊ နှ တဿ အညေန ပသံသနကိစ္စံ အတ္ထိ။ ပသဒ္ဓေဟိ ၀ါ ပသဒ္ဓောတိပိ ပသဒ္ဓပသဒ္ဓော။

ကေ ပသဒ္ဓာ နာမ? ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ကာသိကောသလ-၀ါသိကေဟိ ပသဒ္ဓော၊ ဗိမ္ဗိသာရော အင်္ဂမဂဓ၀ါသိဟိ။ ၀ေသာလိကာ လိစ္ဆ၀ိ ၀ဇ္ဇိရဋ္ဌ၀ါသိဟိ ပသဒ္ဓာ။ ပါ၀ေယျကာ မလ္လာ, ကောသိနာရကာ မလ္လာ, အညေပိ တေ တေ ခတ္တိယာ တေဟိ တေဟိ ဇာနပဒေဟိ ပသဒ္ဓာ။ စင်္ကီ-အာဒယော ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏဂဏေဟိ, အနာထပိ ဏ္ဍိကာဒယော ဥပါသကာ အနေကသတေဟိ ဥပါသကဂဏေဟိ, ဝိသာခါဒယော ဥပါသိကာ အနေက-သတာဟိ ဥပါသိကာဟိ, သကုလုဒါယိအာဒယော ပရိဗ္ဗာဇကာ အနေကေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကသတေဟိ, ဥပ္ပလ၀ဏ္ဏာထေရိအာဒိကာ မဟာသာ၀ိကာ အနေ-ကေဟိ ဘိက္ခုနိသတေဟိ, သာရိပုတ္တထေရာဒယော မဟာသာ၀ကာ အနေက-သတေဟိ ဘိက္ခူဟိ, သက္ကာဒယော ဒေ၀ါ အနေကသဟဿေဟိ ဒေ၀ေဟိ, မဟာဗြဟ္မာဒယော ဗြဟ္မာနော အနေကသဟဿေဟိ ဗြဟ္မေဟိ ပသဒ္ဓာ။ တေ သဗ္ဗေပိ ဒသဗလံ ထောမေန္တိ ၀ဏ္ဏေန္တိ ပသံသန္တိတိ ဘဂ၀ါ "ပသဒ္ဓပသဒ္ဓော"တိ ၀ုစ္စတိ။

အတ္ထ၀သ်ဿ အတ္ထာနိသံသံ။ အထဿ ပရိဗ္ဗာဇကော အတ္တနော ပသာဒ-ကာရဏံ အာစိက္ခန္တော **သေယျထာပိ ဘော ကုသလော နာဂ၀နိကော**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **နာဂ၀နိကော**တိ နာဂ၀နဝါသိကော အနုဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ ပုရိသော။ ပရတော ပန ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ ပုရိသော နာဂ၀နိကောတိ အာဂတော။ **စတ္တာရိ ပဒါနီ**တိ စတ္တာရိ ဉာဏပဒါနိ ဉာဏ၀လဉ္ဇာနိ၊ ဉာဏေန အဂ္ဂဟေတ္ဗာနာနိတိ အတ္ထော။

၂၀၉။ **ခတ္တိယပရိသာ**တိအာဒိသု **ပရိသာ**တိ ပရိသ္ဘေန သမန္နာဂတော။ **နိပုဏော**တိ သဏှ သုခုမဗုဒ္ဓိနော၊ သုခုမအတ္ထန္တရပဋိ၀ိဇ္ဈနသမတ္ထော။ **ကတ-ပရပ္ပ၀ါဒေ**တိ ၀ိညာတပရပ္ပ၀ါဒေ စေ၀ ပရေဟိ သဒ္ဓိံ ကတ၀ါဒပရိစယေ စ။ **၀ါလေ၀ေဓိရူပေ**တိ ၀ါလေ၀ေဓိနဂ္ဂဟသဒိသေ။ **တေ ဘိန္နန္တော မညေ စရန္တီ**တိ

ဝါလဝေဓိ ဝိယ ဝါလံ သုခုမာနိပိ ပရေသံ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ အတ္တနော ပညာဂတေန ဘိန္ဒန္တာ ဝိယ စရန္တီတိ အတ္ထော။ **ပဉ္ဍံ အဘိသခ်ရောန္တီ**တိ ဒုပဒမ္ပိ တိပဒမ္ပိ စတုပ္ပဒမ္ပိ ပဉ္ဍံ ကရောန္တိ။ **ဝါဒံ အာရောပေဿာမာ**တိ ဒေါသံ အာရောပေဿာမ။ **နဲ စေဝ သမဏံ ဂေါတမံ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆန္တီ**တိ ကသ္မာ နဲ ပုစ္ဆန္တိ? ဘဂဝါ ကိရ ပရိသမဇ္ဈေ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ပရိသာယ အဇ္ဈာသယံ ဩလောကေတိ၊ တတော ပဿတိ "ဣမေ ခတ္တိယပဏ္ဍိတာ ဂုဋ္ဌံ ရဟဿံ ပဉ္ဍံ ဩဝဋ္ဌိကသာရံ ကတ္ဝာ အာဂတာ"တိ။ သော တေဟိ အပုဋ္ဌောယေဝ ဧဝရူပေ ပဉ္ဍေ ပုစ္ဆာယ ဧတ္တကာ ဒေါသာ၊ ဝိဿဇ္ဇနေ ဧတ္တကာ၊ အတ္ထေ ပဒေ အက္ခရေ ဧတ္တကာတိ ဣမေ ပဉ္ဍေ ပုစ္ဆန္တော ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ၊ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ဧဝံ ဝိဿဇ္ဇေယျာတိ ဣတိ ဩဝဋ္ဌိကသာရံ ကတ္ဝာ အာနီတေ ပဉ္ဍေ ဓမ္မကထာယ အန္တရေ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဝိဒ္ဓံသေတိ။ ခတ္တိယပဏ္ဍိတာ "သေယျော ဝတ နော၊ ယေ မယံ ဣမေ ပဉ္ဍေ နဲ ပုစ္ဆိမှာ၊ သစေ ဟိ မယံ ပုစ္ဆေယျာမ၊ အပ္ပတိဋ္ဌေဝ နော ကတ္ဝာ သမဏော ဂေါတမော ခိပေယျာ"တိ အတ္တမနာ ဘဝန္တိ။

အပိစ ဗုဒ္ဓါ နာမ ဓမ္မံ ဒေသေန္တာ ပရိသံ မေတ္တာယ ဖရန္တိ၊ မေတ္တာဖရဏေန ဒသဗလေ မဟာဇနဿ စိတ္တံ ပသီဒတိ၊ ဗုဒ္ဓါ စ နာမ ရူပဂ္ဂပ္ပတ္တာ ဟောန္တိ ဒဿနသမ္ပန္နာ မဓုရဿရာ မုဒုဇိဝှါ သုဖုသိတဒန္တာဝရဏာ အမတေန ဟဒယံ သိဉ္ဇန္တာ ဝိယ ဓမ္မံ ကထေန္တိ။ တတြ နေသံ မေတ္တာဖရဏေန ပသန္နစိတ္တာနံ ဧဝံ ဟောတိ "ဧဝရူပံ အဒ္ဒေဇ္ဈကထံ အမောဃကထံ နိယျာနိကကထံ ကထေန္တေန ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ နဲ သက္ခိဿာမ ပစ္စနီကဂ္ဂါဟံ ဂဏ္ဍိတု"န္တိ အတ္တနော ပသန္နဘာဝေနေဝ နဲ ပုစ္ဆန္တိ။

အညဒတ္ထူတိ ဧကံသေန။ **သာဝကာ သမ္ပဇ္ဇန္တီ**တိ သရဏဂမနဝသေန သာဝကာ ဟောန္တိ။ **တဒနုတ္တရန္တိ** တံ အနုတ္တရံ။ **ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာန**န္တိ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ ပရိယောသာနဘူတံ အရဟတ္တဖလံ၊ တဒတ္ထာယ ဟိ တေ ပဗ္ဗဇန္တိ။ **မနံ ဝတ ဘော အနဿာမာ**တိ ဘော သစေ မယံ နဲ ဥပသက်မေယျာမ၊ ဣမိနာ ထောကေန အနုပသက်မနမတ္တေန အပယိရုပါသနမတ္တေနေဝ နဋ္ဌာ ဘဝေယျာမ၊ ဥပသက်မနမတ္တကေန ပနမှာ နဲ နဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ ဒုတိယပဒံ ပုရိမဿေဝ ဝေဝစနံ။ **အဿမဏာဝ သမာနာ**တိအာဒီသု ပါပါနံ အသမိတတ္တာ **အဿမဏာဝ**။ အဗာဟိတတ္တာ စ ပန **အဗြာဟ္မဏာဝ**။ ကိလေသာရီနံ အဟတတ္တာ **အနရဟန္တော**ယေဝ သမာနာတိ အတ္ထော။

၂၉၀။ **ဥဒါနံ ဥဒါနေသီ**တိ ဥဒါဟာရံ ဥဒါဟရိ။ ယထာ ဟိ ယံ တေလံ မာနံ ဂဟေတုံ နဲ သက္ကောတိ၊ ဝိဿန္ဒိတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ၊ တံ အဝသေကောတိ ဝုစ္စတိ၊

ယဉ္ဇ ဇလံ တဋ္ဌာကံ ဂဟေတုံ နဿ သက္ကောတိ၊ အဇ္ဈောတ္ထရိတ္ဌာ ဂစ္ဆတိ၊ တံ ဩဃောတိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝမေဝ ယံ ပီတိမယံ ဝစနံ ဟဒယံ ဂဟေတုံ နဿ သက္ကောတိ၊ အဓိကံ ဟုတ္ဌာ အန္တောဿ အသဏ္ဌဟိတ္ဌာ ဗဟိ နိက္ခမတိ၊ တံ **ဥဒါန**န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝရူပံ ပီတိမယံ ဝစနံ နိစ္ဆာရေသီတိ အတ္ထော။ **ဟတ္ထိပဒေါပမော**တိ ဟတ္ထိပဒံ ဥပမာ အဿ ဓမ္မဿာတိ ဟတ္ထိပဒေါပမော။ သော နဿ တ္တောဝတာ ဝိတ္ထာရေန ပရိပူရော ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **နာဂဝနိကော**တိ ဥဂ္ဂဟိတဟတ္ထိသိပ္ပေါ ဟတ္ထိဝနစာရိကော။ အထ ကသ္မာ ဣဓ ကုသလောတိ နဝုတ္တောတိ။ ပရတော "ယော ဟောတိ ကုသလော"တိ ဝိဘာဂဒဿနတော။ ယော ဟိ ကောစိ ပဝိသတိ၊ ယော ပန ကုသလော ဟောတိ၊ သော နေဝ တာဝ နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ ဣဓ ကုသလောတိ အဝတ္ဌာ ပရတော ဝုတ္တော။

၂၉၁။ **ဝါမနိကာ**တိ ရဿာ အာယာမတောပိ နဒီဃာ မဟာကုစ္ဆိ ဟတ္ထိနိယော။ **ဥစ္စာ စ နိသေဝိတ**န္တိ သတ္တဋ္ဌရတနုဗ္ဗေဓေ ဝဋ္ဌရုက္ခာဒီနံ ခန္ဓပ္ပဒေသေ ဃံသိတဋ္ဌာနံ။ **ဥစ္စာ ကာဋ္ဌာရိကာ**တိ ဥစ္စာ စ ယဋ္ဌိသဒိသပါဒါ ဟုတ္ဌာ၊ ကာဋ္ဌာရိကာ စ ဒန္တာနံ ကဋ္ဌာရတာယ။ တာသံ ကိရ ဧကော ဒန္တော ဥန္ဓတော ဟောတိ၊ ဧကော ဩနတော။ ဥဘောပိ စ ဝိရဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ နအာသန္ဓာ။ **ဥစ္စာ စ ဒန္တေဟိ အာရဋ္ဌိတာနီ**တိ သတ္တဋ္ဌရတနုဗ္ဗေဓေ ဝဋ္ဌရုက္ခာဒီနံ ခန္ဓပ္ပဒေသေ ဖရသုနာ ပဟတဋ္ဌာနံ ဝိယ ဒါဋ္ဌာဟိ ဆိန္ဓဋ္ဌာနံ။ **ဥစ္စာ ကဏေရုကာ နာမာ**တိ ဥစ္စာ စ ယဋ္ဌိသဒိသဒီဃပါဒါ ဟုတ္ဌာ၊ ကဏေရုကာ စ ဒန္တာနံ ကဏေရုတာယ၊ တာ ကိရ မကုဋ္ဌဒါဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ကဏေရုကာတိ ဝုစ္စန္တိ။ **သော နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတီ**တိ သော နာဂဝနိကော ယဿ ဝတာဟံ နာဂဿ အနုပဒံ အာဂတော၊ အယမေဝ သော၊ နအညော။ ယံ ဟိ အဟံ ပဋ္ဌမံ ပဒံ ဒိသ္ဌာ ဝါမနိကာနံ ပဒံ ဣဒံ ဘဝိဿတီတိ နိဋ္ဌံ နဂတော၊ ယမ္ပိ တတော ဩရဘာဂေ ဒိသ္ဌာ ကာဋ္ဌာရိကာနံ ဘဝိဿတိ၊ ကဏေရုကာနံ ဘဝိဿတီတိ နိဋ္ဌံ နဂတော၊ သဗ္ဗံ တံ ဣမဿေဝ မဟာဟတ္ထိနော ပဒန္တိ မဟာဟတ္ထိ ဒိသ္ဌာဝ နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ။

ဧဝမေဝ ခေါတိ ဧတ္ထ ဣဒံ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ—နာဂဝနံ ဝိယ ဟိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ နီဝရဏပ္ပဟာနာ ဓမ္မဒေသနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုသလော နာဂဝနိကော ဝိယ ယောဂါဝစရော၊ မဟာနာဂေါ ဝိယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဟန္တံ ဟတ္ထိပဒံ ဝိယ ဈာနာဘိညာ၊ နာဂဝနိကဿ တတ္ထ တတ္ထ ဟတ္ထိပဒံ ဒိသ္ဌာပိ ဝါမနိကာနံ ပဒံ ဘဝိဿတိ၊ ကာဋ္ဌာရိကာနံ ကဏေရုကာနံ ပဒံ ဘဝိဿတီတိ အနိဋ္ဌဂ်တဘာဝေါ ဝိယ ယောဂိနော, ဣမာ ဈာနာဘိညာ နာမ

ဗာဟိရကပရိဇ္ဇာဇကာနမ္ပိ သန္တိကံ အနိဋ္ဌဂတဘာဝေါ၊ နာဂဝနိကဿ တတ္ထ တတ္ထ မယာ ဒိဋ္ဌံ ပဒံ ဣမသ္မေဝ မဟာဟတ္ထိနော၊ နာ အညဿာတိ မဟာ-ဟတ္ထိံ ဒိသ္ဝာ နိဋ္ဌဂၢံမနံ ဝိယ အရိယသာဝကဿ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာဝ နိဋ္ဌဂၢံမနံ။ ဣဒ္ဓိ ပန ဩပမ္မသံသန္ဒနံ မတ္ထကေ ဌတ္ဝာပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣမသ္မိံပိ ဌာနေ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ အနုက္ကမဝဂတံ ပန ပါဠိပဒံ ဂဟေတ္ဝာ ဣဓေဝ ကတံ။ တတ္ထ **ဣဓ၁**တိ။ ဒေသာပဒေသေ နိပါတော။ သ္ဝာယံ ကတ္ထစိ လောကံ ဥပါဒါယ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ "ဣဓ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိ [၁]။ ကတ္ထစိ သာသနံ။ ယထာဟ "ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော၊ ဣဓ ဒုတိယော သမဏော"တိ [၂]။ ကတ္ထစိ ဩကာသံ။ ယထာဟ—

"ဣဓေဝ တိဋ္ဌမာနဿ၊ ဒေဝဘူတဿ မေ သတော။
ပုနရာယု စ မေ လဒ္ဓေါ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ မာရိသ"တိ [၃]။

ကတ္ထစိ ပဒပူရဏမတ္တမေဝ။ ယထာဟ "ဣဓာဟံ ဘိက္ခဝေ ဘုတ္တာဝိ အသိံ ပဝါရိတော"တိ [၄]။ ဣဓ ပန လောကံ ဥပါဒါယ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ဗြာဟ္မဏ ဣမသ္မိံ လောကေ တထာဂတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ။ပ။ ပုန္ဒေါ ဘဂဝါ"တိ။

တတ္ထ **တထာဂတ**သဒ္ဒေါ မူလပရိယာယေ, အရဟန္တေအာဒယော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာ။ **လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတီ**တိ ဇာတေ ပန **လောကော**တိ ဩကာသ-လောကော သတ္တလောကော သမ်ဗါရလောကောတိ တိဝိဓော။ ဣဓ ပန သတ္တလောကော အဓိပ္ပေတော။ သတ္တလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၀ိ စ တထာ-ဂတော နာ ဒေဝလောကေ၊ နာ ဗြဟ္မလောကေ၊ မနုဿလောကေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ မနုဿလောကေ၀ိ နာ အညသ္မိံ စက္ကဝါဠေ၊ ဣမသ္မိံယေဝ စက္ကဝါဠေ။ တတြာ၀ိ နာ သဗ္ဗဉ္ဉေနေသု၊ "ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ **ဂင်္ဂလံ**[၅] နာမ နိဂမော၊ တဿာပရေန မဟာသာလော၊ တတော ပရာ ပစ္ဆိန္နိမာ ဇနပဒါ၊ ဩရတော မဇ္ဈေ။ ပုရတ္ထိမ-ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ **သလ္လဝတီ**[၆] နာမ နဒီ၊ တတော ပရာ ပစ္ဆိန္နိမာ ဇနပဒါ၊ ဩရတော မဇ္ဈေ။ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ **သေတကဏ္ဏိကံ** နာမ နိဂမော၊ တတော ပရာ ပစ္ဆိန္နိမာ ဇနပဒါ၊ ဩရတော မဇ္ဈေ။ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ထူဏံ[၇] နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော၊ တတော ပရာ ပစ္ဆိန္နိမာ ဇနပဒါ၊ ဩရတော မဇ္ဈေ။

၁-ဒီ ၁-၅၈-၉၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-အံ ၁-၅၆၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဒီ ၂-၂၂၇-ပိဋ္ဌေ။
၄-မ ၁-၁၆-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ကဇင်္ဂလံ (သီ၊ သျာ) ၆-သလဝတီ (သီ) ၇-ထူနံ (သျာ)

ဥတ္တရာယ ဒိသာယ **ဥသိရဒ္ဓဇော** နာမ ပဗ္ဗတော၊ တတော ပရာ ပစ္စန္တိမာ ဇနပဒါ၊ ဩရတော မဇ္ဈေ"တိ ဧဝံ ပရိစ္ဆိန္နေ အာယာမတော တိယောဇနသတေ ဝိတ္ထာရတော အဒ္ဓတေယျယောဇနသတေ ပရိက္ခေပတော နဝယောဇနသတေ မဇ္ဈိမပဒေသေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ နကေဝလဉ္ဇ တထာဂတောဝ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အဂ္ဂ-သာဝကာ အသီတိ မဟာထေရာ ဗုဒ္ဓမာတာ ဗုဒ္ဓပိတာ စက္ကဝတ္တီ ရာဇာ အညေ စ သာရပ္ပတ္တာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဧတ္ထေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တတ္ထ တထာဂတော သုဇာတာယ ဒိန္နမဓုပါယသဘောဇနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ တာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာမ။ အရဟတ္တဖလေ ဥပ္ပန္နော နာမ။ မဟာဘိနိက္ခမနတော ဝါ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ။ တုသိတဘဝနတော ဝါ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ။ ဒီပင်္ကရပါဒမူလတော ဝါ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ တာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာမ။ အရဟတ္တဖလေ ဥပ္ပန္နော နာမ။ ဣဓ သဗ္ဗပဌမံ ဥပ္ပန္နဘာဝံ သန္ဓာယ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ၊ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတီတိ အယဉ္ဇေတ္ထ အတ္ထော။

သော ဣမံ လောကန္တိ သော ဘဂဝါ ဣမံ လောကံ၊ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ နိဒဿေတိ။ **သဒေဝက**န္တိ သဟ ဒေဝေဟိ သဒေဝကံ။ ဧဝံ သဟ မာရေန **သမာရကံ**။ သဟ ဗြဟ္မုနာ **သဗြဟ္မကံ**။ သဟ သမဏဗြာဟ္မဏေဟိ **သဿမဏ-ဗြာဟ္မဏိံ**။ ပဇာတတ္တာ ပဇာ၊ တံ **ပဇံ**။ သဟ ဒေဝမနုဿေဟိ **သဒေဝမနုဿံ**။ တတ္ထ သဒေဝကဝစနေန ပဉ္ဇကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သမာရက-ဝစနေန ဆဋ္ဌကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ။ သဗြဟ္မကဝစနေန ဗြဟ္မကာယိကာဒိ-ဗြဟ္မဂ္ဂဟဏံ။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိဝစနေန သာသနဿ ပစ္စတ္ထိကပစ္စာ-မိတ္တသမဏဗြာဟ္မဏဂ္ဂဟဏံ သမိတပါပဗာဟိတပါပသမဏဗြာဟ္မဏဂ္ဂဟဏဉ္ဇ။ ပဇာဝစနေန သတ္တလောကဂ္ဂဟဏံ။ သဒေဝမနုဿဝစနေန သမ္မုတိဒေဝ-အဝသေသမနုဿဂ္ဂဟဏံ။ ဧဝမေတ္ထ တီဟိ ပဒေဟိ ဩကာသလောကေန သဒ္ဓိံ သတ္တလောကော, ဒ္ဓိဟိ ပဇာဝသေန သတ္တလောကောဝ ဂဟိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အပရော နယော—သဒေဝကဂ္ဂဟဏေန အရူပါဝစရဒေဝလောကော ဂဟိတော။ သမာရကဂ္ဂဟဏေန ဆကာမာဝစရဒေဝလောကော။ သဗြဟ္မကဂ္ဂ-ဟဏေန ရူပီ ဗြဟ္မလောကော။ သဿမဏဗြာဟ္မဏာဒိဂ္ဂဟဏေန စတုပရိသ-ဝသေန သမ္မုတိဒေဝေဟိ ဝါ သဟ မနုဿလောကော အဝသေသသဗ္ဗသတ္တ-လောကော ဝါ။

၁-ဝိ ၃-၂၈၇-ပိဋ္ဌေ။

အပိစေတ္ထ သဒ္ဒေဝကဝစနေန ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒတော သဗ္ဗဿ လောကဿ သစ္ဆိကတဘာဝမာဟ။ တတော ယေသံ အဟောသိ "မာရော မဟာနုဘာဝော၊ ဆကာမာဝစရိဿရော ဝသဝတ္တီ၊ ကိံ သော်ပိ ဧတေန သစ္ဆိကတော''တိ၊ တေသံ ဝိမတိံ ဝိဓမန္တော **သမာရကန္တိ** အာဟ။ ယေသံ ပန အဟောသိ "ဗြဟ္မာ မဟာနုဘာဝော၊ ကေဂုလိယာ ဧကသ္မိံ စက္ကဝါဠသဟဿေ အာလောကံ ဖရတိ၊ ဒ္ဝိဟိ။ပ။ ဒသဟိ အင်္ဂုလီဟိ ဒဿသု စက္ကဝါဠသဟဿေသု အာလောကံ ဖရတိ၊ အနုတ္တရဉ္ဇ ဈာနသမာပတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ကိံ သော်ပိ သစ္ဆိကတော''တိ၊ တေသံ ဝိမတိံ ဝိဓမန္တော **သဗြဟ္မကန္တိ** အာဟ။ တတော ယေ စိန္တေသုံ "ပုထု သမဏဗြာဟ္မဏာ သာသနဿ ပစ္စတ္ထိကာ၊ ကိံ တေပိ သစ္ဆိကတာ"တိ၊ တေသံ ဝိမတိံ ဝိဓမန္တော **သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇ**န္တိ အာဟ။ ဧဝံ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌာနံ သစ္ဆိကတဘာဝံ ပကာသေတ္ဝာ အထ သမ္မုတိဒေဝေ အဝသေသမနုဿေ စ ဥပါဒါယ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒဝသေန သေသ-သတ္တလောကဿ သစ္ဆိကတဘာဝံ ပကာသေန္တော **သဒေဝမနုဿန္တိ** အာဟ။ အယမေတ္ထ ဘာဝါနုက္ကမော[1]။ ပေရာဏာ ပနာဟု— **သဒေဝကန္တိ** ဒေဝ-တာဟိ သဒ္ဓိံ အဝသေသလောကံ။ **သမာရကန္တိ** မာရေန သဒ္ဓိံ အဝသေသ-လောကံ။ **သဗြဟ္မကန္တိ** ဗြဟ္မဟိ သဒ္ဓိံ အဝသေသလောကံ။ ဧဝံ သဗ္ဗေပိ တိဘဝူပဂေ သတ္တေ တိဟာကာရေဟိ တိသု ပဒေသု ပက္ခိပေတ္ဝာ ပုန ဒ္ဝိဟိ ပဒေဟိ ပရိယာဒိယန္တော "သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿ"န္တိ အာဟ။ ဧဝံ ပန္နတ္တိ ပဒေဟိ တေန တေနာကာရေန တေဓာတုကမေဝ ပရိယာဒိန္နန္တိ။

သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ပဝေဒေတီတိ **သယ**န္တိ သာမံ အပရနေယ္ယော ဟုတ္ဝာ။ **အဘိညာ**တိ အဘိညာယ၊ အဓိကေန ဉာဏေန ဉတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **သစ္ဆိကတ္ဝာ**တိ ပစ္စက္ခံ ကတ္ဝာ။ ဧတေန အနုမာနာဒိပဋိက္ခေပေါ ကတော ဟောတိ။ **ပဝေဒေတီ**တိ ဗောဓေတိ ဝိညာပေတိ[2] ပကာသေတိ။ **သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလ္ယာဏံ။ပ။ ပရိယောသာနကလ္ယာဏ**န္တိ သော ဘဂဝါ သတ္ထေသု ကာရုညတံ ပဋိစ္စ ဟိတ္ဝာဝိ အနုတ္တရံ ဝိဝေကသုခံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ တဉ္ဆ ခေါ အပ္ပံ ဝါ ဗဟုံ ဝါ ဒေသေန္တော အာဒိကလ္ယာဏာဒိပဂါရမေဝ ဒေသေတိ။ အာဒိမ္ဟိပိ ကလ္ယာဏံ ဘဒ္ဒကံ အနဝဇ္ဇမေဝ ကတ္ဝာ ဒေသေတိ။ မဇ္ဈေပိ။ ပရိယောသာနေပိ ကလ္ယာဏံ ဘဒ္ဒကံ အနဝဇ္ဇမေဝ ကတ္ဝာ ဒေသေတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁-ဘဝါနုက္ကမော (သီ) ၂-ဉာပေတိ (သီ၊ သျာ) ဝိ-၄ ၁-၉၈-ဝိဋ္ဌေ။

တတ္ထ အတ္ထိ ဒေသနာယ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ၊ အတ္ထိ သာသနဿ။ **ဒေသနာယ** တာဝ စတုပ္ပဒိကာယဝိ ဂါထာယ ပဌမပါဒေါ အာဒိ နာမ၊ တတော ဒွေ မဇ္ဈံ နာမ၊ အန္တေ ဧကော ပရိယောသာနံ နာမ။ ကောနုသန္ဓိကဿ သုတ္တဿ နိဒါနံ အာဒိ၊ ဇုဒမဝေါစာတိ ပရိယောသာနံ၊ ဥဘိန္နံ အန္တရာ မဇ္ဈံ။ အနေကာနုသန္ဓိကဿ သုတ္တဿ ပဌမာနုသန္ဓိ အာဒိ၊ အန္တေ အနုသန္ဓိ ပရိယောသာနံ၊ မဇ္ဈေ ဧကော ဝါ ဒွေ ဝါ ဗဟူ ဝါ မဇ္ဈမေဝ။ **သာသနဿ** ပန သီလသမာဓိဝိပဿနာ အာဒိ နာမ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ “ကော စာဒိ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ သီလဉ္စ သုဝိသုဒ္ဓံ၊ ဒိဋ္ဌိ စ ဥဇုကာ”တိ[1]။ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ”တိ[2] ဧဝံ ဝုတ္တော ပန အရိယမဂ္ဂေါ မဇ္ဈံ နာမ၊ ဖလဉ္စေဝ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပရိယောသာနံ နာမ။ “တေဒတ္ထမိဒံ[3] ဗြာဟ္မဏ ဗြဟ္မစရိယံ၊ တေ သာရံ၊ တေ ပရိယောသာန”န္တိ[4] ဟိ တတ္ထ ဖလံ ပရိယောသာနန္တိ ဝုတ္တံ။ “နိဗ္ဗာနောဂဓံ ဟိ အာဝုသော ဝိသာခ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုသတိ နိဗ္ဗာနပရာယဏံ နိဗ္ဗာနပရိယောသာန”န္တိ[5] တတ္ထ နိဗ္ဗာနံ ပရိယောသာနန္တိ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ဒေသနာယ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ အဓိပ္ပေတံ။ ဘဂဝါ ဟိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော အာဒိမ္ပိ သီလံ ဒဿေတွာ မဇ္ဈေ မဂ္ဂံ ပရိယောသာနေ နိဗ္ဗာနံ ဒဿေတိ။ တေန ဝုတ္တံ “သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလ္လာဏံ မဇ္ဈေ-ကလ္လာဏံ ပရိယောသာနကလ္လာဏ”န္တိ။ တသ္မာ အညောပိ ဓမ္မကထိကော ဓမ္မံ ကထေန္တော—

အာဒိမ္ပိ သီလံ ဒဿေယျ၊ မဇ္ဈေ မဂ္ဂံ ဝိဘာဝယေ။
ပရိယောသာနမ္ပိ နိဗ္ဗာနံ၊ သော ကထိကသဏ္ဌိတိတိ။

သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇနံ ယဿ ဟိ ယာဂုဘတ္တာဒိကထိပုရိသာဒိဝဏ္ဏနာ နိဿိတာ ဒေသနာ ဟောတိ၊ န သော သာတ္ထံ ဒေသေတိ။ ဘဂဝါ ပန တထာရူပံ ဒေသနံ ပဟာယ စတုသတိပဋ္ဌာနာဒိနိဿိတံ ဒေသနံ ဒေသေတိ။ တသ္မာ “သာတ္ထံ ဒေသေတိ”တိ ဝုစ္စတိ။ ယဿ ပန ဒေသနာ ဧကဗ္ယဉ္ဇနာဒိယုတ္တာ ဝါ သဗ္ဗနိရောဋ္ဌဗ္ယဉ္ဇနာ ဝါ သဗ္ဗဝိသုဒ္ဓသဗ္ဗနိဂ္ဂဟိတဗ္ယဉ္ဇနာ ဝါ၊ တဿ ဒမိဋ္ဌ-ကိရာတသဝရာဒိမိလက္ခဏံ[6] ဘာသာ ဝိယ ဗျဉ္ဇနပါရိပူရိယာ အဘာဝတော အဗ္ယဉ္ဇနာ နာမ ဒေသနာ ဟောတိ။ ဘဂဝါ ပန[7]—

၁-သံ ၃-၁၂၄-ဝိဋ္ဌေ။
၃-တသ္မာတိဟ တံ့ (သီ၊ သျာ၊က)
၅-မ ၁-၃၇၉-ဝိဋ္ဌေ။
၇-....ယဝနာဒိမိလက္ခဏံ (သီ)
၂-သံ ၃-၁၄၈-ဝိဋ္ဌေ။
၄-မ ၁-၂၆၅-ဝိဋ္ဌေ။
၆-ပရိယောသာနေ စ (သျာ)
၈-ဘဂဝါ ပန တထာရူပံ ဒေသနံ ပဟာယ (သျာ၊က)

သိထိလံ ဓနိတဉ္ဇ ဒီဃရဿံ၊ ဂရုကံ လဟုကဉ္ဇ နိဂ္ဂဟီတံ။
သမ္မန္ဓံ ဝဝဏ္ဏိတံ ဝိမုတ္တံ၊ ဒသဓာ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ ပဘေဒေါတိ[၁]—

ဧဝံ ဝုတ္တံ ဒသဝိဓံ ဗျဉ္ဇနံ အမကွေတွာ ပရိပုဏ္ဏဗျဉ္ဇနမေဝ ကတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ တသ္မာ "သဗျဉ္ဇနံ ဓမ္မံ ဒေသေတီ"တိ ဝုစ္စတိ။

ကေဝလပရိပုဏ္ဏန္တိ ဧတ္ထ **ကေဝလန္တိ** သကလာဓိဝစနံ။ **ပရိပုဏ္ဏန္တိ** အနူနာဓိကဝစနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "သကလပရိပုဏ္ဏမေဝ ဒေသေတိ၊ ဧကဒေသနာပိ အပရိပုဏ္ဏာ နတ္ထီ"တိ။ **ပရိသုဒ္ဓန္တိ** နိရုပဏ္ဍိလေသံ။ ယော ဟိ ဣဒံ ဓမ္မဒေသနံ နိဿာယ လာဘံ ဝါ သက္ကာရံ ဝါ လဘိဿာမီတိ ဒေသေတိ၊ တဿ အပရိသုဒ္ဓါ ဒေသနာ ဟောတိ။ ဘဂဝါ ပန လောကာမိသနိရပေက္ခော ဟိတဖရဏေန မေတ္တာဘာဝနာယ မုဒုဟဒယော ဥလ္လုမ္ပနသဘာဝသဏ္ဌိတေန စိတ္တေန ဒေသေတိ။ တသ္မာ "ပရိသုဒ္ဓံ ဓမ္မံ ဒေသေတီ"တိ ဝုစ္စတိ။ **ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတီတိ** ဧတ္ထ **ဗြဟ္မစရိယန္တိ** သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟံ သကလသာသနံ။ တသ္မာ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတီတိ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ။ ပ။ ပရိသုဒ္ဓံ၊ ဧဝံ ဒေသေန္တော စ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ သကလသာသနံ ဗြဟ္မ-စရိယံ ပကာသေတီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဗြဟ္မစရိယန္တိ** သေဋ္ဌဋ္ဌေန ဗြဟ္မဘူတံ စရိယံ။ ဗြဟ္မဘူတာနံ ဝါ ဗုဒ္ဓါဒီနံ စရိယန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တံ ဓမ္မန္တိ တံ ဝုတ္တပ္ပကာရသမ္ပဒံ ဓမ္မံ။ **သုဏာတိ ဂဟပတိ ဝါ**တိ ကသ္မာ ပဋမံ ဂဟပတိံ နိဒ္ဒိသတီတိ? နိဟတမာနတ္တာ ဥဿန္ဓတ္တာ စ။ ယေဘုယျေန ဟိ ခတ္တိယကုလတော ပဗ္ဗဇိတာ ဇာတိံ နိဿာယ မာနံ ကရောန္တိ။ ဗြာဟ္မဏ-ကုလာ ပဗ္ဗဇိတာ မန္တေ နိဿာယ မာနံ ကရောန္တိ။ ဟီနဇစ္စကုလာ ပဗ္ဗဇိတာ အတ္တနော ဝိဇာတိတာယ ပတိဋ္ဌာတုံ န သက္ကောန္တိ။ ဂဟပတိဒါရကာ ပန ကစ္ဆေဟိ သေဒံ မုဉ္ဇန္တေဟိ ပိဋ္ဌိယာ လောဏံ ပုပ္ပမာနာယ ဘူမိံ ကသိတွာ နိဟတမာနဒပ္ပါ ဟောန္တိ၊ တေ ပဗ္ဗဇိတွာ မာနံ ဝါ ဒပ္ပံ ဝါ အကတွာ ယထာဗလံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဝိပဿနာယ ကမ္မံ ကရောန္တာ သက္ကောန္တိ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာတုံ။ ဣတရေဟိ စ ကုလေဟိ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတာ နာမ န ဗဟုကာ၊ ဂဟပတိကာဝ ဗဟုကာ၊ ဣတိ နိဟတမာနတ္တာ ဥဿန္ဓတ္တာ စ ပဋမံ ဂဟပတိံ နိဒ္ဒိသတီတိ။

အညတရသ္မိံ ဝါတိ ဣတရေသံ ဝါ ကုလာနံ အညတရသ္မိံ။ **ပစ္စာ-ဇာတော**တိ ပတိဇာတော[၂]။ **တထာဂတေ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတီ**တိ ပရိသုဒ္ဓံ ဓမ္မံ

၁-ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၁၅၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဇာတော (သီ)

သုတ္ဘာ ဓမ္မဿာမိမ္ဖိ တထာဂတေ "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ ဘဂဝါ"တိ သဒ္ဓံ ပဋိ-လဘတိ။ **ဣတိ ပဋိသဒ္ဓိကွတိ**တိ ဧဝံ ပစ္စဝေကွတိ။ **သမ္မာဓော ဃရာဝါသော**-တိ သစေပိ သဋ္ဌိဟတ္ထေ ဃရေ ယောဇနသတန္တရေပိ ဝါ ဒွေ ဇာယမ္ပတိကာ ဝသန္တိ၊ တထာပိ နေသံ သကိဉ္ဇနသပလိဗောဓဋ္ဌေန ဃရာဝါသော သမ္မာ-ဓောယေဝ။ **ရဇောပထော**တိ[၁] ရာဂရဇာဒီနံ ဥဋ္ဌာနဋ္ဌာနန္တိ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။ အာဂမနပထောတိပိ ဝဋ္ဌတိ။ အလဂ္ဂနဋ္ဌေန အဗ္ဘောကာသော ဝိယာတိ **အဗ္ဘောကာသော**။ ပဗ္ဗဇိတော ဟိ ကူဋ္ဌာဂါရရတနပါသာဒဒေဝဝိမာနာဒီသု ပိဟိတဒ္ဓါရဝါတပါနေသု ပဋိစ္ဆန္ဒေသု ဝသန္တောပိ နေဝ လဂ္ဂတိ န သဇ္ဇတိ န ဗဇ္ဈတိ။ တေန ဝုတ္တံ "အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ"တိ။ အပိစ သမ္မာဓော ဃရာဝါသော ကုသလကိရိယာယ ဩကာသာဘာဝတော။ ရဇောပထော အသံဝုတသင်္ကာရဋ္ဌာနံ[၂] ဝိယ ရဇာနံ ကိလေသရဇာနံ သန္ဒိပါတဋ္ဌာနတော။ အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ ကုသလကိရိယာယ ယထာသုခံ ဩကာသ-သဗ္ဘာဝတော။

နယိဒံ သုကရံ။ ပ။ ပဗ္ဗဇေယျန္တိ ဧတ္ထ အယံ သခေ်ပကထာ— ယဒေတံ သိက္ခတ္တယဗြဟ္မစရိယံ ဧကမ္ပိ ဒိဝသံ အခဏ္ဍံ ကတ္ဘာ စရိမကစိတ္တံ ပါပေ-တဗ္ဗတာယ ဧကန္တပရိပုဏ္ဏံ။ ဧကဒိဝသမ္ပိ စ ကိလေသမလေန အမလိနံ ကတ္ဘာ စရိမကစိတ္တံ ပါပေတဗ္ဗတာယ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓံ၊ သခ်လိခိတံ လိခိတ-သခ်သဒိသံ ဓောတသခ်သပ္ပဋိဘာဂံ စရိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ န သုကရံ အဂါရံ အဇ္ဈာ-ဝသတာ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တေန ဧကန္တပရိပုဏ္ဏံ။ပ။ စရိတုံ။ ယံနူနာဟံ ကေသေ စ မဿုဉ္ဇ ဩဟာရေဘွာ ကာသာယရသပီတတာယ ကာသာယာနိ ဗြဟ္မ-စရိယံ စရန္တာနံ အနုစ္ဆဝိကာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ ပရိဒဟိတွာ အဂါ-ရသ္မာ နိက္ခခိဘွာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျန္တိ။ ဧတ္ထ စ ယသ္မာ အဂါရဿ ဟိတံ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒိကမ္မံ **အဂါရိယ**န္တိ ဝုစ္စတိ၊ တဉ္ဇ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ နတ္ထိ။ တသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အနဂါရိယာတိ ဥတဗ္ဗာ၊ တံ **အနဂါရိယံ။ ပဗ္ဗဇေယျန္တိ** ပဋိပဇ္ဇေယျံ။ **အပ္ပံ ဝါ**တိ သဟဿတော ဟေဋ္ဌာ ဘောဂက္ခန္ဓော အပ္ပေါ နာမ ဟောတိ၊ သဟဿတော ပဋ္ဌာယ မဟာ။ အာဗန္ဓနဋ္ဌေန ဥတိ ဧဝ ပရိဝဋ္ဌော **ဥတိပရိ-ဝဋ္ဌော**။ သော ဝီသတိယာ ဟေဋ္ဌာ အပ္ပေါ ဟောတိ၊ ဝီသတိယာ ပဋ္ဌာယ မဟာ။

၂၉၂။ **ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္ဒောတိ** ယာ ဘိက္ခူနံ အဓိ-သီလသခ်ါတာ သိက္ခာ၊ တဉ္ဇ၊ ယတ္ထ စေတေ သဟ ဇီဝန္တိ ဧကဇီဝိကာ

၁-ရဇာပထောတိ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂-အသံဝုတံ သင်္ကာရဓာနံ (သီ)

သဘာဂဝုတ္တိနော ဟောန္တိ၊ တံ ဘဂဝတာ ပညတ္တသိက္ခာပဒသခ်ါတံ သာဇီဝဥ္ဇ တတ္ထ သိက္ခနဘာဝေန သမာပန္နောတိ ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော။ **သမာပန္နော**တိ သိက္ခံ ပရိပူရေန္တော၊ သာဇီဝဥ္ဇ အဝိတိက္ကမန္တော ဟုတ္ဝာ တဒုဘယံ ဥပဂတောတိ အတ္ထော။ **ပါဏာတိပါတံ ပဟာယာ**တိအာဒီသု ပါဏာတိပါတာဒိကထာ ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရိတာ ဧဝ။ **ပဟာယာ**တိ ဣမံ ပါဏာတိပါတစေတနာသခ်ါတံ ဒုသီလျံ ပဇဟိတ္ဝာ။ **ပဋိဝိရတော ဟောတီ**တိ ပဟီနကာလတော ပဋ္ဌာယ တတော ဒုသီလျတော ဩရတော ဝိရတောဝ ဟောတိ။ **နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော**တိ ပရူပဃာတတ္ထာယ ဒဏ္ဍံ ဝါ သတ္ထံ ဝါ အာဒါယ အဝတ္တနတော နိက္ခိတ္တဒဏ္ဍော စေဝ နိက္ခိတ္တသတ္ထော စာတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ ဌပေတ္ဝာ ဒဏ္ဍံ သဗ္ဗမ္ပိ အဝသေသံ ဥပကရဏံ သတ္တာနံ ဝိဟိ ံသနဘာဝတော ၁ သတ္ထန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယံ ပန ဘိက္ခူ ကတ္တရ-ဒဏ္ဍံ ဝါ ဒန္တကဋ္ဌဝါသိ ံ ဝါ ပိပ္ပလကံ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ ဝိစရန္တိ၊ နတံ ပရူပ-ဃာတတ္ထာယ။ တသ္မာ နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထောတ္ဝေဝ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ။ **လဇ္ဇီ**တိ ပါပဇိဂုစ္ဆနလက္ခဏာယ လဇ္ဇာယ သမန္နာဂတော။ **ဒယာပန္နော**တိ ဒယံ မေတ္တစိတ္တတံ အာပန္နော။ **သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ**တိ သဗ္ဗေ ပါဏဘူတေ ဟိတေန အနုကမ္ပကော၊ တာယ ဒယာပန္နတာယ သဗ္ဗေသံ ပါဏဘူတာနံ ဟိတစိတ္တကောတိ အတ္ထော။ **ဝိဟရတီ**တိ ဣရိယတိ ပါလေတိ။

ဒိန္နမေဝ အာဒိယတီတိ **ဒိန္နာဒါယီ**။ စိတ္တေနပိ ဒိန္နမေဝ ပဋိ-ကခ်တီတိ **ဒိန္နပါဋိကခီ**။ ထေနေတီတိ ထေနော။ နထေနေန **အထေနေန**။ အထေနတ္တာယေဝ **သုစိဘူတေန**။ **အတ္တနာ**တိ အတ္တဘာဝေန၊ အထေနံ သုစိ-ဘူတံ အတ္တဘာဝံ ကတ္ဝာ ဝိဟရတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အဗြဟ္မစရိယန္တိ အသေဋ္ဌစရိယံ။ ဗြဟ္မံ သေဋ္ဌံ အာစာရံ စရတီတိ **ဗြဟ္မစာရီ**။ **အာရာစာရီ**တိ အဗြဟ္မစရိယတော ဒူရစာရီ၂။ **မေထုနာ**တိ ရာဂပရိယုဋ္ဌာန-ဝသေန သဒိသတ္တာ မေထုနကာတိ လဒ္ဓဝေါဟာရေဟိ ပဋိသေဝိတဗ္ဗတော မေထုနာတိ သခ်ံ ဂတာ အသဒ္ဓမ္မာ။ **ဂါမဓမ္မာ**တိ ဂါမဝါသီနံ ဓမ္မာ။

သစ္စံ ဝဒတီတိ **သစ္စဝါဒီ**။ သစ္စေန သစ္စံ သန္ဒဟတိ ဃဋ္ဌေတီတိ **သစ္စသန္ဓော**၊ န အန္တရန္တရာ မုသာ ဝဒတီတိ အတ္ထော။ ယော ဟိ ပုရိသော ကဒါစိ မုသာ ဝဒတိ၊ ကဒါစိ သစ္စံ၊ တဿ မုသာဝါဒေန အန္တရိတတ္တာ သစ္စံ သစ္စေန န

၁-ဝိဟေသနဘာဝတော (သီ) ၂-ဒူရာစာရီ (သီ)

ဃဋ္ဋိယတိ။ တသ္မာ နံ သော သစ္စသန္ဓော၊ အယံ ပန နံ တာဒိသော၊ ဇိ၀ိတ-ဟေတုပိ မုသာ၀ါဒံ အ၀တ္ဘာ သစ္စေန သစ္စံ သန္ဒဟတိယေ၀ါတိ **သစ္စသန္ဓော။ ထေတော**တိ ထိရော၊ ထိရကထော[1]တိ အတ္ထော။ ဧကော ဟိ ပုဂ္ဂလော ဟလိဒ္ဒိ-ရာဂေါ ၀ိယ, ထုသရာသိမှိ နိခါတခါဏု ၀ိယ, အဿပိဋ္ဌေ ဌပိတကုမ္ဘဏ္ဍမိ၀ စ နံ ထိရကထော ဟောတိ။ ဧကော ပါသာဏလေခါ ၀ိယ ဇုန္ဒခိလော ၀ိယ စ ထိရကထော ဟောတိ၊ အသိနာ သိသေ ဆိဇ္ဇန္တေပိ ဒွေ ကထာ နံ ကထေတိ၊ အယံ ၀ုစ္စတိ ထေတော။ **ပစ္စယိကော**တိ ပတ္တိယာယိတဇ္ဇကော[2]၊ သဒ္ဓါယိ-ကောတိ အတ္ထော။ ကေစ္စော ဟိ ပုဂ္ဂလော နံ ပစ္စယိကော ဟောတိ၊ "ဇုဒံ ကေန ၀ုတ္တံ၊ အသုကေနာ"တိ ၀ုတ္တေ "မာ တသ္သ ၀စနံ သဒ္ဒဟထာ"တိ ၀တ္တုဇ္ဇတံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧကော ပစ္စယိကော ဟောတိ၊ "ဇုဒံ ကေန ၀ုတ္တံ၊ အသုကေနာ"တိ ၀ုတ္တေ "ယဒိ တေန ၀ုတ္တံ၊ ဇုဒမေ၀ ပမာဏံ၊ ဇုဒါနိ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ[3] နတ္ထိ၊ ဧ၀မေ၀ ဇုဒ"န္တိ ၀တ္တုဇ္ဇတံ အာပဇ္ဇတိ၊ အယံ ၀ုစ္စတိ ပစ္စယိကော။ **အဝိသံ၀ါဒကော လောကဿာ**တိ တာယ သစ္စ၀ါဒိတာယ လောကံ နံ ဝိသံ၀ါဒေတီတိ အတ္ထော။

ဇုမေသံ ဘေဒါယာတိ ယေသံ ဇုတော သုတ္တာတိ ၀ုတ္တာနံ သန္တိကေ သုတံ၊ တေသံ ဘေဒါယ။ **ဘိန္နာနံ ၀ါ သန္ဓာတာ**တိ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ မိတ္တာနံ ၀ါ သမာန-ပဏ္ဍာယကာဒိနံ ၀ါ ကေနစိဒေ၀ ကာရဏေန ဘိန္နာနံ ကေမေကံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ "တုမှာကံ ဤဒိသေ ကုလေ ဇာတာနံ ဧ၀ံ ဗဟုသုတာနံ[4] ဇုဒံ နာမ ယုတ္တ"န္တိ-အာဒိနိ ၀တ္ဝာ သန္ဓာနံ ကတ္တာ။ **အနုပ္ပဒါတာ**တိ သန္ဓာနာနုပ္ပဒါတာ၊ ဒွေ ဇနေ သမဂ္ဂေ ဒိသ္ဝာ "တုမှာကံ ဧ၀ရူပေ ကုလေ ဇာတာနံ ဧ၀ရူပေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတာနံ အနုစ္ဆ၀ိကမေတ"န္တိအာဒိနိ ၀တ္ဝာ ဒဠ္ဠီကမ္မံ ကတ္တာတိ အတ္ထော။ သမဂ္ဂေါ အာရာမော အဿာတိ **သမဂ္ဂါရာမော**။ ယတ္ထ သမဂ္ဂါ နတ္ထိ၊ တတ္ထ ၀သိတုမ္ပိ နံ ဇုဋ္ဌတိတိ အတ္ထော။ "သမဂ္ဂရာမော"တိပိ ပါဠိ၊ အယမေ၀တ္ထ အတ္ထော။ **သမဂ္ဂရတော**တိ သမဂ္ဂေသု ရတော၊ တေ ပဟာယ အညတြ ဂန္တုမ္ပိ နံ ဇုဋ္ဌတိတိ အတ္ထော။ သမဂ္ဂေ ဒိသ္ဝာပိ သုတ္ဝာပိ နန္ဒတိတိ **သမဂ္ဂနန္ဒီ**။ **သမဂ္ဂ-ကရဏီံ ၀ါစံ ဘာသိတာ**တိ ယာ ၀ါစာ သတ္တေ သမဂ္ဂေ ယေ၀ ကရောတိ၊ တံ သာမဂ္ဂိဂုဏပရိဒီပကမေ၀ ၀ါစံ ဘာသတိ၊ နံ ဇုတရန္တိ။

နေလာတိ ဧလံ ၀ုစ္စတိ ဒေါသော၊ နာသနာ လေန္တိ နေလာ၊ နိဒ္ဒေါသာတိ အတ္ထော။ "နေလဂေါ သေတပဋ္ဌာဒေါ"တိ[5] တ္ထေ ၀ုတ္တနေလံ ဝိယ[6]။

၁-ဠီတကထောတိ (သီ, သျာ၊က)
၂-ပတ္တိယာယိတဇ္ဇကော (က)၊ပစ္စယာယိတဇ္ဇကော (သျာ)
၃-ပရိက္ခိတဗ္ဗံ (သီ)၊ ပဋိ၀ေက္ခိတဗ္ဗံ (က)
၄-ဗဟုသုတာနံ ၀ါ (သီ)
၅-ခု ၁-၃၇၃-ဝိဋ္ဌေ။
၆-၀ုတ္တသီလံ ဝိယ (သီ)

ကဏ္ဏသုခါတိ ဗျဥ္ဇနမဓုရတာယ ကဏ္ဏာနံ သုခါ၊ သူစိဝိဇ္ဈနံ ဝိယ ကဏ္ဏသူလံ နဂေနေတိ။ အတ္ထမဓုရတာယ သကလသရိရေ ကောပံ အဇနေတ္ဝာ ပေမံ ဇနေတီတိ **ပေမနီယာ**။ ဟဒယံ ဂစ္ဆတိ, အပဋိဟညမာနာ သုခေန စိတ္တံ ပဝိသတီတိ **ဟဒယင်္ဂမာ**။ ဂုဏပရိပုဏ္ဏတာယ ပုရေ ဘဝါတိ **ပေါရီ**၊ ပုရေ သံဝဒ္ဓနာရီ ဝိယ သုကုမာရာတိပိ ပေါရီ၊ ပုရဿ သောတိပိ ပေါရီ၊ နဂရဝါသိနံ ကထာတိ အတ္ထော။ နဂရဝါသိနော ဟိ ယုတ္တကထာ ဟောန္တိ၊ ပိတိမတ္တံ ပိတာတိ,မာတိမတ္တံ မာတာတိ,ဘာတိမတ္တံ ဘာတာတိ ဝဒန္တိ။ ဧဝရူပီ ကထာ ဗဟုနော ဇနဿ ကန္တာ ဟောတီတိ **ဗဟုဇနကန္တာ**။ ကန္တာဘာဝေနေဝ ဗဟုနော ဇနဿ မနာပါ စိတ္တဝုဒ္ဓိကရာတိ **ဗဟုဇနမနာပါ**။

ကာလေန ဝဒတီတိ **ကာလဝါဒီ**၊ ဝတ္တဗ္ဗယုတ္တကာလံ သလ္လက္ခေတ္ဝာ ဝဒတီတိ အတ္ထော။ ဘူတံ တစ္ဆံ သဘာဝမေဝ ဝဒတီတိ **ဘူတဝါဒီ**။ ဒိဋ္ဌမဂ္ဂိကသမ္ပရာယိကတ္ထသန္နိဿိတမေဝ ကတ္ဝာ ဝဒတီတိ **အတ္ထဝါဒီ**။ နဝလောကုတ္တရမဂ္ဂသန္နိဿိတံ ကတ္ဝာ ဝဒတီတိ **ဓမ္မဝါဒီ**။ သံဝရဝိနယပဟာနဝိနယသန္နိဿိတံ ကတ္ဝာ ဝဒတီတိ **ဝိနယဝါဒီ**။ နိဓာနံ ဝုစ္စတိ ဌပနော-ကာသော၊ နိဓာနမဿာ အတ္ထီတိ **နိဓာနဝတီ**၊ ဟဒယေ နိဓာတဗ္ဗ[1]ယုတ္တဝါစံ ဘာသိဘာတိ အတ္ထော။ **ကာလေနာ**တိ ဧဝရူပိံ ဘာသမာနောပိ စ “အဟံ နိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိဿာမီ”တိ န အကာလေန ဘာသတိ၊ ယုတ္တကာလံ ပန အဝေက္ခိတ္ဝာ ဘာသတီတိ အတ္ထော။ **သာပဒေသ**န္တိ သဥပမံ၊ သကာရဏ္ဏန္တိ အတ္ထော။ **ပရိယန္တဝတီ**န္တိ ပရိစ္ဆေဒံ ဒဿေတ္ဝာ ယထာဿာ ပရိစ္ဆေဒေါ ပညာယတိ၊ ဧဝံ ဘာသတီတိ အတ္ထော။ **အတ္ထသံဟိတ**န္တိ အနေကေဟိပိ နယေဟိ ဝိဘဇန္တေန ပရိယာဒါတုံ အသက္ကုဏေယျတာယ အတ္ထသမ္ပန္နံ၊ ယံ ဝါ သော အတ္ထဝါဒီ အတ္ထံ ဝဒတိ၊ တေန အတ္ထေန သံဟိတတ္တာ အတ္ထသံဟိတံ ဝါစံ ဘာသတိ၊ န အညံ နိက္ခိပိတ္ဝာ အညံ ဘာသတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၂၉၃။ **ဗိဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ**တိ မူလဗိဇံ ခန္ဓဗိဇံ ဖဋ္ဌုဗိဇံ အဂ္ဂဗိဇံ ဗီဇဗိဇန္တိ ပဉ္စဝိဓေသု ဗီဇဂါမသု စေဝ ယသု ကသုစိ နီလတိဏရုက္ခာဒိကသု ဘူတဂါမသု စ သမာရမ္ဘာ၊ ဆေဒနဘေဒနပစနာဒိဘာဝေန[2] ဝိကောပနာ ပဋိ-ဝိရတောတိ အတ္ထော။ **ဇကာဘိက်ကော**တိ ပါတရာသဘတ္တံ သာယမာသဘတ္တန္တိ ဒွေ ဘတ္တာနိ။ တေသု ပါတရာသဘတ္တံ အန္တောမဇ္ဈန္ဟိကေန ပရိဘုဉ်္ဇိန်၊ ဒုတိယံ မဇ္ဈန္ဟိကတော ဥဒ္ဓံ အန္တောအရုဏေန။ တသ္မာ အန္တောမဇ္ဈန္ဟိကေ ဒဿတ္ဝာ၊

၁-နိဓေတဗ္ဗ (သီ၊ သျာ၊က) ၂-ဆေဒနပစနာဒိဘာဝေန (သီ၊ သျာ)

ဘုဉ္ဇမာနောပိ ဧကာဘိကော၀ ဟောတိ၊ တံ သန္ဓာယ ၀ုတ္တံ “ကောဘိ-ကော”တိ။ ရတ္တိယာ ဘောဇနံ[1] ရတ္တိ၊ တတော ဥပရတောတိ **ရတ္တူပရတော**။ အတိက္ကန္တေ မဇ္ဈန္ဟိကေ ယာ၀ သူရိယတ္ထင်္ဂမနာ ဘောဇနံ **၀ိကာလဘောဇနံ** နာမ။ တတော ၀ိရတတ္တာ **၀ိရတော ၀ိကာလဘောဇနာ**။ သာသနဿ အနနုလောမတ္တာ ၀ိသူကံ ပဒ္ဓာဏီဘူတံ ဒုဿနန္တိ **၀ိသူကဒဿနံ**။ အတ္တနာ နုစ္ဆနနုစ္ဆာပနာဒိ၀သေန နုစ္ဆာ စ ဂိတာ စ ၀ါဒိတာ စ အန္တမသော မယူရ-နုစ္ဆနာဒိ၀သေနာပိ ပ၀တ္တာနံ နုစ္ဆာဒိနံ ၀ိသူကဘူတာ ဒဿနာ စာတိ နံ့စ္ဆဂိတ-**၀ါဒိတ၀ိသူကဒဿနာ**။ နုစ္ဆာဒိနိ ဟိ အတ္တနာ ပယောဇေတုံ ၀ါ ပရေဟိ ပယောဇာပေတုံ ၀ါ ပယုတ္တာနိ ပဿိတုံ ၀ါ နေ၀ ဘိက္ခူနံ် နာ ဘိက္ခုနိနံ် ၀ဋ္ဋန္တိ။ **မာလာဒိသု မာလာ**တိ ယံကိဉ္စိ ပုပ္ဖံ။ **ဂန္ဓေ**သု ယံကိဉ္စိ ဂန္ဓဇာတံ။ **၀ိလေပနေ**သု ဆ၀ိရာဂကရဏံ။ တတ္ထ ပိဋ္ဌန္ဓန္တော **ဓာရေတိ** နာမ။ ဥိနဋ္ဌာနံ ပူရေန္တော **.မဏ္ဍေတိ** နာမ။ ဂန္ဓ၀သေန ဆ၀ိရာဂ၀သေန စ သာဒိယန္တော **၀ိဘူသေတိ** နာမ။ ဌာနံ ၀ုစ္စတိ ကာရဏံ။ တသ္မာ ယာယ ဒုဿီလျစေတနာယ တာနိ မာလာဓာရဏာဒိနိ မဟာဇနော ကရောတိ၊ တတော ပဋ္ဌိ၀ရတောတိ အတ္ထော။

ဥစ္စာသယနံ ၀ုစ္စတိ ပမာဏာတိက္ကန္တံ။ **မဟာသယနံ** အကပ္ပိယတ္ထရဏံ။ တတော ပဋ္ဌိ၀ရတောတိ အတ္ထော။ **ဇာတရူပ**န္တိ သု၀ဏ္ဏံ။ **ရဇတ**န္တိ ကဟာ-ပဏော လောဟမာသကော ဇတုမာသကော ဒါရုမာသကောတိ ယေ ၀ေါဟာရံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မဲ ဥဘယသ္မိပိ ပဋ္ဌိဂဟဏာ ပဋ္ဌိ၀ရတော၊ နေ၀ နံ ဥဂ္ဂဏှာတိ၊ နာ ဥဂ္ဂဏှာပေတိ၊ နာ ဥပနိက္ခိတ္တံ သာဒိယတီတိ အတ္ထော။ **အာမကဓညပဋိဂ္ဂဟ-ဏာ**တိ သာလိ ၀ိဟိ ယ၀ ဂေါဓူမ ကင်္ဂု ၀ရက ကုဒြူသကသင်္ခါတသ သတ္တ-၀ိဓသ္မိပိ အာမကဓညသ္မိ ပဋိဂ္ဂဟဏာ။ နာ ကေ၀လဉ္စ ဧတေသံ ပဋိဂ္ဂဟဏမေ၀၊ အာမသနမ္ပိ ဘိက္ခူနံ နာ ၀ဋ္ဋတိယေ၀။ **အာမကမံသပဋိဂ္ဂဟဏာ**တိ ဏ္ဍေ အညတြ ဩဒိဿ အနုညာတာ အာမကမံသမစ္ဆာနံ ပဋိဂ္ဂဟဏမေ၀ ဘိက္ခူနံ နာ ၀ဋ္ဋတိ၊ နော အာမသနံ။

ဣတ္ထိကုမာရိကပဋိဂ္ဂဟဏာတိ ဏ္ဍေ **ဣတ္ထီ**တိ ပုရိသန္တရဂတာ၊ ဣတရာ **ကုမာရိကာ** နာမ။ တာသံ ပဋိဂ္ဂဟဏမ္ပိ အာမသနမ္ပိ အကပ္ပိယမေ၀။ **ဒါသိ-ဒါသပဋိဂ္ဂဟဏာ**တိ ဏ္ဍေ ဒါသိဒါသ၀သေနေ၀ တေသံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ နာ ၀ဋ္ဋတိ၊ “ကပ္ပိယကာရကံ ဒမ္မိ၊ အာရာမိကံ ဒမ္မိ”တိ ဧ၀ံ ၀ုတ္တေ ပန ၀ဋ္ဋတိ။ **အဇေဠကာ**ဒိသု

၁-ရတ္တိဘောဇနံ (သီ)၊ ရတ္တိံ ဘောဇနံ (သျာ၊က)

ခေတ္တဝတ္ထုပရိယောသာနေသု ကပ္ပိယာကပ္ပိယနယော ဝိနယဝသေန ဥပပရိက္ခိ-တဗ္ဗော။ တတ္ထ **ခေတ္တံ** နာမ ယသ္မိံ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ ရုဟတိ။ **ဝတ္ထု** နာမ ယသ္မိံ အပရဏ္ဏံ ရုဟတိ။ ယတ္ထ ဝါ ဥဘယမ္ပိ ရုဟတိ၊ တံ **ခေတ္တံ**။ တဒတ္ထာယ အကတဘူမိဘာဂေါ **ဝတ္ထု**။ ခေတ္တဝတ္ထုသီသေန စေတ္ထ ဝါပိတဋ္ဌာကာဒီနိပိ သင်္ဂဟိတာနေဝ။ **ဒူတေယျံ** ဝုစ္စတိ ဒူတကမ္မံ၊ ဂိဟီနံ ပဏ္ဏံ ဝါ သာသနံ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ တတ္ထ တတ္ထ ဂမနံ။ **ပဟိဏဂမနံ** ဝုစ္စတိ ဃရာ ဃရံ ပေသိတဿ ခုဒ္ဒကဂမနံ။ **အနုယောဂေါ** နာမ တဒုဘယကရဏံ၊ တသ္မာ ဒူတေယျ-ပဟိဏဂမနာနံ အနုယောဂါတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကယဝိက္ကယာတိ ကယာ စ ဝိက္ကယာ စ။ **တုလာကူဋာ**ဒီသု **ကူဋ**န္တိ ဝဉ္ဇနံ။ တတ္ထ တုလာကူဋံ တာဝ ရူပကူဋံ အင်္ဂကူဋံ ဂဟဏကူဋံ ပဋိစ္ဆန္နကူဋန္တိ စတုဗ္ဗိဓံ ဟောတိ။ တတ္ထ **ရူပကူဋံ** နာမ ဒွေ တုလာ သရူပါ[၁] ကတ္ဝာ ဂဏ္ဍန္တော မဟတိယာ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဒဒန္တော ခုဒ္ဒိကာယ ဒေတိ။ **အင်္ဂကူဋံ** နာမ ဂဏ္ဍန္တော ပစ္ဆာဘာဂေ ဟတ္ထေန တုလံ အက္ကမတိ၊ ဒဒန္တော ပုဗ္ဗဘာဂေ။ **ဂဟဏကူဋံ** နာမ ဂဏ္ဍန္တော မူလေ ရဇ္ဇုံ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဒဒန္တော အဂ္ဂေ။ **ပဋိစ္ဆန္နကူဋံ** နာမ တုလံ သုသိရံ ကတ္ဝာ အန္တော အယစုဏ္ဏံ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဂဏ္ဍန္တော တံ ပစ္ဆာဘာဂေ ကရောတိ၊ ဒဒန္တော အဂ္ဂဘာဂေ။ **ကံသော** ဝုစ္စတိ သုဝဏ္ဏပါတိ၊ တာယ ဝဉ္ဇနံ **ကံသကူဋံ**။ ကထံ? ဧကံ သုဝဏ္ဏပါတိံ ကတ္ဝာ အညာ ဒွေ တိသော လောဟပါတိယော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ကရောတိ၊ တတော ဇနပဒံ ဂန္ဒာ ကိဉ္ဇိဒေဝ အဒ္ဓကုလံ ပဝိသိတ္ဝာ "သုဝဏ္ဏဘာဇနာနိ ကိဏထာ"တိ ဝတ္ဝာ အဌေ ပုစ္ဆိတေ သမဌတရံ ဒါတုကာမာ ဟောန္တိ။ တတော တေဟိ "ကထံ ဗ္ဗမေသံ သုဝဏ္ဏဘာဝေါ ဇာနိတဗ္ဗော"တိ ဝုတ္တေ "ဝိမံသိတ္ဝာ ဂဏ္ဍထာ"တိ သုဝဏ္ဏပါတိံ ပါသာဏေ ဃံသိတ္ဝာ သဗ္ဗာ ပါတိယော ဒတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ။

မာနကူဋံ နာမ ဟဒယဘေဒသိခါဘေဒရဇ္ဇုဘေဒဝသေန တိဝိဓံ ဟောတိ။ တတ္ထ **ဟဒယဘေဒေါ** သပ္ပိတေလာဒိမိနနကာလေ လဗ္ဘတိ။ တာနိ ဟိ ဂဏ္ဍန္တော ဟေဋ္ဌာ ဆိဒ္ဒေန မာနေန "သဏိကံ အာသိဉ္ဇာ"တိ ဝတ္ဝာ အန္တော-ဘာဇနေ ဗဟုံ ပဌရာပေတ္ဝာ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဒဒန္တော ဆိဒ္ဒံ ပိဓာယ သီဃံ ပူရေတ္ဝာ ဒေတိ။ **သိခါဘေဒေါ** တိလတဏ္ဍုလာဒိမိနနကာလေ လဗ္ဘတိ။ တာနိ ဟိ ဂဏ္ဍန္တော သဏိကံ သိခံ ဥဿာပေတ္ဝာ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဒဒန္တော ဝေဂေန ပူရေတ္ဝာ သိခံ ဆိန္ဒန္တော ဒေတိ။ **ရဇ္ဇုဘေဒေါ** ခေတ္တဝတ္ထုမိနနကာလေ လဗ္ဘတိ။ လဉ္ဇံ[၂] အလဘန္တာ ဟိ ခေတ္တံ အမဟန္တမ္ပိ မဟန္တံ ကတ္ဝာ မိနန္တိ။

၁-သမရူပါ (သျာ) ၂-လဉ္ဇံ (သျာ)

ဥက္ကောဋနာဒီသု **ဥက္ကောဋန**န္တိ သာမိကေ အဿာမိကေ ကာတုံ လဉ္ဇဂ္ဂ-ဟဏံ။ **ဝဉ္ဇန**န္တိ တေဟိ တေဟိ ဥပါယေဟိ ပရေသံ ဝဉ္ဇနံ။ တတြိဒမေကံ ဝတ္ထု—ဧကော ကိရ လုဒ္ဒကော မိဂဉ္ဇ မိဂပေါတကဉ္ဇ ဂဟေတ္ဝာ အာဂစ္ဆတိ။ တမေကော ဓုတ္တော "ကိံ ဘော မိဂေါ အဌတိ၊ ကိံ မိဂပေါတကော"တိ အာဟ။ "မိဂေါ ဒွေ ကဟာပဏေ မိဂပေါတကော ဧက"န္တိ စ ဝုတ္တေ ကဟာပဏံ ဒတ္ဝာ မိဂပေါတကံ ဂဟေတ္ဝာ ထောကံ ဂန္ဒ္ဒာ နိဝတ္တော "နမေ ဘော မိဂပေါတကေန အတ္ထော၊ မိဂံ မေ ဒေဟီ"တိ အာဟ။ တေန ဟိ "ဒွေ ကဟာပဏေ ဒေဟီ"တိ။ သော အာဟ "နနု တေ ဘော မယာ ပဌမံ ဧကော ကဟာပဏော ဒိန္နော"တိ။ အာမ ဒိန္နောတိ။ "ဣမမ္ပိ မိဂပေါတကံ ဂဏ္ဍ၊ ဧဝံ သော စ ကဟာပဏော အယံ စ ကဟာပဏဌနကော မိဂပေါတကောတိ ဒွေ ကဟာပဏာ ဘဝိဿန္တီ"တိ။ သော ကာရဏံ ဝဒတီတိ သလ္လက္ခေတ္ဝာ မိဂပေါတကံ ဂဟေတ္ဝာ မိဂံ အဒါသီတိ။

နိကတီတိ ယောဂဝသေန ဝါ မာယာဝသေန ဝါ အပါမဂ်ံ ပါမဂ်န္တိ, အမဏိံ မဏိန္တိ, အသုဝဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏန္တိ ကတ္ဝာ ပဋိရူပကေန ဝဉ္ဇနံ။ **သာစိ-ယောဂေါ**တိ ကုဋိလယောဂေါ၊ ဧတေသံယေဝ ဥက္ကောဋနာဒီနမေတံ နာမံ၊ တသ္မာ ဥက္ကောဋနသာစိယောဂေါ ဝဉ္ဇနသာစိယောဂေါ နိကတိသာစိ-ယောဂေါတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ကေစိ အညံ ဒဿေတ္ဝာ အညဿ ပရိဝတ္တနံ သာစိယောဂေါတိ ဝဒန္တိ။ တံ ပန ဝဉ္ဇနေနေဝ သဂ်ဟိတံ။ **ဆေဒနာ**ဒီသု **ဆေဒန**န္တိ ဟတ္ထစ္ဆေဒနာဒိ။ **ဝဓော**တိ မာရဏံ။ **ဗန္ဓော**တိ ရဇ္ဇုဗန္ဓနာဒီဟိ ဗန္ဓနံ။ **ဝိပရာမောသော**တိ ဟိမဝိပရာမောသော ဂုမ္ဗဝိပရာ-မောသောတိ ဒုဝိဓော။ ယံ ဟိမပါတသမယေ ဟိမေန ပဋိစ္ဆန္နာ ဟုတ္ဝာ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နံ ဇနံ မုသန္တိ၊ အယံ **ဟိမဝိပရာမောသော။** ယံ ဂုမ္ဗာဒီဟိ ပဋိစ္ဆန္နာ မုသန္တိ၊ အယံ **ဂုမ္ဗဝိပရာမောသော။ အာလောပေါ** ဝုစ္စတိ ဂါမနိဂမာဒီနံ ဝိလောပကရဏံ။ **သဟသာကာရော**တိ သာဟသိကကိရိယာ၊ ဂေဟံ ပဝိသိတ္ဝာ မနုဿာနံ ဥရေ သတ္ထံ ဌပေတ္ဝာ ဣစ္ဆိတဘဏ္ဍဂ္ဂဟဏံ။ ဧဝမေတသ္မာ ဆေဒန။ပ။ သဟသာကာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။

၂၉၄။ **သော သန္တုဋ္ဌော ဟောတီ**တိ သ္ဝာယံ ဘိက္ခု ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တေန စတူသု ပစ္စယေသု ဒ္ဝါဒသဝိဓေန ဣတရီတရပစ္စယသန္တောသေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဣမိနာ ပန ဒ္ဝါဒသဝိဓေန ဣတရီတရပစ္စယသန္တောသေန သမန္နာ-ဂတဿ ဘိက္ခုနော အဋ္ဌ ပရိက္ခာရာ ဝဋ္ဌန္တိ တီဏိ စီဝရာနိ ပတ္တော ဒန္တကဋ္ဌစ္ဆေ-ဒနဝါသိ ဧကော သူစိ ကာယဗန္ဓနံ ပရိဿာဝနန္တိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"တိစီဝရဥ္စ ပတ္တော စ၊ ဝါသိ သူစိ စ ဗန္ဓနံ။
ပရိဿာဝနေန အဋ္ဌေတေ၊ ယုတ္တယောဂဿ ဘိက္ခုနော"တိ။

တေ သဗ္ဗေပိ ကာယပရိဟာရိကာပိ ဟောန္တိ ကုစ္ဆိပရိဟာရိကာပိ။ ကထံ? တိစီဝရံ တာဝ နိဝါသေတ္ဝာ ပါရုပိတ္ဝာ စ ဝိစရဏကာလေ ကာယံ ပရိဟရတိ ပေါသေတီတိ **ကာယပရိဟာရိကံ** ဟောတိ၊ စီဝရကဏ္ဍေန ဥဒကံ ပရိဿာ-ဝေတ္ဝာ ပိဝနကာလေ ခါဒိတဗ္ဗဖလာဖလဂ္ဂဟဏကာလေ စ ကုစ္ဆိံ ပရိဟရတိ ပေါသေတီတိ **ကုစ္ဆိပရိဟာရိကံ** ဟောတိ။ ပတ္တောပိ တေန ဥဒကံ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ နဟာနကာလေ ကုဋိပရိဘဏ္ဍကရဏကာလေ စ ကာယပရိဟာရိကော ဟောတိ၊ အာဟာရံ ဂဟေတ္ဝာ ဘုဥ္ဇနကာလေ[၁] ကုစ္ဆိပရိဟာရိကော ဟောတိ။ ဝါသိပိ တာယ ဒန္တကဋ္ဌဆေဒနကာလေ မဥ္ဇပိဌာနံ အဂ်ပါဒ[၂]စီဝရကုဋိဒဏ္ဍကသဇ္ဇန-ကာလေ[၃] စ ကာယပရိဟာရိကာ ဟောတိ၊ ဥစ္ဆုဆေဒနနာဋ္ဌိကေရာဒိတစ္ဆန-ကာလေ ကုစ္ဆိပရိဟာရိကာ။ သူစိပိ စီဝရသိဗ္ဗနကာလေ ကာယပရိဟာရိကာ ဟောတိ၊ ပူဝံ ဝါ ဖလံ ဝါ ဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ခါဒနကာလေ ကုစ္ဆိပရိဟာရိကာ။ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဝိစရဏကာလေ ကာယပရိဟာရိကံ၊ ဥစ္ဆုအာဒီနိ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဂဟဏကာလေ ကုစ္ဆိပရိဟာရိကံ။ ပရိဿာဝနံ တေန ဥဒကံ ပရိဿာဝေတ္ဝာ နဟာနကာလေ သေနာသနပရိဘဏ္ဍကရဏကာလေ စ ကာယပရိဟာရိကံ၊ ပါနီယပရိဿာဝနကာလေ[၄] တေနေဝ တိလတဏ္ဍုလပုထုကာဒီနိ ဂဟေတ္ဝာ ခါဒနကာလေ စ ကုစ္ဆိပရိဟာရိကံ။ အယံ တာဝ အဋ္ဌပရိက္ခာရိကဿ ပရိက္ခာရမတ္တာ။

နဝပရိက္ခာရိကဿ ပန သေယျံ ပဝိသန္တဿ တတြဋ္ဌကပစ္စတ္ထရဏံ ဝါ ကုဋ္ဌိကာ ဝါ ဝဋ္ဌတိ။ ဒသပရိက္ခာရိကဿ နိသီဒနံ ဝါ စမ္မခဏ္ဍံ ဝါ ဝဋ္ဌတိ။ ဧကာဒသပရိက္ခာရိကဿ ကတ္တရယဋ္ဌိ ဝါ တေလနာဋ္ဌိကာ ဝါ ဝဋ္ဌတိ။ ဒ္ဝါဒသ-ပရိက္ခာရိကဿ ဆတ္တံ ဝါ ဥပါဟနာ ဝါ ဝဋ္ဌတိ။ ဧတေသု စ အဋ္ဌပရိက္ခာရိကောဝ သန္တုဋ္ဌော၊ ဣတရေ အသန္တုဋ္ဌာ၊ မဟိစ္ဆာ မဟာဘာရာတိ[၅] နဝတ္တဗ္ဗာ။ ဧတေပိ ဟိ အပ္ပိစ္ဆာဝ သန္တုဋ္ဌာဝ သုဘရာဝ သလ္လဟုကဝုတ္တိနောဝ။ ဘဂဝါ ပန နယိမံ သုတ္တံ တေသံ ဝသေန ကထေသိ၊ အဋ္ဌပရိက္ခာရိကဿ ဝသေန ကထေသိ။ သော ဟိ ခုဒ္ဒကဝါသိဥ္စ သူစိံ စ ပရိဿာဝနေ ပက္ခိပိတ္ဝာ ပတ္တဿ အန္တော ဌပေတ္ဝာ ပတ္တံ အံသကူဋေ လဂ္ဂေတ္ဝာ တိစီဝရံ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ ကတ္ဝာ ယေနိစ္ဆကံ သုခံ ပက္ကမတိ။ ပဋိနိဝတ္တေတ္ဝာ ဂဟေတဗ္ဗံ နာမဿ နဟောတိ၊

၁-ဝဋ္ဌဥ္ဇနကာလေ (သီ၊က) ၂-အဋ္ဌနိပါဒ (သီ) ၃-စီဝရကုဋိဒဏ္ဍကစ္ဆေဒနကာလေ (သျာ)
၄-ပါနီယပါနကပရိဿာဝနကာလေ (သီ) ၅-မဟာဇောတိ (သီ)၊ မဟာရာဂါတိ (သျာ)

ဣတိ ဣမဿ ဘိက္ခုနော သလ္လဟုကဝုတ္တိတံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ **သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ကာယပရိဟာရိကေန စီဝရေနာ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ကာယပရိဟာရိကေနာ**တိ ကာယပရိဟရဏမတ္တကေန။ **ကုစ္ဆိ-ပရိဟာရိကေနာ**တိ ကုစ္ဆိပရိဟရဏမတ္တကေန။ **သမာဒါယေဝ ပက္ကမတီ**တိ တံ အဋ္ဌပရိက္ခာရမတ္တကံ သဗ္ဗံ ဂဟေတ္ဝာ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ ကတ္ဝာဝ ဂစ္ဆတိ၊ "မမ ဝိဟာရော ပရိဝေဏံ ဥပဋ္ဌာကော"တိဿ သင်္ဂေါ ဝါ ဗဒ္ဓေါ ဝါ နဟောတိ၊ သော ဇိယာ မုတ္တော သရော ဝိယ, ယူထာ အပက္ကန္တော မတ္တဟတ္ထီ ဝိယ ဣစ္ဆိ-တိစ္ဆိတံ သေနာသနံ ဝနသဏ္ဍံ ရုက္ခမူလံ ဝနပဗ္ဘာရံ[1] ပရိဘုဥ္ဇန္တော ဧကောဝ တိဋ္ဌတိ၊ ဧကောဝ နိသီဒတိ၊ သဗ္ဗိရိယာပထေသု ဧကောဝ အဒုတိယော။

"စာတုဒ္ဒိသော အပ္ပဋိဃော စ ဟောတိ၊
သန္တုဿမာနော ဣတရီတရေန။
ပရိဿယာနံ သဟိတာ အဆမ္ဘီ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ"တိ[2]။

ဧဝံ ဝဏ္ဏိတံ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပတံ အာပဇ္ဇတိ။

ဣဒါနိ တမတ္ထံ ဥပမာယ သာဓေန္တော **သေယျထာပီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပက္ခီ သကုဏော**တိ ပက္ခယုတ္တော သကုဏော။ **ခေ့တီ**တိ ဥပ္ပတတိ။ အယံ ပနေတ္ထ သခ်ပတ္ထော—သကုဏာ နာမ "အသုကသ္မိံ ပဒေသေ ရုက္ခော ပရိပက္ကဖလော"တိ ဥတ္ဝာ နာနာဒိသာဟိ အာဂန္ဒာ နခပက္ခတုဏ္ဍာဒီဟိ တဿ ဖလာနိ ဝိဇ္ဈန္တာ ဝိဓုနန္တာ ခါဒန္တိ၊ "ဣဒံ အဇ္ဇတနာယ ဣဒံ သ္ဝာတနာယ ဘဝိဿတီ"တိ နေသံ နဟောတိ။ ဖလေ ပန ခီဏေ နေဝ ရုက္ခဿ အာရက္ခံ ဌပေန္တိ၊ နတတ္ထ ပတ္တံ ဝါ နခံ ဝါ တုဏ္ဍံ ဝါ ဌပေန္တိ၊ အထ ခေါ တသ္မိံ ရုက္ခေ အနပေက္ခော ဟုတ္ဝာ ယော ယံ ဒိသာဘာဂံ ဣစ္ဆတိ၊ သော တေန သပတ္တ-ဘာရောဝ ဥပ္ပတိတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝမေဝ အယံ ဘိက္ခု နိဿင်္ဂေါ နိရပေက္ခောယေဝ ပက္ကမတိ။ တေန ဝုတ္တံ "သမာဒါယေဝ ပက္ကမတီ"တိ။ **အရိယေနာ**တိ နိဒ္ဒေါ-သေန။ **အဇ္ဈတ္တန္တိ** သကေ အတ္တဘာဝေ။ **အနဝဇ္ဇသုခ**န္တိ နိဒ္ဒေါသသုခံ။

၂၉၅။ **သော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္ဝာ**တိ သော ဣမိနာ အရိယေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု စက္ခုဝိညာဏေန ရူပံ ပဿိတ္ဝာတိ အတ္ထော။ သေသ-ပဒေသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တံ။ **အဗျာသေကသုခ**န္တိ

---

[1] ၁-နဝံ ပဗ္ဘာရံ (သီ)

[2] ၂-ခု ၁-၂၈၆-ပိဋ္ဌေ။

ကိလေသေဟိ အနဝသိတ္တသုခံ၊ အဝိကိဏ္ဏသုခန္တိပိ ဝုတ္တံ။ ဣန္ဒြိယသံဝရသုခံ ဟိ ဒိဋ္ဌာဒီသု ဒိဋ္ဌမတ္တာဒိဝသေန ပဝတ္တတာယ အဝိကိဏ္ဏံ ဟောတိ။ **သော အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ**တိ သော မနစ္ဆဋ္ဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ သံဝရေန သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဣမေသု အဘိက္ကန္တပဋိက္ကန္တာဒီသု သတ္တသု ဌာနေသု သတိသမ္ပဇညဝသေန သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ တတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ သတိပဋ္ဌာနေ ဝုတ္တမေဝ။

၂၉၆။ **သော ဣမိနာ စာ**တိအာဒိနာ ကိံ ဒသေတိ? အရညဝါသသ ပစ္စယသမ္ပတ္တိံ ဒသေတိ။ ယသ ဟိ ဣမေ စတ္တာရော ပစ္စယာ နတ္ထိ၊ တသ အရညဝါသော န ဣဇ္ဈတိ၊ တိရစ္ဆာနဂတေဟိ ဝါ ဝနစရကေဟိ ဝါ သဒ္ဓိံ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ၊ အရညေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ "ကိံ ဧဝရူပသ ပါပဘိက္ခုနော အရညဝါသေနာ"တိ ဘေရဝသဒ္ဒံ သာဝေန္တိ၊ ဟတ္ထေဟိ သီသံ ပဟရိတ္ဝာ ပလာယနာကာရံ ကရောန္တိ၊ "အသုကော ဘိက္ခု အရညံ ပဝိသိတ္ဝာ ဣဒဏ္ဍိဒဏ္ဍ ပါပကမ္မံ အကာသီ"တိ အယသော ပတ္ထရတိ။ ယသ ပနေတေ စတ္တာရော ပစ္စယာ အတ္ထိ၊ တသ အရညဝါသော ဣဇ္ဈတိ၊ သော ဟိ အတ္တနော သီလံ ပစ္စဝေက္ခန္တော ကိဉ္စိ ကာဋ္ဌကံ ဝါ တိလကံ ဝါ အပသန္တော ပီတိံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ တံ ခယတော ဝယတော သမ္မသန္တော အရိယဘူမိံ ဩက္ကမတိ၊ အရညေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ၊ ဣတိသ ဥဒကေ ပက္ခိတ္တတေလဗိန္ဒု ဝိယ ယသော ဝိတ္ထာရိကော ဟောတိ။

တတ္ထ **ဝိဝိတ္တန္တိ** သုညံ အပ္ပသဒ္ဒံ၊ အပ္ပနိဂ္ဃေါသန္တိ အတ္ထော။ ဧတဒေဝ ဟိ သန္ဓာယ ဝိဘင်္ဂေ "ဝိဝိတ္တန္တိ သန္တိကေ စေပိ သေနာသနံ ဟောတိ၊ တဉ္ဍ အနာကိဏ္ဏံ ဂဟဋ္ဌေဟိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ၊ တေန တံ ဝိဝိတ္တ"န္တိ[၁] ဝုတ္တံ။ သေတိ စေဝ အာသတိ စ ဧတ္ထောတိ **သေနာသနံ၊** မဉ္ဍပီဌာဒီနမေတံ အဓိဝစနံ။ တေနာဟ "သေနာသနန္တိ မဉ္ဍောပိ သေနာသနံ၊ ပီဌမ္ပိ၊ ဘိသိပိ၊ ဗိမ္ဗောဟနမ္ပိ[၂]၊ ဝိဟာရောပိ၊ အဃုယောဂေါပိ၊ ပါသာဒေါပိ၊ ဟမ္မိယမ္ပိ၊ ဂုဟာပိ၊ အဋ္ဌောပိ၊ မာဋ္ဌောပိ၊ လေဏမ္ပိ၊ ဝေဋ္ဌုဂုမ္ဗောပိ၊ ရုက္ခမူလမ္ပိ၊ မဏ္ဍပေါပိ သေနာသနံ၊ ယတ္ထ ဝါ ပန ဘိက္ခူ ပဋိက္ကမန္တိ၊ သဗ္ဗမေတံ သေနာသန"န္တိ[၃]။ အပိစ "ဝိဟာရော အဃုယောဂေါ ပါသာဒေါ ဟမ္မိယံ ဂုဟာ"တိ ဣဒံ ဝိဟာရသေနာသနံ နာမ။ "မဉ္ဍော ပီဌံ ဘိသိ ဗိမ္ဗောဟန"န္တိ ဣဒံ မဉ္ဍပီဌသေနာသနံ နာမ။ "စိမိလိကာ စမ္မခဏ္ဍော တိဏသန္ထာရော ပဏ္ဏသန္ထာရော"တိ ဣဒံ သန္ထတသေနာသနံ နာမ။

၁-အဘိ ၂-၂၆၀-ဈာနဝိဘင်္ဂေ။ ၂-ဗိမ္ဗောဟနမ္ပိ(က)

"ယတ္ထ ဝါ ပန ဘိက္ခူ ပဋိက္ကမန္တီ"တိ ဣဒံ ဩကာသသေနာသနံ နာမာတိ ဧဝံ စတုဗ္ဗိဓံ သေနာသနံ ဟောတိ၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ သေနာသနဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတမေဝ။ ဣမဿ ပန သကုဏသဒိသဿ စာတုဒ္ဒိသဿ[၁] ဘိက္ခုနော အနုစ္ဆဝိကံ ဒသေန္တော **အရည်ံ ရုက္ခမူလ**န္တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **အရည**န္တိ "နိက္ခမိတ္ဝာ ဗဟိ ဣန္ဒခီလာ၊ သဗ္ဗမေတံ အရည"န္တိ ဣဒံ ဘိက္ခုနိနံ ဝသေန အာဂတံ အရည်။ "အာရညကံ နာမ သေနာသနံ ပဉ္ဇဓနုသတိကံ ပစ္ဆိမ"န္တိ[၂] ဣဒံ ပန ဣမဿ ဘိက္ခုနော အနုရူပံ၊ တဿ လက္ခဏံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဓုတင်္ဂနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တံ။ **ရုက္ခမူလ**န္တိ ယံကိဉ္စိ သန္ဒစ္ဆာယံ[၃] ဝိဝိတ္တံ ရုက္ခမူလံ။ **ပဗ္ဗတ**န္တိ သေလံ။ တတ္ထ ဟိ ဥဒကသောဏ္ဍီသု ဥဒကကိစ္စံ ကတ္ဝာ သီတာယ ရုက္ခစ္ဆာယာယ နိသိန္နဿ နာနာဒိသာသု ခါယမာနာသု သီတေန ဝါတေန ဗီဇိယမာနဿ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ။ **ကန္ဒရ**န္တိ ကံ ဝုစ္စတိ ဥဒကံ၊ တေန ဒါရိတံ, ဥဒကေန ဘိန္နံ ပဗ္ဗတပ္ပဒေသံ၊ ယံ နဒီတုမ္ဗန္တိပိ နဒီကုဉ္ဇန္တိပိ[၄] ဝဒန္တိ။ တတ္ထ ဟိ ရဇတပဋ္ဌသဒိသာ ဝါလိကာ ဟောန္တိ၊ မတ္ထကေ မဏိဝိတာနံ ဝိယ ဝနဂဟနံ၊ မဏိက္ခန္ဓသဒိသံ ဥဒကံ သန္ဒတိ။ ဧဝရူပံ ကန္ဒရံ ဩရုယှ ပါနီယံ ပိဝိတ္ဝာ ဂတ္တာနိ သီတာနိ ကတ္ဝာ[၅] ဝါလိကံ ဥဿာပေတ္ဝာ ပံသုကူလစီဝရံ ပညာပေတ္ဝာ နိသိန္နဿ သမဏဓမ္မံ ကရောတော စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ။ **ဂိရိဂုဟ**န္တိ ဒ္ဝိန္နံ ပဗ္ဗတာနံ အန္တရာ[၆]၊ ဧကသ္မိံ ယေဝ ဝါ ဥမင်္ဂသဒိသံ[၇] မဟာဝိဝရံ။ သုသာနလက္ခဏံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တံ။ **ဝနပတ္ထ**န္တိ အတိက္ကမိတ္ဝာ မနုဿာနံ ဥပစာရဋ္ဌာနံ၊ ယတ္ထ န ကသန္တိ န ဝပန္တိ။ တေနေဝါဟ "ဝနပတ္ထန္တိ ဒူရာနမေတံ သေနာသနာနံ အဓိဝစန"န္တိအာဒိ[၈]။ **အဗ္ဘောကာသ**န္တိ အစ္ဆန္နံ၊ အာကခ်မာနော ပနေတ္ထ စီဝရကုဋိံ ကတ္ဝာ ဝသတိ။ **ပလာလပုဉ္ဇ**န္တိ ပလာလရာသိံ။ မဟာပလာလပုဉ္ဇတော ဟိ ပလာလံ နိက္ကမိတ္ဝာ ပဗ္ဘာရလေဏသဒိသေ အာလယေ ကရောန္တိ၊ ဂစ္ဆဂုမ္ဗာဒီနမ္ပိ ဥပရိ ပလာလံ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဟေဋ္ဌာ နိသိန္နာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တိ၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ပစ္ဆာဘတ္တန္တိ ဘတ္တဿ ပစ္ဆတော။ **ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော**တိ ပိဏ္ဍပါတပရိယေသနတော ပဋိက္ကန္တော။ **ပလ္လက်**န္တိ သမန္တတော ဦရုဗဒ္ဓါသနံ။ **အာဘုဇိတ္ဝာ**တိ ဗန္ဓိတ္ဝာ။ **ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယာ**တိ ဥပရိမံ သရီရံ ဥဇုကံ ဌပေတ္ဝာ

၁-စာတုဒ္ဒိသကဿ (က)၊ စာတုဒ္ဒိသိကဿ (သျာ)
၂-ဝိ ၁-၃၇၇-ပိဋ္ဌေ။
၃-သန္တစ္ဆာယံ (သျာ၊က)
၄-နဒီကုဋ္ဌန္တိပိ (သျာ)
၅-သီတိကတ္ဝာ (သီ၊သျာ၊)၊ သီတံ ကတ္ဝာ (က)
၆-အန္တရံ (က)
၇-ဥမ္မဂ္ဂသဒိသံ (သီ)
၈-အဘိ ၂-၂၆၀-ပိဋ္ဌေ။

အဋ္ဌာရသ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကေ ကောဋ္ဌိယာ ကောဋ္ဌိ ပဋိပါဒေတွာ။ ဧဝံ ဟိ နိသိန္နဿ စမ္မမံသနဟာရုနိ နာ ပဏာမန္တိ။ အထဿ ယာ တေသံ ပဏာမနပစ္စယာ ခဏော ခဏော ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ၊ တာ နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တာသု အနုပ္ပဇ္ဇမာနာသု စိတ္တံ ကေဂ္ဂံ ဟောတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ နာ ပရိပတတိ၊ ဝုဋ္ဌိ ဖာတိ ဥပဂစ္ဆတိ။ **ပရိမုခံ သတိ ဥပဋ္ဌပေတွာ**တိ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိမုခံ သတိ ဌပယိတွာ၊ မုခသမီပေ ဝါ ကတွာတိ အတ္ထော။ တေနေဝ ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တံ “အယံ သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ သုပဋ္ဌိတာ နာသိကဂ္ဂေ ဝါ မုခနိမိတ္တေ ဝါ၊ တေန ဝုစ္စတိ ပရိမုခံ သတိ ဥပဋ္ဌပေတွာ”တိ။ အထ ဝါ“**ပရိ**တိ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေ၊ **မုခ**န္တိ နိယျာနတ္ထော၊ **သတိ**တိ ဥပဋ္ဌာနတ္ထော၊ တေန ဝုစ္စတိ ပရိမုခံ သတိ”န္တိ ဧဝံ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ ဝုတ္တနယေန-ပေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တတြာယံ သဒ္ဒေါ “ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနသတိ ကတွာ”တိ။

အဘိဇ္ဈံ လောကေတိ ဣဓ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ လောကော၊ တသ္မာ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ရာဂံ ပဟာယ ကာမဆ္ဆန်ံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **ဝိဂတာဘိဇ္ဈေနာ**တိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ပဟီနတ္တာ ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန၊ နာ စက္ခုဝိညာဏာဒိသဒိသေနာတိ အတ္ထော။ **အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတီ**တိ အဘိဇ္ဈာတော စိတ္တံ ပရိမောစေတိ။ ယထာ နံ သာ မုဉ္စတိ စေဝ၊ မုဉ္စိတွာ စ နာ ပုန ဂဏှာတိ၊ ဧဝံ ကရောတီတိ အတ္ထော။ **ဗျာပါဒပဒေါသံ ပဟာယာ**တိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဗျာပဇ္ဇတိ ဒူမိနာ စိတ္တံ ပူတိကုမ္မာ-သာဒယော့ ဝိယ ပုရိမပကတိံ ပဇဟတီတိ **ဗျာပါဒော**။ ဝိကာရာပတ္တိယာ ပဒုဿတိ, ပရံ ဝါ ပဒူသေတိ ဝိနာသေတီတိ **ပဒေါသော**။ ဉာယမေတံ ကောဓဿေဝါဓိဝစနံ။ **ထိနံ** စိတ္တဂေလညံ။ **မိဒ္ဓံ** စေတသိကဂေလညံ။ ထိနဉ္စ မိဒ္ဓဉ္စ **ထိနမိဒ္ဓံ**။ **အာလောကသညီ**တိ ရတ္တိမ္ပိ ဒိဝါ ဒိဋ္ဌအာလောကသဉ္ဉာနန-သမတ္ထတာယ ဝိဂတနီဝရဏာယ ပရိသုဒ္ဓါယ သညာယ သမန္နာဂတော။ **သတော သမ္ပဇာနော**တိ သတိယာ စ ဉာဏေန စ သမန္နာဂတော၊ ဣဒံ ဉာဏယ အာလောကသညာယ ဥပကာရကတ္တာ ဝုတ္တံ။ ဥဒ္ဓုမာတဉ္စ ကုက္ကုစ္စဉ္စ **ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ**။ **တိဏ္ဏံ ဝိစိကိစ္ဆာနံ**တိ ဝိစိကိစ္ဆံ တရိတွာ အတိက္ကမိတွာ ဌိတော။ “ကထမိဒံ ကထမိဒ”န္တိ ဧဝံ နပ္ပဝတ္တတိတိ **အကထံကထီ**။ **ကုသလေသု ဓမ္မေသူ**တိ အနဝဇ္ဇေသု ဓမ္မေသု။ “ဣမေ နု ခေါ ကုသလာ၊ ကထမိမေ ကုသလာ”တိ ဧဝံ နာ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာ ကင်္ခတိတိ အတ္ထော။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဣမေသု ပန

၁-အဘိ ၂-၂၆၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-၃ ၉-၁၇၄-ပိဋ္ဌေ။

နီဝရဏေသု ဝစနတ္ထလက္ခဏာဒိဘေဒတော ယံ ဝတ္တုံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တံ။

၂၉၇။ **ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေတိ** ဣမေ ပဉ္စနီဝရဏာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အနုပ္ပန္နာယ လောကိယလောကုတ္တရာယ ပညာယ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ န ဒေန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာ အပိ အင္ဂ သမာပတ္တိယော ပဠု ဝါ အဘိညာ ဥစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ[1] ပါတေန္တိ၊ တသ္မာ "ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ **တထာဂတပဒံ ဣတိပိ**တိ ဣဒမ္ပိ တထာဂတသ္သ ဉာဏပဒံ ဉာဏဝဍ္ဎံ ဉာဏေန အက္ကန္တဒ္ဓာနန္တိ ဝုစ္စတိ။ **တထာဂတနိသေဓိတန္တိ** တထာဂတသ္သ ဉာဏဖာသုကာယ နိဃံသိတဒ္ဓာနံ။ **တထာဂတာရဒ္ဓိတန္တိ** တထာဂတသ္သ ဉာဏဒါဠ္ဟာယ အာရဒ္ဓိတဒ္ဓာနံ။

၂၉၉။ **ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ**တိ ယထာသဘာဝံ ပဇာနာတိ။ **နတ္ထိ တာဝ အရိယသာဝကော နိဋ္ဌံ ဂတော ဟောတီ**တိ ဣမာ ဗျာနာဘိညာ ဗာဟိရကေဟိပိ သာဓာရဏာတိ နာ တာဝ နိဋ္ဌံ ဂတော ဟောတိ။ မဂ္ဂက္ခဏေပိ အပရိယောသိတကိစ္စတာယ နာ တာဝ နိဋ္ဌံ ဂတော ဟောတိ။ **အပိစ ခေါ နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတီ**တိ အပိစ ခေါ ပန မဂ္ဂက္ခဏေ မဟာဟတ္ထိံ ပသဿန္တော နာဂဝနိကော ဝိယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ ဣမိနာ အာကာရေန တီသု ရတနေသု နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ။ **နိဋ္ဌံ ဂတော ဟောတီ**တိ ဧဝံ မဂ္ဂက္ခဏေ နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆန္တော အရဟတ္တ-ဖလက္ခဏေ ပရိယောသိတသဗ္ဗကိစ္စတာယ သဗ္ဗာကာရေန တီသု ရတနေသု နိဋ္ဌံ ဂတော ဟောတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
စူဠဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-မဟာဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၀၀။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဇင်္ဂလာနဒ္ဒီ**တိ ပထဝိတလစာရိနံ[2]။ **ပါဏာနဒ္ဒီ**တိ သပါဒကပါဏာနံ။ **ပဒဇာတာနီ**တိ ပဒါနိ။ **သမေဘမာနံ ဂစ္ဆန္တီ**တိ သြဓာနံ ပက္ခေပံ[3] ဂစ္ဆန္တိ။ **အင်္ဂမဂ္ဂါယတီ**တိ သေဋ္ဌံ အင်္ဂါယတိ။ **ယဒိဒံ မဟန္တတ္တေနာ**တိ မဟန္တဘာဝေန အဂ်ံ အင်္ဂါယတိ၊ နာ ဂဏ်ဝသေနာတိ အတ္ထော။ **ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ**တိ ယေ ကေစိ

၁-ဥပစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ (က)　　၂-ပထဝိတလဝါသိနံ (သျာ)　　၃-ဥပက္ခေပံ (က)

လောကိယာ ၀၊ လောကုတ္တရာ ၀၊ ကုသလာ ဓမ္မာ။ **သင်္ဟံ ဂစ္ဆန္တီ**တိ ဧတ္ထ စတုဗ္ဗိဓော သင်္ဟော သဇာတိသင်္ဟော သဉ္ဇာတိသင်္ဟော ကိရိယသင်္ဟော ဂဏနသင်္ဟောတိ။ တတ္ထ "သဗ္ဗေ ခတ္တိယာ အာဂစ္ဆန္တု၊ သဗ္ဗေ ဗြာဟ္မဏာ"တိ ဧဝံ သမာနဇာတိဝသေန သင်္ဟော **သဇာတိသင်္ဟော** နာမ။ "သဗ္ဗေ ကောသလကာ သဗ္ဗေ မာဂဓကာ"တိ ဧဝံ သဉ္ဇာတိဒေသဝသေန သင်္ဟော **သဉ္ဇာတိသင်္ဟော** နာမ။ "သဗ္ဗေ ရထိကာ သဗ္ဗေ ဓနုဂ္ဂဟာ"တိ ဧဝံ ကိရိယ-ဝသေန သင်္ဟော **ကိရိယသင်္ဟော** နာမ။ "စက္ခာယတနံ ကတမက္ခန္ဓဂဏနံ ဂစ္ဆတီတိ၊ စက္ခာယတနံ ရူပက္ခန္ဓဂဏနံ ဂစ္ဆတိ။ ဟဋ္ဌိ စက္ခာယတနံ ရူပက္ခန္ဓဂဏနံ ဂစ္ဆတိ၊ တေန ဝတ ရေ ဝတ္တဗ္ဗေ စက္ခာယတနံ ရူပက္ခန္ဓေန သင်္ဟိတ"န္တိ[၁]၊ အယံ **ဂဏနသင်္ဟော** နာမ၊ ဣမသ္မိမ္ပိ ဌာနေ အယမေဝ အဓိပ္ပေတော။

နနု စ "စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ ကတိ ကုသလာ ကတိ အကုသလာ ကတိ အဗျာကတာတိ ပဥ္ဍဿ ဝိဿဇ္ဇနေ သမုဒယသစ္စံ အကုသလံ၊ မဂ္ဂသစ္စံ ကုသလံ၊ နိရောဓသစ္စံ အဗျာကတံ၊ ဒုက္ခသစ္စံ သိယာ ကုသလံ၊ သိယာ အကုသလံ၊ သိယာ အဗျာကတ"န္တိ[၂] အာဂတတ္တာ စတုဘူမကမ္ပိ ကုသလံ ဒိယမုမေဝ သစ္စံ ဘဇတိ။ အထ ကသ္မာ မဟာထေရော စတူသု အရိယသစ္စေသု ဂဏနံ[၃] ဂစ္ဆတီတိ အာဟာတိ။ သစ္စာနံ အန္တောဂဓတ္တာ။ ယထာ ဟိ "သာဓိကမိဒံ ဘိက္ခဝေ ဒိယမုသိက္ခာပဒသတံ အန္ဓဒ္ဓမာသံ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ အတ္တကာမာ ကုလပုတ္တာ သိက္ခန္တိ။ တိဿော ဣမာ ဘိက္ခဝေ သိက္ခာ အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာ"တိ[၄] ဧတ္ထ သာဓိကမိဒံ[၅] ဒိယမုသိက္ခာပဒသတံ ဧကာ အဓိသီလသိက္ခာဝ ဟောတိ၊ တံ သိက္ခန္တောပိ တိဿော သိက္ခာ သိက္ခတီတိ ဒဿိတော၊ သိက္ခာနံ အန္တောဂဓတ္တာ။ ယထာ စ ဧကဿ ဟတ္ထိပဒဿ စတူသု ကောဋ္ဌာသေသု ဧကသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ ဩတိဏ္ဏာနိပိ ဒ္ဒီသု တီသု စတူသု ကောဋ္ဌာသေသု ဩတိဏ္ဏာနိပိ သိင်္ဂါလသသမိဂါဒီနံ ပါဒါနိ ဟတ္ထိပဒေ သမောဓာနံ ဂတာနေဝ ဟောန္တိ။ ဟတ္ထိပဒတော အမုစ္စိတ္ဝာ တဿေဝ အန္တောဂဓတ္တာ။ ဧဝမေဝ ဧကသ္မိမ္ပိ ဒ္ဒီသုပိ တီသုပိ စတူသုပိ သစ္စေသု ဂဏနံ ဂတာ ဓမ္မာ စတူသု သစ္စေသု ဂဏနံ ဂတာဝ ဟောန္တိ၊ သစ္စာနံ အန္တောဂဓတ္တာတိ ဒိယမုသစ္စဂဏနံ ဂတေပိ ကုသလဓမ္မေ "သဗ္ဗေ တေ စတူသု အရိယသစ္စေသု သင်္ဟံ ဂစ္ဆန္တီ"တိ အာဟ။ "ဒုက္ခေ အရိယသစ္စေ"တိ-အာဒီသု ဥဒ္ဒေသပဒေသု စေဝ ဇာတိပိ ဒုက္ခာတိအာဒီသု နိဒ္ဒေသပဒေသု စ

၁-အဘိ ၄-၂၅၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အဘိ ၂-၁၁၈-၁၁၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဂဟဏံ (သီ)၊ သင်္ဟံ (သျာ)
၄-အံ ၁-၂၃၄-ပိဋ္ဌေ။ ၅-သာဓိကံ (သီ)

ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တမေဝ။ ကေဝလံ ပနေတ္ထ ဒေသနာနုက္ကမောဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၃၀၁။ ယထာ ဟိ ဆေကော ဝိလီဝကာရော သုဇာတံ ဝေဠုံ လဘိတ္ဝာ စတုဓာ ဆေတ္ဝာ တတော တယော ကောဋ္ဌာသေ ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ဂဏ္ဍိတ္ဝာ ပဉ္ဇဓာ ဘိန္ဒေယျ၊ တတောပိ စတ္တာရော ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ဂဏ္ဍိတ္ဝာ ဖာလေန္တော ပဉ္ဇ ပေသိယော ကရေယျ၊ တတော စတဿော ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ဂဏ္ဍိတ္ဝာ ကုစ္ဆိဘာဂံ ပိဋ္ဌိဘာဂန္တိ ဒ္ဝိဓာ ဖာလေတ္ဝာ ပိဋ္ဌိဘာဂံ ဌပေတ္ဝာ ကုစ္ဆိဘာဂံ အာဒါယ တတော သမုဂ္ဂဗီဇနိတာလဝဏ္ဍာဒိနာနပ္ပကာရံ ဝေဠုဝိကတိံ ကရေယျ၊ သော ပိဋ္ဌိဘာဂဉ္ဇ ဗ္ဗတရာ စ စတဿော ပေသိယော ဗ္ဗတရေ စ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေ ဗ္ဗတရေ စ တယော ကောဋ္ဌာသေ ကမ္မာယ နဥပနေဿတီတိ နဝတ္တဗ္ဗော၊ ဧကပ္ပဟာရေန ပန ဥပနေတုံ နသက္ကာ၊ အနုပုဗ္ဗေန ဥပနေဿတိ၊ ဧဝမေဝ အယံ မဟာထေရောပိ ဝိလီဝကာရော သုဇာတံ ဝေဠုံ လဘိတ္ဝာ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေ ဝိယ ဗ္ဗမံ မဟန္တံ သုတ္တန္တံ အာရဘိတ္ဝာ စတုအရိယသစ္စဝသေန မာတိကံ ဌပေသိ။ ဝိလီဝကာရဿ တယော ကောဋ္ဌာသေ ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ဂဟေတ္ဝာ တဿ ပဉ္ဇဓာ ကရဏံ ဝိယ ထေရဿ တီဏိ အရိယသစ္စာနိ ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ဒုက္ခသစ္စံ ဂဟေတ္ဝာ ဘာဇေန္တဿ[၁] ခန္ဓဝသေန ပဉ္ဇဓာ ကရဏံ။ တတော ယထာ သော ဝိလီဝ-ကာရော စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေ ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ဘာဂံ ဂဟေတ္ဝာ ပဉ္ဇဓာ ဖာလေသိ၊ ဧဝံ ထေရော စတ္တာရော အရူပက္ခန္ဓေ ဌပေတ္ဝာ ရူပက္ခန္ဓံ ဝိဘဇန္တော **စတ္တာရိ စ မဟာဘူတာနိ စတုန္ဓဉ္ဇ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ရူပ**န္တိ ပဉ္ဇဓာ အကာသိ။ တတော ယထာ သော ဝိလီဝကာရော စတဿော ပေသိယော ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ဂဟေတ္ဝာ ကုစ္ဆိဘာဂံ ပိဋ္ဌိဘာဂန္တိ ဒ္ဝိဓာ ဖာလေသိ၊ ဧဝံ ထေရော ဥပါဒါယ ရူပဉ္ဇ တိဿော စ ဓာတုယော ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ပထဝီဓာတုံ ဝိဘဇန္တော အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရဝသေန ဒ္ဝိဓာ ဒဿေသိ။ ယထာ သော ဝိလီဝ-ကာရော ပိဋ္ဌိဘာဂံ ဌပေတ္ဝာ ကုစ္ဆိဘာဂံ အာဒါယ နာနပ္ပကာရံ ဝိလီဝဝိကတိံ အကာသိ[၂]၊ ဧဝံ ထေရော ဗာဟိရံ ပထဝီဓာတုံ ဌပေတ္ဝာ အဇ္ဈတ္တိကံ ပထဝီဓာတုံ ဝီသတိယာ အာကာရေဟိ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒဿေတုံ **ကတမာ စာဝုသော အဇ္ဈတ္တိကာ ပထဝီဓာတု**တိအာဒိမာဟ။

ယထာ ပန ဝိလီဝကာရော ပိဋ္ဌိဘာဂဉ္ဇ ဗ္ဗတရာ စ စတဿော ပေသိယော ဗ္ဗတရေ စ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေ ဗ္ဗတရေ စ တယော ကောဋ္ဌာသေ

၁-ကထေန္တဿ (က) ၂-ကရောတိ (သျာ၊က)

အနုပုဗ္ဗေန ကမ္မာယ ဥပနေဿတိ၊ နှ ဟိ သက္ကာ ကေပ့ပဟာရေန ဥပနေတုံ၊ ဧဝံ ထေရောပိ ဗာဟိရဉ္ဆ ပထဝိဓာတုံ ဇုတရာ စ တိဿော ဓာတုယော ဥပါဒါရူပဉ္ဆ ဇုတရေ စ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓေ ဇုတရာနိ စ တိဏိ အရိယသစ္စာနိ အနုပုဗ္ဗေန ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒဿေဿတိ၊ နှ ဟိ သက္ကာ ကေပ့ပဟာရေန ဒဿေတုံ။ အထ စ ရာဇပုတ္တူပမာယပိ အယံ ကမော ဝိဘာဝေတဗ္ဗော—

ကော ကိရ မဟာရာဇာ၊ တဿ ပရောသဟဿံ ပုတ္တာ၊ သော တေသံ ပိဋ္ဌနုပရိက္ခာရံ စတူသု ပေဋောသု ဌပေတ္ဝာ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ အပ္ပေသိ "ဣဒံ တေ တာတ ဘာတိကာနံ ပိဋ္ဌနဘတ္တံ တထာရူပေ ဆဏေ သမ္ပတ္တေ ပိဋ္ဌနံ နော ဒေဟီတိ ယာစန္တာနံ ဒဒေယ္ယာသီ"တိ။ သော "သာဓု ဒေဝါ"တိ သာရဂ္ဂေ ပဋိသာမေသိ၊ တထာရူပေ ဆဏဒိဝသေ ရာဇပုတ္တာ ရညော သန္တိကံ ဂန္ဒွာ "ပိဋ္ဌနံ နော တာတ ဒေထ၊ နက္ခတ္တံ ကီဋိဿာမာ"တိ အာဟံသု။ တာတာ ဇေဋ္ဌဘာတိကဿ ဝေါ ဟတ္ထေ မယာ ပိဋ္ဌနံ ဌပိတံ၊ တံ အာဟရာပေတ္ဝာ ပိဋ္ဌနထာတိ။ တေ သာဓူတိ ပဋိသုဏိတ္ဝာ တဿ သန္တိကံ ဂန္ဒွာ "တုမှာကံ ကိရ နော ဟတ္ထေ ပိဋ္ဌနဘတ္တံ၊ တံ ဒေထာ"တိ အာဟံသု၊ သော ဧဝံ ကရိဿာမီတိ ဂဟိံ ဝိဝရိတ္ဝာ[1] စတဿော ပေဋောယော နီဟရိတ္ဝာ တိဿော ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ဝိဝရိတ္ဝာ တတော ပဌ္ဌသမုဂ္ဂေ နီဟရိတ္ဝာ စတ္တာရော ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ဝိဝရိတ္ဝာ တတော ပဌ္ဌသု ကရဏ္ဍေသု နီဟရိတေသု စတ္တာရော ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ဝိဝရိတ္ဝာ ပိဓာနံ ပသ္သေ ဌပေတ္ဝာ တတော ဟတ္ထူပဂပါဒူပဂါဒိနံ နာနုပ္ပကာရာနိ ပိဋ္ဌနာနိ နီဟရိတ္ဝာ အဒါသိ။ သော ကိဉ္စာပိ ဇုတရေဟိ စတူဟိ ကရဏ္ဍေဟိ ဇုတရေဟိ စတူဟိ သမုဂ္ဂေဟိ ဇုတရာဟိ တီဟိ ပေဋောဟိ နှ တာဝ ဘာဇေတ္ဝာ ဒေတိ၊ အနုပုဗ္ဗေန ပန ဒဿတိ၊ နှ ဟိ သက္ကာ ကေပ့ပဟာရေန ဒါတုံ။

တတ္ထ မဟာရာဇာ ဝိယ ဘဂဝါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "ရာဇာဟမသ္မိ သေလာတိ ဘဂဝါ ဓမ္မရာဇာ အနုတ္တရော"တိ[2]။ ဇေဋ္ဌပုတ္တော ဝိယ သာရိပုတ္တ-ထေရော၊ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "ယံ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယ္ယ 'ဘဂဝတော ပုတ္တော သြရသော မုခတော ဇာတော ဓမ္မဇော ဓမ္မနိမ္မိတော ဓမ္မဒါယာဒေါ၊ နော အာမိသဒါယာဒေါ'တိ သာရိပုတ္တမေဝ တံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယ္ယ၊ ဘဂဝတော ပုတ္တော။ ပ ။ နော အာမိသဒါယာဒေါ"တိ[3]။ ပရောသဟဿရာဇပုတ္တာ ဝိယ ဘိက္ခုသံဃော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

၁-ပဝိသိတ္ဝာ (သျာ) ၂-ခံ ၁-၃၆၈-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-မ ၃-၇၉-ဝိဇ္ဇေ။

"ပရောသဟသံ ဘိက္ခူနံ၊ သုဂတံ ပယိရုပါသတိ။
ဒေသေန္တံ ၀ိရဇံ ဓမ္မံ၊ နိဗ္ဗာနံ အကုတောဘယ"န္တိ [၁]။

ရညော တေသံ ပုတ္တာနံ ပိဋ္ဌန္ဓနံ စတူသု ပေဋဝသု ပက္ခိပိတွာ ဇေဋ္ဌပုတ္တသ္သ ဟတ္ထေ ဌပိတကာလော ၀ိယ ဘဂဝတော ဓမ္မသေနာပတိသ္သ ဟတ္ထေ စတုသစ္စပ္ပကာသနာယ ဌပိတကာလေ၊ တေနေ၀ါဟ "သာရိပုတ္တော ဘိက္ခဝေ ပဟောတိ [၂] စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ၀ိတ္ထာရေန အာစိက္ခိတုံ ဒေသေတုံ ပညာပေတုံ ပဋ္ဌပေတုံ ၀ိ၀ရိတုံ ၀ိဘဇိတုံ ဥတ္တာနီကာတု"န္တိ [၃]။ တထာရူပေ ဆဏေ တေသံ ရာဇပုတ္တာနံ တံ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပိဋ္ဌန္ဓနံ ယာစနကာလော ၀ိယ ဘိက္ခုသံဃသ္သ ၀သ္သူပနာယိကသမယော အာဂန္ဆာ ဓမ္မဒေသနာယ ယာစိတကာလော။ ဥပကဋ္ဌာယ ကိရ ၀သ္သူပနာယိကာယ ဇုဒံ သုတ္တံ ဒေသိတံ။ ရညော "တာတာ ဇေဋ္ဌဘာတိကသ္သ ဝေါ ဟတ္ထေ မယာ ပိဋ္ဌန္ဓနံ ဌပိတံ တံ အာဟရာပေတွာ ပိဋ္ဌန္ဓထာ"တိ ဝုတ္တကာလော ၀ိယ သမ္ဗုဒ္ဓေနာပိ "သေ၀ထ ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေ၊ ဘဇထ ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေ။ ပဏ္ဍိတာ ဘိက္ခူ အနုဂ္ဂါဟကာ သဗြဟ္မစာရိန"န္တိ ဧ၀ံ ဓမ္မသေနာပတိနော သန္တိကေ ဘိက္ခူနံ ပေသိတကာလော။

ရာဇပုတ္တေဟိ ရညော ကဏိ သုတ္ဝာ ဇေဋ္ဌဘာတိကသ္သ သန္တိကံ ဂန္ဆာ ပိဋ္ဌန္ဓနံ ယာစိတကာလော ၀ိယ ဘိက္ခူဟိ သတ္ထုကထံ သုတ္ဝာ ဓမ္မသေနာပတိ ဥပသင်္ကမ္မ ဓမ္မဒေသနံ အာယာစိတကာလော။ ဇေဋ္ဌဘာတိကသ္သ ဂဇ္ဈံ ၀ိ၀ရိတ္ဝာ စ်တသော ပေဋဝယော နိဟရိတ္ဝာ ဌပနံ ၀ိယ ဓမ္မသေနာပတိသ္သ ဇုမံ သုတ္တန္တံ အာရဘိတ္ဝာ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ ဝသေန မာတိကာယ ဌပနံ။ တိသော ပေဋဝယော ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ၀ိ၀ရိတ္ဝာ တတော ပဋ္ဌသမုဂ္ဂနိဟရဏံ ၀ိယ တိဏ္ဏံ အရိယသစ္စာနိ ဌပေတ္ဝာ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ၀ိဘဇန္တသ္သ ပဋ္ဌက္ခန္ဓဒသနံ။ စတ္တာရော သမုဂ္ဂေ ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ၀ိ၀ရိတ္ဝာ တတော ပဋ္ဌကရဏ္ဍနိဟရဏံ ၀ိယ စတ္တာရော အရူပက္ခန္ဓေ ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ရူပက္ခန္ဓံ ၀ိဘဇန္တသ္သ စတုမဟာဘူတဥပါဒါရူပ၀သေန ပဋ္ဌကောဋ္ဌာသဒသနံ။

၃၀၂။ စတ္တာရော ကဏ်ရဏ္ဍေ ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ၀ိ၀ရိတ္ဝာ ဝိဓာနံ ပသ္သေ ဌပေတ္ဝာ ဟတ္ထပဂပါဒုပဂါဒိပိဋ္ဌန္ဓနဒါနံ ၀ိယ တိဏ္ဏံ မဟာဘူတာနိ ဥပါဒါရူပဋ္ဌ ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ပထ၀ိဓာတုံ ၀ိဘဇန္တသ္သ ဗာဟိရံ တာ၀ ဝိဓာနံ ၀ိယ ဌပေတ္ဝာ

၁-သံ ၁-၁၉၄-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-အလံ ဟောတိ (သျာ) ၃-မ ၃-၂၉၁-ဝိဋ္ဌေ။

အဇ္ဈတ္တိကာယ ပထဝီဓာတုယာ နာနာသဘာဝတော ဝီသတိယာ အာကာရေဟိ ဒဿနတ္ထံ "ကတမာ စာဝုသော အဇ္ဈတ္တိကာ ပထဝီဓာတူ"တိအာဒိဝစနံ။

တဿ ပန ရာဇပုတ္တဿ တေဟိ စတူဟိ ကရဏ္ဍေဟိ စတူဟိ သမုဂ္ဂေဟိ တီဟိ စ ပေဋ္ဌာဟိ ပစ္ဆာ အနုပုဗ္ဗေန နီဟရိတ္ဝာ ပိဋ္ဌန္ဓနဒါနံ ဝိယ ထေရဿာပိ ဣတရေသဉ္ဇ တိဏ္ဏံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါရူပါနဉ္ဇ စတုန္နံ အရူပက္ခန္ဓာနဉ္ဇ တိဏ္ဏံ အရိယသစ္စာနဉ္ဇ ပစ္ဆာ အနုပုဗ္ဗေန ဘာဇေတ္ဝာ ဒဿနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယံ ပနေတံ "ကတမာ စာဝုသော အဇ္ဈတ္တိကာ ပထဝီဓာတူ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တ**န္တိ ဥဘယမ္ပေတံ နိယကာဓိဝစနမေဝ။ **ကက္ခဋ**န္တိ ထဒ္ဓံ။ **ခရိဂတ**န္တိ ဖရုသံ။ **ဥပါဒိန္န**န္တိ နကမ္မသမုဋ္ဌာနမေဝ၊ အဝိသေသေန ပန သရီရဋ္ဌကဿေတံ ဂဟဏံ[၁]။ သရီရဋ္ဌကဉ္ဇိ ဥပါဒိန္နံ ဝါ ဟောတု၊ အနုပါဒိန္နံ ဝါ၊ အာဒိန္နဂဟိတပရာမဋ္ဌဝသေန သဗ္ဗံ ဥပါဒိန္နမေဝ နာမ။ သေယျထိဒံ၊ ကေသာ လောမာ။ပ။ ဥဒရိယံ ကရီသန္တိ ဣဒံ ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနိကဿ ကုလပုတ္တဿ အဇ္ဈတ္တိကပထဝီဓာတုဝသေန တာဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိဘတ္တံ။ ဧတ္ထ ပန မနသိကာရံ အာရဘိတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဍေတ္ဝာ အရဟတ္တံ ဂဟေတုကာမေန ယံ ကာတဗ္ဗံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတမေဝ။ မတ္ထလုဂ်ံ ပန နဣ ပါဋ္ဌိအာရုဋ္ဌံ၊ တမ္ပိ အာဟရိတ္ဝာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဝသေန ဝဝတ္ထပေတ္ဝာ "အယမ္ပိ အစေတနာ အဗျာကတာ သုညာ ထဒ္ဓါ ပထဝီဓာတု ဧဝါ"တိ မနသိ ကာတဗ္ဗံ။ **ယံ ဝါ ပနညမ္ပိ**တိ ဣဒံ ဣတရေသု တီသု ကောဋ္ဌာသေသု အနုဂတာယ ပထဝီဓာတုယာ ဂဟဏတ္ထံ ဝုတ္တံ။ **ယာ စေဝ ခေါ ပန အဇ္ဈတ္တိကာ ပထဝီဓာတူ**တိ ယာ စ အယံ ဝုတ္တပ္ပကာရာ အဇ္ဈတ္တိကာ ပထဝီဓာတု။ **ယာ စ ဗာဟိရာ**တိ ယာ စ ဝိဘင်္ဂေ "အယော လောဟံ တိပု သီသ"န္တိအာဒိနာ[၂] နယေန အာဂတာ ဗာဟိရာ ပထဝီဓာတု။

ဧတ္ထာဝတာ ထေရေန အဇ္ဈတ္တိကာ ပထဝီဓာတု နာနာသဘာဝတော ဝီသတိယာ အာကာရေဟိ ဝိတ္ထာရေန ဒဿိတာ၊ ဗာဟိရာ သခ်ေပေန။ ကသ္မာ? ယသ္မိံ ဟိ ဌာနေ သတ္တာနံ အာလယော နိကန္တိ ပတ္ထနာ ပရိယုဋ္ဌာနံ ဂဟဏံ ပရာမာသော ဗလဝါ ဟောတိ။ တတ္ထ တေသံ အာလယာဒီနံ ဥဒ္ဓရဏတ္ထံ ဗုဒ္ဓါ ဝါ ဗုဒ္ဓသာဝကာ ဝါ ဝိတ္ထာရကထံ ကထေန္တိ။ ယတ္ထ ပန နဗလဝါ၊ တတ္ထ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စာဘာဝတော သခ်ေပေန ကထေန္တိ။ ယထာ ဟိ ကဿကော ခေတ္တံ ကသမာနော ယတ္ထ မူလသန္တာနကာနံ ဗလဝတာယ နဂ်လံ လဂ္ဂတိ၊ တတ္ထ ဂေါဏေ ဌပေတ္ဝာ ပံသုံ ဝိယူဟိတ္ဝာ မူလသန္တာနကာနိ ဆေတ္ဝာ

၁-အဓိဝစနံ (သျာ) ၂-အဘိ ၂-ဂ၄-ပိဋ္ဌေ။

ဆေတ္ထာ ဥဒ္ဓရန္တောဟ ဗဟုံ ဝါယာမံ ကရောတိ။ ယတ္ထ တာနိ နတ္ထိ၊ တတ္ထ ဗလဝံ ပယောဂံ ကတ္ထာ ဂေါဏေ ပိဋ္ဌိယံ ပဟရမာနော ကသတိယေဝ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပထဝီဓာတုရေဝေသာတိ ဒုဝိဓာပေသာ ထဒ္ဓဋ္ဌေန ကက္ခဋ္ဌေန ဖရုသဋ္ဌေန ဧကလက္ခဏာ ပထဝီဓာတုယေဝ အာဝုသောတိ[1] အဏ္ဍတ္တိကံ ဗာဟိရာယ သဒ္ဓိံ ယောဇေတ္ထာ ဒသ္ဿေတိ။ ယသ္မာ ဗာဟိရာယ ပထဝီဓာတုယာ အစေတနာဘာဝေါ ပါကဋ္ဌော၊ နဲ အဏ္ဍတ္တိကာယ၊ တသ္မာ သာ ဗာဟိရာယ သဒ္ဓိံ ဧကသဒိသာ အစေတနာယေဝါတိ ဂဏ္ဍန္တသ သုခပရိဂ္ဂဟော ဟောတိ။ ယထာ ကိံ? ယထာ ဒန္တေန ဂေါဏေန သဒ္ဓိံ ယောဇိတော အဒန္တော ကတိပါဟမေဝ ဝိသူကာယတိ ဝိပ္ပန္ဒတိ၊ အထ နဲ စိရသ္ဿေဝ ဒမထံ ဥပေတိ။ ဧဝံ အဏ္ဍတ္တိကာပိ ဗာဟိရာယ သဒ္ဓိံ ဧကသဒိသာတိ ဂဏ္ဍန္တသ ကတိပါဟမေဝ အစေတနာဘာဝေါ နဲ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အထ နဲ စိရေနေဝသ္ဿာ အစေတနာဘာဝေါ ပါကဋ္ဌော ဟောတိ။ **တံ နေတံ မမာ**တိ တံ ဥဘယမ္ပိ နဲ ဧတံ မမ၊ နဲ ဧသောဟမသ္မိ၊ နဲ ဧသော မေ အတ္တာတိ ဧဝံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ယထာဘူတ**န္တိ ယထာသဘာဝံ၊ တဉ္ဍိ အနိစ္စာဒိသဘာဝံ၊ တသ္မာ အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာတိ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။

ဟောတိ ခေါ သော အာဝုသောတိ ကသ္မာ အာရဘိ? ဗာဟိရအာပေါ-ဓာတုဝသေန ဗာဟိရာယ ပထဝီဓာတုယာ ဝိနာသံ ဒသ္ဿေတ္ထာ တတော ဝိသေသတရေန ဥပါဒိန္ဒာယ သရီရဋ္ဌကပထဝီဓာတုယာ ဝိနာသဒဿနတ္ထံ။ **ပကုပ္ပတီ**တိ အာပေါသံဝဋ္ဌဝသေန ဝဓုမာနာ ကုပ္ပတိ။ **အန္တရဟိတာ တသ္မိံ သမယေ ဗာဟိရာ ပထဝီဓာတု ဟောတီ**တိ တသ္မိံ သမယေ ကောဋိသတ-သဟဿစက္ကဝါဋ္ဌေ ခါရောဒကေန ဝိလီယမာနာ ဥဒကာနုဂတာ ဟုတ္ထာ သဗ္ဗာ ပဗ္ဗတာဒိဝသေန သဏ္ဌိတာ ပထဝီဓာတု အန္တရဟိတာ ဟောတိ။ ဝိလီယိတ္ထာ ဥဒကမေဝ ဟောတိ။ **တာဝ မဟလ္လိကာယာ**တိ တာဝ မဟန္တာယ[2]။

ဒုဝေ သတသဟဿာနိ၊ စတ္တာရိ နဟုတာနိ စ။
ဧတ္တေကံ ဗဟလတ္တေန၊ သခ်ါတာယံ ဝသုန္ဓရာတိ—

ဧဝံ ဗဟလတ္တေနေဝ မဟန္တာယ၊ ဝိတ္ထာရတော ပန ကောဋိသတသဟဿ-စက္ကဝါဋ္ဌပ္ပမာဏာယ[3]။ **အနိစ္စတာ**တိ ဟုတ္ထာ အဘာဝတာ။ **ခယဓမ္မတာ**တိ ခယံ

၁-ပထဝီဓာတုပေသာ (သျာ)၊ပထဝီဓာတုရေဝေသာ (က) ၂-မဟန္တိယာ (သီ)
၃-စက္ကဝါဋ္ဌပရိမာဏာယ (သီ)

ဂမနသဘာဝတာ။ **ဝယဓမ္မတာ**တိ ဝယံ ဂမနသဘာဝတာ။ **ဝိပရိဏာမ-ဓမ္မတာ**တိ ပကတိဝိဇဟနသဘာဝတာ၊ ဣတိ သဇ္ဇေဟိပိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ အနိစ္စလက္ခဏမေဝ ဝုတ္တံ။ ယံ ပန အနိစ္စံ၊ တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ၊ တံ အနတ္တာတိ တိဏ္ဏိပိ လက္ခဏာနိ အာဂတာနေဝ ဟောန္တိ။ **မတ္တာ၌ကဿာ**တိ ပရိတ္တဋ္ဌိတိ-ကဿ၊ ကတ္ထ ဋ္ဌိဟာကာရေဟိ ဣမဿ ကာယဿ ပရိတ္တဋ္ဌိတိတာ ဝေဒိဘဗ္ဘာ ဋ္ဌိတိပရိတ္တကာယ စ သရသပရိတ္တတာယ စ[1]။ အယံ ဟိ အတိတေ စိတ္တက္ခဏေ ဇိဝိတ္ထ၊ န ဇီဝတိ၊ န ဇိဝိဿတိ။ အနာဂတေ စိတ္တက္ခဏေ ဇိဝိဿတိ၊ န ဇီဝတိ၊ န ဇိဝိတ္ထ။ ပစ္စုပ္ပန္နေ စိတ္တက္ခဏေ ဇီဝတိ၊ န ဇိဝိတ္ထ၊ န ဇိဝိဿတိတိ ဝုစ္စတိ။

> ‘‘ဇိဝိတံ အတ္တဘာဝေါ စ၊ သုခဒုက္ခာ စ ကေဝလာ။
> ဧကစိတ္တသမာယုတ္တာ၊ လဟု သော ဝတ္တတေ ခဏော’’တိ—

ဣဒံ ဇေဿေဝ ပရိတ္တဋ္ဌိတိဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ **ဋ္ဌိတိပရိတ္တတာယ** ပရိတ္တ-ဋ္ဌိတိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အဿာသပဿာသူပနိဗန္ဓါဒိဘာဝေန ပနဿ **သရသပရိတ္တတာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သတ္တာနဉ္ဍိ အဿာသူပနိဗန္ဓံ ဇီဝိတံ ပဿာသူပနိဗန္ဓံ ဇီဝိတံ အဿာသပဿာ-သူပနိဗန္ဓံ ဇီဝိတံ မဟာဘူတူပနိဗန္ဓံ ဇီဝိတံ ကဗဠီကာရာဟာရူပနိဗန္ဓံ ဇီဝိတံ ဝိညာဏူပနိဗန္ဓံ ဇီဝိတန္တိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတံ။

တဇ္ဇေ အာဝုသောတိ ဣဓ တဿ ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနိကဿ ဘိက္ခုနော သောတဒ္ဓါရေ ပရိဂ္ဂဟံ ပဋ္ဌပေန္တော ဗလံ ဒဿေတိ။ **အဇ္ဈောသန္တီ**တိ ဒဿဟိ အဇ္ဈောသဝတ္ထူဟိ အဇ္ဈောသန္တိ။ **ပရိဘာသန္တီ**တိ တယာ ဣဒဉ္ဆိဒဉ္ဆ ကတံ၊ ဝေဉ္ဆ ဝေဉ္ဆ တံ ကရိဿာမာတိ ဝါစာယ ပရိဘာသန္တိ။ **ဏာသေန္တီ**တိ ဃဋ္ဋေန္တိ။ **ဝိဟေသေန္တီ**တိ ဒုက္ခာပေန္တိ၊ သဗ္ဗံ ဝါစာယ ဃဋ္ဋနမေဝ ဝုတ္တံ။ **သော ဇဝံ**န္တိ သော

၁-ဋ္ဌိတိပရိတ္တတာ စ သရသပရိတ္တတာ စ (က)

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနိကော ဧ၀ံ သမ္ပဇာနာတိ။ **ဥပ္ပန္နာ ခေါ မေ အယ**[1]**ံ** သမ္ပတိ၀တ္တ-မာနုပ္ပန္နဘာ၀ေန စ သမုဒါစာရုပ္ပန္နဘာ၀ေန စ ဥပ္ပန္နာ။ **သောတသမ္ဖဿော**တိ ဥပနိဿယ၀သေန သောတသမ္ဖဿတော ဇာတာ သောတဒ္ဓါရဇ၀နေ၀နာ၊ **ဖဿော အနိစ္စော**တိ သောတသမ္ဖဿော ဟုတ္ဝာ အဘာ၀ဋ္ဌေန အနိစ္စောတိ ပဿတိ။ ေ၀ဒနာဒယော၀ိ သောတသမ္ဖဿသမ္ပယုတ္တာ၀ ေ၀ဒိတဗ္ဗာ။ **ဓာတာရမ္မဏမေ၀**[2]တိ ဓာတုသဒ္ဒါတမေ၀ အာရမ္မဏံ။ **ပဏ္ဍိ**[1]**တီ**တိ ဩတရတိ။ **ပသီဒ**[1]**တီ**တိ တသ္မိံ အာရမ္မဏေ ပသီဒတိ၊ ဘုမ္မ၀စနမေ၀ ၀ါ ေတံ။ ဗျဥ္ဇနသန္ဓိ-၀သေန "ဓာတာရမ္မဏမေ၀ါ"တိ ၀ုတ္တံ၊ ဓာတာရမ္မဏေယေ၀ါတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **အဓိမုစ္စ**[1]**တီ**တိ[3] ဓာတု၀သေန ဧ၀ံ[4] အဓိမောက္ခံ လဘတိ၊ န ရဇ္ဇတိ၊ န ဒုဿတိ။ အယံ ဟိ သောတဒ္ဓါရမ္ပိ အာရမ္မဏေ အာပါထဂတေ မူလပရိညာအာဂန္တုကတာ၀ကာလိက၀သေန ပရိဂ္ဂဟံ ကရောတိ၊ တဿ ဝိတ္ထာရကထာ သတိပဋ္ဌာနေ သတိသမ္ဗဇ္ဈင်္ဂေ ၀ုတ္တာ။ သာ ပန တတ္ထ စက္ခုဒ္ဒါရ၀သေန ၀ုတ္တာ၊ ဣဓ သောတဒ္ဓါရ၀သေန ေ၀ဒိတဗ္ဗာ။

ဧ၀ံ ကတပရိဂ္ဂဟဿ ဟိ ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနိကဿ ဗလ၀ဝိပဿကဿ သစေဝိ စက္ခုဒ္ဒါရာဒီသု အာရမ္မဏေ အာပါထဂတေ အယောနိသော အာ၀ဇ္ဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ( )[2] ေ၀ါဋ္ဌဗ္ဗနံ ပတ္ဝာ ကေ ဒွေ ၀ါရေ အာသေ၀နံ လဘိတ္ဝာ ဘ၀င်္ဂမေ၀ ဩတရတိ၊ နာ ရာဂါဒိ၀သေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အယံ ကောဋ္ဌိပ္ပတ္တော တိက္ခဝိပဿကော။ အပရဿ ရာဂါဒိ၀သေန ကေ ၀ါရံ ဇ၀နံ ဇ၀တိ၊ ဇ၀နပရိယောသာနေ ပန ရာဂါဒိ၀သေန ဧ၀ံ မေ ဇ၀နံ ဇဝိတန္တိ အာ၀ဇ္ဇတော အာရမ္မဏံ ပရိဂ္ဂဟိတမေ၀ ဟောတိ၊ ပုန ၀ါရံ တထာ နာ ဇ၀တိ။ အပရဿ ကေ၀ါရံ ဧ၀ံ အာ၀ဇ္ဇတော ပုန ဒုတိယ၀ါရံ ရာဂါဒိ၀သေန ဇ၀နံ ဇ၀တိယေ၀၊ ဒုဘိယ၀ါရာ၀သာနေ ပန ဧ၀ံ မေ ဇ၀နံ ဇဝိတန္တိ အာ၀ဇ္ဇတော အာရမ္မဏံ ပရိဂ္ဂဟိတမေ၀ ဟောတိ၊ တတိယ၀ါရေ တထာ နာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဤတ္ထ ပန ပဌမော အတိတိက္ခော၊ တတိယော အတိမန္ဒော၊ ဒုတိယဿ ပန ၀သေန ဣမသ္မိံ သုတ္တေ, လဋ္ဌိကောပမေ, ဣန္ဒြိယဘာ၀နေ စ အယမတ္ထော ေ၀ဒိတဗ္ဗော။

ဧ၀ံ သောတဒ္ဓါရေ ပရိဂ္ဂဟိတ၀သေန ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနိကဿ ဗလံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ ကာယဒ္ဓါရေ ဒီပေန္တော **တဉ္စေ အာ၀ုသော**တိအာဒိမာဟ။ အနိဋ္ဌာရမ္မဏံ ဟိ ပတ္ဝာ ဒ္ဝိသု ၀ါရေသု ကိလမတိ သောတဒ္ဓါရေ စ ကာယဒ္ဓါရေ စ။ တသ္မာ ယထာ နာမ ခေတ္တသာမိ ပုရိသော ဂုဒါလံ ဂဟေတ္ဝာ

၁-ဝိမုစ္စတိတိ (သီ၊ သျာ)　　၂-တေန္တိ (သျာ၊က)

၃-(ေ၀ါဋ္ဌဗ္ဗနံ အာပဇ္ဇတိ) (သီ)၊ (ေ၀ါဋ္ဌဗ္ဗနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ) (သျာ)

ခေတ္တံ အနုသဉ္ဆရန္တော ယတ္ထ ဝါ တတ္ထ ဝါ မတ္တိကပိဏ္ဍံ အဒတ္ဝာ ဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနေသုယေဝ ကုဒါလေန ဘူမိ ဘိန္ဒိတ္ဝာ သတိဏမတ္တိကပိဏ္ဍံ ဒေတိ၊ ဧဝမေဝ မဟာထေရော အနာဂတေ သိက္ခာကာမာ ပဓာနကမ္မိကာ ကုလပုတ္တာ ဇူမေသု ဒွါရေသု သံဝရံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ ဒိပ္ပမေဝ ဇာတိဇရာမရဏာဿ အန္တံ ကရိဿန္တိ ဇူမေသုယေဝ ဒွီသု ဒွါရေသု ဂါဠ္ဟံ ကတ္ဝာ သံဝရံ ဒေသေန္တော ဇူမံ ဒေသနံ အာရဒ္ဓေါ။

တတ္ထ **သမုဒါစရန္တီ**တိ ဥပဂ္ဂမန္တိ။ **ပါဏိသမ္ဖဿေနာ**တိ ပါဏိပ္ပဟာရေန၊ ဇူတရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **တထာဘူတော**တိ တထာသဘာဝေါ။ **ယထာဘူတသ္မိန္တိ** ယထာသဘာဝေ။ **ကမ္မန္တီ**တိ ပဝတ္တန္တိ။ **ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတော**တိ-အာဒီသု ဇူတိပိ သော ဘဂဝါတိအာဒိနာ နယေန အနုဿရန္တော်ပိ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတိ၊ ဝုတ္တံ ဧခါ ပနေတံ ဘဂဝတာတိ အနုဿရန္တော်ပိ အနုဿရတိ-ယေဝ။ သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မောတိအာဒိနာ နယေန အနုဿရန္တော်ပိ ဓမ္မံ အနုဿရတိ၊ ကကစူပမောဝါဒံ အနုဿရန္တော်ပိ အနုဿရတိယေဝ။ သုပ္ပဋိပန္နောတိအာဒိနာ နယေန အနုဿရန္တော်ပိ သံဃံ အနုဿရတိ၊ ကကစောကန္တံ[1] အဓိဝါသယမာနဿ ဘိက္ခုနော ဂုဏံ အနုဿရမာနော်ပိ အနုဿရတိယေဝ။

ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ နာ **သဏ္ဌာ**တိတိ ဇူဓ ဝိပဿနုပေက္ခာ အဓိပ္ပေတာ။ **ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ သဏ္ဌာ**တိတိ ဇူဓ ဆဋ္ဌံပေက္ခာ၊ သာ ပနေသာ ကိစ္စာဝိ ဒိဏာသဝဿ ဇူဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု အာရမ္မဏေသု အရဇ္ဇနာ-ဒိဝသေန ပဝတ္တတိ၊ အယံ ပန ဘိက္ခု ဝိရိယဗလေန ဘာဝနာသိဒ္ဓိယာ အတ္တနော ဝိပဿနံ ဒိဏာသဝဿ ဆဋ္ဌံပေက္ခာဋ္ဌာနေ ဋ္ဌပေတိတိ ဝိပဿနာဝ ဆဋ္ဌံပေက္ခာ နာမ ဇာတာ။

၃၀၃။ အာပေါဓာတုနိဒ္ဒေသေ **အာပေါဂတန္တီ** သဗ္ဗအာပေသု ဂတံ အလ္လယူသဘာဝလက္ခဏံ။ **ဗိတ္တိ သေမ္ဟန္တီ**အာဒီသု ပန ယံ ဝတ္တုဗ္ဗံ၊ တံ သဗ္ဗံ သဒ္ဓိံ ဘာဝနာနယေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တံ။ **ပက္ခန္ဒတီ**တိ သြဃဝသေန ဝဏ္ဏတိ၊ သမုဒ္ဒတော ဝါ ဥဒကံ ဥတ္တရတိ၊ အယမဿ ပါကတိကော ပကောပေါ၊ အာပေါသံဝဋ္ဋကာလေ ပန ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠံ ဥဒကပူရမေဝ ဟောတိ။ **သြဃန္တီ**တိ ဟေဋ္ဌာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဥဒ္ဓနေ အာရောပိတဥဒကံ ဝိယ ခယံ ဝိနာသံ ပါပုဏန္တိ။ သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-ကကစောက္ကန္တံ (က)

၃၀၄။ တေဇောဓာတုနိဒ္ဒေသေ **တေဇောဂတန္တိ** သဗ္ဗတေဇေသု ဂတံ ဥဏ္ဍတ္တလက္ခဏံ။ တေဇော ဧဝ ဝါ တေဇောဘာဝံ ဂတန္တိ **တေဇောဂတံ**။ ပုရိမေ အာပေါဂတေပိ ပစ္ဆိမေ ဝါယောဂတေပိ ဧသေဝ နယော။ **ယေန စာ**တိ ယေန တေဇောဂတေန။ တသ္မိံ ကုပ္ပိတေ အယံ ကာယော သန္တပ္ပတိ၊ ဧကောဟိကဇရာဒိဘာဝေန ဥသုမဇာတော ဟောတိ။ **ယေန စ ဇီရီယတီ**တိ ယေန အယံ ကာယော ဇီရတိ၊ ဣန္ဒြိယဝေကလ္လတ္တံ ဗလပရိက္ခယံ ဝလိပလိတာ-ဒိဘာဝဉ္ဇ[၁] ပါပုဏာတိ။ **ယေန စ ပရိဥယ္ဟတီ**တိ ယေန ကုပ္ပိတေန အယံ ကာယော ဒယ္ဟတိ၊ သော စ ပုဂ္ဂလော ဒယ္ဟာမိ ဒယ္ဟာမီတိ ကန္ဒန္တော သတဓောတသပ္ပိဂေါသီတစန္ဒနာဒိလေပဉ္ဇ တာလဝဏ္ဏဝါတဉ္ဇ ပစ္စာသီသတိ။ **ယေန စ အသိတပီတခါယိတသာယိတံ သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆတီ**တိ ယေန တံ အသိတံ ဝါ ဩဒနာဒိ၊ ပီတံ ဝါ ပါနကာဒိ၊ ခါယိတံ ဝါ ပိဋ္ဌခဇ္ဇကာဒိ၊ သာယိတံ ဝါ အမ္ဗပက္ကမဓုဖာဏိတာဒိ[၂] သမ္မာ ပရိပါကံ ဂစ္ဆတိ၊ ရသာဒိဘာဝေန ဝိဝေကံ ဂစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ အယမေတ္ထ သခ်ေပေါ။ ဝိတ္ထာရတော ပန ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ သဒ္ဓိံ ဘာဝနာနယေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တံ။

ဟရိတန္တန္တိ ဟရိတမေဝ အလ္လတိဏာဒိံ အာဂမ္မ နိဗ္ဗာယတီတိ အတ္ထော။ **ပန္ထန္တန္တိ** မဟာမဂ္ဂမေဝ။ **သေလန္တန္တိ** ပဗ္ဗတံ။ **ဥဒကန္တန္တိ** ဥဒကံ။ **ရမဏီယံ ဝါ ဘူမိဘာဂန္တိ** တိဏဂုမ္ဗာဒိရဟိတံ၊ ဝိဝိတ္တံ အဗ္ဘောကာသံ ဘူမိဘာဂံ။ **အနာ-ဟာရာ**တိ နိရာဟာရာ[၃] နိရုပါဒါနာ၊ အယမ္ပိ ပကတိယာဝ တေဇောဝိကာရော ဝုတ္တော၊ တေဇောသံဝဋ္ဋကာလေ ပန ကောဋ္ဌိသတသဟဿစက္ကဝါဋံ ဈာပေတွာ ဆာရိကာမတ္တမ္ပိ န တိဋ္ဌတိ။ **နှာရုဒဒ္ဒုလေနာ**တိ စမ္မနိလ္လေခနေန။ **အဂ္ဂိံ ဂဝေသန္တီ**တိ ဧဝရူပံ သုခုမံ ဥပါဒါနံ ဂဟေတွာ အဂ္ဂိံ ပရိယေသန္တိ၊ ယံ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဥသုမံ လဘိတွာ ပဇ္ဇလတိ၊ သေသမိဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၃၀၅။ ဝါယောဓာတုနိဒ္ဒေသေ **ဥဒ္ဓင်္ဂမာ ဝါတာ**တိ ဥဂ္ဂါရဟိက္ကာရာဒိ-ပဝတ္တကာ ဥဒ္ဓံ အာရောဟနဝါတာ။ **အဓောဂမာ ဝါတာ**တိ ဥစ္စာရပဿာ-ဝါဒိနီဟရဏကာ အဓော ဩရောဟနဝါတာ။ **ကုစ္ဆိသယာ ဝါတာ**တိ အန္တာနံ ဗဟိဝါတာ[၄]။ **ကောဋ္ဌာသယာ ဝါတာ**တိ အန္တာနံ အန္တောဝါတာ။ **အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရိနော**တိ ဓမနီဇာလာနုသာရေန သကလသရီရေ အင်္ဂမင်္ဂါနိ အနုသဋ္ဌာ သမိဉ္ဇနပသာရဏာဒိနိဗ္ဗတ္တကဝါတာ။ **အဿာသော**တိ အန္တော-

---

၁-ဝလိတပလိတာဒိဘာဝဉ္ဇ (သီ)
၂-အပ္ပစ္စယာ (သီ)
၂-အပက္ကမဓုဖာဏိတာဒိ (သီ)
၄-ဗဟိနိက္ခမနဝါတာ (သျာ)

ပဝိသနနာသိကဝါတော။ **ပဿာသော**တိ ဗဟိနိက္ခမနနာသိကဝါတော။ အယ-မေတ္ထ သခ်ေပေါ။ ဝိတ္ထာရတော ပန ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ သဒ္ဓိံ ဘာဝနာနယေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တံ။

ဂါမမ္ပိ ဝဟတီတိ သကလဂါမမ္ပိ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ[၁] ကုရုမာနာ အာဒါယ ဂစ္ဆတိ၊ နိဂမာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဣဓ ဝါယောသံဝဋ္ဋကာလေ ကောဋိ-သဘသဟဿစက္ကဝါဋဝိဒ္ဓံသနဝသေန ဝါယောဝေတုဝိကာရော ဒဿိတော။ **ဝိဂူပနေနာ**တိ အဂ္ဂိဗီဇနကေန။ **ဩဿဝနေ**တိ ဆဒနဂ္ဂေ၊ တေန ဟိ ဥဒကံ သဝတိ၊ တသ္မာ တံ "ဩဿဝန"န္တိ ဝုစ္စတိ။ သေသမိဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

၃၀၆။ **သေယျထာပိ အာဝုသော**တိ ဣဓ ကိံ ဒဿေတိ၊ ဟေဋ္ဌာ ကထိတာနံ မဟာဘူတာနံ နိဿတ္တဘာဝံ။ **ကဋ္ဌ**န္တိ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရံ။ **ဝလ္လိ**န္တိ အာဗန္ဓနဝလ္လိံ။ **တိဏ**န္တိ ဆဒနတိဏံ။ **မတ္တိက**န္တိ အနုလေပမတ္တိကံ။ **အာကာသော ပရိဝါရိ-တော**တိ ဧတာနိ ကဋ္ဌာဒီနိ အန္တောဝ စ ဗဟိ စ ပရိဝါရေတ္ဝာ အာကာသော ဌိတောတိ အတ္ထော။ **အဂါရံတ္ဝေဝ သခ်ံ ဂစ္ဆတီ**တိ **အဂါရ**န္တိ ပဏ္ဏတ္တိမတ္တံ ဟောတိ။ ကဋ္ဌာဒီသု ပန ဝိသုံ ဝိသုံ ရာသိကတေသု ကဋ္ဌရာသိဝလ္လိရာသီတ္ဝေဝ ဝုစ္စတိ။ **ဧဝမေဝ ခေါ**တိ ဧဝမေဝ အဋ္ဌိအာဒီနိ အန္တောဝ စ ဗဟိ စ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဌိတော အာကာသော၊ တာနေဝ အဋ္ဌိအာဒီနိ ပဋိစ္စ ရူပံတ္ဝေဝ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ၊ သရီရန္တိ ဝေါဟာရံ ဂစ္ဆတိ။ ယထာ ကဋ္ဌာဒီနိ ပဋိစ္စ ဂေဟန္တိ သခ်ံ ဂတံ အဂါရံ ခတ္တိယဂေဟံ ဗြာဟ္မဏဂေဟန္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝမိဒမ္ပိ ခတ္တိယသရီရံ ဗြာဟ္မဏ-သရီရန္တိ ဝုစ္စတိ၊ နဟေတ္ထ ကောစိ သတ္တော ဝါ ဇီဝေါ ဝါ ဝိဇ္ဇတိ။

အဇ္ဈတ္တိကဥ္ဇေဝ အာဝုသော စက္ခူတိ ဣဒံ ကသ္မာ အာရဒ္ဓံ? ဟေဋ္ဌာ ဥပါဒါရူပံ စတ္တာရော စ အရူပိနော ခန္ဓာ တီဏိ စ အရိယသစ္စာနိ နဟ ကထိတာနိ၊ ဣဒါနိ တာနိ ကထေတုံ အယံ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါတိ။ တတ္ထ **စက္ခုံ အပရိဘိန္ဒ**န္တိ စက္ခုပသာဒေ နိရုဒ္ဓေပိ ဥပဟတေပိ ပိတ္တသေမှလောဟိတေဟိ ပလိဗုဒ္ဓေပိ စက္ခု စက္ခုဝိညာဏဿ ပစ္စယော ဘဝိတုံ နဟ သက္ကောတိ၊ ပရိဘိန္ဒမေဝ ဟောတိ၊ စက္ခုဝိညာဏဿ ပန ပစ္စယော ဘဝိတုံ သမတ္ထံ အပရိဘိန္ဒံ နာမ။ **ဗာဟိရာ စ ရူပါ**တိ ဗာဟိရာ စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပါ။ **တဇ္ဇော သမန္ဓာဟာရော**တိ တံ စက္ခုံ စ ရူပေ စ ပဋိစ္စ ဘဝင်ံ အာဝဇ္ဇေတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇနမနသိကာရော၊ ဘဝင်ါဝဇ္ဇနသမတ္ထံ

၁-စုဏ္ဏစုဏ္ဏံ (က)

စက္ခုဒ္ဒါရေ ကိရိယမနောဓာတုစိတ္တန္တိ အတ္ထော။ တံ ရူပါနံ အနာပါထ-ဂတတ္တာပိ အညာဝိဟိတသပိ နဟောတိ၊ **တဇ္ဇသာ**တိ တဒနုရူပသ။ **ဝိညာဏဘာဂသာ**တိ ဝိညာဏကောဋ္ဌာသသ။

ယံ တထာဘူတသာတိအာဒီသု ဒ္ဒါရဝသေန စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဒသေတိ။ တတ္ထ **တထာဘူတသာ**တိ စက္ခုဝိညာဏေန သဟဘူတသ၊ စက္ခုဝိညာဏ-သမဂိနောတိ အတ္ထော။ **ရူပ**န္တိ စက္ခုဝိညာဏသ နရူပဇနကတ္တာ စက္ခု-ဝိညာဏက္ခဏေ တိသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ တဒနန္တရစိတ္တက္ခဏေ စတုသမုဋ္ဌာနမ္ပိ လဗ္ဘတိ။ **သင်္ဟံ ဂစ္ဆတီ**တိ ဂဏန် ဂစ္ဆတိ။ ဝေဒနာဒယော စက္ခုဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာဝ။ ဝိညာဏမ္ပိ စက္ခုဝိညာဏမေဝ။ ဧတ္ထ စ သခ်ါရာတိ စေတနာဝ ဝုတ္တာ။ **သင်္ဟောတိ** ဧကတော သင်္ဟော။ **သန္ဓိပါတောတိ** သမာဂမော။ **သမ-ဝါယောတိ** ရာသိ။ **ယော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ပဿတီ**တိ ယော ပစ္စယေ ပဿတိ။ **သော ဓမ္မံ ပဿတီ**တိ သော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္ဓမ္မေ ပဿတိ၊ **ဆန္ဒောတိ**အာဒိ သဗ္ဗံ တဏ္ဍာဝေဝစနမေဝ၊ တဏ္ဍာ ဟိ ဆန္ဒကရဏဝသေန **ဆန္ဒော**။ အာလယကရဏ-ဝသေန **အာလယော**။ အနုနယကရဏဝသေန **အနုနယော**။ အဇ္ဈောဂါဟိတ္ဘာ ဂိလိတ္ဘာ ဂဟနဝသေန **အဇ္ဈောသာန**န္တိ ဝုစ္စတိ။ **ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပ-ဟာန**န္တိ နိဗ္ဗာနသေဝ ဝေဝစနံ၊ ဣတိ တီဏိ သစ္စာနိ ပါဋိယံ အာဂတာနေဝ မဂ္ဂသစ္စံ အာဟရိတ္ဘာ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယာ ဣမေသု တီသု ဌာနေသု ဒိဋ္ဌိ သင်္ကပ္ပေါ ဝါစာ ကမ္မန္တော အာဇီဝေါ ဝါယာမော သတိ သမာဓိ ဘာဝနာပဋိဝေဓော၊ အယံ မဂ္ဂေါတိ။ **ဗဟုကတံ ဟောတီ**တိ ဧတ္တောဝတာပိ ဗဟုံ ဘဂဝတော သာသနံ ကတံ ဟောတိ၊ **အဇ္ဈတ္တိကဋ္ဌေဝ အာဝုသော သောတ**န္တိအာဒိဝါရေသုပိ ဧသေဝ နယော။

မနောဒ္ဒါရေ ပန အဇ္ဈတ္တိကော မနော နာမ ဘဝင်္ဂစိတ္တံ၊ တံ နိရုဒ္ဓမ္ပိ အာဝဇ္ဇနစိတ္တသ ပစ္စယော ဘဝိတုံ အသမတ္ထံ မန္ဒထာမဂတမေဝ[1] ပဝတ္တမာနမ္ပိ **ပရိဘိန္ဒံ** နာမ ဟောတိ။ အာဝဇ္ဇနသ ပန ပစ္စယော ဘဝိတုံ သမတ္ထံ **အပရိဘိန္ဒံ** နာမ။ **ဗာဟိရာ စ ဓမ္မာ**တိ ဓမ္မာရမ္မဏံ။ **နေဝ တာဝ တဇ္ဇသာ**တိ ဣဒံ ဘဝင်္ဂသမယေနေဝ ကထိတံ။ ဒုတိယဝါရော ပဂုဏဇ္ဈာနပစ္စဝေက္ခဏေန ဝါ ပဂုဏကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရေန ဝါ ပဂုဏဗုဒ္ဓဝစနသဇ္ဈာယကရဏာဒိနာ ဝါ အညဝိဟိတကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တော။ ဣမသ္မိံ ဝါရေ **ရူပ**န္တိ စတုသမုဋ္ဌာနမ္ပိ လဗ္ဘတိ။ မနောဝိညာဏံ ဟိ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဝေဒနာဒယော မနော-ဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ဝိညာဏံ မနောဝိညာဏမေဝ။ သခ်ါရာ ပနေတ္ထ

၁-မန္ဒတမဂတမေဝ (သီ၊ သျာ)

ဖဿစေတနာဝသေနေဝ ဂဟိတာ။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ မဟာထေရော ဟေဋ္ဌာ ဧကဒေသမေဝ သမ္မသန္တော အာဂန္ဒာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဌတ္ဝာ ဟေဋ္ဌာ ပရိဟီနဒေသနံ သဗ္ဗံ တံတံဒ္ဝါရဝသေန ဘာဇေတ္ဝာ ဒဿေန္တော ယထာနုသန္ဓိနာဝ သုတ္တန္တံ နိဋ္ဌပေသီတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မဟာဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-မဟာသာရောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၀၇။ **ဝေံ မေ သုတန္တိ** မဟာသာရောပမသုတ္တံ။ တတ္ထ **အစိရပက္ကန္တေ**တိ သံဃံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ရုဟိရုပ္ပါဒကမ္မံ ကတ္ဝာ နစိရပက္ကန္တေ သလိဂေ်နေဝ ပါဋိဧက္ကေ ဇာတေ။

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ကုလပုတ္တောတိ ကိဉ္ဇာပိ အသုကကုလပုတ္တောတိ န နိယာမိတော၊ ဒေဝဒတ္တံယေဝ ပန သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သော ဟိ အသမ္ဘိန္ဓာယ မဟာသမ္မတပဝေဏိယာ ဩက္ကာကဝံသေ ဇာတတ္တာ ဇာတိ-ကုလပုတ္တော။ **ဩတိဏ္ဏော**တိ ယဿ ဇာတိ အန္တော အနုပဝိဋ္ဌာ၊ သော ဇာတိယာ ဩတိဏ္ဏော နာမ။ ဇရာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **လာဘသက္ကာရာဒီ**သုပိ **လာဘော**တိ စတ္တာရော ပစ္စယာ။ **သက္ကာရော**တိ တေသံယေဝ သုကတဘာဝေါ။ **သိလောကော**တိ ဝဏ္ဏဘဏနံ။ **အဘိနိဗ္ဗတ္တေတီ**တိ ဥပ္ပါဒေတိ။ **အပညာတာ**တိ ဒ္ဝိန္ဓံ ဇနာနံ ဌိတဋ္ဌာနေ န ပညာယန္တိ၊ ဃာသစ္ဆာဒနမတ္တမ္ပိ န လဘန္တိ။ **အပ္ပေသက္ခာ**တိ အပ္ပပရိဝါရာ၊ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ ဂစ္ဆန္တံ န လဘန္တိ။

သာရေန သာရကရဏီယန္တိ ရုက္ခသာရေန ကတ္တဗ္ဗံ အက္ခစက္ကယုဂနဂ်လာဒိကံ ယံကိဉ္ဇိ။ **သာခါပလာသံ အဂ္ဂဟေသိ ဗြဟ္မစရိယဿာ**တိ မဂ္ဂဖလသာရဿ[၁] သာသနဗြဟ္မစရိယဿ စတ္တာရော ပစ္စယာ သာခါပလာသံ နာမ၊ တံ အဂ္ဂဟေသိ။ **တေန စ ဝေါသာနံ အာပါဒီ**တိ တေနေဝ စ အလမေတ္တာဝတာ သာရော မေ ပတ္တောတိ ဝေါသာနံ အာပန္ဓော။

၃၁၀။ **ဉာဏဒဿနံ အာရာဓေတီ**တိ ဒေဝဒတ္တော ပဉ္ဇာဘိညော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု စ ပဉ္ဇန္ဓံ အဘိညာနံ မတ္ထကေ ဌိတံ၊ တံ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ "ဉာဏဒဿန"နွိ

၁-အဂ္ဂဖလသာရဿ (က)

ဝုတ္တံ။ **အဇာနံ အပဿံ ဝိဟရန္တီ**တိ ကိဉ္စိ သုခုမံ ရူပံ အဇာနန္တာ အန္တမသော ပံသုပိသာစကမ္ပိ အပဿန္တာ ဝိဟရန္တိ။

၃၁၁။ **အသမယဝိမောက္ခံ အာရာဓေတီ**တိ "ကတမော အသမယ-ဝိမောက္ခော၊ စတ္တာရော စ အရိယမဂ္ဂါ စတ္တာရိ စ သာမညဖလာနိ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ အယံ အသမယဝိမောက္ခော"တိ[၁] ဧဝံ ဝုတ္တေ နဝလောကုတ္တရဓမ္မေ အာရာဓေတိ သမ္ပာဒေတိ ပဋိလဘတိ။ လောကိယသမာပတ္တိယော ဟိ အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေယေဝ ပစ္စနီကဓမ္မေဟိ ဝိမုစ္စန္တိ၊ တသ္မာ "ကတမော သမယဝိမောက္ခော၊ စတ္တာရိ စ ဈာနာနိ[၂] စတသော စ အရူပါဝစရသမာပတ္တိယော၊ အယံ သမယ-ဝိမောက္ခော"တိ[၁] ဧဝံ သမယဝိမောက္ခောတိ ဝုတ္တာ။ လောကုတ္တရဓမ္မာ ပန ကာလေန ကာလံ ဝိမုစ္စန္တိ၊ သကိံ ဝိမုတ္တာနိ ဟိ မဂ္ဂဖလာနိ ဝိမုတ္တာနေဝ ဟောန္တိ။ နိဗ္ဗာနံ သဗ္ဗကိလေသေဟိ အစ္စန္တံ ဝိမုတ္တမေဝါတိ ဣမေ နဝ မ္မော အသမယဝိမောက္ခောတိ ဝုတ္တာ။

အကုပ္ပါ စေတောဝိမုတ္တီတိ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိ။ အယမတ္ထော ဧတသာတိ **ဧတဒတ္ထံ**၊ အရဟတ္တဖလတ္ထံ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ အယံ ဧတသ အတ္ထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဧတံ သာရန္တိ** ဧတံ အရဟတ္တဖလံ ဗြဟ္မစရိယသ သာရံ။ **ဧတံ ပရိယောသာန**န္တိ ဧတံ အရဟတ္တဖလံ ဗြဟ္မစရိယသ ပရိယောသာနံ၊ သော ကောဋိ၊ န ဣတော ပရံ ပတ္တဗ္ဗံ အတ္ထီတိ ယထာနုသန္ဓိနာဝ ဒေသနံ နိဋ္ဌပေသီတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
မဟာသာရောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-စူဋ္ဌသာရောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၁၂။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ စူဋ္ဌသာရောပမသုတ္တံ။ တတ္ထ **ပိဂ်လကောဋ္ဌော**တိ သော ဗြာဟ္မဏော ပိဂ်လဓာတုကော။ **ကောဋ္ဌော**တိ ပနသ နာမံ၊ တသ္မာ "ပိဂ်လကောဋ္ဌော"တိ ဝုစ္စတိ။ **သံဃိနော**တိအာဒီသု ပဗ္ဗဇိတသမူဟသခ်ါတော သံဃော ဧတေသံ အတ္ထီတိ **သံဃိနော**။ သ္ဝေဝ ဂဏော ဧတေသံ အတ္ထီတိ **ဂဏိနော**။ အာစာရသိက္ခာပနဝသေန တသ ဂဏသ အာစရိယာတိ **ဂဏာစရိယာ**။ **ဉာတာ**တိ ပညာတာ ပါကဋာ။ "အပ္ပိစ္ဆာ သန္တုဋ္ဌာ၊

၁-ခု ၉-၂၃၆-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ။ ၂-စတသော စ ရူပါဝစရသမာပတ္တိယော (သျာ၊က)

အပ္ပိစ္ဆတာယ ဝတ္ထမ္ပိ နနိဝါသေန္တီ''တိအာဒိနာ နယေန သမုဂ္ဂတော ယသော ဧတေသံ အတ္ထီတိ **ယသသိနော။ တိတ္ထကရာ**တိ လဒ္ဓိကရာ။ **သာဓုသမ္မတာ**တိ ဣမေ သာဓု သုန္ဒရာ သပ္ပုရိသာတိ ဧဝံ သမ္မတာ။ **ဗဟုဇနဿာ**တိ အဿုတဝတော အန္ဓဗာလပုထုဇ္ဇနဿ။ ဣဒါနိ တေ ဒဿေန္တော **သေယျထိဒံ ပူရဏောတိ**-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပူရဏောတိ** တဿ သတ္ထုပဋိညဿ နာမံ။ **ကဿပေါ**တိ ဂေါတ္တံ။ သော ကိရ အညတရဿ ကုလဿ ဧကူနဒါသသတံ ပူရယမာနော ဇာတော၊ တေနဿ ''ပူရဏော''တိ နာမံ အကံသု။ မဂ်လဒါသတ္တာ စဿ ''ဒုက္ကဋ''န္တိ[၁] ဝတ္တာ နတ္ထိ, အကတံ ဝါ နကတန္တိ။ "သော ကိမဟံ ဧတ္ထ ဝသာမီ''တိ[၂] ပလာယိ။ အထဿ စောရာ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆိန္ဒိံသု။ သော ပဏ္ဏေန ဝါ တိဏေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတုမ္ပိ[၃] အဇာနန္တော ဇာတရူပေနေဝ[၄] ဧကံ ဂါမံ ပါဝိသိ။ မနုဿာ တံ ဒိသ္ဝာ "အယံ သမဏော အရဟာ အပ္ပိစ္ဆော၊ နတ္ထိ ဣမိနာ သဒိသော"တိ ပူဝဘတ္တာဒီနိ ဂဟေတ္ဝာ ဥပသက်မန္တိ။ သော "မယ္ဟံ သာဋကံ အနိဝတ္ထဘာဝေန ဣဒံ ဥပ္ပန္ဒ''န္တိ တတော ပဋ္ဌာယ သာဋကံ လဘိတ္ဝာပိ နနိဝါသေသိ၊ တဒေဝ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အဂ္ဂဟေသိ။ တဿ သန္တိကေ အညေပိ ပဗ္ဗသတာ မနုဿာ ပဗ္ဗဇိံသု၊ တံ သန္ဓာယာဟ ''ပူရဏော ကဿပေါ''တိ။

မက္ခလီတိ တဿ နာမံ။ ဂေါသာလာယ ဇာတတ္တာ **ဂေါသာလော**တိ ဒုတိယံ နာမံ။ တံ ကိရ သကဒ္ဒမာယ ဘူမိယာ တေလဃဋံ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တံ "တာတ မာ ခလီ''တိ သာမိကော အာဟ။ သော ပမာဒေန ခလိတ္ဝာ ပတိတ္ဝာ သာမိကဿ ဘယေန ပလာယိတုံ အာရဒ္ဓေါ။ သာမိကော ဥပဓာဝိတ္ဝာ သာဋကကဏ္ဏေ[၅] အဂ္ဂဟေသိ။ သောပိ သာဋကံ ဆဋ္ဌေတ္ဝာ အစေလကော ဟုတ္ဝာ ပလာယိ၊ သေသံ ပူရဏသဒိသမေဝ။

အဇိတောတိ တဿ နာမံ။ ကေသကမ္ဗလံ ဓာရေတီတိ **ကေသကမ္ဗလော။** ဣတိ နာမဒ္ဝယံ သံသန္ဒိတ္ဝာ "အဇိတော ကေသကမ္ဗလော''တိ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ **ကေသကမ္ဗလော** နာမ မနုဿကေသေဟိ ကတကမ္ဗလော၊ တတော ပဋိကိဋ္ဌတရံ ဝတ္ထံ နာမ နတ္ထိ။ ယထာဟ "သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ယာနိ ကာနိစိ တန္တာဝုတာနံ ဝတ္ထာနံ[၆]၊ ကေသကမ္ဗလော တေသံ ပဋိကိဋ္ဌော အက္ခာယတိ၊ ကေသကမ္ဗလော ဘိက္ခဝေ သီတေ သီတော ဥဏ္ဍေ ဥဏ္ဍော ဒုဗ္ဗဏ္ဏော ဒုဂ္ဂန္ဓော ဒုက္ခ-သမ္ဖဿော"တိ[၇]။

၁-ကတံ ဒုက္ကတန္တိ (သီ၊ သျာ)၊ သုကတံ ဒုက္ကဋန္တိ (က)
၂-ဝသိဿာမီတိ (သျာ၊ က)
၃-ပဋိစ္ဆာဒနံ (သျာ၊ က)
၄-နဂ္ဂရူပေနေဝ (သျာ)
၅-ဒသာကဏ္ဏေ (သီ)
၆-တန္တာဝုတာနိ ဝတ္ထာနိ (သျာ၊ က)
၇-အံ ၁-၂၉၀-ပိဋ္ဌေ။

"**ပကုဓောတိ** တဿ နာမံ။ **ကစ္စာယနောတိ** ဂေါတ္တံ။ ဣတိ နာမဂေါတ္တံ သံသန္ဒိတ္ဝာ "ပကုဓော ကစ္စာယနော"တိ ဝုစ္စတိ။ သီတုဒကပဋိက္ခိတ္တကော ဧသေ၊ ဝစ္စံ ကတ္ဝာပိ ဥဒကကိစ္စံ နကရောတိ၊ ဥဏ္ဍောဒကံ ဝါ ကဠိယံ ဝါ လဘိတ္ဝာ ကရောတိ၊ နဒိံ ဝါ မဂ္ဂေါဒကံ ဝါ အတိက္ကမ္မ "သီလံ မေ ဘိန္နဒ"န္တိ ဝါလိကထူပံ ကတ္ဝာ သီလံ အဓိဋ္ဌာယ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝရူပေါ နိဿိရိကလဒ္ဓိကော ဧသေ။

သဉ္ဇယောတိ တဿ နာမံ။ ဗေလဋ္ဌဿ ပုတ္တောတိ **ဗေလဋ္ဌပုတ္တော။** အမှာကံ ဂဏ္ဍနကိလေသော ပလိဗုဇ္ဈနကိလေသော နတ္ထိ၊ ကိလေသဂဏ္ဍရဟိတာ[၁] မယန္တိ ဧဝံ ဝါဒိတာယ လဒ္ဓနာမဝသေန **နိဂဏ္ဍော။** နာဋ္ဌဿ ပုတ္တောတိ **နာဋ္ဌပုတ္တော။ အဗ္ဘည်သူ**တိ ယထာ တေသံ ပဋိညာ၊ တထေဝ ဇာနိံသု[၂]။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—သစေ နေသံ ယာ ပဋိညာ နိယျာနိကာ သဗ္ဗေ အဗ္ဘည်သု။ နော စေ၊ နအဗ္ဘည်သု။ တသ္မာ ကိံ တေသံ ပဋိညာ နိယျာနိကာ နနိယျာ-နိကာတိ၊ အယမေတဿ ပဥ္ဇဿ အတ္ထော။ အထ ဘဂဝါ နေသံ အနိယျာ-နိကဘာဝကထနေန အတ္ထာဘာဝတော အလန္တိ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ဥပမာယ အတ္ထံ ပဝေဒေန္တော[၃] ဓမ္မမေဝ ဒေသေတုံ **ဓမ္မံ တေ ဗြာဟ္မဏ ဒေသေဿာမီ**တိ အာဟ။

၃၂၀။ တတ္ထ **သစ္ဆိကိရိယာယာ**တိ သစ္ဆိကရဏတ္ထံ။ **နဆန္ဒံ ဇနေတီ**တိ ကတ္တုကမျတာဆန္ဒံ နဇနယတိ။ **နဝါယမတီ**တိ ဝါယာမံ ပရက္ကမံ နကရောတိ။ **ဩလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတီ**တိ လီနဇ္ဈာသယော ဟောတိ။ **သာထလိကော**တိ သိထိလဂ္ဂါဟီ၊ သာသနံ သိထိလံ ကတ္ဝာ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဒဋ္ဌံ နဂဏ္ဍာတိ။

၃၂၃။ **ဣဓ ဗြာဟ္မဏ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟီ**တိ ကထံ ဣမေ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဓမ္မာ ဥဏ္ဍဒဿနေန ဥတ္တရိတရာ ဇာတာတိ? နိရောဓပါဒကတ္တာ။ ဟေဋ္ဌာ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဓမ္မာ ဟိ ဝိပဿနာပါဒကာ၊ ဣဓ နိရောဓပါဒကာ၊ တသ္မာ ဥတ္တရိတရာ ဇာတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣတိ ဘဂဝါ ဣဒမ္ပိ သုတ္တံ ယထာနုသန္ဓိနာဝ နိဋ္ဌပေသိ။ ဒေသနာဝသာနေ ဗြာဟ္မဏော သရဏေသု ပတိဋ္ဌိတောတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

စူဋ္ဌသာရောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တတိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ကိလေသဂဏ္ဍိရဟိတာ (သီ) ၂-ဇာနိံသု နဇာနိံသု (သီ၊ သျာ)

၃-အတ္ထံ ပရိဝါရေန္တော (သီ)၊ အတ္ထပဒံ ဝေဒေန္တော (သျာ)

၄-မဟာယမကဝဂ္ဂ

၁-စူဋ္ဌဂေါသိဂ်သုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၂၅။ **ဝေံ မေ သုတန္တိ** စူဋ္ဌဂေါသိဂ်သုတ္တံ။ တတ္ထ **နာတိကေ**[၁] **ဝိဟရတီတိ နာတိကာ** နာမ ဧကံ တဋ္ဌာကံ နိဿာယ ဒွိန္နံ စူဋ္ဌပိတိမဟာပိတိပုတ္တာနံ ဒွေ ဂါမာ၊ တေသု ဧကသ္မိံ ဂါမေ။ **ဂိဉ္ဇကာဝသထေ**တိ ဣဋ္ဌကာမယေ အာဝ-သထေ။ ဧကသ္မိံ ကိရ သမယေ ဘဂဝါ မဟာဇနသဂ်ဟံ ကရောန္တော ဝဇ္ဇိရဋ္ဌေ စာရိကံ စရမာနော နာတိကံ အနုပ္ပတ္တော။ နာတိကဝါသိနော မနုဿာ ဘဂဝတော မဟာဒါနံ ဒတ္ဝာ ဓမ္မကထံ သုတ္ဝာ ပသန္နဟဒယာ "သတ္ထု ဝသနဋ္ဌာနံ ကရိဿာမာ"တိ မန္တေတ္ဝာ ဣဋ္ဌကာဟေဝ ဘိတ္တိသောပါနတ္ထမ္ဘေ ဝါဋ္ဌရူပါဒီနိ ဒဿေန္တော ပါသာဒံ ကတ္ဝာ သုဓာယ လိမ္ပိတ္ဝာ မာလာကမ္မ-လတာကမ္မာဒီနိ နိဋ္ဌာပေတ္ဝာ ဘုမ္မတ္ထရဏမဉ္ဇပီဌာဒီနိ ပညပေတ္ဝာ သတ္ထု နိယျာတေသုံ။ အပရာပရံ ပနေတ္ထ မနုဿာ ဘိက္ခုသံဃဿ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာန-မဏ္ဍပစက်မာဒီနိ ကာရယိံသု။ ဣတိ သော ဝိဟာရော မဟာ အဟောသိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဂိဉ္ဇကာဝသထေ"တိ။

ဂေါသိဂ်သာလဝနဒါယေတိ တတ္ထ ဧကဿ ဇေဋ္ဌကရုက္ခဿ ခန္ဓတော ဂေါသိဂ်သဏ္ဌာနံ ဟုတ္ဝာ ဝိဋပံ ဥဋ္ဌဟိ၊ တံ ရုက္ခံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗမ္ပိ တံ ဝနံ **ဂေါသိဂ်သာလဝန**န္တိ သခ်ံ ဂတံ။ **ဒါယော**တိ အဝိသေသေန အရညဿေတံ နာမံ။ တသ္မာ **ဂေါသိဂ်သာလဝနဒါယေ**တိ ဂေါသိဂ်သာလဝနအရညေတိ အတ္ထော။ **ဝိဟရန္တီ**တိ သာမဂ္ဂိရသံ အနုဘဝမာနာ ဝိဟရန္တိ။ ဣမေသံ ဟိ ကုလပုတ္တာနံ ဥပရိပဏ္ဏာသကေ[၂] ပုထုဇ္ဇနကာလော ကထိတော၊ ဣဓ ခီဏာ-သဝကာလော။ တဒါ ဟိ တေ လဒ္ဓဿာဒါ လဒ္ဓပတိဋ္ဌာ အဓိဂတပဋိသမ္ဘိဒါ ခီဏာသဝါ ဟုတ္ဝာ သာမဂ္ဂိရသံ အနုဘဝမာနာ တတ္ထ ဝိဟရိံသု။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ယေန ဂေါသိဂ်သာလဝနဒါယော တေနုပသက်မီတိ ဓမ္မသေနာပတိ-မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရေသု ဝါ အသီတိမဟာသာဝကေသု ဝါ အန္တမသော ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကအာနန္ဒတ္ထေရမ္ပိ ကဉ္ဇိ အနာမန္တေတ္ဝာ သယမေဝ ပတ္တစီဝရံ အာဒါယ အနီကာ နိဿဋော ဟတ္ထီ ဝိယ, ယူထာ နိဿဋော ကာဋ္ဌသီဟော[၃]

၁-နာဒိကေ (သီ၊ သျာ) ဋီကာ ပန ဩလောကေတဗ္ဗာ။ ၂-မ ၃-၁၉၃-ပိဋ္ဌေ။
၃-ကေသရသီဟော (သျာ)

ဝိယ, ဝါတစ္ဆိန္နော ဝလာဟကော ဝိယ ကေကော၀ ဥပသဂ်မိ။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ ဘဂ၀ါ သယံ အဂမာသိတိ ? တယော ကုလပုတ္တာ သာမဂ္ဂိရသံ အနုဘ၀န္တော ဝိဟရန္တိ၊ တေသံ ပဂ္ဂဏှနတော ပစ္ဆိမဇနတံ အနုကမ္ပနတော ဓမ္မဂရု-ဘာ၀တော စ။ ဧ၀ံ ကိရဿ အဟောသိ ''အဟံ ဣမေ ကုလပုတ္တေ ပဂ္ဂဏှိတ္ဝာ ဥက္ကံသိတ္ဝာ ပဋိသန္ထာရံ ကတ္ဝာ ဓမ္မံ နေသံ ဒေသေဿာမိ''တိ။ ဧ၀ံ တာ၀ ပဂ္ဂဏှနတော အဂမာသိ။ အပရဘိဿ အဟောသိ ''အနာဂတေ ကုလပုတ္တာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သမဂ္ဂ၀ါသံ ၀သန္တာနံ သန္တိကံ သယံ ဂန္ဒ္ဝာ ပဋိသန္ထာရံ ကတ္ဝာ ဓမ္မံ ကထေတ္ဝာ တယော ကုလပုတ္တေ ပဂ္ဂဏှိ၊ ကော နာမ သမဂ္ဂ၀ါသံ နု ၀သေယျာတိ သမဂ္ဂ၀ါသံ ၀သိတဗ္ဗံ မညမာနာ ခိပ္ပမေ၀ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ''တိ၊ ဧ၀ံ ပစ္ဆိမဇနတံ အနုကမ္ပနတော၀ိ အဂမာသိ။ ဗုဒ္ဓေါ စ နာမ ဓမ္မဂရုနော ဟောန္တိ၊ သော စ နေသံ ဓမ္မဂရုဘာ၀ေါ ရထ၀ိနီတေ အာ၀ိကတော၀ [1]။ ဣတိ ဣမဿ ဓမ္မဂရုဘာ၀တော၀ိ ဓမ္မံ ပဂ္ဂဏှိဿာမီတိ အဂမာသိ။

ဒါယပါလောတိ အရညပါလော။ သော တံ အရညံ ယထာ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိ-တပ္ပဒေသေန မနုဿာ ပ၀ိသိတ္ဝာ တတ္ထ ပုပ္ဖံ ၀ါ ဖလံ ၀ါ နိယျာသံ ၀ါ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရံ ၀ါ န ဟရန္တိ၊ ဧ၀ံ ၀တိယာ ပရိက္ခိတ္တသ္မိ တသ္မိ အရညသ္မိ ယော ဇီတေ ဒ္ဗါရေ နိသိဒိတ္ဝာ တံ အရညံ ရက္ခတိ ပါလေတိ။ တသ္မာ ''ဒါယပါလော''တိ ဝုတ္တော။ **အတ္တကာမရူပါ**တိ အတ္တနော ဟိတံ ကာမယမာနသဘာ၀ါ ဟုတ္ဝာ ဝိဟရန္တိ။ ယော ဟိ ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝါ၀ိ ၀ေဇ္ဇကမ္မဒုတကမ္မပဟိဏဂမနာဒိနံ ၀သေန ကေ၀ိသတိအနေသနာဟိ ဇီ၀ိကံ [2] ကပ္ပေတိ၊ အယံ နု အတ္တကာမရူပေါ နာမ။ ယော ပန ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ကေ၀ိသတိအနေသနံ ပဟာယ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေ ပတိဋ္ဌာယ ဗုဒ္ဓ၀စနံ ဥဂ္ဂဏှိတ္ဝာ သပ္ပါယဓုတင်ံ အဓိဋ္ဌာယ အဋ္ဌတိံသာယ အာရမ္မဏေသု စိတ္တရုစိယံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ဂါမန္တံ ပဟာယ အရညံ ပ၀ိသိတ္ဝာ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ ဝိပဿနာယ ကမ္မံ ကုရုမာနော ဝိဟရတိ [3]၊ အယံ အတ္တကာမော နာမ။ တေ၀ိ တယော ကုလပုတ္တာ ဧ၀ရူပါ အဟေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ ''အတ္တကာမရူပါ ဝိဟရန္တိ''တိ။

မာ တေသံ အဖာသုကမကာသီတိ တေသံ မာ အဖာသုကံ အကာသီတိ ဘဂ၀န္တံ ၀ါရေသိ။ ဧ၀ံ ကိရဿ အဟောသိ ''ဣမေ ကုလပုတ္တာ သမဂ္ဂါ ဝိဟရန္တိ၊ ကေစ္ဆဿ စ ဂတဋ္ဌာနေ ဘဏ္ဍနကလဟ၀ိ၀ါဒါ ၀တ္တန္တိ၊ တိဒိဏ-သိင်္ဂါ စက္ကဂေါဏော ဝိယ ဩဝိဇ္ဈန္တော ဝိစရတိ၊ အထေကမဂ္ဂေန ဒ္ဝိန္နံ ဂမနံ

၁-အာဂတော၀ (သျာ၊ က) ၂-ဇီ၀ိတံ (သျာ၊ က) ၃-၀ိစရတိ (သျာ၊ က)

နဟောတိ၊ ကဒါစိ အယမ္ပိ ဧဝံ ကရောန္တော ဣမေသံ ကုလပုတ္တာနံ သမဂ္ဂဝါသံ ဘိန္ဒေယျ၊ ပါသာဒိကော စ ပနေသ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော သုရသဂိဒ္ဓေါ မညေ၊ ဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ ပဏီတဒါယကာနံ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကာနဥ္စ ဝဏ္ဏကထနာဒီဟိ ဣမေသံ ကုလပုတ္တာနံ အပ္ပမာဒဝိဟာရံ ဘိန္ဒေယျ၊ ဝသနဋ္ဌာနာနိ စာပိ ဧတေသံ ကုလပုတ္တာနံ နိဗဒ္ဓါနိ ပရိစ္ဆိန္နာနိ တိသော စ ပဏ္ဏသာလာ တယော စက်မာ တီဏိ ဒိဝါဋ္ဌာနာနိ တီဏိ မဥ္စပီဌာနိ၊ အယံ ပန သမဏော မဟာကာယော ဝုဒ္ဓတရော မညေ ဘဝိဿတိ၊ သော အကာလေ ဣမေ ကုလပုတ္တေ သေနာသနာ ဝုဋ္ဌာပေဿတိ၊ ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ ဧတေသံ အဖာသု ဘဝိဿတီ"တိ။ တံ အနိစ္ဆန္တော "မာ တေသံ အဖာသုက-မကာသီ"တိ ဘဂဝန္တံ ဝါရေသိ။

ကိံ ပနေသ ဇာနန္တော ဝါရေသိ၊ အဇာနန္တောတိ? အဇာနန္တော။ ကိဥ္စာပိ ဟိ တထာဂတဿ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ ဒသသဟဿစက္ကဝါဋ္ဌ-ကမ္ပနာဒီနိ ပါဋိဟာရိယာနိ ပဝတ္တိံသု၊ အရညဝါသိနော ပန ဒုဗ္ဗလမနုဿာ သကမ္မပ္ပသုတာ တာနိ သလ္လက္ခေတုံ နသက္ကောန္တိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ စ နာမ ယဒါ အနေကဘိက္ခုသဟဿပရိဝါရော ဗျာမပ္ပဘာယ အသီတိအနုဗျဥ္ဇနေဟိ ဒ္ဓတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏသိရိယာ စ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝံ ဒဿေန္တော ဝိစရတိ၊ တဒါ ကော ဧသောတိ အပုစ္ဆိတ္ဝာဝ ဇာနိတဗ္ဗော ဟောတိ၊ တဒါ ပန ဘဂဝါ သဗ္ဗမ္ပိ တံ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝံ စိဝရဂဗ္ဘေန ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဝာ ဝလာဟကဂဗ္ဘေန ပဋိစ္ဆန္နော ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ သယမေဝ ပတ္တစီဝရမာဒါယ အညာတကဝေသေန အဂမာသိ။ ဣတိ နံ အဇာနန္တောဝ ဒါယပါလော နိဝါရေသိ။

တေဒဝေါစာတိ ထေရော ကိရ မာ သမဏာတိ ဒါယပါလဿ ကထံ သုတ္ဝာဝ စိန္တေသိ "မယံ တယော ဇနာ ဣဓ ဝိဟရာမ၊ အညေ ပဗ္ဗဇိတာ နာမ နတ္ထိ၊ အယဥ္စ ဒါယပါလော ပဗ္ဗဇိတေန ဝိယ သဒ္ဓိံ ကထေတိ၊ ကော နု ခေါ ဘဝိဿတီ"တိ ဒိဝါဋ္ဌာနတော ဝုဋ္ဌာယ ဒ္ဓါရေ ဌတ္ဝာ မဂ္ဂံ ဩလော-ကေန္တော ဘဂဝန္တံ အဒ္ဒသ။ ဘဂဝါပိ ထေရဿ သဟ ဒဿနေနေဝ သရီရောဘာသံ မုဥ္စိ၊ အသီတိအနုဗျဥ္ဇနဝိရာဇိတာ ဗျာမပ္ပဘာ ပသာရိတ-သုဝဏ္ဏပဋော ဝိယ ဝိရောစိတ္ထ။ ထေရော "အယံ ဒါယပါလော ဖဏကတံ အာသိဝိသံ ဂိဝါယ ဂဟေတုံ ဟတ္ထံ ပသာရေန္တော ဝိယ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တောဝ နဇာနာတိ၊ အညတရဘိက္ခုနာ ဝိယ သဒ္ဓိံ ကထေတီ"တိ နိဝါရေန္တော ဧတံ "မာ အာဝုသော ဒါယပါလာ"တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။

တေနုပသက်မီတိ ကသ္မာ ဘဂဝတော ပစ္စုဂ္ဂမနံ အကတ္ဟာ ဥပသက်မိ? ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "မယံ တယော ဇနာ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသာမ၊ သစာဟံ ဧကကောဝ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကရိဿာမိ၊ သမဂ္ဂဝါသော နာမ နဘဝိဿတီ"တိ ပိယမိတ္တေ ဂဟေတ္ဟာဝ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကရိဿာမိ။ ယထာ စ ဘဂဝါ မယှံ ပိယော၊ ဧဝံ သဟာယာနမ္ပိ မေ ပိယောတိ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကာတုကာမော သယံ အကတ္ဟာဝ ဥပသက်မိ။ ကေစိ ပန တေသံ ထေရာနံ ပဏ္ဏသာလဒ္ဓါရေ စက်မနကောဋိယာ ဘဂဝတော အာဂမနမဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ တသ္မာ ထေရော တေသံ သည် ဒဒမာနောဝ ဂတောတိ။ **အဘိဏ္ဏမထာ**တိ ဣတော အာဂစ္ဆထ။ **ပါဒေ ပက္ခာလေသီ**တိ ဝိကသိတပဒုမသန္နိဘေဟိ ဇာလဟတ္ထေဟိ မဏိဝဏ္ဏံ ဥဒကံ ဂဟေတ္ဟာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေသု ပိဋ္ဌိပါဒေသု ဥဒကမဘိသိဉ္စိတ္ဟာ ပါဒေန ပါဒံ ဃံသန္တော ပက္ခာလေသိ။ ဗုဒ္ဓါနံ ကာယေ ရဇောဇလ္လံ နာမ နဥပလိမ္ပတိ၊ ကသ္မာ ပက္ခာလေသီတိ? သရီရဿ ဥတုဂ္ဂဟဏတ္ထံ၊ တေသဉ္စ စိတ္တသမ္ပဟံသနတ္ထံ။ အမှေဟိ အဘိဟဋ္ဌေန ဥဒကေန ဘဂဝါ ပါဒေ ပက္ခာလေသိ၊ ပရိဘောဂံ အကာသီတိ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗလဝသောမနဿဝသေန စိတ္တံ ပီဏိတံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပက္ခာလေသိ။ **အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဘဂဝါ တေဒဝေါစာ**တိ သော ကိရ တေသံ ဝုဒုတရော။

၃၂၆။ တဿ သင်္ဂဟေ ကတေ သေသာနံ ကတောဝ ဟောတီတိ ထေရညေဝ ဧတံ **ကစ္စိ ဝေါ အနုရုဒ္ဓါ**တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။ တတ္ထ **ကစ္စီ**တိ ပုစ္ဆနတ္ထေ နိပါတော။ **ဝေါ**တိ သာမိဝစနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ကစ္စိ အနုရုဒ္ဓါ တုမှာကံ ခမနီယံ၊ ဣရိယာပထော ဝေါ ခမတိ၊ ကစ္စိ ယာပနီယံ၊ ကစ္စိ ဝေါ ဇီဝိတံ ယာပေတိ ဃဋိယတိ၊ ကစ္စိ ပိဏ္ဍကေန နကိလမထ၊ ကစ္စိ တုမှာကံ သုလဘပိဏ္ဍံ၊ သမ္ပတ္တေ ဝေါ ဒိသ္ဟာ မနုဿာ ဥဋ္ဌုက်ယာဂုံ ဝါ ကဋ္ဌစ္ဆုဘိက္ခံ ဝါ ဒါတဗ္ဗံ မညန္တီတိ ဘိက္ခာစာရဝတ္တံ ပုစ္ဆတိ။ ကသ္မာ? ပစ္စယေန အကိလ-မန္တေန ဟိ သက္ကာ သမဏဓမ္မော ကာတုံ၊ ဝတ္တမေဝ ဝါ ဧတံ ပဗ္ဗဇိတာနံ။ အထ တေန ပဋိဝစနေ ဒိန္နေ "အနုရုဒ္ဓါ တုမှေ ရာဇပဗ္ဗဇိတာ မဟာပုညာ၊ မနုဿာ တုမှာကံ အရညေ ဝသန္တာနံ အဒတ္ဟာ ကဿ အညဿ ဒါတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ၊ တုမှေ ပန ဧတံ ဘုဉ္ဇိတ္ဟာ ကိံ နု ခေါ မိဂပေါတကာ ဝိယ အညမည် သံဃဋ္ဌေန္တာ ဝိဟရထ၊ ဥဒါဟု သာမဂ္ဂိဘာဝေါ ဝေါ အတ္ထီ"တိ သာမဂ္ဂိရသံ ပုစ္ဆန္တော **ကစ္စိ ပန ဝေါ အနုရုဒ္ဓါ သမဂ္ဂါ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ခီရောဒကီဘူတာ**တိ ယထာ ခီရဉ္စ ဥဒကဉ္စ အညမည် သံသန္ဒတိ၊ ဝိသုံ နဟောတိ၊ ဧကတ္တံ ဝိယ ဥပေတိ၊ ကစ္စိ ဧဝံ သာမဂ္ဂိဝသေန

ဧကတ္တူပဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ ဝိဟရထာတိ ပုန္ဆတိ။ **ဝိယစက္ခူူဟီ**တိ မေတ္တာစိတ္တံ ပစ္ဆုပ္ပဇ္ဇပေတွာ သြလောကနစက္ခူနိ ဝိယစက္ခူနိ နာမ၊ ကစ္စိ တထာရူပေဟိ စက္ခူဟိ အညမညံ သမ္မဿန္တာ ဝိဟရထာတိ ပုန္ဆတိ။ **တဿ**ါတိ ဧကံသတ္ထေ နိပါတော၊ ဧကံသေန မယံ ဘန္တေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ယထာ ကထံ ပနာ**တိ ကတ္ထ **ယထာ**တိ နိပါတမတ္တံ။ **ကထ**န္တိ ကာရကပုစ္ဆာ။ ကထံ ပန တုမ္ဟေ ဧဝံ ဝိဟရထ၊ ကေန ကာရကေန ဝိဟရထ၊ တံ မေ ကာရကံ ဗြူထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **မေတ္တံ ကာယကမ္မန္တိ** မေတ္တာစိတ္တဝသေန ပဝတ္တံ ကာယကမ္မံ။ **အာဝိ စေဝ ရဟော စာ**တိ သမ္မုခါ စေဝ ပရမ္မုခါ စ။ ဣတရေသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတ္ထ သမ္မုခါ ကာယဝစီကမ္မာနိ သဟဝါသေ လဇ္ဇန္တိ၊ ဣတရာနိ ဝိပ္ပဝါသေ၊ မနောကမ္မံ သဗ္ဗတ္ထ လဇ္ဇတိ။ ယံ ဟိ သဟဝသန္တေသု ဧကေန မဥ္ဇုဝိဒ္ဓံ ဝါ ဒါရဘဏ္ဍံ ဝါ မတ္တိကာဘဏ္ဍံ ဝါ ဗဟိ ဒုန္နိက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ တံ ဒိသွာ ဧကိဒံ ဝဋ္ဋတိတန္တိ အဝညံ အကတ္ဝာ အတ္တနာ ဒုန္နိက္ခိတ္တံ ဝိယ ဂဟေတ္ဝာ ပဋိသာမေန္တသ္သ ပဋိဂ္ဂဟ-တဗ္ဗယုတ္တံ ဝါ ပန ဌာနံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တသ္သ သမ္မုခါ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ ဟောတိ။ ဧကသ္မိံ ပက္ခန္တေ တေန ဒုန္နိက္ခိတ္တံ သေနာသနပရိက္ခာရံ တထေဝ နိက္ခိပန္တသ္သ ပဋိဂ္ဂဟိတဗ္ဗယုတ္တဋ္ဌာနံ ဝါ ပန ပဋိဂ္ဂဏှန္တသ္သ ပရမ္မုခါ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ ဟောတိ။ သဟဝသန္တသ္သ ပန တေဟိ သဒ္ဓိံ မဓုရံ သမ္မောဒနီယံ ကထံ ပဋိသန္ဓာရကထံ သာရဏီယကထံ ဓမ္မိကထံ သရဘညံ သာကစ္ဆံ ပဋ္ဌပုစ္ဆနံ ပဋိဝိသဇ္ဇနန္တိ ဧဝမာဒိကရဏော သမ္မုခါ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ နာမ ဟောတိ။ ထေရေသု ပန ပက္ကန္တေသု မယံ ဝိယသဟာယော နန္ဒိယတ္ထေရော ကိမိလတ္ထေရော[1] ဧဝံ သီလသမ္ပန္နော ဧဝံ အာစာရသမ္ပန္နောတိအာဒိဂုဏကထံ ပရမ္မုခါ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ နာမ ဟောတိ။ မယံ ဝိယမိတ္တော နန္ဒိယတ္ထေရော ကိမိလတ္ထေရော[2] အဝေရော၂ ဟောတု၊ အဗျာပဇ္ဇော သုခီ ဟောတူတိ ဧဝံ သမန္နာဟရတော ပန သမ္မုခါပိ ပရမ္မုခါပိ မေတ္တံ မနောကမ္မံ နာမ ဟောတိယေဝ။

နာနာ ဟိ ခေါ နော ဘန္တေ ကာယာတိ ကာယံ ဟိ ပိဋ္ဌံ ဝိယ မတ္တိကာ ဝိယ စ သြမဋ္ဌိတ္တာ ဧကတော ကာတုံ န သက္ကာ။ **ကဉ္စ ပန မညေ စိတ္တ**န္တိ စိတ္တံ ပန နော ဟိတဋ္ဌေန နိရန္တရဋ္ဌေန အဝိဂ္ဂဟဋ္ဌေန သမဂ္ဂဋ္ဌေန ဧကမေဝါတိ ဒဿေတိ။ ကထံ ပနေတံ သက် စိတ္တံ နိက္ခိပိတ္ဝာ ဣတရေသံ စိတ္တဝသေန ဝတ္တိံသူတိ? ဧကဿ ပတ္တော မလံ ဥဋ္ဌဟတိ၊ ဧကဿ စိဝရံ ကိလိဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ဧကဿ ပရိဘဏ္ဍကမ္မံ ဟောတိ။ တတ္ထ ယဿ ပတ္တော မလံ ဥဋ္ဌိတံ၊ တေန မမာဝုသော ပတ္တော မလံ ဥဋ္ဌိတံ ပစိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တေ ဣတရေ မယံ စိဝရံ

၁-ကိမ္ဗိလတ္ထေရော (သီ) ၂-အရောဂေါ (က)

ကိလိဋ္ဌံ ဓောဝိတဗ္ဗံ၊ မယ္ပံ ပရိဘဏ္ဍံ ကာတဗ္ဗန္တိ အ၀တ္ဝာ အရညံ ပဝိသိတ္ဝာ ဒါရူနိ အာဟရိတ္ဝာ ဆိန္နိတ္ဝာ ပတ္တကဋ္ဌာဟေ ပရိဘဏ္ဍံ ကတ္ဝာ တတော ပရံ စိ၀ရံ ၀ါ ဓော၀န္တိ၊ ပရိဘဏ္ဍံ ၀ါ ကရောန္တိ။ မမာ၀ုသော စိ၀ရံ ကိလိဋ္ဌံ ဓော၀ိတုံ ၀ဋ္ဋတိ၊ မမ ပဏ္ဏသာလာ ဥတ္တာပါ ပရိဘဏ္ဍံ ကာတုံ ၀ဋ္ဋတီတိ ပဌမတရံ အာရောစိတေပိ ဓော၀ နယော။

၃၂၇။ **သာဓု သာဓု အနုရုဒ္ဓါ**တိ ဘဂ၀ါ ဟေဋ္ဌာ နံ စ မယံ ဘန္တေ ပိဏ္ဍကေန ကိလမိမှာတိ ၀ုတ္တေ နံ သာဓုကာရမဒါသိ။ ကသ္မာ? အယံ ဟိ ဂဗ္ဘဋ္ဌိ-ကာရော အာဟာရော နာမ ဇုမေသံ သတ္တာနံ အပါယလောကေပိ ဒေ၀-မနုဿလောကေပိ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော၀။ အယံ ပန လောကသန္နိ၀ါသော ယေဘုယ္ယေန ဝိ၀ါဒပက္ခန္ဒေါ၊ အပါယလောကေ ဒေ၀မနုဿလောကေပိ ဇုမေ သတ္တာ ပဋိ၀ိရုဒ္ဓါ ဓေ၊ ဓေတေသံ သာမဂ္ဂိကာလော ဒုလ္လဘော၊ ကဒါစိဒေ၀ ဟောတိတိ သမဂ္ဂ၀ါသဿ ဒုလ္လဘတ္တာ ဇုဓ ဘဂ၀ါ သာ၀ုကာရမဒါသိ။ ဇုဒါနိ တေသံ အပ္ပမာဒလက္ခဏံ ပုစ္ဆန္တော **ကစ္စိ ပန ဓော အနုရုဒ္ဓါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဓော**တိ နိပါတမတ္တံ၊ ပစ္စတ္တ၀စနံ ၀ါ၊ ကစ္စိ တုမှေတိ အတ္ထော။ **အမှာက**န္တိ အမှေသု တီသု ဇနေသု။ **ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတီ**တိ ဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ပစ္စာဂစ္ဆတိ။ **အ၀ကာရပါတီ**နန္တိ အတိရေကပိဏ္ဍပါတံ အပနေတ္ဝာ ဌပနတ္ထာယ ကေ သမုဂ္ဂပါတိ ံ ဓောဝိတ္ဝာ ဌပေတိ။

ယော ပန္ဆာတိ တေ ကိရ ထေရာ နံ ဇေတော၀ ဘိက္ခာစာရံ ပဝိသန္တိ၊ ဖလသမာပတ္တိရတာ ဟောတေ။ ပါတော၀ သရိရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတ္ဝာ ၀တ္တပဋိပတ္တိ ံ ပူရေတ္ဝာ သေနာသန် ပဝိသိတ္ဝာ ကာလပရိစ္ဆေဒံ ကတ္ဝာ ဖလသမာပတ္တိ ံ အပ္ပေတ္ဝာ နိသီဒန္တိ။ တေသု ယော ပဌမတရံ နိသိန္နော အတ္တနော ကာလ-ပရိစ္ဆေဒ၀သေန ပဌမတရံ ဥဋ္ဌာတိ၊ သော ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ပဋိနိ၀တ္တော ဘတ္တကိစ္စဋ္ဌာနံ အာဂန္ဒွာ ဇာနာတိ "ဒ္ဝေ ဘိက္ခူ။ ပစ္ဆာ၊ အဟံ ပဌမတရံ အာဂတော''တိ။ အထ ပတ္တံ ပိဒဟိတ္ဝာ[1] အာသနပညာပနာဒီနိ ကတ္ဝာ ယဒိ ပတ္တေ ပဋိ၀ိသမတ္တမေ၀[2] ဟောတိ၊ နိသီဒိတ္ဝာ ဘုဉ္ဇတိ။ ယဒိ အတိရေကံ ဟောတိ၊ အ၀ကၠာရပါတိယံ ပက္ခိပိတ္ဝာ ပါတိ ံ ဓောဝိတ္ဝာ ဌပေတိ။ ကတဘတ္တကိစ္စော ပတ္တံ ဓောဝိတ္ဝာ ၀ါဒကံ[3] ကတ္ဝာ ထ၀ိကာယ ဩသာပေတ္ဝာ ပတ္တစီ၀ရံ ဂဟေတ္ဝာ အတ္တနော ၀သနဋ္ဌာနံ ပဝိသတိ။ ဒုတိယောပိ အာဂန္ဒွာ၀ ဇာနာတိ "ကော ပဌမံ အာဂတော၊ ကော ပစ္ဆာတော"တိ။ သော သစေ ပတ္တေ ဘတ္တံ ပမာဏမေ၀ ဟောတိ၊ ဘုဉ္ဇတိ။ သစေ မန္ဒံ၊ အ၀ကၠာရပါတိတော ဂဟေတ္ဝာ ဘုဉ္ဇတိ။ သစေ

၁-သံဝိဒဟိတ္ဝာ (သျာ၊ က) ၂-ပဋိ၀ိသမတ္တမေ၀ (သီ) ၃-နိရောဒကံ (သျာ)

အတိရေကံ ဟောတိ၊ အဝက္ကာရပါတိယံ ပက္ခိပိတွာ ပမာဏမေဝ ဘုဉ္ဇိတွာ ပုရိမတ္ထေရော ဝိယ ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသတိ။ တတိယောပိ အာဂန္ဒာဝ ဇာနာတိ "ဒွေ ပဌမံ အာဂတာ၊ အဟံ ပစ္ဆတော"တိ။ သောပိ ဒုတိယတ္ထေရော ဝိယ ဘုဉ္ဇိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော ပတ္တံ ဓောဝိတွာ ဝေါဒကံ ကတွာ ထဝိကာယ ဩသာပေတွာ အာသနာနိ ဥက္ခိပိဘွာ ပဋိသာမေတိ၊ ပါနီယဃဋေ ဝါ ပရိဘောဇနီယဃဋေ ဝါ အဝသေသံ ဥဒကံ ဆဋ္ဌေတွာ ဃဋေ နိကုဇ္ဇိတွာ အဝက္ကာရပါတိယံ သစေ အဝသေသဘတ္တံ ဟောတိ၊ တံ ဝုတ္တနယေန ဇဟိတွာ ပါတိံ ဓောဝိတွာ ပဋိသာမေတိ၊ ဘတ္တဂ္ဂံ သမ္မဇ္ဇတိ၊ တတော ကစဝရံ ဆဋ္ဌေတွာ သမ္မဇ္ဇနိံ ဥက္ခိပိတွာ ဥပစိကာဟိ မုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသတိ။ ဣဒံ ထေရာနံ ဗဟိဝိဟာရေ အရညေ ဘတ္တကိစ္စကရဏဋ္ဌာနေ ဘောဇနသာလာယံ ဝတ္တံ။ ဣဒံ သန္ဓာယ "ယော ပစ္ဆာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ယော ပဿတိတိအာဒိ ပန နေသံ အန္တောဝိဟာရေ ဝတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **ဝစ္စဃဋ**န္တိ အာစမနကုမ္ဘိံ။ **ရိတ္တ**န္တိ ရိတ္တကံ။ **တုစ္ဆ**န္တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **အဝိသယ္ဟ**န္တိ ဥက္ခိပိတုံ အသက္ကုဏေယျံ၊ အတိဘာရိယံ။ **ဟတ္ထဝိကာရေနာ**တိ ဟတ္ထသညာယ။ တေ ကိရ ပါနီယဃဋာဒီသု ယံကိဉ္ဇိ တုစ္ဆကံ ဂဟေတွာ ပေါက္ခရဏိံ ဂန္ဒာ အန္တောစ ဗဟိ စ ဓောဝိတွာ ဥဒကံ ပရိဿာဝေတွာ တီရေ ဌပေတွာ အညံ ဘိက္ခုံ ဟတ္ထဝိကာရေန အာမန္တေန္တိ၊ ဩဒိဿ ဝါ အနောဒိဿ ဝါ သဒ္ဒံ နကရောန္တိ။ ကသ္မာ ဩဒိဿ သဒ္ဒံ နကရောန္တိ? တံ ဘိက္ခုံ သဒ္ဒေါ ဗာဓေယျာတိ။ ကသ္မာ အနောဒိဿ သဒ္ဒံ နကရောန္တိ? အနောဒိဿ သဒ္ဒေ ဒိန္ဓေ "အဟံ ပုရေ အဟံ ပုရေ"တိ ဒွေပိ နိက္ခမေယျုံ၊ တတော ဒ္ဒိဟိ ကတ္တဗ္ဗကမ္မေ တတိယဿ ကမ္မစ္ဆေဒေါ ဘဝေယျ။ သံယတပဒသဒ္ဒေါ ပန ဟုတွာ အပရဿ ဘိက္ခုနော ဒိဝါဋ္ဌာနသန္တိကံ ဂန္ဒာ တေန ဒိဋ္ဌဘာဝံ ဥက္ဂာ ဟတ္ထသညံ ကရောတိ၊ တာယ သညာယ ဣတရော အာဂစ္ဆတိ၊ တတော ဒွေ ဇနာ ဟတ္ထေန ဟတ္ထံ သံသိဗ္ဗန္တာ ဒ္ဒီသု ဟတ္ထေသု ဌပေတွာ ဥပဋ္ဌပေန္တိ။ တံ သန္ဓာယာဟ "ဟတ္ထဝိကာရေန ဒုတိယံ အာမန္တေတွာ ဟတ္ထဝိလဃ်ကေန ဥပဋ္ဌပေမာ"တိ။

ပဉ္ဇာဟိကံ ခေါ ပနာတိ စာတုဒ္ဒသေ ပန္ဒရသေ အဋ္ဌမိယန္တိ ဣဒံ တာဝ ပကတိဓမ္မဿဝနမေဝ၊ တံ အခဏ္ဍံ ကတွာ ပဉ္ဇမေ ပဉ္ဇမေ ဒိဝသေ ဒွေ ထေရာ နာတိဝိကာလေ နှာယိတွာ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ။ တတ္ထ တယောပိ နိသီဒိတွာ တိဏ္ဍံ ပိဋကာနံ အညတရသ္မိံ အညမညံ ပဉ္ဇံ

၁-ဟရိတွာ (သီ၊ သျာ)

ပုစ္ဆန္တိ၊ အညမည် ဝိဿဇ္ဇေန္တိ၊ တေသံ ဧဝံ ကရောန္တာနံယေဝ အရုဏံ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ ဧတ္တောဝတာ ထေရေန ဘဂဝတာ အပ္ပမာဒလက္ခဏံ ပုစ္ဆိတေန ပမာဒဋ္ဌာနေသုယေဝ အပ္ပမာဒလက္ခဏံ ဝိဿဇ္ဇိတံ ဟောတိ။ အညေသဉ္ဍိ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခာစာရံ ပဝိသနကာလော နိက္ခမနကာလော နိဝါသန-ပရိဝတ္တနံ စီဝရပါရုပနံ အန္တောဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရဏံ ဓမ္မကထနံ အနုမောဒနံ ဂါမတော နိက္ခမိတ္ဝာ ဘတ္တကိစ္စကရဏံ ပတ္တဓောဝနံ ပတ္တသြသာပနံ ပတ္တ-စီဝရပဋိသာမနန္တိ ပပဉ္ဇကရဏဋ္ဌာနာနိ ဧတာနိ၊ တသ္မာ ထေရော အမှာကံ ဧတ္တကံ ဌာနံ မုဉ္ဇိတ္ဝာ ပမာဒကာလော နာမ နတ္ထီတိ ဒဿေန္တော ပမာဒ-ဋ္ဌာနေသုယေဝ အပ္ပမာဒလက္ခဏံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

၃၂၈။ အထဿ ဘဂဝါ သာဓုကာရံ ဒတ္ဝာ ပဌမဏ္ဍာနံ ပုစ္ဆန္တော ပုန **အတ္ထိ ပန ဝေါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မာ**တိ မနုဿ-ဓမ္မတော ဥတ္တရိ။ **အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော**တိ အရိယဘာဝကရဏ-သမတ္ထော[၁] ဉာဏဝိသေသော။ **ကိံ ဟိ နော သိယာ ဘန္တေ**တိ ကသ္မာ ဘန္တေ နာဓိဂတော ဘဝိဿတိ၊ အဓိဂတောယေဝါတိ။ **ယာဝ ဒေဝါ**တိ ယာဝ ဧဝ[၂]။

၃၂၉။ ဧဝံ ပဌမဏ္ဍာနာဓိဂမေ ဗျာကတေ ဒုတိယဏ္ဍာနာဒီနိ ပုစ္ဆန္တော **တေဿ ပန ဝေါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သမတိက္ကမာယာ**တိ သမတိက္က-မတ္ထာယ။ **ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ**တိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္ထာယ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပစ္ဆိမပဉ္ဍေ ပန လောကုတ္တရဉာဏဒဿနဝသေန အဓိဂတံ နိရောဓ-သမာပတ္တိံ ပုစ္ဆန္တော **အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော**တိ အာဟ။ ထေရောပိ ပုစ္ဆာနုရူပေနေဝ ဗျာကာသိ။ တတ္ထ ယသ္မာ ဝေဒယိတသုခတော အဝေဒယိတသုခံ သန္တတရံ ပဏီတတရံ ဟောတိ၊ တသ္မာ **အညံ ဖာသုဝိဟာရံ ဥတ္တရိတရံ ဝါ ပဏီတတရံ ဝါ နသမနုပဿာမာ**တိ အာဟ။

၃၃၀။ **ဓမ္မိယာ ကထာယာ**တိ သာမဂ္ဂိရသာနိသံသပ္ပဋိသံယုတ္တာယ ဓမ္မိယာ ကထာယ။ သဗ္ဗေပိ တေ စတူသု သစ္စေသု ပရိနိဋ္ဌိတကိစ္စာ၊ တေန တေသံ ပဋိဝေဓတ္ထာယ ကိဉ္ဇိ ကထေတဗ္ဗံ နတ္ထိ။ သာမဂ္ဂိရသေန[၃] ပန အယဉ္ဇ အယဉ္ဇ အာနိသံသောတိ သာမဂ္ဂိရသာနိသံသမေဝ နေသံ ဘဂဝါ ကထေသိ။ **ဘဂဝန္တံ အနုသံယာယိတ္ဝာ**တိ အနုဂန္ဓာ။ တေ ကိရ ဘဂဝတော ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတ္ဝာ

၁-သမတ္ထကော (သျာ၊က) ၂-ယာဝဒေ ဧဝ (သီ)

၃-သာမဂ္ဂိဝါသေန (သီ)၊ သာမဂ္ဂိရသေ (က)

ထောက် အဂမ်သု၊ အထ ဘဂဝါ ဝိဟာရဿ ပရိဝေဏပရိယန္တံ ဂတကာလေ "အာဟရထ မေ ပတ္တစီဝရံ၊ တုမှေ ဣဓေဝ တိဋ္ဌထာ"တိ ပက္ကာမိ။ **တတော ပဋိ-နိဝတ္တိတ္ဝာ**တိ တတော ဋိတဋ္ဌာနတော နိဝတ္တိတ္ဝာ။ **ကိံ နု ခေါ မယံ အာယသ္မတော**တိ ဘဂဝန္တံ နိဿာယ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒီနိ အဓိဂန္ဒ္ဒာပိ အတ္တနော ဂုဏကထာယ အဋ္ဌိယမာနာ အဓိဂမပ္ပိစ္ဆတာယ အာဟံသု။ **ဣမာသဉ္ဆ ဣမာသဉ္ဆာ**တိ ပဋမဇ္ဈာနာဒီနံ လောကိယလောကုတ္တရာနံ။ **စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော**တိ အဇ္ဇ မေ အာယသ္မန္တော လောကိယသမာပတ္တိယာ ဝိတိနာမေသုံ၊ အဇ္ဇ လောကုတ္တရာယာတိ ဧဝံ စိတ္တေန စိတ္တံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဝိဒိတံ။ **ဒေဝတာပိ မေ**တိ ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ အဇ္ဇ အယျော နန္ဒိယတ္ထေရော, အဇ္ဇ အယျော ကိမိလတ္ထေရော ဣမာယ စ ဣမာယ စ သမာပတ္တိယာ ဝိတိ-နာမေသီတိ ဧဝမာရောစေသုန္တိ အတ္ထော။ **ပဉ္ဘာဘိပုဋ္ဌေနာ**တိ တမ္ပိ မယာ သယံ ဝိဒိတန္တိ ဝါ ဒေဝတာဟိ အာရောစိတန္တိ ဝါ ဧတ္တကေနေဝ မုခံ မေ သဇ္ဇန္တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေတ္ဝာ အပုဋ္ဌေနေဝ မေ နဂ ကထိတံ။ ဘဂဝတာ ပန ပဉ္ဘာဘိပုဋ္ဌေန ပဉ္ဘံ အဘိပုစ္ဆိတေန သတာ ဗျာကတံ၊ တတြ မေ ကိံ နရောစထာတိ အာဟ။

၃၃၁။ **ဒီဃော**တိ "မဏိ မာဏိဝရော ဒီဃော၊ အထော သေရီသကော သဟာ"တိ[၁] ဧဝံ အာဂတော အဋ္ဌဝီသတိယာ ယက္ခသေနာပတီနံ အဗ္ဘန္တရော ဧကော ဒေဝရာဇာ။ **ပရဇနော**တိ တသေဝ ယက္ခဿ နာမံ။ **ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီ**တိ သော ကိရ ဝေဿဝဏေန ပေသိတော ဧတံ ဌာနံ ဂစ္ဆန္တော ဘဂဝန္တံ သယံ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတ္ဝာ ဂိဉ္ဇကာဝသထတော ဂေါသိင်္ဂသာလဝနဿ အန္တရေ ဒိသ္ဝာ ဘဂဝါ အတ္တနာ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတ္ဝာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနေ တိဏ္ဏံ ကုလပုတ္တာနံ သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ။ အဇ္ဇ မဟတီ ဓမ္မဒေသနာ ဘဝိဿတိ။ မယာပိ တဿာ ဒေသနာယ ဘာဂိနာ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ အဒိဿမာနေန[၂] ကာယေန သတ္ထု ပဒါနုပဒိကော ဂန္ဒ္ဒာ အဝိဒူရေ ဌတ္ဝာ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ သတ္ထရိ ဂစ္ဆန္တေပိ နဂတော၊ "ဣမေ ထေရာ ကိံ ကရိဿန္တီ"တိ ဒဿနတ္ထံ ပန တတ္ထေဝ ဋိတော။ အထ တေ ဒ္ဝေ ထေရေ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရံ ပလိဝေဋ္ဌေန္တေ[၃] ဒိသ္ဝာ "ဣမေ ထေရာ ဘဂဝန္တံ နိဿာယ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒယော သဗ္ဗဂုဏေ အဓိဂန္ဒ္ဒာပိ ဘဂဝတောဝ မစ္ဆရာယန္တိ[၄]၊ နသဟန္တိ၊ အတိဝိယ နိလီယန္တိ ပဋိစ္ဆာဒေန္တိ၊ နဒါနိ တေသံ ပဋိစ္ဆာဒေတုံ ဒဿာမိ၊ ပထဝိတော

၁–ဒီ ၃-၁၇၃-ပိဋ္ဌေ။
၂–ဒိဿမာနေန (သီ၊ သျာ)
၃–ပလိဗောဓန္တေ (သျာ)၊ ပလိဝေဌေန္တေ (က)
၄–မစ္ဆရာယန္တာ (သျာ)

ယာ၀ ဗြဟ္မလောကာ ဧတေသံ ဂုဏော ပကာသေဿာမိ”တိ စိန္တေတ္ဝာ ယေန ဘဂ၀ါ တေနုပသင်္ကမိ။

လာဘာ ၀တ ဘန္တေတိ ယေ ဘန္တေ ၀ဇ္ဇိရဋ္ဌ၀ါသိနော ဘဂ၀န္တံ ဇူမေ စ တယော ကုလပုတ္တေ ပဿိတုံ လဘန္တိ၊ ၀န္ဒိတုံ လဘန္တိ၊ ဒေယျဓမ္မံ ဒါတုံ လဘန္တိ၊ ဓမ္မံ သောတုံ လဘန္တိ၊ တေသံ လာဘာ ဘန္တေ ၀ဇ္ဇိနန်္တိ အတ္ထော။ **သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ**တိ သော ကိရ အတ္တနော ယက္ခာနုဘာ၀ေန မဟန္တံ သဒ္ဒံ ကတ္ဝာ သကလံ ၀ဇ္ဇိရဋ္ဌံ အဖ္ဖောတ္ထရန္တော တံ ၀ါစံ နိစ္ဆာရေသိ။ တေန စဿ တေသု ရက္ခပဗ္ဗတာဒီသု အဓိ၀တ္ထာ ဘူမ္မာ ဒေ၀တာ သဒ္ဒံ အဿောသုံ။ တံ သန္ဓာယ ၀ုတ္တံ “သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ”တိ။ **အနုဿာ၀ေသု**န္တိ မဟန္တံ သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ သာ၀ေသုံ။ ဧေန နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ယာ၀ ဗြဟ္မလောကာ**တိ ယာ၀ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မလောကာ။ **တဠေါ ကုလန်္တိ** “အမှာကံ ကုလတော နိက္ခမိတ္ဝာ ဇူမေ ကုလပုတ္တာ ပဗ္ဗဇိတာ ဧ၀ံ သီလ၀န္တော ဂုဏ၀န္တော အာစာရသမ္ပန္နာ ကလ္လာဏဓမ္မာ”တိ ဧ၀ံ တဠေါ ကုလံ ဧတေ တယော ကုလပုတ္တေ ပသန္နစိတ္တံ အနုဿရေယျာတိ ဧ၀ံ သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဇူတိ ဘဂ၀ါ ယထာနုသန္ဓိနာ၀ ဒေသနံ နိဋ္ဌပေသီတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
စူဠဂေါသိင်္ဂသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၃၃၂။ ဧ၀ံ **မေ သုတ**န္တိ မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဂေါသိင်္ဂသာလ-၀နဒါယေ**တိ ဇူဒံ ၀သနဋ္ဌာနဒဿနတ္ထံ ၀ုတ္တံ။ အညေသု ဟိ သုတ္တေသု “သာ၀တ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတ၀နေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ”တိ ဧ၀ံ ပဌမံ ဂေါစရဂါမံ ဒဿေတ္ဝာ ပစ္ဆာ ၀သနဋ္ဌာနံ ဒဿေတိ။ ဇူမသ္မိံ ပန မဟာ-ဂေါသိင်္ဂသုတ္တေ ဘဂ၀တော ဂေါစရဂါမော အနိဗ္ဗေါ၊ ကောစိဒေ၀ ဂေါစရ-ဂါမော ဘ၀ိဿတိ။ တသ္မာ ၀သနဋ္ဌာနမေ၀ ပရိဒီပိတံ။ အရညနိဒါနကံ နာမေတံ သုတ္တန္တိ။ **သမ္ဗဟုလေဟီ**တိ ဗဟုကေဟိ။ **အဘိညာတေဟိ အဘိ-ညာတေဟီ**တိ သဗ္ဗတ္ထ ဝိဿုတေဟိ ပါကဋေဟိ။ **ထေရေဟိ သာ၀ကေဟိ သဒ္ဓိ**န္တိ ပါတိမောက္ခသံ၀ရာဒီဟိ ထိရကာရကေဟေ၀ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ ထေရေဟိ၊ သ၀နဋ္ဌေ ဇာတတ္တာ သာ၀ကေဟိ သဒ္ဓိံ ကတော။ ဇူဒါနိ တေ

ထေရေ သရူပတော ဒဿနန္တော **အာယသ္မတာ စ သာရိပုတ္တေနာတိ-**အာဒိမာဟ။ တတ္ထာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အတ္တနော သီလာဒိဟိ ဂုဏေဟိ ဗုဒ္ဓသာသနေ အဘိညာတော။ စက္ခုမန္တာနံ ဂဂနမဇ္ဈေ ဌိတော သူရိယော ဝိယ, စန္ဒော ဝိယ, သမုဒ္ဒတိရေ ဌိတာနံ သာဂရော ဝိယ စ ပါကဋော ပညာတော။ နံ ကေဝလဥ္စသ္သ ဇုမသ္မိံ သုတ္တေ အာဂတဂုဏဝသေနေဝ မဟန္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဇုတော အညေသံ ဓမ္မဒါယာဒသုတ္တံ် အနင်္ဂဏသုတ္တံ် သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တံ် သီဟနာဒသုတ္တံ် ရထဝိနီတံ် မဟာဟတ္ထိပဒောပမံ် မဟာဝေဒလ္လံ် စာတုမသုတ္တံ်[1] ဒီဃနခံ် အနုပဒသုတ္တံ် သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗသုတ္တံ် သစ္စဝိဘင်္ဂသုတ္တံ် ပိဏ္ဍပါတပါရိသုဒ္ဓိ သမ္မသာဒနိယံ် သင်္ဂီတိသုတ္တံ် ဒသုတ္တရသုတ္တံ် ပဝါရဏာသုတ္တံ်[2] သုသိမသုတ္တံ် ထေရပဉ္ဉသုတ္တံ်[3] မဟာနိဒ္ဒေသော ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေါ ထေရသီဟ-နာဒသုတ္တံ် အဘိနိက္ခမနံ် ဇေတဝဂ္ဂန္တိ ဇုမေသမ္မိ သုတ္တာနံ် ဝသေန ထေရဿ မဟန္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဇေတဝဂ္ဂသ္မိံ ဟိ “ဇေတဝဂ်ံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ် ဘိက္ခူနံ် မဟာပညာနံ် ယဒိဒံ သာရိပုတ္တော”တိ[4] ဝုတ္တံ်။

မဟာမောဂ္ဂလ္လာနောပိ သီလာဒိဂုဏေဟိ စေဝ ဇုမသ္မိံ သုတ္တေ အာဂတ-ဂုဏေဟိ စ ထေရော ဝိယ အဘိညာတော ပါကဋော မဟာ။ အပိစဿ အနုမာနသုတ္တံ် စူဠဒုက္ခက္ခန်ဓသုတ္တံ် မာရတဇ္ဇနိယသုတ္တံ် ပါသာဒကံ်မူနံ် သကလံ် ဇုဒ္ဓိပါဒသံ်ယုတ္တံ် နန္ဒောပနန္ဒဒမနံ် ယမကပါဋိဟာရိယကာလေ ဒေဝလောကဂမနံ် ဝိမာနဝတ္ထု၊ ပေတဝတ္ထု၊ ထေရဿ အဘိနိက္ခမနံ် ဇေတဝဂ္ဂန္တိ ဇုမေသမ္မိ ဝသေန မဟန္တဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဇေတဝဂ္ဂသ္မိံ ဟိ “ဇေတဝဂ်ံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ် ဘိက္ခူနံ် ဇုဒ္ဓိမန္တာနံ် ယဒိဒံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော”တိ[5] ဝုတ္တံ်။

မဟာကဿပေါပိ သီလာဒိဂုဏေဟိ စေဝ ဇုမသ္မိံ သုတ္တေ အာဂတ-ဂုဏေဟိ စ ထေရော ဝိယ အဘိညာတော ပါကဋော မဟာ။ အပိစဿ စိဝရ-ပရိဝတ္တနသုတ္တံ်[6] ဇိဏ္ဏစိဝရသုတ္တံ်[7] စန္ဒောပမံ် သကလံ် ကဿပသံ်ယုတ္တံ် မဟာ-အရိယဝံသသုတ္တံ် ထေရဿ အဘိနိက္ခမနံ် ဇေတဝဂ္ဂန္တိ ဇုမေသမ္မိ ဝသေန မဟန္တ-ဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဇေတဝဂ္ဂသ္မိံ ဟိ “ဇေတဝဂ်ံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ် ဘိက္ခူနံ် ဓုတဝါဒါနံ် ယဒိဒံ မဟာကဿပေါ”တိ[8] ဝုတ္တံ်။

၁-ဝတ္ထုပမသုတ္တံ် (သျာ)၊ တုဝဋ္ဋံ (က) ၂-သံ် ၁-၁၉၂-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-၃ ၁-၄၂၆-ဝိဋ္ဌေ။
၄-အံ် ၁-၂၃-ဝိဋ္ဌေ။ ၅-သံ် ၁-၃၉၉-ဝိဋ္ဌေ။ ၆-သံ် ၁-၄၁၈-ဝိဋ္ဌေ။

အနုရုဒ္ဓတ္ထေရောပိ သီလာဒိဂုဏေဟိ စေ၀ ဇုမသ္မိံ သုတ္တေ အာဂတဂုဏေဟိ စ ထေရော ဝိယ အဘိညာတော ပါကဋော မဟာ။ အပိစသ္မ စူဠဂေါသိင်္ဂ-သုတ္တံ နဋ္ဌကပါနသုတ္တံ အနုတ္တရိယသုတ္တံ ဥပက္ကိလေသသုတ္တံ အနုရုဒ္ဓသ်ုတ္တံ မဟာပုရိသ၀ိတက္ကသုတ္တံ ထေရသ္မ အဘိနိက္ခမနံ တေဒဂ္ဂန်္တိ ဇုမေသမ္ပိ ၀သေန မဟန်္တဘာ၀ေါ ၀ေဒိတဗ္ဗော။ တေဒဂ္ဂသ္မိံ ဟိ "တေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခ၀ေ မမ သာ၀ကာနံ ဘိက္ခူနံ ဒိဗ္ဗစက္ခုကာနံ ယဒိဒံ အနုရုဒ္ဓေါ"တိ ဝုတ္တံ။

အာယသ္မတာ စ ရေ၀တေနာတိ ဇေဋ္ဌ ပန ဒွေ ရေ၀တာ ခဒိရ၀နိယ-ရေ၀တော စ ကင်္ခါရေ၀တော စ။ တတ္ထ ခဒိရ၀နိယရေ၀တော ဓမ္မသေနာ-ပတိဇ္ဈေရသ္မ ကနိဋ္ဌဘာတိကော၊ နှ သော ဇုဓ အဓိပ္ပေတော။ "အကပ်ိယော ဂုဠ္ဠော၊ အကပ်ိယာ မုဂ္ဂါ"တိ ၂ ဧ၀ံ ကင်္ခါဗဟုလော ပန ထေရော ဇုဓ ရေ၀တောတိ အဓိပ္ပေတော။ သောပိ သီလာဒိဂုဏေဟိ စေ၀ ဇုမသ္မိံ သုတ္တေ အာဂတဂုဏေဟိ စ ထေရော ဝိယ အဘိညာတော ပါကဋော မဟာ။ အပိစသ္မ အဘိနိက္ခမနေနပိ တေဒဂ္ဂေနပိ မဟန်္တဘာ၀ေါ ၀ေဒိတဗ္ဗော။ တေဒဂ္ဂသ္မိံ ဟိ "တေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခ၀ေ မမ သာ၀ကာနံ ဘိက္ခူနံ ဈာယီနံ ယဒိဒံ ကင်္ခါရေ-၀တော"တိ ၃ ဝုတ္တံ။

အာနန္ဒတ္ထေရောပိ သီလာဒိဂုဏေဟိ စေ၀ ဇုမသ္မိံ သုတ္တေ အာဂတ-ဂုဏေဟိ စ ထေရော ဝိယ အဘိညာတော ပါကဋော မဟာ။ အပိစသ္မ သေက္ခသုတ္တံ ဗာဟိတိကသုတ္တံ အာနေဉ္ဇသပ္ပါယံ ဂေါပကမောဂ္ဂလ္လာနံ ဗဟု-ဓာဘုကံ စူဠသုညတံ မဟာသုညတံ အစ္ဆရိယဗ္ဘုတသုတ္တံ ဘဒ္ဒေကရတ္တံ မဟာ-နိဒါနံ မဟာပရိနိဗ္ဗာနံ သုဘသုတ္တံ စူဠနိယလောကဓာတုသုတ္တံ အဘိနိက္ခမနံ တေဒဂ္ဂန်္တိ ဇုမေသမ္ပိ ၀သေန မဟန်္တဘာ၀ေါ ၀ေဒိတဗ္ဗော။ တေဒဂ္ဂသ္မိံ ဟိ "တေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခ၀ေ မမ သာ၀ကာနံ ဘိက္ခူနံ ဗဟုသုတာနံ ယဒိဒံ အာနန္ဒော"တိ ၄ ဝုတ္တံ။

အညေဟိ စ အဘိညာတေဟိ အဘိညာတေဟိတိ နှ ကေ၀လဉ္စ တေ-ဟေ၀၊ အညေဟိ စ မဟာဂုဏတာယ ပါကဋေဟိ အဘိညာတေဟိ ဗဟူဟိ ထေရေဟိ သာ၀ကေဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂ၀ါ ဂေါသိင်္ဂသာလ၀နဒါယေ ဝိဟရတီတိ အတ္ထော။ အာယသ္မာ ဟိ သာရိပုတ္တော သယံ မဟာပညော အညေပိ ဗဟူ မဟာပညေ ဘိက္ခူ။ ဂဟေတ္ဝာ တဒါ ဒသဗလံ ပရိ၀ါရေတ္ဝာ ဝိဟာသိ။

၁-အံ ၁-၂၃-ဝိဇ္ဇေ။　　၂-ဝိ ၃-၃၀၃-ဝိဇ္ဇေ။
၃-အံ ၁-၂၄-ဝိဇ္ဇေ။　　၄-အံ ၁-၂၅-ဝိဇ္ဇေ။

အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သယံ ဣဒ္ဓိမာ၊ အာယသ္မာ မဟာ-ကဿပေါ သယံ ဓုတဝါဒေါ၊ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ သယံ ဒိဗ္ဗစက္ခုကော၊ အာယသ္မာ ရေဝတော သယံ ဈာနာဘိရတော၊ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သယံ ဗဟုဿုတော အညေပိ ဗဟူ ဗဟုဿုတေ ဘိက္ခူ ဂဟေတ္ဝာ တဒါ ဒသဗလံ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဝိဟာသိ၊ ဧဝံ တဒါ ဧတေ စ အညေ စ အဘိညာတာ မဟာထေရာ တိံသသဟဿမတ္တာ ဘိက္ခူ ဒသဗလံ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဝိဟရိံသူတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတောတိ ဖလသမာပတ္တိဝိဝေကတော ဝုဋ္ဌိတော။ **ယေနာ-ယသ္မာ မဟာကဿပေါ တေနုပသင်္ကမီ**တိ ထေရော ကိရ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ပစ္ဆိမလောကဓာတုံ ဩလောကေန္တော ဝနန္တေ ကီဋ္ဌန္တဿ မတ္တခတ္တိယဿ ကဏ္ဏတော ပတမာနံ ကုဏ္ဍလံ ဝိယ, သံဟရိတ္ဝာ သမုဂ္ဂေ ပက္ခိပမာနံ ရတ္တကမ္ဗလံ ဝိယ, မဏိနာဂဒန္တတော ပတမာနံ သတသဟဿဃဋ္ဌနိကံ သုဝဏ္ဏပါတိံ ဝိယ စ အတ္ထံ ဂစ္ဆမာနံ ပရိပုဏ္ဏပဏ္ဏာသယောဇနံ သူရိယမဏ္ဍလံ အဒ္ဒသ။ တဒနန္တရံ ပါစီနလောကဓာတုံ ဩလောကေန္တော နေမိယံ ဂဟေတ္ဝာ ပရိဝတ္တယမာနံ ရဇတစက္ကံ ဝိယ, ရဇတကူဋတော နိက္ခမန္တံ ခီရဓာရာမဏ္ဍံ[၁] ဝိယ, သပက္ခေ ပပ္ဖေါဋေတ္ဝာ ဂဂနတလေ ပက္ခန္ဒမာနံ သေတဟံသံ ဝိယ စ မေဃဝဏ္ဏာယ သမုဒ္ဒကုစ္ဆိတော ဥဂ္ဂန္တ္ဝာ ပါစီနစက္ကဝါဋပဗ္ဗတမတ္ထကေ သသ-လက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတံ ဧကူနပဏ္ဏာသယောဇနံ စန္ဒမဏ္ဍလံ အဒ္ဒသ။ တတော သာလဝနံ ဩလောကေသိ။ တသ္မိံ ဟိ သမယေ သာလရုက္ခာ မူလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အဂ္ဂါ သဗ္ဗပါလိဖုလ္လာ ဒုကူလပါရုတာ ဝိယ, မုတ္တာကလာပဝိနဒ္ဓါ ဝိယ စ ဝိရောစိံသု။ ဘူမိတလံ ပုပ္ဖသန္ထရပူဇာယ ပဋိမဏ္ဍိတံ ဝိယ, တတ္ထ တတ္ထ နိပတန္တေန ပုပ္ဖရေဏုနာ လာခါရသေန သိဉ္ဇမာနံ ဝိယ စ အဟောသိ။ ဘမရ-မဓုကရဂဏာ ကုသုမရေဏုမဒမတ္တာ ဥပဂါယမာနာ ဝိယ ဝနန္တရေသု ဝိစရန္တိ။ တဒါ စ ဥပေါသထဒိဝသောဝ ဟောတိ။ အထ ထေရော "ကာယ နု ခေါ အဇ္ဇ ရတိယာ ဝီတိနာမေဿာမီ"တိ စိန္တေသိ၊ အရိယသာဝကာ စ နာမ ပိယ-ဓမ္မဿဝနာ ဟောန္တိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ "အဇ္ဇ မယှံ ဇေဋ္ဌဘာတိကဿ ဓမ္မသေနာပတိတ္ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တ္ဝာ ဓမ္မရတိယာ ဝီတိနာမေဿာမီ"တိ။ ဂစ္ဆန္တော ပန ဧကကောဝ အဂန္တ္ဝာ "မယှံ ပိယသဟာယံ မဟာကဿပတ္ထေရံ ဂဟေတ္ဝာ ဂမိဿာမီ"တိ နိသိန္နဋ္ဌာနတော ဝုဋ္ဌာယ စမ္မခဏ္ဍံ ပပ္ဖေါဋေတ္ဝာ ယေနာယသ္မာ မဟာကဿပေါ တေနုပသင်္ကမိ။

၁–ခီရဓာရာမဏ္ဍလံ (သီ၊ သျာ)

ဧ၀မာဝုသော‌တိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါတိ ထေရော‌ပိ ယသ္မာ ပိယ‌ဓမ္မသ၀နော၁ အရိယသာ၀ကော၁၊ တသ္မာ တသ္မ ၀စနံ သုတ္ဝာ ဂန္ဆာဝုသော တွံ၊ မယ္ဟံ သီသံ ၀ါ ရုဇ္ဇ‌တိ ပိဋ္ဌိ ၀ါ‌တိ ကိဋ္ဌိ လေသာ‌ပဒေသံ အကတ္ဝာ တုဋ္ဌဟဒယော၁ “ဧ၀မာဝုသော”‌တိ‌အာဒိ‌မာဟ။ ပဋိသုတ္ဝာ စ နိသိန္နဋ္ဌာန‌တော ဝုဋ္ဌာယ စမ္မ‌ခဏ္ဍံ ပ‌ပ္ဖေါ‌ဋေ့တ္ဝာ မဟာ‌မော‌ဂ္ဂလ္လာနံ အနု၆န္ဓိ။ တသ္မိံ သမယေ ဒွေ မဟာ‌ထေရာ ပဋိပါဋိယာ ဌိတာ‌နိ ဒွေ စန္ဒ‌မဏ္ဍ‌လာ‌နိ ၀ိယ, ဒွေ သူရိယ‌မဏ္ဍ‌လာ‌နိ ၀ိယ, ဒွေ ဆဒ္ဒန္တ‌နာဂ‌ရာဇာ‌နော ၀ိယ, ဒွေ သီဟာ ၀ိယ, ဒွေ ဗျ‌ဂ္ဃါ ၀ိယ စ ၀ိရော‌စိ‌သု။ အနု‌ရုဒ္ဓ‌ထေ‌ရော‌ပိ တသ္မိံ သမယေ ဒိ၀ါ‌ဋ္ဌာ‌နေ နိသိန္နော ဒွေ မဟာ‌ထေ‌ရေ သာ‌ဓု‌ကာ‌ရ‌သ‌ဒ္ဒေ‌နော‌ဘာ‌သ‌မာ‌နေ သန္တိကံ ဂန္ဆန္တေ ဒိသ္ဝာ ပန္ဆိမ‌လော‌က‌ဓာ‌တုံ သြလောကေန္တော သူရိယံ ၀နန်ဒံ ပ၀ိသန်ဒံ ၀ိယ, ပါစိန‌လော‌က‌ဓာ‌တုံ သြလောကေန္တော စန္ဒံ ၀နန်ဒ‌တော ဥဋ္ဌဆ်ဒံ ၀ိယ, သာလ၀နံ သြလောကေန္တော သဗ္ဗ‌ပါလိ‌ဖုလ္လ‌မေ၀ သာလ၀နဋ္ဌ ဒိသ္ဝာ အဇ္ဇ ဥ‌ပေါ‌သ‌ထ‌ဒိ၀‌သော၊ ဇ္ဈ‌မေ စ မေ ဇေဋ္ဌ‌ဘာ‌တိ‌ကာ ဓမ္မ‌သေ‌နာ‌ပ‌တိ‌သ သန္တိက် ဂန္ဆန်ဒိ၊ မဟန်ဒေန ဓမ္မ‌သ၀‌နေန ဘ၀‌တဗ္ဗံ၊ အ‌ဟမ္ပိ ဓမ္မ‌သ၀‌နသ ဘာဂိ ဘ၀‌သာ‌မိ‌တိ နိသိန္နဋ္ဌာန‌တော ဝုဋ္ဌာယ စမ္မ‌ခဏ္ဍံ ပ‌ပ္ဖေါ‌ဋေ့တ္ဝာ မဟာ‌ထေ‌ရာနံ ပဒါနု‌ပဒိ‌ကော ဟုတ္ဝာ နိက္ခ‌မိ။ တေန ဝုတ္တံ “အထ ခေါ အာယသ္မာ စ မဟာ‌မော‌ဂ္ဂလ္လာ‌နော အာယသ္မာ စ မဟာ‌ကဿ‌ပေါ အာယသ္မာ စ အနု‌ရုဒ္ဓေါ ယေ‌နာ‌ယသ္မာ သာ‌ဓု‌ကာ‌ရံ ဒေန္တော တေ‌နု‌ပသ‌င်္ကမိ‌သု”‌တိ။ **ဥ‌ပသ‌င်္ကမိ‌သု‌တိ** ပဋိပါဋိယာ ဌိတာ တယော စန္ဒာ ၀ိယ, သူရိယာ ၀ိယ, သီဟာ ၀ိယ စ ၀ိရော‌စ‌မာ‌နာ ဥ‌ပသ‌င်္ကမိ‌သု။

၃၃၃။ ဧ၀ံ ဥ‌ပသ‌င်္ကမ‌န္တေ ပန တေ မဟာ‌ထေ‌ရေ အာယသ္မာ အာန‌န္ဒော အတ္တ‌နော ဒိ၀ါ‌ဋ္ဌာ‌နေ နိသိန္နော‌ယေ၀ ဒိသ္ဝာ “အဇ္ဇ မဟန်ဒံ ဓမ္မ‌သ၀‌နံ ဘ၀‌သ‌တိ၊ မယာ‌ပိ တသ္မ ဘာဂိ‌နာ ဘ၀‌တဗ္ဗံ၊ န ခေါ ပန ကေ‌ကော၁ ဂမိ‌သ္သာ‌မိ၊ မယ္ဟံ ပိယ‌သ‌ဟာ‌ယ‌မိ့ ရေ၀‌တ‌ထ္ထေ‌ရံ ဂ‌ဟေ‌တ္ဝာ ဂမိ‌သ္သာ‌မိ”‌တိ သဗ္ဗံ မဟာ‌မော‌ဂ္ဂလ္လာ-နသ မဟာ‌က‌သ‌ပသ အနု‌ရုဒ္ဓ‌သ ဥ‌ပသ‌င်္ကမ‌နေ ဝုတ္တ‌နယေ‌နေ၀ ဝိတ္ထာ‌ရ‌တော ၀ေဒိ‌တဗ္ဗံ။ ဣ‌တိ တေ ဒွေ ဇနာ ပဋိပါဋိယာ ဌိတာ ဒွေ စန္ဒာ ဝိယ, သူရိယာ ဝိယ, သီဟာ ဝိယ စ ဝိရော‌စ‌မာ‌နာ ဥ‌ပသ‌င်္ကမိ‌သု။ တေန ဝုတ္တံ “အဒ္ဓ‌သာ ခေါ အာယသ္မာ သာ‌ဓု‌ကာ‌ရံ ဒေန္တော”‌တိ‌အာဒိ။ **ဒိသ္ဝာန အာယသ္မန်ဒံ အာန‌န္ဒံ ဇေဋ္ဌ၀ေါ‌စာ**‌တိ ဒုဂ‌တော၁ ဒိသ္ဝာ အန‌က္ကမေန ကထာ‌ဥ‌ပ‌စာ‌ရံ သမ္ပတ္တံ ဇေဋ္ဌံ “ဧ‌တု ခေါ အာယသ္မာ”‌တိ‌အာဒိ‌၀စနံ အ၀ေါ‌စ။ **ရ‌မ‌ဏီ‌ယံ အာ‌ဝု‌သော**‌တိ ဇ‌ဏ္ဍ ဒုဝိဓံ ရာ‌မ‌ဏေ‌ယ္ယကံ ၀နရာ‌မ‌ဏေ‌ယ္ယကံ ပုဂ္ဂ‌လ‌ရာ‌မ‌ဏေ‌ယ္ယ‌ကဋ္ဌ။ တတ္ထ ၀နံ နာ‌မ

နာဂသလဋ္ဌသာလစမ္ပကာဒီဟိ သဒ္ဓိန္တံ ဟောတိ ဗဟလစ္ဆာယံ ပုပ္ဖဖလူပဂံ ဝိဝိဓရုက္ခံ ဥဒကသမ္ပန္နံ ဂါမတော နိဿဋ္ဌံ၊ ဣဒံ ဝနရာမဏေယျကံ နာမ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

“ရမဏီယာနိ အရညာနိ၊ ယတ္ထ န ရမတိ ဇနော။
ဝီတရာဂါ ရမိဿန္တိ၊ န တေ ကာမဂဝေသိနော”တိ[1]။

ဝနံ ပန သစေပိ ဥဇုဂ်လေ[2] ဟောတိ နိရုဒကံ ဝိရလစ္ဆာယံ ကဏ္ဋကသမာကိဏ္ဏံ၊ ဗဟုဒါဒယောပေတ္ထ အရိယာ ဝိဟရန္တိ၊ ဣဒံ ပုဂ္ဂလရာမဏေယျကံ နာမ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

“ဂါမေ ဝါ ယဒိ ဝါရညေ၊ နိန္နေ ဝါ ယဒိ ဝါ ထလေ။
ယတ္ထ အရဟန္တော ဝိဟရန္တိ၊ တံ ဘူမိရာမဏေယ္ယကံ”န္တိ[3]။

ဣဓ ပန တံ ဒုဝိဓမ္ပိ လဒ္ဓတိ။ တဒါ ဟိ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သမ္ဗဟုလိဖုလ္လံ ဟောတိ ကုသုမဂန္ဓသုဂန္ဓံ၊ သဒေဝကေ စေတ္ထ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တိံသသဟဿမတ္တေဟိ အဘိညာတဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟရတိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ရမဏီယံ အာဝုသော အာနန္ဒ ဂေါသိင်္ဂသာလဝန”န္တိ။

ဂေါသိနာတိ ဒေါသာပဂတာ၊ အဇ္ဈံ မဟိကာ ဓူမော ရဇော ရာဟူတိ ဣမေဟိ ပန္နရသဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဝိရဟိတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သမ္ဗဟုလိဖုလ္လာ**တိ သမ္ဗဟ္ထ ပါလိဖုလ္လာ၊ မူလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အဂ္ဂါ အပုပ္ဖိတဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိ။ **ဒိဗ္ဗာ မညေ ဂန္ဓာ သမ္ပဝန္တီ**တိ ဒိဗ္ဗာ မန္ဒာရပုပ္ဖကောဝိဋဋာရပါရိစ္ဆတ္တကစန္ဒနစုဏ္ဏဂန္ဓာ ဝိယ သမန္နာ ပဝါယန္တိ၊ သက္ကသုယာမသန္တုသိတနိမ္မာနရတိပရနိမ္မိတမဟာဗြဟ္မာနံ ဩတိဏ္ဏဋ္ဌာနံ ဝိယ ဝါယန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ကထံရူပေန အာဝုသော အာနန္ဒာတိ အာနန္ဒတ္ထေရော တေသံ ပဋ္ဆနံ ထေရာနံ သံဃနဝကောဝ။ ကသ္မာ ထေရော တံယေဝ ပဋ္ဆံ ပုစ္ဆတီတိ? မမာယိတတ္တာ။ တေ ဟိ ဒ္ဝေ ထေရာ အညမညံ မမာယိံသု၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရော “မယာ ကတ္တဗ္ဗံ သတ္ထု ဥပဋ္ဌာနံ ကရောတိ”တိ အာနန္ဒတ္ထေရံ မမာယိ။ အာနန္ဒတ္ထေရော ဘဂဝတော သာဝကာနံ အဂ္ဂေါတိ သာရိပုတ္တတ္ထေရံ မမာယိ၊ ကုလဒါရကေ ပဗ္ဗာဇေတ္ဝာ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂဏှာပေသိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ တထေဝ အကာသိ။ ဧဝံ ကေမေကေန အတ္တနော

၁-ခု ၁-၂၈-ဖိုဋ္ဌေ။ ၂-ဥဇုဂ်လံ(သီ၊ သျာ) ၃-ခု ၁-၂၇-ဖိုဋ္ဌေ။

ပတ္တစိဝရံ ဒတ္ဒာ ပဗ္ဗာဇေတ္ဒာ ဥပဇ္ဈံ ဂဏ္ဍာပိတာနိ ပဉ္ဇ ဘိက္ခုသတာနိ အဟေသုံ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ပဏီတာနိ စီဝရာဒီနိပိ လဘိတ္ဒာ ထေရသေဝ ဒေတိ။

ဧကော ကိရ ဗြာဟ္မဏော စိန္တေသိ "ဗုဒ္ဓရတနသ စ သံဃရတနသ စ ပူဇာ ပညာယတိ၊ ကထံ နု ခေါ ဓမ္မရတနံ ပူဇိတံ နာမ ဟောတီ"တိ၊ သော ဘဂဝန္တံ ဥပသက်မိတ္ဒာ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ ဘဂဝါ အာဟ "သစေသိ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မရတနံ ပူဇိတုကာမော၊ ဧကံ ဗဟုသုတံ ပူဇေဟီ"တိ၊ ဗဟုသုတံ ဘန္တေ အာစိက္ခထာတိ။ ဘိက္ခုသံဃံ ပုစ္ဆာတိ။ သော ဘိက္ခုသံဃံ ဥပသက်မိတ္ဒာ ဗဟုသုတံ ဘန္တေ အာစိက္ခထာတိ အာဟ။ အာနန္ဒတ္ထေရော ဗြာဟ္မဏာတိ။ ဗြာဟ္မဏော ထေရံ သဟသဿဂ္ဃနိကေန စီဝရေန ပူဇေသိ။ ထေရော တံ ဂဟေတ္ဒာ ဘဂဝတော သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဘဂဝါ "ကုတော အာနန္ဒ လဒ္ဓ"န္တိ အာဟ။ ဧကေန ဘန္တေ ဗြာဟ္မဏေန ဒိန္နံ၊ ဣဒံ ပနာဟံ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ ဒါတုကာမောတိ။ ဒေဟိ အာနန္ဒာတိ။ စာရိကံ ပက္ကန္တော ဘန္တေတိ။ အာဂတကာလေ ဒေဟီတိ။ သိက္ခာပဒံ ဘန္တေ ပညတ္တန္တိ။ ကဒါ ပန သာရိပုတ္တော အာဂမိဿတီတိ။ ဒသာဟမတ္တေန ဘန္တေတိ။ "အနုဇာနာမိ အာနန္ဒ ဒသာဟပရမံ အတိရေကစီဝရံ နိက္ခိပိတု"န္တိ[၁] သိက္ခာပဒံ ပညပေသိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ တထေဝ ယံကိဉ္စိ မနာပံ လဘတိ[၂]၊ တံ အာနန္ဒတ္ထေရသ ဒေတိ။ ဧဝံ တေ ထေရာ အညမညံ မမာယိ"သု၊ ဣတိ မမာယိတတ္တာ ပဌမံ ပုစ္ဆိ။

အပိစ အနုမတိပုစ္ဆာ နာမေသာ ခုဒ္ဒကတော ပဋ္ဌာယ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ ဟောတိ။ တသ္မာ ထေရော စိန္တေသိ "အဟံ ပဌမံ အာနန္ဒံ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ အာနန္ဒော အတ္တနော ပဋိဘာနံ ဗျာကရိဿတိ၊ တတော ရေဝဘံ၊ အနုရုဒ္ဓံ၊ မဟာကဿပံ၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အတ္တနော ပဋိဘာနံ ဗျာကရိဿတိ၊ တတော ပဉ္ဇပိ ထေရာ မံ ပုစ္ဆိဿန္တိ၊ အဟမ္ပိ အတ္တနော ပဋိဘာနံ ဗျာကရိဿာမီ"တိ။ ဧတ္တောဝတာပိ အယံ ဓမ္မဒေသနာ သိခါပ္ပတ္တာ ဝေပုလ္လပ္ပတ္တာ နု ဘဝိဿတိ၊ အထ မယံ သဗ္ဗေပိ ဒသဗလံ ဥပသက်မိတ္ဒာ ပုစ္ဆိဿာမ၊ သတ္ထာ သဗ္ဗညုတညာဏေန ဗျာကရိဿတိ။ ဧတ္တောဝတာ အယံ ဓမ္မဒေသနာ သိခါပ္ပတ္တာ ဝေပုလ္လပ္ပတ္တာ ဘဝိဿတိ။ ယထာ ဟိ ဇနပဒမ္ပိ ဥပ္ပန္နော အဋ္ဌော[၃] ဂါမဘောဇကံ ပါပုဏာတိ၊ တသ္မိံ နိစ္ဆိတုံ အသက္ကောန္တေ ဇနပဒ-ဘောဇကံ ပါပုဏာတိ၊ တသ္မိံ အသက္ကောန္တေ မဟာဝိနိစ္ဆယအမစ္စံ၊ တသ္မိံ

၁-ဝိ ၁-၂၉၅၊ ဝိ ၃-၄၀၃-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-လဘိတ္ဒာ (သျာ၊က)

၃-အဋ္ဌေ ဥပ္ပန္နေ (သျာ၊က)

အသက္ကောန္တေ သေနာပတိ်၊ တသ္မိံ အသက္ကောန္တေ ဥပရာဇံ၊ တသ္မိံ ဝိနိစ္ဆိတုံ အသက္ကောန္တေ ရာဇာနံ ပါပုဏာတိ၊ ရညော ဝိနိစ္ဆိတကာလတော ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌော အပရာပရံ နု သဗ္ဗရတိ၊ ရာဇဝစနေနေဝ ဆိဇ္ဇတိ။ ဧဝမေဝံ အဟံ ဟိ ပဌမံ အာနန္ဒံ ပုစ္ဆိဿာမိ။ပ။ အထ မယံ သဗ္ဗေပိ ဒသဗလံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပုစ္ဆိဿာမ၊ သတ္ထာ သဗ္ဗညုတညာဏေန ဗျာကရိဿတိ။ ဧတ္တာဝတာ အယံ ဓမ္မဒေသနာ သိခါပ္ပတ္တာ ဝေပုလ္လပ္ပတ္တာ ဘဝိဿတိ၊ ဧဝံ အနုမတိပုစ္ဆံ ပုစ္ဆန္တော ထေရော ပဌမံ အာနန္ဒတ္ထေရံ ပုစ္ဆိ။

ဗဟုဿုတော ဟောတီတိ ဗဟု အဿ သုတံ ဟောတိ၊ နဝင်္ဂံ သတ္ထုသာသနံ ပါဋိအနုသန္ဓိပုဗ္ဗာပရဝသေန ဥဂ္ဂဟိတံ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **သုတဓရော**တိ သုတဿ အာဓာရဘူတော။ ယဿ ဟိ ဋ္ဌတော ဂဟိတံ ဋ္ဌတော ပလာယတိ၊ ဆိဒ္ဒဿဋ္ဌေ ဥဒကံ ဝိယ နု တိဋ္ဌတိ၊ ပရိသမဇ္ဈေ ဧကံ သုတ္တံ ဝါ ဇာတကံ ဝါ ကထေတုံ ဝါ ဝါစေတုံ ဝါ နု သက္ကောတိ၊ အယံ **နု သုတဓရော** နာမ။ ယဿ ပန ဥဂ္ဂဟိတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဟိတကာလဿဒိသမေဝ ဟောတိ၊ ဒသပိ ဝီသတိပိ ဝဿာနိ သဇ္ဈာယံ အကရောန္တဿ နု နဿတိ၊ အယံ **သုတဓရော** နာမ။ **သုတသန္နိစယော**တိ သုတဿ သန္နိစယဘူတော။ ယထာ ဟိ သုတံ ဟဒယ-မဉ္ဇူသာယ သန္နိစိတံ[1] သိလာယံ လေခါ ဝိယ, သုဝဏ္ဏဿဋ္ဌေ ပက္ခိတ္တ-သိဟဝသာ ဝိယ စ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ[2]၊ အယံ **သုတသန္နိစယော** နာမ။ **ဓာတာ**တိ[3] ဋ္ဌိတာ ပဂုဏာ[4]။ ဧကစ္စဿ ဟိ ဥဂ္ဂဟိတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဓာတံ ပဂုဏံ နိစ္စလိတံ[5] နု ဟောတိ၊ အသုကသုတ္တံ ဝါ ဇာတကံ ဝါ ကထေဟိတိ ဝုတ္တေ သဇ္ဈာယိတ္ဝာ သံသန္ဒိတ္ဝာ သမနုဂ္ဂါဟိတ္ဝာ ဇာနိဿာမိတိ ဝဒတိ။ ဧကစ္စဿ ဓာတံ ပဂုဏံ ဘဝင်္ဂသောတသဒိသံ ဟောတိ၊ အသုကသုတ္တံ ဝါ ဇာတကံ ဝါ ကထေဟိတိ ဝုတ္တေ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ တမေဝ ကထေတိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဓာတာ"တိ။

ဝစသာ ပရိစိတာတိ သုတ္တဒသကဝဂ္ဂဒသကပဏ္ဏာသဒသကာနံ ဝသေန ဝါစာယ သဇ္ဈာယိတာ။ **မနသာနုပေက္ခိတာ**တိ စိတ္တေန အနုပေက္ခိတာ၊ ယဿ ဝါစာယ သဇ္ဈာယိတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ မနသာ စိန္တေန္တဿ တတ္ထ တတ္ထ ပါကဋံ ဟောတိ။ မဟာဒီပံ ဇာလေတ္ဝာ ဋ္ဌိတဿ ရူပဂတံ ဝိယ ပညာယတိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ"တိ။ **ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ**တိ အတ္ထတော စ ကာရဏတော စ ပညာယ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။

၁-သန္နိစိတံ ဝိယ (သျာ၊က)
၂-ဓတာတိ (သီ၊သျာ)
၃-ပက္ခိတ္တသိဟဝသာ ဝိယ စ တိဋ္ဌတိ (သီ၊သျာ)
၄-ဓတာ ပဂုဏာ (သီ)၊ ဋ္ဌိတာ ဓတာ ပဂုဏာ (သျာ)
၅-နိစ္စလိကံ (သီ)

ပရိမဏ္ဍလေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိတိ ဧတ္ထ ပဒမေဝ အတ္ထသ ဗျဉ္ဇနတော ပဒဗျဉ္ဇနံ၊ တံ အက္ခရပါရိပူရိံ ကတ္ဝာ ဒသဝိဓဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယော အပရိဟာပေတ္ဝာ ဝုတ္တံ ပရိမဏ္ဍလံ နာမ ဟောတိ၊ ဧဝရူပေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟီတိ အတ္ထော။ အပိစ ယော ဘိက္ခု ပရိသတိ[၁] ဓမ္မံ ဒေသေန္တော သုတ္တံ ဝါ ဇာတကံ ဝါ နိက္ခိပိတ္ဝာ အညံ ဥပါရမ္ဘကရံ သုတ္တံ အာဟရတိ၊ တဿ ဥပမံ ကထေတိ၊ တဒတ္ထံ ဩဟာရေတိ၊ ဧဝံ ဣဒံ ဂဟေတ္ဝာ ဧတ္ထ ခိပန္တော[၂] ဧကပဿေနေဝ ပရိဟရန္တော ကာလံ ဥတ္ဝာ ဝုဋ္ဌဟတိ။ နိက္ခိတ္တသုတ္တံ ပန နိက္ခတ္တမတ္တမေဝ ဟောတိ၊ တဿ ကထာ အပရိမဏ္ဍလာ နာမ ဟောတိ။ ယော ပန သုတ္တံ ဝါ ဇာတကံ ဝါ နိက္ခိပိတ္ဝာ ဗဟိ ဧကပဒမ္ပိ အဂန္တ္ဝာ ပါဋိယာ အနုသန္ဓိဉ္ဇ ပုဗ္ဗာပရဉ္ဇ အမက္ခေန္တော အာစရိယေဟိ ဒိန္နနယေ ဌတ္ဝာ တုလိကာယ ပရိစ္ဆိန္ဒန္တော ဝိယ, ဂမ္ဘီရ-မာတိကာယ ဥဒကံ ပေသေန္တော ဝိယ, ပဒံ ကောဋ္ဌေန္တော သိန္ဓဝါဇာနီယော ဝိယ ဂစ္ဆတိ၊ တဿ ကထာ ပရိမဏ္ဍလာ နာမ ဟောတိ။ ဧဝရူပိံ[၃] ကထံ သန္ဓာယ "ပရိမဏ္ဍလေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟီ"တိ ဝုတ္တံ။

အနုပ္ပဗန္ဓေဟီတိ[၄] ဧတ္ထ ယော ဘိက္ခု ဓမ္မံ ကထေန္တော သုတ္တံ ဝါ ဇာတကံ ဝါ အာရဘိတ္ဝာ အာရဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ တုရိတတုရိတော အရဏိံ မန္ထေန္တော ဝိယ, ဥဏ္ဍခါဒနီယံ ခါဒန္တော ဝိယ, ပါဋိယာ အနုသန္ဓိပုဗ္ဗာပရေသု ဂဟိတံ ဂဟိတမေဝ အဂ္ဂဟိတံ အဂ္ဂဟိတမေဝ စ ကတ္ဝာ ပုရာဏပဏ္ဏန္တရေသု စရမာနံ ဂေါဓံ ဥဋ္ဌပေန္တော ဝိယ တတ္ထ တတ္ထ ပဟရန္တော ဩသာပေန္တော[၅] ဩဟာယ ဂစ္ဆတိ။ ယောပိ ဓမ္မံ ကထေန္တော ကာလေန သီဃံ ကာလေန ဒန္ဓံ[၆] ကာလေန မဟာသဒ္ဒံ ကာလေန ခုဒ္ဒကသဒ္ဒံ ကရောတိ။ ယထာ ပေတဂ္ဂိ ကာလေန ဇလတိ၊ ကာလေန နိဗ္ဗာယတိ၊ ဧဝမေဝ ဣဓ **ပေတဂ္ဂိဓမ္မကထိကော**[၇] နာမ ဟောတိ၊ ပရိသာယ ဥဋ္ဌာတုကာမာယ ပုနပ္ပုနံ အာရဘတိ။ ယောပိ ကထေန္တော တတ္ထ တတ္ထ ဝိတ္ထာယတိ၊ နိတ္ထုနန္တော ကန္ဒန္တော ဝိယ ကထေတိ၊ ဣမေသံ သဗ္ဗေသမ္ပိ ကထာ အပ္ပဗန္ဓာ[၈] နာမ ဟောတိ။ ယော ပန သုတ္တံ အာရဘိတ္ဝာ အာစရိယေဟိ ဒိန္နနယေ ဌိတော အစ္ဆိန္နဓာရံ ကတ္ဝာ နဒီသောတံ[၉] ဝိယ ပဝတ္တေတိ၊ အာကာသဂင်တော ဘဿမာနံ ဥဒကံ ဝိယ နိရန္တရံ ကထံ ပဝတ္တေတိ၊ တဿ ကထာ အနုပ္ပဗန္ဓာ[၁၀] ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယ

၁-ပရိသတိံ (သီ) ၂-နိက္ခိပေန္တော (သျာ၊က) ၃-ဧဝရူပံ (သျာ၊က)
၄-အပ္ပဗဒ္ဓေဟီတိ (သီ) ၅-ဩသာပေတ္ဝာ (သီ) ၆-မန္ဒံ (သီ)
၇-ပေတဓမ္မကထိကော (သီ) ၈-ပဗဒ္ဓါ (သီ) ၉-နဒီသောတော (သျာ၊က)
၁၀-အပ္ပဗဒ္ဓါ (သီ)

ဝုတ္တံ "အနုပ္ပဗန္ဓေဟီ"တိ။ **အနုသယသမုဋ္ဌါတာယာ**တိ သတ္တန္ဒံ အနုသယာနံ သမုဋ္ဌါတတ္ထာယ။ **ဝေရူပေနာ**တိ ဝေရူပေန ဗဟုသုတေန ဘိက္ခုနာ တထာရူပေနေဝ ဘိက္ခုသတေန ဘိက္ခုသဟဿေန ဝါ သံဃာဋိကဏ္ဍေန ဝါ သံဃာဋိကဏ္ဍံ, ပလ္လင်္ကေန ဝါ ပလ္လင်္ကံ အာဟစ္စ နိသိန္ဒေန ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗဝါရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၃၃၄။ ပဋိသလ္လာနံ အဿ အာရာမောတိ **ပဋိသလ္လာနာရာမော**။ ပဋိသလ္လာနေ ရတောတိ **ပဋိသလ္လာနရတော**။

၃၃၅။ **သဟဿံ လောကာန**န္တိ သဟဿံ လောကဓာတူနံ။ ဧတ္တကံ ဟိ ထေရဿ ဓုဝသေဝနံ[၁] အာဝဇ္ဇနပဋိဗဒ္ဓံ၊ အာကခ်မာနော ပန ထေရော အနေကာနိပိ စက္ကဝါဋ္ဌသဟဿာနိ ဝေါလောကေတိယေဝ။ **ဥပရိပါသာဒ-ဝရဂတော**တိ သတ္တဘူမကဿ ဝါ နဝဘူမကဿ ဝါ ပါသာဒဝရဿ ဥပရိ ဂတော။ **သဟဿံ နေမိမဏ္ဍလာနံ ဝေါလောကေယျာ**တိ ပါသာဒ-ပရိဝေဏေ နာဘိယာ ပတိဋ္ဌိတာနံ နေမိဝဋ္ဌိယာ နေမိဝဋ္ဌိံ အာဟစ္စ ဋ္ဌိတာနံ နေမိမဏ္ဍလာနံ သဟဿံ ဝါတပါနံ ဝိဝရိတ္ဝာ ဩလောကေယျ၊ တဿ နာဘိယောပိ ပါကဋာ ဟောန္တိ၊ အရာပိ အရန္တရာနိပိ နေမိယောပိ။ **ဝေမေဝ ခေါ အာဝုသော**တိ အာဝုသော ဧဝံ အယမ္ပိ ဒိဗ္ဗစက္ခုကော ဘိက္ခု ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ အတိက္ကန္တမာနုသကေန သဟဿံ လောကာနံ ဝေါလောကေတိ။ တဿ ပါသာဒေ ဋ္ဌိတပုရိသဿ စက္ကနာဘိယော ဝိယ စက္ကဝါဋ္ဌသဟဿေ သိနေရုသဟဿံ ပါကဋံ ဟောတိ။ အရာ ဝိယ ဒီပါ ပါကဋာ ဟောန္တိ။ အရန္တရာနိ ဝိယ ဒီပဋ္ဌိတမနုဿာ ပါကဋာ ဟောန္တိ။ နေမိယော ဝိယ စက္ကဝါဋ္ဌပဗ္ဗတာ ပါကဋာ ဟောန္တိ။

၃၃၆။ **အာရညိကော**တိ သမာဒိဏ္ဍအရညဓုတင်္ဂေါ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၃၃၇။ **နောစ သံသာဒေန္တီ**တိ နဩသာဒေန္တိ[၂]။ သဟေတုကဥိ သကာရဏံ ကဘ္ဘာ ပဥ္ဥံ ပုစ္ဆိတုံ ဝိဿဇ္ဇိတုမ္ပိ အသက္ကောန္တော သံသာဒေတိ[၃] နာမ၊ ဧဝံ နကရောန္တီတိ အတ္ထော။ **ပဝတ္တိနီ ဟောတီ**တိ နဒီသောတောဒကံ ဝိယ ပဝတ္တတိ။

၁-ဓုဝါသေဝနံ (သီ)၊ ဓုရသေဝနံ (သျာ) ၂-နောစ သံသာရေန္တီတိ နဩသာရေန္တိ (က)
၃-သံသာရေတိ (က)

၃၃၈။ **ယာယ ဒိဟာရသမာပတ္တိယာ**တိ ယာယ လောကိယာယ ဒိဟာရ-သမာပတ္တိယာ၊ ယာယ လောကုတ္တရာယ ဒိဟာရသမာပတ္တိယာ။

၃၃၉။ **သာဓု သာဓု သာရိပုတ္တာ**တိ အယံ သာဓုကာရော အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဒိန္နော။ သာရိပုတ္တတ္ထေရေန ပန သဒ္ဓိं ဘဂဝါ အာလပတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ယထာ တံ အာနန္ဒော၀ါ**တိ ယထာ အာနန္ဒော၀ သမ္မာ ဗျာကရဏ-မာနော ဗျာကရေယျ၊ ဧဝံ ဗျာကာံ အာနန္ဒေန အတ္တနော အနုစ္ဆဝိကမေဝ အဗ္ဘာသယာနုရူပမေဝ ဗျာကတန္တိ အတ္ထော။ အာနန္ဒတ္ထေရော ဟိ အတ္တနာပိ ဗဟုဿုတော၊ အဗ္ဘာသယော၀ိဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ဝတ သာသနေ သဗြဟ္မစာရိ ဗဟုဿုတာ ဘဝေယျု”န္တိ။ ကသ္မာ? ဗဟုဿုတဿ ဟိ ကပ္ပိယာ-ကပ္ပိယံ သာ၀ဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ ဂရုကလဟုကံ သတေကိစ္ဆာတေကိစ္ဆံ ပါကဋံ ဟောတိ။ ဗဟုဿုတော ဥဂ္ဂဟိတဗုဒ္ဓ၀စနံ အာ၀ဇ္ဇိတ္ဝာ ဇုမသ္မိံ ဌာနေ သိလံ ကထိတံ၊ ဇုမသ္မိံ သမာဓိ၊ ဇုမသ္မိံ ဝိပဿနာ၊ ဇုမသ္မိံ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ သိလဿ အာဂတဋ္ဌာနေ သိလံ ပူရေတ္ဝာ သမာဓိဿ အာဂတဋ္ဌာနေ သမာဓိံ ပူရေတ္ဝာ ဝိပဿနာယ အာဂတဋ္ဌာနေ ဝိပဿနာဂဗ္ဘံ ဂဏှာပေတ္ဝာ မဂ္ဂံ ဘာ၀ေတ္ဝာ ဖလံ သစ္ဆိကရောတိ။ တသ္မာ ထေရဿ ဧဝံ အဗ္ဘာသယော ဟောတိ “အဟော ဝတ သဗြဟ္မစာရိ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ စတ္တာရော ဝါ ပဉ္စ ဝါ နိကာယေ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ အာ၀ဇ္ဇန္တာ သိလာဒိနံ အာဂတဋ္ဌာနေသု သိလာဒိနိ ပရိပူရေတ္ဝာ အနုက္ကမေန မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ သစ္ဆိကရေယျု”န္တိ။ သေသ၀ါရေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၃၄၀။ အာယသ္မာ ဟိ ရေ၀တော ဗျာနဗ္ဘာသယော ဗျာနာဘိရတော၊ တသ္မာဿ[1] ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ဝတ သဗြဟ္မစာရိ ကေကာ နိဿိဒိတ္ဝာ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ ဗျာနပဒဋ္ဌာနံ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ လောကုတ္တရမဂ္ဂံ သစ္ဆိကရေယျု”န္တိ။ တသ္မာ ဧဝံ ဗျာကာသိ။

၃၄၁။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဒိဗ္ဗစက္ခုကော၊ တဿ[2] ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ဝတ သဗြဟ္မစာရိ အာလောကံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ အနေကေသု စက္ကဝါဠသဟဿေသု စဝမာနေ စ ဥပပဇ္ဇမာနေ စ သတ္တေ ဒိသ္ဝာ ဝဋ္ဋဘယေန စိတ္တံ သံ၀ေဇေတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ လောကုတ္တရမဂ္ဂံ သစ္ဆိကရေယျု”န္တိ။ တသ္မာ ဧဝံ ဗျာကာသိ။

၁-တဿ (သီ)၊ တသ္မာ တဿ (သျာ)၊ တသ္မာ သာ (က) ၂-တသ္မာဿ (?)

၃၄၂။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဓုတဝါဒေါ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ "အဟော ဝတ သဗြဟ္မစာရီ ဓုတဝါဒါ ဟုတ္ဝာ ဓုတင်ါနုဘာဝေန ပစ္စယတဏ္ဍံ[၁] မိလာပေတ္ဝာ အပရေပိ နာနပ္ပကာရေ ကိလေသေ ဓုနိတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ လောကုတ္တရဓမ္မံ သစ္ဆိကရေယျု"န္တိ။ တသ္မာ ဧဝံ ဗျာကာသိ။

၃၄၃။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သမာဓိပါရမိယာ မတ္ထကံ ပတ္တော၊ သုခုမံ ပန စိတ္တန္တရံ ခန္ဓန္တရံ ဓာတွန္တရံ အာယတနန္တရံ ဈာနောက္ကန္တိကံ အာရမ္မဏောက္ကန္တိကံ အင်ဝဝတ္ထာနံ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာနံ အင်သက်န္တိ အာရမ္မဏသက်န္တိ[၂] ဧကတောဝဇုနံ ဥဘတောဝဇုနန္တိ အာဘိဓမ္မိကဓမ္မကထိ-ကဿေဝ ပါကဋ္ဌံ။ အနာဘိဓမ္မိကော ဟိ ဓမ္မံ ကထေန္တော "အယံ သကဝါဒေါ အယံ ပရဝါဒေါ"တိ န ဇာနာတိ။ သကဝါဒံ ဒီပေဿာမီတိ ပရဝါဒံ ဒီပေတိ ပရဝါဒံ ဒီပေဿာမီတိ သကဝါဒံ ဒီပေတိ၊ ဓမ္မန္တရံ ဝိသံဝါဒေတိ။ အာဘိဓမ္မိကော သကဝါဒံ သကဝါဒနိယာမေနေဝ ပရဝါဒံ ပရဝါဒနိယာမေနေဝ ဒီပေတိ၊ ဓမ္မန္တရံ န ဝိသံဝါဒေတိ၊ တသ္မာ ထေရဿ ဧဝံ ဟောတိ "အဟော ဝတ သဗြဟ္မစာရီ အာဘိဓမ္မိကာ ဟုတ္ဝာ သုခုမေသု ဌာနေသု ဥဏံ ဩတာရေတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ လောကုတ္တရဓမ္မံ သစ္ဆိကရေယျု"န္တိ။ တသ္မာ ဧဝံ ဗျာကာသိ။

၃၄၄။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ပညာပါရမိယာ မတ္ထကံ ပတ္တော၊ ပညဝါယေဝ စ စိတ္တံ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတုံ သက္ကောတိ၊ န ဒုပ္ပညော။ ဒုပ္ပညော ဟိ ဥပ္ပန္နဿ စိတ္တဿ ဝသေ ဝတ္တေတ္ဝာ ဗ္ဗတော စိတော စ ဝိပ္ပန္ဒိတ္ဝာပိ ကတိပါဟေနေဝ ဂိဟိဘာဝံ ပတ္ဝာ အနယဗျသနံ ပါပုဏာတိ၊ တသ္မာ ထေရဿ ဧဝံ ဟောတိ "အဟော ဝတ သဗြဟ္မစာရီ အစိတ္တဝသိကာ ဟုတ္ဝာ စိတ္တံ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတ္ဝာ[၃] သဗ္ဗာနဿ ဝိသေဝိတဝိပ္ပန္ဒိတာနိ ဘဋ္ဌိတ္ဝာ ဤသကမ္ပိ ဗဟိ နိက္ခမိတုံ အဒေန္တာ ဝိပဿနံ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ လောကုတ္တရဓမ္မံ သစ္ဆိကရေယျု"န္တိ။ တသ္မာ ဧဝံ ဗျာကာသိ။

၃၄၅။ **သဗ္ဗေသံ ဝေါ သာရိပုတ္တ သုဘာသိတံ ပရိယာယေနာတိ** သာရိပုတ္တ ယသ္မာ သံဃာရာမဿ နာမ ဗဟုဿုတဘိက္ခူဟိပိ သောဘန-ကာရဏံ အတ္ထိ၊ ဈာနာဘိရတေဟိပိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုကေဟိပိ၊ ဓုတဝါဒေဟိပိ၊ အာဘိဓမ္မိကေဟိပိ၊ အစိတ္တဝသိကေဟိပိ သောဘနကာရဏံ အတ္ထိ။ တသ္မာ

၁-သပ္ပစ္စယတဏ္ဍံ (သျာ၊က) ၂-အင်သက်န္တံ အာရမ္မဏသက်န္တံ (သီ၊ သျာ) ၃-ဌပေတ္ဝာ (က)

သဗ္ဗေသံ ဝေါ သုဘာသိတံ ပရိယာယေန, တေန တေန ကာရဏေန သုဘာ-သိတမေဝ၊ နော ဒုဗ္ဘာသိတံ။ **အပိစ မမပိ သုဏာထာ**တိ အပိစ မမပိ ဝစနံ သုဏာထ။ **န တာဝါဟံ ဣမံ ပလ္လင်ံ ဘိန္ဒိဿာမီ**တိ န တာဝ အဟံ ဣမံ စတုရင်ဝီရိယံ အဓိဋ္ဌာယ အာဘုဇိတံ ပလ္လင်ံ ဘိန္ဒိဿာမိ၊ န မောစေဿာမီတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ကိရ ဘဂဝါ ပရိပါကဂတေ ဉဏေ[၁] ရဇ္ဇသိရိံ ပဟာယ ကတာဘိနိက္ခမနော အနုပုဗ္ဗေန ဗောဓိမဏ္ဍံ အာရုယှ စတုရင်ဝီရိယံ အဓိဋ္ဌာယ အပရာဇိတပလ္လင်ံ အာဘုဇိတ္ဝာ ဒဋ္ဌသမာဒါနော ဟုတ္ဝာ နိသိန္နော တိဏ္ဍံ မာရာနံ မတ္ထကံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ပစ္စူသသမယေ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ ဥန္နာဒေန္တော သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ တံ အတ္တနော မဟာဗောဓိပလ္လင်ံ သန္ဓာယ ဧဝမာဟ။ အပိစ ပစ္ဆိမံ ဇနတံ အနုကမ္ပမာနောပိ ပဋိပတ္တိသာရံ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကံ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။ ပဿတိ ဟိ ဘဂဝါ "အနာဂတေ ဧဝံ အဇ္ဈာသယာ ကုလပုတ္တာ ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခိဿန္တိ 'ဘဂဝါ မဟာဂေါသိင်-သုတ္တံ ကထေန္တော ဣဓ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု ပစ္ဆာဘတ္တံ။ပ။ ဧဝရူပေန ခေါ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်သာလဝနံ သောဘေယျာတိ အာဟ၊ မယံ ဘဂဝတော အဇ္ဈာသယံ ဂဏ္ဍိဿာမာ'တိ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာ စတုရင်ဝီရိယံ အဓိဋ္ဌာယ ဒဋ္ဌသမာဒါနာ ဟုတ္ဝာ 'အရဟတ္တံ အပ္ပတ္ဝာ ဣမံ ပလ္လင်ံ န ဘိန္ဒိဿာမာ'တိ သမဏဓမ္မံ ကာတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ၊ တေ ဧဝံ ပဋိပန္နာ ကတိပါဟေနေဝ ဇာတိဇရာမရဏဿ အန္တံ ကရိဿန္တီ"တိ၊ ဣမံ ပစ္ဆိမံ ဇနတံ အနုကမ္ပမာနော ပဋိပတ္တိသာရံ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကံ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။ **ဧဝရူပေန ခေါ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်သာလဝနံ သောဘေယျာ**တိ သာရိပုတ္တ ဧဝရူပေန ဘိက္ခုနာ နိပ္ပရိယာယေနေဝ ဂေါသိင်သာလဝနံ သောဘေယျာတိ ယထာနုသန္ဓိနာဝ ဒေသနံ နိဋ္ဌပေသီတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မဟာဂေါသိင်သုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-မဟာဂေါပါလကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄၆။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာဂေါပါလကသုတ္တံ။ တတ္ထ တိဿော ကထာ ဧကနာဋ္ဌိကာ, စတုရဿာ, နိသိန္နဝတ္တိကာတိ။ တတ္ထ ပါဋ္ဌိံ ဝတ္ဝာ ဧကေက-ပဒဿ အတ္ထကထနံ **ဧကနာဋ္ဌိကာ** နာမ။ အပဏ္ဍိတံ ဂေါပါလကံ ဒဿေတ္ဝာ,

---

၁-ပရိပါကကတေန ဉဏေန (သျာ၊က)

အပဏ္ဍိတံ ဘိက္ခုံ ဒဿေတွာ, ပဏ္ဍိတံ ဂေါပါလကံ ဒဿေတွာ, ပဏ္ဍိတံ ဘိက္ခုံ ဒဿေတွာတိ စတုဏ္ဏံ ဗန္ဓိတွာ ကထနံ **စတုရဿာ** နာမ။ အပဏ္ဍိတံ ဂေါပါလကံ ဒဿေတွာ ပရိယောသာနဂမနံ၊ အပဏ္ဍိတံ ဘိက္ခုံ ဒဿေတွာ ပရိယောသာနဂမနံ၊ ပဏ္ဍိတံ ဂေါပါလကံ ဒဿေတွာ ပရိယောသာနဂမနံ၊ ပဏ္ဍိတံ ဘိက္ခုံ ဒဿေတွာ ပရိယောသာနဂမနန္တိ အယံ **နိသိန္နဝတ္တိကာ** နာမ။ အယံ ဣဓ သဗ္ဗာစရိယာနံ အာစိဏ္ဏာ။

ကောဒသဟိ ဘိက္ခဝေ အဂ်ဟီတိ ကောဒသဟိ အဂုဏကောဋ္ဌာသေဟိ။ **ဂေါဂဏ**န္တိ ဂေါမဏ္ဍလံ။ **ပရိဟရိတု**န္တိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝိစရိတုံ။ **ဖာတိံ ကာတု**န္တိ ဝမိုံ အာပါဒေတုံ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ လောကေ။ **နရူပညူ ဟောတီ**တိ ဂဏနတော ဝါ ဝဏ္ဏတော ဝါ ရူပံ နဇာနာတိ။ **ဂဏနတော** နဇာနာတိ နာမ အတ္တနော ဂုန္နံ သတံ ဝါ သဟဿံ ဝါတိ သဒ္ဒိံ နဇာနာတိ။ သော ဂါဝီသု ဟဋ္ဌာသု ဝါ ပလာတာသု ဝါ ဂေါဂဏံ ဂဏေတွာ အဇ္ဇ ဧတ္တိကာ နဒိဿန္တီတိ ဒွေ တီဏိ ဂါမန္တရာနိ ဝါ အဋ္ဌိံ ဝါ ဝိစရန္တော နပရိယေသတိ၊ အညေသံ ဂါဝီသု အတ္တနော ဂေါဂဏံ ပဝိဋ္ဌာသုပိ ဂေါဂဏံ ဂဏေတွာ "ဣမာ ဧတ္တိကာ ဂါဝေါ နအမှာက"န္တိ ယဋ္ဌိယာ ပေါထေတွာ နနီဟရတိ၊ တဿ နဋ္ဌာ ဂါဝိယော နဋ္ဌာဝ ဟောန္တိ၊ ပရဂါဝိယော ဂဟေတွာ ဝိစရန္တံ[၁] ဂေါသာမိကာ ဒိသွာ "အယံ ဧတ္တကံ ကာလံ အမှာကံ ဓေနုံ ဂဏ္ဍာတီ"တိ[၂] တဇ္ဇေတွာ အတ္တနော ဂါဝိယော ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ တဿ ဂေါဂဏောပိ ပရိဟာယတိ၊ ပဉ္ဇဂေါရသပရိဘောဂတောပိ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။ **ဝဏ္ဏတော** နဇာနာတိ နာမ "ဧတ္တိကာ ဂါဝေါ သေတာ, ဧတ္တိကာ ရတ္တာ, ဧတ္တိကာ ကာဋ္ဌာ, ဧတ္တိကာ ကဗရာ, ဧတ္တိကာ နီလာ"တိ[၃] နဇာနာတိ၊ သော ဂါဝီသု ဟဋ္ဌာသု ဝါ။ပ။ ပဉ္ဇဂေါရသပရိဘောဂတောပိ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နလက္ခဏကုသလော ဟောတီတိ ဂါဝီနံ သရီရေ ကတံ ဓနုသတ္တိသူလာဒိဘေဒံ လက္ခဏံ နဇာနာတိ၊ သော ဂါဝီသု ဟဋ္ဌာသု ဝါ ပလာတာသု ဝါ အဇ္ဇ အသုကလက္ခဏာ စ အသုကလက္ခဏာ စ ဂါဝေါ နဒိဿန္တိ။ပ။ ပဉ္ဇဂေါရသပရိဘောဂတောပိ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နအာသာဋ္ဌိကံ ဟာရေတာတိ ဂုန္နံ ခါဏုကဏ္ဍကာဒီဟိ ပဟဋ္ဌာနေသု ဝဏော ဟောတိ။ တတ္ထ နီလမက္ခိကာ အဏ္ဍကာနိ ပါတေန္တိ၊ တေသံ အာသာဋ္ဌိကာတိ နာမ။ တာနိ ဒဏ္ဍေန အပနေတွာ ဘေသဇ္ဇံ ဒါတဗ္ဗံ ဟောတိ။

၁-စရတိ (သီ၊ သျာ) ၂-ဒုဟီတိ (သီ)၊ ဒုဟတီတိ (သျာ)

၃-ကာဋ္ဌာ ဧတ္တိကာ ပါဋ္ဌာတိ (သီ)

ဗာလော ဂေါပါလကော တထာ နံ ကရောတိ၊ တေန ဝုတ္တံ "နံ အာသာဠှိကံ ဟာရေတာ ဟောတီ"တိ။ တဿ ဂုန္နံ ဝဏ္ဏာ ဝဗုန္တိ၊ ဂမ္ဘီရာ ဟောန္တိ၊ ပါဏကာ ကုစ္ဆိံ ပဝိသန္တိ၊ ဂါဝေါ ဂေလညာဘိဘူတာ နေဝ ယာဝဒတ္ထံ တိဏာနိ ခါဒိတုံ, နံ ပါနိယံ ပါတုံ သက္ကောန္တိ။ တတ္ထ ဂုန္နံ ခီရံ ဆိဇ္ဇတိ၊ ဂေါဏာနံ ဇဂေါ ဟာယတိ၊ ဥဘယေသံ ဇီဝိတန္တရာယော ဟောတိ။ ဧဝမဿ ဂေါဂဏော ပရိဟာယတိ၊ ပဗ္ဗဂေါရသတောပိ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နံ ဝဏ်ံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတီတိ ဂုန္နံ ဝုတ္တနယေနေဝ သဠာတော ဝဏ္ဏော ဘေသဇ္ဇံ ဒတ္ဝာ ဝါကေန ဝါ စိရကေန ဝါ ဗန္ဓိတ္ဝာ ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗော ဟောတိ။ ဗာလော ဂေါပါလကော တထာ နံ ကရောတိ၊ အထဿ ဂုန္နံ ဝဏ္ဏေဟိ ယူသာ ပဿရန္တိ၊ တာ အညမညံ နိဃံသေန္တိ၊ တေန အညေသမ္ပိ ဝဏ္ဏာ ဇာယန္တိ။ ဧဝံ ဂါဝေါ ဂေလညာဘိဘူတာ နေဝ ယာဝဒတ္ထံ တိဏာနိ ခါဒိတုံ။ပ။ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နံ ဂုမံ ကတ္ဝာ ဟောတီဘိ အန္တောဝဿေ ဒုံသမကသာဒီနံ ဥဿန္နကာလေ ဂေါဂဏော ဝဇ်ံ ပဝိဋ္ဌေ တတ္ထ တတ္ထ ဂူမော ကာတဗ္ဗော ဟောတိ၊ အပတ္တိတော ဂေါပါလကော တံ နံ ကရောတိ။ ဂေါဂဏော သဗ္ဗရတ္တိံ ဒုံသာဒီဟိ ဥပဒ္ဒုတော နိဒ္ဒံ အလဘိတ္ဝာ ပုနဒိဝသေ အရညေ တတ္ထ တတ္ထ ရုက္ခမူလာဒီသု နိပဇ္ဇိတ္ဝာ နိဒ္ဒါယတိ၊ နေဝ ယာဝဒတ္ထံ တိဏာနိ ခါဒိတုံ။ ပ ။ ပဗ္ဗဂေါရသပရိဘောဂတောပိ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နံ တိတ္ထံ ဇာနာတီတိ တိတ္ထံ သမန္တိ ဝါ ဝိသမန္တိ ဝါ သဂါဟန္တိ ဝါ နိဂ္ဂါဟန္တိ ဝါ နံ ဇာနာတိ၊ သော အတိတ္ထေန ဂါဝိယော သြတာရေတိ၊ တာသံ ဝိသမတိတ္ထေ ပါသာဏာဒီနိ အက္ကမန္တိနံ ပါဒါ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ သဂါဟံ ဂမ္ဘီရံ တိတ္ထံ သြတိဏ္ဏာ ကုမ္မိလာဒယော ဂါဟာ ဂဏှန္တိ၊ အဇ္ဇ တ္ထေကာ ဂါဝေါ နဒ္ဒာ အဇ္ဇ တ္ထေကာတိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဧဝမဿ ဂေါဂဏော ပရိဟာယတိ၊ ပဗ္ဗဂေါရသတောပိ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နံ ဗီတံ ဇာနာတီတိ ဗီတမ္ပိ အဗီတမ္ပိ နံ ဇာနာတိ။ ဂေါပါလကေန ဟိ "ဣမာယ ဂါဝိယာ ဗီတံ၊ ဣမာယ နံ ဗီတံ၊ ဣမာယ ပါနိယတိတ္ထေ သြကာသော လဒ္ဓေါ၊ ဣမာယ နံ လဒ္ဓေါ"တိ ဧဝံ ဗီတာဗီတံ ဇာနိတဗ္ဗံ ဟောတိ။ အယံ ပန ဗိဝသဘာဂံ အရညေ ဂေါဂဏံ ရက္ခိတ္ဝာ ပါနိယံ ပါယေသာမိတိ နဒ္ဒိံ

၁-အဝသံ (သီ)

ဝါ တဋ္ဌာကံ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ မဟာဥသဘာ စ အနုဥသဘာ စ ဗလဝဂါဝိယော[1] စ ဒုဗ္ဗလာနိ စဝေ မဟလ္လကာနိ စ ဂေါရူပါနိ သိင်္ဂေဟိ ဝါ ဖာသုကာဟိ ဝါ ပဟရိတ္ဝာ အတ္တနော ဩကာသံ ကတ္ဝာ ဥိရုပ္ပမာဏံ ဥဒကံ ပဝိသိတ္ဝာ ယထာကာမံ ပိဝန္တိ၊ အဝသေသာ ဩကာသံ အလဘမာနာ တိရေ ဌတ္ဝာ ကလလမိဿကံ ဥဒကံ ပိဝန္တိ၊ အပိတာ ဧဝ ဝါ ဟောန္တိ။ အထ နေ၂ ဂေါပါလကော ပိဋ္ဌိယံ ပဟရိတ္ဝာ ပုန အရညံ ပဝေသေတိ၊ တတ္ထ အပိတ-ဂါဝိယော ပိပါသာယ သုက္ခမာနာ ယာဝဒတ္ထံ တိဏာနိ ခါဒိတုံ နသက္ကောန္တိ၊ တတ္ထ ဂုန္နံ ဒီရံ ဆိဒ္ဒတိ၊ ဂေါဏာနံ ဇဝေါ ဟာယတိ။ပ။ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နဒီထိ ဇာနာတိတိ "အယံ မဂ္ဂေါ သမော ခေမော၊ အယံ ဝိသမော သာသင်္ကော သပ္ပဋိဘယော"တိ နဇာနာတိ။ သော သမံ ခေမံ မဂ္ဂံ ဝဇ္ဈေတ္ဝာ ဂေါဂဏံ ဇုတရံ မဂ္ဂံ ပဋိပါဒေတိ၊ တတ္ထ ဂါဝေါ သိဟဗျဂ္ဃာဒီနံ ဂန္ဓေန စောရပရိဿယေန ဝါ အဘိဘူတာ ဘန္တမိဂသပ္ပဋိဘာဂါ ဂိဝံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ တိဋ္ဌန္တိ၊ နေဝ ယာဝဒတ္ထံ တိဏာနိ ခါဒန္တိ၊ နပါနိယံ ပိဝန္တိ၊ တတ္ထ ဂုန္နံ ဒီရံ ဆိဒ္ဒတိ။ပ။ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နဂေါစရကုသလော ဟောတိတိ ဂေါပါလကေန ဟိ ဂေါစရကုသလေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ပဋ္ဌာဟိကဝါရော ဝါ သတ္တာဟိကဝါရော ဝါ ဇာနိတဗ္ဗော၊ ကေ-ဒိသာယ ဂေါဂဏံ စာရေတ္ဝာ ပုနဒိဝသေ တတ္ထ နစာရေတဗ္ဗော။ မဟတာ ဟိ ဂေါဂဏေန စိဏ္ဏဒ္ဒာနံ ဘေရိတလံ ဝိယ သုဒ္ဒံ ဟောတိ နိတ္တိဏံ၊ ဥဒကမ္ပိ အာလုဠိယတိ။ တသ္မာ ပဋ္ဌမေ ဝါ သတ္တမေ ဝါ ဒိဝသေ ပုန တတ္ထ စာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တ္ထေကေန ဟိ တိဏမ္ပိ ပဋိဝိရုဟတိ၊ ဥဒကမ္ပိ ပသီဒတိ။ အယံ ပန ဇုမံ ပဋ္ဌာဟိကဝါရံ ဝါ သတ္တာဟိကဝါရံ ဝါ နဇာနာတိ၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ရက္ခိတ-ဒ္ဌာနေယေဝ ရက္ခတိ၊ အထဿ ဂေါဂဏော ဟရိတတိဏံ နလဘတိ၊ သုက္ခတိဏံ ခါဒန္တော ကလလမိဿကံ ဥဒကံ ပိဝတိ၊ တတ္ထ ဂုန္နံ ဒီရံ ဆိဒ္ဒတိ။ပ။ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

အနဝသေသဒေါဟီ စ ဟောတိတိ ပဏ္ဍိတဂေါပါလကေန ယာဝ ဝစ္ဆကဿ မံသလောဟိတံ သဏ္ဌာတိ၊ တာဝ ကေံ ဒွေ ထနေ ဒွပေတ္ဝာ သာဝသေသ-ဒေါဟိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ။ အယံ ဝစ္ဆကဿ ကိဉ္စိ အနဝသေသေတ္ဝာ ဒုဟတိ၊ ဒီရပကော[2] ဝစ္ဆော ဒီရပိပါသာယ သုက္ခတိ၊ သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တော

၁-မဟာဥသဘာ စ ဗလဝဂါဝိယော (သီ) ၂-သော (သီ) ၃-ဒီရုပဂေါ (က)

ကမ္ပမာနော မာတု ပုရတော ပတိတ္ဌာ ကာလက်ရောတိ။ မာတာ ပုတ္တကံ ဒိသ္ဌာ "မယ္ပံ ပုတ္တကော အတ္တနော မာတုခီရံ ပါတုမ္ပိ နု လဘတီ"တိ ပုတ္တသောကေန နု ယာဝဒတ္ထံ တိဏာနိ ခါဒိတုံ, နု ပါနီယံ ပါတုံ သက္ကောတိ၊ ထနေသု ခီရံ ဆိဇ္ဇတိ၊ ဧဝမဿ ဂေါဂဏောပိ ပရိဟာယတိ၊ ပဋ္ဌဂေါရသတောပိ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

ဂုန္ဒံ ပိတုဌာနံ ကရောန္တီတိ **ဂေါပိတရော။** ဂါဝေါ ပရိဏယန္တိ ယထာရုစိံ ဂဟေတ္ဌာ ဂစ္ဆန္တီတိ **ဂေါပရိဏာယကာ။ နု အတိရေကပူဇာယာ**တိ ပဏ္ဍိတော ဟိ ဂေါပါလကော ဧဝရူပေ ဥသဘေ အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတိ၊ ပဏီတံ ဂေါဘတ္တံ ဒေတိ၊ ဂန္ဓပဋ္ဌဂ်လိကေဟိ မဏ္ဍေတိ၊ မာလံ ပိလန္ဓေတိ၊ သိဂ်ေ သုဝဏ္ဏရဇတကောသကေ စ ဓာရေတိ၊ ရတ္တိံ ဒီပံ ဇာလေတ္ဌာ စေလဝိတာနဿ ဟေဌာ သယာပေတိ။ အယံ ပန တတော ဧကသက္ကာရမ္ပိ နု ကရောတိ၊ ဥသဘာ အတိရေကပူဇံ အလဘမာနာ ဂေါဂဏံ နု ရက္ခန္တိ၊ ပရိဿယံ နု ဝါရေန္တိ၊ ဧဝမဿ ဂေါဂဏော ပရိဟာယတိ၊ ပဋ္ဌဂေါရသတော ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

၃၄၇။ **ဣဓာ**ဘိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ **နု ရူပညူ ဟောတီ**တိ "စတ္တာရိ မဟာ-ဘူတာနိ စတုန္ဒဋ္ဌ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယရူပ"န္တိ ဧဝံ ဝုတ္တရူပံ ဒ္ဒီဟာကာရေဟိ နု ဇာနာတိ ဂဏနတော ဝါ သမုဌာနတော ဝါ။ **ဂဏနတော** နု ဇာနာတိ နာမ "စက္ခာယတနံ သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယာယတနံ, ရူပ, သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသ-, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ, ဣတ္ထိန္ဒြိယံ, ပုရိသိန္ဒြိယံ, ဇီဝိတိန္ဒြိယံ, ကာယဝိညတ္တိ, ဝစီဝိညတ္တိ, အာကာသဓာတု, အာပေါဓာတု, ရူပဿ လဟုတာ, မုဒုတာ, ကမ္မညတာ, ဥပစယော, သန္တတိ, ဇရတာ, ရူပဿ အနိစ္စတာ, ကဗဠီကာရော အာဟာရော"တိ ဧဝံ ပါဠိယံ အာဂတာ ပဋ္ဌဝီသတိ ရူပကောဌာသာတိ နု ဇာနာတိ။ သေယျထာပိ သော ဂေါပါလကော ဂဏနတော ဂုန္ဒံ ရူပံ နု ဇာနာတိ၊ တထူပမော အယံ ဘိက္ခု။ သော ဂဏနတော ရူပံ အဇာနန္တော ရူပံ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဌာ အရူပံ ဝဝတ္ထပေတ္ဌာ ရူပါရူပံ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဌာ ပစ္စယံ သလ္လက္ခေတ္ဌာ လက္ခဏံ အာရော-ပေတ္ဌာ ကမ္မဌာနံ မတ္ထကံ ပါပေတုံ နု သက္ကောတိ။ သော ယထာ တဿ ဂေါပါလကဿ ဂေါဂဏော နု ဝဍုတိ၊ ဧဝံ ဣမသ္မိံ သာသနေ သီလသမာဓိဝိပဿနာမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနေဟိ နု ဝဍုတိ၊ ယထာ စ သော ဂေါပါလကော ပဋ္ဌဟိ ဂေါရသေဟိ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ၊ ဧဝံ အသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေန, အသေက္ခေန သမာဓိ, ပညာ, ဝိမုတ္တိ, ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေနာတိ ပဋ္ဌဟိ ဓမ္မက္ခန္ဓေဟိ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

သမုဋ္ဌာနတော နဇာနာတိ နာမ "ဧတ္တကံ ရူပံ ဧကသမုဋ္ဌာနံ, ဧတ္တကံ ဒွိသမုဋ္ဌာနံ, ဧတ္တကံ တိသမုဋ္ဌာနံ, ဧတ္တကံ စတုသမုဋ္ဌာနံ, ဧတ္တကံ နကုတောစိ-သမုဋ္ဌာတီ"တိ နဇာနာတိ။ သေယျထာပိ သော ဂေါပါလကော ဝဏ္ဏတော ဂုန္နံ ရူပံ နဇာနာတိ၊ တထူပမော အယံ ဘိက္ခု။ သော သမုဋ္ဌာနတော ရူပံ အဇာနန္တော ရူပံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ အရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာ။ ပ။ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နလက္ခဏကုသလော ဟောတီတိ ကမ္မလက္ခဏော ဗာလော၊ ကမ္မ-လက္ခဏော ပဏ္ဍိတောတိ ဧဝံ ဝုတ္တံ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ ပဏ္ဍိတဗာလ-လက္ခဏန္တိ နဇာနာတိ။ သော ဧဝံ အဇာနန္တော ဗာလေ ဝဇ္ဇေတွာ ပဏ္ဍိတေ နသေဝတိ၊ ဗာလေ ဝဇ္ဇေတွာ ပဏ္ဍိတေ အသေဝန္တော ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ ကုသလာ-ကုသလံ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ ဂရုကလဟုကံ သတေကိစ္ဆအတေကိစ္ဆံ ကာရဏာ-ကာရဏံ နဇာနာတိ၊ တံ အဇာနန္တော ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဝဓုတုံ နသက္ကောတိ။ သော ယထာ တဿ ဂေါပါလကဿ ဂေါဂဏော နဝဓုတိ၊ ဧဝံ ဣမသ္မိံ သာသနေ ယထာဝုတ္တေဟိ သီလာဒီဟိ နဝဓုတိ၊ ဂေါပါလကော ဝိယ စ ပဉ္ဇဟိ ဂေါရသေဟိ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မက္ခန္ဓေဟိ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နအာသာဋိကံ ဟာရေတာ ဟောတီတိ ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကန္တိ ဧဝံ ဝုတ္တေ ကာမဝိတက္ကာဒိကေ နဝိနောဒေတိ၊ သော ဣမံ အကုသလဝိတက္ကံ အာသာဋိကံ အဟာရေတွာ[၁] ဝိတက္ကဝသိကော ဟုတွာ ဝိစရန္တော ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဝဓုတုံ နသက္ကောတိ၊ သော ယထာ တဿ ဂေါပါလကဿ။ ပ။ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတီတိ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတီတိအာဒိနာ နယေန သဗ္ဗာရမ္မဏေသု နိမိတ္တံ ဂဏ္ဍန္တော ယထာ သော ဂေါပါလကော ဝဏံ နပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ ဧဝံ သံဝရံ နသမ္ပာဒေတိ၊ သော ဝိဝဋ္ဌဒ္ဒါရော ဝိစရန္တော ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဝဓုတုံ နသက္ကောတိ။ ပ။ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နဓူမံ ကတ္တာ ဟောတီတိ သော ဂေါပါလကော ဓူမံ ဝိယ ဓမ္မဒေသနာ-ဓူမံ နကရောတိ၊ ဓမ္မကထံ ဝါ သရဘည် ဝါ ဥပနိသိန္နကထံ ဝါ အနုမောဒနံ ဝါ နကရောတိ၊ တတော နံ မနုဿာ ဗဟုဿုတော ဂုဏဝါတိ နဇာနန္တိ၊ တေ ဂုဏာဂုဏံ အဇာနန္တာ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ သင်္ဂဟံ နကရောန္တိ၊ သော

၁-အသာဋ္ဌေတွာ (သီ)၊ အသာရေတွာ (သျာ၊ က)

ပစ္စယေဟိ ကိလမမာနော ဗုဒ္ဓဝစနံ သဗ္ဗညဳံ ကာတုံ ဝတ္တုပဋိပတ္တိံ ပူရေတုံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ဝဓေတုံ နု သက္ကောတိ။ပ။ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နု တိတ္ထိံ ဇာနာတီတိ တိတ္ထဘူတေ ဗဟုသုတဘိက္ခူ။ နု ဥပသင်္ကမတိ၊ ဥပသင်္ကမန္တော "ဣဒံ ဘန္တေ ဗျဉ္ဇနံ ကထံ ရောပေတဗ္ဗံ၊ ဣမသ္မ ဘာသိတသ္မ ကော အတ္ထော၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ပါဋိ ကိံ ဝဒေတိ၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ အတ္ထော ကိံ ဒီပေတီ"တိ ဧဝံ နု ပရိပုစ္ဆတိ နု ပရိပဉ္ဉတိ၊ နု ဇာနာပေတီတိ အတ္ထော။ တသ္မ တေ ဧဝံ အပရိပုစ္ဆတော[1] အဝိဝဋ္ဋဉ္စေဝ နု ဝိဝရန္တိ၊ ဘာဇေတ္ဝာ နု ဒသ္သေန္တိ၊ အနုတ္တာနိကတဉ္စ နု ဥတ္တာနိကရောန္တိ၊ အပါကဋံ နု ပါကဋံ ကရောန္တိ။ **အနေကဝိဟိတသု စ ကခ်ါဌာနိယေသု ဓမ္မသ္မူ**တိ အနေကဝိဓသု ကခ်ါသု ဧကံ ကခ်ံမ္ပိ နု ပဋိဝိနောဒေန္တိ။ ကခ်ါ ဧဝ ဟိ ကခ်ါဌာနိယာ ဓမ္မာ နာမ။ တတ္ထ ဧကံ ကခ်ံမ္ပိ နု နိဟရန္တီတိ အတ္ထော။ သော ဧဝံ ဗဟုသုတတိတ္ထံ အနုပသင်္ကမိတ္ဝာ သကခ်ါ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ဝဓေတုံ နု သက္ကောတိ။ ယထာ စ သော ဂေါပါလကော တိတ္ထံ နု ဇာနာတိ၊ ဧဝံ အယမ္ပိ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မတိတ္ထံ နု ဇာနာတိ၊ အဇာနန္တော အဝိသယေ ပဉ္ဉံ ပုစ္ဆတိ၊ အာဘိဓမ္မိကံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ ပုစ္ဆတိ၊ ဝိနယဓရံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ရူပါရူပပရိစ္ဆေဒံ ပုစ္ဆတိ၊ တေ အဝိသယေ ပုဋ္ဌာ ကထေတုံ နု သက္ကောန္တိ၊ သော အတ္တနာ သကခ်ါ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ဝဓေတုံ နု သက္ကောတိ။ပ။ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နု ဒီတံ ဇာနာတီတိ ယထာ သော ဂေါပါလကော ဝိတာဝိတံ နု ဇာနာတိ၊ ဧဝံ ဓမ္မမ္ပိ ပသဒ္ဓိတံ ပါမောဇ္ဇံ နု ဇာနာတိ နု လဘတိ၊ သဝနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထုံ နိဿာယ အာနိသံသံ နု ဝိန္ဒတိ၊ ဓမ္မသဝနဂ္ဂံ ဂန္တွာ သက္ကစ္စံ နု သုဏာတိ၊ နိသိန္နော နိဒ္ဒါယတိ၊ ကထံ ကထေတိ၊ အညဝိဟိတကော ဟောတိ၊ သော သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ အသုဏန္တော ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ဝဓေတုံ နု သက္ကောတိ။ပ။ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နု ဗီထိံ ဇာနာတီတိ သော ဂေါပါလကော မဂ္ဂါမဂ္ဂံ ဝိယ "အယံ လောကိယော အယံ လောကုတ္တရော"တိ အရိယံ အင်္ဂဏိကံ မဂ္ဂံ ယထာဘူတံ နု ပဇာနာတိ၊ အဇာနန္တော လောကိယမဂ္ဂေ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ လောကုတ္တရံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နု သက္ကောတိ။ပ။ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

နု ဂေါစရကုသလော ဟောတီတိ သော ဂေါပါလကော ပဏ္ဍာဟိကဝါရေ သတ္တာဟိကဝါရေ ဝိယ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ "ဣမေ လောကိယာ ဣမေ လောကုတ္တရာ"တိ ယထာဘူတံ နု ပဇာနာတိ၊ အဇာနန္တော သုခုမဋ္ဌာနေသု

၁-အပရိပုစ္ဆိတာ (သျာ၊က)

အတ္တနော ဉာဏံ စရာပေတွာ လောကိယသတိပဋ္ဌာနေ အဘိနိဝိသိတွာ လောကုတ္တရံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နု သက္ကောတိ။ပ။ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

အနဝဿဒေါဟီ စ ဟောတီတိ ပဋိဂ္ဂဟဏော မတ္တံ် အဇာနန္တော အန-ဝဿံ ဒုဟတိ။ နိဒ္ဒေသဝါရေ ပနဿ **အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေန္တီ**တိ အဘိဟရိတွာ ပဝါရေန္တိ။ တ္ထေ ဒွေ အဘိဟာရာ ဝါစာဘိဟာရော စ ပစ္ဆယာဘိဟာရော စ။ **ဝါစာဘိဟာရော** နာမ မနုဿာ ဘိက္ခုဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ "ဝဒေယျာထ ဘန္တေ ယေနတ္ထော"တိ ပဝါရေန္တိ။ **ပစ္ဆယာဘိဟာရော** နာမ ဝတ္ထာဒီနိ ဝါ တေလဖာဏိတာဒီနိ ဝါ ဂဟေတွာ ဘိက္ခုဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ "ဂဏှထ ဘန္တေ ယာဝတကေန အတ္ထော"တိ ဝဒန္တိ။ **တ[တြ] ဘိက္ခု မတ္တံ် နု ဇာနာတီ**တိ ဘိက္ခု တေသု ပစ္ဆယေသု ပမာဏံ နု ဇာနာတိ၊ "ဒါယကဿ ဝသော ဝေဒိတပ္ပော၊ ဒေယျဓမ္မဿ ဝသော ဝေဒိတပ္ပော၊ အတ္တနော ထာမော ဝေဒိတပ္ပော"တိ ရထဝိနိတေ ဝုတ္တနယေန ပမာဏယုတ္တံ် အဂ္ဂဟေတွာ ယံ အာဟရန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ ဂဏှာတီတိ အတ္ထော။ မနုဿာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော နု ပုန အဘိဟရိတွာ ပဝါရေန္တိ၊ သော ပစ္ဆယေဟိ ကိလမန္တော ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဝဏ္ဏေတုံ နု သက္ကောတိ။ပ။ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ။

တေ နု အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတီတိ သော ဂေါပါလကော မဟာဥသဘော ဝိယ တေ ထေရေ ဘိက္ခူ။ ဣမာယ အာဝိ စေဝ ရဟော စ မေတ္တာယ ကာယကမ္မာဒိကာယ အတိရေကပူဇာယ နု ပူဇေတိ။ တတော ထေရာ "ဣမေ အမ္ဟေသု ဂရုစိတ္တီကာရံ နု ကရောန္တီ"တိ နဝကေ ဘိက္ခူ။ ဒ္ဝိဟိ သင်္ဂဟေဟိ နု သင်္ဂဏှန္တိ၊ နု အာမိသသင်္ဂဟေန စိဝရေန ဝါ ပတ္တေန ဝါ ပတ္တပရိယာပန္နေန ဝါ ဝသနဋ္ဌာနေန ဝါ။ ကိလမန္တေ မိလာယန္တေပိ နုပဋ္ဌဟန္တိ။ ပါဋိ ဝါ အဋ္ဌကထံ ဝါ ဓမ္မကထာဗန္ဓံ ဝါ ဂဏှန္တံ် ဝါ နု သိက္ခာပေန္တိ။ နဝကာ ထေရာနံ သန္တိကာ သဗ္ဗသော ဣမေ ဒွေ သင်္ဂဟေ အလဘမာနာ ဣမသ္မိံ သာသနေ ပတိဋ္ဌာတုံ နု သက္ကောန္တိ။ ယထာ တဿ ဂေါပါလကဿ ဂေါဂဏော နု ဝမုတိ၊ ဧဝံ သီလာဒီနိ နု ဝမုန္တိ။ ယထာ စ သော ဂေါပါလကော ပဋ္ဌဟိ ဂေါရသေဟိ ပရိဗာဟိရော ဟောတိ၊ ဧဝံ ပဋ္ဌဟိ ဓမ္မဂ္ဂန္ထေဟိ ပရိဗာဟိရာ ဟောန္တိ။ သုက္ကပက္ခော ကဏှပက္ခေ ဝုတ္တဝိပလ္လာသဝသေန ယောဇေတွာ ဝေဒိတပ္ပော တိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
မဟာဂေါပါလကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စူဋ္ဌဂေါပါလကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၀။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** စူဋ္ဌဂေါပါလကသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဥက္ကစေလာယန္တိ** ဧဝံနာမကေ နဂရေ။ တသ္မိံ ကိရ မာပိယမာနေ ရတ္တိံ ဂင်္ဂါသောတတော မစ္ဆော ထလံ ပတ္တော၊ မနုဿာ စေလာနိ တေလပါတိယံ[၁] တေမေတ္ဝာ ဥက္ကာ ကတ္ဝာ မစ္ဆံ ဂဏ္ဍိံသု၊ နဂရေ နိဋ္ဌိတေ တဿ နာမံ ကရောန္တေ အမှေဟိ နဂရဋ္ဌာနဿ[၂] ဂဟိတဒိဝသေ စေလုက္ကာဟိ မစ္ဆော ဂဟိတောတိ **ဥက္ကစေလာ-** တ္ဝေဝဿ နာမံ အကံသု။ **ဘိက္ခူ အာမန္တေသီ**တိ ယသ္မိံ ဌာနေ နိသိန္နဿ သဗ္ဗာ ဂင်္ဂါ ပါကဋာ ဟုတ္ဝာ ပညာယတိ၊ တာဒိသေ ဝါလိကုဿဒေ ဂင်္ဂါ-တိတ္ထေ သာယနှသမယေ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော နိသီဒိတ္ဝာ မဟာဂင်္ဂံ ပရိပုဏ္ဏံ သန္ဒမာနံ ဩလောကေန္တော "အတ္ထိ နု ခေါ ဣမံ ဂင်္ဂံ နိဿာယ ကောစိ ပုဗ္ဗေ ဝဓိပရိဟာနိံ ပတ္တော"တိ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ ပုဗ္ဗေ ဧကံ ဗာလ-ဂေါပါလကံ နိဿာယ အနေကသတသဟဿာ ဂေါဂဏာ ဣမိဿာ ဂင်္ဂါယ အာဝဋ္ဌေ ပတိတ္ဝာ သမုဒ္ဒမေဝ ပဝိဋ္ဌာ၊ အပရံ ပန ပဏ္ဍိတဂေါပါလကံ နိဿာယ အနေကသတသဟဿဂေါဂဏဿ သောတ္ထိ ဇာတာ ဝဓိ ဇာတာ အာရောဂျံ ဇာတန္တိ အဒ္ဒသ၊ ဒိသ္ဝာ ဣမံ ကာရဏံ နိဿာယ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ စိန္တေတ္ဝာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။

မာဂဓကောတိ မဂဓရဋ္ဌဝါသီ။ **ဒုပ္ပညဇာတိကော**တိ နိပ္ပညသဘာဝေါ ဒန္ဓော မဟာဇဋ္ဌော[၃]။ **အသမဝေက္ခိတ္ဝာ**တိ[၄] အသလ္လက္ခေတ္ဝာ အနုပဓာရေတ္ဝာ။ **ပတာရေသီ**တိ တာရေတုံ အာရဘိ။ **ဥတ္တရံ တီရံ သုဝိဒေဟာန**န္တိ ဂင်္ဂါယ ဩရိမေ တီရေ မဂဓရဋ္ဌံ၊ ပါရိမေ တီရေ ဝိဒေဟရဋ္ဌံ၊ ဂါဝေါ မဂဓရဋ္ဌတော ဝိဒေဟရဋ္ဌံ နေတ္ဝာ ရက္ခိဿာမီတိ ဥတ္တရံ တီရံ ပတာရေသိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဥတ္တရံ တီရံ သုဝိဒေဟာန"န္တိ။ **အာမဏ္ဍလိကံ ကရိတ္ဝာ**တိ မဏ္ဍလိကံ ကတ္ဝာ။ **အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇိံသူ**တိ အဝဓိုံ ဝိနာသံ ပါပုဏိံသု၊ မဟာ-သမုဒ္ဒမေဝ ပဝိသိံသု။ တေန ဟိ ဂေါပါလကေန ဂါဝေါ ဩတာရေန္တေန ဂင်္ဂါယ ဩရိမတီရေ သမတိတ္ထဋ္ဌ ဝိသမတိတ္ထဋ္ဌ ဩလောကေတဗ္ဗံ အဿ၊ မဇ္ဈေ ဂင်္ဂါယ ဂုန္ဒံ ဝိဿမဋ္ဌာနတ္ထံ ဒ္ဝေ တီဏိ ဝါလိကတ္ထလာနိ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာနိ အဿု။ တထာ ပါရိမတီရေ တီဏိ စတ္တာရိ တိတ္ထာနိ၊ ဣမသ္မာ တိတ္ထာ ဘဋ္ဌာ ဣမံ တိတ္ထံ ဂဏ္ဍိဿန္တိ၊ ဣမသ္မာ ဘဋ္ဌာ ဣမန္တိ။ အယံ ပန ဗာလဂေါပါလကော ဩရိမတီရေ ဂုန္ဒံ ဩတရဏတိတ္ထံ သမံ ဝါ ဝိသမံ ဝါ အနောလောကေတ္ဝာဝ

၁-တေလစာဋိယံ (သီ)
၂-နဂရဿ (သျာ၊က)
၃-အန္ဓော မဟာဇနော (သျာ၊က)
၄-အသမပေက္ခိတ္ဝာတိ (သီ၊သျာ)

မဇ္ဈေ ဂင်္ဂါယ ဂုန်ဒ် ဝိဿမဋ္ဌာနတ္ထံ ဒွေ တီဏိ ဝါလိကတ္ထလာနိပိ အသလ္လကွေ-တွာဝ ပရတီရေ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဥတ္တရဏတိတ္ထာနိ အသမဝေကွိတွာဝ အတိတ္ထေနေဝ ဂါဝေါ ဩတာရေသိ။ အထဿ မဟာဥသဘော ဇဝနသမ္ပန္နတာယ စေဝ ထာမသမ္ပန္နတာယ စ တိရိယံ ဂင်္ဂါယ သောတံ ဆေတ္ဝာ ပါရိမံ တီရံ ပတ္ဝာ ဆိန္နတဋ္ဌေဝ ကဏ္ဍကဂုမ္ဗဂဟနဉ္စ ဒိသ္ဝာ "ဒုဗ္ဗိနိဝိဋ္ဌံ[၁] ဧတ"န္တိ ဥတ္ဝာ ဓုရဂ္ဂ-ပတိဋ္ဌာနောကာသမ္ပိ အလဘိတ္ဝာ ပဋိနိဝတ္တိ။ ဂါဝေါ မဟာဥသဘော နိဝတ္တော မယမ္ပိ နိဝတ္တိဿာမာတိ နိဝတ္တာ။ မဟတော[၂] ဂေါဂဏဿ နိဝတ္တဋ္ဌာနေ ဥဒကံ ဆိဇ္ဇိတ္ဝာ မဇ္ဈေ ဂင်္ဂါယ အာဝဋ္ဌံ ဥဋ္ဌပေသိ။ ဂေါဂဏော အာဝဋ္ဌံ ပဝိသိတ္ဝာ သမုဒ္ဒမေဝ ပတ္တော။ ဧကောပိ ဂေါဏော အရောဂေါ နာမ[၃] နာဟောသိ။ တေနာဟ "တတ္ထေဝ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇိ"သူ"တိ။

အကုသလာ ဣမဿ လောကဿာတိ ဣဓ လောကေ ခန္ဓဓာတာယတနေသု အကုသလာ အဆေကာ၊ ပရလောကေပိ ဧသေဝ နယော။ **မာရဓေယ္ပံ** ဝုစ္စတိ တေဘူမကဓမ္မာ။ **အမာရဓေယ္ပံ** နဝ လောကုတ္တရဓမ္မာ။ **မစ္စုဓေယ္ပမ္ပိ** တေဘူ-မကဓမ္မာဝ။ **အမစ္စုဓေယ္ပံ** နဝ လောကုတ္တရဓမ္မာ။ တတ္ထ **အကုသလာ** အဆေကာ။ ဝစနတ္ထတော ပန မာရဿ ဓေယ္ပံ **မာရဓေယ္ပံ။ ဓေယ္ပ**န္တိ ဌာနံ ဝတ္ထု နိဝါသော ဂေါစရော။ **မစ္စုဓေယ္ပေ**ပိ ဧသေဝ နယော။ **တေသ**န္တိ တေသံ ဧဝရူပါနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ၊ ဣမိနာ ဆ သတ္ထာရော ဒဿိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၃၅၁။ ဧဝံ ကဏ္ဍပက္ခံ နိဋ္ဌပေတ္ဝာ သုက္ကပက္ခံ ဒဿေန္တော **ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဗလဝဂါဝေါ**တိ ဒန္တဂေါဏော စေဝ ဓေနုယော စ။ **ဒမ္မဂါဝေါ**တိ ဒမေတဗ္ဗဂေါဏော စေဝ အဝိဇာတဂါဝေါ စ။ **ဝစ္ဆတရေ**တိ ဝစ္ဆဘာဝံ တရိတ္ဝာ ဌိတေ ဗလဝဝစ္ဆေ။ **ဝစ္ဆကေ**တိ ဓေနုပကေ[၄] တရုဏဝစ္ဆကေ။ **ကိသာဗလကေ**တိ[၅] အပ္ပမံသလောဟိတေ မန္ဒထာမေ။ **တာဝ-ဒေဝ ဇာတကော**တိ တံဒိဝသေ ဇာတကော[၆]။ **မာတုဂေါရဝကေန ဝုယ္ဍ-မာနော**တိ မာတာ ပုရတော ပုရတော ဟုံဟုန္တိ ဂေါရဝံ ကတ္ဝာ သည်ဒဒမာနာ ဥရေန ဥဒကံ ဆိန္ဒမာနာ ဂစ္ဆတိ၊ ဝစ္ဆကော တာယ ဂေါရဝသညာယ ဓေနုယာ ဝါ ဥရေန ဆိန္ဒောဒကေန ဂစ္ဆမာနော "မာတုဂေါရဝကေန ဝုယ္ဍမာနော"တိ ဝုစ္စတိ။

၁-ဒုဗ္ဗိနိဝိဋ္ဌံ (သျာ၊ က) ၂-တတော (က)
၃-ဧကမ္ပိ ဂေါလောမံ အရောဂံ နာမ (သီ)၊ ဧကမ္ပိ ဂေါဏံ အာရောဂျံ (က)
၄-ဓေနုပဂေ (သျာ၊ က) ၅-ကိသဗလကေတိ (သီ)၊ ကိသဗလိကေတိ (သျာ)
၆-တံဒိဝသံ ဇာတကော (သီ)၊ တံဒိဝသဇာတကော (သျာ)

၃၅၂။ **မာရဿ သောတံ ဆေတ္ဝာ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန မာရဿ တဏှာ-သောတံ ဆေတ္ဝာ။ **ပါရံ ဂတာ**တိ မဟာဥဿဘာ နဒီပါရံ ဝိယ သံသာရပါရံ နိဗ္ဗာနံ ဂတာ။ **ပါရံ အဂမံသူ**တိ မဟာဥဿဘာနံ ပါရဂ်တကွဏော ဂဂ်ါယ သောတဿ တယော ကောဋ္ဌာသေ အတိက္ကမ္မ ဌိတာ မဟာဥဿဘေ ပါရံ ပတ္တေ ဒိသွာ တေသံ ဂတမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိတွာ ပါရံ အဂမံသု။ **ပါရံ ဂမိဿန္တိ**တိ စတုမဂ္ဂဝဇ္ဈာနံ ကိလေသာနံ တယော ကောဋ္ဌာသေ ခေပေတွာ ဌိတာ ဇုဒါနိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန အဝသေသံ တဏှာသောတံ ဆေတ္ဝာ ဗလဝဂါဝေါ ဝိယ နဒီပါရံ သံသာရပါရံ နိဗ္ဗာနံ ဂမိဿန္တိ တိ ဇုမိနာ နယေန သဗ္ဗဝါရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဓမ္မာနုသာရိနော သဒ္ဓါနုသာရိနော**တိ ဇုမေ ဒွေ ပဌမမဂ္ဂ-သမင်္ဂိနော။

ဇာနတာတိ သဗ္ဗဓမ္မေ ဇာနန္တေန ဗုဒ္ဓေန။ **သုပ္ပကာသိတော**တိ သုကထိ-တော။ **ဝိဝဋ္ဋန္တိ** ဝိဝရိတံ။ **အမတဒ္ဝါရန္တိ** အရိယမဂ္ဂေါ။ **နိဗ္ဗာနပတ္တိယာ**တိ တဒတ္ထာယ ဝိဝဋံ ။ **ဝိနဋ္ဌကတန္တိ** ဝိဂတမာနနဋ္ဌံ ကတံ။ **ခေမံ ပတ္ထေထာ**တိ ကတ္တုကမ္မတာဆန္ဒေန အရဟတ္တံ ပတ္ထေထ၊ ကတ္တုကာမာ နိဗ္ဗတ္တေတုကာမာ ဟောထာတိ အတ္ထော။ ''ပတ္တ'တ္ထာ''တိပိ ပါဠေါ၊ ဝေရုပံ သတ္ထာရံ လဘိတွာ တုမှေ ပတ္တာယေဝ နာမာတိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဘဂဝါ ပန ယထာနုသန္ဓိနာဝ ဒေသနံ နိဋ္ဌပေသီတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
စူဠဒေါပါလကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-စူဠသစ္စကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၃။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ စူဠသစ္စကသုတ္တံ။ တတ္ထ **မဟာဝနေ ကူဋာ-ဂါရသာလာယ**န္တိ မဟာဝနံ နာမ သယံဇာတံ အရောပိမံ သပရိဘောဒံ မဟန္တံ ဝနံ။ ကပိလဝတ္ထုသာမန္တာ ပန မဟာဝနံ ဟိမဝန္တေန သဟ ဧကာဗဒ္ဓံ အပရိဘောဒံ ဟုတွာ မဟာသမုဒ္ဒံ အာဟစ္စ ဌိတံ။ ဇုဒံ တာဒိသံ န ဟောတိ။ သပရိဘောဒံ မဟန္တံ ဝနန္တိ **မဟာဝနံ**။ **ကူဋာဂါရသာလာ** ပန မဟာဝနံ နိဿာယ ကတေ အာရာမေ ကူဋာဂါရံ အန္တောကတွာ ဟံသဝဋ္ဋကစ္ဆန္နေန ကတာ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နာ ဗုဒ္ဓသ ဘဂဝတော ဂန္ဓကုဋီ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-နိဗ္ဗာနပတ္တိအတ္ထာယ (သီ)

သစ္ဆကော နိဂဏ္ဌပုတ္တောတိ ပုဗ္ဗေ ကိရ ဧကော နိဂဏ္ဌော စ နိဂဏ္ဌီ စ ပဉ္ဆ ပဉ္ဆ ဝါဒသတာနိ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဝါဒံ အာရောပေဿာမာတိ ဇမ္ဗုဒီပေ ဝိစရန္တော ဧဝသာလိယံ သမာဂတာ၊ လိစ္ဆဝိရာဇာနော ဒိသွာ "တုံ ကော၊ တုံ ကာ"တိ ပုစ္ဆိ ံသု။ နိဂဏ္ဌော "အဟံ ဝါဒံ အာရောပေဿာမီတိ ဇမ္ဗုဒီပေ ဝိစရာမီ"တိ အာဟ။ နိဂဏ္ဌီပိ တထာ အာဟ။ လိစ္ဆဝိနော "ဇုဧဝ အညမညံ ဝါဒံ အာရော-ပေထာ"တိ အာဟံသု။ နိဂဏ္ဌိ အတ္တနာ ဥဂ္ဂဟိတာနိ ပဉ္စဝါဒသတာနိ ပုစ္ဆိ၊ နိဂဏ္ဌော ကထေသိ။ နိဂဏ္ဌေန ပုစ္ဆိတေပိ နိဂဏ္ဌိ ကထေသိယေဝ။ ဧကဿပိ နာ ဇယော၊ နာ ပရာဇယော၊ ဥဘော သမသမာဝ အဟေသုံ။ လိစ္ဆဝိနော "တုမှေ ဥဘောပိ သမသမာ အာဟိဏ္ဍိတ္ထာ ကိ ံ ကရိဿထ၊ ဇုဧဝ ဝသထာ"တိ ဂေဟံ ဒတ္ဝာ ဗလိ ံ ပဋ္ဌပေသုံ။ တေသံ သံဝါသမန္ဝာယ စတသော မိတရော ဇာတာ၊ ဧကော သစ္စာ နာမ၊ ဧကော လောလော နာမ၊ ဧကော ပဋ္ဌာစာရာ နာမ၊ ဧကော အာစာရဝတီ ၂ နာမ၊ တာပိ ပဏ္ဍိတာဝ အဟေသုံ၊ မာတာပိတူဟိ ဥဂ္ဂဟိတာနိ ပဉ္စ ပဉ္စ ဝါဒသတာနိ ဥဂ္ဂဟေသုံ။ တာ ဝယပတ္တာ မာတာပိတရော အဝေါစုံ "အမှာကံ အမှာ ကုလေ ဒါရိကာ နာမ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒီနိ ဒတ္ဝာ ကုလဃရံ ပေသိတပုဗ္ဗာ နာမ နတ္ထိ။ ယော ပန အဂါရိကော တာသံ ဝါဒံ မဒ္ဒိတုံ သက္ကောတိ၊ တဿ ပါဒပရိစာရိကာ ဟောန္တိ။ ယော ပဗ္ဗဇိတော တာသံ ဝါဒံ မဒ္ဒိတုံ သက္ကောတိ၊ တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တုမှေ ကိ ံ ကရိဿထာ"တိ။ မယမ္ပိ ဧဝမေဝ ကရိဿာမာတိ၊ စတသော်ပိ ပရိဗ္ဗာဇိကဝေသံ ဂဟေတ္ဝာ "အယံ ဇမ္ဗု-ဒီပေါ နာမ ဇမ္ဗုယာ ပညာယတီ"တိ ဇမ္ဗုသာခံ ဂဟေတ္ဝာ စာရိကံ ပက္ကမိ ံသု။ ယံ ဂါမံ ပါပုဏန္တိ၊ တဿ ဒ္ဝါရေ ပံသုပုဉ္ဇေ ဝါ ဝါလိကပုဉ္ဇေ ဝါ ဇမ္ဗုခဏ္ဍံ ဒ္ဗပေတ္ဝာ "ယော ဝါဒံ အာရောပေတုံ သက္ကောတိ၊ သော ဣမံ မဒ္ဒတူ"တိ ဝတ္ဝာ ဂါမံ ပဝိသန္တိ။ ဧဝံ ဂါမေန ဂါမံ ဝိစရန္တိယော သာဝတ္ထိ ံ ပါပုဏိတ္ဝာ တထေဝ ဂါမဒ္ဝါရေ ဇမ္ဗုခဏ္ဍံ ဒ္ဗပေတ္ဝာ သမ္ပတ္တမနုဿာနံ အာရောစေတ္ဝာ အန္တောနဂရံ ပဝိဋ္ဌာ။

တေန သမယေန ဘဂဝါ သာဝတ္ထိ ံ နိဿာယ ဇေတဝနေ ဝိဟရတိ။ အထာ-ယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဂိလာနေ ပုစ္ဆန္တော အဇ္ဈိတဋ္ဌာနံ ဇဂ္ဂန္တော အတ္တနော ကိစ္စမဟန္တတာယ အညေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဒိဝါတရံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော ဂါမဒ္ဝါရေ ဇမ္ဗုခဏ္ဍံ ဒိသွာ "ကိ ံ ဣဒ"န္တိ ဒါရကေ ပုစ္ဆိ။ တေ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ တေန ဟိ မဒ္ဒထာတိ။ နာ သက္ကောမ ဘန္တေ ဘာယာမာတိ။

၁-လိစ္ဆဝိနော အာဟံသု တုမှေ (သျာ၊က) ၂-သိဝါဝတိကာ (သီ)၊ သိလာဝတကာ (သျာ)
၃-ဇမ္ဗုသာခံ (သီ) ဣမသ္မိ ံယေဝ ဌာနေ၊ နာ အညေသု။

"ကုမာရာ မာ ဘာယထ၊ 'ကေန အမှာကံ ဇမ္ဗုဓဇော မဒ္ဒါပိတော'တိ ဝုတ္တေ ဗုဒ္ဓသာဝကေန သာရိပုတ္တတ္ထေရေန မဒ္ဒါပိတော၊ ဝါဒံ အာရောပေတုကာမာ ဇေတဝနေ ထေရဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆထာတိ ဝဒေယျာထာ"တိ အာဟ။ တေ ထေရဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ ဇမ္ဗုဓဇံ မဒ္ဒိတ္ဝာ ဆဋ္ဌေသုံ။ ထေရော ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ဝိဟာရံ ဂတော။ ပရိဗ္ဗာဇိကာပိ ဂါမတော နိက္ခမိတ္ဝာ "အမှာကံ ဓဇော ကေန မဒ္ဒါပိတော"တိ ပုစ္ဆိ ံသု။ ဒါရကာ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ပုန ဂါမံ ပဝိသိတ္ဝာ ဧကေကံ ဝီထိ ံ ဂဟေတ္ဝာ "ဗုဒ္ဓသာဝကော ကိရ သာရိ-ပုတ္တော နာမ အမှေဟိ သဒ္ဓိ ံ ဝါဒံ ကရိဿတိ၊ သောတုကာမာ နိက္ခမထာ"တိ အာရောစေသုံ။ မဟာဇနော နိက္ခမိ၊ တေန သဒ္ဓိ ံ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ဇေတဝနံ အဂမိ ံသု။

ထေရော "အမှာကံ ဝသနဋ္ဌာနေ မာတုဂါမဿ အာဂမနံ နာမ အဖာ-သုက"န္တိ ဝိဟာရမဇ္ဈေ နိသီဒိ။ ပရိဗ္ဗာဇိကာယော ဂန္တ္ဝာ ထေရံ ပုစ္ဆိ ံသု "တုမှေဟိ အမှာကံ ဓဇော မဒ္ဒါပိတော"တိ။ အာမ မယာ မဒ္ဒါပိတောတိ။ မယံ တုမှေဟိ သဒ္ဓိ ံ ဝါဒံ ကရိဿာမာတိ။ သာဓု ကရောထ ကဿ ပုစ္ဆာ ကဿ ဝိဿဇ္ဇနံ ဟောတူတိ။ ပုစ္ဆာ နာမ အမှာကံ ပတ္တာ၊ တုမှေ ပန မာတုဂါမာ နာမ ပဌမံ ပုစ္ဆထာတိ အာဟ။ တာ စတဿောပိ စတူသု ဒိသာသု ဌတ္ဝာ မာတာပိတူနံ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟိတံ ဝါဒသဟဿံ ပုစ္ဆိ ံသု။ ထေရော ခဂ္ဂေန ကုမုဒနာဠံ ဆိန္ဒန္တော ဝိယ ပုစ္ဆိတံ ပုစ္ဆိတံ နိဇ္ဇဋံ နိဂ္ဂဏ္ဌိ ံ ကတ္ဝာ ကထေသိ၊ ကထေတ္ဝာ ပုန ပုစ္ဆထာတိ အာဟ။ ဧတ္တေကမေဝ ဘန္တေ မယံ ဇာနာမာတိ။ ထေရော အာဟ "တုမှေဟိ ဝါဒသဟဿံ ပုစ္ဆိတံ မယာ ကထိတံ၊ အဟံ ပန ဧကံယေဝ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ တံ တုမှေ ကထေထာ"တိ။ တာ ထေရဿ ဝိသယံ ဒိသ္ဝာ "ပုစ္ဆထ ဘန္တေ ဗျာကရိဿာမာ"တိ ဝတ္တုံ နာသက္ခိ ံသု။ "ဝဒ ဘန္တေ ဇာနမာနာ ဗျာကရိဿာမာ"တိ ပုန အာဟံသု။

ထေရော အယံ ပန ကုလပုတ္တေ ပဗ္ဗာဇေတ္ဝာ ပဌမံ သိက္ခာပေတဗ္ဗပဉ္ဍောတိ ဝတ္ဝာ "ဧကံ နာမ ကိ"န္တိ ပုစ္ဆိ၊ တာ နေဝ အန္တံ, န ကောဋိ ံ အဒ္ဒသံသု။ ထေရော ကထေထာတိ အာဟ။ န ပဿာမ ဘန္တေတိ။ တုမှေဟိ ဝါဒသဟဿံ ပုစ္ဆိတံ မယာ ကထိတံ၊ မယှံ တုမှေ ဧကံ ပဉ္ဍမိ ကထေတုံ န သက္ကောထ၊ ဧဝံ သန္တေ ကဿ ဇယော ကဿ ပရာဇယောတိ။ တုမှာကံ ဘန္တေ ဇယော,အမှာကံ ပရာဇယောတိ။ ဣဒါနိ ကိ ံ ကရိဿထာတိ။ တာ မာတာပိတူဟိ ဝုတ္တဝစနံ အာရောစေတ္ဝာ "တုမှာကံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမာ"တိ အာဟံသု။ တုမှေ မာတုဂါမာ နာမ အမှာကံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတုံ န ဝဋ္ဌတိ၊ အမှာကံ ပန သာသနံ

ဂဟေတွာ ဘိက္ခုနိဥပဿယံ ဂန္ဓာ ပဗ္ဗဇထာတိ။ တာ သာဓူတိ ထေရဿ သာသနံ ဂဟေတွာ ဘိက္ခုနိသံဃဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ပဗ္ဗဇိံသု၊ ပဗ္ဗဇိတာ စ ပန အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနိယော ဟုတွာ နစိရဿေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။

အယံ သစ္စကော တာသံ စတုန္နမ္ပိ ကနိဋ္ဌဘာတိကော၊ တာဟိ စတူဟိပိ ဥတ္တရိတရပညော၊ မာတာပိတူနမ္ပိ သန္တိကာ ဝါဒသဟဿံ, တတော ဗဟုတရဉ္ဇ ဗာဟိရသမယံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ကတ္ထစိ အဂန္ဓာ ရာဇဒါရကေ သိပ္ပံ သိက္ခာပေန္တော တတ္ထေဝ ဝေသာလိယံ ဝသတိ၊ ပညာယ အတိပူရိတတ္တာ ကုစ္ဆိ မေ ဘိဇ္ဇေ-ယျာတိ ဘီတော အယပဋ္ဌေန ကုစ္ဆိံ ပရိက္ခိပိတွာ စရတိ၊ ဣမံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော"တိ။

ဘဿပ္ပဝါဒကောတိ ဘဿံ ဝုစ္စတိ ကထာမဂ္ဂေါ၊ တံ ပဝဒတိ ကထေတီတိ ဘဿပ္ပဝါဒကော။ **ပဏ္ဍိတဝါဒေါ**တိ အဟံ ပဏ္ဍိတောတိ ဧဝံ ဝါဒေါ။ **သာဓုသမ္မတော ဗဟုဇနဿာ**တိ ယံ ယံ နက္ခတ္တစာရေန အာဒိသတိ၊ တံ တံ ယေဘုယျေန တထေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ အယံ သာဓုလဒ္ဓိကော ဘဒ္ဒကောတိ ဧဝံ သမ္မတော မဟာဇနဿ။ **ဝါဒေန ဝါဒံ သမာရဒ္ဓေါ**တိ ကထာမဂ္ဂေန ဒေါသံ အာရောပိတော။ **အာယသ္မာ အဿဇီ**တိ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ အာစရိယော အဿဇိတ္ထေရော။ **ဇယ်ာဝိဟာရံ အနုစက်မမာနော**တိ တတော တတော လိစ္ဆဝိရာဇဂေဟတော တံ တံ ဂေဟံ ဂမနတ္ထာယ အနုစက်မမာနော။ **ယေနာယသ္မာ အဿဇိ တေနုပသက်မီ**တိ ကသ္မာ ဥပသက်မိ? သမယဇာနနတ္ထံ။

ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "အဟံ 'သမဏဿ ဂေါတမဿ ဝါဒံ အာရော-ပေဿာမီ'တိ အာဟိဏ္ဍာမိ၊ 'သမယံ ပနဿ န ဇာနာမီ'တိ န အာရော-ပေသိံ။ ပရဿ ဟိ သမယံ ဥတ္တာ အာရောပိတော ဝါဒေါ သွာရောပိတော နာမ ဟောတိ။ အယံ ပန သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကော ပညာယတိ အဿဇိတ္ထေရော၊ သော အတ္တနော သတ္ထု သမယေ ကောဝိဒေါ၊ ဧတာဟံ ပုစ္ဆိတွာ ကထံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဝါဒံ အာရော-ပေဿာမီ"တိ။ တသ္မာ ဥပသက်မိ။ **ဝိနေတီ**တိ ကထံ ဝိနေတိ၊ ကထံ သိက္ခာ-ပေတီတိ ပုစ္ဆတိ။ ထေရော ပန ယသ္မာ ဒုက္ခန္တိ ဝုတ္တေ ဥပါရမ္ဘဿ ဩကာသော ဟောတိ၊ မဂ္ဂဖလာနိပိ ပရိယာယေန ဒုက္ခန္တိ အာဂတာနိ၊ အယဉ္ဇ ဒုက္ခန္တိ ဝုတ္တေ ထေရံ ပုစ္ဆေယျ "ဘော အဿဇိ ကိမတ္ထံ တုမှေ ပဗ္ဗဇိတာ"တိ။ တတော "မဂ္ဂဖလတ္ထာယာ"တိ ဝုတ္တေ "နယိဒံ ဘော အဿဇိ တုမှာကံ သာသနံ နာမ၊ မဟာအာဃာတနံ နာမေတံ၊ နိရယုဿဒေါ နာမေသ၊ နတ္ထိ တုမှာကံ သုခါသာ၊ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ ဒုက္ခမေဝ ဇိရာပေန္တာ အာဟိဏ္ဍထာ"တိ ဒေါသံ အာရောပေယျ၊

တသ္မာ ပရဝါဒိဿ ပရိယာယကထံ ကာတုံ နဝဋ္ဌတိ။ ယထာ ဧသ အပ္ပတိဋ္ဌော ဟောတိ၊ ဧဝမဿ နိပ္ပရိယာယကထံ ကထေဿာမီတိ စိန္တေတ္ဝာ "ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စ"န္တိ ဣမံ အနိစ္စာနတ္တဝသေနေဝ ကထံ ကထေတိ။ **ဒုဿုတ**န္တိ သောတုံ အယုတ္တံ။

၃၅၄။ **သန္ဆာဂါရေတိ**[၁] ရာဇကုလာနံ အတ္ထာနုသာသနသန္ဆာဂါရ[၂]သာ-လာယံ။ **ယေန တေ လိစ္ဆဝီ တေနုပသက်မီ**တိ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "အဟံ ပုဗ္ဗေ သမယံ အဇာနနဘာဝေန သမဏဿ ဂေါတမဿ ဝါဒံ နအာရောပေသိံ၊ ဣဒါနိ ပနဿ မဟာသာဝကေန ကထိတံ သမယံ ဇာနာမိ၊ ဣမေ စ မမ အန္တေ-ဝါသိကာ ပဉ္ဇသတာ လိစ္ဆဝီ သန္ဒိပတိတာ၊ ဧတေဟိ သဒ္ဓိံ ဂန္ဒာ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဝါဒံ အာရောပေဿာမီ"တိ။ တသ္မာ ဥပသက်မိ။ **ဥာတညတရေ-နာ**တိ ဥာတေသု အဘိညာတေသု ပဉ္ဇဝဂ္ဂိယတ္ထေရေသု အညတရေန။ **ပတိဋ္ဌိတ**န္တိ ယထာ တေန ပတိဋ္ဌိတံ။ သစေ ဧဝံ ပတိဋ္ဌိဿတိ၊ အထ ပန အညဒေဝ ဝက္ခတိ၊ တတြ မယာ ကိံ သက္ကာ ကာတုန္တိ ဣဒါနေဝ ပိဋ္ဌိံ ပရိဝတ္တေန္တော အာဟ။ **အာကဇေယျာ**တိ အတ္တနော အဘိမုခံ ကဇေယျ။ **ပရိကဇေယျာ**တိ ပုရတော ပဋိပဏာမေယျ။ **သမ္ပရိကဇေယျာ**တိ ကာလေန အာကဇေယျ၊ ကာလေန ပရိကဇေယျ။ **သောဏ္ဍိကာကိလဉ္ဇ**န္တိ သုရာဃရေ ပိဋ္ဌကိလဉ္ဇံ။ **သောဏ္ဍိကာ-ဓုတ္တော**တိ သုရာဓုတ္တော။ **ဝါလံ**[၃] **ကဏ္ဏေ ဂဟေတ္ဝာ**တိ သုရာပရိဿာဝနတ္ထဝိကံ ဓောဝိတုကာမော ကသဋ္ဌနိဓုနနတ္ထံ ဥဘောသု ကဏ္ဏေသု ဂဟေတ္ဝာ။ **ဩဓုနေယျာ**တိ အဓောမုခံ ကတ္ဝာ ဓုနေယျ။ **နိဒ္ဓုနေယျာ**တိ ဥဒ္ဓံမုခံ ကတ္ဝာ ဓုနေယျ။ **နိပ္ပေါဋေယျာ**တိ ပုနပ္ပုနံ ပပ္ပေါဋေယျ။ **သာဏဓောဝိကံ နာမာ**တိ ဧတ္ထ မနုဿာ သာဏသာဋကကရဏတ္ထံ သာဏဝါကေ ဂဟေတ္ဝာ မုဋ္ဌိံ မုဋ္ဌိံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဥဒကေ ပက္ခိပန္တိ။ တေ တတိယဒိဝသေ သုဋ္ဌု ကိလိန္ဒာ ဟောန္တိ။ အထ မနုဿာ အမ္ဖိလယာဂုသုရာဒီနိ အာဒါယ တတ္ထ ဂန္ဒာ သာဏမုဋ္ဌိံ ဂဟေတ္ဝာ ဒက္ခိဏတော ဝါမတော သမ္မုခါ စာတိ[၄] တီသု ဖလကေသု သကိံ ဒက္ခိဏဖလကေ, သကိံ ဝါမဖလကေ, သကိံ သမ္မုခဖလကေ ပဟရန္တာ အမ္ဖိလယာဂုသုရာဒီနိ ဘုဉ္ဇန္တာ ပိဝန္တာ ခါဒန္တာ ဓောဝန္တိ။ မဟန္တာ ကီဋ္ဌာ ဟောတိ။ ရညော နာဂေါ တံ ကီဋ္ဌံ ဒိသ္ဝာ ဂမ္ဘီရံ ဥဒကံ အနုပဝိသိတ္ဝာ သောဏ္ဍာယ ဥဒကံ ဂဟေတ္ဝာ သကိံ ကုမ္ဘေ သကိံ ပိဋ္ဌိယံ သကိံ ဥဘောသု ပဿေသု သကိံ အန္တရသတ္ထိယံ ပက္ခိပန္တော ကီဋ္ဌိတ္ထ၊ တဒုပါဒါယ တံ ကီဋ္ဌိတဇာတံ သာဏဓောဝိကံ[၅] နာမ

၁-သန္ဆာဂါရေတိ (က) ၂-....သန္ဆာဂါရ (က) ၃-ထာလံ (သျာ၊ က)
၄-ဝါတိ (သျာ၊ က) ၅-သာဏဓောဝနံ (သျာ၊ က)

ဝုစ္စတိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "သာဏဓောဝိကံ နာမ ကိဋ္ဌိတဇာတံ ကိဋ္ဌတိ"တိ။ **ကိံ သော ဘဝမာနော သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော၊ ယော ဘဂဝတော ဝါဒံ အာရောပေဿတီ**တိ ယော သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဘဂဝတော ဝါဒံ အာရောပေဿတိ၊ သော ကိံ ဘဝမာနော ကိံ ယက္ခော ဘဝမာနော ဥဒါဟု ဇန္ဓော၊ ဥဒါဟု ဗြဟ္မာ ဘဝမာနော ဘဂဝတော ဝါဒံ အာရောပေဿတိ။ နံ ဟိ သက္ကာ ပကတိမနုဿေန ဘဂဝတော ဝါဒံ အာရောပေတုန္တိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။

၃၅၅။ **တေန ခေါ ပန သမယေနာ**တိ ယသ္မိံ သမယေ သစ္စကော အာရာမံ ပါဝိသိ၊ တသ္မိံ။ ကိသ္မိံ ပန သမယေ ပါဝိသီတိ? မဟာမဏ္ဍနိကသမယေ။ ကသ္မာ ပန တသ္မိံ သမယေ စက်မန္တိတိ? ပဏိတဘောဇနပစ္စယသဿ ထိနမိဒ္ဓဿ ဝိနောဒနတ္ထံ။ ဒိဝါပဓာနိကာ ဝါ တေ။ တာဒိသာနဉ္ဉိ ပစ္ဆာဘတ္တံ စက်မိတ္ဝာ နှတ္ဝာ သရီရံ ဥတုံ ဂဏှာပေတ္ဝာ နိသဇ္ဇ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တာနံ စိတ္တံ ကေဠံ ဟောတိ။ **ယေန တေ ဘိက္ခဝေါ**တိ သော ကိရ ကုဟိံ သမဏော ဂေါတမောတိ ပရိဝေဏတော ပရိဝေဏံ ဂန္ဒွာ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ပဝိသိဿာမီတိ ဝိလောကေန္တော အရညေ ဟတ္ထိ ဝိယ စက်မေ စက်မမာနေ ပံသုကူလိကဘိက္ခဝေါ ဒိသ္ဝာ တေသံ သန္တိကံ အဂမာသိ။ တံ သန္ဓာယ "ယေန တေ ဘိက္ခဝေါ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ကဟံ နု ခေါ ဧတရဟိ** ကတရသ္မိံ အာဝါသေ ဝါ မဏ္ဍပေ ဝါတိ အတ္ထော။ **သေ အဂ္ဂိဝေဿန ဘဂဝါ**တိ တဒါ ကိရ ဘဂဝါ ပစ္ဆာသကာလေ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠေ သတ္တဉ္ဇုတညာဏဇာလံ ပတ္ထရိတ္ဝာ ဗောဓနေယျသတ္တံ ဩလောကေန္တော အဒ္ဒသ "သ္ဝေ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော မဟတိံ လိစ္ဆဝိပရိသံ ဂဟေတ္ဝာ မမ ဝါဒံ အာရောပေတုကာမော အာဂမိဿတိ"တိ။ တသ္မာ ပါတောဝ သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတ္ဝာ ဘိက္ခာသံဃပရိဝါရော ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော မဟာပရိသာယ နိသိဒိတုံ သုခဋ္ဌာနေ နိသီဒိဿာမီတိ ဂန္ဓကုဋိံ အပရိသိတ္ဝာ မဟာဝနေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိ၊ တေ ဘိက္ခဝေါ ဘဂဝတော ဝတ္တံ ဒဿေတ္ဝာ အာဂတာ၊ သစ္စကေန ပုဋ္ဌာ ဒူရေ နိသိန္နံ ဘဂဝန္တံ ဒဿေန္တော "သေ အဂ္ဂိဝေဿန ဘဂဝါ"တိ အာဟံသု။

မဟတိယာ လိစ္ဆဝိပရိသာယ သဒ္ဒိန္တိ ဟေဋ္ဌာ ပဋ္ဌမတ္ထေဟိ လိစ္ဆဝိသတေဟိ ပရိဝုတောတိ ဝုတ္တံ။ တေ တေသေ အန္တေဝါသိကာယေဝ၊ အန္တောဝေသာလိယံ ပန သစ္စကော ပဋ္ဌမတ္ထာနိ လိစ္ဆဝိရာဇသတာနိ ဂဟေတ္ဝာ "ဝါဒတ္ထိကော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမန္တော"တိ သုတ္ဝာ ဒ္ဝိန္နံ ပဏ္ဍိတာနံ ကထာသလ္လာပံ

သောဿာမာတိ ယေဘုယျေန မနုဿာ နိက္ခန္တာ၊ ဧဝံ သာ ပရိသာ မဟတီ အပရိစ္ဆိန္နဂဏနာ အဟောသိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **အဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ**တိ ဧတေ ဥဘတောပက္ခိကာ၊ တေ ဧဝံ စိန္တေသုံ "သစေ နော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ စောဒေဿန္တိ 'ကသ္မာ တုမှေ သမဏံ ဂေါတမံ ဝန္ဒိတ္ထာ'တိ၊ တေသံ 'ကိံ အဉ္ဇလိမတ္တကရဏေနပိ ဝန္ဒိတံ ဟောတီ'တိ ဝက္ခာမ။ သစေ နော သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ စောဒေဿန္တိ 'ကသ္မာ ဘဂဝန္တံ နဝန္ဒိတ္ထာ'တိ၊ 'ကိံ သီသေန ဘူမိံ ပဟရန္တေ-နေဝ ဝန္ဒိတံ ဟောတိ၊ နနု အဉ္ဇလိကမ္မမ္ပိ ဝန္ဒနာ ဧဝါ'တိ ဝက္ခာမာ"တိ။ **နာမ ဂေါတ္တ**န္တိ ဘော ဂေါတမ အဟံ အသုကဿ ပုတ္တော ဒတ္တော နာမ မိတ္တော နာမ ဣဓ အာဂတောတိ ဝဒန္တာ နာမံ သာဝေန္တိ နာမ။ ဘော ဂေါတမ အဟံ ဝါသိဋ္ဌော နာမ ကစ္စာနော နာမ ဣဓ အာဂတောတိ ဝဒန္တာ ဂေါတ္တံ သာဝေန္တိ နာမ။ ဧတေ ကိရ ဒလိဒ္ဒါ ဇိဏ္ဏကုလပုတ္တာ ပရိသမဇ္ဈေ နာမဂေါတ္တ-ဝသေန ပါကဋာ ဘဝိဿာမာတိ ဧဝံ အကံသု။ ယေ ပန တုဏ္ဍီဘူတာ နိသီဒိံသု၊ တေ ကေရာဋိကာ စေဝ အန္ဓဗာလာ စ။ တတ္ထ ကေရာဋိကာ "ဧကံ ဒွေ ကထာသလ္လာပေ ကရောန္တော ဝိဿာသိကော ဟောတိ၊ အထ ဝိဿာသေ သတိ ဧကံ ဒွေ ဘိက္ခာ အဒါတုံ နယုတ္တ"န္တိ တတော အတ္တာနံ မောစေန္တာ တုဏ္ဍီ နိသီဒန္တိ။ အန္ဓဗာလာ အညာဏတာယေဝ အဝက္ခိတ္တမတ္တိကာပိဏ္ဍော ဝိယ ယတ္ထ ကတ္ထစိ တုဏ္ဍီဘူတာ နိသီဒန္တိ။

၃၅၆။ **ကိဉ္စိဒေဝ ဒေသ**န္တိ ကဉ္စိ ဩကာသံ ကိဉ္စိ ကာရဏံ၊ အထဿ ဘဂဝါ ပဥ္ဥပုစ္ဆနေ ဥဿာဟံ ဇနေန္တော အာဟ **ပုစ္ဆ အဂ္ဂိဝေဿန ယဒါ-ကခ်သီ**တိ။ တဿတ္ထော— "ပုစ္ဆ ယဒိ အာကခ်သိ၊ နမေ ပဥ္ဥဝိဿဇ္ဇနေ ဘာရော အတ္ထိ"။ အထ ဝါ "ပုစ္ဆ ယံ အာကခ်သိ၊ သဗ္ဗံ တေ ဝိဿဇ္ဇေဿာမီ"တိ သဗ္ဗညုပဝါရဏံ ပဝါရေသိ အသာဓာရဏံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓအဂ္ဂသာဝကမဟာ-သာဝကေဟိ။ တေ ဟိ ယဒါကခ်သီတိ နဝဒန္တိ၊ သုတ္ဓာ ဝေဒိဿာမာတိ ဝဒန္တိ။ ဗုဒ္ဓါ ပန "ပုစ္ဆာဝုသော ယဒါကခ်သီ"တိ[၁] ဝါ, "ပုစ္ဆ မဟာရာဇ၊ ယဒါ-ကခ်သီ"တိ[၂] ဝါ,

"ပုစ္ဆ ဝါသဝ မံ ပဥ္ဥံ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။
တဿ တဿေဝ ပဥ္ဥဿ၊ အဟံ အန္တံ ကရောမိ တေ" ဣတိ[၃] ဝါ,

"တေန ဟိ တွံ ဘိက္ခု သကေ အာသနေ နိသီဒိတ္ဓာ ပုစ္ဆ ယဒါကခ်သီ"တိ[၄] ဝါ,

---

၁-သံ ၁-၂၀၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒီ ၁-၄၈-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဒီ ၂-၂၂၀-ပိဋ္ဌေ။ ၄-မ ၃-၆၆-ပိဋ္ဌေ။

"ဗာဝရိဿ စ တုယ္ဟံ ဝါ၊ သဗ္ဗေသံ သဗ္ဗသံသယံ။
ကတာဝကာသာ ပုစ္ဆဒ္ဓေါ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆထာ"တိ[၁] ဝါ,

"ပုစ္ဆ မံ သဘိယ ပဉ္ဟံ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။
တဿ တဿေဝ ပဉ္ဟဿ၊ အဟံ အန္တံ ကရောမိ တေ" ဇုတိ[၂] ဝါ,

တေသံ တေသံ ယက္ခနရိန္ဒဒေဝသမဏဗြာဟ္မဏပရိဗ္ဗာဇကာနံ သဗ္ဗညု-ပဝါရဏံ ပဝါရေန္တိ။ အနစ္ဆရိယဥ္စေတံ၊ ယံ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓဘူမိံ ပတ္ဝာ တေသံ ပဝါရဏံ ပဝါရေယျ။ ယော ဗောဓိသတ္တဘူမိယံ ပဒေသဉ္ဉာဏေပိ ဌိတော

"ကောဏ္ဍညော ပဉ္စာနိ ဝိယာကရောဟိ၊
ယာစန္တိ တံ ဇုသယော သာဓုရူပါ။
ကောဏ္ဍညော ဧသော မနုဇေသု ဓမ္မော၊
ယံ ဝုဋ္ဌမာဂစ္ဆတိ ဧသ ဘာရော"တိ[၃]—

ဧဝံ သက္ကာဒိနံ အတ္ထာယ ဇုသီဟိ ယာစိတော

"ကတာဝကာသာ ပုစ္ဆန္တု၊ ဘောန္တော၊
ယံ ကိဉ္စိ ပဉ္ဟံ မနသာဘိပတ္ထိတံ။
အဟံ ဟိ တံ တံ ဓေါ ဝိယာကရိဿံ၊
ဥတ္တာ သယံ လောကမိမံ ပရဉ္စာ"တိ[၄]—

ဧဝံ သရဘင်္ဂကာလေ,သမ္ဘဝဇာတကေ စ သကလဇမ္ဗုဒီပံ တိက္ခတ္တုံ ဝိစရိတ္တာ ပဉ္ဟာနံ အန္တကရံ အဒိသ္ဝာ သုစိရတေန[၄] ဗြာဟ္မဏေန ပဉ္ဟံ ပုဋ္ဌော ဩကာသေ ကာရိတေ ဇာတိယာ သတ္တဝဿော ရထိကာယံ ပံသုံ ကီဠန္တော ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္ဝာ အန္တရဝိထိယံ နိသိန္နော၁—

"တဿ တေ အဟမက္ခိသိံ၊ ယထာပိ ကုသလော တထာ။
ရာဇာ စ ခေါ တံ ဇာနာတိ၊ ယဒိ ကာဟတိ ဝါ န ဝါ"တိ[၅]—

သဗ္ဗညုပဝါရဏံ ပဝါရေသိ။

ဧဝံ ဘဂဝတာ သဗ္ဗညုပဝါရဏာယ ပဝါရိတာယ အတ္တမနော ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆန္တော 'ကထံ ပန ဘော ဂေါတမာ"တိအာဒိမာဟ။

၁-ခ ၁-၄၁၃-ဖိဋ္ဌေ။ ၂-ခ ၁-၃၅၇-ဖိဋ္ဌေ။ ၃-ခ ၆-၇-ဖိဋ္ဌေ။
၄-သုစိရကေန (သျာ၊ က) ၅-ခ ၅-၃၈၀-ဖိဋ္ဌေ။

အထသ ဘဂဝါ ''ပဿထ ဘော အညံ သာဝကေန ကထိတံ၊ အညံ သတ္ထာ ကထေတိ၊ နနု မယာ ပဋိကစ္စေဝ ဝုတ္တံ 'သစေ တထာ ပတိဋ္ဌိဿတိ၊ ယထာသ သာဝကေန ပတိဋ္ဌိတံ၊ ဧဝါဟံ ဝါဒီ အာရောပေဿာမီ'တိ။ အယံ ပန အညမေဝ ကထေတိ၊ တတ္ထ ကိံ မယာ သက္ကာ ကာတု''န္တိ ဧဝံ နိဂဏ္ဌသဝစနေါကာသော မာ ဟောတူတိ ဟဋ္ဌာ အဿဇ်ထွေရေန ကထိတနိယာမေနေဝ ကထေန္တော **ဧဝံ ခေါ အဟံ အဂ္ဂိဝေဿနာ**တိအာဒိမာဟ။ **ဥပမာ မံ ဘော ဂေါတမ ပဋိဘာတီ**တိ ဘော ဂေါတမ မယ့် ဧကော ဥပမာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အာဟရာမိ တံ ဥပမန္တိ ဝဒတိ။ **ပဋိဘာတု တံ အဂ္ဂိဝေဿနာ**တိ ဥပဋ္ဌာတု တေ အဂ္ဂိဝေဿန၊ အာဟရ တံ ဥပမံ ဝိသဇ္ဇေါတိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ **မလကရဏီယာ**တိ ဗာဟုဗလေန ကတ္တဗ္ဗာ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒိကာ ကမ္မန္တာ။ **ရူပတ္တာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော**တိ ရူပံ အတ္တာ အဿာတိ **ရူပတ္တာ၊** ရူပံ အတ္တာတိ ဂဟေတ္ဝာ ဋ္ဌိတပုဂ္ဂလံ ဒီပေတိ။ **ရူပေ ပတိဋ္ဌာယာ**တိ တသ္မိံ အတ္တာတိ ဂဟိတရူပေ ပတိဋ္ဌဟိတ္ဝာ။ **ပုညံ ဝါ အပုညံ ဝါ ပဿဝတီ**တိ ကုသလံ ဝါ အကုသလံ ဝါ ပဋိလဘတိ။ **ဧဝနတ္တာဒီသု**ပိ ဧသေဝ နယော။ ဇ္ဈမိနာ ကိံ ဒီပေတိ? ဇ္ဈမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဇ္ဈမေသံ သတ္တာနံ ပထဝိ ဝိယ ပတိဋ္ဌာ၊ တေ ဇ္ဈမေသု ပဉ္စသု ခန္ဓေသု ပတိဋ္ဌာယ ကုသလာကုသလကမ္မံ နာမ အာယူဟန္တိ။ တုမ္ဟေ ဧဝံ ရူပံ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ အတ္တာနံ ပဋိသေဓေန္တော ပဉ္စက္ခန္ဓာ အနတ္တာတိ ဒီပေထာတိ အတိဝိယ သကာရဏ်ံ ကတ္ဝာ ဥပမံ အာဟရိ။ ဇ္ဈမိနာ စ နိဂဏ္ဌေန အာဟဋ္ဌဩပမ်ံ နိယတမေဝ၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓတော အညော တဿ ကထံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဝါဒေ ဒေါသံ ဒါတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ ဒုဝိဓာ ဟိ ပုဂ္ဂလာ ဗုဒ္ဓဝေနေယျာ စ သာဝကဝေနေယျာ စ။ သာဝကဝေနေယျေ သာဝကာဝိ ဝိနေန္တိ ဗုဒ္ဓါပိ။ ဗုဒ္ဓဝေနေယျေ ပန သာဝကာ ဝိနေတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါဝ ဝိနေန္တိ။ အယမ္ပိ နိဂဏ္ဌော ဗုဒ္ဓဝေနေယျော၊ တသ္မာ ဧတဿ ဝါဒံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ အညော ဒေါသံ ဒါတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ တေနဿ ဘဂဝါ သယမေဝ ဝါဒေ ဒေါသဒဿနတ္ထံ **နနု တွံ အဂ္ဂိဝေဿနာ**တိအာဒိမာဟ။

အထ နိဂဏ္ဌော စိန္တေသိ ''အတိဝိယ သမဏော ဂေါတမော မမ ဝါဒံ ပတိဋ္ဌပေတိ၊ သစေ ဥပရိ ကောစိ ဒေါသော ဘဝိဿတိ၊ မမံ ဧကံယေဝ နိဂ္ဂဏှိဿတိ၊ ဟန္ဒာဟံ ဇ္ဈမံ ဝါဒံ မဟာဇနဿာပိ မတ္ထကေ ပဂ္ဂဏှာမိ''တိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ **အဟမ္ပိ ဘော ဂေါတမ ဧဝံ ဝဒါမိ ရူပံ မေ အတ္တာ။ပ။ ဝိညာဏံ မေ အတ္တာတိ၊ အယဉ္ဟ မဟတီ ဇနတာ**တိ။ ဘဂဝါ ပန နိဂဏ္ဌတော

၁-ပဋိယတ္တာ (က)

မ-ဋ ၂-၁၂

သတဂုဏေနပိ သဟဿဂုဏေနပိ သတသဟဿဂုဏေနပိ ဝါဒီဝရတရော၊ တသ္မာ စိန္တေသိ "အယံ နိဂဏ္ဌော အတ္တာနံ မောစေတွာ မဟာဇနဿ မတ္ထကေ ဝါဒံ ပက္ခိပတိ၊ နာဿ အတ္တာနံ မောစေတုံ ဒဿာမိ၊ မဟာဇနတော နိဝတ္တေတွာ ဧကကံယေဝ နံ နိဂ္ဂဏ္ဌိဿာမီ"တိ။ အထ နံ **ကိံ ဟိ တေ အဂ္ဂိဝေဿနာ**တိအာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော—နာယံ ဇနတာ မမ ဝါဒံ အာရောပေတုံ အာဂတာ၊ တွံယေဝ သကလံ ဝေသာလိံ သံဝဋ္ဌိတွာ[၁] မမ ဝါဒံ အာရောပေတုံ အာဂတော၊ တသ္မာ တွံ သကမေဝ ဝါဒံ နိဝေဌေဟိ၊ မာ မဟာဇနဿ မတ္ထကေ ပက္ခိပသီတိ။ သော ပဋိဇာနန္တော **အဟဋ္ဌိ ဘော ဂေါတမာ**တိအာဒိမာဟ။

၃၅၇။ ဣတိ ဘဂဝါ နိဂဏ္ဌဿ ဝါဒံ ပတိဋ္ဌပေတွာ **တေန ဟိ အဂ္ဂိဝေဿနာ**တိ ပုစ္ဆံ အာရဘိ။ တတ္ထ **တေန ဟီ**တိ ကာရဏတ္ထေ နိပါတော။ ယသ္မာ တွံ ပဋ္ဌက္ခန္ဓေ အတ္တတော ပဋိဇာနာသိ၊ တသ္မာတိ အတ္ထော။ **သကသ္မိံ ဝိဇိတေ**တိ အတ္တနော ရဋ္ဌေ။ **ဃာတေတာယံ ဝါ ဃာတေတုန္တိ** ဃာတာရဟံ ဃာတေတဗ္ဗယုတ္တကံ ဃာတေတုံ။ **ဇာပေတာယံ ဝါ ဇာပေတုန္တိ** ဓနဇာနိရဟံ ဇာပေတဗ္ဗယုတ္တံ ဇာပေတုံ ဇိဏ္ဏဓနံ[၂] ကာတုံ။ **ပဗ္ဗာဇေတာယံ ဝါ ပဗ္ဗာဇေ-တုန္တိ** သကရဋ္ဌတော ပဗ္ဗာဇနာရဟံ ပဗ္ဗာဇေတုံ နီဟရိတုံ။ **ဝတ္တိတုဥ္ဆ အရဟတီ**တိ ဝတ္တတိ စေဝ ဝတ္တိတုဥ္ဆ အရဟတိ၊ ဝတ္တိတုံ ယုတ္တောတိ ဒီပေတိ။ ဣတိ နိဂဏ္ဌော အတ္တနော ဝါဒဘေဒနတ္ထံ အာဟဋကာရဏမေဝ အတ္တနော မာရဏတ္ထာယ အာဝုဓံ တိခိဏံ ကရောန္တော ဝိယ ဝိသေသေတွာ ဒီပေတိ, ယထာ တံ ဗာလော။ **ဧဝံ မေ ရူပံ ဟောတူ**တိ မမ ရူပံ ဧဝံဝိဓံ ဟောတု၊ ပါသာဒိကံ အဘိရူပံ အလက်တပ္ပဋိယတ္တံ သုဝဏ္ဏတောရဏံ ဝိယ သုသဇ္ဇိတစိတ္တပဋော ဝိယ စ မနာပဒဿနန္တိ။ **ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသီ**တိ မမ ရူပံ ဧဝံဝိဓံ မာ ဟောတု၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ ဒုဿဏ္ဌိတံ ဝလိတပလိတံ တိလကသမာကိဏ္ဏန္တိ။

တုဏ္ဌီ အဟောသီတိ နိဂဏ္ဌော ဣမသ္မိံ ဌာနေ[၃] ဝိရဒ္ဓဘာဝံ[၄] ဥတ္ထာ "သမဏော ဂေါတမော မမ ဝါဒံ ဘိန္ဒနတ္ထာယ ကာရဏံ အာဟရိ၊ အဟံ ဗာလတာယ တမေဝ ဝိသေသေတွာ ဒီပေသိံ၊ ဣဒါနိ နဋ္ဌောမှိ၊ သစေ ဝတ္တတီတိ ဝက္ခာမိ၊ ဣမေ ရာဇာနော ဥဋ္ဌဟိတွာ 'အဂ္ဂိဝေဿန တွံ မမ ရူပေ ဝသော ဝတ္တတီတိ ဝဒသိ၊ ယဒိ တေ ရူပေ ဝသော ဝတ္တတိ၊ ကသ္မာ တွံ ယထာ ဣမေ

၁-ဝေသာလိံ သံဝိဇ္ဇေတွာ (သီ)၊ ဝေသာလိပရိသံ ဂဟေတွာ (?) ၂-နိဒ္ဓနံ (သီ)
၃-ဝါဒေ (သျာ)၊ ဝါရေ (က) ၄-ဝိရုဒ္ဓဘာဝံ (သျာ၊ က)

လိစ္ဆဝိရာဇာနော တာဝတိံသဒေဝသဒိသေဟိ အတ္တဘာဝေဟိ ဝိရောစန္တိ အဘိရူပါ ပါသာဒိကာ၊ ဧဝံ နဝိရောစသီ'တိ။ သစေ နဝတ္တတီတိ ဝက္ခာမိ၊ သမဏောဂေါတမော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ 'အဂ္ဂိဝေဿန တွံ ပုဗ္ဗေ ဝတ္တတိ မေ ရူပသ္မိံ ဝသောတိ ဝတ္ဝာ ဣဒါနိ ပဋိက္ခိပသီ'တိ ဝါဒံ အာရောပေဿတိ။ ဣတိ ဝတ္တတီတိ ဝုတ္တေပိ ဧကော ဒေါသော၊ နဝတ္တတီတိ ဝုတ္တေပိ ဧကော ဒေါသော''တိ တုဏ္ဏီ အဟောသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ဘဂဝါ ပုစ္ဆိ၊ ဒုတိယမ္ပိ တုဏ္ဏီ အဟောသိ။ ယသ္မာ ပန ယာဝတတိယံ ဘဂဝတာ ပုစ္ဆိတေ အဗျာကရောန္တဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဓါ ဖလတိ၊ ဗုဒ္ဓါ စ နာမ သတ္တာနံယေဝ အဘ္ဘာယ ကပ္ပသတသဟဿာမိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ပါရမီနံ ပူရိတတ္တာ သတ္တေသု ဗလဝအနုဒ္ဒယာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ယာဝတတိယံ အပုစ္ဆိတ္ဝာ အထ ခေါ ဘဂဝါ သစ္စကံ နိဂဏ္ဌပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ, ဧတံ "ဗျာကရောဟိ ဒါနိ"တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။

တတ္ထ **သဟဓမ္မိက**န္တိ သဟေတုကံ သကာရဏံ။ ဝဇိရံ ပါဏိမှိ အဿာတိ **ဝဇိရပါဏိ။ ယက္ခော**တိ နယော ဝါ သော ဝါ ယက္ခော၊ သက္ကော ဒေဝရာဇာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အာဒိတ္တ**န္တိ အဂ္ဂိဝဏ္ဏံ။ **သမ္ပဇ္ဇလိတ**န္တိ သုဋ္ဌု ပဇ္ဇလိတံ။ **သဇောတိဘူတ**န္တိ[၁] သမန္တတော ဇောတိဘူတံ၊ ဧကဂ္ဂိဇာလဘူတန္တိ အတ္ထော။ **ဌိတော ဟောတီ**တိ မဟန္တံ သီသံ,ကန္ဒလမကုလသဒိသာ[၂] ဒါဌာ,ဘယာနကာနိ အက္ခိနာသာဒီနိတိ ဧဝံ ဝိရူပရူပံ မာပေတ္ဝာ ဌိတော။ ကသ္မာ ပနေသ အာဂတောတိ? ဒိဋ္ဌိဝိဿဇ္ဇာပနတ္ထံ။ အပိစ "အဟဉ္ဇေဝ ခေါ ပန ဓမ္မံ ဒေသေယျံ၊ ပရေ စ မေ နအာဇာနေယျု"န္တိ ဧဝံ ဓမ္မဒေသနာယ အပ္ပေါဿုက္ကဘာဝံ အာပန္နေ ဘဂဝတိ သက္ကော မဟာဗြဟ္မုနာ သဒ္ဓိံ အာဂန္ဒာ ''ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေထ၊ တုမှာကံ အာဏာယ အဝတ္တမာနေ မယံ ဝတ္တာပေဿာမ၊ တုမှာကံ ဓမ္မစက္ကံ ဟောတု၊ အမှာကံ အာဏာစက္က''န္တိ ပဋိညံ အကာသိ။ တသ္မာ "အဇ္ဇ သစ္စကံ တာသေတ္ဝာ ပဉ္ဇံ ဝိဿဇ္ဇာပေဿာမီ''တိ အာဂတော။

ဘဂဝါ စေဝ ပဿတိ၊ သစ္စကော စ နိဂဏ္ဌပုတ္တောတိ ယဒိ ဟိ တံ အညေပိ ပဿေယျုံ။ [၃]တံ ကာရဏံ အဂရု အဿ[၃]၊ "သမဏောဂေါတမော သစ္စကံ အတ္တနော ဝါဒေ အနောတရန္တံ ဥတ္ဝာ ယက္ခံ အာဝါဟေတ္ဝာ[၄] ဒဿေသိ၊ တတော သစ္စကော ဘယေန ကထေသီ''တိ ဝဒေယျုံ။ တသ္မာ ဘဂဝါ စေဝ ပဿတိ သစ္စကော စ။ တဿ တံ ဒိသ္ဝာဝ သကလသရီရတော သေဒါ မုစ္စိံသု၊ အန္တောကုစ္ဆိ ဝိပရိဝတ္တမာနာ မဟာရဝံ ရဝိ။ သော "အညေပိ နု ခေါ ပဿန္တီ"တိ

၁-သဇ္ဇောတိဘူတန္တိ (သျာ)
၂-ကဒလိမကုလသဒိသာ (သျာ၊ က)
၃-၃-တံ ကာရဏံ (က)
၄-အဝေတ္ဝာ (သီ)

ဩလောကေန္တော ကဿစိ လောမဟံသမတ္တမ္ပိ နအဒ္ဒသ။ တတော "ဣဒံ ဘယံ မမေဝ ဥပ္ပန္နံ။ သစာဟံ ယက္ခောတိ ဝက္ခာမိ၊ 'ကိံ တုယ္ဟမေဝ အက္ခီနိ အတ္ထိ၊ တွမေဝ ယက္ခံ ပဿသိ၊ ပဋမံ ယက္ခံ အဒိသ္ဝာ သမဏေန ဂေါတမေန ဝါဒသံဃာဋေ ခိတ္တောဝ ယက္ခံ ပဿသီ'တိ ဝဒေယျ"န္တိ စိန္တေတ္ဝာ "နဒါနိ မေ ဣဓ အည်ပဋိသရဏံ အတ္ထိ၊ အညတြ သမဏာ ဂေါတမာ"တိ မညမာနော အထ ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော။ ပ။ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ။ **တာဏံ ဂဝေသီ**တိ တာဏန္တိ ဂဝေသမာနော။ **လေဏံ ဂဝေသီ**တိ လေဏန္တိ ဂဝေသမာနော။ **သရဏံ ဂဝေသီ**တိ သရဏန္တိ ဂဝေသမာနော။ ဧတ္ထ စ တာယတိ ရက္ခတီတိ **တာဏံ**။ နိလီယန္တိ ဧတ္ထာတိ **လေဏံ**။ သရတီတိ **သရဏံ**၊ ဘယံ ဟိံသတိ ဝိဒ္ဓံသေတီတိ အတ္ထော။

၃၅၈။ **မနသိ ကရိတ္ဝာ**တိ မနမှိ ကတ္ဝာ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ဥပဓာရေတ္ဝာ။ **ဝေံ မေ ဝေဒနာ ဟောတူ**တိ ကုသလာဝ ဟောတု၊ သုခါဝ ဟောတု။ **ဝေံ မေ သညာ ဟောတူ**တိ ကုသလာဝ ဟောတု၊ သုခါဝ ဟောတု၊ သောမနသ-သမ္ပယုတ္တာဝ ဟောတူတိ။ **သခ်ါရဝိညာဏေသုပိ** ဧသေဝ နယော။ **မာ အဟောသီ**တိ ဧတ္ထ ပန ဝုတ္တဝိပရိယာယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ကလ္လံ နူ**တိ ယုတ္တံ နု။ **သမနုပဿိတု**န္တိ "ဧတံ မမ ဧသောဟမသ္မိ ဧသော မေ အတ္တာ"တိ ဧဝံ တဏ္ဟာမာနဒိဋ္ဌိဝသေန ပဿိတုံ။ **နော ဟိဒံ ဘော ဂေါတမာ**တိ နယုတ္တမေတံ ဘော ဂေါတမ။ ဣတိ ဘဂဝါ ယထာ နာမ ဆေကော အဟိတုဏ္ဍိကော သပ္ပဒဋ္ဌ-ဝိသံ တေနေဝ သပ္ပေန ပုန ဒုံသာပေတ္ဝာ ဥဗ္ဗာဟေယျ[၁]၊ ဧဝံ တဿံယေဝ ပရိသတိ သစ္စကံ နိဂဏ္ဌပုတ္တံ တေနေဝ မုခေန ပဉ္ဇက္ခန္ဓာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာတိ ဝဒါပေသိ။ **ဒုက္ခံ အလ္လီနော**တိ ဣမံ ပဉ္ဇက္ခန္ဓဒုက္ခံ တဏ္ဟာဒိဋ္ဌိဟိ အလ္လီနော။ **ဥပဂတော အဇ္ဈောသိတော**တိပိ တဏ္ဟာဒိဋ္ဌိဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဒုက္ခံ ဧတံ မမာ**တိအာဒီသု ပဉ္ဇက္ခန္ဓဒုက္ခံ တဏ္ဟာမာနဒိဋ္ဌိဝသေန သမနုပဿတီတိ အတ္ထော။ **ပရိဇာနေယျာ**တိ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ တီရဏပရိညာယ ပရိတော ဇာနေယျ။ **ပရိက္ခေပေတ္ဝာ**တိ ခယံ ဝယံ အနုပ္ပါဒံ ဥပနေတ္ဝာ။

၃၅၉။ **နဝ**န္တိ တရုဏံ။ **အကုတ္ကုကဇာတ**န္တိ ပုပ္ပဂ္ဂဟဏကာလေ အန္တော အဂ်ုဋ္ဌပ္ပမာဏော ဧကော ဃနဒဏ္ဍကော နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တေန ဝိရဟိတန္တိ အတ္ထော။ **ရိတ္တော**တိ သုညော အန္တောသာရဝိရဟိတော။ ရိတ္တတ္တာဝ **တုစ္ဆော**။ **အပရဒ္ဓေါ**တိ ပရာဇိတော။ **ဘာသိတာ ခေါ ပန တေ**တိ ဣဒံ ဘဂဝါ တဿ

၁-ဥဗ္ဗာမေယျ (သီ)၊ ဥဗ္ဗာတေယျ (သျာ)

မုခရဘာဝံ ပကာသေတွာ နိဂ္ဂဏ္ဌန္တော အာဟ။ သော ကိရ ပုဗ္ဗေ ပူရဏာ-ဒယော ဆ သတ္ထာရော ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆတိ။ တေ ဝိဿဇ္ဇေတုံ နသက္ကောန္တိ။ အထ နေသံ ပရိသမဇ္ဈေ မဟန္တံ ဝိပ္ပကာရံ အာရောပေတွာ ဥဋ္ဌာယ ဇယံ ပဝေဒေန္တော ဂစ္ဆတိ။ သော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓမ္ပိ တထေဝ ဝိဟေဌေဿာမီတိ သညာယ ဥပသင်္ကမိတွာ—

"အမ္ဘော ကော နာမ ယံ ရုက္ခော၊ သိန္နပတ္တော သကဏ္ဋကော။
ယဘ္ထ ဧကပ္ပဟာရေန၊ ဥတ္တမင်္ဂံ ဝိဘိဇ္ဇိတ"န္တိ[၁]။

အယံ ခဒိရံ အာဟစ္စ အသာရကရုက္ခပရိစိတော မုဒုတုဏ္ဍသကုဏော ဝိယ သဗ္ဗညုတညာဏသာရံ အာဟစ္စ ဥဏတုဏ္ဍဘေဒံ ပတ္တော သဗ္ဗညုတညာဏဿ ထဒ္ဓဘာဝံ အညာသိ။ တဒဿ ပရိသမဇ္ဈေ ပကာသေန္တော **ဘာသိတာ ခေါ ပန တေ**တိအာဒိမာဟ။ **နတ္ထိ ဧတရဟီ**တိ ဥပါဒိန္နကသရီရေ သေဒေါ နာမ နတ္ထီတိ နဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဧတရဟိ ပန နတ္ထီတိ ဝဒတိ။ **သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ကာယံ ဝိဝရီ**တိ နသဗ္ဗံ ကာယံ ဝိဝရိ။ ဗုဒ္ဓါ နာမ ဂဏ္ဌိကံ ပဋိမုဉ္ဇိတွာ ပဋိစ္ဆန္နသရီရာ ပရိသတိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ၊ အဆ ဘဂဝါ ဂလဝါဋကသမ္မုခဋ္ဌာနေ စီဝရံ ဂဟေတွာ စတုရင်္ဂလမတ္တံ ဩတာရေသိ။ ဩတာရိတမတ္တေ ပန တသ္မိံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ရသ္မိယော ပုဉ္ဇပုဉ္ဇာ ဟုတွာ သုဝဏ္ဏဃဋတော ရတ္တသုဝဏ္ဏရသဓာရာ ဝိယ, ရတ္တဝဏ္ဏဝလာဟကတော ဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယ စ နိက္ခမိတွာ သုဝဏ္ဏမုရဇသဒိသံ မဟာခန္ဓံ ဥတ္တမသိရံ[၂] ပဒက္ခိဏံ ကုရုမာနာ အာကာသေ ပက္ခန္ဒိံသု။ ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ ဧဝမကာသီတိ? မဟာဇနဿ ကခ်ါဝိနောဒနတ္ထံ။ မဟာဇနော ဟိ သမဏော ဂေါဘမော မယ္ဟံ သေဒေါ နတ္ထီတိ ဝဒတိ၊ သစ္စကဿ တာဝ နိဂဏ္ဌပုတ္တဿ ယန္တာရုဋ္ဌဿ ဝိယ သေဒါ ပဋ္ဌရန္တိ။ သမဏော ပန ဂေါတမော ဃနဒုပဋ္ဌစီဝရံ ပါရုပိတွာ နိသိန္နော၊ အန္တော သေဒဿ အတ္ထိတာ ဝါ နတ္ထိတာ ဝါ ကထံ သက္ကာ ဥတုန္တိ ကခ်ံ ကရေယျ၊ တဿ ကခ်ါဝိနောဒနတ္ထံ ဧဝမကာသိ။ **မက်ုဘူတော**တိ နိတ္တေဇဘူတော။ **ပတ္တက္ခန္ဓော**တိ ပတိတက္ခန္ဓော။ **အပ္ပဋိ-ဘာနော**တိ ဥတ္တရိ အပ္ပဿန္တော။ **နိသီဒီ**တိ ပါဒင်္ဂုဋ္ဌကေန ဘူမိံ ကသမာနော နိသီဒိ။

၃၆၀။ **ဒုမ္မုခေါ**တိ နဝိရူပမုခေါ၊ အဘိရူပေါ ဟိ သော ပါသာဒိကော။ နာမံ ပနဿ ဧတံ[၃]။ **အဘဗ္ဗော တံ ပေါက္ခရဏိံ ပုန ဩတရိတုန္တိ** သဗ္ဗေသံ

၁-ဝိသာရိတံ (သီ)၊ ဝိဖာရိတံ (သျာ၊က) ခု ၅-၅၆-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဥတ္တမသိရဝရဋ္ဌ (က)၊ ဥတ္တရစီဝရံ (သျာ) ၃-ဝေန္တိ (သျာ)၊ တေန္တိ (က)

အဋ္ဌာနံ ဘဂ္ဂတ္တာ ပစ္ဆိန္နဂမနော ဩတရိတုံ အဘဗ္ဗော၊ တတ္ထေဝ ကာကကုလ-လာဒီနံ ဘတ္တံ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **ဝိသူကာယိကာနီ**တိ ဒိဋ္ဌိဝိသူကာနိ[၁]။ **ဝိသေဝိတာနီ**တိ ဒိဋ္ဌိသဉ္ဇရိတာနိ။ **ဝိပ္ဖန္ဒိတာနီ**တိ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ဖန္ဒိတာနိ။ **ယဒိဒံ ဝါဒါ-ဓိပ္ပါယော**တိ ဧတ္ထ **ယဒိဒ**န္တိ နိပါတမတ္တံ၊ ဝါဒါဓိပ္ပါယော ဟုတ္ဘာ ဝါဒံ အာရောပေဿာမီတိ အဇ္ဈာသယေန ဥပသက်မိတုံ အဘဗ္ဗော၊ ဓမ္မဿဝနာယ ပန ဥပသက်မေယျာတိ ဒဿေတိ။ **ဒုမ္မုခံ လိစ္ဆဝိပုတ္တံ တေဒဝေါစာ**တိ ကသ္မာ အဝေါစ? ဒုမ္မုခဿ ကိရဿ ဥပမာဟရဏကာလေ သေသလိစ္ဆဝိကုမာရာပိ စိန္တေသုံ "ဣမိနာ နိဂဏ္ဌေန အမှာကံ သိပ္ပုဂ္ဂဟဏဋ္ဌာနေ စိရံ အဝမာနော ကတော၊ အယံ ဒါနိ အမိတ္တဿ ပိဋ္ဌိ ပဿိတုံ ကာလော။ မယမ္ပိ ဧကေကံ ဥပမံ အာဟရိတ္ဘာ ပါဏိပ္ပဟာရေန ပတိတံ မုဂ္ဂရေန ပေါထေန္တော ဝိယ တထာ နံ ကရိဿာမ၊ ယထာ န ပုန ပရိသမဇ္ဈေ သီသံ ဥက္ခိပိတုံ သက္ခိဿ-တီ"တိ၊ တေ ဩပမ္မာနိ ကရိတ္ဘာ ဒုမ္မုခဿ ကထာပရိယောသာနံ အာဂမယ-မာနာ နိသီဒိ[၂]သု။ သစ္စကော တေသံ အဓိပ္ပါယံ ဥတ္ဘာ ဣမေ သဗ္ဗေဝ ဂီဝံ ဥက္ခိပိတ္ဘာ ဩဋ္ဌေဟိ စလမာနေဟိ ဋ္ဌိတာ၊ သစေ ပစ္စေကာ ဥပမာ ဟရိတုံ လဘိဿန္တိ၊ ပုန မယာ ပရိသမဇ္ဈေ သီသံ ဥက္ခိပိတုံ န သက္ကာ ဘဝိဿတိ၊ ဟန္ဒာဟံ ဒုမ္မုခံ အပသာဒေတ္ဘာ ယထာ အညဿ ဩကာသော န ဟောတိ၊ ဧဝံ ကထာဝါရံ ပစ္ဆိန္ဒိတ္ဘာ သမဏံ ဂေါတမံ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိဿာမီတိ တသ္မာ တေဒဝေါစ။ တတ္ထ **အာဂမေဟီ**တိ တိဋ္ဌ၊ မာ ပုန ဘဏာဟီတိ အတ္ထော။

၃၆၁။ **တိဋ္ဌတေသာ ဘော ဂေါတမာ**တိ ဘော ဂေါတမ ဧသာ အမှာကံ စေဝ အညေသဉ္ဇ ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဝါစာ တိဋ္ဌတု။ **ဝိလာပံ ဝိလပိတံ မညေ**တိ ဧတံ ဟိ ဝစနံ ဝိလပိတံ ဝိယ ဟောတိ၊ ဝိပ္ပလပိတမတ္တံ ဟောတီတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **တိဋ္ဌတေသာ**တိ ဧတ္ထ ကထာတိ အာဟရိတ္ဘာ ဝတ္တဗ္ဗာ။ **ဝါစာဝိလာပံ ဝိလပိတံ မညေ**တိ ဧတ္ထ ပန ဣဒံ ဝါစာနိစ္ဆာရဏံ ဝိလပိတမတ္တံ မညေ ဟောတီတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆန္တော **ကိတ္တာဝတာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝေသာရဇ္ဇ-ပတ္တော**တိ ဉာဏပတ္တော။ **အပရပ္ပစ္စယော**တိ အပရပ္ပတ္တိယော။ အထဿ ဘဂဝါ ပဉ္ဍံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော **ဣဓ အဂ္ဂိဝေဿနာ**တိအာဒိမာဟ၊ တံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ယသ္မာ ပနေတ္ထ ပဿတီတိ ဝုတ္တတ္တာ သေက္ခဘူမိ ဒဿိတာ။ တသ္မာ ဥတ္တရိ အသေက္ခဘူမိ[၂] ပုစ္ဆန္တော ဒုတိယံ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိ၊ တမ္ပိဿ ဘဂဝါ ဗျာကာသိ။

၁-ဒိဋ္ဌိဝိသူကာယိတာနိ (သီ)

တတ္ထ **ဒဿနာနုတ္တရိယေနာ**တိအာဒီသု **ဒဿနာနုတ္တရိယ**န္တိ လောကိယ-လောကုတ္တရာ ပညာ။ **ပဋိပဒါနုတ္တရိယ**န္တိ လောကိယလောကုတ္တရာ ပဋိပဒါ။ **ဝိမုတ္တာနုတ္တရိယ**န္တိ လောကိယလောကုတ္တရာ ဝိမုတ္တိ။ သုဒ္ဓလောကုတ္တရမေဝ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ **ဒဿနာနုတ္တရိယ**န္တိ အရဟတ္တမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ **ပဋိပဒါနုတ္တရိယ**န္တိ သေသာနိ မဂ္ဂင်ါနိ။ **ဝိမုတ္တာနုတ္တရိယ**န္တိ အဂ္ဂဖလဝိမုတ္တိ[၁]။ ခီဏာသဝဿ ဝါ နိဗ္ဗာနဒဿနံ **ဒဿနာနုတ္တရိယံ** နာမ။ မဂ္ဂင်ါနိ[၂] **ပဋိပဒါနုတ္တရိယံ**။ အဂ္ဂဖလံ **ဝိမုတ္တာနုတ္တရိယ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဗုဒ္ဓေါ သော ဘဂဝါ**တိ သော ဘဂဝါ သယမ္ပိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဗုဒ္ဓေါ။ **ဗောဓာယာ**တိ ပရေသမ္ပိ စတုသစ္စဗောဓာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ **ဒန္တော**တိအာဒီသု **ဒန္တော**တိ နိဗ္ဗိသေဝနော။ **ဒမထာယာ**တိ နိဗ္ဗိသေဝနတ္ထာယ။ **သန္တော**တိ သဗ္ဗကိလေသဝူပသမေန သန္တော။ **သမ-ထာယာ**တိ ကိလေသဝူပသမာယ။ **တိဏ္ဏော**တိ စတုရောဃတိဏ္ဏော။ **တရဏာ-ယာ**တိ စတုရောဃတရဏာယ။ **ပရိနိဗ္ဗုတော**တိ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗုတော။ **ပရိနိဗ္ဗာနာယာ**တိ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ။

၃၆၂။ **ဓံသီ**တိ ဂုဏဓံသကာ။ **ပဂဗ္ဗာ**တိ ဝါစာပါဂဗ္ဗိယေန[၃] သမန္နာဂတာ။ **အာသာဒေတဗ္ဗ**န္တိ ဃဋ္ဋေတဗ္ဗံ။ **အာသဇ္ဇာ**တိ ဃဋ္ဋေတ္ဝာ။ **နတ္ဝေဝ ဘဝန္တံ ဂေါတမ**န္တိ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ အာသဇ္ဇ ကဿစိ အတ္တနော ဝါဒံ အနုပဟတံ သကလံ အာဒါယ ပက္ကမိတုံ ထာမော နတ္ထီတိ ဒဿေတိ၊ နဟိ ဘဂဝါ ဟတ္ထိ-အာဒယော ဝိယ ကဿစိ ဇီဝိတန္တရာယံ ကရောတိ။ အယံ ပန နိဂဏ္ဌော ဧမာ တိဿော ဥပမာ နဘဂဝတော ဥက္ကံသနတ္ထံ အာဟရိ၊ အတ္တုက္ကံသနတ္ထမေဝ အာဟရိ။ ယထာ ဟိ ရာဇာ ကဠိ ပစ္စတ္ထိကံ ဃာတေတ္ဝာ ဧဝံ နာမ သူရော ဧဝံ ထာမသမ္ပန္နော ပုရိသော ဘဝိဿတီတိ ပစ္စတ္ထိကံ ထောမေန္တောပိ အတ္တာနမေဝ ထောမေတိ၊ ဧဝမေဝ သောပိ **သိယာ ဟိ ဘော ဂေါတမ ဟတ္ထိံ ပဘိန္ဒ**န္တိအာဒီဟိ ဘဂဝန္တံ ဥက္ကံသေန္တောပိ မယမေဝ သူရာ မယံ ပဏ္ဍိတာ မယံ ဗဟုဿုတာယေဝ ဧဝံ ပဘိန္ဒဟတ္ထိံ ဝိယ, ဇလိတအဂ္ဂိက္ခန္ဓံ ဝိယ, ဖဏကတ-အာသီဝိသံ ဝိယ စ ဝါဒတ္ထိကာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဥပသက်မိမှာတိ အတ္တာနံ-ယေဝ ဥက္ကံသေတိ၊ ဧဝံ အတ္တာနံ ဥက္ကံသေတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ နိမန္တယမာနော **အဓိဝါသေတု** မေတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဓိဝါသေတူ**တိ သမ္ပဋိစ္ဆတု။ **သွာတနာယာ**တိ ယံ မေ တုမှေသု ကာရံ[၄] ကရောတော သွေ ဘဝိဿတိ ပုညဉ္ဇ ပီတိပါမောဇ္ဇဉ္ဇ၊ တဒတ္ထာယ။ **အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏ္ဍီဘာဝေနာ**တိ

၁-မဂ္ဂဖလဝိမုတ္တိ (သီ၊ သျာ) ၂-အဋ္ဌ မဂ္ဂင်ါနိ (သီ၊ သျာ၊က) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ။
၃-ပဂဗ္ဘာတိ ဝါစာပါဂဗ္ဘိယေန (သီ၊ သျာ) ၄-သက္ကာရံ (သျာ၊က)

ဘဂဝါ ကာယင်္ဂ ဝါ ဝါစင်္ဂ ဝါ အစောပေတွာ အဗ္ဘန္တရေယေဝ ခန္တိ ဓာရေန္တော တုဏ္ဍီဘာဝေန အဓိဝါသေသိ၊ သစ္စကဿ အနုဂ္ဂဟကရဏတ္ထံ မနသာဝ သမ္ပဋိစ္ဆိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၃၆၃။ **ယမဿ ပတိရူပံ မညေယျာထာ**တိ တေ ကိရ လိစ္ဆဝီ တဿ ပဉ္ဇထာလိပါကသတာနိ နိစ္စဘတ္တံ အာဟရန္တိ။ တဒေဝ သန္ဓာယ ဧသ သွေ တုမှေ ယံ အဿ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပတိရူပံ ကပ္ပိယန္တိ မညေယျာထ၊ တံ အာဟရေယျာထ၊ သမဏဿ ဟိ ဂေါတမဿ တုမှေ ပရိစာရကာ ကပ္ပိယာ-ကပ္ပိယံ ယုတ္တာယုတ္တံ ဇာနာထာတိ ဝဒတိ။ **ဘတ္တာဘိဟာရံ အဘိဟရိ**ံသူတိ အဘိဟရိတဗ္ဗံ ဘတ္တံ အဘိဟရိ ံသု။ **ပဏီတေနာ**တိ ဥတ္တမေန။ **သဟတ္ထာ**တိ သဟတ္ထေန။ **သန္တပ္ပေတွာ**တိ သုဋ္ဌု တပ္ပေတွာ၊ ပရိပုဏ္ဏံ သုဟိတံ ယာဝဒတ္ထံ ကတွာ။ **သမ္ပဝါရေတွာ**တိ သုဋ္ဌု ပဝါရေတွာ၊ အလံ အလန္တိ ဟတ္ထသညာယ ပဋိက္ခိပါပေတွာ။ **ဘုတ္တာဝိ**နွှိ ဘုတ္တဝန္တံ။ **ဩနီတပတ္တပါဏိ**နွှိ ပတ္တတော ဩနီတပါဏိ ံ၊ အပနီတဟတ္ထန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ "ဩနိတ္တပတ္တပါဏိ"နွှိပိ ၁ ပါဌော၊ တဿတ္ထော၊ ဩနိတ္တံ နာနာဘူတံ ပတ္တံ ပါဏိတော အဿာတိ ဩနိတ္တပတ္တပါဏီ။ တံ ဩနိတ္တပတ္တပါဏိ ံ၊ ဟတ္ထေ စ ပတ္တဉ္ဇ ဓောဝိတွာ ဧကမန္တေ ပတ္တံ နိက္ခိပိတွာ နိသိန္ဒန္တိ အတ္ထော။ **ဧကမန္တံ နိသီဒီ**တိ ဘဂဝန္တံ ဧဝံ-ဘူတံ ဥတွာ ဧကသ္မိ ံ ဩကာသေ နိသီဒီတိ အတ္ထော။ **ပုညဥ္ဆာ**တိ ယံ ဣမသ္မိ ံ ဒါနေ ပုညံ၊ အာယတိ ံ ဝိပါကက္ခန္ဓာတိ အတ္ထော။ **ပုညမဟီ**တိ ဝိပါကက္ခန္ဓာနံ-ယေဝ ပရိဝါရော။ **တံ ဒါယကာနံ သုခါယ ဟောတူ**တိ တံ ဣမေသံ လိစ္ဆဝီနံ သုခတ္ထာယ ဟောတု။ ဣဒံ ကိရ သော အဟံ ပဗ္ဗဇိတော နာမ၊ ပဗ္ဗဇိတေန စ န ယုတ္တံ အတ္တနော ဒါနံ နိယျာတေတုန္တိ တေသံ နိယျာတေန္တော ဧဝမာဟ။ အထ ဘဂဝါ ယသ္မာ လိစ္ဆဝီဟိ သစ္စကဿ ဒိန္ဒံ၊ န ဘဂဝတော။ သစ္စကေန ပန ဘဂဝတော ဒိန္ဒံ၊ တသ္မာ တမတ္ထံ ဒီပေန္တော **ယံ ခေါ အဂ္ဂိဝေဿနာ**တိ-အာဒိမာဟ။ ဣတိ ဘဂဝါ နိဂဏ္ဌဿ မတေန၂ ဝိနာယေဝ အတ္တနော ဒိန္ဒံ ဒက္ခိဏံ နိဂဏ္ဌဿ နိယျာတေသိ၊ သာ စဿ အနာဂတေ ဝါသနာ ဘဝိဿတီတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

စူဋ္ဌသစ္စကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဩဟိတပတ္တပါဏိနွှိပိ (သီ) ၂-မနံ (သီ၊ သျာ)

၆-မဟာသစ္စကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၆၄။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာသစ္စကသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဧကံ သမယ**န္တိ စ **တေန ခေါ ပန သမယေနာ**တိ စ **ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယ**န္တိ စ တီဟိ ပဒေဟိ ဧကောဝ သမယော ဝုတ္တော။ ဘိက္ခူနံ ဟိ ဝတ္တပဋိပတ္တိ[၁] ကတ္ဟာ မုခံ ဓောဝိတ္ဟာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ စေတိယံ ဝန္ဒိတ္ဟာ ကတရံ ဂါမံ ပဝိသိဿာမာတိ ဝိတက္ကမာဋ္ဌကေ ဌိတကာလော နာမ ဟောတိ၊ ဘဂဝါ ဧဝရူပေ သမယေ ရတ္တဒုပဋ္ဌံ နိဝါသေတ္ဟာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတ္ဟာ ပံသုကူလစီဝရံ ဧကံသံ ပါရုပိတ္ဟာ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမ္မ ဘိက္ခုသံဃ-ပရိဝုတော ဂန္ဓကုဋိပမုခေ အဋ္ဌာသိ၊ တံ သန္ဓာယ "ဧကံ သမယန္တိ စ တေန ခေါ ပန သမယေနာတိ စ ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယ"န္တိ စ ဝုတ္တံ။ **ပဝိသိတုကာမော**တိ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿာမီတိ ဧဝံ ကတသန္ဓိဋ္ဌာနော။ **တေနုပသက်မီ**တိ ကသ္မာ ဥပသက်မီတိ? ဝါဒါရောပနဇ္ဈာသယေန။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "ပုဗ္ဗေပါဟံ အပဏ္ဍိတတာယ သကလံ ဝေသာလိပရိသံ ဂဟေတ္ဟာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ပရိသမဇ္ဈေ မက်ုံ ဇာတော၊ ဋ္ဌဒါနိ တထာ အကတ္ဟာ ဧကကောဝ ဂန္ဓာ ဝါဒံ အာရောပေဿာမိ၊ ယဒိ သမဏံ ဂေါတမံ ပရာဇေတုံ သက္ခိဿာမိ၊ အတ္တနော လဒ္ဓိံ ဒီပေတ္ဟာ ဇယံ ကရိဿာမိ၊ ယဒိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဇယော ဘဝိဿတိ၊ အန္ဓကာရေ နစ္စံ ဝိယ နကောစိ ဇာနိဿတီ"တိ၊ နိဒ္ဒါပဥ္ဇံ နာမ[၂] ဂဟေတ္ဟာ ဋ္ဌမိနာ ဝါဒဇ္ဈာသယေန ဥပသက်မိ။

အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာတိ သစ္စကဿ နိဂဏ္ဌပုတ္တဿ အနုကမ္ပံ ပဋိစ္စ။ ထေရဿ ကိရဿ ဧဝံ အဟောသိ "ဘဂဝတိ မုဟုတ္တံ နိသိန္ဓေ ဗုဒ္ဓဒဿနံ ဓမ္မဿဝနံ စ လဘိဿတိ၊ တဒဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တိဿတီ"တိ၊ တသ္မာ ဘဂဝန္တံ ယာစိတ္ဟာ ပံသုကူလစီဝရံ စတုဂ္ဂုဏံ ပညပေတ္ဟာ **နိသီဒတု ဘဂဝါ**တိ အာဟ။ "ကာရဏံ အာနန္ဒော ဝဒတီ"တိ သလ္လက္ခေတ္ဟာ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ **ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစာ**တိ ယံ ပန ပဥ္ဇံ ဩဝဋ္ဌိက-သာရံ ကဘ္ဟာ အာဒါယ အာဂတော တံ ဌပေတ္ဟာ ပဿေန တာဝ ပရိ-ဟရန္တော ဧတံ **သန္တိ ဘော ဂေါတမာ**တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။

၃၆၅။ **ဖုသန္တိ ဟိ တေ ဘော ဂေါတမာ**တိ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သရီရေ ဥပ္ပန္ဓံ သာရီရိကံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဖုသန္တိ လဘန္တိ၊ အနုဘဝန္တီတိ အတ္ထော။ **ဦရုက္ခမ္ဘောတိ** ခမ္ဘကတဦရုဘာဝေါ၊ ဦရုထဒ္ဓတာတိ အတ္ထော။ ဝိမှယတ္ထဝသေန ပနေတ္ထ **ဘဝိဿတီ**တိ အနာဂတဝစနံ ကတံ။ **ကာယန္ဓယံ ဟောတီ**တိ

၁-ဝတ္တပဋိဝတ္တံ (သီ)၊ အတ္တပဋိပတ္တိ (သျာ) ၂-နဂ္ဂိပဥ္ဇံ နာမ (က)

ကာယာနုဂတံ ဟောတိ ကာယဿ ဝသဝတ္တိ။ **ကာယဘာဝနာ**တိ ပန ဝိပဿနာ ဝုစ္စတိ၊ တာယ စိတ္တဝိက္ခေပံ ပါပုဏန္တော နာမ နတ္ထိ၊ ဣတိ နိဂ္ဂဟော အသန္တံ အဘူတံ ယံ နတ္ထိ၊ တဒေဝါဟ။ **စိတ္တဘာဝနာ**တိပိ သမထော ဝုစ္စတိ၊ သမာဓိယုတ္တဿ စ ပုဂ္ဂလဿ ဥရုက္ခုမ္ဘာဒယော နာမ နတ္ထိ၊ ဣတိ နိဂ္ဂဟော ဣဒံ အဘူတမေဝ အာဟ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ဝုတ္တံ “ယထေဝ ‘ဘူတပုဗ္ဗ’န္တိ ဝတ္တာ ‘ဥရုက္ခုမ္ဘောပိ နာမ ဘဝိဿတီ’တိအာဒိနိ ဝဒတော အနာဂတရူပံ န သမေတိ၊ တထာ အတ္ထောပိ န သမေတိ၊ အသန္တံ အဘူတံ ယံ နတ္ထိ၊ တံ ကထေတီ”တိ။

နော ကာယဘာဝနန္တိ ပဋ္ဌာတပတပ္ပနာဒိ[1]ာ အတ္တကိလမထာနုယောဂံ သန္ဓာယာဟ။ အယံ ဟိ တေသံ ကာယဘာဝနာ နာမ။ ကိံ ပန သော ဒိဿာ ဧဝမာဟ? သော ကိရ ဒိဝါဒိဝဿ[2] ဝိဟာရံ အာဂစ္ဆတိ၊ တသ္မိံ ခေါ ပန သမယေ ဘိက္ခူ။ ပတ္တစီဝရံ ပဋိသာမေတ္ဝာ အတ္တနော အတ္တနော ရတ္တိဋ္ဌာန-ဒိဝါဋ္ဌာနေသု ပဋိသလ္လာနံ ဥပဂစ္ဆန္တိ။ သော တေ ပဋိသလ္လိနေ ဒိဿာ စိတ္တ-ဘာဝနာမတ္တံ ဧတေ အနုယုဉ္ဇန္တိ၊ ကာယဘာဝနာ ပနေတေသံ နတ္ထိတိ မညမာနော ဧဝမာဟ။

၃၆။ အထ နံ ဘဂဝါ အနုယုဉ္ဇန္တော **ကိန္တိ ပန တေ ဘိက္ခဝေ**ဿန **ကာယဘာဝနာ သုတာ**တိ အာဟ။ သော တံ ဝိတ္ထာရေန္တော **သေယျထိဒံ၊ နန္ဒော ဝစ္ဆော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **နန္ဒော**တိ တဿ နာမံ။ **ဝစ္ဆော**တိ ဂေါတ္တံ။ **ကိသော**တိ နာမံ။ **သံကိစ္စော**တိ ဂေါတ္တံ။ **မက္ခလိဂေါ**သာလော ဟေဋ္ဌာ အာဂတောဝ။ **ဧတေ**တိ ဧတေ တယော ဇနာ၊ တေ ကိရ ကိလိဋ္ဌတပါနံ မတ္ထကပတ္တာ အဟေသုံ။ **ဥဒ္ဒာရာန် ဥဒ္ဒာရာနီ**တိ ပဏီတာနိ ပဏီတာနိ။ **ဂါဟေန္တီ နာမာ**တိ ဗလံ ဂဏ္ဟာပေန္တီ နာမ။ **ပြ။ဟေန္တီ**တိ ဝဓေန္တိ။ **မေဒေန္တီ**တိ ဇာတ-မေဒံ ကရောန္တိ။ **ပုရိမံ ပဟာယာ**တိ ပုရိမံ ဒုက္ကရကာရံ ပဟာယ။ **ပစ္ဆာ ဥပစိနန္တီ**တိ ပစ္ဆာ ဥဋ္ဌာရဓါဒိနိယာဒိဟိ သန္တပ္ပေန္တီ ဝဓေန္တိ။ **အာစယာပစယော ဟောတီ**တိ ဝမို စ အဝမို စ ဟောတိ၊ ဣတိ ဣမသ္မ ကာယဿ ကာလေန ဝမို, ကာလေန ပရိဟာနိတိ ဝမိုပရိဟာနိမတ္တမေဝ ပညာယတိ၊ ကာယဘာဝနာ ပန နာ ပညာယတီတိ ဒီပေတ္ဝာ စိတ္တဘာဝနံ ပုစ္ဆန္တော “ကိန္တိ ပန တေ အဂိဝေဿန စိတ္တဘာဝနာ သုတာ”တိ အာဟ။ **နာ သမ္မာယာ'သီ**တိ သမ္မာဒေတ္ဝာ ကထေတုံ နာသက္ခိ, ယထာ တံ ဗာလပုထုဇ္ဇနော။

၁-ပဋ္ဌာတပကရဏာဒိ (သျာ၊က) ၂-ဒိဝါဒိဝသံ (သျာ၊က)

၃၆၇။ **ကုတော ပန တွ**နှိ ယော တွံ ဧဝံ ဩဋ္ဌာရိကံ ဒုဗ္ဗလံ ကာယဘာဝနံ နဇာနာသိ၊ သော တွံ ကုတော သဏ္ဌံ သုခုမံ စိတ္တဘာဝနံ ဇာနိဿသီတိ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ စောဒနာလယတ္ထေရော[၁] "အဗုဒ္ဓဝစနံ နာမေတံ ပဒ"နှိ ဗီဇနိံ ဌပေတွာ ပက္ကမိတုံ အာရဘိ[၂]။ အဆ နံ မဟာသီဝတ္ထေရော အာဟ "ဒိဿတိ ဘိက္ခဝေ ဣမဿ စာတုမဟာဘူတိကဿ ကာယဿ အာစယောပိ အပစယောပိ အာဒါနမ္ပိ နိက္ခေပနမ္ပိ"တိ[၃]။ တံ သုတ္ဝာ သလ္လက္ခေသိ "ဩဋ္ဌာရိကံ ကာယံ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တဿ ဥပ္ပန္နဝိပဿနာ ဩဋ္ဌာရိကာတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဌတီ"တိ။

၃၆၈။ **သုခသာရာဂီ**တိ သုခသာရာဂေန သမန္နာဂတော။ **သုခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ**တိ နအနန္တရာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သုခ-ဒုက္ခာနံ ဟိ အနန္တရပစ္စယတာ ပဋ္ဌာနေ[၄] ပဋိသိဒ္ဓါ။ ယသ္မာ ပန သုခေ အနိရုဒ္ဓေ ဒုက္ခံ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဣဓ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ **ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ**တိ ခေပေတွာ ဂဏ္ဌိတွာ တိဋ္ဌတိ။ **ဥဘတောပက္ခ**နှိ သုခံ ဧကံ ပက္ခံ ဒုက္ခံ ဧကံ ပက္ခနှိ ဧဝံ ဥဘတောပက္ခံ ဟုတွာ။

၃၆၉။ **ဥပ္ပန္နာပိ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ နပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ဘာဝိ-တတ္တာ ကာယဿ။ ဥပ္ပန္နာပိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ နပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ဘာဝိတတ္တာ စိတ္တဿာ**တိ ဧတ္ထ ကာယဘာဝနာ ဝိပဿနာ၊ စိတ္တဘာဝနာ သမာဓိ။ ဝိပဿနာ စ သုခဿ ပစ္စနီကာ၊ ဒုက္ခဿ အာသန္နာ။ သမာဓိ ဒုက္ခဿ ပစ္စနီကော၊ သုခဿ အာသန္နော။ ကထံ ? ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ နိသိန္နဿ ဟိ အဒ္ဓါနေ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ တတ္ထ တတ္ထ အဂ္ဂိဥဋ္ဌာနံ ဝိယ ဟောတိ၊ ကစ္ဆေဟိ သေဒါ မုစ္စန္တိ၊ မတ္ထကတော ဥသုမဝဋ္ဌိဥဋ္ဌာနံ ဝိယ ဟောတီတိ စိတ္တံ ဟညတိ ဝိဟညတိ ဝိပ္ပန္ဒတိ။ ဧဝံ တာဝ ဝိပဿနာ သုခဿ ပစ္စနီကာ၊ ဒုက္ခဿ အာသန္နာ။ ဥပ္ပန္နေ ပန ကာယိကေ ဝါ စေတသိကေ ဝါ ဒုက္ခေ တံ ဒုက္ခံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ သမာပတ္တိံ သမာပန္နဿ သမာပတ္တိက္ခဏေ ဒုက္ခံ ဒူရာပဂတံ ဟောတိ၊ အနပ္ပကံ သုခံ ဩက္ကမတိ၊ ဧဝံ သမာဓိ ဒုက္ခဿ ပစ္စနီကော၊ သုခဿ အာသန္နော။ ယထာ ဝိပဿနာ သုခဿ ပစ္စနီကာ၊ ဒုက္ခဿ အာသန္နာ၊ နတထာ သမာဓိ။ ယထာ သမာဓိ ဒုက္ခဿ ပစ္စနီကော၊ သုခဿ အာသန္နော၊ နစ တထာ ဝိပဿနာတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဥပ္ပန္နာပိ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ နဝ

၁-ဂေါဏရဝိယတ္ထေရော (သီ)
၂-ဌပေတွာ ပက္ကာမိ (သီ၊ သျာ)
၃-သံ ၁-၃၂၀-ပိဋ္ဌေ။
၄-အဘိ ဂ-၃၁၂-ပိဋ္ဌေ။

ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ဘာဝိတတ္တာ ကာယဿ။ ဥပ္ပန္နာပိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ
နပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ဘာဝိတတ္တာ စိတ္တဿာ"တိ။

၃၇၀။ **အာသဇ္ဇ ဥပနီယာ**တိ ဂုဏေ ဃဋ္ဋေတ္ဝာ စေဝ ဥပနေတ္ဝာ စ။ **တံ ဝတ မေ**တိ တံ ဝတ မမ စိတ္တံ။

၃၇၁။ **ကိံ ဟိ နော သိယာ အဂ္ဂိဝေဿနာ**တိ အဂ္ဂိဝေဿန ကိံ နဘဝိဿတိ၊ ဘဝိဿတေဝ၊ မာ ဧဝံ သညီ ဟောဟိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိယေဝ[၁] မေ သုခါပိ ဒုက္ခာပိ ဝေဒနာ၊ ဥပ္ပန္နာယ ပနဿာ အဟံ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌာတုံ နဒေမိ။ ဣဒါနိဿ တမတ္ထံ ပကာသေတုံ ဥပရိ ပသာဒါဝဟံ ဓမ္မဒေသနံ ဒေသေတုကာမော မူလတော ပဋ္ဌာယ မဟာဘိနိက္ခမနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **ဣဓ မေ အဂ္ဂိဝေဿန ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ။ ပ။ တတ္ထေဝ နိသီဒိံ၊ အလမိဒံ ပဓာနာ-ယာ**တိ ဣဒံ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ပါသရာသိသုတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ တတ္ထ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ နိသဇ္ဇာ၊ ဣဓ ဒုက္ကရကာရိကာ။

၃၇၄။ **အလ္လကဋ္ဌ**န္တိ အလ္လံ ဥဒုမ္ဗရကဋ္ဌံ။ **သသ္နေဟ**န္တိ သခီရံ။ **ကာမေဟီ**တိ ဝတ္ထုကာမေဟိ။ **အဂူပကဋ္ဌာ**တိ အနပဂတာ။ **ကာမစ္ဆန္ဒော**တိအာဒီသု ကိလေသကာမောဝ ဆန္ဒကရဏဝသေန **ဆန္ဒော**။ သိနေဟကရဏဝသေန **သ္နေဟော**။ မုစ္ဆာကရဏဝသေန **မုစ္ဆာ**။ ပိပါသာကရဏဝသေန **ပိပါသာ**။ အနုဒဟနဝသေန **ပရိဋ္ဌာဟော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဩပက္ကမိကာ**တိ ဥပက္ကမနိဗ္ဗတ္တာ။ **ဉာဏာယ ဒဿနာယ**[၂] **အနုတ္တရာယ သမ္ဗောဓာယာ**တိ သဗ္ဗံ လောကုတ္တရမဂ္ဂဝေဝစနမေဝ။

ဣဒံ ပနေတ္ထ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ—အလ္လံ သခီရံ ဥဒုမ္ဗရကဋ္ဌံ ဝိယ ဟိ ကိလေသကာမေန ဝတ္ထုကာမတော အနိဿဋပုဂ္ဂလာ၊ ဥဒကေ ပက္ခိတ္တဘာဝေါ ဝိယ ကိလေသကာမေန တိန္တတာ၊ မန္ဆနေနာပိ အဂ္ဂိနော အနဘိနိဗ္ဗတ္တနံ ဝိယ ကိလေသကာမေန ဝတ္ထုကာမတော အနိဿဋာနံ ဩပက္ကမိကာဟိ ဝေဒနာဟိ လောကုတ္တရမဂ္ဂဿ အနဓိဂမော၊ အမန္ဆနေနာပိ အဂ္ဂိနော အနဘိနိဗ္ဗတ္တနံ ဝိယ တေသံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝိနာပိ ဩပက္ကမိကာဟိ ဝေဒနာဟိ လောကုတ္တရမဂ္ဂဿ အနဓိဂမော။ ဒုတိယဥပမာပိ ဣမိနာဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ ပုရိမာ သပုတ္တဘရိယပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဥပမာ၊ ပစ္ဆိမာ ဗြာဟ္မဏဓမ္မိကပဗ္ဗဇ္ဇာယ။

၁-ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝ (သျာ၊က) ၂-ဉာဏဒဿနာယ (မ-ဋ္ဌ ၁-၃၂၈-ပိဋ္ဌေ)

၃၇၆။ တတိယဥပမာယ **ကောဋ္ဌာပ**န္တိ ဆိန္နသိနေဟံ နိရာပံ။ **ထလေ နိက္ခိတ္တ**န္တိ ပဗ္ဗတထလေ ၀ါ ဘူမိထလေ ၀ါ နိက္ခိတ္တံ။ ဧတ္ထောပိ ဣဒံ ဩပမ္မ-သံသန္ဒနံ—သုက္ခကောဋ္ဌာပကဋ္ဌံ ဝိယ ဟိ ကိလေသကာမေန ဝတ္ထုကာမတော နိဿဋ္ဌပုဂ္ဂလာ၊ အာရကာ ဥဒကာ ထလေ နိက္ခိတ္တဘာဝေါ ဝိယ ကိလေသ-ကာမေန အတိန္တတာ။ မန္ဆနေနာပိ အဂ္ဂိနော အဘိနိဗ္ဗတ္တနံ ဝိယ ကိလေသ-ကာမေန ဝတ္ထုကာမတော နိဿဋ္ဌာနံ အဗ္ဘောကာသိကနေသဇ္ဇိကာဒိဝသေန ဩပက္ကမိကာဟိပိ ဝေဒနာဟိ လောကုတ္တရမဂ္ဂဿ အဓိဂမော၊ အညဿ ရုက္ခဿ သုက္ခသာခါယ သဒ္ဓိံ ဃံသနမတ္တေနေဝ အဂ္ဂိနော အဘိနိဗ္ဗတ္တနံ ဝိယ ဝိနာပိ ဩပက္ကမိကာဟိ ဝေဒနာဟိ သုခါယေဝ ပဋိပဒါယ လောကုတ္တရမဂ္ဂဿ အဓိ-ဂမောတိ။ အယံ ဥပမာ ဘဂဝတာ အတ္တနော အတ္ထာယ အာဟဋ္ဌာ။

၃၇၇။ ဣဒါနိ အတ္တနော ဒုက္ကရကာရိကံ ဒဿေန္တော **တဿ မယ္ဟန္တိ**-အာဒိမာဟ။ ကိံ ပန ဘဂဝါ ဒုက္ကရံ အကတ္ဝာ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိတုံ န သမတ္ထောတိ။ ကဘ္ဝာပိ အကတ္ဝာပိ သမတ္ထောဝ။ အထ ကသ္မာ အကာသီတိ? သဒေဝကဿ လောကဿ အတ္တနော ပရက္ကမံ ဒဿေဿာမိ။ သော စ မံ ဝီရိယနိမ္မထနဂုဏော ဟာသေဿတီတိ။ ပါသာဒေ နိသိန္နောယေဝ ဟိ ပဝေဏိအာဂတံ ရဇ္ဇံ လဘိတ္ဝာပိ ခတ္တိယော န တထာပမုဒိတော ဟောတိ၊ ယထာ ဗလကာယံ ဂဟေတ္ဝာ သင်္ဂါမေ ဒ္ဝေ တယော သမ္ပဟာရေ ဒတ္ဝာ အမိတ္တမထနံ ကတ္ဝာ ပတ္တရဇ္ဇော၊ ဧဝံ ပတ္တရဇ္ဇဿ ဟိ ရဇ္ဇသိရိံ အနုဘဝန္တဿ ပရိသံ ဩလော-ကေတ္ဝာ အတ္တနော ပရက္ကမံ အနုဿရိတ္ဝာ "အသုကဋ္ဌာနေ အသုကကမ္မံ ကတ္ဝာ အသုကဋ္ဌ အသုကဋ္ဌ အမိတ္တံ ဧဝံ ဝိဇ္ဇိတ္ဝာ ဧဝံ ပဟရိတ္ဝာ ဣမံ ရဇ္ဇသိရိံ ပတ္တော-သ္မီ"တိ စိန္တယတော ဗလဝသောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝမေဝံ ဘဂဝါပိ သဒေ-ဝကဿ လောကဿ ပရက္ကမံ ဒဿေဿာမိ၊ သော ဟိ မံ ပရက္ကမော အတိ-ဝိယ ဟာသေဿတိ၊ သောမနဿံ ဥပ္ပါဒေဿတီတိ ဒုက္ကရံ အကာသိ။

အပိစ ပစ္ဆိမံ ဇနတံ အနုကမ္ပမာနောပိ အကာသိယေဝ၊ ပစ္ဆိမာ ဟိ ဇနတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာပိ ပဓာနံ ပဒဟိတ္ဝာဝ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပတ္တော၊ ကိမင်္ဂ ပန မယန္တိ ပဓာနဝီရိယံ ကတ္တဗ္ဗံ မညိဿတိ၊ ဧဝံ သန္တေ ခိပ္ပမေဝ ဇာတိဇရာမရ-ဏဿ အန္တံ ကရိဿတီတိ ပစ္ဆိမံ ဇနတံ အနုကမ္ပမာနော အကာသိယေဝ။

ဒန္တေဘိဒန္တမာဓာယာတိ ဟေဋ္ဌာဒန္တေ ဥပရိဒန္တံ ဌပေတ္ဝာ။ **စေတသာ စိတ္တ**န္တိ ကုသလစိတ္တေန အကုသလစိတ္တံ။ **အဘိနိဂ္ဂဏ္ဍေယျ**န္တိ နိဂ္ဂဏ္ဍေယျံ။

အာဘိနိပ္ပိဇ္ဇေယျန္တိ နိပ္ပိဇ္ဇေယ္ယုံ။ **အာသန္တာပေယျန္တိ** တာပေတ္ဝာ ဝိရိယနိမ္မထနံ ကရေယ္ယုံ။ **သာရဇ္ဇေါတိ** သဒ္ဓရထော။ **ပဓာနာဘိတုန္နသာ**တိ ပဓာနေန အဘိတုန္နသ၊ ဝိဒ္ဓသ သတောတိ အတ္ထော။

၃၇၈။ **အပ္ပါဏကန္တိ** နိရဿာသကံ။ **ကမ္မာရဂဋရိယာ**တိ ကမ္မာရသ ဂဋရနာဋ္ဌိယာ။ **သီသဝေဒနာ ဟောန္တီ**တိ ကုတောစိ နိက္ခမိတုံ အလဘမာနေဟိ ဝါတေဟိ သမုဋ္ဌာပိတာ ဗလဝတိယော သီသဝေဒနာ ဟောန္တိ။ **သီသဝေဒံ ဒဒေယျာ**တိ သီသဝေဒနံ ဒဒေယျ။ **ဒေဝတာ**တိ ဗောဓိသတ္တသ စက်မန-ကောဋ္ဌိယံ, ပဏ္ဏာသာလပရိဝေဏာသာမန္တာ စ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ။

တဒါ ကိရ ဗောဓိသတ္တသ အဓိမတ္တေ ကာယဒါဟေ ဥပ္ပန္နေ မုဆ္ဆာ ဥဒပါဒိ။ သော စက်မေဝ နိသိန္နော ဟုတ္ဝာ ပဟတိ။ တံ ဒိသွာ ဒေဝတာ ဧဝမာဟံသု "ဝိဟာရောဘ္ဂေဝ သော အရဟတော"တိ၊ "အရဟန္တော နာမ ဧဝရူပါ ဟောန္တိ မတကသဒိသာ"တိ လဒ္ဓိယာ ဝဒန္တိ။ တတ္ထ ယာ ဒေဝတာ "ကာလက်တော"တိ အာဟံသု၊ တာ ဂန္ဒွာ သုဒ္ဓါဒနမဟာရာဇဿ အာရော-စေသုံ "တုမှာကံ ပုတ္တော ကာလက်တော"တိ။ မမ ပုတ္တော ဗုဒ္ဓေါ ဟုတ္ဝာ ကာလက်တော၊ နော အဟုတ္ဝာတိ။ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိတုံ နာသက္ခိ၊ ပဓာနဘူမိ-ယံယေဝ ပတိတ္ဝာ ကာလက်တောတိ။ နာဟံ သဒ္ဒဟာမိ၊ မမ ပုတ္တသ ဗောဓိံ အပတ္ဝာ ကာလက်ိရိယာ နာမ နတ္ထိတိ။

အပရဘာဂေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတ္ဝာ အနုပုဗ္ဗေန ရာဇဂဟံ ဂန္ဒွာ ကဠိလဝတ္ထုံ အနုပ္ပတ္တသ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ပါသာဒံ အာရောပေတ္ဝာ ယာဂုခဇ္ဇကံ ဒတ္ဝာ အန္တရာဘတ္တသမယေ တေမတ္တံ အာရော-စေသိ၊ တုမှာကံ ဘဂဝါ ပဓာနကရဏကာလေ ဒေဝတာ အာဂန္ဒွာ "ပုတ္တော တေ မဟာရာဇ ကာလက်တော"တိ အာဟံသူတိ။ ကိံ သဒ္ဒဟသိ မဟာရာ-ဇာတိ။ န ဘဂဝါ သဒ္ဒဟိန္တိ။ ဣဒါနိ မဟာရာဇ သုဝိနပ္ပဋိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌရိယာနိ ပဿန္တော ကိံ သဒ္ဒဟိဿသိ၊ အဟမ္ပိ ဗုဒ္ဓေါ ဇာတော၊ တွမ္ပိ ဗုဒ္ဓဝိတာ ဇာတော၊ ပုဗ္ဗေ ပန မယှံ အပရိပက္ကေ ဉာဏေ ဗောဓိစရိယံ စရန္တသ ဓမ္မပါလကုမာရကာလေပိ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဟေတုံ ဂတသ "တုမှာကံ ပုတ္တော ဓမ္မပါလကုမာရော ကာလက်တော၊ ဣဒမဿ အဋ္ဌိ"တိ ဋ္ဌကဋ္ဌိံ အာဟရိတ္ဝာ ဒဿေသုံ၊ တဒါပိ တုမ္ဟေ "မမ ပုတ္တသ အန္တရာမရဏံ နာမ နတ္ထိ၊ နာဟံ သဒ္ဒဟာမိ"တိ အဝေါစုတ္ထ မဟာရာဇာတိ ဣမိဿာ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ ဘဂဝါ မဟာဓမ္မပါလဇာတကံ ကထေသိ။

၃၇၉။ **မာ ခေါ တွံ မာရိသာ**တိ သမ္ပိယာယမာနာ အာဟံသု။ ဒေဝတာနံ ကိရာယံ ပိယမနာပဝေါဟာရော၊ ယဒိဒံ မာရိသာတိ။ **အဇ္ဇိတ**န္တိ[၁] အဘောဇနံ။ **ဟလန္တိ ဝဒါမီ**တိ အလန္တိ ဝဒါမိ၊ အလံ ဣမိနာ ဧဝံ မာ ကရိတ္ထ၊ ယာပေဿာ-မဟန္တိ ဧဝံ ပဋိသေဓေမီတိ အတ္ထော။

၃၈၀-၁။ **မဂ်ရစ္ဆဝီ**တိ မဂ်ရမစ္ဆစ္ဆဝိ။ **တောဝ ပရမ**န္တိ တာသမ္ပိ ဝေဒနာနံ ဧတံယေဝ ပရမံ ဥတ္တမံ ပမာဏံ။ **ပိတု သက္ကဿ ကမ္မန္တေ။ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတာ**တိ ရညော ကိရ ဝပ္ပမင်္ဂလဒိဝသော နာမ ဟောတိ၊ တဒါ အနေကပ္ပကာရံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒေန္တိ၊ နဂရဝီထိယော သောဓာပေတ္ဝာ ပုဏ္ဏဃဋေ ဌပါပေတ္ဝာ ဓဇပဋာကာဒယော ဥဿာပေတ္ဝာ သကလနဂရံ ဒေဝဝိမာနံ ဝိယ အလင်္ကရောန္တိ၊ သဗ္ဗေ ဒါသကမ္မကရာဒယော အဟတဝတ္ထနိဝတ္ထာ ဂန္ဓမာလာဒိပဋိမဏ္ဍိတာ ရာဇကုလေ သန္ဓိပတန္တိ။ ရညော ကမ္မန္တေ နင်္ဂလသတသဟဿံ ယောဇီယတိ၊ တသ္မိံ ပန ဒိဝသေ ဧကေန ဦနံ အဌသတံ ယောဇေန္တိ၊ သဗ္ဗနင်္ဂလာနိ သဒ္ဓိံ ဗလိဗဒ္ဒရသ္မိယောတ္တေဟိ ဇာဏု-ဿောဏိဿ ရထော ဝိယ ရဇတပရိက္ခိတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ ရညော အာလမ္မနနင်္ဂလံ ရတ္တသုဝဏ္ဏပရိက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ ဗလိဗဒ္ဒါနံ သိင်္ဂါနိပိ ရသ္မိပတောဒါပိ သုဝဏ္ဏ-ပရိက္ခိတ္တာ ဟောန္တိ၊ ရာဇာ မဟာပရိဝါရေန နိက္ခမန္တော ပုတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ အဂမာသိ။

ကမ္မန္တဌာနေ ဧကော ဇမ္မုရုက္ခော ဗဟလပတ္တပလာသော သန္ဒစ္ဆာယော[၂] အဟောသိ၊ တဿ ဟေဌာ ကုမာရဿ သယနံ ပညပေတ္ဝာ ဥပရိ သုဝဏ္ဏ-တာရကခစိတံ ဝိတာနံ ဗန္ဓာပေတ္ဝာ သာဏိပါကာရေန ပရိက္ခိပါပေတ္ဝာ အာရက္ခံ ဌပေတ္ဝာ ရာဇာ သဗ္ဗာလင်္ကာရံ အလင်္ကရိတ္ဝာ အမစ္စဂဏပရိဝုတော နင်္ဂလကရဏဌာနံ အဂမာသိ၊ တတ္ထ ရာဇာ သုဝဏ္ဏနင်္ဂလံ ဂဏ္ဍာတိ။ အမစ္စာ ဧကေနူနအဌသတရဇတနင်္ဂလာနိ ဂဟေတ္ဝာ ဣတော စိတော စ ကသန္တိ၊ ရာဇာ ပန ဩရတော ပါရံ ဂစ္ဆတိ၊ ပါရတော ဝါ ဩရံ ဂစ္ဆတိ၊ ဧတသ္မိံ ဌာနေ မဟာသမ္ပတ္တိ ဟောတိ၊ ဗောဓိသတ္တံ ပရိဝါရေတ္ဝာ နိသိန္နာ ဓာတိယော ရညော သမ္ပတ္တိံ ပဿိဿာမာတိ အန္တောသာဏိတော ဗဟိ နိက္ခန္တာ။ ဗောဓိသတ္တော ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တော ကဠိ အဒိသ္ဝာ ဝေဂေန ဥဌာယ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္ဝာ အာနာပါနေ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ပဌမဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ ဓာတိယော ခဇ္ဇဘောဇ္ဇန္တရေ ဝိစရမာနာ ထောကံ စိရာယိံသု၊

၁-အဇဒ္ဓုကန္တိ (သီ) ၂-ဃနစ္ဆာယော (က)

သေသရုက္ခာနံ ဆာယာ နိဝတ္တာ၊ တဿ ပန ရုက္ခဿ ပရိမဏ္ဍလာ ဟုတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ ဓာတိယော အယျပုတ္တော ဧကကောတိ ဝေဂေန သာဏိံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ အန္တော ပဝိသမာနာ ဗောဓိသတ္တံ သယနေ ပလ္လင်္ကေန နိသိန္နံ တဉ္စ ပါဋိဟာရိယံ ဒိသ္ဝာ ဂန္ဒာ ရညော အာရောစယိံသု "ကုမာရော ဒေဝ ဧဝံ နိသိန္နော အညေသံ ရုက္ခာနံ ဆာယာ နိဝတ္တာ၊ ဇမ္ဗုရုက္ခဿ ပရိမဏ္ဍလာ ဋ္ဌိတာ"တိ။ ရာဇာ ဝေဂေနာဂန္ဒာ ပါဋိဟာရိယံ ဒိသ္ဝာ "ဣဒံ တေ တာတ ဒုတိယံ ဝန္ဒန"န္တိ ပုတ္တံ ဝန္ဒိ။ ဣဒမေတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ပိတု သက္ကဿ ကမ္မန္တေ။ပ။ ပဋမဇ္ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတာ"တိ။ **သိယာ နု ခေါ ဧသော မဂ္ဂေါ ဗောဓာယာ**တိ ဘဝေယျ နု ခေါ ဧတံ အာနာပါနဿတိပဋမဇ္ဈာနံ ဗုဇ္ဈနတ္ထာယ မဂ္ဂေါတိ။ **သတာနုသာရိဝိညာဏ**န္တိ နယိဒံ ဗောဓာယ မဂ္ဂေါ ဘဝိဿတိ၊ အာနာပါနဿတိပဋမဇ္ဈာနံ ပန ဘဝိဿတီတိ ဧဝံ ဧကံ ဒွေ ဝါရေ ဥပ္ပန္ဒ-သတိယာ အနန္တရံ ဥပ္ပန္ဒဝိညာဏံ သတာနုသာရိဝိညာဏံ နာမ။ **ယံ တံ သုခ**န္တိ ယံ တံ အာနာပါနဿတိပဋမဇ္ဈာနသုခံ။

၃၈၂။ **ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောန္တီ**တိ ပဏ္ဍသာလပရိဝေဏသမ္မဇ္ဇနာဒိဝတ္တံ-ကရဏေန ဥပဋ္ဌိတာ ဟောန္တိ။ **ဗာဟုလ္လိကော**တိ ပစ္စယဗာဟုလ္လိကော။ **အာဝတ္တော ဗာဟုလ္လာယာ**တိ ရသဂိဒ္ဓေါ ဟုတ္ဝာ ပဏီတပိဏ္ဍပါတာဒီနံ အတ္ထာယ အာဝတ္တော။ **နိဗ္ဗိဇ္ဇ ပက္ကမိံသူ**တိ ဥက္ကဏ္ဍိတ္ဝာ ဓမ္မနိယာမေနေဝ ပက္ကန္တာ ဗောဓိသတ္တဿ သမ္ဗောဓိံ ပတ္တကာလေ[၁] ကာယဝိဝေကဿ ဩကာသဒါနတ္ထံ ဓမ္မတာယ ဂတာ၊ ဂစ္ဆန္တာ စ အညဋ္ဌာနံ အဂန္ဒာ ဗာရာဏသိမေဝ အဂမံသု။ ဗောဓိသတ္တော တေသု ဂတေသု အဒ္ဓမာသံ ကာယဝိဝေကံ လဘိတ္ဝာ ဗောဓိ-မဏ္ဍေ အပရာဇိတပလ္လင်္ကေ[၂] နိသီဒိတ္ဝာ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိ။

၃၈၃။ **ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟီ**တိအာဒိ ဘယဘေရဝေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၃၈၇။ **အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟ**န္တိ အယံ ပါဋိယေက္ကော အနုသန္ဓိ။ နိဂဏ္ဌော ကိရ စိန္တေသိ "အဟံ သမဏံ ဂေါတမံ ဧကံ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိံ၊ သမဏော ဂေါတမော 'အပရာပိ မံ အဂ္ဂိဝေဿန အပရာပိ မံ အဂ္ဂိဝေဿနာ'တိ ပရိယော-သာနံ အဒသေန္တော ကထေတိယေဝ၊ ကုပိတော နု ခေါ"တိ။ အထ ဘဂဝါ အဂ္ဂိဝေဿန တထာဂတေ အနေကသတာယ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တေ

၁-သမ္ဗောဓိသတ္တကာလေ (က) ၂-အပရာဇိတပလ္လင်္ကေန (သီ၊ သျာ)

ကုပိတော သမဏော ဂေါတမောတိ ဧကောပိ ဝတ္တာ နတ္ထိ၊ ပရေသံ ဗောဓ-နတ္ထာယ ပဋိဝိဇ္ဈနတ္ထာယ ဧဝ တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ ဒဿေန္တော ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **အာရဗ္ဘာ**တိ သန္ဓာယ။ **ယာဝဒေဝါ**တိ ပယောဇနဝိဓိ[၁] ပရိစ္ဆေဒနိယမနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ပရေသံ ဝိညာပနမေဝ တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနာယ ပယောဇနံ၊ တသ္မာ နဲ ဧကဿေဝ ဒေသေတိ၊ ယတ္တကာ ဝိညာတာရော အတ္ထိ၊ သဗ္ဗေသံ ဒေသေတီတိ။ **တသ္မိံ ယေဝ ပုရိမသ္မိ**န္တိ ဣမိနာ ကိံ ဒဿေတီတိ? သစ္စကော ကိရ စိန္တေသိ "သမဏော ဂေါတမော အဘိရူပေါ ပါသာဒိကော သုဖုသိတံ ဒန္တာဝရဏံ,ဇိဝှါ မုဒုကာ,မဓုရံ ဝါက္ကရဏံ, ပရိသံ ရဉ္ဇေန္တော[၂] မညေ ဝိစရတိ၊ အန္တော ပနဿ စိတ္တေကဂ္ဂတာ နတ္ထိ"တိ။ အထ ဘဂဝါ အဂ္ဂိဝေဿန နဲ တထာဂတော ပရိသံ ရဉ္ဇေန္တော ဝိစရတိ၊ စက္ကဝါဋ္ဌပရိယန္တာယပိ ပရိသာယ တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ အသလ္လီနော အနုပလိတ္တော ဧတ္တေကံ ဧကဝိဟာရီ သုညတဖလသမာပတ္တိံ အနုယုတ္တောတိ ဒဿေတုံ ဧဝမာဟ။

အဇ္ဈတ္တမေဝါတိ ဂေါစရဇ္ဈတ္တမေဝ။ **သန္ဓိသာဒေမီ**တိ သန္ဓိသီဒါပေမိ၊ တထာဂတော ဟိ ယသ္မိံ ခဏေ ပရိသာ သာဓုကာရံ ဒေတိ၊ တသ္မိံ ခဏေ ပုဗ္ဗာဘောဂေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ၊ သာဓုကာရသဒ္ဒဿ နိဂ္ဃေါသေ အဝိစ္ဆိန္ဒေယေဝ[၃] သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ဌိတဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ ဘဝင်ပရိဝါသော လဟုကော ဟောတီတိ အဿာသ-ဝါရေ ပဿာသဝါရေ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇန္တိ။ **ယေန သုဒံ နိစ္စကပ္ပ**န္တိ ယေန သုညေန ဖလသမာဓိနာ နိစ္စကာလံ ဝိဟရာမိ၊ တသ္မိံ သမာဓိနိမိတ္တေ စိတ္တံ သဏ္ဌပေမိ သမာဒဟာမီတိ ဒဿေတိ။

ဩကပ္ပနိယမေတန္တိ သဒ္ဒဟနိယမေတံ။ ဧဝံ ဘဂဝတော ဧကဂ္ဂစိတ္တတံ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ ဣဒါနိ အတ္တနော ဩဝဋ္ဌိကသာရံ ကတ္ဝာ အာနီတပဉ္ဍံ ပုစ္ဆန္တော **အဘိဇာနာတိ ခေါ ပန ဘဝံ ဂေါတမော ဒိဝါ သုပိတာ**တိ အာဟ။ ယထာ ဟိ သုနခေါ နာမ အသမ္ဘိန္ဒခီရပက္ကပါယသံ သပ္ပိနာ ယောဇေတ္ဝာ ဥဒရပူရံ ဘောဇိတောပိ ဂူထံ ဒိသ္ဝာ အခါဒိတ္ဝာ ဂန္တုံ နဲ သက္ကာ၊ အခါဒမာနော ဃာယိတ္ဝာပိ ဂစ္ဆတိ၊ အဃာယိတ္ဝာဝ ဂတဿ ကိရဿ သီသံ ရုဇ္ဇတိ၊ ဧဝမေဝံ ဣမဿပိ သတ္ထာ အသမ္ဘိန္ဒခီရပက္ကပါယသသဒိသံ အဘိနိက္ခမနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အာသဝက္ခယာ ပသာဒနီယံ ဓမ္မဒေသနံ ဒေသေတိ။ ဧတဿ ပန ဧဝရူပံ

၁-ပယောဇနာဝဓိ (သီ) ၂-ရဇ္ဇန္တော (သျာ)

၃-အနုပစ္ဆိန္ဒေယေဝ (သီ)၊ အပရိစ္ဆိန္ဒေယေဝ (သျာ)

ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ သတ္ထရိ ပသာဒမတ္တမ္ပိ နဉပ္ပန္နံ၊ တသ္မာ ဩဝဋ္ဌိကသာရံ ကတ္ဝာ အာနီတပဉ္ဍံ အပုစ္ဆိတ္ဝာ ဂန္တုံ အသက္ကောန္တော ဧဝမာဟ။ တတ္ထ ယသ္မာ ထိနမိဒ္ဓံ သဗ္ဗခီဏာသဝါနံ အရဟတ္တမဂ္ဂေနေဝ ပဟီယတိ၊ ကာယဒရထော ပန ဥပါဒိန္နကေပိ ဟောတိ အနုပါဒိန္နကေပိ။ တထာ ဟိ ကမလုပ္ပလာဒီနိ ဧကသ္မိံ ကာလေ ဝိကသန္တိ၊ ဧကသ္မိံ မကုလာနိ ဟောန္တိ၊ သာယံ ကေသဉ္ဇိ ရုက္ခာနမ္ပိ ပတ္တာနိ ပတိလီယန္တိ၊ ပါတော ဝိပ္ပါရိကာနိ ဟောန္တိ။ ဧဝံ ဥပါဒိန္နကသ ကာယသ ဒရထောယေဝ ဒရထဝသေန ဘဝဂ်သောတဉ္ဇ ဣဓ နိဒ္ဒါတိ အဓိပ္ပေတံ၊ တံ ခီဏာသဝါနမ္ပိ ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယ "အဘိဇာနာမဟ" နွိ-အာဒိမာဟ။ **သမ္မောဟဝိဟာရသ္မိံ ဝဒန္တီ**တိ သမ္မောဟဝိဟာရောတိ ဝဒန္တိ။

၃၈၉။ **အာသဇ္ဇ အာသဇ္ဇာ**တိ ဃဋ္ဌေတ္ဝာ ဃဋ္ဌေတ္ဝာ။ **ဥပနီတေဟီ**တိ ဥပနေတ္ဝာ ကထိတေဟိ။ **ဝစနပ္ပထေဟီ**တိ ဝစနေဟိ။ **အဘိနန္ဒိတ္ဝာ အနုမောဒိတ္ဝာ**တိ အလန္တိ စိတ္တေန သမ္ပဋိစ္ဆန္တော အဘိနန္ဒိတ္ဝာ ဝါစာယပိ ပသံသန္တော အနုမောဒိတ္ဝာ။ ဘဂဝတာ ဣမသ နိဂဏ္ဌသ ဒ္ဝေ သုတ္တာနိ ကထိတာနိ။ ပုရိမသုတ္တံ ဧကော ဘာဏဝါရော၊ ဣဒံ ဒိယဓုာ၊ ဣတိ အဓုတိယေ ဘာဏဝါရေ သုတ္ဝာပိ အယံ နိဂဏ္ဌော နေဝ အဘိသမယံ ပတ္တော၊ နပဗ္ဗဇိတော၊ နသရဏေသု ပတိဋ္ဌိတော။ ကသ္မာ ဧတသ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေသီတိ? အနာဂတေ ဝါသနတ္ထာယ။ ပသတိ ဟိ ဘဂဝါ "ဣမသ ဣဒါနိ ဥပနိသယော နတ္ထိ၊ မယှံ ပန ပရိနိဗ္ဗာနတော သမဓိကာနံ ဒ္ဝိန္နံ ဝသသတာနံ အစ္စယေန တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ သာသနံ ပတိဋ္ဌဟိသတိ၊ တတြာယံ ကုလဃရေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ သမ္ပတ္တေ ကာလေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ တီဏိ ပိဋကာနိ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဝိပသနံ ဝဓုတ္ဝာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ ကာဋ္ဌဗုဒ္ဓရက္ခိတော နာမ မဟာခီဏာသဝေါ ဘဝိသတီ"တိ။ ဣဒံ ဒိသ္ဝာ အနာဂတေ ဝါသနတ္ထာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

သောပိ တတ္ထေဝ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပမှိ သာသနေ ပတိဋ္ဌိတေ ဒေဝလောကတော စဝိတ္ဝာ ဒက္ခိဏဂိရိဝိဟာရသ ဘိက္ခာစာရဂါမေ ဧကသ္မိံ အမစ္စကုလေ နိဗ္ဗတ္တော ပဗ္ဗဇ္ဇာသမတ္ထယောဗ္ဗနေ[၁] ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဂဏံ ပရိဟရန္တော မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ဥပဇ္ဈာယံ ပသိတုံ အဂမာသိ၊ အထသ ဥပဇ္ဈာယော သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ စောဒေသာမီတိ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ အာဂတေန တေန သဒ္ဓိံ မုခံ ဒတ္ဝာ ကထာမတ္တမ္ပိ နအကာသိ။ သော ပစ္စူသသမယေ ဝုဋ္ဌာယ ထေရသ သန္တိကံ ဂန္တ္ဝာ "တုမှေ ဘန္တေ မယိ ဂန္ထကမ္မံ ကတ္ဝာ တုမှာကံ သန္တိကေ အာဂတေ မုခံ[၂] ဒတ္ဝာ ကထာမတ္တမ္ပိ

၁-ပဗ္ဗဇ္ဇာသမတ္ထေ ဝယေ (သီ) ၂-အာဂတေ ကသ္မာ မုခံ (သျာ၊က)

နဲ ကရိတ္တ၊ ကော မယ့ံ ဒေါသော"တိ ပုစ္ဆိ။ ထေရော အာဟ "တွံ အာဝုသော ဗုဒ္ဓရက္ခိတ ဧတ္တကေနေဝ 'ပဗ္ဗဇ္ဇာကိစ္စံ မေ မတ္တကံ ပတ္တ'နွိ သည့် ကရောသီ"တိ။ ကိံ ကရောမိ ဘန္တေတိ။ ဂဏ်ံ ဝိနောဒေတွာ တွံ ပပဉ္စံ ဆိန္ဒိတွာ စေတိယ-ပဗ္ဗတဝိဟာရံ[၁] ဂန္တွာ သမဏဓမ္မံ ကရောဟီတိ။ သော ဥပဇ္ဈာယဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ ပုညဝါ ရာဇပူဇိတော ဟုတွာ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝါရော စေတိယပဗ္ဗတဝိဟာရေ ဝသိ။

တသ္မိံ ဟိ ကာလေ တိဿမဟာရာဇာ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောန္တော စေတိယပဗ္ဗတေ ရာဇလေဏေ ဝသတိ။ သော ထေရဿ ဥပဋ္ဌာကဘိက္ခုနော သည့် အဒါသိ "ယဒါ မယ့ံ အယျော ပဉ္ဇံ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ ဓမ္မံ ဝါ ကထေတိ၊ တဒါ မေ သည့် ဒဒေယျာထာ"တိ။ ထေရောပိ ဧကသ္မိံ ဓမ္မဿဝနဒိဝသေ ဘိက္ခု-သံဃပရိဝါရော[၂] ကဏ္ဍကစေတိယဂ်ဏ် အာရုယ့ စေတိယံ ဝန္ဒိတွာ ကာဋ္ဌတိမ္ဗရု-ရုက္ခမူလေ[၃] အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ဧကော ပိဏ္ဍပါတိကတ္ထေရော ကာဋ္ဌကာရာမ-သုတ္တန္တေ[၄] ပဉ္ဇံ ပုစ္ဆိ။ ထေရော နနု အာဝုသော အဇ္ဇ ဓမ္မဿဝနဒိဝသောတိ အာဟ။ အာမ ဘန္တေ ဓမ္မဿဝနဒိဝသောတိ။ တေန ဟိ ပိဋ္ဌကံ အာနေထ၊ ဇ္ဇဝေ နိသိန္နာ ဓမ္မဿဝနံ ကရိဿာမာတိ။ အထဿ ရုက္ခမူလေ အာသနံ ပညပေတွာ အဒံသု။ ထေရော ပုဗ္ဗဂါထာ ဝတွာ ကာဋ္ဌကာရာမသုတ္တံ အာရဘိ။ သောပိဿ ဥပဋ္ဌာကဒဟရော ရညော သည့် ဒါပေသိ[၅]။ ရာဇာ ပုဗ္ဗဂါထာသု အနိဋ္ဌိတာသုယေဝ ပါပုဏိ၊ ပတွာ စ အညာတကဝေသေနေဝ ပရိသန္တေ ဌတွာ တိယာမရတ္တိံ ဋ္ဌိတကောဝ ဓမ္မံ သုတွာ ထေရဿ ဇ္ဇဒမဝေါစ ဘဂဝါတိ ဝစနကာလေ သာဓုကာရံ အဒါသိ။ ထေရော ဥတွာ ကဒါ အာဂတောသိ မဟာရာဇာတိ ပုစ္ဆိ။ ပုဗ္ဗဂါထာ ဩသာရဏကာလေယေဝ ဘန္တေတိ။ ဒုက္ကရံ တေ မဟာရာဇ ကတန္တိ။ နယိဒံ ဘန္တေ ဒုက္ကရံ၊ ယဒိ ပန မေ အယျဿ ဓမ္မကထံ အာရဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ ဧကပဒေပိ အညဝိဟိတဘာဝေါ အဟောသိ၊ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပဿ ပတောဒယဋ္ဌိနိတုဒနမတ္တေပိ ဌာနေ သာမိဘာဝေါ နာမ မေ မာ ဟောတူတိ သပထံ အကာသိ။

တသ္မိံ ပန သုတ္တေ ဗုဒ္ဓဂုဏာ ပရိဒီပိတာ၊ တသ္မာ ရာဇာ ပုစ္ဆိ "ဧတ္တကာဝ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓဂုဏာ,ဥဒါဟု အညေပိ အတ္ထီ"တိ။ မယာ ကထိတတော မဟာရာဇ အကထိတမေဝ ဗဟု အပ္ပမာဏန္တိ။ ဥပမံ ဘန္တေ ကရောထာတိ။ ယထာ

၁-ဝါတကသိတပဗ္ဗတဝိဟာရံ (သီ)
၂-ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော (သျာ)
၃-ကာလမ္ဗရိရုက္ခမူလေ (က)၊ ကာဋ္ဌဒုမ္ဗရိရုက္ခမူလေ (သျာ)
၄-ကာလာမသုတ္တန္တေ (သျာ)
၅-အဒါသိ (သျာ၊က)

မဟာရာဇ ကရိသသဟာသမတ္တေ သာလိကေ္ခတ္တေ ဧကသာလိသိသတော အဝသေသသာလိယေဝ ဗဟူ၊ ဧဝံ မယာ ကထိတဂုဏာ အပ္ပါ၊ အဝသေသာ ဗဟူတိ။ အပရမ္ပိ ဘဇ္ဇေ ဥပမံ ကရောထာတိ။ ယထာ မဟာရာဇ မဟာဂဂ်ါယ ဩဃပုဏ္ဏာယ သူစိပါသိံ သမ္မုခံ ကရေယျ၊ သူစိပါသေန ဂတဥဒကံ အပ်ံ၊ သေသံ ဗဟု၊ ဧဝမေဝ မယာ ကထိတဂုဏာ အပ္ပါ၊ အဝသေသာ ဗဟူတိ။ အပရမ္ပိ ဘဇ္ဇေ ဥပမံ ကရောထာတိ။ ဣဓ မဟာရာဇ စာတကသကုဏာ[1] နာမ အာကာသေ ကီဠန္တာ ဝိစရန္တိ၊ ခုဒ္ဒကာ သာ သကုဏာတိ၊ ကိံ နု ခေါ တသ္မ သကုဏသ္မ အာကာသေ ပက္ခပသာရဏဋ္ဌာနံ ဗဟု၊ အဝသေသော အာကာသော အပ္ပေါတိ။ ကိံ ဘဇ္ဇေ ဝဒထ၊ အပ္ပေါ တသ္မ ပက္ခပသာရဏော-ကာသော၊ အဝသေသော၀ ဗဟူတိ။ ဧဝမေဝ မဟာရာဇ အပ္ပကာ မယာ ဗုဒ္ဓဂုဏာ ကထိတာ၊ အဝသေသာ ဗဟူ အနန္တာ အပ္ပမေယျာတိ။ သုကထိတံ ဘဇ္ဇေ အနန္တာ ဗုဒ္ဓဂုဏာ အနန္တေနေဝ အာကာသေန ဥပမိတာ၊ ပသန္နာ မယံ အယျသ၊ အနုစ္ဆဝိကံ ပန ကာတုံ နာ သက္ကောမ၊ အယံ မေ ဒုဂ္ဂတပဏ္ဏာ-ကာရော၊ ဣမသ္မိံ တမ္မပဏ္ဏိဒိပေ ဣမံ တိယောဇနသတိကံ[2] ရဇ္ဇံ အယျသ ဒေမာတိ။ တုမ္ဟေဟိ မဟာရာဇ အတ္တနော ပသန္နာကာရော ကတော၊ မယံ ပန အမ္ဟာကံ ဒိန္နံ ရဇ္ဇံ တုမ္ဟာကံယေဝ ဒေမ၊ ဓမ္မေန သမေန ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ မဟာရာဇာတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
မဟာသစ္စကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-စူဠဒုက္ခက္ခန်ယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၉၀။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ စူဠဒုက္ခက္ခန်ယသုတ္တံ။ တတ္ထ **ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတုပါသာဒေ**တိ ပုဗ္ဗာရာမသင်္ခါတေ ဝိဟာရေ မိဂါရမာတုယာ ပါသာဒေ။ တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—အတီတေ သတသဟဿကပ္ပမတ္ထကေ ဧကော ဥပါသိကာ ပဒုမုတ္တရံ ဘဂဝန္တံ နိမန္တေတ္ဝာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သတသဟဿံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ဘဂဝတော ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတ္ဝာ "အနာဂတေ တုမှာဒိသဿ ဗုဒ္ဓဿ အဂ္ဂုပဋ္ဌာယိကာ ဟောမိ"တိ ပတ္ထနံ အကာသိ။ သာ ကပ္ပသတသဟဿံ ဒေဝေသု စေဝ မနုဿေသု စ သံသရိတ္ဝာ အမှာကံ

၁-ဝါတကသကုဏာ (သီ၊ သျာ) ၂-ယောဇနသတိကံ (သီ၊ သျာ၊ က)

ဘဂဝတော ကာလေ ဘဒ္ဒိယနဂရေ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိပုတ္တဿ ဓနဉ္ဇယဿ သေဋ္ဌိနော ဂေဟေ သုမနဒေဝိယာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏ္ဍိ၊ ဇာတကာလေ စဿာ **ဝိသာခါ**တိ နာမံ အကံသု။ သာ ယဒါ ဘဂဝါ ဘဒ္ဒိယနဂရံ အဂမာသိ၊ တဒါ ပဉ္ဇဟိ ဒါရိကာသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝတော ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတ္ဝာ ပဌမဒဿနမှိ-ယေဝ သောတာပန္နာ အဟောသိ။ အပရဘာဂေ သာဝတ္ထိယံ မိဂါရသေဋ္ဌိ-ပုတ္တဿ ပုညဝဓုနကုမာရဿ ဂေဟံ ဂတာ၊ တတ္ထ နံ မိဂါရသေဋ္ဌိ မာတုဋ္ဌာနေ ဌပေသိ၊ တသ္မာ **မိဂါရမာတာ**တိ ဝုစ္စတိ။

ပတိကုလံ ဂစ္ဆန္တိယာ စဿာ ပိတာ **မဟာလတာပိဋ္ဌန်** နာမ ကာရာပေသိ၊ တသ္မိံ ပိဋ္ဌန္ဓနေ စတဿော ဝဇိရနာဋ္ဌိယော ဥပယောဂံ အဂမံသု၊ မုတ္တာနံ ဧကာဒသ နာဋ္ဌိယော၊ ပဝါဋ္ဌာနံ ဒ္ဝါဝီသတိ နာဋ္ဌိယော၊ မဏီနံ တေတ္တိံသ နာဋ္ဌိယော၊ ဣတိ ဧတေဟိ စ အညေဟိ စ သတ္တဝဏ္ဏေဟိ ရတနေဟိ နိဋ္ဌာနံ အဂမာသိ၊ တံ သီသေ ပဋိမုက္ကံ ယာဝ ပါဒပိဋ္ဌိယာ ဘဿတိ၊ ပဉ္ဇန္ဓံ ဟတ္ထီနံ ဗလံ ဓာရယမာနာဝ နံ ဣတ္ထီ ဓာရေတုံ သက္ကောတိ။ သာ အပရဘာဂေ ဒသဗလဿ အဂ္ဂုပဋ္ဌာယိကာ ဟုတ္ဝာ တံ ပသာဓနံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ နဝဟိ ကောဋ္ဌိဟိ ဘဂဝတော ဝိဟာရံ ကာရယမာနာ ကရီသမတ္တေ ဘူမိဘာဂေ ပါသာဒံ[၁] ကာရေသိ၊ တဿ ဥပရိဘူမိယံ ပဉ္ဇ ဂဗ္ဘသတာနိ ဟောန္တိ၊ ဟေဋ္ဌာဘူမိယံ ပဉ္ဇာတိ ဂဗ္ဘသဟဿပဋိမဏ္ဍိတော အဟောသိ၊ သာ "သုဒ္ဓပါသာဒေါ ဝ နသောဘတီ"တိ တံ ပရိဝါရေတ္ဝာ ပဉ္ဇ ဒ္ဝိကူဋဂေဟသတာနိ ပဉ္ဇ စူဋ္ဌပါသာ-ဒသတာနိ ပဉ္ဇ ဒီဃသာလသတာနိ စ ကာရာပေသိ၊ ဝိဟာရမဟော စတူဟိ မာသေဟိ နိဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။

မာတုဂါမတ္တဘာဝေ ဌိတာယ ဝိသာခါယ ဝိယ အညိဿာ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဓနပရိစ္စာဂေါ နာမ နတ္ထိ၊ ပုရိသတ္တဘာဝေ ဌိတဿ စ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဝိယ အညဿ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဓနပရိစ္စာဂေါ နာမ နတ္ထိ။ သော ဟိ စတုပညာ-သကောဋ္ဌိယော ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ သာဝတ္ထိယာ ဒက္ခိဏဘာဂေ အနုရာဓပုရဿ မဟာဝိဟာရသဒိသေ ဌာနေ ဇေတဝနမဟာဝိဟာရံ နာမ ကာရေသိ။ ဝိသာခါ သာဝတ္ထိယာ ပါစီနဘာဂေ ဥတ္တမဒေဝီဝိဟာရသဒိသေ ဌာနေ **ပုဗ္ဗာရာမံ** နာမ ကာရေသိ။ ဘဂဝါ ဣမေသံ ဒ္ဝိန္ဓံ ကုလာနံ အနုကမ္ပာယ သာဝတ္ထိံ နိဿာယ ဝိဟရန္တော ဣမေသု ဒ္ဝီသု ဝိဟာရေသု နိဗဒ္ဓဝါသံ ဝသိ၊ ဧကံ အန္တောဝဿံ ဇေတဝနေ ဝသတိ၊ ဧကံ ပုဗ္ဗာရာမေ၊ ဧတသ္မိံ ပန သမယေ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗာရာမေ ဝိဟရတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတုပါသာဒေ"တိ။

၁-ဝိဟာရံ (သီ)

ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ ဘန္တေတိ ကိတ္တကေန နု ခေါ ဘန္တေ။ **သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော ဟောတီ**တိ တဏှာသင်္ခယေ နိဗ္ဗာနေ တံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဝိမုတ္တစိတ္တတာယ တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော နာမ သံခိတ္တေန ကိတ္တာဝတာ ဟောတိ။ ယာယ ပဋိပတ္တိယာ တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော ဟောတိ၊ တံ မေ ခိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ သံခိတ္တေန ဒေသေထာတိ ပုစ္ဆတိ။ **အစ္ဆန္တိနိဒ္ဒေါ**တိ ခယဝယသင်္ခါတံ အန္တံ အတိတာတိ အစ္ဆန္တာ။ အစ္ဆန္တာ နိဒ္ဒါ အဿာတိ **အစ္ဆန္တိနိဒ္ဒေါ**၊ ကေန္တနိဒ္ဒေါ သတတနိဒ္ဒေါတိ အတ္ထော။ အစ္ဆန္တံ ယောဂက္ခေမီတိ **အစ္ဆန္တိယောဂက္ခေမီ**၊ နိစ္စယောဂက္ခေမီတိ အတ္ထော။ အစ္ဆန္တံ ဗြဟ္မစာရီတိ **အစ္ဆန္တိဗြဟ္မစာရီ**၊ နိစ္စဗြဟ္မစာရီတိ အတ္ထော၊ အစ္ဆန္တံ ပရိယောသာနမဿာတိ ပုရိမနယေနေဝ **အစ္ဆန္တိပရိယောသာနော**။ **သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနန္တိ** ဒေဝါနဉ္စ မနုဿာနဉ္စ သေဋ္ဌော ဥတ္တမော။ ဧဝရူပေါ ဘိက္ခု ကိတ္တာဝတာ ဟောတိ၊ ခိပ္ပမေတဿ သဒ္ဒပေနေဝ ပဋိပတ္တိံ ကထေထာတိ ဘဂဝန္တံ ယာစတိ။ ကသ္မာ ပနေသ ဧဝံ ဝဝါယတီတိ? ကိဉ္စံ အနုဘဝိတုကာမတာယ။

အယံ ကိရ ဥယျာနကီဠံ အာဏာပေတ္ဝာ စတ္ဂုဟိ မဟာရာဇူဟိ စတ္ဂုသု ဒိသာသု အာရက္ခံ ဂါဟာပေတ္ဝာ ဒ္ဝိသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝသံဃေန ပရိဝုတော အမုတိယာဟိ နာဋကကောဋိဟိ သဒ္ဓိံ ရောဝဏံ အာရုယ္ဟ ဥယျာနဒ္ဝါရေ ဋ္ဌိတော ဇုမံ ပဋ္ဌံ သလ္လက္ခေသိ "ကိတ္တကေန နု ခေါ တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တာသု ခိဏာသဝဿ သန္တိပတော အာဂမနိယပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ ဟောတီ"တိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ "အယံ ပဥ္စော အတိဝိယ သဿိရိကော၊ သစာဟံ ဇုမံ ပဋ္ဌံ အနုဂ္ဂဏှိတ္ဝာဝ ဥယျာနံ ပဝိသိဿာမိ၊ ဆဒ္ဒါရိကေဟိ အာရမ္မဏေဟိ နိမ္မထိတော နု ပုန ဇုမံ ပဋ္ဌံ သလ္လက္ခေဿာမိ၊ တိဋ္ဌတု တာဝ ဥယျာနကီဠာ၊ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဒွာ ဇုမံ ပဋ္ဌံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဥဂ္ဂဟိတပဥ္စော ဥယျာနေ ကီဠိဿာမိ"တိ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ အန္တရဟိတော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပါတုရဟောသိ။ တေပိ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော အာရက္ခံ ဂဟေတ္ဝာ ဒ္ဝိတဋ္ဌာနေယေဝ ဋ္ဌိတာ၊ ပရိစာရိကဒေဝသံဃာပိ နာဋကာနိပိ ရောဝဏောပိ နာဂရာဇာ တတ္ထေဝ ဥယျာနဒ္ဝါရေ အဋ္ဌာသိ၊ ဧဝမေသ ကိဉ္စံ အနုဘဝိတုကာမတာယ ဧဝံ ဝဝါယန္တော ဧဝမာဟ။

သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယာတိ ဣတ္ထိ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာမ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဒ္ဝါဒသာယတနာနိ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော၊ တေ သဗ္ဗေပိ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန

အဘိနိဝေသာယ နာလံ နပရိယတ္တာ နသမတ္ထာ နယုတ္တာ၊ ကသ္မာ? ဂဟိတာ-ကာရေန အတိဋ္ဌနတော။ တေ ဟိ နိစ္စာတိ ဂဟိတာပိ အနိစ္စာဝ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ သုခါတိ ဂဟိတာပိ ဒုက္ခာဝ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အတ္တာတိ ဂဟိတာပိ အနတ္တာဝ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယ။ **အဘိဇာနာတီ**တိ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ ဉာတပရိညာယ အဘိဇာနာတိ။ **ပရိဇာနာတီ**တိ တထေဝ တီရဏပရိညာယ ပရိဇာနာတိ။ **ယံကိဉ္စိ ဝေဒန**န္တိ အန္တမသော ပဉ္ဇဝိညာဏသမ္ပယုတ္တမ္ပိ ယံကိဉ္စိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဝေဒနံ အနုဘဝတိ။ ဣမိနာ ဘဂဝါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ဝေဒနာဝသေန နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ အရူပပရိဂ္ဂဟံ ဒဿေတိ။ သစေ ပန ဝေဒနာ-ကမ္မဋ္ဌာနံ ဟေဋ္ဌာ နကထိတံ ဘဝေယျ၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ကထေတဗ္ဗံ သိယာ။ ဟေဋ္ဌာ ပန ကထိတံ၊ တသ္မာ သတိပဋ္ဌာနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အနိစ္စာ-နုပဿီ**တိ ဧတ္ထ အနိစ္စံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အနိစ္စာ-နုပဿီ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ **အနိစ္စ**န္တိ ပဉ္ဇက္ခန္ဓာ၊ တေ ဟိ ဥပ္ပါဒဝယဋ္ဌေန အနိစ္စာ။ **အနိစ္စာနုပဿနာ**တိ ပဉ္ဇက္ခန္ဓာနံ ခယတော ဝယတော ဒဿနဉ္ဍဏံ။ **အနိစ္စာ-နုပဿီ**တိ တေန ဉာဏေန သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော၊ တသ္မာ "အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတီ"တိ အနိစ္စတော အနုပဿန္တော ဝိဟရတီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

ဝိရာဂါနုပဿီတိ ဧတ္ထ ဒွေ ဝိရာဂါ ခယဝိရာဂေါ စ အစ္စန္တဝိရာဂေါ စ။ တတ္ထ သခ်ါရာနံ ခယဝယတော အနုပဿနာပိ၊ အစ္စန္တဝိရာဂံ နိဗ္ဗာနံ ဝိရာဂတော ဒဿနမဂ္ဂဉ္ဍဏမ္ပိ **ဝိရာဂါနုပဿနာ**။ တဒုဘယသမင်္ဂီပုဂ္ဂလော ဝိရာဂါနုပဿီ နာမ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဝိရာဂါနုပဿီ"တိ၊ ဝိရာဂတော အနုပဿန္တောတိ အတ္ထော။ **နိရောဓာနုပဿီ**မ္ပိ ဧသေဝ နယော၊ နိရောဓောပိ ဟိ ခယနိရောဓော စ အစ္စန္တနိရောဓော စာတိ ဒုဝိဓောယေဝ။ **ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ**တိ ဧတ္ထ **ပဋိနိဿဂ္ဂေါ** ဝုစ္စတိ ဝေါဿဂ္ဂေါ၊ သော စ ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ ပက္ခန္ဒန-ဝေါဿဂ္ဂေါတိ ဒုဝိဓော ဟောတိ။ တတ္ထ **ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ**တိ ဝိပဿနာ၊ သာ ဟိ တဒင်္ဂဝသေန ကိလေသေ စ ခန္ဓေ စ ဝေါဿဇ္ဇတိ။ **ပက္ခန္ဒန-ဝေါဿဂ္ဂေါ**တိ မဂ္ဂေါ၊ သော ဟိ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ အာရမ္မဏတော ပက္ခန္ဒတိ။ ဒ္ဝိဟိပိ ဝါ ကာရဏေဟိ ဝေါဿဂ္ဂေါယေဝ၊ သမုစ္ဆေဒဝသေန ခန္ဓာနံ ကိလေသာ-နဉ္ဇ ဝေါဿဇ္ဇနတော နိဗ္ဗာနဉ္ဇ ပက္ခန္ဒနတော။ တသ္မာ ကိလေသေ စ ခန္ဓေ စ ပရိစ္စဇတီတိ ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ၊ နိရောဓေ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတီတိ ပက္ခန္ဒနဝေါဿဂ္ဂေါတိ ဥဘယမ္ပေတံ မဂ္ဂေ သမေတိ။ တဒုဘယသမင်္ဂီပုဂ္ဂလော ဣမာယ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ သမန္နာဂတတ္တာ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ နာမ ဟောတိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ"တိ။ **နကိဉ္စိ လောကေ**

ဥပါဒိယတီတိ ကိဉ္စိ ဧကမ္ပိ သခ်ါရဂတံ တဏ္ဍာဝသေန နဥပါဒိယတိ နဂဏ္ဍာတိ နပရာမသတိ။ **အနုပါဒိယံ နပရိတဿတီ**တိ အဂ္ဂဏ္ဍန္တော တဏ္ဍာ-ပရိတဿနာယ နပရိတဿတိ။ **ပစ္စတ္တညေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတီ**တိ သယမေဝ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ **ခီဏာ ဇာတီ**တိအာဒိနာ ပနဿ ပစ္စဝေက္ခဏာဝ ဒဿိတာ။ ဣတိ ဘဂဝါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ သံခိတ္တေန ခီဏာသဝဿ ပုဗ္ဗဘာဂပ္ပဋိပဒံ ပုစ္ဆိတော သလ္လဟုကံ ကတ္ဝာ သံခိတ္တေနေဝ ခိပ္ပံ ကထေသိ။

၃၉၁။ **အဝိဒူရေ နိသိန္နော ဟောတီ**တိ အနန္တရေ ကူဋာဂါရေ နိသိန္နော ဟောတိ။ **အဘိသမေစ္စာ**တိ ဉာဏေန အဘိသမာဂန္ဒ္ဝာ၊ ဇာနိတ္ဝာတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ကိံ နု ခေါ ဧသ ဇာနိတ္ဝာ အနုမောဒိ၊ ဥဒါဟု အဇာနိတ္ဝာ ဝါတိ။ ကသ္မာ ပနဿ ဧဝမဟောသီတိ? ထေရော ကိရ နဘဂဝတော ပဥ္ဇဝိသဇ္ဇနသဒ္ဒံ အသောသိ၊ သက္ကဿ ပန ဒေဝရညော "ဧဝမေတံ ဘဂဝါ ဧဝမေတံ သုဂတာ"တိ အနုမောဒနသဒ္ဒံ အသောသိ။ သက္ကော ကိရ ဒေဝရာဇာ မဟတာ သဒ္ဒေန အနုမောဒိ။ အထ ကသ္မာ နဘဂဝတော သဒ္ဒံ အသောသီတိ? ယထာပရိသဝိညာပကတ္တာ။ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ ဓမ္မံ ကထေန္တာနံ ဧကာဗဒ္ဓါယ စက္ကဝါဋပရိယန္တာယပိ ပရိသာယ သဒ္ဒေါ သုယျတိ၊ ပရိယန္တံ ပန မုဉ္စိတ္ဝာ အဂ်ုလိမတ္တမ္ပိ ဗဟိဒ္ဓါ နနိစ္ဆရတိ။ ကသ္မာ? ဝေရူပါ မဓုရကထာ မာ နိရတ္ထကာ အဂမာသီတိ။ တဒါ ဘဂဝါ မိဂါရ-မာတုပါသာဒေ သတ္တရတနမယေ ကူဋာဂါရေ သိရိဂဗ္ဘမ္ဟိ နိသိန္နော ဟောတိ၊ တဿ ဒက္ခိဏပဿေ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဝသနကူဋာဂါရံ၊ ဝါမပဿေ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ၊ အန္တရေ ဆိဒ္ဒဝိဝရောကာသော နတ္ထိ၊ တသ္မာ ထေရော နဘဂဝတော သဒ္ဒံ အသောသိ၊ သက္ကသေဝ အသောသီတိ။

ပဉ္ဇဟိ တူရိယသတေဟီတိ ပဉ္ဇဂ်ိကာနံ တူရိယာနံ ပဉ္ဇဟိ သတေဟိ။ ပဉ္ဇဂ်ိကံ တူရိယံ နာမ အာတတံ ဝိတတံ အာတတဝိတတံ သုသိရံ ဃနန္တိ ဣမေဟိ ပဉ္ဇဟိ အဂ်ေဟိ သမန္နာဂတံ။ တတ္ထ **အာတတံ** နာမ စမ္မပရိယောနဒ္ဓေသု ဘေရိအာဒီသု ဧကတလတူရိယံ၊ **ဝိတတံ** နာမ ဥဘယတလံ။ **အာတတဝိတတံ** နာမ တန္တိ-ဗဒ္ဓပဏဝါဒိ။ **သုသိရံ** ဝံသာဒိ။ **ဃနံ** သမ္မာဒိ။ **သမပ္ပိတော**တိ ဥပဂတော။ **သမဂီဘူတော**တိ တသေဝ ဝေဝစနံ။ **ပရိစာရေတီ**တိ တံ သမ္ပတ္တိံ အနု-ဘဝန္တော တတော တတော ဣန္ဒြိယာနိ စာရေတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ပရိဝါရေတ္ဝာ[၁] ဝဇ္ဇမာနေဟိ ပဉ္ဇဟိ တူရိယသတေဟိ သမန္နာဂတော ဟုတ္ဝာ

၁-ပရိစာရေတ္ဝာ (သျာ၊က)

ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝတီတိ။ **ပဋိပဏာမေတွာ**တိ အပနေတွာ၊ နိဿဒ္ဒါနိ ကာရာပေတွာတိ အတ္ထော။ ယထေဝ ဟိ ဣဒါနိ သဒ္ဓါ ရာဇာနော ဂရုဘာဝနိယံ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ "အသုကော နာမ အယျော အာဂစ္ဆတိ၊ မာ တာတာ ဂါယထ၊ မာ ဝါဒေထ၊ မာ နစ္စထာ"တိ နာဋ္ဌကာနိ ပဋိဝိနေန္တိ၊ သက္ကောပိ ထေရံ ဒိသွာ ဧဝမကာသိ။ **စိရဿံ ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ဣမံ ပရိယာယမကာသီ**တိ ဧဝရူပံ လောကေ ပကတိယာ ပိယသမုဒါဟာရဝစနံ ဟောတိ၊ လောကိယာ ဟိ စိရဿံ အာဂတမ္ပိ အနာဂတပုဗ္ဗမ္ပိ မနာပဇာတိယံ အာဂတံ ဒိသွာ "ကုတော ဘဝံ အာဂတော၊ စိရဿံ ဘဝံ အာဂတော၊ ကထံ တေ ဣဓာဂမနမဂ္ဂေါ ဥတော မဂ္ဂမူဠ္ဇောသီ"တိအာဒီနိ ဝဒန္တိ။ အယံ ပန အာဂတပုဗ္ဗတ္တာယေဝ ဧဝမာဟ။ ထေရော ဟိ ကာလေန ကာလံ ဒေဝစာရိကံ ဂစ္ဆတိယေဝ။ တတ္ထ **ပရိယာယမကာသီ**တိ ဝါရံ အကာသိ။ **ယဒိဒံ ဣဓာဂမနာယာ**တိ ယော အယံ ဣဓာဂမနာယ ဝါရော၊ တံ ဘန္တေ စိရဿမကာသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဣဒမာသနံ ပညတ္တ**န္တိ ယောဇနိကံ မဏိပလ္လင်ံ ပညပါပေတွာ ဧဝမာဟ။

၃၉၂။ **ဗဟုကိစ္စာ ဗဟုကရဏီယာ**တိ ဧတ္ထ ယေသံ ဗဟူနိ ကိစ္စာနိ၊ တေ ဗဟုကိစ္စာ။ **ဗဟုကရဏီယာ**တိ တသေဝ ဝေဝစနံ။ **အပ္ပေဝ သကေန ကရဏီယေနာ**တိ သကရဏီယမေဝ အပ္ပံ မန္ဒံ၊ န ဗဟု၊ ဒေဝါနံ ကရဏီယံ ပန ဗဟု၊ ပထဝိတော ပဋ္ဌာယ ဟိ ကပ္ပရုက္ခမာတုဂါမာဒီနံ အတ္ထာယ အဋ္ဌာ သက္ကဿ သန္တိကေ ဆိဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မာ နိယမေန္တော အာဟ **အပိစ ဒေဝါနံ-ယေဝ တာဝတိံသာနံ ကရဏီယေနာ**တိ။ ဒေဝါနံ ဟိ ဓိတာ စ ပုတ္တာ စ အင်္ကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ပါဒပရိစာရိကာ ဣတ္ထိယော သယနေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တာသံ မဏ္ဍနပသာဓနကာရိကာ ဒေဝဓိတာ သယနံ ပရိဝါရေတွာ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဝေယျာ-ဝစ္စကရာ အန္တောဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဧတေသံ အတ္ထာယ အဋ္ဌကရဏံ နတ္ထိ။ ယေ ပန သီမန္တရေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တေ "မမ သန္တကာ တဝ သန္တကာ"တိ နိစ္ဆေတုံ အသက္ကောန္တာ အဋ္ဌံ ကရောန္တိ၊ သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ပုစ္ဆန္တိ၊ သော ယဿ ဝိမာနံ အာသန္ဒတရံ၊ တဿ သန္တကောတိ ဝဒတိ။ သစေ ဒွေပိ သမဋ္ဌာနေ ဟောန္တိ၊ ယဿ ဝိမာနံ ဩလောကေန္တော[၁] ဌိတော၊ တဿ သန္တကောတိ ဝဒတိ။ သစေ ဧကမ္ပိ န ဩလောကေတိ၊ တံ ဥဘိန္ဒံ ကလဟုပစ္ဆေဒနတ္ထံ အတ္တနော သန္တကံ ကရောတိ။ တံ သန္ဓာယ "ဒေဝါနံယေဝ တာဝတိံသာနံ ကရဏီယေနာ"တိ အာဟ။ အပိစဿ ဧဝရူပံ ကီဋ္ဌာကိစ္စမ္ပိ ကရဏီယမေဝ။

၁-ဥလ္လောကေန္တော (သျာ၊က)

ယံ နော ခိပ္ပမေဝ အန္တရဓာယတီတိ ယံ အမှာကံ သီဃမေဝ အန္ဓကာရေ ရူပဂတံ ဝိယ နဒိသတိ၊ ဣမိနာ "အဟံ ဘန္တေ တံ ပဥ္ဥဝိသဇ္ဇနံ နသလ္လက္ခေမီ"တိ ဒီပေတိ။ ထေရော "ကသ္မာ နု ခေါ အယံ ယက္ခော အသလ္လက္ခဏ-ဘာဝံ ဒီပေတိ၊ ပဿေန ပရိဟရတီ"တိ အာဝဇ္ဇန္တော "ဒေဝါ နာမ မဟာမူဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ဆဒ္ဒါရိကေဟိ အာရမ္မဏေဟိ နိမ္မထိယမာနာ အတ္တနော ဘုတ္တာဘုတ္တ-ဘာဝမ္ပိ ပိတာပိတဘာဝမ္ပိ နဇာနန္တိ၊ ဣဓ ကတံ ဧတ္ထ ပမုဿန္တီ"တိ အညာသိ။ ကေစိ ပနာဟု "ထေရော ဧတဿ ဂရု ဘာဝနိယော၊ တသ္မာ 'ဣဒါနေဝ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလဿ သန္တိကေ ပဥ္ဥံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ အာဂတော၊ ဣဒါနေဝ နာဋ္ဌကာနံ အန္တရံ ပဝိဋ္ဌောတိ ဧဝံ မံ ထေရော တဇ္ဇေယျာ'တိ ဘယေန ဧဝမာဟာ"တိ။ ဧတံ ပန ကောဟည်ံ နာမ ဟောတိ၊ နအရိယသာဝကဿ ဧဝရူပံ ကောဟည်ံ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ မူဋ္ဌဘာဝေနေဝ နသလ္လက္ခေသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဥပရိ ကသ္မာ သလ္လက္ခေသီတိ ? ထေရော တဿ သောမနဿသံဝေဂံ ဇနယိတ္ဝာ တမံ နိဟရိ၊ တသ္မာ သလ္လက္ခေသီတိ။

ဣဒါနိ သက္ကော ပုဗ္ဗေ အတ္တနော ဧဝံ ဘူတကာရဏံ ထေရဿ အာရောစေတုံ **ဘူတပုဗ္ဗန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သမုပဗျူဋ္ဌော**တိ သန္ဒိပတိတော ရာသိဘူတော။ **အသုရာ ပရာဇိနိံသူ**တိ အသုရာ ပရာဇယံ ပါပုဏိံသု။ ကဒါ ပနေတေ ပရာဇိတာတိ ? သက္ကဿ နိဗ္ဗတ္တကာလေ။ သက္ကော ကိရ အနန္တရေ အတ္တဘာဝေ မဂဓရဋ္ဌေ မစလဂါမေ **မဃော**[၁] နာမ မာဏဝေါ အဟောသိ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော၊ ဗောဓိသတ္တစရိယာ ဝိယဿ စရိယာ အဟောသိ။ သော တေတ္တိံသ ပုရိသေ ဂဟေတ္ဝာ ကလျာဏမကာသိ၊ ဧကဒိဝသံ အတ္တနောဝ ပညာယ ဥပပရိက္ခိတ္ဝာ ဂါမမဇ္ဈေ မဟာဇနဿ သန္ဒိပတိတဋ္ဌာနေ ကစဝရံ ဥဘယတော အပဗ္ဗဟိတ္ဝာ[၂] တံ ဌာနံ အတိရမဏီယံ အကာသိ၊ ပုန တတ္ထေဝ မဏ္ဍပံ ကာရေသိ၊ ပုန ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ သာလံ ကာရေသိ၊ ဂါမတော စ နိက္ခမိတ္ဝာ ဂါဝုတမ္ပိ အဓုယောဇနမ္ပိ တိဂါဝုတမ္ပိ ယောဇနမ္ပိ ဝိစရိတ္ဝာ တေဟိ သဟာယေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိသမံ သမံ အကာသိ၊ တေ သဗ္ဗေပိ ဧကစ္ဆန္ဒာ တတ္ထ တတ္ထ သေတုယုတ္တဋ္ဌာနေသု သေတုံ၊ မဏ္ဍပသာလာပေါက္ခရဏီမာလာဂစ္ဆ-ရောပနာဒီနံ ယုတ္တဋ္ဌာနေသု မဏ္ဍပါဒီနိ ကရောန္တာ ဗဟုံ ပုညမကံသု။ မဃော သတ္တ ဝတပဒါနိ[၃] ပူရေတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ သဒ္ဓိံ သဟာယေဟိ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။

၁-မာ့ဃော (သျာ၊က)

၂-ပဗျူဟေတ္ဝာ (သျာ)၊ ပဗျူဟိတ္ဝာ (က)

၃-ဝတ္တပဒါနိ (သျာ၊က)

တသ္မိံ ကာလေ အသုရဂဏာ တာဝတိံသဒေဝလောကေ ပဋိဝသန္တိ၊ သဗ္ဗေ တေ ဒေဝါနံ သမာနာယုကာ သမာနဝဏ္ဏာ စ ဟောန္တိ၊ တေ သက္ကံ သပရိသံ ဒိသ္ဝာ အဓုနာ နိဗ္ဗတ္တာ နဝကဒေဝပုတ္တာ အာဂတာတိ မဟာပါနံ သဇ္ဇယိ်သု။ သက္ကောဒေဝပုတ္တာနံ သည် အဒါသိ "အမှေဟိ ကုသလံ ကရောန္တေဟိ နပရေဟိ သဒ္ဓိံ သာဓာရဏံ ကတံ၊ တုမှေ ဂဏ္ဍပါနံ မာ ပိဝိတ္ထ၊ ပိတမတ္တမေဝ ကရောထာ"တိ။ တေ တထာ အကံသု။ ဗာလအသုရာ ဂဏ္ဍပါနံ ပိဝိတ္ဝာ မတ္တာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိံသု။ သက္ကောဒေဝါနံ သည် ဒတ္ဝာ တေ ပါဒေသု ဂါဟာပေတ္ဝာ သိနေရုပါဒေ ခိပါပေသိ၊ သိနေရုဿ ဟေဋ္ဌိမတလေ **အသုရ-ဘဝနံ** နာမ အတ္ထိ၊ တာဝတိံသဒေဝလောကပ္ပမာဏမေဝ၊ တတ္ထ အသုရာ ဝသန္တိ၊ တေသမ္ပိ **စိတ္တပါဋ္ဌလိ** နာမ ရုက္ခောအတ္ထိ၊ တေ တဿ ပုပ္ဖနကာလေ ဇာနန္တိ "နာယံ တာဝတိံသာ၊ သက္ကေန ဝဋ္ဌိတာ မယ"န္တိ။ တေ ဂဏ္ဍထ နန္တိ ဝတ္ဝာ သိနေရုံ ပရိဟရမာနာ ဒေဝေ ဝုဋ္ဌေ ဝမ္မိကပါဒတော ဝမ္မိကမက္ခိကာ ဝိယ အဘိရုဟိံသု။ တတ္ထ ကာလေန ဒေဝါ ဇိနန္တိ၊ ကာလေန အသုရာ။ ယဒါ ဒေဝါနံ ဇယော ဟောတိ၊ အသုရေ ယာဝ သမုဒ္ဒပိဋ္ဌာ အနုဗန္ဓန္တိ။ ယဒါ အသုရာနံ ဇယော ဟောတိ၊ ဒေဝေ ယာဝ ဝေဒိကပါဒါ အနုဗန္ဓန္တိ။ တသ္မိံ ပန သင်္ဂါမေ ဒေဝါနံ ဇယော အဟောသိ၊ ဒေဝါ အသုရေ ယာဝ သမုဒ္ဒပိဋ္ဌာ အနုဗန္ဓိံသု။ သက္ကောအသုရေ ပလာပေတ္ဝာ ပဋ္ဌသု ဌာနေသု အာရက္ခံ ဌပေသိ၊ ဧဝံ အာရက္ခံ ဒတ္ဝာ ဝေဒိကပါဒေ ဝဇိရဟတ္ထာ ဣန္ဒပဋိမာယော ဌပေသိ။ အသုရာ ကာလေန ကာလံ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ တာ ပဋိမာယော ဒိသ္ဝာ "သက္ကောအပ္ပမတ္တောတိဋ္ဌတီ"တိ တတောဝ နိဝတ္တန္တိ။ **တတော ပဋိနိဝတ္တိတ္ဝာ**တိ ဝိဇိတဋ္ဌာနတော နိဝတ္တိတ္ဝာ။ **ပရိစာရိကာယော**တိ မာလာ-ဂန္ဓာဒိကမ္မကာရိကာယော။

၃၉၃။ **ဝေဿဝဏော စ မဟာရာဇာ**တိ သော ကိရ သက္ကဿ ဝလ္လဘော ဗလဝဝိဿာသိကော၊ တသ္မာ သက္ကေန သဒ္ဓိံ အဂမာသိ။ **ပုရက္ခတ္ဝာ**တိ ပုရတော ကတ္ဝာ။ **ပဝိသိံသူ**တိ ပဝိသိတ္ဝာ ပန ဥပဓုပိဟိတာနိ ဒ္ဝါရာနိ ကတ္ဝာ ဩလောကယမာနာ အဋ္ဌံသု။ **ဣဒမ္ပိ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ပဿ ဝေဇယန္တဿ ပါသာဒဿ ရာမဏေယျက**န္တိ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန ဣဒမ္ပိ ဝေဇယန္တဿ ပါသာဒဿ ရာမဏေယျကံ ပဿ၊ သုဝဏ္ဏတ္ထမ္ဘေ ပဿ၊ ရဇတတ္ထမ္ဘေ မဏိတ္ထမ္ဘေ ပဝါဋ္ဌတ္ထမ္ဘေ လောဟိတင်္ထမ္ဘေ မသာရဂလ္လတ္ထမ္ဘေ မုတ္တတ္ထမ္ဘေ သတ္တရတနတ္ထမ္ဘေ၊ တေသံယေဝ သုဝဏ္ဏာဒိမယေ ဃဋ္ဌကေ ဝါဋ္ဌရူပကာနိ စ

ပဿာတိ ဧဝံ ထမ္ဘပန္တိယော အာဒိံ ကတ္ဝာ ရာမဏေယျကံ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။ **ယထာ တံ ပုဗ္ဗေကတပုညဿာ**တိ ယထာ ပုဗ္ဗေ ကတပုညဿ ဥပဘောဂဋ္ဌာနေန သောဘိတဗ္ဗံ၊ ဧဝမေဝံ သောဘတီတိ အတ္ထော။ **အတိဗာဋ္ဌံ ခေါ အယံ ယက္ခော ပမတ္တော ဝိဟရတီ**တိ အတ္တနော ပါသာဒေ[1] နာဋက-ပရိဝါရေန သမ္ပတ္တိယာ ဝသေန အတိဝိယ မတ္တော။

ဣဒ္ဓါဘိသခ်ါရံ အဘိသခ်ါသီတိ ဣဒ္ဓိံ အကာသိ။ အာပေါကသိဏံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ ပါသာဒပတိဋ္ဌိတောကာသံ ဥဒကံ ဟောတူတိ ဣဒ္ဓိံ အဓိဋ္ဌာယ ပါသာဒကဏ္ဍိကေ ပါဒဂ်ုဋ္ဌကေန ပဟရိ၊ သော ပါသာဒေါ ယထာ နာမ ဥဒကပိဋ္ဌေ ဌပိတပတ္တံ မုခဝဋ္ဌိယံ အဂ်ုလိယာ ပဟဋ္ဌံ အပရာပရံ ကမ္ပတိ စလတိ န သန္တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝမေဝံ သံကမ္ပိ သမ္ပကမ္ပိ သမ္ပဝေဓိ၊ ထမ္ဘပိဋ္ဌသဃ်ာဋကဏ္ဍိက-ဂေါပါနသိအာဒီနိ ကရကရာတိ သဒ္ဒံ မုဉ္ဇန္တာနိ ပတိတုံ ဝိယ အာရဒ္ဓါနိ။ တေန ဝုတ္တံ "သက်မ္ပေသိ သမ္ပကမ္ပေသိ သမ္ပဝေဓေသီ"တိ။ **အစ္ဆရိယဗ္ဘုတစိတ္တ-ဇာတာ**တိ အဟော အစ္ဆရိယံ အဟော အဗ္ဘုတန္တိ ဧဝံ သဉ္ဇာတအစ္ဆရိယ-အဗ္ဘုတာ စေဝ သဉ္ဇာတတုဋ္ဌိနော စ အဟေသုံ ဥပ္ပန္နဗလဝသောမနဿာ။ **သံဝိဂ္ဂ**နွိ ဥဗ္ဗိဂ္ဂံ စလိတံ။ **လောမဟဋ္ဌဇာတ**နွိ ဇာတလောမဟံသံ၊ ကဉ္ဇနဘိတ္တိယံ ဌပိတမဏိနာဂဒန္တေဟိ ဝိယ ဥဒ္ဓဂ္ဂေဟိ လောမေဟိ အာကိဏ္ဏသရီရန္တိ အတ္ထော။ လောမဟံသော စ နာမေသ သောမနဿေနပိ ဟောတိ ဒေါမနဿေနပိ၊ ဣဓ ပန သောမနဿေန ဇာတော။ ထေရော ဟိ သက္ကဿ သောမနဿ-ဝေဂေန သံဝေဇေတုံ တံ ပါဋိဟာရိယမကာသိ။ တသ္မာ သောမနဿဝေဂေန သံဝိဂ္ဂလောမဟဋ္ဌံ ဝိဒိတ္ဝာတိ အတ္ထော။

၃၉၄။ **ဣဓာဟံ မာရိသာ**တိ ဣဒါနိဿ ယသ္မာ ထေရေန သောမနဿ-သံဝေဂံ ဇနယိတ္ဝာ တမံ ဝိနောဒိတံ၊ တသ္မာ သလ္လက္ခေတ္ဝာ ဧဝမာဟ။ **ဧသော နု တေ မာရိသ သော ဘဂဝါ သတ္ထာ**တိ မာရိသ တွံ ကုဟိံ ဂတောသီတိ ဝုတ္တေ မယှံ သတ္ထု သန္တိကန္တိ ဝဒေသိ၊ ဣမသ္မိံ ဒေဝလောကေ ဧကပါဒကေန ဝိယ တိဋ္ဌသိ၊ ယံ တွံ ဧဝံ ဝဒေသိ၊ ဧသော နု တေ မာရိသ သော ဘဂဝါ သတ္ထာတိ ပုစ္ဆိံသု။ **သဗြဟ္မစာရီ မေ ဧသော**တိ ဧတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ ထေရော အနဂါရိယော အဘိနီဟာရသမ္ပန္နော အဂ္ဂသာဝကော၊ သက္ကော အဂါရိယော၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဝသေန ပနေတေ သဗြဟ္မစာရိနော ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။

---

[1] ၁-ပါသာဒေန (သျာ၊ က)

အဟော နူန ဧတ ဿ ဘဂ၀ါ သတ္ထာတိ သဗ္ဗြဟ္မစာရိ တာ၀ ဧတ ဧ၀ံ-မဟိဒ္ဓိကော၊ ဿာ ပန ဧတ ဘဂ၀ါ သတ္ထာ အဟော နူန မဟိဒ္ဓိကော၁တိ သတ္ထု၊ ဇ္ဈဒ္ဓိပါဋိဟာရိယဒဿနေ ဇာတာဘိလာပါ ဟုတ္ဝာ ဧ၀မာဟံသု။

၃၉၅။ **ဉာတညတရဿာ**တိ၂ ပညာတညတရဿ၊ သဏ္ဌော ဟိ ပညာတာနံ အညတရော။ ဿသံ သဗ္ဗတ္ထ ပါကဋမေ၀၊ ဒေဿနံ ပန ဘဂ၀ါ ယထာနုသန္ဓိနာ၀ နိဋ္ဌပေသိတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
စူဠတဏှာသင်္ခယသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၃၉၆။ **ဧ၀ံ ၊မေ သုတ**န္တိ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဒိဋ္ဌဂတ**န္တိ အလဂဒ္ဒူပမသုတ္တေ လဒ္ဓိမတ္တံ ဒိဋ္ဌဂတန္တိ ၀ုတ္တံ၊ ဣဓ သဿတဒိဋ္ဌိ။ ဿော စ ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော၊ အယံ အပ္ပဿုတော ဇာတကဘာဏကော ဘဂ၀န္တံ ဇာတကံ၃ ကထေတွာ "အဟံ ဘိက္ခ၀ေ တေန သမယေန ဝေဿန္တရော အဟောသိံ၊ မဟောဿဓော၊ ဝိဓုရပဏ္ဍိတော၊ ဿနကပဏ္ဍိတော၊ မဟာ-ဇနကော ရာဇာ အဟောသိ"န္တိ သမောဓာနေန္တံ သုဏာတိ။ အထဿ တေဒဟောသိ "ဣမေ ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရာ တတ္ထ တတ္ထေ၀ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ဝိညာဏံ ပန ဣမလောကတော ပရလောကံ, ပရလောကတော ဣမံ လောကံ သန္ဓာ၀တိ သံသရတီ"တိ သဿတဒဿနံ ဥပ္ပန္နံ။ တေနာဟ "တဒေ၀ိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာ၀တိ သံသရတိ အနညွ"န္တိ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပန "ဝိညာဏံ ပစ္စယသမ္ဘ၀ံ၄, သတိ ပစ္စယေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝိနာ ပစ္စယံ နတ္ထိ ဝိညာဏဿ သမ္ဘ၀ေါ"တိ ၀ုတ္တံ။ တသ္မာ အယံ ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓေန အကထိတံ ကထေတိ၊ ဇိနစက္ကေ ပဟာရံ ဒေတိ၊ ၀ေဿာရဇ္ဇဉာဏံ ပဋိဗာဟတိ၊ သော၀ုကာမံ ဇနံ ဝိသံ၀ါဒေတိ၊ အရိယပထေ တိရိယံ နိပတိတ္ဝာ မဟာဇနဿ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ပဋိပန္နော။ ယထာ နာမ ရညော ရဇ္ဇေ မဟာစောရော ဥပ္ပဇ္ဇမာနော မဟာဇနဿ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ၀ံ ဇိနသာသနေ

၁-အညာတညတရဿာတိ (သီ)၊ အညတရဿာတိ (ဗ္ဟ၊မ-ဋ္ဌ ၂-၃၀-ဝိဋ္ဌေ)
၂-ဇာတကကထံ (သျာ၊ က)
၃-ဝိညာဏဿသမ္ဘ၀ေါ(က)

စောရော ဟုတ္ဟာ မဟာဇနဿ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဥပ္ပန္နောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ**တိ ဇနပဒဝါသိနော ပိဏ္ဍပါတိကဘိက္ခူ။ **တေနုပသက်မိံသူ**တိ အယံ ပရိသံ လဘိတ္ဟာ သာသနမ္ပိ အန္တရဓာပေယျ၊ ယာဝ ပက္ခံ နဲ လဘတိ၊ တာဝဒေဝ နံ ဒိဋ္ဌိဂတာ ဝိဝေစေမာတိ သုတသုတဋ္ဌာနတောယေဝ အဋ္ဌတ္ဟာ အနိသီဒိတ္ဟာ ဥပသက်မိံသု။

၃၉၈။ **ကတမံ တံ သာတိ ဝိညာဏန္တိ** သာတိ ယံ တ္ဟံ ဝိညာဏံ သန္ဓာယ ဝဒေသိ၊ ကတမံ တံ ဝိညာဏန္တိ။ **ယ္ဟာယံ ဘန္တေ ဝဒေါ ဝေဒေယျော တတြ တတြ ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာနံ ဝိပါကံ ပဋိသံဝေဒေတီ**တိ ဘန္တေ ယော အယ် ဝဒတိ ဝေဒယတိ၊ သော စာယံ တဟိံ တဟိံ ကုသလာကုသလကမ္မာနံ ဝိပါကံ ပစ္စနုဘောတိ။ ဣဒံ ဘန္တေ ဝိညာဏံ၊ ယမဟံ သန္ဓာယ ဝဒေမီတိ။ **ကဿ နု ခေါ နာမာ**တိ ကဿ ခတ္တိယဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ ဝေဿ-သုဒ္ဒဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတဒေဝမနုဿာနံ ဝါ အညတရဿ။

၃၉၉။ **အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသီ**တိ ကသ္မာ အာမန္တေသိ? သာတိဿ ကိရ ဧဝံ အဟောသိ "သတ္ထာ မံ 'မောဃပုရိသော'တိ ဝဒတိ၊ နဲ စ မောဃပုရိသောတိ ဝုတ္တမတ္တေနေဝ မဂ္ဂဖလာနံ ဥပနိဿယော နဲ ဟောတိ။ ဥပသေနမ္ပိ ဟိ ဝင်္ဂန္တပုတ္တံ 'အတိလဟုံ ခေါ တ္ဟံ မောဃပုရိသ ဗာဟုလ္လာယ အာဝတ္တော'တိ[၁] ဘဂဝါ မောဃပုရိသဝါဒေန သြဝဒိ။ ထေရော အပရဘာဂေ ဃဋ္ဌေန္တော ဝါယမန္တော ဆ အဘိညာ သစ္ဆာကာသိ။ အဟမ္ပိ တထာရူပံ ဝိရိယံ ပဂ္ဂဏ္ဟိတ္ဟာ မဂ္ဂဖလာနိ နိဗ္ဗတ္တေဿာမီ"တိ။ အထဿ ဘဂဝါ ဆိန္နပစ္စယော အယံ သာသနေ အဝိရုဋ္ဌဓမ္မောတိ ဒဿေန္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။ **ဥသ္မီက-တော**တိအာဒိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာဓိပ္ပါယမေဝ။ **အထ ခေါ ဘဂဝါ**တိ အယမ္ပိ ပါဋိယေက္ကော အနုသန္ဓိ။ သာတိဿ ကိရ ဧတဒဟောသိ "ဘဂဝါ မယ္ဟံ မဂ္ဂဖလာနံ ဥပနိဿယော နတ္ထီတိ ဝဒတိ၊ ကိံ သက္ကာ ဥပနိဿယေ အသတိ ကာတုံ[၂]၊ နဲ ဟိ တထာဂတာ သဥပနိဿယဿေဝ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ၊ ယဿ ကဿစိ ဒေသေန္တိယေဝ၊ အဟံ ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကာ သုဂတောဝါဒံ လဘိတ္ဟာ သဂ္ဂသမ္ပတ္တူပဂံ ကုသလံ ကရိဿာမီ"တိ။ အထဿ ဘဂဝါ "နာဟံ မောဃပုရိသ တုယ္ဟံ သြဝါဒံ ဝါ အနုသာသနိံ ဝါ ဒေမီ"တိ သုဂတောဝါဒံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေန္တော ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ၊ တဿတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဒါနိ

၁-ဝိ ၃-၇၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အသတိ ဥပနိဿယော ပတိကာတုံ (သျား၊က)

ပရိသာယ လဒ္ဓိံ သောဓေန္တော "ဣဓာဟံ ဘိက္ခဝေ။ ပဋိပုစ္ဆိသာမီ"တိအာဒိမာဟ။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄၀၀။ ဣဒါနိ ဝိညာဏသ္သ သပ္ပစ္စယဘာဝံ ဒဿေတုံ **ယံ ယဒေဝ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စာ**တိ သဟာဝဇ္ဇနေန ဘဝင်္ဂမနဉ္စ တေဘူမကဓမ္မေ စ ပဋိစ္စ။ **ကဋ္ဌဉ္စ ပဋိစ္စာ**တိအာဒိ သြပမ္မနိဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တေန ကိံ ဒီပေတိ? ဒ္ဝါရသင်္ကန္တိယာ အဘာဝံ။ ယထာ ဟိ ကဋ္ဌံ ပဋိစ္စ ဇလမာနော အဂ္ဂိ ဥပါဒါနပစ္စယေ သတိယေဝ ဇလတိ၊ တသ္မိံ အသတိ ပစ္စယဝေကလ္လေန တတ္ထေဝ ဝူပသမ္မတိ၊ န သကလိကာဒီနိ သင်္ကမိတ္ဝာ သကလိကဂ္ဂိတိအာဒိသဒ္ဒံ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝမေဝ စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပန္နံ ဝိညာဏံ တသ္မိံ ဒ္ဝါရေ စက္ခုရူပအာလောကမနသိကာရသင်္ခါတေ ပစ္စယမ္ဟိ သတိယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိံ အသတိ ပစ္စယဝေကလ္လေန တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈတိ၊ န သောတာဒီနိ သင်္ကမိတ္ဝာ သောတဝိညာဏာဒိအာဒိသဒ္ဒံ ဂစ္ဆတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗဝါရေသု။ ဣတိ ဘဂဝါ နာဟံ ဝိညာဏပ္ပဝတ္တေ ဒ္ဝါရသင်္ကန္တိမတ္တမ္ပိ ဝဒါမိ၊ အထံ ပန သာတိ မောဃပုရိသော ဘဝသင်္ကန္တိံ ဝဒတီတိ သာတိံ နိဂ္ဂဟေသိ။

၄၀၁။ ဧဝံ ဝိညာဏသ္သ သပ္ပစ္စယဘာဝံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ ပန ပဋ္ဌာနမ္ပိ ခန္ဓာနံ သပ္ပစ္စယဘာဝံ ဒဿေန္တော **ဘူတမိဒန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဘူတမိဒန္တိ** ဣဒံ ခန္ဓပဉ္စကံ ဇာတံ ဘူတံ နိဗ္ဗတ္တံ၊ တုမ္ဟေပိ တံ ဘူတမိဒန္တိ ဘိက္ခဝေ ပဿထာတိ။ **တဒါဟာရသမ္ဘဝန္တိ** တံ ပနေတံ ခန္ဓပဉ္စကံ အာဟာရသမ္ဘဝံ ပစ္စယသမ္ဘဝံ၊ သတိ ပစ္စယေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဧဝံ ပဿထာတိ ပုစ္ဆတိ။ **တဒါဟာရ-နိရောဓာ**တိ တဿ ပစ္စယဿ နိရောဓာ။ **ဘူတမိဒံ နောဿူ**တိ ဘူတံ နု ခေါ ဣဒံ, န နု ခေါ ဘူတန္တိ။ **တဒါဟာရသမ္ဘဝံ နောဿူ**တိ တံ ဘူတံ ခန္ဓပဉ္စကံ ပစ္စယသမ္ဘဝံ နု ခေါ, န နု ခေါတိ။ **တဒါဟာရနိရောဓာ**တိ တဿ ပစ္စယဿ နိရောဓာ။ **နိရောဓမ္မံ နောဿူ**တိ တံ ဓမ္မံ နိရောဓဓမ္မံ နု ခေါ, န နု ခေါတိ။ **သမ္မပ္ပညာယ ပဿတော**တိ ဣဒံ ခန္ဓပဉ္စကံ ဇာတံ ဘူတံ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ယာထာဝ-သရသလက္ခဏတော ဝိပဿနာပညာယ သမ္မာ ပဿန္တိသဿ။ **ပညာယ သုဒိဋ္ဌန္တိ** ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိပဿနာပညာယ သုဋ္ဌု ဒိဋ္ဌံ။ ဧဝံ ယေ ယေ တံ ပုစ္ဆံ သလ္လက္ခေသုံ၊ တေသံ တေသံ ပဋိညံ ဂဏှန္တော ပဉ္စန္နံ ခန္ဓာနံ သပ္ပစ္စယဘာဝံ ဒဿေသိ။

ဣဒါနိ ယာယ ပညာယ တေဟိ တံ သပ္ပစ္စယံ သနိရောဓံ ခန္ဓပဉ္စကံ သုဒိဋ္ဌံ၊ တတ္ထ နိတ္တဏှာဘာဝံ ပုစ္ဆန္တော **ဣမံ ဇေ တုမှေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဒိဋ္ဌ**န္တိ

ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သဘာဝဒဿနေန **ပရိသုဒ္ဓံ**။ ပစ္စယဒဿနေန **ပရိယောဒါတံ**။ **အလ္လီယေထာ**တိ တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိဟိ အလ္လီယိတ္ဝာ ဝိဟရေယျာထ။ **ကေလာယေထာ**တိ တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိဟိ ကီဋ္ဌမာနာ ဝိဟရေယျာထ။ **ဓနာယေထာ**တိ ဓနံ ဝိယ ဣစ္ဆန္တာ ဂေဓံ အာပဇ္ဇေယျာထ။ **မမာယေထာ**တိ တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိဟိ မမတ္တံ ဥပ္ပါဒေယျာထ။ **နိတ္ထရဏတ္ထာယ နော ဂဟဏတ္ထာယာ**တိ ယော သော မယာ စတုရောဃနိတ္ထရဏတ္ထာယ ကုလ္လူပမော ဓမ္မော ဒေသိတော၊ နော နိကန္တိဝသေန ဂဟဏတ္ထာယ။ အပိ နု တံ တုမှေ အာဇာနေယျာထာတိ။ ဝိပရိယာယေန သုက္ကပက္ခော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၀၂။ ဣဒါနိ တေသံ ခန္ဓာနံ ပစ္စယံ ဒဿေန္တော **စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ အာဟာရ**တိအာဒိမာဟ၊ တမ္ပိ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ ယထာ ပန ဧကော ဣမံ ဇာနာသီတိ ဝုတ္တော "န ကေဝလံ ဣမံ, မာတရမ္ပိဿ ဇာနာမိ၊ မာတု မာတရမ္ပိ"တိ ဧဝံ ပဝေဏိဝသေန ဇာနန္တော သုဋ္ဌု ဇာနာတိ နာမ၊ ဧဝမေဝံ ဘဂဝါ န ကေဝလံ ခန္ဓမတ္တမေဝ ဇာနာတိ၊ ခန္ဓာနံ ပစ္စယမ္ပိ တေသမ္ပိ ပစ္စယာနံ ပစ္စယန္တိ ဧဝံ သဗ္ဗပစ္စယပရမ္ပရံ ဇာနာတိ၊ သော တံ ဗုဒ္ဓဗလံ ဒီပေန္တော ဣဒါနိ ပစ္စယပရမ္ပရံ ဒဿေတုံ[၁] **ဣမေ စ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော အာဟာရ**တိအာဒိမာဟ၊ တံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ **ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သခ်ါရ။ ပ။ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ ပန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ ဘဝေယျ၊ သာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာဝ။

၄၀၄။ **ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတီ**တိ ဣမသ္မိံ အဝိဇ္ဇာဒိကေ ပစ္စယေ သတိ ဣဒံ သခ်ါရာဒိကံ ဖလံ ဟောတိ။ **ဣမဿုပ္ပါဒါ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတီ**တိ ဣမဿ အဝိဇ္ဇာဒိကဿ ပစ္စယဿ ဥပ္ပါဒါ ဣဒံ သခ်ါရာဒိကံ ဖလံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေနေဝါဟ "ယဒိဒံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သခ်ါရ။ ပ။ သမုဒယော ဟောတီ"တိ။ ဧဝံ ဝဋ္ဌံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ ဝိဝဋ္ဌံ ဒဿေန္တော **အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဝိဇ္ဇာယ တွေဝါ**တိ အဝိဇ္ဇာယ ဧဝ တု။ **အသေသဝိရာဂနိရောဓာ**တိ ဝိရာဂသခ်ါတေန မဂ္ဂေန အသေသနိရောဓာ အနုပ္ပါဒနိရောဓာ။ **သခ်ါရနိရောဓောတိ** သခ်ါရာနံ အနုပ္ပါဒနိရောဓော ဟောတိ၊ ဧဝံ နိရုဒ္ဓါနံ ပန သခ်ါရာနံ နိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော ဟောတိ၊ ဝိညာဏာဒီနံ စ နိရောဓာ နာမရူပါဒီနိ နိရုဒ္ဓါနိယေဝ ဟောန္တီတိ ဒဿေတုံ **သခ်ါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓောတိ**အာဒိံ ဝတ္ဝာ **ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ**

၁-နိဒါနပရမ္ပရံ ဒဿေန္တော (က)

နိရောဓော ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကေဝလဿာ**တိ သကလဿ၊ သုဒ္ဓဿ ဝါ၊ သတ္တဝိရဟိတဿာတိ အတ္ထော။ **ဒုက္ခက္ခန္ဓဿာ**တိ ဒုက္ခရာသိဿ။ **နိရောဓော ဟောတီ**တိ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ။

၄၀၆။ **ဣမသ္မိံ အသတီ**တိအာဒိ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄၀၇။ ဧဝံ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထေတွာ ဣဒါနိ ဣမံ ဒွါဒသင်္ဂပစ္စယဝဋ္ဋံ သဟ ဝိပဿနာယ မဂ္ဂေန ဇာနန္တဿ ယာ ပဋိဓာဝနာ ပဟီယတိ၊ တဿာ အဘာဝံ ပုစ္ဆန္တော **အပိ နု တုမှေ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဧဝံ ဇာနန္တာ**တိ ဧဝံ သဟ ဝိပဿနာယ မဂ္ဂေန ဇာနန္တာ။ **ဧဝံ ပဿန္တာ**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **ပုဗ္ဗန္တ**န္တိ ပုရိမကောဋ္ဌာသံ၊ အတီတခန္ဓဓာတုအာယတနာနီတိ အတ္ထော။ **ပဋိ-ဓာဝေယျာထာ**တိ တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိဝသေန ပဋိဓာဝေယျာထ။ သေသံ သဗ္ဗာသဝသုတ္တေ ဝိတ္ထာရိတမေဝ။

ဣဒါနိ နေသံ တတ္ထ နိစ္စလဘာဝံ ပုစ္ဆန္တော **အပိ နု တုမှေ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ ဇာနန္တာ ဧဝံ ပဿန္တာ ဧဝံ ဝဒေယျာထ၊ သတ္ထာ နော ဂရူ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဂရူ**တိ ဘာရိကော အကာမာ အနုဝတ္တိတဗ္ဗော။ **သမဏော**တိ ဗုဒ္ဓ-သမဏော။ **အည် သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိသေယျာထာ**တိ အယံ သတ္ထာ အမှာကံ ကိစ္စံ သာဓေတုံ နဿ သက္ကောတီတိ အပိ နု ဧဝံသညိနော ဟုတ္ဝာ အည် ဗာဟိရကံ သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိသေယျာထ။ **ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာန**န္တိ ဧဝံသညိနော ဟုတ္ဝာ ပုထူနံ တိတ္ထိယသမဏာနံ စေဝ ဗြာဟ္မဏာနဉ္စ။ **ဝတကောတူဟလမင်္ဂလာနီ**တိ ဝတသမာဒါနာနိ စ ဒိဋ္ဌိကုတူဟလာနိ စ ဒိဋ္ဌသုတမုတမင်္ဂလာနိ စ။ **တာနိ သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆေယျာထာ**တိ ဧတာနိ သာရန္တိ ဧဝံသညိနော ဟုတ္ဝာ ပဋိ-အာဂစ္ဆေယျာထ၊ ဧဝံ နိဿဋ္ဌာနိ စ ပုန ဂဏ္ဍေယျာထာတိ အတ္ထော။ **သာမံ ဥာတ**န္တိ သယံ ဥဏေန ဥတံ။ **သာမံ ဒိဋ္ဌ**န္တိ သယံ ပညာစက္ခုနာ ဒိဋ္ဌံ။ **သာမံ ဝိဒိတ**န္တိ သယံ ဝိဘာဝိတံ ပါကဋံ ကတံ။ **ဥပနီတာ ခေါ မေ တုမှေ**တိ မယာ ဘိက္ခဝေ တုမှေ ဣမိနာ သန္ဒိဋ္ဌိကာဒိသဘာဝေန ဓမ္မေန နိဗ္ဗာနံ ဥပနီတာ၊ ပါပိတာတိ အတ္ထော။ **သန္ဒိဋ္ဌိကော**တိအာဒီနမတ္ထော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတော။ **ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တ**န္တိ ဧတံ ဝစနံ ဣဒံ တုမှေဟိ သာမံ ဥတာဒိဘာဝံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

၄၀၈။ **တိဏ္ဏံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ**တိ ကသ္မာ အာရဘိ? နနု ဟေဋ္ဌာ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋ-ဝသေန ဒေသနာ မတ္ထကံ ပါပိတာတိ။ အာမ ပါပိတာ။ အယံ ပန ပါဋိဧက္ကော

အနုသန္ဓိ၊ "အယဉ္ဇိ လောကသန္ဓိဝါသော ပဋိသန္ဓိသမ္မူဋ္ဌော၊ တဿ သမ္မောဟဋ္ဌာနံ ဝိဒ္ဓံသေတွာ ပါကဋံ ကရိဿာမီ"တိ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ အပိစ ဝဋ္ဌမူလံ အဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဝဋ္ဌမူလံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ၊ ဣတိ ဝဋ္ဌမူလံ အဝိဇ္ဇံ ဝိဝဋ္ဌမူလံ စ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒံ ဒဿေတွာပိ "ပုန ဧကဝါရံ ဝဋ္ဌဝိဝဋ္ဌဝသေန ဒေသနံ မတ္ထကံ ပါပေဿာမီ"တိ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **သန္ဓိပါတာ**တိ သမောဓာနေန ပိဏ္ဍဘာဝေန။ **ဂဗ္ဘဿာ**တိ ဂဗ္ဘေ နိဗ္ဗတ္တနကသတ္တဿ။ **အဝက္ကန္တိ ဟောတီ**တိ နိဗ္ဗတ္တိ ဟောတိ။ ကတ္ထစိ ဟိ **ဂဗ္ဘော**တိ မာတုကုစ္ဆိ ဝုတ္တော။ ယထာဟ—

"ယမေကရတ္တိံ ပဌမံ၊ ဂဗ္ဘေ ဝသတိ မာဏဝေါ။
အဗ္ဘုဋ္ဌိတောဝ သော ယာတိ၊ သ ဂစ္ဆံ န နိဝတ္တတီ"တိ[၁]။

ကတ္ထစိ ဂဗ္ဘေ နိဗ္ဗတ္တနသတ္တော။ ယထာဟ "ယထာ ခေါ ပနာနန္ဒ အညာ ဣတ္ထိကာ နဝ ဝါ ဒသ ဝါ မာသေ ဂဗ္ဘံ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရိတွာ ဝိဇာယန္တီ"တိ[၂]။ ဣဓ သတ္တော အဓိပ္ပေတော၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဂဗ္ဘဿ အဝက္ကန္တိ ဟောတီ"တိ။

ဣဓာတိ ဣမသ္မိံ သတ္တလောကေ။ **မာတာ စ ဥတုနီ ဟောတီ**တိ ဣဒံ ဥတုသမယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ မာတုဂါမဿ ကိရ ယသ္မိံ ဩကာသေ ဒါရကော နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တတ္ထ မဟတီ လောဟိတပိဋ္ဌကာ သဏ္ဌဟိတွာ ဘိဇ္ဇိတွာ ပဌရတိ၊ ဝတ္ထု သုဒ္ဓံ ဟောတိ၊ သုဒ္ဓေ ဝတ္ထုမ္ဟိ မာတာပိတူသု ဧကဝါရံ သန္ဓိပတိတေသု ယာဝ သတ္တ ဒိဝသာနိ ခေတ္တမေဝ ဟောတိ။ တသ္မိံ သမယေ ဟတ္ထဂ္ဂါဟဝေဏိဂ္ဂါဟာဒိနာ အင်္ဂပရာမသနေနပိ ဒါရကော နိဗ္ဗတ္တတိယေဝ။ **ဂန္ဓဗ္ဗော**တိ တတြူပဂသတ္တော။ **ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဟောတီ**တိ န မာတာပိတူနံ သန္ဓိပါတံ ဩလောကယမာနော သမီပေ ဋ္ဌိတော ပစ္စုပဋ္ဌိတော နာမ ဟောတိ။ ကမ္မယန္တယန္တိတော ပန ဧကော သတ္တော တသ္မိံ ဩကာသေ နိဗ္ဗတ္တနကော ဟောတီတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။ **သံသယေနာ**တိ "အရောဂေါ နု ခေါ ဘဝိဿာမိ အဟံ ဝါ, ပုတ္တော ဝါ မေ"တိ ဧဝံ မဟန္တေန ဇီဝိတသံသယေန။ **လောဟိတဥ္ဇေတံ ဘိက္ခဝေ**တိ တဒါ ကိရ မာတုလောဟိတံ တံ ဌာနံ သမ္ပတ္တံ ပုတ္တသိနေဟေန ပဏ္ဍရံ ဟောတိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ဝက်က**နွှိ ဂါမဒါရကာနံ ကီဋ္ဌနကံ ခုဒ္ဒကနင်္ဂလံ။ **ဃဋ္ဌိကာ** ဝုစ္စတိ ဒီဃဒဏ္ဍေန ရဿဒဏ္ဍကံ ပဟရဏကီဋ္ဌာ။ **မောက္ခစိက**နွှိ သမ္ပရိဝတ္တကကီဋ္ဌာ၊ အာကာသေ ဝါ ဒဏ္ဍကံ ဂဟေတွာ ဘူမိယံ ဝါ သီသံ ဌပေတွာ ဟေဋ္ဌုပရိယဘာဝေန ပရိဝတ္တနကီဋ္ဌနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **စိဂ်ုလကံ** ဝုစ္စတိ တာလပဏ္ဍာဒီဟိ ကတံ ဝါတပ္ပဟာရေန

၁-ခု ၅-၃၅၃-ဇာတကေ။ ၂-မ ၃-၁၆၃-ပိဋ္ဌေ။

ပရိဇ္ဈာမနစက္ကံ။ **ပတ္တာဌကံ** ဝုစ္စတိ ပဏ္ဏနာဠိကာ၊ တာယ ၀ါလိကာဒိနိ မိနန္တာ ကီဠန္တိ။ **ရထကန္တိ** ခုဒ္ဒကရထံ။ **ဓနုကမ္မိ** ခုဒ္ဒကဓနုမေ၀။

၄၀၉။ **သာရဇ္ဈတီတိ** ရာဂံ ဥပ္ပါဒေတိ။ **ဗျာပဇ္ဈတီတိ** ဗျာပါဒံ ဥပ္ပါဒေတိ။ **အနုပဒ္ဒိတကာယသတီတိ** ကာယေ သတိ ကာယသတိ၊ တံ အနုပဒ္ဒပေတ္၀ာတိ အတ္ထော။ **ပရိတ္တစေတသောတိ** အကုသလစိတ္တော။ **ယတ္ထဿ ဇေ ပါပကာတိ** ယဿံ ဖလသမာပတ္တိယံ ဇေ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တံ နဇာနာတိ နာဓိဂစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ **အနုရောဓိရောဓိန္တိ** ရာဂဠော၀ ဒေါသဠော။ **အဘိနန္ဒတီတိ** တဏှာ-၀သေန အဘိနန္ဒတိ၊ တဏှာ၀သေနေ၀ အဟော သုခန္တိအာဒိနိ ၀ဒန္တော အဘိ၀ဒတိ။ **အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတီတိ** တဏှာအဇ္ဈောသာနဂဟဏေန ဂိလိတ္၀ာ ပရိနိဋ္ဌပေတ္၀ာ ဂဏှာတိ။ သုခံ ၀ါ အဒုက္ခမသုခံ ၀ါ အဘိနန္ဒတု၊ ဒုက္ခံ ကထံ အဘိနန္ဒတီတိ။ ''အဟံ ဒုက္ခိတော မမ ဒုက္ခ''န္တိ ဂဏှန္တော အဘိနန္ဒတိ နာမ။ **ဥပ္ပဇ္ဇတိ နန္ဒီတိ** တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **တဒုပါဒါနန္တိ** သာ၀ တဏှာ ဂဟဏဋ္ဌေန ဥပါဒါနံ နာမ၊ တသ္မ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘ၀ေါ။ပ။ သမုဒယော ဟောတီတိ၊ ဣဒံ ဟိ ဘဂ၀တာ ပုန ဇေ၀ါရံ ဒ္ဝိသန္ဓိ တိသန္ဓံပံ[1] ပစ္စယာ-ကာရ၀ဋ္ဋံ ဒဿိတံ။

၄၁၀-၄။ ဣဒါနိ ၀ိ၀ဋ္ဋံ ဒဿေတုံ **ဣဓ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အပ္ပမာဏစေတသော**တိ အပ္ပမာဏံ လောကုတ္တရံ စေတော အဿာတိ အပ္ပမာဏစေတသော၊ မဂ္ဂစိတ္တသမင်္ဂီတိ အတ္ထော။ **ဣမံ ခေါ မေ တုမ္ဟေ ဘိက္ခဝေ သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယ၀ိမုတ္တိ**ံ **ဓာရေထာ**တိ ဘိက္ခ၀ေ ဣမံ သံခိတ္တေန ဒေသိတံ မယုံ တဏှာသင်္ခယ၀ိမုတ္တိဒေသနံ တုမ္ဟေ နိစ္စကာလံ ဓာရေယျာထ မာ ပမဇ္ဇေယျာထ။ ဒေသနာ ဟိ ဣတ္ထ ၀ိမုတ္တိပဋိလာဘ-ဟေတုတော **၀ိမုတ္တိ**တိ ၀ုတ္တာ။ **မဟာတဏှာဇာလ တဏှာသင်္ခယ**ဿ**ဥပဋ္ဌိမုက္ကန္တိ** တဏှာ၀ သံသိဗ္ဗတဋ္ဌေန မဟာတဏှာဇာလံ၊ သင်္ခိတဋ္ဌေန သင်္ခယဋ္ဌံ ၀ုစ္စတိ၊ ဣတိ ဇေသ္မိ မဟာတဏှာဇာလေ တဏှာသင်္ခယေ စ ဣမံ သာတိံ ဘိက္ခုံ ကေ၀ဋ္ဋေ ပဋိမုက္ကံ ဓာရေထ၊ အနုပ၀ိဋ္ဌော အန္တောဂဓေါတိ နံ ဓာရေထာတိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-တိသန္ဓိ စတုသင်္ခေပံ (သျာ၊က)

၉-မဟာအဿပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁၅။ **ဝေံ မေ သုတ**န္တိ မဟာအဿပုရသုတ္တံ။ တတ္ထ **အဂ်ေသူ**တိ အဂ်ါ နာမ ဇာနပဒိနော ရာဇကုမာရာ၊ တေသံ နိဝါသော ဧကောပိ ဇနပဒေါ ရုဇ္ဇိသဒ္ဒေန "အဂ်ါ"တိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မိံ အဂ်ေသု ဇနပဒေ။ **အဿပုရံ နာမ အဂ်ါနံ နိဂမော**တိ **အဿပုရ**န္တိ နဂရနာမေန လဒ္ဓဝေါဟာရော အဂ်ါနံ ဇနပဒဿ ဧကော နိဂမော၊ တံ ဂေါစရဂါမံ ကတ္ဝာ ဝိဟရတီတိ အတ္ထော။ **ဘဂဝါ တေဒဝေါစာ**တိ ဧတံ "သမဏာ သမဏာတိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဇနော သဉ္ဇာနာတီ"တိအာဒိဝစနမဝေါစ။

ကသ္မာ ပန ဧဝံ အဝေါစာတိ။ တသ္မိံ ကိရ နိဂမေ မနုဿာ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ဗုဒ္ဓမာမကာ ဓမ္မမာမကာ သံဃမာမကာ၊ တဒဟုပဗ္ဗဇိတ-သာမဏေရမ္ပိ ဝဿသတိကတ္ထေရသဒိသံ ကတ္ဝာ ပသံသန္တိ၊ ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ ဘိက္ခုသံဃံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တံ ဒိသ္ဝာ ဗီဇနဂ်လာဒီနိ ဂဟေတ္ဝာ ခေတ္တံ ဂစ္ဆန္တာပိ, ဖရသုအာဒီနိ ဂဟေတ္ဝာ အရည်ံ ပဝိသန္တာပိ တာနိ ဥပကရဏာနိ နိက္ခိပိတ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃဿ နိသီဒနဋ္ဌာနံ အာသနသာလံ ဝါ မဏ္ဍပံ ဝါ ရုက္ခမူလံ ဝါ သမ္မဇ္ဇိတ္ဝာ အာသနာနိ ပညပေတ္ဝာ အရဇပါနီယံ[၁] ပစ္စုပဋ္ဌာပေတ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃံ နိသီဒါပေတ္ဝာ ယာဂုခဇ္ဇကာဒီနိ ဒတ္ဝာ ကတဘတ္တကိစ္စံ ဘိက္ခုသံဃံ ဥယျောဇေတ္ဝာ တတော တာနိ ဥပကရဏာနိ အာဒါယ ခေတ္တံ ဝါ အရည်ံ ဝါ ဂန္ဒာ အတ္တနော ကမ္မာနိ ကရောန္တိ၊ ကမ္မန္တဋ္ဌာနေပိ နေသံ အညာ ကထာ နာမ နတ္ထိ၊ စတ္တာရော မဂ္ဂဋ္ဌာ စတ္တာရော ဖလဋ္ဌာတိ အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ အရိယ-သံဃော နာမ၊ တေ "ဝေရူပေန သီလေန ဝေရူပေန အာစာရေန ဝေရူပါယ ပဋိပတ္တိယာ သမန္နာဂတာ လဇ္ဇိနော ပေသလာ ဥဋ္ဌာရဂုဏာ"တိ ဘိက္ခု-သံဃသေဝ ဝဏ္ဏံ ကထေန္တိ၊ ကမ္မန္တဋ္ဌာနတော အာဂန္ဒာ ဘုတ္တသာယမာသာ ဃရဒ္ဓါရေ နိသိန္နာပိ သယနိဃရံ ပဝိသိတ္ဝာ နိသိန္နာပိ ဘိက္ခုသံဃသေဝ ဝဏ္ဏံ ကထေန္တိ။ ဘဂဝါ တေသံ မနုဿာနံ နိပစ္စကာရံ ဒိသ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃံ ပိဏ္ဍပါတာပစာယနေ နိယောဇေတ္ဝာ ဧတဒဝေါစ။

ယေ ဓမ္မာ သမဏကရဏာ စ ဗြာဟ္မဏကရဏာ စာတိ ယေ ဓမ္မာ သမာဒါယ ပရိပူရိတာ သမိတပါပသမဏံ စ ဗာဟိတပါပဗြာဟ္မဏံ စ ကရောန္တီတိ အတ္ထော။ "တီဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ သမဏဿ သမဏိယာနိ

၁-အာဝရကေ စ ပါနိယံ (သျာ)၊ အာဓာရကေ စ ပါနိယံ စ (သီ)

သမဏကရဏီယာနိ။ ကတမာနိ တီဏိ၊ အဓိသီလသိက္ခာသမာဒါနံ၊ အဓိစိတ္တ-သိက္ခာသမာဒါနံ၊ အဓိပညာသိက္ခာသမာဒါန"န္တိ[၁] ဧတ္ထ ပန သမဏေန ကတ္တဗ္ဗဓမ္မာ ဝုတ္တာ၊ တေပိ စ သမဏကရဏာ ဟောန္တိယေဝ။ ဣဓ ပန ဟိရောတ္တပ္ပါဒိဝသေန ဒေသနာ ဝိတ္ထာရိတာ။ **ဧဝံ နော အယံ အမှာက**န္တိ ဧတ္ထ **နော**တိ နိပါတမတ္တံ၊ ဧဝံ အယံ အမှာကန္တိ အတ္ထော။ **မဟပ္ဖလာ မဟာ-နိသံသာ**တိ ဥဘယမ္ပိ အတ္ထတော ဧကမေဝ။ **အဝဉ္ဇာ**တိ အမောဃာ။ **သဖလာ**တိ အယံ တသေဝ အတ္ထော။ ယဿာ ဟိ ဖလံ နတ္ထိ၊ သာ ဝဉ္ဇာ နာမ ဟောတိ။ **သဥဒြယာ**တိ သဝဓိ၊ ဣဒံ သဖလတာယ ဝေဝစနံ။ **ဧဝံ ဟိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗ**န္တိ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ တုမှေဟိ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ ဘဂဝါ ဣမိနာ ဧတ္တကေန ဌာနေန ဟိရောတ္တပ္ပါဒိနံ ဓမ္မာနံ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ။ ကသ္မာ? ဝစနပထပစ္ဆိန္ဒနတ္ထံ။ သစေ ဟိ ကောစိ အစိရပဗ္ဗဇိတော ဗာလဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ "ဘဂဝါ ဟိရောတ္တပ္ပါဒိဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တထာတိ ဝဒတိ၊ ကော နု ခေါ တေသံ သမာဒါယ ဝတ္တနေ အာနိသံသော"တိ၊ တဿ ဝစနပထပစ္ဆိန္ဒနတ္ထံ။ အယဉ္ဇ အာနိသံသော၊ ဣမေ ဟိ ဓမ္မာ သမာဒါယ ပရိပူရိတာ သမိတပါပသမဏံ နာမ ဗာဟိတပါပဗြာဟ္မဏံ နာမ ကရောန္တိ၊ စတုပစ္စယလာဘံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ပစ္စယဒါယကာနံ မဟပ္ဖလတံ သမ္ပာဒေန္တိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အဝဉ္ဇံ သဖလံ သဥဒြယံ ကရောန္တီတိ ဝဏ္ဏံ အဘာသိ၊ အယမေတ္ထ သခ်ပေါ။ ဝိတ္ထာရတော ပန ဝဏ္ဏကထာ သတိပဋ္ဌာနေ[၂] ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄၁၆။ **ဟိရောတ္တပ္ပေနာ**တိ "ယံ ဟိရီယတိ ဟိရီယိတဗ္ဗေန၊ သြတ္တပ္ပတိ သြတ္တပ္ပိတဗ္ဗေနာ"တိ[၃] ဧဝံ ဝိတ္ထာရိတာယ ဟိရိယာ စေဝ သြတ္တပ္ပေန စ။ အပိ-စေတ္ထ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာ **ဟိရီ**၊ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ **သြတ္တပ္ပံ**။ အတ္တာဓိပတေယျာ ဟိရီ၊ လောကာဓိပတေယျံ သြတ္တပ္ပံ။ လဇ္ဇာသဘာဝသဏ္ဌိတာ ဟိရီ၊ ဘယ-သဘာဝသဏ္ဌိတံ သြတ္တပ္ပံ၊ ဝိတ္ထာရကထာ ပနေတ္ထ သဗ္ဗာကာရေန ဝိသုဒ္ဓိ-မဂ္ဂေ ဝုတ္တာ။ အပိစ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ လောကံ ပါလနတော **လောကပါလ-ဓမ္မာ** နာမာတိ ကထိတာ။ ယထာဟ "ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ သုက္ကာ ဓမ္မာ လောကံ ပါလေန္တိ။ ကတမေ ဒွေ၊ ဟိရီ စ သြတ္တပ္ပဉ္ဇ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒွေ သုက္ကာ ဓမ္မာ လောကံ ပါလေန္တိ။ ဣမေ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒွေ သုက္ကာ ဓမ္မာ လောကံ နပါလေယျုံ၊ နယိဓ ပညာယေထ 'မာတာ'တိ ဝါ 'မာတုစ္ဆာ'တိ ဝါ 'မာတုလာနီ'တိ ဝါ 'အာစရိယဘရိယာ'တိ ဝါ 'ဂရူနံ ဒါရာ'တိ ဝါ၊

၁-အံ ၁-၂၃၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၃၄၂၊ မ-ဋ္ဌ ၁-၂၄၁-ပိဋ္ဌေသု။
၃-အဘိ ၁-၂၅၈-ပိဋ္ဌေ။

သမ္ဘေဒံ လောကော အဂမိဿ၊ ယထာ အဇေဋ္ဌကာ ကုက္ကုဋ္ဌသူကရာ သောဏသိင်္ဂါလာ"တိ[၁]။ ဧမေယေဝ ဇာတကေ "ဒေဝမ္မော"တိ ကထိတာ။ ယထာဟ—

"ဟိရိ[ဩ]တ္တပ္ပသမ္ပန္နာ၊ သုက္ကမ္မသမာဟိတာ။
သန္တော သပ္ပုရိသာ လောကေ၊ ဒေဝမ္မောတိ ဝုစ္စရေ"တိ[၂]။

မဟာစုန္ဒတ္ထေရဿ ပန ကိလေသသလ္လေခနပဋိပဒါတိ ကတ္ဟာ ဒဿိတာ။ ယထာဟ "ပရေ အဟိရိကာ ဘဝိဿန္တိ၊ မယမေတ္ထ ဟိရိမနာ ဘဝိဿာမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော။ ပရေ အနောတ္တာပီ ဘဝိဿန္တိ၊ မယမေတ္ထ [ဩ]တ္တာပီ ဘဝိဿာမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော"တိ[၃]။ ဧမေဝ မဟာကဿပတ္ထေ-ရဿ [ဩ]ဝါဒူပသမ္ပဒါတိ ကတ္ဟာ ဒဿိတာ။ ဝုတ္တဉ္ဍေတံ "တသ္မာတိဟ တေ ကဿပ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ တိဗ္ဗံ မေ ဟိရောတ္တပ္ပံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဘဝိဿတိ ထေရေသု နဝေသု မဇ္ဈိမေသူတိ။ ဧဝံ ဟိ တေ ကဿပ သိက္ခိတဗ္ဗ"န္တိ[၄]။ ဧမ ပနေတေ **သမဏမ္မာ နာမာ**တိ ဒဿိတာ။

ယသ္မာ ပန ဧတ္တာဝတာ သာမညတ္ထော မတ္ထကံ ပတ္တော နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ အပရေပိ သမဏကရဏမ္မေ ဒဿေတုံ **သိယာ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ တုမ္ဟာက**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သာမညတ္ထော**တိ သံယုတ္တကေ တာဝ[၅] "ကတမဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ သာမည်၊ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ သေယျထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ဧဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သာမည်။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သာမညတ္ထော၊ ယော ဘိက္ခဝေ ရာဂက္ခယော ဒေါသက္ခယော မောဟက္ခယော၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သာမညတ္ထော"တိ[၆] မဂ္ဂေါ "သာမည"န္တိ, ဖလနိဗ္ဗာနာနိ "သာမညတ္ထော"တိ ဝုတ္တာနိ။ ဧမသ္မိံ ပန ဌာနေ မဂ္ဂမ္ပိ ဖလမ္ပိ ဧကတော ကတ္ဟာ သာမညတ္ထော ကထိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အာရောစယာမီ**တိ ကထေမိ။ **ပဋိဝေဒယာမီ**တိ ဇာနာပေမိ။

၄၁၇။ **ပရိသုဒ္ဓေါ နော ကာယသမာစာရော**တိ ဧတ္ထ ကာယသမာစာရော ပရိသုဒ္ဓေါ အပရိသုဒ္ဓေါတိ ဒုဝိခော။ ယော ဟိ ဘိက္ခု ပါဏံ ဟနတိ၊ အဒိန္နံ အာဒိယတိ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာ[၇] စရတိ၊ တဿ ကာယသမာစာရော အပရိသုဒ္ဓေါ နာမ၊ အယံ ပန ကမ္မပထဝသေနေဝ ဝါရိတော။ ယော ပန ပါဏိနာ ဝါ

၁-အံ ၁-၅၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၅-၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၁-၅၂-ပိဋ္ဌေ။
၄-သံ ၁-၄၂၀-ပိဋ္ဌေ။ ၅-သာမည် တာဝ (က) ၆-သံ ၃-၂၀-ပိဋ္ဌေ။
၇-မိစ္ဆာ (သီ၊က)

လေဋ္ဌုနာ ၀ါ ဒဏ္ဍေန ၀ါ သတ္ထေန ၀ါ ပရံ ပေါထေတိ[1] ၀ိဟေဋ္ဌေတိ၊ တဿ ကာယသမာစာရော အပရိသုဒ္ဓေါ နာမ၊ အယမ္ပိ သိက္ခာပဒဗဟုဒ္ဓေနေ၀[2] ပဋိက္ခိတ္တော။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဥဘယမ္ပေတံ အကထေတ္ဝာ ပရမသလ္လေခါ နာမ ကထိတော။ ယော ဟိ ဘိက္ခု ပါနိယဿေ ၀ါ ပါနိယံ ၀ိ၀ဏ္ဏေန်, ပတ္တေ ၀ါ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တော်နံ ကာကာနံ နိ၀ါရဏ၀သေန ဟတ္ထံ ၀ါ ဒဏ္ဍံ ၀ါ လေဋ္ဌုံ ၀ါ ဥဂ္ဂိရတိ၊ တဿ ကာယသမာစာရော အပရိသုဒ္ဓေါ။ ၀ိပရိတော ပရိသုဒ္ဓေါ နာမ။ **ဥဇ္ဇာနော**တိ ဥဂ္ဂတော ပါကဋော။ **၀ိ၀ဋ္ဋော**တိ အနာ၀ဋ္ဋော အသဉ္ဆဋ္ဌော၊ ဥဘယေနာပိ ပရိသုဒ္ဓတံယေ၀ ဒီပေတိ။ **နံ စ ဆိဒ္ဒ၀ါ**တိ သဒါ ဧကသဒိသော အန္တရန္တရေ ဆိဒ္ဒရဟိတော။ **သံဂုတော**တိ ကိလေသာနံ ဒွါရံ ပိဒဟနေန ပိဒဟိတော၊ န ၀ဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒနတ္ထာယ။

၄၁၈။ **၀စိသမာစာရေ**ပိ ယော ဘိက္ခု မုသာ ၀ဒတိ၊ ပိသုဏံ ကထေတိ၊ ဖရုသံ ဘာသတိ၊ သမ္ဖံ ပလပတိ၊ တဿ ၀စိသမာစာရော အပရိသုဒ္ဓေါ နာမ၊ အယံ ပန ကမ္မပထ၀သေန ၀ါရိတော။ ယော ပန ဂဟပတိကာတိ ၀ါ ဒါသာတိ ၀ါ ပေဿာတိ ၀ါ အာဒိဟိ ခုံသေန္တော ၀ဒတိ၊ တဿ ၀စိသမာစာရော အပရိ-သုဒ္ဓေါ နာမ၊ အယံ ပန သိက္ခာပဒဗဟုဒ္ဓေနေ၀ ပဋိက္ခိတ္တော။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဥဘယမ္ပေတံ အကထေတ္ဝာ ပရမသလ္လေခါ နာမ ကထိတော။ ယော ဟိ ဘိက္ခု ဒဟရေန ၀ါ သာမဏေရေန ၀ါ "ကစ္စိ ဘန္တေ အမှာကံ ဥပဇ္ဈာယံ ပဿထာ"တိ ၀ုတ္တေ "သမ္မဟုလာ အာ၀ုသော ဘိက္ခုဘိက္ခုနိယော[3] ကေသ္မိံ ပဒေသေ ၀ိ၀ဒိံသု[4]၊ ဥပဇ္ဈာယော တေ ဝိက္ကာယိကသာကဘဏ္ဍိကံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဂတော ဘ၀ိဿတီ"တိအာဒိနာ နယေန ဟသာဓိပ္ပါယော၀ိ ဓေရုံ ကထံ ကထေတိ၊ တဿ ၀စိသမာစာရော အပရိသုဒ္ဓေါ။ ၀ိပရိတော ပရိသုဒ္ဓေါ နာမ။

၄၁၉။ **မနောဿမာစာရေ** ယော ဘိက္ခု အဘိဇ္ဈာလု ဗျာပန္နစိတ္တော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ၊ တဿ မနောဿမာစာရော အပရိသုဒ္ဓေါ နာမ၊ အယံ ပန ကမ္မပထ၀သေန၀ ၀ါရိတော။ ယော ပန ဥပနိက္ခိတ္တံ ဇာတရူပရဇတံ သာဒိယတိ၊ တဿ မနောဿမာစာရော အပရိသုဒ္ဓေါ နာမ၊ အယမ္ပိ သိက္ခာပဒ-ဗဟုဒ္ဓေနေ၀ ပဋိက္ခိတ္တော။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဥဘယမ္ပေတံ အကထေတ္ဝာ ပရမသလ္လေခါ နာမ ကထိတော။ ယော ပန ဘိက္ခု ကာမ၀ိတက္ကံ ၀ါ

၁-ဟေဋ္ဌေတိ (သီ)
၂-သိက္ခာပဒဗဟုဒ္ဓေနေ၀ (သီ)
၃-ဘိက္ခုနိယော (သီ၊ သျာ)
၄-၀ိစရိ်သု (သီ)၊ ၀သိ်သု (သျာ)

ဗျာပါဒဝိတက္ကံ ဝါ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ ဝါ ဝိတက္ကေတိ၊ တဿ မနောသမာစာရော အပရိသုဒ္ဓေါ။ ဝိပရီတော ပရိသုဒ္ဓေါ နာမ။

၄၂၀။ အာဇီဝသ္မိံ ယော ဘိက္ခု အာဇီဝဟေတု ဝေဇ္ဇကမ္မံ ပဟိဏဂမနံ ဂဏ္ဍဖာလနံ[၁] ကရောတိ၊ အရုမက္ခနံ ဒေတိ၊ တေလံ ပစတီတိ ဧကဝိသတိ-အနေသနာဝသေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ။ ယော ဝါ ပန ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ တဿ အာဇီဝေါ အပရိသုဒ္ဓေါ နာမ၊ အယံ ပန သိက္ခာပဒဗဒ္ဓေနေဝ ပဋိက္ခိတ္တော။ ဧုမသ္မိံ သုတ္တေ ဥဘယမ္ပေတံ အကထေတွာ ပရမသလ္လေခေါ နာမ ကထိတော။ ယော ဟိ ဘိက္ခု သပ္ပိနဝနီတတေလမဓုဖာဏိတာဒီနိ လဘိတွာ "သွေ ဝါ ပုနဒိဝသေ ဝါ ဘဝိဿတီ"တိ သန္နိဓိကာရကံ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ယော ဝါ ပန နိမ္မက်ုရာဒီနိ ဒိသွာ သာမဏေရေဝဒတိ "အက်ုရေ ခါဒထာ"တိ၊ သာမဏေရာ ထေရော ခါဒိတုကာမောတိ ကပ္ပိယံ ကတွာ ဒေန္တိ၊ ဒဟရေ ပန သာမဏေရေ ဝါ ပါနီယံ ပိဝထ အာဝုသောတိ ဝဒတိ၊ တေ ထေရော ပါနီယံ ပိဝိတုကာမောတိ ပါနီယသခ်ံ ဓောဝိတွာ ဒေန္တိ၊ တမ္ပိ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ အာဇီဝေါ အပရိသုဒ္ဓေါ နာမ ဟောတိ။ ဝိပရီတော ပရိသုဒ္ဓေါ နာမ။

၄၂၂။ **မတ္တညူ**တိ ပရိယေသနပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂေသု မတ္တညူ ယုတ္တညူ ပမာဏညူ။

၄၂၃။ **ဇာဂရိယမနုယုတ္တာ**တိ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဆ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဧကသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ နိဒ္ဒါယ သြကာသံ ကတွာ ပဉ္ဇ ကောဋ္ဌာသေ ဇာဂရိယမ္ပိ ယုတ္တာ ပယုတ္တာ။ **သီဟသေယျ**န္တိ ဧတ္ထ ကာမဘောဂိသေယျာ ပေတသေယျာ သီဟသေယျာ တထာဂတသေယျာတိ စတဿော သေယျာ။ တတ္ထ "ယေဘု-ယျေန ဘိက္ခဝေ ကာမဘောဂီ သတ္တာ ဝါမေန ပဿေန သေန္တီ"တိ[၂] အယံ **ကာမဘောဂိသေယျာ၊** တေသု ဟိ ယေဘုယျေန ဒက္ခိဏပဿေန သယာနော[၃] နာမ နတ္ထိ။

"ယေဘုယျေန ဘိက္ခဝေ ပေတာ ဥတ္တာနာ သေန္တီ"တိ[၂] အယံ **ပေတ-သေယျာ၊** ပေတာ ဟိ အပ္ပမံသလောဟိတတ္တာ အဋ္ဌိသဃ်ာတဇဋိတာ[၄] ဧကေန ပဿေန သယိတုံ န သက္ကောန္တိ, ဥတ္တာနာဝ သေန္တိ။

၁-ဘဏ္ဍပါလနံ (သီ)
၂-သေယျာနာ (သျာ)၊ သယန္တော (က)
၂-အံ ၁-၅၆၇-ပိဋ္ဌေ။
၄-အဋ္ဌိသံဃာတဃဋိတာ (သီ)

"ယေဘုယျေန ဘိက္ခဝေ သီဟော မိဂရာဇာ နဂ်ုဋ္ဌံ အန္တရသတ္ထိမှိ အနုပက္ခိပိတွာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သေတီ"တိ[၁] အယံ **သီဟသေယျာ**၊ တေဇုဿဒံတ္တာ ဟိ သီဟော မိဂရာဇာ ဒွေ ပုရိမပါဒေ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ပစ္ဆိမပါဒေ ဧကသ္မိံ ဌပေတွာ နဂ်ုဋ္ဌံ အန္တရသတ္ထိမှိ ပက္ခိပိတွာ ပုရိမပါဒပစ္ဆိမပါဒနဂ်ုဋ္ဌာနံ ဌိတောကာသံ သလ္လက္ခေတွာ ဒွိန္နံ ပုရိမပါဒါနံ မတ္ထကေ သီသံ ဌပေတွာ သယတိ၊ ဒိဝသမ္ပိ သယိတွာ ပဗုဇ္ဈမာနော န ဥတြာသန္တော ပဗုဇ္ဈတိ၊ သီသံ ပန ဥက္ခိပိတွာ ပုရိမပါဒါနံ ဌိတောကာသံ သလ္လက္ခေတိ၊ သစေ ကိဉ္စိ ဌာနံ ဝိဇဟိတွာ ဌိတံ ဟောတိ၊ "နယိဒံ တုယ္ဟံ ဇာတိယာ, န သူရဘာဝဿ အနုရူပ"န္တိ အနတ္တမနော ဟုတွာ တတ္ထေဝ သယတိ၊ န ဂေါစရာယ ပက္ကမတိ။ အဝိဇဟိတွာ ဌိတေ ပန "တုယ္ဟံ ဇာတိယာ သူရဘာဝဿ စ အနုရူပမိဒ"န္တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ဥဋ္ဌာယ သီဟဝိဇမ္ဘိတံ ဝိဇမ္ဘိတွာ ကေသရဘာရံ ဝိဓုနိတွာ တိက္ခတ္တုံ သီဟနာဒံ နဒိတွာ ဂေါစရာယ ပက္ကမတိ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနသေယျာ ပန **တထာဂတသေယျာ**တိ ဝုစ္စတိ။ တာသု ဣဓ သီဟသေယျာ အာဂတာ၊ အယံ ဟိ တေဇုဿဒဣရိယာပထတ္တာ ဥတ္တမသေယျာ နာမ။ **ပါဒေ ပါဒ**န္တိ ဒက္ခိဏပါဒေ ဝါမပါဒံ။ **အစ္စာဓာယာ**တိ အတိအာဓာယ ဤသကံ အတိက္ကမ္မ ဌပေတွာ၊ ဂေါပ္ဖကေန ဟိ ဂေါပ္ဖကေ, ဇာဏုနာ ဝါ ဇာဏုမှိ သဃ်ဋ္ဌိယမာနေ အဘိဏ္ဟံ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ န ဟောတိ၊ သေယျာ အဖာသုကာ ဟောတိ။ ယထာ ပန န သဃ်ဋ္ဌေတိ၊ ဧဝံ အတိက္ကမ္မ ဌပိတေ ဝေဒနာ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ၊ သေယျာ ဖာသုကာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။

၄၂၅။ **အဘိဇ္ဈံ လောကေ**တိအာဒိ စူဋ္ဌဟတ္ထိပဒေ ဝိတ္ထာရိတံ။

၄၂၆။ ယာ ပနာယံ **သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ**တိ ဥပမာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ **ဣဏံ အာဒါယာ**တိ ဝစိုယာ ဓနံ ဂဟေတွာ။ **ဗျန္တီ ကရေယျာ**တိ ဝိဂတန္တာနိ[၂] ကရေယျ၊ ယထာ တေသံ ကာကဏိကမတ္တောပိ ပရိယန္တော နာမ နာဝသိဿတိ၊ ဧဝံ ကရေယျ၊ သဗ္ဗသော ပဋိနိယျာတေယျာတိ အတ္ထော။ **တတောနိဒါန**န္တိ အာဏဏျနိဒါနံ၊ သော ဟိ အဏဏောမှိတိ အာဝဇ္ဇန္တော ဗလဝပါမောဇ္ဇံ လဘတိ၊ ဗလဝသောမနဿမဓိဂစ္ဆတိ၊ တေန ဝုတ္တံ "လဘေထ ပါမောဇ္ဇံ၊ အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿ"န္တိ။

ဝိသဘာဂဝေဒနုပ္ပတ္တိယာ ကကစေနေဝ စတုဣရိယာပထံ ဆိန္ဒန္တော အာဗာဓတီတိ အာဗာဓော၊ သွာဿ အတ္ထီတိ **အာဗာဓိကော**။ တံသမုဋ္ဌာနေန

၁-အံ ၁-၅၆၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိဂတန္တံ (သီ)

ဒုက္ခေန **ဒုက္ခီတော။ အဓိမတ္တာဂိလာနောတိ** ဗာဠှဂိလာနော။ **နန္ဆာဒေယျာတိ** အဓိမတ္တာဗျာဓိပရေတတာယ နု ရုစ္ခေယျ။ **ဗလမတ္တာတိ** ဗလမေဝ၊ ဗလဿ်သ ကာယေ နု ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ **တတောနိဒါနန္တိ** အာရောဂျနိဒါနံ၊ တဿ ဟိ အရောဂေါမှိတိ အာဝဇ္ဇယတော ဘဒ္ဒဘယံ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "လဘေထ ပါမောဇ္ဇံ၊ အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿ"န္တိ။ **နု စဿ ကိဉ္စိ ဘောဂါနံ ဝေယျာတိ** ကာကဏိကမတ္တမှိ ဘောဂါနံ ဝယော နု ဘဝေယျ။ **တတောနိဒါနန္တိ** ဗန္ဓနာ-မောက္ခနိဒါနံ၊ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ သဗ္ဗပဒေသု ယောဇေတဗ္ဗံ။ **အနုတ္ထာ-ဒိနော**တိ နု အတ္တနိ အဓိနော၊ အတ္တနော ရုစိယာ ကိဉ္စိ ကာတုံ နု လဘတိ။ **ပရာဓိနော**တိ ပရေသု အဓိနော၊ ပရဿဝ ရုစိယာ ပဝတ္တတိ။ **နု ယေန ကာမံ ဂမေယျ**တိ ယေန ဒိသာဘာဂေနဿ ကာမေယျ ဟောတိ၊ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဂမနာယ၊ တေန ဂန္တုံ နု လဘတိ။ **ဒါသဗျာ**တိ ဒါသဘာဝါ။ **ဘုဇိဿော**တိ အတ္တနော သန္တကော။ **တတောနိဒါနန္တိ** ဘုဇိဿနိဒါနံ။ **ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂန္တိ** ကန္တာရံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂံ၊ နိရုဒကံ ဒီဃမဂ္ဂန္တိ အတ္ထော။ **တတောနိဒါနန္တိ** ခေမန္တ-ဘူမိနိဒါနံ။

ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ အပ္ပဟီနေတိ ဣတ္ထေ ဘဂဝါ အပ္ပဟီနံ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ ဒုဏ္ဏသဒိသံ, သေသာနိ ရောဂါဒိသဒိသာနိ ကတ္ဝာ ဒသေတိ။ တတြာယံ သဒိသတာ—ယော ဟိ ပရေသံ ဒုက္ခံ ဂဟေတ္ဝာ ဝိနာသေတိ၊ သော တေဟိ ဒုက္ခံ ဒေဟီတိ ဝုစ္စမာနော၁ ဖရုသံ ဝုစ္စမာနော၁ ဗဇ္ဈမာနော၁ ပဟရိယ-မာနော၁ ကိဉ္စိ ပဋိဗာဟိတုံ၂ နု သက္ကောတိ၊ သဗ္ဗံ တိတိက္ခတိ၊ တိတိက္ခကာရ-ဏညိဿ တံ ဒုက္ခံ ဟောတိ။ ဧဝမေဝံ ယော ယမှိ ကာမစ္ဆန္ဒေန ရဇ္ဇတိ၊ တဏှာဂဟဏေန တံ ဝတ္ထုံ ဂဏှာတိ၊ သော တေန ဖရုသံ ဝုစ္စမာနော၁ ဗဇ္ဈမာနော၁ ပဟရိယမာနော၁ သဗ္ဗံ တိတိက္ခတိ၊ တိတိက္ခကာရဏညိဿ သော ကာမစ္ဆန္ဒော ဟောတိ ဃရသာမိကေဟိ ဝမိယမာနာနံ ဒုတ္ထိနံ ဝိယာတိ၊ ဧဝံ ဒုက္ခံ ဝိယ **ကာမစ္ဆန္ဒော** ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ယထာ ပန ဝိတ္ထာရောဂါတုရော မရုသက္ကရာဒိသုဝိ ဒိန္နေသု ဝိတ္ထာရောဂါတုရ-တာယ တေသံ ရသံ နု ဝိန္ဒတိ၊ တိတ္တကံ တိတ္တကန္တိ ဥဂ္ဂိရတိယေဝ။ ဧဝမေဝံ ဗျာပန္နစိတ္တော ဟိတကာမေဟိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ အပ္ပမတ္တကမှိ သြဝဒိယ-မာနော သြဝါဒံ နု ဂဏှာတိ၊ "အတိ ဝိယ မေ တုမှေ ဥပဒ္ဒဝေထာ"တိ အာဒိနိ ဝတ္ဝာ ဝိဇ္ဈာမတိ၊ ဝိတ္ထာရောဂါတုရတာယ သော ပုရိသော မရုသက္ကရာဒိရသံ ဝိယ

၁-ဂန္တုကာမတာ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၁၉၀-ဝိဋ္ဌေ။) ၂-ဝဓိယမာနောဝိ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၁၉၁-ဝိဋ္ဌေ)
၃-ပဋိပဇ္ဇရိတုံ (သီ၊ သျာ)၊ ပဋိဟရိတုံ (က)

ကောဓာတုရတာယ ဈာနသုခါဒိဘေဒံ သာသနရသံ နဝိန္ဒတီတိ၊ ဧဝံ ရောဂေါ ဝိယ **ဗျာပါဒေါ** ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ယထာ ပန နက္ခတ္တဒိဝသေ ဗန္ဓနာဂါရေ ဗဒ္ဓေါ ပုရိသော နက္ခတ္တဿ နေဝ အာဒိံ, နမဇ္ဈံ, နပရိယောသာနံ ပဿတိ၊ သော ဒုတိယဒိဝသေ မုတ္တော "အဟော ဟိယျော နက္ခတ္တံ မနာပံ, အဟော နစ္စံ, အဟော ဂီတ"န္တိ-အာဒီနိ သုတ္ဝာပိ ပဋိဝစနံ နဒေတိ။ ကိံ ကာရဏာ? နက္ခတ္တဿ အနနုဘူတတ္တာ။ ဧဝမေဝံ ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူတော ဘိက္ခု ဝိစိတ္တနယေပိ ဓမ္မဿဝနေ ပဝတ္တမာနေ နေဝ တဿ အာဒိံ, နမဇ္ဈံ, နပရိယောသာနံ ဇာနာတိ။ သော ဥဋ္ဌိတေ ဓမ္မဿဝနေ "အဟော ဓမ္မဿဝနံ၊ အဟော ကာရဏံ၊ အဟော ဥပမာ"တိ ဓမ္မဿဝနဿ ဝဏ္ဏံ ဘဏမာနာနံ သုတ္ဝာပိ ပဋိဝစနံ နဒေတိ။ ကိံ ကာရဏာ? ထိနမိဒ္ဓဝသေန ဓမ္မကထာယ အနနုဘူတတ္တာတိ၊ ဧဝံ ဗန္ဓနာဂါရံ ဝိယ **ထိနမိဒ္ဓံ** ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ယထာ ပန နက္ခတ္တံ ကီဋ္ဌန္တောပိ ဒါသော "ဣဒံ နာမ အစ္စာယိကံ ကရဏီယံ အတ္ထိ၊ သီဃံ တတ္ထ ဂစ္ဆ၊ နော စေ ဂစ္ဆသိ၊ ဟတ္ထပါဒံ ဝါ တေ ဆိန္ဒာမိ ကဏ္ဏနာသံ ဝါ"တိ ဝုတ္တော သီဃံ ဂစ္ဆတိယေဝ၊ နက္ခတ္တဿ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ အနုဘဝိတုံ နလဘတိ။ ကသ္မာ? ပရာဓီနတာယ။ ဧဝမေဝံ ဝိနယေ အပ္ပကတ-ညုနာ ဝိဝေကတ္ထာယ အရည်ံ ပဝိဋ္ဌေနာပိ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ အန္တမသော ကပ္ပိယ-မံသေပိ အကပ္ပိယမံသသညာယ ဥပ္ပန္နာယ ဝိဝေကံ ပဟာယ သီလဝိသောဓနတ္ထံ ဝိနယဓရဿ သန္တိကေ ဂန္တဗ္ဗံ ဟောတိ၊ ဝိဝေကသုခံ အနုဘဝိတုံ နလဘတိ။ ကသ္မာ? ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စာဘိဘူတတာယာတိ၊ ဧဝံ ဒါသဗျံ ဝိယ **ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ** ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ယထာ ပန ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နော ပုရိသော စောရေဟိ မနုဿာနံ ဝိလုတ္တောကာသံ ပဟတောကာသဉ္စ[၁] ဒိသ္ဝာ ဒဏ္ဍကသဒ္ဒေနပိ သကုဏသဒ္ဒေနပိ စောရာ အာဂတာတိ ဥဿင်္ကိတပရိသင်္ကိတော ဟောတိ၊ ဂစ္ဆတိပိ၊ တိဋ္ဌတိပိ နိဝတ္တတိပိ၊ ဂတဋ္ဌာနတော အဂတဋ္ဌာနမေဝ ဗဟုတရံ ဟောတိ။ သော ကိစ္ဆေန ကသိရေန ခေမန္တဘူမိံ ပါပုဏာတိ ဝါ၊ နဝါ ပါပုဏာတိ။ ဧဝမေဝံ ယဿ အဋ္ဌသု ဌာနေသု ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ။ သော "ဗုဒ္ဓေါ နုခေါ, နနုခေါ ဗုဒ္ဓေါ"တိအာဒိနာ နယေန ဝိစိကိစ္ဆန္တော အဓိမုစ္စိတ္ဝာ သဒ္ဓါယ ဂဏ္ဍိတုံ နသက္ကောတိ၊ အသက္ကောန္တော မဂ္ဂံ ဝါ ဖလံ ဝါ နပါပုဏာတီတိ

၁-ဂတောကာသံ (သီ)

ယထာ ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂေ "စောရာ အတ္ထိ နတ္ထီ"တိ ပုနပ္ပုနံ အာသပ္ပန-ပရိသပ္ပနံ အပရိယောဂါဟနံ ဆမ္ဘိတတ္တံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒေန္တော ခေမန္တ-ပတ္တိယာ အန္တရာယံ ကရောတိ၊ ဧဝံ **ဝိစိကိစ္ဆာ**ပိ "ဗုဒ္ဓေါ နု ခေါ နု ဗုဒ္ဓေါ"တိ-အာဒိနာ နယေန ပုနပ္ပုနံ အာသပ္ပနပရိသပ္ပနံ အပရိယောဂါဟနံ ဆမ္ဘိတတ္တံ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒယမာနာ အရိယဘူမိပ္ပတ္တိယာ[၁] အန္တရာယံ ကရောတီတိ ကန္တာ-ရဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဣဒါနိ **သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ အာဏဏျန္တိ** ဧတ္ထ ဘဂဝါ ပဟီန-ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ အာဏဏျသဒိသံ, သေသာနိ အာရောဂျာဒိသဒိသာနိ ကတ္ဝာ ဒဿေတိ။ တတြာယံ သဒိသတာ—ယထာ ဟိ ပုရိသော ဣဏံ အာဒါယ ကမ္မန္တေ ပယောဇေတ္ဝာ သမိဒ္ဓကမ္မန္တော "ဣဒံ ဣဏံ နာမ ပလိဗောဓမူလ"န္တိ စိန္တေတ္ဝာ သဝမိုကံ ဣဏံ နိယျာတေတ္ဝာ ပဏ္ဏံ ဖာလာပေယျ၊ အထဿ တတော ပဋ္ဌာယ နေဝ ကောစိ ဒူတံ ပေသေသိ၊ နု ပဏ္ဏံ၊ သော ဣဏသာမိကေ ဒိသ္ဝာပိ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အာသနာ ဥဋ္ဌဟတိ၊ နော စေ၊ နု ဥဋ္ဌဟတိ။ ကသ္မာ? တေဟိ သဒ္ဓိံ နိလ္လေပတာယ အလဂ္ဂတာယ။ ဧဝမေဝ ဘိက္ခု "အယံ ကာမစ္ဆန္ဒော နာမ ပလိဗောဓမူလ"န္တိ သတိပဋ္ဌာနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဆ ဓမ္မေ ဘာဝေတ္ဝာ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ ပဇဟတိ၊ တသေဝံ ပဟီနကာမစ္ဆန္ဒဿ ယထာ ဣဏမုတ္တဿ ပုရိသဿ ဣဏသာမိကေ ဒိသ္ဝာ နေဝ ဘယံ နု ဆမ္ဘိတတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ပရဝတ္ထုမ္ဖိ နေဝ သင်္ဂေါ နု ဗန္ဓော[၂] ဟောတိ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ ရူပါနိ ပဿတော ကိလေသော နု သမုဒါစရတိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ အာဏဏျမိဝ ကာမစ္ဆန္ဒပ္ပဟာနံ အာဟ။

ယထာ ပန သော ပိတ္တရောဂါတုရော ပုရိသော ဘေသဇ္ဇကိရိယာယ တံ ရောဂံ ဝူပသမေတ္ဝာ တတော ပဋ္ဌာယ မဓုသက္ကရာဒီနံ ရသံ ဝိန္ဒတိ။ ဧဝမေဝံ ဘိက္ခု "အယံ ဗျာပါဒေါ နာမ အနတ္ထကာရကော"တိ ဆ ဓမ္မေ ဘာဝေတ္ဝာ ဗျာပါဒနီဝရဏံ ပဇဟတိ၊ သော ဧဝံ ပဟီနဗျာပါဒေါ ယထာ ပိတ္တရောဂ-ဝိမုတ္တော ပုရိသော မဓုသက္ကရာဒီနိ မဓုရာနိ သမ္ပိယာယမာနော ပဋိသေဝတိ။ ဧဝမေဝံ အာစာရပဏ္ဏတ္တိအာဒီနိ သိက္ခာပိယမာနော သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ သမ္ပိယာယမာနော သိက္ခတိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ အာရောဂျမိဝ ဗျာပါဒပ္ပဟာနံ အာဟ။

၁-အရိယမဂ္ဂပ္ပတ္တိယာ (သျာ)၊ အရိယဘူမိခေမပတ္တိယာ (က) ၂-ဂေဓော (က)

ယထာ သော နက္ခတ္တဒိ၀သေ ဗန္ဓနာဂါရံ ပ၀ေသိတော ပုရိသော အပရသ္မိံ နက္ခတ္တဒိ၀သေ "ပုဗ္ဗေပိ အဟံ ပမာဒဒေါသေန ဗဒ္ဓေါ တံ နက္ခတ္တံ နာနုဘ၀ါမိ၊ ဣဒါနိ အပ္ပမတ္တော ဘ၀ိဿာမီ"တိ ယထာသ ပစ္စတ္ထိကာ ဩကာသံ န လဘန္တိ၊ ဧ၀ံ အပ္ပမတ္တော ဟုတ္ဝာ နက္ခတ္တံ အနုဘ၀ိတ္ဝာ "ဒုဟော နက္ခတ္တံ အဟော နက္ခတ္တ"န္တိ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ ဧ၀မေ၀ ဘိက္ခု၊ "ဣဒံ ထိနမိဒ္ဓံ နာမ မဟာအနတ္ထကရ"န္တိ ဆ ဓမ္မေ ဘာ၀ေတ္ဝာ ထိနမိဒ္ဓနိ၀ရဏံ ပဇဟတိ။ သော ဧ၀ံ ပဟီနထိနမိဒ္ဓေါ ယထာ ဗန္ဓနာ မုတ္တော ပုရိသော သတ္တာဟမ္ပိ နက္ခတ္တသ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ အနုဘ၀တိ၊ ဧ၀မေ၀ံ ဘိက္ခု ဓမ္မနက္ခတ္တသ အာဒိမဇ္ဈ-ပရိယောသာနံ အနုဘ၀န္တော သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ တသ္မာ ဘဂ၀ါ ဗန္ဓနာ မောက္ခမိ၀ ထိနမိဒ္ဓပ္ပဟာနံ အာဟ။

ယထာ ပန ဒါသော ကဋ္ဌဒေ၀ မိတ္တံ ဥပနိဿာယ သာမိကာနံ ဓနံ ဒတ္ဝာ အတ္တာနံ ဘုဇိဿံ ကတ္ဝာ တတော ပဋ္ဌာယ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ကရေယျ။ ဧ၀မေ၀ ဘိက္ခု "ဣဒံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ နာမ မဟာအနတ္ထကရ"န္တိ ဆ ဓမ္မေ ဘာ၀ေတ္ဝာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဇဟတိ။ သော ဧ၀ံ ပဟီနဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စော ယထာ ဘုဇိဿော ပုရိသော ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ကရောတိ။ န တံ ကောစိ ဗလက္ကာရေန တတော နိ၀တ္တေတိ။ ဧ၀မေ၀ံ ဘိက္ခု ယထာသုခံ နေက္ခမ္မပဋိပဒံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ န နံ ဥဒ္ဓစ္စ-ကုက္ကုစ္စံ ဗလက္ကာရေန တတော နိ၀တ္တေတိ။ တသ္မာ ဘဂ၀ါ ဘုဇိဿံ ဝိယ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပ္ပဟာနံ အာဟ။

ယထာ ဗလ၀ါ ပုရိသော ဟတ္ထိသာရံ ဂဟေတ္ဝာ သဇ္ဇာဝုဓော သပရိ-၀ါရော ကန္တာရံ ပဋိပဇ္ဇေယျ၊ တံ စောရာ ဒူရတော၀ ဒိသ္ဝာ ပလာယေယျုံ။ သော သောတ္ထိနာ တံ ကန္တာရံ နိတ္ထရိတ္ဝာ ခေမန္တံ ပတ္တော ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော အဿ။ ဧ၀မေ၀ံ ဘိက္ခု "အယံ ဝိစိကိစ္ဆာ နာမ အနတ္ထကာရိကာ"တိ ဆ ဓမ္မေ ဘာ၀ေတ္ဝာ ဝိစိကိစ္ဆံ ပဇဟတိ။ သော ဧ၀ံ ပဟီနဝိစိကိစ္ဆော ယထာ ဗလ၀ါ သဇ္ဇာဝုဓော သပရိ၀ါရော ပုရိသော နိဇ္ဈာယော စောရေ တိက်ံ ဝိယ အဂဏေတ္ဝာ သောတ္ထိနာ နိက္ခမိတ္ဝာ ခေမန္တဘူမိံ ပါပုဏာတိ၊ ဧ၀မေ၀ံ ဒုစ္စရိတကန္တာရံ နိတ္ထရိတ္ဝာ ပရမခေမန္တဘူမိံ အမတံ နိဗ္ဗာနံ ပါပုဏာတိ။ တသ္မာ ဘဂ၀ါ ခေမန္တဘူမိံ ဝိယ ဝိစိကိစ္ဆာပဟာနံ အာဟ။

၄၂၇။ **ဣမမေ၀ ကာယ**န္တိ ဣမံ ကရဇကာယံ။ **အာဘိသန္ဒေတီ**တိ တေမေတိ သ္နေဟေတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ပ၀တ္တိတိသုခံ ကရောတိ။ **ပရိသန္ဒေတီ**တိ သမန္တတော သန္ဒေတိ။ **ပရိပ္ဖုရေတီ**တိ ၀ါယုနာ ဘဿံ ဝိယ ပူရေတိ။ **ပရိပ္ဖရတီ**တိ သမန္တတော

ဖုသတိ။ **သမ္ဗာဝေတော ကာယဿာ**တိ အဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗကောဋ္ဌာသဝေတော ကာယဿ။ ကိဉ္စိ ဥပါဒိန္နကသန္တာနပရိယာပန္နံ ဥဒ္ဓုမာတကာဒိဘေဒံ သဗ္ဗမ္ပိ ဥပါဒိန္နကသန္တာနပရိယာပန္နံ[1] ဆဝိမံသလောဟိတာနုဂတံ အဏုမတ္တမ္ပိ ဌာနံ ပဋမဇ္ဈာနသုခေန အဖုဋံ နာမ နဟောတိ။ **ဒန္ဓော**တိ ဆေကော ပဋိဗလော နာနိယစုဏ္ဏာနိ ကာတုံ စေဝ ယောဇေတုံ စ သန္ဒေတုံ[2] စ။ **ကံသထာလေ**တိ ယေန ကေနစိ လောဟေန ကတဘာဇနေ။ မတ္တိကဘာဇနံ ပန ထိရံ နဟောတိ၊ သန္ဒေန္တသ[3] ဘိဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ တံ နဒဿေတိ။ **ပရိပ္ပေါသကံ ပရိပ္ပေါသကန္တိ** သိဉ္စိတ္ဝာ သိဉ္စိတ္ဝာ။ **သန္ဒေယျာ**တိ ဝါမဟတ္ထေန ကံသထာလံ ဂဟေတ္ဝာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန ပမာဏယုတ္တံ ဥဒကံ သိဉ္စိတ္ဝာ သိဉ္စိတ္ဝာ ပရိမဒ္ဒန္တော ပိဏ္ဍံ ကရေယျ။ **သ္နေဟာနုဂတာ**တိ ဥဒကသိနေဟေန အနုဂတာ။ **သ္နေဟပရေတာ**တိ ဥဒကသိနေဟေန ပရိဂတာ။ **သန္တရုဗာဟိရာ**တိ သဒ္ဓိံ အန္တောပဒေသေန စေဝ ဗဟိပဒေသေန စ၊ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ဥဒကသိနေဟေန ဖုဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ **နော စ ပဿ္သရီ**တိ နဝိန္ဒု၊ ဝိန္ဒု၊ ဥဒကံ ပဿ္သရတိ၊ သက္ကာ ဟောတိ ဟတ္ထေနပိ ဒ္ဝိဟိပိ တိဟိပိ အင်္ဂုလိဟိ ဂဟေတုံ ဩဝဋ္ဋိကမ္ပိ[4] ကာတုန္တိ အတ္ထော။

၄၂၈။ ဒုတိယဇ္ဈာနသုခဥပမာယံ **ဥဒ္ဓံဒေါဒကော**တိ ဥဒ္ဓံနဉ္ဉဒကော၊ နဟေဋ္ဌာ ဥဒ္ဓံဋ္ဌံတ္ဝာ ဥဂ္ဂန္တ္ဝာနဉ္ဉဒကော၊ အန္တောယေဝ ပန ဥဒ္ဓံဋ္ဌနဉ္ဉဒကောတိ အတ္ထော။ **အာယမုခန္တိ** အာဂမနမဂ္ဂေါ။ **ဒေဝေါ**တိ မေဃော။ **ကာလေန-ကာလန္တိ** ကာလေ ကာလေ၊ အန္တရန္တရမာသံ ဝါ အနုဒသာဟံ ဝါတိ အတ္ထော။ **စေရန္တိ** ဝုဋ္ဌိံ။ **နာနုပ္ပဝေစ္ဆေ**တိ နပဝေသေယျ၊ နဝေသေယျာတိ အတ္ထော။ **သီတာ ဝါရိဓာရာ ဥဒ္ဓံဋ္ဌိတ္တာ**တိ သီတံ ဝါရိ တံ ဥဒကရဟဒံ ပူရယမာနံ ဥဒ္ဓံဋ္ဌိတ္တာ။ ဟေဋ္ဌာ ဥဂ္ဂန္တ္ဝာနဉ္ဉဒကဥ္စိ ဥဂ္ဂန္တ္ဝာ ဥဂ္ဂန္တ္ဝာ ဘိဇ္ဇန်ံ ဥဒကံ ခေါဘေတိ၊ စတ္ဂဟိ ဒိသာဟိ ပဝိသနဉ္ဉဒကံ ပုရာဏပဏ္ဏာတိဏကဋ္ဌကရဏ္ဍကာဒီဟိ ဥဒကံ ခေါဘေတိ၊ ဝုဋ္ဌိဉ္ဉဒကံ ဓာရာနိပါတပုပ္ဖုဋ္ဌကေဟိ[5] ဥဒကံ ခေါဘေတိ၊ သန္ဓိသိန္ဓမေဝ ပန ဟုတ္ဝာ ဇဋ္ဌိနိမ္မိတမိဝ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥဒကံ ဇဋံ ပဒေသံ ဖရတိ၊ ဇဋံ ပဒေသံ နဖရတီတိ နတ္ထိ၊ တေန အဖုဋ္ဌောကာသော နာမ နဟောတီတိ။ တတ္ထ ရဟဒေါ ဝိယ ကရဇကာယော၊ ဥဒကံ ဝိယ ဒုတိယဇ္ဈာနသုခံ။ သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-ဥပါဒိန္နကသန္တာနနိမ္မတ္တိဋ္ဌာနေ (က)
၂-သန္ဒန္တသ (သီ)၊ မဒ္ဒန္တသ (သျာ)၊ သန္ဒေန္တသ (က)
၃-ဩဝဋ္ဋိကာယမ္ပိ (က)
၄-သန္ဒေတုံ (က)
၅-....ဗုဋ္ဌိကေဟိ (သီ)

၄၂၉။ တတိယဇ္ဈာနသုခဥပမာယံ ဥပ္ပလာနိ ဧတ္ထ သန္တီတိ **ဥပ္ပလိနီ**။ သေသပဒဒ္ဒယေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္ထ စ သေတရတ္တနီလေသု ယံကိဉ္စိ ဥပ္ပလံ ဥပ္ပလမေဝ၊ ဦနကသတပတ္တံ ပုဏ္ဍရီကံ၊ သတပတ္တံ ပဒုမံ။ ပတ္တနိယမံ ဝါ ဝိနာပိ သေတံ ပဒုမံ၊ ရတ္တံ ပုဏ္ဍရီကန္တိ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။ **ဥဒကာ-နုဂ္ဂတာနီ**တိ ဥဒကတော န ဥဂ္ဂတာနိ။ **အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသီနီ**တိ ဥဒကတလဿ အန္တော နိမုဂ္ဂါနိယေဝ ဟုတ္ဝာ ပေါသီနိ၊ ဝဍ္ဍိနီတိ[1] အတ္ထော။ သေသံ ပုရိမ-နယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄၃၀။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသုခဥပမာယံ **ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒါတေ-နာ**တိ ဧတ္ထ နိရုပက္ကိလေသဋ္ဌေန ပရိသုဒ္ဓံ။ ပဘဿရဋ္ဌေန ပရိယောဒါတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဩဒါတေန ဝတ္ထေနာ**တိ ဣဒံ ဥတုဖရဏတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထေန ဟိ ဥတုဖရဏံ န ဟောတိ၊ တခ်ဏမောတပရိသုဒ္ဓေန ဥတုဖရဏံ ဗလဝံ ဟောတိ။ ဣမိဿာ ဟိ ဥပမာယ ဝတ္ထံ ဝိယ ကရဇကာယော၊ ဥတုဖရဏံ ဝိယ စတုတ္ထဇ္ဈာနသုခံ။ တသ္မာ ယထာ သုန္ဒာတဿ ပုရိသဿ ပရိသုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ သသီသံ ပါရုပိတ္ဝာ နိသိန္နဿ သရီရတော ဥတု သဗ္ဗမေဝ ဝတ္ထံ ဖရတိ၊ န ကောစိ ဝတ္ထဿ အဖုဋ္ဌောကာသော ဟောတိ။ ဧဝံ စတုတ္ထဇ္ဈာနသုခေန ဘိက္ခုနော ကရဇကာယဿ န ကောစိ ဩကာသော အဖုဋ္ဌော ဟောတီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တမေဝ ဝါ ဝတ္ထံ ဝိယ[2]၊ တံသမုဋ္ဌာနရူပံ ဥတုဖရဏံ ဝိယ။ ယထာ ဟိ ကတ္ထစိ ဩဒါတဝတ္ထေ ကာယံ အပ္ပုသန္တေပိ တံသမုဋ္ဌာနေန ဥတုနာ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ကာယော ဖုဋ္ဌော ဟောတိ၊ ဧဝံ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမုဋ္ဌိတေန သုခုမရူပေန သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ဘိက္ခုနော ကရဇ-ကာယော ဖုဋ္ဌော ဟောတီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၄၃၁။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏဥပမာယံ **တံဒိဝသံ ကတကိရိယာ ပါကဋာ ဟောတီ**တိ တံဒိဝသံ ဂတဂါမတ္တယမေဝ ဂဟိတံ။ တတ္ထ ဂါမတ္တယံ ဂတပုရိသော ဝိယ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏလာဘီ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တယော ဂါမာ ဝိယ တယော ဘဝါ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တဿ ပုရိသဿ တီသု ဂါမေသု တံဒိဝသံ ကတကိရိယာယ အာဝိဘာဝေါ ဝိယ ပုဗ္ဗေနိဝါသာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရိတ္ဝာ နိသိန္နဿ ဘိက္ခုနော တီသု ဘဝေသု ကတကိရိယာယ အာဝိဘာဝေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၁-ပုဿန္တိ ဝဍ္ဍီတိ (သီ)၊ ဖုသန္တိ ဝဍ္ဍီတိ (သျာ) ၂-ပါရုတဝတ္ထံ ဝိယ (သီ၊ သျာ)

၄၃၂။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဥပမာယံ **ဒွေ အဂါရာ**တိ ဒွေ ဃရာ။ **သဒ္ဓါရာ**တိ သမ္မုခ-ဒ္ဓါရာ[၁]။ **အနုစက်မန္တေ**တိ အပရာပရံ သဉ္ဇရန္တေ။ **အနုဝိစရန္တေ**တိ ဣတော စိတော စ ဝိစရန္တေ၊ ဣတော ပန ဂေဟာ နိက္ခမိတ္ဝာ ဧတံ ဂေဟ်, ဧတသ္မာ ဝါ နိက္ခမိတ္ဝာ ဣမံ ဂေဟံ ပဝိသနဝသေနပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တတ္ထ ဒွေ အဂါရာ သဒ္ဓါရာ ဝိယ စုတိပဋိသန္ဓိယော၊ စက္ခုမာ ပုရိသော ဝိယ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏလာဘီ၊ စက္ခုမတော ပုရိသဿ ဒ္ဝိန္နံ ဂေဟာနံ အန္တရေ ဌတ္ဝာ ပဿတော ဒွေ အဂါရေ ပဝိသနကနိက္ခမနကပုရိသာနံ ပါကဋကာလော ဝိယ ဒိဗ္ဗစက္ခု-လာဘိနော အာလောကံ ဝဓေတ္ဝာ ဩလောကေန္တဿ စဝနကဥပပဇ္ဇနက-သတ္တာနံ ပါကဋကာလော။ ကိံ ပန တေ ဉာဏဿ ပါကဋာ၊ ပုဂ္ဂလဿာတိ? ဉာဏဿ။ တဿ ပါကဋတ္တာ ပန ပုဂ္ဂလဿ ပါကဋာယေဝါတိ။

၄၃၃။ အာသဝက္ခယဉာဏဥပမာယံ **ပဗ္ဗတသခေ်ပေ**တိ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ။ **အနာဝိလော**တိ နိက္ကဒ္ဒမော။ သိပ္ပိယော စ သမ္မုကာ စ **သိပ္ပိသမ္မုကံ**။ သက္ခရာ စ ကထလာ စ **သက္ခရကထလံ**။ မစ္ဆာနံ ဂုမ္ဗာ ဃဋာတိ **မစ္ဆဂုမ္ဗံ**။ **တိဋ္ဌန္တမ္ပိ စရန္တမ္ပီ**တိ ဧတ္ထ သက္ခရကထလံ တိဋ္ဌတိယေဝ၊ ဣတရာနိ စရန္တိပိ တိဋ္ဌန္တိပိ။ ယထာ ပန အန္တရန္တရာ ဌိတာသုပိ နိသိန္နာသုပိ ဝိဇ္ဇမာနာသုပိ[၂] "တော ဂါဝေါ စရန္တီ"တိ စရန္တိယော ဥပါဒါယ ဣတရာပိ စရန္တီတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဧဝံ တိဋ္ဌန္တ-မေဝ သက္ခရကထလံ ဥပါဒါယ ဣတရမ္ပိ ဒ္ဝယံ တိဋ္ဌန္တန္တိ ဝုတ္တံ။ ဣတရဉ္ဇ ဒ္ဝယံ စရန္တံ ဥပါဒါယ သက္ခရကထလမ္ပိ စရန္တန္တိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ စက္ခုမတော ပုရိသဿ တီရေ ဌတ္ဝာ ပဿတော သိပ္ပိသမ္မုကာဒီနံ ဝိဘူတကာလော ဝိယ အာသဝါနံ ခယာယ စိတ္တံ နီဟရိတ္ဝာ နိသိန္နဿ ဘိက္ခုနော စတုန္နံ သစ္စာနံ ဝိဘူတကာလော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၄၃၄။ ဣဒါနိ သတ္တဟာကာရေဟိ သလိဂ်တော သဂုဏတော ခီဏာ-သဝဿ နာမံ ဂဏ္ဍန္တော **အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သမဏော ဣတိပိ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သမဏော ဟောတိ**တိအာဒီသု ဘိက္ခဝေ ဧဝံ ဘိက္ခု သမိတပါပတ္တာ **သမဏော** ဟောတိ။ ဗာဟိတပါပတ္တာ **ဗြာဟ္မဏော** ဟောတိ။ နှာတကိလေသတ္တာ **နှာတကော** ဟောတိ၊ ဓောတ-ကိလေသတ္တာတိ အတ္ထော။ စတုမဂ္ဂဉာဏသခ်ါတေဟိ ဝေဒေဟိ အကုသလဓမ္မာနံ ဂတတ္တာ **ဝေဒဂူ** ဟောတိ၊ ဝိဒိတတ္တာတိ အတ္ထော။ တေနေဝ **ဝိဒိတာဿ ဟောန္တီ**တိအာဒိမာဟ။ ကိလေသာနံ သုတတ္တာ **သောတ္တိယော** ဟောတိ၊

၁-သန္ဓဒ္ဓါရာဘိ သမ္မုခဒ္ဓါရာ ပန္ဓဒ္ဓါရာ (က) ၂-နိပဇ္ဇမာနာသုပိ (သီ၊သျာ၊က)

နိဿုတတ္တာ အပဟတတ္တာတိ[၁] အတ္ထော။ ကိလေသာနံ အာရကတ္တာ **အရိယော** ဟောတိ၊ ဟတတ္တာတိ အတ္ထော။ တေဟိ အာရကတ္တာ **အရဟံ** ဟောတိ၊ ဒူရီဘူတတ္တာတိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ပါကဋမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
မဟာအဿပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-စူဋ္ဌအဿပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၃၅။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ စူဋ္ဌအဿပုရသုတ္တံ။ တဿ ဒေသနာကာရဏံ ပုရိမသဒိသမေဝ။ **သမဏသာမီစိပ္ပဋိပဒါ**တိ သမဏာနံ အနုစ္ဆဝိကာ သမဏာနံ အနုလောမပ္ပဋိပဒါ။

၄၃၆။ **သမဏမလာန**န္တိအာဒီသု ဧတေ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ သမဏေ မလိနေ ကရောန္တိ မလဂ္ဂဟိတေ၊ တသ္မာ "သမဏမလာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဧတေဟိ သမဏာ ဒုဿန္တိ ပဒုဿန္တိ၊ တသ္မာ **သမဏဒေါသာ**တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဧတေ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ သမဏေ ကသဋေ နိရောဇေ ကရောန္တိ မိလာပေန္တိ၊ တသ္မာ **သမဏကသဋာ**တိ ဝုစ္စန္တိ။ **အာပါယိကာနံ ဌာနာန**န္တိ အပါယေ နိဗ္ဗတ္တာပကာနံ ကာရဏာနံ။ **ဒုဂ္ဂတိဝေဒနိယာန**န္တိ ဒုဂ္ဂတိယံ ဝိပါကဝေဒနာယ ပစ္စယာနံ။ **မတဇံ နာမာ**တိ မနုဿာ တိခိဏံ အယံ အယေန သုဃံသိတ္ဝာ တံ အယစုဏ္ဏံ မံသေန သဒ္ဓိံ မဒ္ဒိတ္ဝာ ကောဋ္ဌသကုဏေ ခါဒါပေန္တိ၊ တေ ဥစ္စာရံ ကာတုံ အသက္ကောန္တာ မရန္တိ။ နော စေ မရန္တိ၊ ပဟရိတ္ဝာ မာရေန္တိ။ အထ တေသံ ကုစ္ဆိံ ဖာလေတ္ဝာ နံ ဥဒကေန ဓောဝိတ္ဝာ စုဏ္ဏံ ဂဟေတ္ဝာ မံသေန သဒ္ဓိံ မဒ္ဒိတ္ဝာ ပုန ခါဒါပေန္တီတိ ဧဝံ သတ္တ ဝါရေ ခါဒါပေတ္ဝာ ဂဟိတေန အယစုဏ္ဏေန အာဝုဓံ ကရောန္တိ၊ သုသိက္ခိတာ စ နံ အယကာရာ ဗဟုဟတ္ထကမ္မမူလံ လဘိတ္ဝာ ကရောန္တိ၊ တံ မတသကုဏတော ဇာတတ္တာ "မတဇ"န္တိ ဝုစ္စတိ၊ အတိတိခိဏံ ဟောတိ။ **ပီတနိသိတ**န္တိ ဥဒကပီတံ စေဝ သိလာယ စ သုနိဃံသိတံ။ **သဃ်ာဋိယာ**တိ ကောသိယာ။ **သမ္ပာရုတ**န္တိ ပရိယောနဒ္ဓံ။ **သမ္ပလိဝေဋိတ**န္တိ သမန္တတော ဝေဋိတံ။

၁–အပဂတတ္တာတိ (သီ)၊ အာဟတတ္တာတိ (သျာ၊က)

၄၃၇။ **ရဇောဇလ္လိကဿာ**တိ ရဇောဇလ္လဓာရိနော။ **ဥဒကောရောဟ-ကဿာ**တိ ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ ဥဒကံ ဩရောဟန္တဿ။ **ရုက္ခမူလိကဿာ**တိ ရုက္ခမူလဝါသိနော။ **အဗ္ဘောကာသိကဿာ**တိ အဗ္ဘောကာသဝါသိနော။ **ဥဗ္ဘဋ္ဌကဿာ**တိ ဥဒ္ဓံ ဋ္ဌိတကဿ။ **ပရိယာယဘတ္တိကဿာ**တိ မာသဝါရေန ဝါ အဓုမာသဝါရေန ဝါ ဘုဉ္ဇန္တဿ။ သဗ္ဗမေတံ ဗာဟိရသမယေနေဝ ကထိတံ။ ဣမသ္မိံ ဟိ သာသနေ စိဝရဓရော ဘိက္ခု သဿ်ာဋိကောတိ နဝုစ္စတိ။ ရဇော-ဇလ္လဓာရဏာဒိဝတာနိ[၁] ဣမသ္မိံ သာသနေ နတ္ထိယေဝ။ ဗုဒ္ဓဝစနဿ ဗုဒ္ဓဝစနမေဝ နာမံ၊ နမန္တာတိ။ ရုက္ခမူလိကော အဗ္ဘောကာသိကောတိ ဧတ္တကံယေဝ ပန လဗ္ဘတိ။ တမ္ပိ ဗာဟိရသမယေနေဝ ကထိတံ။ **ဇာတမေဝ နန္တိ** တံဒိဝသေ ဇာတမတ္တံယေဝ နံ။ **သဿ်ာဋိကံ ကရေယျုန္တိ** သဿ်ာဋိကံ ဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ စ ပါရုပိတွာ စ သဿ်ာဋိကံ ကရေယျုံ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

၄၃၈။ **ဝိသုဒ္ဓမတ္တာနံ သမနုပဿတီ**တိ အတ္တာနံ ဝိသုဇ္ဈန္တံ ပဿတိ၊ ဝိသုဒ္ဓေါတိ ပန နတာဝ ဝတ္တဗ္ဗော။ **ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတီ**တိ တုဋ္ဌာကာရော ဇာယတိ။ **ပမုဒိတဿ ပီတီ**တိ တုဋ္ဌဿ သကလသရီရံ ခေါဘယမာနာ ပီတိ ဇာယတိ။ **ပီတိမနဿ ကာယော**တိ ပီတိသမ္ပယုတ္တဿ ပုဂ္ဂလဿ နာမကာ-ယော။ **ပဿမ္ဘတီ**တိ ဝိဂတဒရထော ဟောတိ။ **သုခံ ဝေဒေတီ**တိ ကာယိကမ္ပိ စေတသိကမ္ပိ သုခံ ဝေဒိယတိ။ **စိတ္တံ သမာဓိယတီ**တိ ဣမိနာ နေက္ခမ္မသုခေန သုခိတဿ စိတ္တံ သမာဓိယတိ၊ အပ္ပနာပတ္တံ ဝိယ ဟောတိ။ **သော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ**တိ ဟေဋ္ဌာ ကိလေသဝသေန အာရဒ္ဓါ ဒေသနာ ပဗ္ဗတေ ဝုဋ္ဌဝုဋ္ဌိ[၂] ဝိယ နဒိံ ယထာနုသန္ဓိနာ ဗြဟ္မဝိဟာရဘာဝနံ ဩတိဏ္ဏာ။ တတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တမေဝ။ **သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ပေါက္ခရဏီ**တိ မဟာသီဟနာဒသုတ္တေ မဂ္ဂေါ ပေါက္ခရဏိယာ ဥပမိတော၊ ဣဓ သာသနံ ဥပမိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အာသဝါနံ ခယာ သမဏော ဟောတီ**တိ သဗ္ဗကိလေသာနံ သမိတတ္တာ ပရမတ္ထသမဏော ဟောတီတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

စူဋ္ဌအဿပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုတ္ထဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ရဇောဇလ္လဓာရဏာဒီနိ စ ကာနိစိ (က) ၂-ဝဋ္ဌဝုဋ္ဌိ (သီ)

၅-စူဠယမကဝဂ္ဂ

၁-သာလေယျကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၃၉။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** သာလေယျကသုတ္တံ။ တတ္ထ **ကောသလေသူ**တိ ကောသလာ နာမ ဇာနပဒိနော ရာဇကုမာရေ။ တေသံ နိဝါသော ဧကော ဇနပဒေါ ရုဇ္ဈိသဒ္ဒေန ကောသလာတိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မိံ ကောသလေသု ဇနပဒေ။ ပေါရာဏာ ပနာဟု—ယသ္မာ ပုဗ္ဗေ မဟာပနာဒံ ရာဇကုမာရံ နာနာနာဋ္ဌကာနိ ဒိသ္မာ သိတမတ္တမ္မိ အကရောန္တံ သုတ္ဝာ ရာဇာ အာဟ ‘‘ယော မမ ပုတ္တံ ဟသာပေတိ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရေန နံ အလင်္ကရောမီ’’တိ။ တတော နင်္ဂလာနိပိ ဆဋ္ဌေတ္ဝာ မဟာဇနကာယေ သန္နိပတိတေ[1] မနုဿာ သာတိရေကာနိ[2] သတ္တဝဿာနိ နာနာကိဋ္ဌကာယော ဒသေတ္ဝာ နံ ဟသာပေတုံ နာသက္ခိံသု။ တတော သက္ကော ဒေဝနဋ္ဌံ ပေသေသိ၊ သော ဒိဗ္ဗနာဋ္ဌကံ ဒသေတ္ဝာ ဟသာပေသိ။ အထ တေ မနုဿာ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနောကာသာဘိမုခါ ပက္ကမိံသု။ တေ ပဋိပထေ မိတ္တသုဟဇ္ဇာဒယော ဒိသ္မာ ပဋိသန္ဓာရံ ကရောန္တာ ‘‘ကစ္စိ ဘော ကုသလံ၊ ကစ္စိ ဘော ကုသလ’’န္တိ အာဟံသု၊ တသ္မာ တံ ‘‘ကုသလံ ကုသလ’’န္တိ ဝစနံ ဥပါဒါယ သော ပဒေသော ကောသလာတိ ဝုစ္စတိတိ။

စာရိကံ စရမာနောတိ အတုရိတစာရိကံ စရမာနော။ **မဟတာ ဘိက္ခု-သံဃေန သဒ္ဓိ**န္တိ သတံ ဝါ သဟဿံ ဝါ သတသဟဿံ ဝါတိ ဧဝံ အပရိစ္ဆိန္နေန မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ။ **ပြာဟ္မဏဂဟပတိကေ**တိ ပြာဟ္မဏာနံ သမော-သရဏဂဟပတိကေပိ ပြာဟ္မဏဂဟပတိကေတိ ဝုစ္စတိ ပြာဟ္မဏာနံ ဘောဂဂဟပတိကေပိ။ ဣဓ သမောသရဏဂဟပတိကေ[3] အဓိပ္ပေတော။ **တဒဝသရီ**တိ တံ အဝသရိ၊ သမ္ပတ္တောတိ အတ္ထော။ ဝိဟာရော ပနေတ္ထ အနိယာမိတော၊ တသ္မာ တသ္မ အဝိဒူရေ ဗုဒ္ဓါနံ အနုစ္ဆဝိကော ဧကော ဝနသဏ္ဍော ဘဝိဿတိ၊ သတ္ထာ တံ ဝနသဏ္ဍံ ဂတောတိ ဝေဒိတမ္ပေါ။ **အသောဿု**န္တိ သုဏိံသု ဥပလဘိံသု။ သောတဒ္ဓါရသမ္ပတ္တိဝစနနိဿိတသာနုသာရေန ဇာနိံသု။ **ခါ**တိ အဝ-ဓာရဏတ္ထေ ပဒပူရဏမတ္တေ ဝါ နိပါတော။ တတ္ထ အဝဓာရဏတ္ထေန

၁–မဟာဇနကာယော သန္နိပတိ၊ တေ (က)　　၂–အတိရေကာနိ (သီ၊ သျာ၊ က)

၃–ဣဓ သမောသရဏဂဟပတိကေတိ ပြာဟ္မဏာနံ ဝသနဂဟပတိကေ (က)

အသော်သုံယေဝ၊ နနေသံ ကောစိ သဝနန္တရာယော အဟောသီတိ အယ-မတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပဒပူရဏေန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာမတ္တမေဝ။

ဣဒါနိ ယမတ္ထံ အသောသုံ၊ တံ ပကာသေတုံ **သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သမိတပါပတ္တာ **သမဏော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ခလူ**တိ အနုဿဝနတ္ထေ နိပါတော။ **ဘော**တိ တေသံ အညမညံ အာလပနမတ္တံ။ **ဂေါတမော**တိ ဘဂဝတော ဂေါတ္တဝသေန ပရိဒီပနံ။ တသ္မာ **သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော**တိ ဧတ္ထ သမဏော ကိရ ဘော ဂေါတမဂေါတ္တောတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **သကျပုတ္တော**တိ ဣဒံ ပန ဘဂဝတော ဥစ္စာကုလပရိဒီပနံ။ **သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော**တိ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဘာဝဒီပနံ၊ ကေနစိ ပါရိဇုညေန အနဘိဘူတော အပရိက္ခီဏံယေဝ တံ ကုလံ ပဟာယ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတော ပရံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ **တံ ခေါ ပနာ**တိ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ၊ တဿ ခေါ ပန ဘောတော ဂေါတမဿာတိ အတ္ထော။ **ကလျာဏော**တိ ကလျာဏဂုဏသမန္ဓာဂတော၊ သေဋ္ဌောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကိတ္တိသဒ္ဒေါ**တိ ကိတ္တိယေဝ၊ ထုတိဃောသော ဝါ။ **အဗ္ဘုဂ္ဂတော**တိ သဒေဝကံ လောကံ အဇ္ဈောတ္ထရိတ္ဝာ ဥဂ္ဂတော။ ကိန္တိ? "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပ။ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ"တိ။

တတြာယံ ပဒသမ္ဗန္ဓော—သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ၊ ဣတိပိ သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပ။ ဣတိပိ ဘဂဝါတိ။ ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ ကာရဏေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ အာရကတ္တာ,အရိနံ,အရာနံ စ ဟတတ္တာ,ပစ္စယာဒီနံ အရဟတ္တာ, ပါပကရဏေ ရဟာဘာဝါတိ ဣမေဟိ တာဝ ကာရဏေဟိ သော ဘဂဝါ အရဟန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိအာဒိနာ နယေန မာတိကံ နိက္ခိပိတ္ဝာ သဗ္ဗာနေဝ ဧတာနိ ပဒါနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဗုဒ္ဓါနုဿတိနိဒ္ဒေသေ ဝိတ္ထာရိတာနီတိ တတော တေသံ ဝိတ္ထာရော ဂဟေတဗ္ဗော။

သာဓု ခေါ ပနာတိ သုန္ဒရံ ခေါ ပန၊ အတ္ထာဝဟံ သုခါဝဟန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တထာရူပါနံ အရဟတ**န္တိ ယထာရူပေါ သော ဘဝံ ဂေါတမော၊ ဧဝရူပါနံ အနေကေဟိပိ ကပ္ပကောဋိသတသဟဿေဟိ ဒုလ္လဘဒဿနာနံ ဗျာမပ္ပဘာ-ပရိက္ခိတ္တေဟိ အသီတိအနုဗျဉ္ဇနရတနပဋိမဏ္ဍိတေဟိ ဒ္ဒတ္တိံသမဟာပုရိသ-လက္ခဏဝရေဟိ သမာကိဏ္ဏမနောရမသရီရာနံ အတပ္ပကဒဿနာနံ အတိ-မဓုရဓမ္မနိဂ္ဃေါသာနံ ယထာဘူတဂုဏာဓိဂမေန လောကေ အရဟန္တောတိ လဒ္ဓသဒ္ဒါနံ အရဟတံ။ **ဒဿနံ ဟောတီ**တိ ပသာဒသောမ္မာနိ အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတ္ဝာ ဒဿနမတ္တမ္ပိ သာဓု ဟောတိ။ သစေ ပန အဋ္ဌဂ်သမန္ဓာဂတေန ဗြဟ္မဿရေန

ဓမ္မံ ဒေသေန္တသ္သ ဧကံ ပဒမ္ပိ သောတုံ လဘိဿာမ၊ သာဓုတရံယေဝ ဘဝိ-ဿတီတိ ဧဝံ အဇ္ဈာသယံ ကတ္ဝာ။

ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသူတိ သမ္ဗကိစ္စာနိ ပဟာယ တုဋ္ဌမာနသာ အာဂမံသု။ **တေဒေါစု**န္တိ ဒုဝိဓာ ဟိ ပုဏ္ဏာ အဂါရိကပုဏ္ဏာ အနဂါရိကပုဏ္ဏာ စ။ တတ္ထ "ကိံ ဘန္တေ ကုသလံ၊ ကိံ အကုသလ"န္တိ ဣမိနာ နယေန အဂါရိကပုဏ္ဏာ အာဂတာ။ "ဣမေ ခေါ ဘန္တေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ"တိ ဣမိနာ နယေန အနဂါရိကပုဏ္ဏာ။ ဣမေ ပန အတ္တနော အနုရူပံ အဂါရိကပုဏ္ဏံ ပုဏ္ဏန္တာ ဧတံ "ကော နု ခေါ ဘော ဂေါတမ ဟေတု ကော ပစ္စယော"တိ-အာဒိဝစနံ အဝေါစုံ၊ တေသံ ဘဂဝါ ယထာ နာ သဏ္ဌောန္တို သလ္လက္ခေတုံ၊ ဧဝံ သံခိတ္တေနေဝ တာဝ ပဉ္ဉံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော **အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိ-ယာဟေတု ခေါ ဂဟပတယော**တိအာဒိမာဟ။ ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ ယထာ နာ သလ္လက္ခေန္တိ၊ ဧဝံ ဝိဿဇ္ဇေသိတိ။ ပဏ္ဍိတမာနိကာ ဟိ တေ အာဒိ-တောဝ မာတိကံ အဋ္ဌပေတ္ဝာ ယထာ သလ္လက္ခေန္တိ၊ ဧဝံ အတ္ထေ ဝိတ္ထာရိတေ ဒေသနံ ဥတ္တာနိကာတိ မညန္တာ အဝဇာနန္တိ၊ မယမ္ပိ ကထေန္တာ ဧဝမေဝ ကထေယျာမာတိ ဝတ္တာရော ဘဝန္တိ၊ တေန နေသံ ဘဂဝါ ယထာ နာ သဏ္ဌောန္တို သလ္လက္ခေတုံ၊ ဧဝံ သံခိတ္တေနေဝ တာဝ ပဉ္ဉံ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ တတော သလ္လက္ခေတုံ အသဏ္ဌောန္တေဟိ ဝိတ္ထာရဒေသနံ ယာစိတော ဝိတ္ထာရေန ဒေသေတုံ **တေန ဟိ ဂဟပတယော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တေန ဟိ**တိ ကာရဏာတ္ထေ နိပါတော၊ ယသ္မာ မံ တုမ္ဟေ ယာစထ၊ တသ္မာတိ အတ္ထော။

၄၄၀။ **တိဝိဓ**န္တိ တိဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ။ **ကာယေနာ**တိ ကာယဒ္ဝါရေန။ **အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာ**တိ အဓမ္မစရိယသဒ္ဒါတော ဝိသမစရိယာ။ အယံ ပနေတ္ထ ပဒတ္ထော၊ အဓမ္မသ္မ စရိယာ အဓမ္မစရိယာ၊ အဓမ္မကရဏန္တိ အတ္ထော။ ဝိသမာ စရိယာ,ဝိသမသ္မ ဝါ ကမ္မသ္မ စရိယာတိ ဝိသမစရိယာ။ အဓမ္မစရိယာ စ သာ ဝိသမစရိယာ စာတိ အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာ။ ဧတေနုပါယေန သဗ္ဗေသု ကဏ္ဍသုဏ္ဍပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **လုဒ္ဒေါ**တိ ကက္ခဋော။ **ဒါရုဏော**တိ သာဟသိကော။ **လောဟိတပါဏီ**တိ ပရံ ဇီဝိတာ ဝေါရော-ပေန္တသ္သ ပါဏိ[1] လောဟိတေန လိပ္ပန္တိ[2]။ သစေပိ နာ လိပ္ပန္တိ[2]၊ တထာပိဓော လောဟိတပါဏိတ္တေဝ ဝုစ္စတိ။ **ဟတပုဟတေ နိဝိဋ္ဌော**တိ ဟတေ စ ပရသ

၁-ပါဏိ (က)　　၂-လိမ္ပတိ (သျာ၊ က)

ပဟာရဒါနေ,ပဟတေ စ ပရမာရဏေ နိဝိဋ္ဌော။ **အဒယာပန္ဆော**တိ နိက္ကရဏတံ အာပန္ဆော။

ယံ တံ ပရဿာတိ ယံ တံ ပရဿ သန္တကံ။ **ပရဝိတ္တူပကရဏ**န္တိ တဿေဝ ပရဿ ဝိတ္တူပကရဏံ တုဋ္ဌိဇနနံ ပရိက္ခာရဘဏ္ဍကံ။ **ဂါမဂတံ ဝါ**တိ အန္တောဂါမေ ဝါ ဌပိတံ။ **အရညဂတံ ဝါ**တိ အရညေ ရုက္ခဂ္ဂပဗ္ဗတမတ္ထကာဒီသု ဝါ ဌပိတံ။ **အဒိန္ဒ**န္တိ တေဟိ ပရေဟိ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ အဒိန္ဒံ။ **ထေယျသခ်ါတ**န္တိ ဧတ္ထ **ထေနော**တိ စောရော။ ထေနဿ ဘာဝေါ ထေယျံ၊ အဝဟရဏစိတ္တဿေတံ အဓိဝစနံ။ သခ်ါ သခ်ါတန္တိ အတ္ထတော ဧကံ၊ ကောဋ္ဌာသဿေတံ အဓိဝစနံ၊ "သညာနိဒါနာ ဟိ ပပဉ္ဇသခ်ါ"တိအာဒီသု[၁] ဝိယ။ ထေယျဉ္ဇ တံ သခ်ါတဉ္ဇာတိ ထေယျသခ်ါတံ၊ ထေယျစိတ္တသခ်ါတော ဧကော စိတ္တကောဋ္ဌာသောတိ အတ္ထော။ ကရဏတ္ထေ စေတံ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ တသ္မာ ထေယျသခ်ါတေနာတိ အတ္ထတော ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

မာတုရက္ခိတာတိအာဒီသု ယံ ပိတရိ နဋ္ဌေ ဝါ မတေ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနာဒီဟိ ပဋိဇဂ္ဂမာနာ[၂] ဝယပတ္တံ ကုလဃရေ ဒဿာမီတိ[၃] မာတာ ရက္ခတိ၊ အယံ မာတုရက္ခိတာ နာမ။ ဧတေနုပါယေန **ပိတုရက္ခိတာ**ဒယောပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သဘာဂကုလာနိ ပန ကုစ္ဆိဂတေသုပိ ဂဗ္ဘေသု ကတိကံ ကရောန္တိ "သစေ မယှံ ပုတ္တော ဟောတိ၊ တုယှံ ဓီတာ၊ အညတ္ထ ဂန္တုံ န လဘိဿတိ၊ မယှံ ပုတ္တဿေဝ ဟောတူ"တိ။ ဧဝံ ဂဗ္ဘေပိ ပရိဂ္ဂဟိတာ **သဿာမိကာ** နာမ။ "ယော ဣတ္ထန္ဒာမံ ဣတ္ထိံ ဂစ္ဆတိ၊ တဿ ဧတ္တေကော ဒဏ္ဍော"တိ ဧဝံ ဂါမံ ဝါ[၄] ဂေဟံ ဝါ ဝီထိံ ဝါ ဥဒ္ဒိဿ ဌပိတဒဏ္ဍာ၊ သာ **သပရိဒဏ္ဍာ** နာမ။ **အန္တမသော မာလာဂုဏ-ပရိက္ခိတ္တာပီ**တိ[၅] ယာ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန "ဧသာ မေ ဘရိယာ ဘဝိဿတီ"တိ သညာယ တဿာ ဥပရိ ကေနစိ မာလာဂုဏံ ခိပန္တေန မာလာဂုဏမတ္တေနာပိ ပရိက္ခိတ္တာ ဟောတိ။ **တထာရူပါသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇိတာ ဟောတီ**တိ ဧဝရူပါသု ဣတ္ထီသု သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တေ ဝုတ္တမိစ္ဆာစာရလက္ခဏဝသေန ဝီတိက္ကမံ ကတ္တာ ဟောတိ။

သဘာဂတောတိ[၆] သဘာယံ ဌိတော။ **ပရိသာဂတော**တိ[၇] ပရိသာယံ ဌိတော။ **ညာတိမဇ္ဈဂတော**တိ ဒါယာဒါနံ မဇ္ဈေ ဌိတော။ **ပူဂမဇ္ဈဂတော**တိ သေနီနံ မဇ္ဈေ ဌိတော။ **ရာဇကုလမဇ္ဈဂတော**တိ ရာဇကုလဿ မဇ္ဈေ မဟာဝိနိစ္ဆယေ

၁-ခု ၁-၄၁၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ပဋိဇဂ္ဂိယမာနံ (က) ၃-နေဿာမီတိ (သျာ)
၄-နာမံ ဝါ (သျာ၊ က) ၅-မာလာဂုဋ္ဌပရိက္ခိတ္တာပီတိ (က) ၆-သဘဂ္ဂတောတိ (သီ၊ သျာ)
၇-ပရိသဂ္ဂတောတိ (သီ၊ သျာ)

ဋ္ဌတော။ **အဘိနီတော**တိ ပုဏ္ဏနတ္ထာယ နီတော။ **သက္ခိပုဋ္ဌော**တိ သက္ခိ ကတ္တာ ပုဏ္ဏိတော။ **ဟေမ္ဘာ ပုရိသာ**တိ အာလပနမေတံ[1]။ **အတ္ထဟေတု ၀ါ ပရဟေတု ၀ါ**တိ အတ္ထနော ၀ါ ပရဿ ၀ါ ဟတ္ထပါဒါဒိဟေတု ၀ါ ဓနဟေတု ၀ါ။ **အာမိသကိဉ္စိက္ခဟေတု ၀ါ**တိ ထ္ထေ **အာမိသ**န္တိ လာဘော အဓိပ္ပေတော။ **ကိဉ္စိက္ခ**န္တိ ယံ ၀ါ တံ ၀ါ အပ္ပမတ္တကံ၊ အန္တမသော တိတ္တိရဝဋ္ဋကသပ္ပိပိဏ္ဍနဝ-နီတပိဏ္ဍာဒိမတ္တကဿပိ လဒ္ဓဿ ဟေတူတိ အတ္ထော။ **သမ္မဇ္ဇာနမုသာ ဘာသိတာ ဟောတီ**တိ ဇာနန္တော်ယေ၀ မုသာ၀ါဒံ ကတ္တာ ဟောတိ။

ဤမေသံ ဘေဒါယာတိ ယေသံ ဤတော်တိ ၀ုတ္တာနံ သန္တိကေ သုတံ ဟောတိ၊ ဟေသံ ဘေဒါယ။ **အမူသံ ဘေဒါယာ**တိ ယေသံ အမုတြာတိ ၀ုတ္တာနံ သန္တိကေ သုတံ ဟောတိ၊ တေသံ ဘေဒါယ။ **ဤတိ သမဂ္ဂါနံ ၀ါ ဘေဒကာ**တိ ဧ၀ံ သမဂ္ဂါနံ ၀ါ ဒ္ဝိန္နံ သဟာယကာနံ ဘေဒံ ကတ္တာ။ **ဘိန္နာနံ ၀ါ အနုပ္ပဒါတာ**တိ သုဒ္ဓ၊ ကတံ တယာ၊ တံ ပဇဟန္တေန ကတိပါဟေနေ၀ တေ မဟန္တံ အနတ္ထံ ကရေယျာတိ ဧ၀ံ ဘိန္နာနံ ပုန အသံသန္ဒနာယ အနုပ္ပဒါတာ ဥပတ္ထမ္ဘေတာ ကာရဏံ ဒသေတာတိ အတ္ထော။ ၀ဏ္ဏေါ အာရာမော အဘိရတိဒ္ဒာနမဿာတိ **၀ဏ္ဏါရာမော။ ၀ဏ္ဏရတော**တိ ၀ဏ္ဏေသု ရတော။ ၀ဏ္ဏေ ဒိဿာ ၀ါ သုတ္ဘာ ၀ါ နန္ဒတိတိ **၀ဏ္ဏနန္ဒီ။ ၀ဏ္ဏကရဏ်ီ ၀ါစ**န္တိ ယာ ၀ါစာ သမဏ္ဍေပိ သတ္တေ ၀ဏ္ဏေ ကရောတိ ဘိန္ဒတိ၊ တံ ကလဟကာရဏံ ၀ါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။

အလ္လကာတိ၂ ယထာ သဒေါသေ ရက္ခေ အလ္လကာနိ ဥဒ္ဒဟန္တိ၊ ဧ၀ံ သဒေါသတာယ ခုံသနာ၀မ္ဘနာဒိ၀စနေဟိ အလ္လကာ ဇာတာ။ **ကက္ကသာ**တိ ပူတိကာ။ ယထာ နာမ ပူတိကရုက္ခော ကက္ကသော ဟောတိ ပဋ္ဌရိတစုဏ္ဏော၊ ဧ၀ံ ကက္ကသာ ဟောတိ၊ သောတံ ဃံသမာနာ ဝိယ ပဝိသတိ။ တေန ၀ုတ္တံ ''ကက္ကသာ''တိ။ **ပရကဋုကာ**တိ ပရေသံ ကဋုကာ အမနာပါ ဒေါသဇနနီ။ **ပရာဘိသဇ္ဇနီ**တိ ကုဋိလကဏ္ဏကသာဓါ ဝိယ မမ္မေသု ဝိဇ္ဈိတွာ ပရေသံ အဘိသဇ္ဇနီ ဂန္ဒုကာမာနမ္ပိ ဂန္ဒုံ အဒတ္ဝာ လဂ္ဂနကာရီ။ **ကောဓသာမန္တာ**တိ ကောဓဿ အာသန္နာ။ **အသမာဓိသံ၀တ္တနိကာ**တိ အပ္ပနာသမာဓိဿ ၀ါ ဥပစာရသမာဓိဿ ၀ါ အသံ၀တ္တနိကာ။ ဤတိ သဗ္ဗာနေ၀ တာနိ သဒေါသ-၀ါစာယ ဂေ၀စနာနိ။

အကာလ၀ါဒီတိ အကာလေန ၀တ္တာ။ **အဘူတ၀ါဒီ**တိ ယံ နတ္ထိ၊ တဿ ၀တ္တာ။ **အနတ္ထ၀ါဒီ**တိ အကာရဏနိဿိတံ ၀တ္တာ။ **အဓမ္မ၀ါဒီ**တိ အသဘာ၀ံ

၁-အာလပနမတ္တံ (က)　　၂-ကက္ကကာတိ (က) အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၄၂၅-ပိဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ဝတ္ထာ။ **အဝိနယဝါဒီ**တိ အသံဝရိနယပဋိသံယုတ္တသ ဝတ္ထာ။ **အနီဓာနဝတိ ဝါစ**န္တိ ဟဒယမဇ္ဈေသာယံ နိဓေတုံ အယုတ္တံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။ **အကာလေနာ**တိ ဝတ္ထုကာလသ ပုဗ္ဗေ ဝါ ပစ္ဆာ ဝါ အယုတ္တကာလေ ဝတ္ထာ ဟောတိ။ **အနပဒေသ**န္တိ သုတ္တာပဒေသဝိရဟိတံ။ **အပရိယန္တဝတီ**န္တိ အပရိဿေဒံ၊ သုတ္တံ ဝါ ဇာတကံ ဝါ နိက္ခိပိတ္ဝာ တသ ဥပလဒ္ဘံ ဝါ ဥပမံ ဝါ ဝတ္ထုံ ဝါ အာဟရိတ္ဝာ ဗာဟိရကထံယေဝ ကထေတိ၊ နိက္ခိတ္တံ နိက္ခိတ္တမေဝ ဟောတိ။ "သုတ္တံ နု ခေါ ကထေတိ ဇာတကံ နု ခေါ၊ နသ အန္တံ ဝါ ကောဋိံ ဝါ ပဿာမာ"တိ ဝတ္ထုတံ အာပဇ္ဇတိ။ ယထာ ဝဋ္ဋရုက္ခသာခါနံ ဂတဂတဋ္ဌာနေ ပါရောဟာ ဩတရန္တိ၊ ဩတိဏ္ဏောတိဏ္ဏဋ္ဌာနေ သမ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ ပုန ဝဏ္ဏိယေဝ။ ဧဝံ အမုယောဇနမ္ပိ ယောဇနမ္ပိ ဂစ္ဆန္တိယေဝ၊ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ပန မူလရုက္ခော ဝိနဿတိ၊ ပဝေဏိဇာတကာဝ တိဋ္ဌန္တိ။ ဧဝမယမ္ပိ နိဂ္ဂြောဓမမ္ဟကထိကော နာမ ဟောတိ၊ နိက္ခိတ္တံ နိက္ခိတ္တမတ္တမေဝ [1]ကတ္ဝာ ပဿေနေဝ ပရိဟရန္တော ဂစ္ဆတိ[1]။ ယော ပန ဗဟုမ္ပိ ဘဏန္တော ဇေဒတ္ထမိဒံ ဝုတ္တန္တိ အာဟရိတ္ဝာ ဇာနာပေတုံ သက္ကောတိ၊ တသ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အနတ္ထသံဟိတ**န္တိ နအတ္ထနိဿိတံ။

အဘိဇ္ဈာတာ ဟောတီတိ အဘိဇ္ဈာယ ဩလောကေတာ ဟောတိ။ **အဟော ဝတာ**တိ ပတ္ထနတ္ထေ နိပါတော။ အဘိဇ္ဈာယ ဩလောကိတမတ္တကေန စေတ္ထ ကမ္မပထဘေဒေါ နဟောတိ။ ယဒါ ပန "အဟော ဝတိဒံ မမ သန္တကံ အဿ၊ အဟံ ဇေ္ဌ ဝသံ ဝတ္တေယျ"န္တိ အတ္တနော ပရိဏာမေတိ၊ တဒါ ကမ္မပထဘေဒေါ ဟောတိ၊ အယမိဓ အဓိပ္ပေတော။

ဗျာပန္နစိတ္တောတိ ဝိပန္နစိတ္တော ပူတိဘူတစိတ္တော။ **ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပေါ**တိ ဒေါသေန ဒုဋ္ဌစိတ္တသင်္ကပ္ပေါ။ **ဟညန္တု**တိ ဃာတိယန္တု။ **ဝဇ္ဈန္တု**တိ ဝဓံ ပါပုဏန္တု။ **မာ ဝါ အဟေသု**န္တိ ကိဉ္စိပိ မာ အဟေသုံ။ ဣဓာပိ ကောပမတ္တကေန ကမ္မပထဘေဒေါ နဟောတိ။ ဟညန္တု၏တိအာဒိစိန္တနေနေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကောတိ အကုသလဒဿနော။ **ဝိပရီတဒဿနော**တိ ဝိပလ္လတ္ထ-ဒဿနော။ **နတ္ထိ ဒိန္နန္တိ** ဒိန္နဿ [2] ဖလာဘာဝံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **ယိဋ္ဌံ** ဝုစ္စတိ မဟာယာဂေါ။ **ဟုတ**န္တိ ပဟောဏကသက္ကာရော[2] အဓိပ္ပေတော၊ တမ္ပိ ဥဘယံ

၁-၁-ကတ္ဝာ ကတိပယေ ပဿေနေဝ ပရိဟရန္တော ကံတိပယေ ဂစ္ဆတိ (က)

၂-ဒါနဿ (က) ၃-ပဟောနကသက္ကာရော (သျာ၊ က)

ဖလာဘာ၀မေ၀ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ **သုကတဒုက္ကဋာနန္တိ** သုကတဒုက္ကဋာနံ[1]၊ ကုသလာကုသလာနန္တိ အတ္ထော။ **ဖလံ ဝိပါကော**တိ ယံ ဖလန္တိ ၀ါ ဝိပါကောတိ ၀ါ ဝုစ္စတိ၊ တံ နတ္ထိတိ ၀ဒတိ။ **နတ္ထိ အယံ လောကော**တိ ပရလောကေ ဋ္ဌိတဿ အယံ လောကော နတ္ထိ။ **နတ္ထိ ပရော လောကော**တိ ဗ္ဂဓ လောကေ ဋ္ဌိတဿပိ ပရလောကော နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေ တတ္ထ တတ္ထေ၀ ဥစ္ဆိဇ္ဇန္တီတိ ဒဿေတိ။ **နတ္ထိ မာတာ နတ္ထိ ပိတာ**တိ တေသု သမ္မာပဋိပတ္တိမိစ္ဆာပဋိပတ္တိနံ ဖလာဘာ၀-၀သေန ၀ဒတိ။ **နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ**တိ စ၀ိတ္ဝာ ဥပပဇ္ဇနကသတ္တာ နာမ နတ္ထိတိ ၀ဒတိ။ **သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ပ၀ေဒေန္တီ**တိ ယေ ဗ္ဂမ္ဘူ လောကံ ပရမ္ဘူ လောကံ အဘိ၀ိသိဋ္ဌာယ ပညာယ သယံ ပစ္စက္ခံ ကတ္ဝာ ပ၀ေဒေန္တိ၊ တေ နတ္ထိတိ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနံ အဘာ၀ံ ဒီပေတိ၊ ဧတ္တာ၀တာ ဒဿ၀တ္ထုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကထိတာ ဟောတိ။

၄၄၁။ **ပါဏာတိပါတံ ပဟာယာ**တိအာဒယော သတ္တ ကမ္မပထာ စူဠဟတ္ထိပဒေ ဝိတ္ထာရိတာ။ အနဘိဇ္ဈာဒယော ဥတ္တာနတ္ထာယေ၀။

၄၄၂။ **သဟဓ္မိကံ ဥပပဇ္ဇေယျန္တိ** သဟဘာ၀ံ ဥပဂစ္ဆေယျံ။ **ဒြဟ္မကာယိကာနံ ဒေ၀ါနန္တိ** ပဌမဈာနဘူမိဒေ၀ါနံ။ **အာဘာနံ ဒေ၀ါနန္တိ** အာဘာ နာမ ဝိသုံ နတ္ထိ၊ ပရိတ္တာဘအပ္ပမာဏာဘအာဘဿရာနံ ဧတံ အဓိ၀စနံ။ **ပရိတ္တာဘာနန္တိ**-အာဒိ ပန ကေတော အဂ္ဂဟေတ္ဝာ တေသံယေ၀ ဘေဒတော ဂဟဏံ။ **ပရိတ္တသုဘာနန္တိ**အာဒိသုပိ ဧသေ၀ နယော။ ဗ္ဂတိ ဘဂ၀ါ အာသ၀က္ခယံ ဒဿေတ္ဝာ အရဟတ္တနိကူဋေန ဒေသနံ နိဋ္ဌပေသိ။

ဗ္ဂဓ ဋ္ဌတ္ဝာ ပန ဒေ၀လောကာ သမာနေတဗ္ဗာ၊ တိဿန္နံ တာ၀ ဈာနဘူမိနံ ၀သေန နဝ ဗြဟ္မလောကာ, ပရွ သုဒ္ဓါ၀ါသာ, စတူဟိ အရူပေဟိ သဒ္ဓိံ နဝါတိ အဋ္ဌာရသ၊ ၀ေဟပ္ဖလေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကူနဝိသတိ၊ တေ အသညံ[2] ပက္ခိပိတ္ဝာ ဝိသတိ ဗြဟ္မလောကာ ဟောန္တိ၊ ဧ၀ံ ဆဟိ ကာမာ၀စရေဟိ သဒ္ဓိံ ဆဗ္ဗီသတိ ဒေ၀လောကာ နာမ၊ တေသံ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဘဂ၀တ္ထာ ဒဿကုသလကမ္မပထေဟိ နိဗ္ဗတ္တိ ဒဿိတာ။

တတ္ထ ဆသု တာ၀ ကာမာ၀စရေသု တိဏ္ဏံ သုစရိတာနံ ဝိပါကေနေ၀ နိဗ္ဗတ္တိ ဟောတိ။ ဥပရိဒေ၀လောကာနံ ပန ဗ္ဂမေ ကမ္မပထာ ဥပနိဿယ၀သေန

၁-သုကဋ္ဌဒုက္ကဋာနန္တိ သုကတဒုက္ကတာနံ (သီ)၊ သုကဋ္ဌဒုက္ကဋာနန္တိ သုကဋ္ဌဒုက္ကဋာနံ (သျာ)
၂-အာသညေ (က)

ကထိတာ။ ဒသ ကုသလကမ္မပထာ ဟိ သီလံ၊ သီလဝတော စ ကသိဏပရိကမ္မံ ဧဇ္ဈတီဘိ။ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတ္ဟာ ပဌမဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဟာ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဒုတိယာဒီနိ ဘာဝေတ္ဟာ ဒုတိယဇ္ဈာနဘူမိအာဒီသု နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ရူပါဝစရဇ္ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဟာ ဝိပဿနံ ဝမ္ဖေတ္ဟာ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌိတော ပဉ္ဇသု သုဒ္ဓါဝါသေသု နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ရူပါဝစရဇ္ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဟာ အရူပါဝစရသမာပတ္တိံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဟာ စတူသု အရူပေသု နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ရူပါရူပဇ္ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဟာ ဝိပဿနံ ဝမ္ဖေတ္ဟာ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ အသညဘဝေါ ပန ဗာဟိရကာနံ တာပသပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာစိဏ္ဏောတိ ဧၜ နန်ဒိဋ္ဌော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

သာလေယျကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဝေရဉ္ဇကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၄၄။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** ဝေရဉ္ဇကသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဝေရဉ္ဇကာ**တိ ဝေရဉ္ဇ-ဝါသိနော။ **ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနာ**တိ ကေနစိဒေဝ အနိယမိတကိစ္စေန။ သေသံ သဗ္ဗံ ပုရိမသုတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကေဝလံ ဟိ ဧၜ **အဓမ္မစာရီ ဝိသမစာရီ**တိ ဧဝံ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာ ဒေသနာ ကတာ။ ပုရိမသုတ္တေ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာတိ အယံ ဝိသေသော။ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဝေရဉ္ဇကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-မဟာဝေဒလ္လသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၄၉။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** မဟာဝေဒလ္လသုတ္တံ။ တတ္ထ **အာယသ္မာ**တိ သဂါရဝသပ္ပတိဿဝစနမေတံ။ **မဟာကောဋ္ဌိကော**တိ တဿ ထေရဿ နာမံ။ **ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော**တိ ဖလသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတော။ **ဒုပ္ပညော ဒုပ္ပညော**တိ ဧတ္ထ ပညာယ ဒုဋ္ဌံ နာမ နတ္ထိ၊ အပ္ပညော နိပ္ပညောတိ အတ္ထော။ **ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ**တိ ကာရဏပရိစ္ဆေဒပုစ္ဆာ၊ ကိတ္တကေန နု ခေါ ဧဝံ

ပုစ္ဆတိတိ အတ္ထော။ ပုစ္ဆာ စ နာမေသာ အဒိဋ္ဌဇောတနာပုစ္ဆာ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာ-ပုစ္ဆာ ဝိမတိစ္ဆေဒနာပုစ္ဆာ အနုမတိပုစ္ဆာ ကထေတုကမ္မတာပုစ္ဆာတိ ပဉ္စဝိဓာ ဟောတိ။ တာသံ ဣဒံ နာနာကရဏံ—

"ကတမာ **အဒိဋ္ဌဇောတနာပုစ္ဆာ၊** ပကတိယာ လက္ခဏံ အညာတံ ဟောတိ အဒိဋ္ဌံ အတုလိတံ အတီရိတံ အဝိဘူတံ အဝိဘာဝိတံ၊ တဿ ဉာဏာယ ဒဿနာယ တုလနာယ တီရဏာယ ဝိဘူတာယ ဝိဘာဝနတ္ထာယ ပဉ္ဉံ ပုစ္ဆတိ၊ အယံ အဒိဋ္ဌဇောတနာပုစ္ဆာ။

ကတမာ **ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာပုစ္ဆာ၊** ပကတိယာ လက္ခဏံ ဉာတံ ဟောတိ ဒိဋ္ဌံ တုလိတံ တီရိတံ ဝိဘူတံ ဝိဘာဝိတံ၊ အညေဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒနတ္ထာယ ပဉ္ဉံ ပုစ္ဆတိ၊ အယံ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာပုစ္ဆာ။

ကတမာ **ဝိမတိစ္ဆေဒနာပုစ္ဆာ၊** ပကတိယာ သံသယပက္ခန္နော[1] ဟောတိ ဝိမတိပက္ခန္နော ဒွေဇ္ဈကဇာတော "ဧဝံ နု ခေါ, န နု ခေါ, ကိံ နု ခေါ, ကထံ နု ခေါ"တိ၊ သော ဝိမတိစ္ဆေဒနတ္ထာယ ပဉ္ဉံ ပုစ္ဆတိ၊ အယံ ဝိမတိစ္ဆေဒနာပုစ္ဆာ"[2]။

"တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါတိ၊ အနိစ္စံ ဘန္တေ"တိ? ဝေရူပါ အနုမတိံ ဂဟေတ္ဝာ ဓမ္မဒေသနာကာလေ ပုစ္ဆာ **အနုမတိပုစ္ဆာ** နာမ။

"စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ သတိပဋ္ဌာနာ၊ ကတမေ စတ္တာရော"တိ[3] ဝေရူပါ ဘိက္ခုသံဃံ သယမေဝ ပုစ္ဆိတ္ဝာ သယမေဝ ဝိဿဇ္ဇေတုကာမဿ ပုစ္ဆာ **ကထေတုကမ္မတာပုစ္ဆာ** နာမ။ တာသု ဣဓ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာပုစ္ဆာ အဓိပ္ပေတာ။

ထေရော ဟိ အတ္တနော ဒိဝါဋ္ဌာနေ နိသိဒိတ္ဝာ သယမေဝ ပဉ္ဉံ သမုဋ္ဌပေတ္ဝာ သယံ ဝိနိစ္ဆိနန္တော ဣဒံ သုတ္တံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ မတ္ထကံ ပါပေသိ။ ကေစ္ဆော ဟိ ပဉ္ဉံ သမုဋ္ဌာပေတုံယေဝ သက္ကောတိ န နိစ္ဆေတုံ၊ ကေစ္ဆော နိစ္ဆေတုံ သက္ကောတိ နု သမုဋ္ဌာပေတုံ၊ ကေစ္ဆော ဥဘယမ္ပိ န သက္ကောတိ၊ ကေစ္ဆော ဥဘယမ္ပိ သက္ကောတိ။ တေသု ထေရော ဥဘယမ္ပိ သက္ကောတိယေဝ။ ကသ္မာ? မဟာ-ပညတာယ။ မဟာပညံ နိဿာယ ဟိ ဣမသ္မိံ သာသနေ သာရိပုတ္တထေရော, မဟာကစ္စာနထေရော, ပုဏ္ဏထေရော, ကုမာရကဿပထေရော, အာနန္ဒထေ-ရော, အယမေဝ အာယသ္မာတိ သမ္ဗဟုလာ ထေရာ ဝိသေသဋ္ဌာနံ အဓိဂတာ၊ နု ဟိ သက္ကာ ယာယ ဝါ တာယ ဝါ အပ္ပမတ္တိကာယ ပညာယ သမန္နာဂတေန

၁-သံသယပက္ခန္နော (သီ၊ သျာ)　　၂-ခု ဂ-၂၆၃၊ ခ ဂ-၅၀-ဝိဋ္ဌာဒီသု။
၃-ဝိ ၃-၁၉-ဝိဋ္ဌေ။　　၄-သံ ၃-၁၅၀-ဝိဋ္ဌေ။

ဘိက္ခုနော သာဝကပါရမီဉာဏသ မတ္ထကံ ပါပုဏိတုံ၊ မဟာပညေန ပန သက္ကာတိ[၁] မဟာပညတာယ **သာရိပုတ္တ္ထေရော** တံ ဌာနံ အဓိဂတော၊ ပညာယ ဟိ ထေရေန သဒ္ဓိသော နတ္ထိ၊ တေနေဝ နံ ဘဂဝါ တေဒဂ္ဂေ ဌပေသိ "တေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ မဟာပညာနံ ယဒိဒံ သာရိပုတ္တော"တိ၂။

တထာ နု သက္ကာ ယာယ ဝါ တာယ ဝါ အပ္ပမတ္တိကာယ ပညာယ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတသ သဗ္ဗညုတညာဏေန သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိတ္ဝာ သမာနေတ္ဝာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇေတုံ၊ မဟာပညေန ပန သက္ကာတိ မဟာပညတာယ **မဟာကစ္စာနတ္ထေရော** တတ္ထ ပဋိဗလော ဇာတော၊ တေနေဝ နံ ဘဂဝါ တေဒဂ္ဂေ ဌပေသိ "တေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ သံခိတ္တေန ဘာသိတသ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇန္တာနံ ယဒိဒံ မဟာကစ္စာနော"တိ၃။

တထာ နု သက္ကာ ယာယ ဝါ တာယ ဝါ အပ္ပမတ္တိကာယ ပညာယ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ ဓမ္မကထံ ကထေန္တေန ဒသ ကထာဝတ္ထူနိ အာဟရိတ္ဝာ[၄] သတ္တ ဝိသုဒ္ဓိယော ဝိဘဇန္တေန ဓမ္မကထံ ကထေတုံ၊ မဟာပညေန ပန သက္ကာတိ မဟာပညတာယ **ပုဏ္ဏတ္ထေရော** စတုပရိသမဇ္ဈေ အလင်္ကတ-ဓမ္မာသနေ စိတ္တဖိဇဉ် ဂဟေတ္ဝာ နိသိန္နော လိဋ္ဌာယန္တော ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ ဓမ္မံ ကထေသိ၊ တေနေဝ နံ ဘဂဝါ တေဒဂ္ဂေ ဌပေသိ "တေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မကထိကာနံ ယဒိဒံ ပုဏ္ဏော မန္တာဏိပုတ္တော"တိ၄။

တထာ ယာယ ဝါ တာယ ဝါ အပ္ပမတ္တိကာယ ပညာယ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဓမ္မံ ကထေန္တော ဇုတော ဝါ ဇတ္တော ဝါ အနုက္ကမိတ္ဝာ ယဒ္ဒိကောဋ္ဌိံ ဂဟေတ္ဝာ အန္တော ဝိယ ကေပဒိကံ ဒက္ခကသေတုံ အာရဒ္ဓော ဝိယ စ ဂစ္ဆတိ၊ မဟာပညော ပန စတုပ္ပဒိကံ ဂါထံ နိက္ခိပိတ္ဝာ ဥပမာ စ· ကာရဏာနိ စ အာဟရိတ္ဝာ[၅] တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဂဟေတ္ဝာ ဟေဋ္ဌာပရိယံ ကရောန္တော ကထေသိ၊ မဟာပညတာယ ပန **ကုမာရကဿပတ္ထေရော** စတုပ္ပဒိကံ ဂါထံ နိက္ခိပိတ္ဝာ ဥပမာ စ ကာရဏာနိ စ အာဟရိတ္ဝာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ယောဇေန္တော ဇာတဿရေ ပဒုမဝဏ္ဏာနိ ကုသုမာနိ ဖုလ္လာပေန္တော ဝိယ သိနေရုမတ္ထကေ ဝဋ္ဋိသဟဿံ တေလပဒီပံ ဇာလေန္တော ဝိယ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဟေဋ္ဌာပရိယံ

၁-သက္ကောတိ (က) ဧဝမုပရိဝိ။ ၂-အံ ၁-၁၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အံ ၁-၂၄-ပိဋ္ဌေ။
၄-အာရဘိတ္ဝာ (သျာ၊ က) ၅-ဩသာရေတ္ဝာ (သီ၊ သျာ)

ကရောန္တော ကထေသိ၊ တေနေ၀ နံ ဘဂ၀ါ ဧတေဒဂ္ဂေ ဌပေသိ "ဧတေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာ၀ကာနံ ဘိက္ခူနံ စိတ္တကထိကာနံ ယဒိဒံ ကုမာရ-ကဿပေါ"တိ[1]။

တထာ ယာယ ၀ါ တာယ ၀ါ အပ္ပမတ္တိကာယ ပညာယ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု စတူဟိ မာသေဟိ စတုပ္ပဒိကမ္ပိ ဂါထံ ဂဟေတုံ နာ သက္ကောတိ၊ မဟာပညော ပန ဧကပဒေ ဌတွာ ပဒသတမ္ပိ ပဒသဟဿမ္ပိ ဂဏှာတိ၊ **အာနန္ဒတ္ထေရော** ပန မဟာပညတာယ ဧကပဒုဒ္ဓါရေ ဌတွာ သကိံယေ၀ သုတ္တာ ပုန အပုစ္ဆန္တော သဋ္ဌိ ပဒသဟဿာနိ ပန္နရသ ဂါထာသဟဿာနိ ၀ဿိယာ ပုပ္ဖါနိ အာကဍ္ဎတွာ ဂဏှန္တော ၀ိယ ဧကပ္ပဟာရေနေ၀ ဂဏှာတိ၊ ဂဟိတဂဟိတံ ပါသာဏော ခတလေခါ ၀ိယ, သု၀ဏ္ဏဃဋ္ဋေ ပက္ခိတ္တသိဟ၀သာ ၀ိယ စ ဂဟိတာကာရေနေ၀ တိဋ္ဌတိ၊ တေနေ၀ နံ ဘဂ၀ါ ဧတေဒဂ္ဂေ ဌပေသိ "ဧတေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာ၀ကာနံ ဘိက္ခူနံ ဂတိမန္တာနံ ယဒိဒံ အာနန္ဒော။ သတိမန္တာနံ။ ဓိတိမန္တာနံ။ ဗဟုဿုတာနံ။ ဥပဋ္ဌာကာနံ ယဒိဒံ အာနန္ဒော"တိ[2]။

နာ ဟိ သက္ကာ ယာယ ၀ါ တာယ ၀ါ အပ္ပမတ္တိကာယ ပညာယ သမန္နာ-ဂတေန ဘိက္ခုနာ စတုပဋိသမ္ဘိဒါဘေဒဿ မတ္ထကံ ပါပုဏိတုံ၊ မဟာပညေန ပန သက္ကာတိ မဟာပညတာယ **မဟာကောဋ္ဌိတတ္ထေရော**[3] အဓိဂမပရိပုစ္ဆာ-သ၀နပုဗ္ဗယောဂါနံ ၀သေန အနန္တနယုဿဒံ ပဋိသမ္ဘိဒါဘေဒံ ပတ္တော၊ တေနေ၀ နံ ဘဂ၀ါ ဧတေဒဂ္ဂေ ဌပေသိ "ဧတေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာ၀ကာနံ ဘိက္ခူနံ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တာနံ ယဒိဒံ မဟာကောဋ္ဌိတော"တိ[4]။

ဣတိ ထေရော မဟာပညတာယ ပဥ္စ သမုဋ္ဌာပေတုမ္ပိ နိဿေတုမ္ပိတိ ဥဘယမ္ပိ သက္ကောတိ၊ သော ဒိ၀ါဋ္ဌာနေ နိသိဒိတ္ဝာ သယမေ၀ သဗ္ဗပဌေ သမုဋ္ဌပေတ္ဝာ သယံ ၀ိနိစ္ဆိနန္တော ဣဒံ သုတ္တံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ "သော်ဘနာ ၀တ အယံ ဓမ္မဒေသနာ၊ ဧဇ္ဇဘာတိကေန နံ ဓမ္မသေနာပတိနာ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိဿာမိ၊ တတော အယံ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ အမ္ဗာကံ ဧကမတိယာ ဧကစ္ဆာ-သယေန စ ဌပိတာ အတိဂရုကာ ဘ၀ိဿတိ ပါသာဏစ္ဆတ္တသဒိသာ၊ စတု-ရောဃနိတ္ထရဏတ္ထိကာနံ တိတ္ထေ ဌပိတနာ၀ါ ၀ိယ မဂ္ဂဂမနတ္ထိကာနံ[2] သဟဿ-ယုတ္တအာဇညရထော ၀ိယ ဗဟုပကာရာ ဘ၀ိဿတိ"တိ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနတ္ထံ ပဌံ ပုစ္ဆိ။ တေန ၀ုတ္တံ "တာသု ဣဓ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာပုစ္ဆာ အဓိပ္ပေတာ"တိ။

၁-အံ ၁-၂၅-ဖိဋ္ဌေ။　　၂-မဟာကောဋ္ဌိကတ္ထေရော (သျာ၊က)

၃-သဂ္ဂဂမနတ္ထိကာနံ (သီ၊ သျာ)

နပ္ပဇာနာတီတိ ထေ္ထ ယသ္မာ နပ္ပဇာနာတိ၊ တသ္မာ ဒုပ္ပညော်တိ ဝုစ္စတိတိ အယမတ္ထော။ သေ နယော သမ္ဗတ္ထ။ **ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ နပ္ပဇာနာတီ**တိ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ ထေ္ထကံ ဒုက္ခံ၊ ဣတော ဥဒ္ဓံ နတ္ထိတိ ဒုက္ခသစ္စံ ယာထာဝသရသလက္ခဏတော န ပဇာနာတိ။ **အယံ ဒုက္ခသမုဒယော**တိ ဣတော ဒုက္ခံ သမုဒေတီတိ ပဝတ္တိ-ဒုက္ခပဘာဝိကာ[1] တဏှာ သမုဒယသစ္စန္တိ ယာဆာဝသရသလက္ခဏတော န ပဇာနာတိ။ **အယံ ဒုက္ခနိရောဓော**တိ ဣဒံ ဒုက္ခံ အယံ ဒုက္ခသမုဒယော စ ဣဒံ နာမ ဌာနံ ပတ္တာ နိရုဇ္ဈတီတိ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ နိဇ္ဇာနံ နိရောဓသစ္စန္တိ ယာထာ-ဝသရသလက္ခဏတော န ပဇာနာတိ။ **အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ**တိ အယံ ပဋိပဒါ ဒုက္ခနိရောဓံ ဂစ္ဆတီတိ မဂ္ဂသစ္စံ ယာထာဝသရသလက္ခဏတော န ပဇာနာတီတိ။ အနန္တရဝါရေပိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သခေ်ပတော ပနေတ္ထ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနိကော ပုဂ္ဂလော ကထိတောတိ ဝေဒိ-တဗ္ဗော။

အယံ ဟိ အာစရိယသန္တိကေ စတ္တာရိ သစ္စာနိ သဝနတော ဥဂ္ဂဏှာတိ၊ ဌပေတ္ဝာ တဏှံ တေဘူမကာ ဓမ္မာ ဒုက္ခသစ္စံ၊ တဏှာ သမုဒယသစ္စံ၊ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ နိဇ္ဇာနံ နိရောဓသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စံ ပရိဇာနန္တော သမုဒယသစ္စံ ပဇဟန္တော နိရောဓပါပနော မဂ္ဂေါ မဂ္ဂသစ္စန္တိ ဇဝံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ အဘိနိဝိသတိ။ တတ္ထ ပုရိ-မာနိ ဒွေ သစ္စာနိ ဝဋ္ဋံ၊ ပစ္ဆိမာနိ ဝိဝဋ္ဋံ၊ ဝဋ္ဋေ အဘိနိဝေသော ဟောတိ၊ နော ဝိဝဋ္ဋေ၊ တသ္မာ အယံ အဘိနိဝိသမာနော ဒုက္ခသစ္စေ အဘိနိဝိသတိ။

ဒုက္ခသစ္စံ နာမ ရူပါဒယော ပဉ္စက္ခန္ဓာတိ ဝဝတ္ထပေတ္ဝာ ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန-ဝသေန ဩတရိတ္ဝာ "စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ-ရူပံ ရူပ"န္တိ ဝဝတ္ထပေတိ။ တဒါရမ္မဏာ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရာ ဝိညာဏံ နာမန္တိ ဇဝံ ယမကတာလက္ခန်ံ ဘိန္ဒန္တော ဝိယ "ဒွေဝ ဣမေ ဓမ္မာ နာမရူပ"န္တိ ဝဝတ္ထပေတိ။ တံ ပနေတံ နာ အဟေတုကံ သဟေတုကံ သပ္ပစ္စယံ၊ ကော စသ ပစ္စယော အဝိဇ္ဇာဒယော ဓမ္မာတိ ဇဝံ ပစ္စယေ ဧဝံ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မေ စ ဝဝတ္ထပေတ္ဝာ "သဗ္ဗေပိ ဓမ္မာ ဟုတ္ဝာ အဘာဝဋ္ဌေန အနိစ္စာ"တိ အနိစ္စလက္ခဏံ အာရောပေတိ၊ တတော ဥဒယဝယပ္ပဋိပီဠနာကာရေန ဒုက္ခာ၊ အဝသဝတ္တနာ-ကာရေန အနတ္တာတိ တိလက္ခဏံ အာရောပေတ္ဝာ ဝိပဿနာပဋိပါဋိယာ သမ္မသန္တော လောကုတ္တရမဂ္ဂံ ပါပုဏာတိ။

၁-သမုဒေတိ ပဝတ္တေတီတိ ဒုက္ခပ္ပဘာဝိကာ (သီ)

မဂ္ဂက္ခဏေ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဧကပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ဧကာဘိသမယေန အဘိသမေတိ။ ဒုက္ခံ ပရိညာပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ သမုဒယံ ပဟာနပဋိ-ဝေဓေန, နိရောဓံ သစ္ဆိကိရိယာပဋိဝေဓေန, မဂ္ဂံ ဘာဝနာပဋိဝေဓေန ပဋိ-ဝိဇ္ဈတိ။ ဒုက္ခံ ပရိညာဘိသမယေန အဘိသမေတိ၊ သမုဒယံ ပဟာနာဘိ-သမယေန, နိရောဓံ သစ္ဆိကိရိယာဘိသမယေန, မဂ္ဂံ ဘာဝနာဘိသမယေန အဘိသမေတိ။ သော တီဏိ သစ္စာနိ ကိစ္စတော ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ နိရောဓံ အာရမ္မဏတော။ တသ္မိံ စဿ ခဏေ အဟံ ဒုက္ခံ ပရိဇာနာမိ၊ သမုဒယံ ပဇဟာမိ၊ နိရောဓံ သစ္ဆိကရောမိ၊ မဂ္ဂံ ဘာဝေမီတိ အာဘောဂသမန္ဒာ-ဟာရမနသိကာရပစ္စဝေက္ခဏာ နတ္ထိ။ ဧတဿ ပန ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တဿေဝ မဂ္ဂေါ တီသု သစ္စေသု ပရိညာဒိကိစ္စံ သာဓေန္တောဝ နိရောဓံ အာရမ္မဏတော ပဋိ-ဝိဇ္ဈတီတိ။

တသ္မာ ပညဝါတိ ဝုစ္စတီတိ ဧတ္ထ ဟေဋ္ဌိမကောဋိယာ သောတာပန္နော ဥပရိမကောဋိယာ ခီဏာသဝေါ ပညဝါတိ နိဒ္ဒိဋ္ဌော။ ယော ပန တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပါဋိတော စ အတ္ထတော စ အနုသန္ဓိတော စ ပုဗ္ဗာပရတော စ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဟေဋ္ဌုပရိယံ ကရောန္တော ဝိစရတိ၊ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တဝသေန ပရိဂ္ဂဟမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ၊ အယံ ပညဝါ နာမ၊ ဒုပ္ပညော နာမာတိ? ဝိညာဏစရိတော နာမေသ၊ ပညဝါတိ န ဝတ္တဗ္ဗော။ အထ ယော တိလက္ခဏံ အာရောပေတ္ဝာ ဝိပဿနာပဋိပါဋိယာ သမ္မသန္တော အဇ္ဇ အဇ္ဇေဝ အရဟတ္တန္တိ စရတိ၊ အယံ ပညဝါ နာမ၊ ဒုပ္ပညော[၁] နာမာတိ? ဘဇာပိယမာနော ပညဝါပက္ခံ ဘဇတိ။ သုတ္တေ ပန ပဋိဝေဓောဝ ကထိတော။

ဝိညာဏံ ဝိညာဏန္တိ ဣဓ ကိံ ပုစ္ဆတိ? ယေန ဝိညာဏေန သခ်ါရေ သမ္မသိတ္ဝာ ဧသ ပညဝါ နာမ ဇာတော၊ တဿ အာဂမနဝိပဿနာ ဝိညာဏံ ကမ္မကာရကစိတ္တံ[၂] ပုစ္ဆာမီတိ ပုစ္ဆတိ။ **သုခန္တိပိ ဝိဇာနာတီ**တိ သုခဝေဒနမ္ပိ ဝိဇာနာတိ။ ဥပရိပဒဒ္ဓယေပိ ဧသေဝ နယော။ ဣမိနာ ထေရော "သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီတိ ပဇာနာတီ"တိ[၃]-အာဒိနာ နယေန အာဂတဝေဒနာဝသေန အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေသိ။ တဿတ္ထော သတိပဋ္ဌာနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-န ဒုပ္ပညော (သီ၊ သျာ)

၂-တဒဿ အာဂမနီယဝိပဿနာဝိညာဏ ကမ္မကာရကစိတ္တံ (သီ)၊ တဒဿ အာဂမနီယဝိပဿနာ-ဝိညာဏံ ကမ္မကာရကစိတ္တံ (သျာ) ၃-မ ၁-၇၅၊ ဒီ ၂-၂၃၆-ပိဋ္ဌေသု။

သံသဋ္ဌာတိ ကေပ္ပါဒါဒိလက္ခဏေန သံယောဂဋ္ဌေန[၁] သံသဋ္ဌာ, ဥဒါဟု ဝိသံသဋ္ဌာတိ ပုစ္ဆတိ။ ဧတ္ထ စ ထေရော မဂ္ဂပညဉ္ဇ ဝိပဿနာဝိညာဏဉ္ဇာတိ ဣမေ ဒွေ လောကိယလောကုတ္တရဓမ္မေ မိဿေတွာ ဘူမန္တရံ ဘိန္ဒိတွာ သမယံ အဇာနန္တော ဝိယ ပုစ္ဆတီတိ နဝေဒိတဗ္ဗော။ မဂ္ဂပညာယ ပန မဂ္ဂဝိညာဏေန, ဝိပဿနာပညာယ စ ဝိပဿနာဝိညာဏေနေဝ သဒ္ဓိံ သံသဋ္ဌဘာဝံ ပုစ္ဆတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ထေရောပိဿ တမေဝတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော **ဣမေ ဓမ္မာ သံသဋ္ဌာ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **နစ လဗ္ဘာ ဣမေသံ ဓမ္မာန**န္တိ ဣမေသံ လောကိယ-မဂ္ဂက္ခဏေပိ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေပိ ဧကတော ဥပ္ပန္နာနံ ဒ္ဝိန္နံ ဓမ္မာနံ။ **ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ**တိ ဝိသုံ ဝိသုံ ကတွာ ဝိနိဝဋ္ဌေတွာ၊ အာရမ္မဏတော ဝါ ဝတ္ထုတော ဝါ ဥပ္ပါဒတော ဝါ နိရောဓတော ဝါ နာနာကရဏံ ဒဿေတုံ နသက္ကာတိ အတ္ထော။ တေသံ တေသံ ပန ဓမ္မာနံ ဝိသယော နာမ အတ္ထိ။ လောကိယဓမ္မံ ပတွာ ဟိ စိတ္တံ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ လောကုတ္တရံ ပတွာ ပညာ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ ဟိ လောကိယဓမ္မံ ပုစ္ဆန္တော "ဘိက္ခု တွံ ကတမံ ပညံ အဓိဂတော၊ ကိံ ပဌမမဂ္ဂပညံ၊ ဥဒါဟု ဒုတိယ တတိယ စ့တုတ္ထ မဂ္ဂပည"န္တိ နဝံ ပုစ္ဆတိ။ ကိံ ဖဿော တွံ ဘိက္ခု ကိံ ဝေဒနော ကိံ သညော ကိံ စေတနောတိ နစ ပုစ္ဆတိ၊ စိတ္တဝသေန ပန "ကိံ စိတ္တော တွံ ဘိက္ခု"တိ[၂] ပုစ္ဆတိ။ ကုသလာ-ကုသလံ ပညပေန္တောပိ "မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ"တိ[၃] စ, "ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။ ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတီ"တိ[၄] စ ဧဝံ စိတ္တဝသေနေဝ ပညာပေတိ။ လောကုတ္တရံ ပုစ္ဆန္တော ပန ကိံ ဖဿော တွံ ဘိက္ခု၊ ကိံ ဝေဒနော၊ ကိံ သညော၊ ကိံ စေတနောတိ နပုစ္ဆတိ။ ကတမာ တေ ဘိက္ခု ပညာ အဓိဂတာ၊ ကိံ ပဌမမဂ္ဂပညာ၊ ဥဒါဟု ဒုတိယတတိယစတုတ္ထမဂ္ဂပညာတိ ဧဝံ ပညာဝသေနေဝ ပုစ္ဆတိ။

ဣန္ဒြိယသံယုတ္တေပိ "ပဉ္ဇိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ကတမာနိ ပဉ္ဇ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ သမာဓိန္ဒြိယံ ပညိန္ဒြိယံ။ ကတ္ထ စ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ စတူသု သောတာပတ္တိယင်္ဂေသု ဧတ္ထ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကတ္ထ စ ဘိက္ခဝေ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ စတူသု သမ္မပ္ပဓာနေသု ဧတ္ထ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကတ္ထ စ ဘိက္ခဝေ သတိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု ဧတ္ထ သတိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကတ္ထ စ ဘိက္ခဝေ သမာဓိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ စတူသု ဈာနေသု ဧတ္ထ သမာဓိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကတ္ထ စ ဘိက္ခဝေ ပညိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ စတူသု အရိယသစ္စေသု ဧတ္ထ

၁-သံသဂ္ဂေန (သီ) ၂-ဝိ ၁-၇၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၁-၁၃-ဓမ္မပဒေ။ ၄-အဘိ ၁-၁၇-ပိဋ္ဌေ။

ပညိန္ဒြိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗ”န္တိ၁။ ဧဝံ သဝိသယသ္မိံယေ၀ လောကိယလောကုတ္တရာ ဓမ္မာ ကထိတာ၁။

ယထာ ဟိ စတ္တာရော သေဋ္ဌိပုတ္တာ ရာဇာတိ ရာဇပ္ဆမေသု သဟာယေသု နက္ခတ္တံ ကီဠိဿာမာတိ ဝိထိံ ဩတိဏ္ဏေသု ဧကဿ သေဋ္ဌိပုတ္တဿ ဧဟံ ဂတ-ကာလေ ဇူတရဲ့ စတ္တာရော တုဏ္ဍိ နိသီဒန္တိ၊ ဧဟသာမိကော၀ “ဇူမေသံ ခါဒနိယံ ဘောဇနိယံ ဒေထ၊ ဂန္ဓမာလာလင်္ကာရာဒိနိ ဒေထာ”တိ ဧဟော ဝိစာရေတိ။ ဒုတိယဿ တတိယဿ စတုတ္ထဿ ဧဟံ ဂတကာလေ ဇူတရဲ့ စတ္တာရော တုဏ္ဍိ နိသီဒန္တိ၊ ဧဟသာမိကော၀ “ဇူမေသံ ခါဒနိယံ ဘောဇနိယံ ဒေထ၊ ဂန္ဓမာလာလင်္ကာရာဒိနိ ဒေထာ”တိ ဧဟော ဝိစာရေတိ။ အထ သဗ္ဗပစ္ဆာ ရညော ဧဟံ ဂတကာလေ ကိဉ္စာပိ ရာဇာ သဗ္ဗတ္ထ ဇူဿရော၀၊ ဇူမသ္မိံ ပန ကာလေ အတ္တနော ဧဟေယေ၀ “ဇူမေသံ ခါဒနိယံ ဘောဇနိယံ ဒေထ၊ ဂန္ဓမာလာလင်္ကာရာဒိနိ ဒေထာ”တိ ဝိစာရေတိ၊ ဧ၀မေ၀ံ ခေါ သဒ္ဓါပဉ္စမကေသု ဇူန္ဒြိယေသု တေသု သဟာယေသု ကေဧတာ ဝိထိံ ဩတရန္တေသု ဝိယ ကောရမ္မကော ဥပ္ပဇ္ဇမာနေသုပိ ယထာ ပဌမဿ ဧဟေ ဇူတရဲ့ စတ္တာရော တုဏ္ဍိ နိသီဒန္တိ၊ ဧဟသာမိကော၀ ဝိစာရေတိ၊ ဧ၀ံ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ ပတ္တာ အဓိမောက္ခလက္ခဏံ သဒ္ဓိန္ဒြိယမေ၀ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂံမံ၊ သေသာနိ တဒန္တယာနိ ဟောန္တိ။ ယထာ ဒုတိယဿ ဧဟေ ဇူတရဲ့ စတ္တာရော တုဏ္ဍိ နိသီဒန္တိ၊ ဧဟသာမိကော၀ ဝိစာရေတိ၊ ဧ၀ံ သမ္မပ္ပဓာနာနိ ပတ္တာ ပဂ္ဂဟဏလက္ခဏံ ဝီရိယိန္ဒြိယမေ၀ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂံမံ၊ သေသာနိ တဒန္တယာနိ ဟောန္တိ။ ယထာ တတိယဿ ဧဟေ ဇူတရဲ့ စတ္တာရော တုဏ္ဍိ နိသီဒန္တိ၊ ဧဟသာမိ-ကော၀ ဝိစာရေတိ၊ ဧ၀ံ သတိပဋ္ဌာနာနိ ပတ္တာ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏံ သတိန္ဒြိယမေ၀ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂံမံ၊ သေသာနိ တဒန္တယာနိ ဟောန္တိ။ ယထာ စတုတ္ထဿ ဧဟေ ဇူတရဲ့ စတ္တာရော တုဏ္ဍိ နိသီဒန္တိ၊ ဧဟသာမိကော၀ ဝိစာရေတိ၊ ဧ၀ံ ဈာနဝိမောက္ခေ ပတ္တာ အဓိက္ခေပလက္ခဏံ သမာဓိန္ဒြိယမေ၀ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂံမံ၊ သေသာနိ တဒန္တယာနိ ဟောန္တိ။ သဗ္ဗပစ္ဆာ ရညော ဧဟံ ဂတကာလေ ပန ယထာ ဇူတရဲ့ စတ္တာရော တုဏ္ဍိ နိသီဒန္တိ၊ ရာဇာ၀ ဧဟော ဝိစာရေတိ၊ ဧ၀မေ၀ အရိယသစ္စာနိ ပတ္တာ ပဇာနနလက္ခဏံ ပညိန္ဒြိယမေ၀ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂံမံ၊ သေသာနိ တဒန္တယာနိ ဟောန္တိ။

ဇူတိ ပဋိသန္ဓိဒါပတ္တာနံ အဂ္ဂေ ဌပိတော မဟာကောဋိတဏ္ဍော လောကိယဓမ္မံ ပုစ္ဆန္တော စိတ္တံ ဇေဋ္ဌကံ စိတ္တံ ပုဗ္ဗင်္ဂံမံ ကတ္တာ ပုစ္ဆိ၊ လောကုတ္တရဓမ္မံ

၁-သံ ၃-၁၇ ၂-ဖိဋ္ဌေ။

ပုစ္ဆန္တော ပည်ဇေဋ္ဌကံ ပည်ပုဗ္ဗဂ်မံ ကတ္ဝာ ပုစ္ဆိ၊ ဓမ္မသေနာပတိသာရိပုတ္တတ္ထေ-ရောပိ တထေဝ ဝိဿဇ္ဇေသီတိ။

ယံ ဟာဝုသော ပဇာနာတီတိ ယံ စတုသစ္စဓမ္မံ ဇုဒံ ဒုက္ခန္တိအာဒိနာ နယေန မဂ္ဂပညာ ပဇာနာတိ။ **တံ ဝိဇာနာတီ**တိ မဂ္ဂဝိညာဏမ္ပိ တထေဝ တံ ဝိဇာနာတိ။ **ယံ ဝိဇာနာတီ**တိ ယံ သခ်ါရဂတံ အနိစ္စန္တိအာဒိနာ နယေန ဝိပဿနာဝိညာဏံ ဝိဇာနာတိ။ **တံ ပဇာနာတီ**တိ ဝိပဿနာပညာပိ တထေဝ တံ ပဇာနာတိ။ **တသ္မာ ဇုမေ ဓမ္မာ**တိ တေန ကာရဏေန ဇုမေ ဓမ္မာ။ **သံသဋ္ဌာ**တိ ကေုပ္ပါဒကေနိရောဓကေဝတ္ထုကကောရမ္မဏတာယ သံသဋ္ဌာ။

ပညာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ ဇုဒံ မဂ္ဂပည်ံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တံသမ္ပယုတ္တံ ပန ဝိညာဏံ တာယ သဒ္ဓိံ ဘာဝေတဗ္ဗမေဝ ဟောတိ။ **ဝိညာဏံ ပရိညေယျန္တိ** ဇုဒံ ဝိပဿနာဝိညာဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တံသမ္ပယုတ္တာ ပန ပညာ တေန သဒ္ဓိံ ပရိဇာနိတဗ္ဗာဝ ဟောတိ။

၄၅၀။ **ဝေဒနာ ဝေဒနာ**တိ ဇုဒံ ကသ္မာ ပုစ္ဆတိ? ဝေဒနာလက္ခဏံ ပုစ္ဆိဿာမီတိ ပုစ္ဆတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ တေဘူမိကသမ္မသနစာရဝေဒနာဝ[၁] အဓိပ္ပေတာတိ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာ။ **သုခမ္ပိ ဝေဒေတီ**တိ သုခံ အာရမ္မဏံ ဝေဒေတိ အနုဘဝတိ။ ပရတော ပဒဒ္ဒယေပိ ဧသေဝ နယော။ "ရူပဉ္စ ဟိဒံ မဟာလိ ကေန္တ-ဒုက္ခံ အဘဝိဿ၊ ဒုက္ခာနုပတိတံ ဒုက္ခာဝက္ကန္တံ အနဝက္ကန္တံ သုခေန၊ နယိဒံ သတ္တာ ရူပသ္မိံ သာရဇ္ဇေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ မဟာလိ ရူပံ သုခံ သုခါနုပတိတံ သုခါ-ဝက္ကန္တံ အနဝက္ကန္တံ ဒုက္ခေန၊ တသ္မာ သတ္တာ ရူပသ္မိံ သာရဇ္ဇန္တိ၊ သာရာဂါ သံယုဇ္ဇန္တိ၊ သံယောဂါ သံကိလိဿန္တိ။ ဝေဒနာ စ ဟိဒံ၊ သညာ၊ သခ်ါရာ၊ ဝိညာဏံ စ ဟိဒံ မဟာလိ ကေန္တဒုက္ခံ အဘဝိဿ။ပ။ သံကိလိဿန္တီ"တိ[၂] ဇုမိနာ ဟိ[၃] မဟာလိသုတ္တပရိယာယေန ဇုဓ အာရမ္မဏံ သုခံ ဒုက္ခံ အဒုက္ခမသုခန္တိ ကထိတံ။ အပိစ ပုရိမံ သုခံ ဝေဒနံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ အပရာ သုခါ ဝေဒနာ ဝေဒေတိ၊ ပုရိမံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ အပရာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ဝေဒေတိ၊ ပုရိမံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ အပရာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ ဝေဒေတီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝေဒနာယေဝ ဟိ ဝေဒေတိ၊ နအညော ကောစိ ဝေဒိတာ နာမ အတ္ထီတိ ဝုတ္တမေတံ။

၁-တေဘူမကသမ္မသနဝါရေ ဝေဒနာဝ (သီ) ၂-သံ ၂-၅၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဇုမိနာပိ (သီ၊က)

သညာ သညာတိ ဣဓ ကိ ပုစ္ဆတိ? သဗ္ဗသညာယ[1] လက္ခဏံ။ ကိ သဗ္ဗတ္ထက-သညာယာတိ? သဗ္ဗသညာယ လက္ခဏန္တိပိ သဗ္ဗတ္ထကသညာယ လက္ခဏန္တိပိ ဧကမေဝေတံ၊ ဧဝံ သန္တေပိ တေဘူမိကသမ္မသနစာရသညာဝ အဓိပ္ပေတာတိ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာ။ **နီလကမ္ပိ သဇ္ဇာနာတီ**တိ နီလပုပ္ဖေ ဝါ ဝတ္ထေ ဝါ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ ဥပစာရံ ဝါ အပ္ပနံ ဝါ ပါပေန္တော သဇ္ဇာနာတိ။ ဣမသ္မိံ ဟိ အတ္ထေ ပရိကမ္မသညာပိ ဥပစာရသညာပိ အပ္ပနာသညာပိ ဝဋ္ဋတိ။ နီလေ နီလန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇနကသညာပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ **ပီတကာဒီ**သုပိ ဧသေဝ နယော။

ယာ စာဎသော ဝေဒနာတိ ဇေဋ္ဌေ ဝေဒနာ သညာ ဝိညာဏန္တိ ဣမာနိ တီဏိ ဂဟေတ္ဝာ ပညာ ကသ္မာ နု ဂဟိတာတိ? အသဗ္ဘသဂ်ါဟိကတ္တာ။ ပညာယ ဟိ ဂဟိတာယ ပညာယ သမ္ပယုတ္တာဝ ဝေဒနာဒယော လဗ္ဘန္တိ၊ နော ဝိပ္ပယုတ္တာ။ တံ ပန အဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဣမေသု ဂဟိတေသု ပညာယ သမ္ပယုတ္တာ စ ဝိပ္ပယုတ္တာ စ အန္တမသော ဒွေ ပဉ္စဝိညာဏဓမ္မာပိ လဗ္ဘန္တိ။ ယထာ ဟိ တယော ပုရိသာ သုတ္တံ သုတ္တန္တိ ဝဒေယျုံ၊ စတူဟျော ရတနာဝုတ-သုတ္တန္တိ။ တေသု ပုရိမာ တယော တက္ကဂတမ္ပိ ပဋိဝဋ္ဋကာဒိဂတမ္ပိ ယံကိဉ္စိ ဗဟုံ သုတ္တံ လဘန္တိ အန္တမသော မက္ကဋကသုတ္တမ္ပိ။ ရတနာဝုတသုတ္တံ ပရိယေ-သန္တော မန္ဒံ လဘတိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟေဋ္ဌတော ဝါ ပညာ ဝိညာ-ဏေန သဒ္ဓိံ သမ္ပယောဂံ လဘာပိတာ ဝိသဒ္ဒတ္တာဝ[2] ဣဓ နု ဂဟိတာတိ ဝဒန္တိ။ **ယံ ဟာဎသော ဝေဒေတီ**တိ ယံ အာရမ္မဏံ ဝေဒနာ ဝေဒေတိ၊ သညာပိ တဒေဝ သဇ္ဇာနာတိ။ **ယံ သဇ္ဇာနာတီ**တိ ယံ အာရမ္မဏံ သညာ သဇ္ဇာနာတိ၊ ဝိညာဏမ္ပိ တဒေဝ ဝိဇာနာတီတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ သဇ္ဇာနာတိ ဝိဇာနာတိ ပဇာနာတီတိ ဣတ္ထေ ဝိသေသော[3] ဝေဒိ-တဗ္ဗော။ တတ္ထ ဥပသဂ္ဂမတ္တမေဝ ဝိသေသော၊ ဇာနာတီတိ ပဒံ ပန အဝိ-သေသော။ တသ္မာပိ ဇာနနတ္ထေ ဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သညာ ဟိ နီလာဒိ-ဝသေန အာရမ္မဏံ သဇ္ဇာနနမတ္တမေဝ၊ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ လက္ခဏ-ပဋိဝေဓံ ပါပေတုံ န သက္ကောတိ။ ဝိညာဏံ နီလာဒိဝသေန အာရမ္မဏံ စေဝ သဇ္ဇာနာတိ၊ အနိစ္စာဒိလက္ခဏပဋိဝေဓဉ္စ ပါပေတိ၊ ဥဿက္ကိတ္ဝာ ပန မဂ္ဂပါတု-ဘာဝံ ပါပေတုံ န သက္ကောတိ။ ပညာ နီလာဒိဝသေန အာရမ္မဏမ္ပိ သဇ္ဇာနာတိ၊

၁-သညာယ (သီ၊ သျာ)

၂-လဘာပေတ္ဝာ ဝိသဒ္ဒါတိ ဝိသဒ္ဒတ္တာ စ (သီ)၊ လဘိတ္ဝာ ဝိသဒ္ဒါတိ ဝိသဒ္ဒတ္တာ စ (သျာ)

၃-ဝိသေသာဝိသေသော (သီ၊ သျာ)

အနိစ္စာဒိဝသေန လက္ခဏပဋိဝေဓမ္ပိ ပါပေတိ၊ ဥဿက္ကိတ္ဝာ မဂ္ဂပါတုဘာဝံ ပါပေတုမ္ပိ သက္ကောတိ။

ယထာ ဟိ ဟေရညိကဖလကေ ကဟာပဏာသိမ္ပိ ကတေ အဇာတဗုဒ္ဓိ ဒါရကော ဂါမိကပုရိသော မဟာဟေရညိကောတိ တီသု ဇနေသု ဩလောကေတ္ဝာ ဌိတေသု အဇာတဗုဒ္ဓိ ဒါရကော ကဟာပဏာနံ စိတ္တဝိစိတ္တစတုရဿမဏ္ဍလဘာဝမေဝ[1] ဇာနာတိ၊ ဣဒံ မနုဿာနံ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ ရတနသမ္မတန္တိ နု ဇာနာတိ။ ဂါမိကပုရိသော စိတ္တာဒိဘာဝံ ဧဝ ဇာနာတိ မနုဿာနံ ဥပဘောဂပရိဘောဂရတနသမ္မတဘာဝဉ္စ။ “အယံ ကူဋော အယံ ဆေကော အယံ ကရတော[2] အယံ သက္ကော”တိ ပန နု ဇာနာတိ။ မဟာဟေရညိကော စိတ္တာဒိဘာဝမ္ပိ ရတနသမ္မတဘာဝမ္ပိ ကူဋာဒိဘာဝမ္ပိ ဇာနာတိ၊ ဇာနန္တော စ ပန နံ ရူပံ ဒိသ္ဝာပိ ဇာနာတိ၊ အာကောဋိတသဒ္ဒံ သုတ္ဝာပိ, ဂန္ဓံ ဃာယိတ္ဝာပိ, ရသံ သာယိတ္ဝာပိ, ဟတ္ထေန ဂရုကလဟုကဘာဝံ ဥပဓာရေတ္ဝာပိ အသုကဂါမေ ကတောတိပိ ဇာနာတိ၊ အသုကနိဂမေ အသုကနဂရေ အသုကပဗ္ဗတစ္ဆာယာယ အသုကနဒိတီရေ ကတောတိပိ,အသုကာစရိယေန ကတော်တိပိ ဇာနာတိ။ ဧဝမေဝံ သည္ဟာ အဇာတဗုဒ္ဓိဒါရကသ္မ ကဟာပဏဒဿနံ ဝိယ နိလာဒိဝသေန အာရမ္မဏမတ္တမေဝ သဇ္ဇာနာတိ။ ဝိညာဏံ ဂါမိကပုရိသသ္မ ကဟာပဏဒဿနံ ဝိယ နိလာဒိဝသေန အာရမ္မဏမ္ပိ သဇ္ဇာနာတိ၊ အနိစ္စာဒိဝသေန လက္ခဏပဋိဝေဓမ္ပိ ပါပေတိ။ ပညာ မဟာဟေရညိကသ္မ ကဟာပဏဒဿနံ ဝိယ နိလာဒိဝသေန အာရမ္မဏမ္ပိ သဇ္ဇာနာတိ၊ အနိစ္စာဒိဝသေန လက္ခဏပဋိဝေဓမ္ပိ ပါပေတိ၊ ဥဿက္ကိတ္ဝာ မဂ္ဂပါတုဘာဝမ္ပိ ပါပေတိ၊ သော ပန နေသံ ဝိသေသော ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈော။

တေနာဟ အာယသ္မာ နာဂသေနော “ဒုက္ကရံ မဟာရာဇ ဘဂဝတာ ကတန္တိ။ ကိံ ဘန္တေ နာဂသေန ဘဂဝတာ ဒုက္ကရံ ကတန္တိ။ ဒုက္ကရံ မဟာရာဇ ဘဂဝတာ ကတံ၊ ဣမေသံ အရူပိနံ စိတ္တစေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ ဧကာရမ္မဏေ ပဝတ္တမာနာနံ ဝဝတ္ထာနံ အကာသိ၊ အယံ ဖဿော၊ အယံ ဝေဒနာ၊ အယံ သညာ၊ အယံ စေတနာ၊ ဣဒံ စိတ္တ”န္တိ[2]။ ယထာ ဟိ တိလတေလံ၊ သာသပတေလံ၊ မဓုကတေလံ၊ ရေဏ္ဍကတေလံ၊ ဝသာတေလန္တိ ဣမာနိ ပဉ္စ တေလာနိ ကေစဒေဋိယံ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဒိဝသံ ယမကမန္ထေဟိ မန္ထေတ္ဝာ တတော ဣဒံ တိလတေလံ၊ ဣဒံ သာသပတေလန္တိ ကေကသ္မ ပါဋိယေက္ကံ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ နာမ ဒုက္ကရံ၊ ဣဒံ

၁-....မဏ္ဍလဘေဒမေဝ (သျာ) ၂-အကူဋော (သီ)၊ ဖရုသော (သျာ၊က) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ။
၃-၃ ၁၁-၉၄-မိလိန္ဒပဉ္ဟေ။

တတော ဒုက္ကရတရံ။ ဘဂဝါ ပန သဗ္ဗညုတညာဏဿ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ဓမ္မိဿရော ဓမ္မရာဇာ ဣမေသံ အရူပီနံ ဓမ္မာနံ ဧကာရမ္မဏေ ပဝတ္တမာနာနံ ဝဝတ္ထာနံ အက္ခာသိ။ ပဉ္ဇန္ဒံ မဟာနဒီနံ သမုဒ္ဒံ ပဝိဋ္ဌဋ္ဌာနေ "ဣဒံ ဂင်္ဂါယ ဥဒကံ ဣဒံ ယမုနာယာ"တိ ဧဝံ ပါဋိယေက္ကံ ဥဒကဥဒ္ဓရဏေနာပိ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၅၁။ **နိဿဋ္ဌေနာ**တိ နိဿဋ္ဌေန ပရိစ္စတ္တေန ဝါ။ တတ္ထ **နိဿဋ္ဌေနာ**တိ အတ္ထေ သတိ ပဉ္ဇဟိ ဣန္ဒြိယေဟိတိ နိဿက္ကဝစနံ။ **ပရိစ္စတ္တေနာ**တိ အတ္ထေ သတိ ကရဏဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ပဉ္ဇဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ နိဿရိတ္ဝာ မနောဒ္ဓါရေ ပဝတ္တေန ပဉ္ဇဟိ ဝါ ဣန္ဒြိယေဟိ တဿ ဝတ္ထုဘာဝံ အနုပဂမန-တာယ ပရိစ္စတ္တေနာတိ။ **ပရိသုဒ္ဓေနာ**တိ နိရုပက္ကိလေသေန။ **မနောဝိညာ-ဏေနာ**တိ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တေန။ **ကိံ နေယျန္တိ** ကိံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ "ယံကိဉ္စိ နေယျံ နာမ အတ္ထိ ဓမ္မ"န္တိအာဒီသု[၁] ဟိ ဇာနိတဗ္ဗံ နေယျန္တိ ဝုတ္တံ။ **အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ နေယျန္တိ** ကထံ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တေန အရူပါဝစရသမာပတ္တိ နေယျာတိ? ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနေ ဌိတေန အရူပါဝစရ-သမာပတ္တိံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ သက္ကာ ဟောတိ။ ဧတ္ထ ဌိတဿ ဟိ သာ ဣဇ္ဈတိ၊ တသ္မာ "အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ နေယျ"န္တိအာဒိမာဟ။ အထ နေဝသညာ-နာသညာယတနံ ကသ္မာ န ဝုတ္တန္တိ? ပါဋိယေက္ကံ အဘိနိဝေသာဘာဝတော။ တတ္ထ ဟိ ကလာပတော နယတော သမ္မသနံ လဗ္ဘတိ၊ ဓမ္မသေနာပတိသဒိ-သဿာပိ ဟိ ဘိက္ခုနော ပါဋိယေက္ကံ အဘိနိဝေသော န ဇာယတိ၊ တသ္မာ ထေရောပိ "ဧဝံ ကိရမေ ဓမ္မာ အဟုတ္ဝာ သမ္ဘောန္တိ၊ ဟုတ္ဝာ ပဋိဝေန္တိ"တိ[၂] ကလာပတော နယတော သမ္မသိတ္ဝာ ဝိဿဇ္ဇေသီတိ။ ဘဂဝါ ပန သဗ္ဗညုတ-ညာဏဿ ဟတ္ထဂတတ္တာ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယမ္ပိ ပရော-ပညာသ ဓမ္မေ ပါဋိဧက္ကံ အင်္ဂဒ္ဓါရေနေဝ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ "ယာဝတာ သညာ-သမာပတ္တိယော၊ တာဝတာ အညာပဋိဝေဓော"တိ အာဟ။

ပညာစက္ခုနာ ပဇာနာတိတိ ဒဿနပရိဏာယကဋ္ဌေန စက္ခုဘူတာယ ပညာယ ပဇာနာတိ။ တတ္ထ ဒ္ဝေ ပညာ သမာဓိပညာ ဝိပဿနာပညာ စ။ သမာဓိပညာယ ကိစ္စတော အသမ္မောဟတော စ ပဇာနာတိ။ ဝိပဿနာပညာယ လက္ခဏပဋိဝေဓေန အာရမ္မဏတော ဇာနနံ ကထိတံ။ **ကိမတ္ထိယာ**တိ ကော ဧတိဿာ အတ္ထော။ **အဘိညတ္ထာ**တိအာဒီသု အဘိညေယျေ ဓမ္မေ အဘိ-

---

၁-ခု ၇-၁၃၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၃-၇၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ဇာနာတီတိ **အဘိညတ္ထာ**။ ပရိညေယျေ ဓမ္မေ ပရိဇာနာတီတိ **ပရိညတ္ထာ**။ ပဟာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ပဇဟတီတိ **ပဟာနတ္ထာ**။ သာ ပနေသာ လောကိယာပိ အဘိညတ္ထာ စ ပရိညတ္ထာ စ ဝိက္ခမ္ဘနတော ပဟာနတ္ထာ။ လောကုတ္တရာပိ အဘိညတ္ထာ စ ပရိညတ္ထာ စ သမုစ္ဆေဒတော ပဟာနတ္ထာ။ တတ္ထ လောကိယာ ကိစ္စတော အသမ္မောဟတော စ ပဇာနာတိ၊ လောကုတ္တရာ အသမ္မောဟတော။

၄၅၂။ **သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပါဒါယာ**တိ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ စ မဂ္ဂ-သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ စ။ **ပရတော စ ဃောသော**တိ သပ္ပါယဓမ္မဿဝနံ။ **ယောနိသော စ မနသိကာရော**တိ အတ္တနော ဥပါယမနသိကာရော။ တတ္ထ သာဝကေသု အပိ ဓမ္မသေနာပတိနော ဒွေ ပစ္စယာ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋန္တိယေဝ။ ထေရော ဟိ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကံ ဧကံ အသင်္ချေယ္ပံ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာပိ အတ္တနော ဓမ္မတာယ အဏုမတ္တမ္ပိ ကိလေသံ ပဇဟိတုံ နာသက္ခိ။ "ယေ ဓမ္မာ ဟေတု-ပ္ပဘဝါ"တိ[၁] အဿဇိတ္ထေရတော ဇုမံ ဂါထံ သုတ္ဝာဝဿ ပဋိဝေဓော ဇာတော။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ပန သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနဉ္စ ပရတောဃောသကမ္မံ နတ္ထိ၊ ယောနိသော-မနသိကာရသ္မိံယေဝ ဌတ္ဝာ ပစ္စေကဗောဓိဉ္စ သဗ္ဗညုတညာဏဉ္စ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ။

အနုဂ္ဂဟိတာတိ လဒ္ဓုပကာရာ။ **သမ္မာဒိဋ္ဌီ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဖလက္ခဏေ နိဗ္ဗတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ ဖလံ အဿာတိ **စေတောဝိမုတ္တိဖလာ**။ တဒေဝ စေတောဝိမုတ္တိသဒ္ဒါတံ ဖလံ အာနိသံသော အဿာတိ စေတောဝိမုတ္တိ-ဖလာနိသံသာ။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္ထ စ စတုတ္ထဖလပညာ ပညာဝိမုတ္တိ နာမ၊ အဝသေသာ ဓမ္မာ စေတောဝိမုတ္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သီလာ-နုဂ္ဂဟိတာ**တိအာဒီသု **သီလ**န္တိ စဘုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ။ **သုတ**န္တိ သပ္ပါယဓမ္မဿဝနံ။ **သာကစ္ဆာ**တိ ကမ္မဋ္ဌာနေ ခလနပက္ခလနစ္ဆေဒနကထာ။ **သမထော**တိ ဝိပဿနာ-ပါဒိကာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော။ **ဝိပဿနာ**တိ သတ္တဝိဓာ အနုပဿနာ။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ဟိ ပူရေန္တဿ, သပ္ပါယဓမ္မဿဝနံ သုဏန္တဿ, ကမ္မဋ္ဌာနေ ခလနပက္ခလနံ ဆိန္ဒန္တဿ, ဝိပဿနာပါဒိကာသု အဋ္ဌသမာပတ္တီသု ကမ္မံ ကရောန္တဿ, သတ္တဝိဓံ အနုပဿနံ ဘာဝေန္တဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ ဖလံ ဒေတိ။

ယထာ ဟိ မဓုရံ အမ္ဗပက္ကံ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမော အမ္ဗပေါတကဿ သမန္တာ ဥဒကကောဋ္ဌကံ ထိရံ ကတ္ဝာ ဗန္ဓတိ။ ဃဋ္ဌံ ဂဟေတ္ဝာ ကာလေန ကာလံ ဥဒကံ အာသိဉ္စတိ။ ဥဒကဿ အနိက္ခမနတ္ထံ မရိယာဒံ ထိရံ ကရောတိ။ ယာ

၁-ဝိ ၃-၅၁-ပိဋ္ဌေ။

ဟောတိ သမီပေ ဝလ္လိ ဝါ သုက္ခဒဏ္ဍကော ဝါ ကိပိလ္လိကပုဋ္ဌော ဝါ မက္ကဋကဇာလံ ဝါ၊ တံ အပနေတိ။ ခဏိတ္တိံ ဂဟေတ္ဝာ ကာလေန ကာလံ မူလာနိ ပရိခဏတိ။ ဧဝမဿ အပ္ပမတ္တဿ ဣမာနိ ပဉ္ဇ ကာရဏာနိ ကရောတော သော အမ္မော ဝနိတ္ဝာ ဖလံ ဒေတိ။ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ရုက္ခဿ သမန္တတော ကောဋ္ဌကဗန္ဓနံ ဝိယ ဟိ သီလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ကာလေန ကာလံ ဥဒကသိဉ္ဇနံ ဝိယ ဓမ္မဿဝနံ၊ မရိယာဒါယ ထိရဘာဝကရဏံ ဝိယ သမထော၊ သမီပေ ဝလ္လိအာဒီနံ ဟရဏံ ဝိယ ကမ္မဋ္ဌာနေ ခလနပက္ခလနစ္ဆေဒနံ၊ ကာလေန ကာလံ ခဏိတ္တိံ ဂဟေတ္ဝာ မူလခဏနံ ဝိယ သတ္တန္နံ အနုပဿနာနံ ဘာဝနာ၊ တေဟိ ပဉ္ဇဟိ ကာရဏေဟိ အနုဂ္ဂဟိတဿ အမ္ဗရုက္ခဿ မဓုရဖလဒါနကာလော ဝိယ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဣမေဟိ ပဉ္ဇဟိ ဓမ္မေဟိ အနုဂ္ဂဟိတာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ အရဟတ္တဖလဒါနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄၅၃။ **ကတိ ပနာဝုသော ဘဝါ**တိ ဣဓ ကိံ ပုစ္ဆတိ? မူလမေဝ ဂတော အနုသန္ဓိ၊ ဒုပ္ပညော ယေဟိ ဘဝေဟိ န ဥဋ္ဌာတိ၊ တေ ပုစ္ဆိဿာမီတိ ပုစ္ဆတိ။ တတ္ထ **ကာမဘဝေါ**တိ ကာမဘဝူပဂံ ကမ္မံ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာပီတိ ဥဘယမေကတော ကတ္ဝာ ကာမဘဝေါတိ အာဟ။ ရူပါရူပဘဝေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အာယတိ**န္တိ အနာဂတေ။ ပုနဗ္ဘဝဿ အဘိနိဗ္ဗတ္တီတိ **ပုနဗ္ဘဝါဘိ-နိဗ္ဗတ္တိ**။ ဣဓ ဝဋ္ဌံ ပုစ္ဆိဿာမီတိ ပုစ္ဆတိ။ **တတြတတြာဘိနန္ဒနာ**တိ ရူပါဘိနန္ဒနာ သဒ္ဒါဘိနန္ဒနာတိ ဧဝံ တဟိံ တဟိံ အဘိနန္ဒနာ၊ ကရဏဝစနေ စေတံ ပစ္စတ္တံ။ တတြတတြာဘိနန္ဒနာယ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ ဟောတီတိ အတ္ထော။ တ္ထောဝတာ ဟိ ဂမနံ ဟောတိ၊ အာဂမနံ ဟောတိ၊ ဂမနာဂမနံ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဌံ ဝတ္တတီတိ ဝဋ္ဌံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ ဒဿေသိ။ ဣဒါနိ ဝိဝဋ္ဌံ ပုစ္ဆန္တော "ကထံ ပနာဝုသော"တိ-အာဒိမာဟ။ တဿ ဝိဿဇ္ဇနေ **အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ**တိ အဝိဇ္ဇာယ ခယနိရောဓေန။ **ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိဇ္ဇာယ ဥပ္ပါဒေန။ ကိံ အဝိဇ္ဇာ ပုဗ္ဗေ နိရုဒ္ဓါ၊ အထ ဝိဇ္ဇာ ပုဗ္ဗေ ဥပ္ပန္နာတိ? ဥဘယမေတံ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပဒီပုဇ္ဇလနေန အန္ဓကာရဝိဂမော ဝိယ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒေန အဝိဇ္ဇာ နိရုဒ္ဓါဝ ဟောတိ။ **တဏ္ဏာနိရောဓာ**တိ တဏ္ဏာယ ခယနိရောဓေန။ **ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ န ဟောတီ**တိ ဧဝံ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝဿ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ န ဟောတိ၊ ဂမနံ အာဂမနံ ဂမနာဂမနံ ဥပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ဝဋ္ဌံ န ဝတ္တတီတိ ဝိဝဋ္ဌံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ ဒဿေသိ။

၄၅၄။ **ကတမံ ပနာဝုသော**ဘိ ဣဓ ကိံ ပုစ္ဆတိ? ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော ဘိက္ခု ကာလေန ကာလံ နိရောဓံ သမာပဇ္ဇတိ၊ တဿ နိရောဓပါဒကံ ပဋမဇ္ဈာနံ ပုစ္ဆိဿာမီတိ ပုစ္ဆတိ။ **ပဋမံ ဈာန**န္တိ ဣဓ ကိံ ပုစ္ဆတိ? နိရောဓံ

သမာပဇ္ဇနကေန ဘိက္ခုနာ အင်္ဂဝတ္ထာနံ ကောဋ္ဌာသပရိဏ္ဍေဒါ နာမ ဇာနိတဗ္ဗော၊ ဣဒံ ဗျာနံ ပဉ္စင်္ဂိကံ စတုရင်္ဂိကံ တိဝင်္ဂိကံ ဒုဝင်္ဂိကန္တိ အင်္ဂဝတ္ထာနံ ကောဋ္ဌာသပရိဏ္ဍေဒံ ပုစ္ဆိ သာမိတိ ပုစ္ဆတိ။ **ဝိတက္ကော**တိအာဒိသု ပန အဘိနိရောပနလက္ခဏော ဝိတက္ကော၊ အနုမဇ္ဇနလက္ခဏော ဝိစာရော၊ ဖရဏလက္ခဏာ ပီတိ၊ သာတလက္ခဏံ သုခံ၊ အဝိက္ခေပလက္ခဏာ စိတ္တေကဂ္ဂတာတိ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဝတ္ထုန္တိ။ **ကတိဝိပဟီနန္တိ** ဣဓ ပန ကိံ ပုစ္ဆတိ? နိရောဓံ သမာပဇ္ဇနကေန ဘိက္ခုနာ ဥပကာရာနုပကာရာနိ အင်္ဂါနိ ဇာနိတဗ္ဗာနိ၊ တာနိ ပုစ္ဆိ သာမိတိ ပုစ္ဆတိ၊ ဝိဿဇ္ဇနံ ပနေတ္ထ ပါကဋမေဝ။ ဣတိ ဟေဋ္ဌာ နိရောဓပါဒကံ ပဌမဇ္ဈာနံ ဂဟိတံ၊ ဥပရိ တဿ အနန္တရဗ္ဘယံ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိံ ပုစ္ဆိ သတိ၊ အန္တရာ ပန ဆ သမာပတ္တိယော သံခိတ္တာ၊ နယံ ဝါ ဒဿေတ္ဝာ ဝိဿဇ္ဇာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄၅၅။ ဣဒါနိ ဝိညာဏနိဿယေ ပဉ္ဆ ပသာဒေ ပုစ္ဆန္တော **ပဋိမာနိ အာဝုသော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဂေါစရဝိသယန္တိ** ဂေါစရဘူတံ ဝိသယံ။ **အညမညဿာ**တိ စက္ခု သောတဿ သောတံ ဝါ စက္ခုဿာတိ ဧဝံ ဧကေကဿ ဂေါစရဝိသယံ နာ ပစ္စနုဘောတိ။ သစေ ဟိ နိလာဒိဘေဒံ ရူပါရမ္မဏံ သမော‌ဓာနေတ္ဝာ သောတိန္ဒြိယဿ ဥပနေယျ “ဣဃ် တာဝ နံ ဝဝတ္ထပေဟိ ဝိဘာဝေဟိ၊ ကိံ နာမေတံ အာရမ္မဏ”န္တိ။ စက္ခုဝိညာဏံ ဟိ ဝိနာပိ မုခေန အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဧဝံ ဝဒေယျ “အရေ အန္ဓဗာလ ဝဿသတမ္ပိ ဝဿသဟဿမ္ပိ ပရိဓာဝမာနော အညတြ မယာ ကုဟိံ ဧတဿ ဇာနနကံ လဘိဿသိ၊ အာဟရ နံ စက္ခုပသာဒေ ဥပနေဟိ၊ အဟမေတံ အာရမ္မဏံ ဇာနိဿာမိ ယဒိ ဝါ နီလံ ယဒိ ဝါ ပီတကံ၊ နာ ဟိ ဧသော အညဿ ဝိသယော၊ မယ္ဟေဝေသော ဝိသယော”တိ။ သေသဒ္ဒါရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝမေတာနိ အညမညဿ ဂေါစရံ ဝိသယံ နာ ပစ္စနုဘောန္တိ နာမ။ **ကိံ ပဋိသရဏန္တိ** ဧတေသံ ကိံ ပဋိသရဏံ၊ ကိံ ဧတာနိ ပဋိသရန္တိတိ ပုစ္ဆတိ။ **မနော ပဋိသရဏန္တိ** ဧဝနမနော ပဋိသရဏံ။ **မနော စ နေသန္တိ** မနောဒ္ဒါရိကဧဝနမနော ဝါ ပဆ္ဆဒ္ဒါရိကဧဝနမနော ဝါ ဧတေသံ ဂေါစရဝိသယံ ရဇ္ဇနာဒိဝသေန အနုဘောတိ၊ စက္ခုဝိညာဏံ ဟိ ရူပဒဿနမတ္တမေဝ၊ ဧတ္ထ ရဇ္ဇနံ ဝါ ဒုဿနံ ဝါ မုယ္ဟနံ ဝါ နတ္ထိ၊ ဧတသ္မိံ ပန ဒ္ဒါရေ ဧဝနံ ရဇ္ဇတိ ဝါ ဒုဿတိ ဝါ မုယ္ဟတိ ဝါ။ သောတဝိညာဏာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတြာယံ ဥပမာ—ပဆ္ဆ ကိရ ဒုဗ္ဗလဘောဇကာ ရာဇာနံ သေဝိတ္ဝာ ကိဉ္စိဒေဝ ကသိရေန ဧကသ္မိံ ပဆ္ဆကုလိကေ ဂါမေ ပရိတ္တကံ အာယံ လဘိံသု၊ တေသံ

တတ္ထ မန္ဆဘာဂေါ မံသဘာဂေါ ယုတ္တိကဟာပဏော[1] ဝါ ဗန္ဓကဟာပဏော[2] ဝါ မာပဟာရကဟာပဏော[3] ဝါ အဠကဟာပဏော ဝါ သောဋ္ဌသကဟာပဏော ဝါ ဗာတ္တိံသကဟာပဏော ဝါ စတုသဋ္ဌိကဟာပဏော ဝါ ဒဏ္ဍောတိ ဏ္ဍေကမတ္တမေဝ ပါပုဏာတိ၊ သတဝတ္ထုကံ ပဉ္စသတဝတ္ထုကံ သဟဿဝတ္ထုကံ မဟာဗလိ ရာဇာဝ ဂဏှာတိ။ တတ္ထ ပဉ္စကုလိကဂါမော ဇိယ ပဉ္စ ပသာဒါ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ပဉ္စ ဒုဗ္ဗလဘောဇကာ ဇိယ ပဉ္စ ဇိညာဏာနိ၊ ရာဇာ ဇိယ ဇဝနံ၊ ဒုဗ္ဗလဘောဇကာနံ ပရိတ္တကံ အာယပါပုဏနံ ဇိယ[4] စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ ရူပဒဿနာဒိမတ္တံ၊ ရဇ္ဇနာဒီနိ ပန ဇတေသု နတ္ထိ၊ ရညော မဟာဗလိဂ္ဂဟဏံ ဇိယ တေသု ဒွါရေသု ဇဝနဿ ရဇ္ဇနာဒိနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၄၅၆။ **ပဠိမာနိ အာဝုသောတိ** ဣဓ ကိံ ပုစ္ဆတိ? အန္တောနဲရောဓေသ္မိံ ပဉ္စ ပသာဒေ။ ကိရိယမယပဝတ္တသ္မိံ ဟိ ဝတ္တမာနေ အရူပဓမ္မာ ပသာဒါနံ ဗလဝပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ယော ပန တံ ပဝတ္တံ နိရောဓေတ္ဝာ နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပန္နော၊ တဿ အန္တောနိရောဓေ ပဉ္စ ပသာဒါ ကိံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌန္တီတိ ဣဒံ ပုစ္ဆိသာမီတိ ပုစ္ဆတိ။ **အာယုံ ပဋိစ္စာ**တိ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌန္တိ။ **ဥသ္မံ ပဋိစ္စာ**တိ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ ကမ္မဇတေဇံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ။ ယသ္မာ ပန ကမ္မဇတေဇောပိ ဇိဝိတိန္ဒြိယေန ဝိနာ န တိဋ္ဌတိ၊ တသ္မာ "ဥသ္မာ အာယုံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတီ"တိ အာဟ။ **ဗျာယတော**တိ ဇလတော။ **အစ္ဆိံ ပဋိစ္စာ**တိ ဇာလသိံခံ ပဋိစ္စ။ **အာဘာ ပညာယတီ**တိ အာလောကော နာမ ပညာယတိ။ **အာဘံ ပဋိစ္စ အစ္ဆီ**တိ တံ အာလောကံ ပဋိစ္စ ဇာလသိခါ ပညာယတိ။

ဧဝမေဝ ခေါ အာဝုသော အာယု ဥသ္မံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတီတိ ဏ္ဍေ ဇာလသိခါ ဝိယ ကမ္မဇတေဇော၊ အာလောကော ဝိယ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ။ ဇာလသိခါ ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အာလောကံ ဂဟေတ္ဝာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သာ တေန အတ္တနာ ဇနိတ-အာလောကေနေဝ သယမ္ပိ အဏု ထူလာ ဒီဃာ ရဿာတိ ပါကဋာ ဟောတိ၊ တတ္ထ ဇာလပဝတ္တိယာ ဇနိတအာလောကေန တဿာယေဝ ဇာလပဝတ္တိယာ ပါကဋဘာဝေါ ဝိယ ဥသ္မံ ပဋိစ္စ နိဗ္ဗတ္တေန ကမ္မဇမဟာဘူတသမ္ဘဝေန ဇိဝိတိန္ဒြိယေန ဥသ္မာယ အနုပါလနံ။ ဇိဝိတိန္ဒြိယဥ္စိ ဒဿိ ဝဿာနိ။ပ။ ဝဿသတမ္ပိ ကမ္မဇတေဇပဝတ္တံ ပါလေတိ၊ ဣတိ မဟာဘူတာနိ ဥပါဒါရူပါနံ နိဿယပစ္စယာဒိဝသေန ပစ္စယာနိ ဟောန္တိတိ အာယု ဥသ္မံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ၊

၁-ယောတ္တကဟာပဏော (သီ၊သျာ)
၂-မာသကဟာပဏော (သီ၊သျာ)
၃-အန္ဓကဟာပဏော (သီ၊သျာ)
၄-အာယဂ္ဂဟဏံ ဇိယ (က)

ဇိဝိတိန္ဒြိယံ မဟာဘူတာနိ ပါလေတိတိ ဥဿာ အာယုံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄၅၇။ **အာယုသင်္ခါရာ**တိ အာယုမေဝ။ **ဝေဒနိယာ ဓမ္မာ**တိ ဝေဒနာ ဓမ္မာဝ။ **ဝုဋ္ဌာနံ ပညာယတီ**တိ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာနံ ပညာယတိ။ ယော ဟိ ဘိက္ခု အရူပပဝတ္တေ ဥက္ကဏ္ဌိတ္ဝာ သညံ စ ဝေဒနံ စ နိရောဓေတ္ဝာ နိရောဓံ သမာပန္နော၊ တဿ ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလဝသေန ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စယာ အရူပဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ ပန ရူပါရူပပဝတ္တံ ပဝတ္တတိ။ ယထာ ကိံ? ယထာ ဧကော ပုရိသော ဇာလာပဝတ္တေ ဥက္ကဏ္ဌိတော ဥဒကေန ပဟရိတ္ဝာ ဇာလံ အပ္ပဝတ္တံ် ကတ္ဝာ ဆာရိကာယ အင်္ဂါရေ ပိဓာယ တုဏ္ဍီ နိသီဒတိ၊ ယဒါ ပနဿ ပုန ဇာလာယ အတ္ထော ဟောတိ၊ ဆာရိကံ အပနေတ္ဝာ အင်္ဂါရေ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ဥပါဒါနံ ဒတ္ဝာ မုခဝါတံ ဝါ တာလဝဏ္ဏဝါတံ ဝါ ဒဒါတိ၊ အထ ဇာလာပဝတ္တံ် ပုန ပဝတ္တတိ၊ ဧဝမေဝ ဇာလာပဝတ္တံ် ဝိယ အရူပဓမ္မာ၊ ပုရိသဿ ဇာလာပဝတ္တေ ဥက္ကဏ္ဌိတ္ဝာ ဥဒကပဟာရေန ဇာလံ အပ္ပဝတ္တံ် ကတ္ဝာ ဆာရိကာယ အင်္ဂါရေ ပိဓာယ တုဏ္ဍီဘူတဿ နိသဇ္ဇာ ဝိယ ဘိက္ခုနော အရူပပဝတ္တေ ဥက္ကဏ္ဌိတ္ဝာ သညံ စ ဝေဒနံ စ နိရောဓေတ္ဝာ နိရောဓသမာပဇ္ဇနံ၊ ဆာရိကာယ ပိဟိတ-အင်္ဂါရာ ဝိယ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ[1]၊ ပုရိသဿ ပုန ဇာလာယ အတ္ထေ သတိ ဆာရိကာပနယနာဒိနိ ဝိယ ဘိက္ခုနော ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလာဂမနံ၊ အဂ်ိ-ဇာလာယ ပဝတ္တိ ဝိယ ပုန အရူပဓမ္မေသု ဥပ္ပန္နေသု ရူပါရူပပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အာယု ဥဿာ စ ဝိညာဏန္တိ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ, ကမ္မဇတေဇောဓာတု, စိတ္တန္တိ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ယဒါ ဣမံ ရူပကာယံ ဇဟန္တိ၊ အထာယံ အစေတနံ ကဋ္ဌံ ဝိယ ပထဝိယံ ဆဋ္ဌိတော သေတိတိ အတ္ထော။ ဝုတ္တံ စေတံ—

> “အာယု ဥဿာ စ ဝိညာဏံ၊ ယဒါ ကာယံ ဇဟန္တိမံ။
> အပဝိဒ္ဓော တဒါ သေတိ၊ ပရဘတ္တံ အစေတန”န္တိ[2]။

ကာယသင်္ခါရာတိ အဿာသပဿာသာ။ **ဝစီသင်္ခါရာ**တိ ဝိတက္ကဝိစာရာ။ **စိတ္တသင်္ခါရာ**တိ သညာဝေဒနာ။ **အာယူ**တိ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ **ပရိဘိန္နာနီ**တိ ဥပဟတာနိ၊ ဝိနဋ္ဌာနိတိ အတ္ထော။ တတ္ထ ကေစိ “နိရောဓသမာပန္နဿ စိတ္တ-သင်္ခါရာဝ နိရုဇ္ဈါ”တိ ဝစနတော စိတ္တံ် အနိရုဒ္ဓံ ဟောတိ၊ တဿာ သစိတ္တကာ အယံ သမာပတ္တိတိ ဝဒန္တိ။ တေ ဝတ္တဗ္ဗာ ဝစီသင်္ခါရာပိဿ နိရုဇ္ဈါတိ ဝစနတော ဝါစာ အနိရုဒ္ဓါ ဟောတိ၊ တဿာ နိရောဓံ သမာပန္နေန ဓမ္မမ္ပိ ကထေန္တေန

၁-ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ ကမ္မဇတေဇောဓာတု စာတိ (က) ၂-သံ ၂-၁၁၇-ပိဌေ။

သဗ္ဗာယမ္ပိ ကရောန္တေန နိသိဒိတမ္ပံ သိယာ။ “ယော စာယံ မတော ကာလင်္ကတော၊ တဿာပိ စိတ္တသမ်ိဳရာ နိရုဒ္ဓါ”တိ ဝစနတော စိတ္တံ အနိရုဒ္ဓံ ဘဝေယျ၊ တသ္မာ ကာလင်္ကတေ မာတာပိတရော ဝါ အရဟန္တေ ဝါ စျာပယန္တေန အနန္တရိယကမ္မံ ကတံ ဘဝေယျ။ ဇုတိ ဗျဥ္ဇနေ အဘိနိဝေသံ အကတ္ဝာ အာစရိယာနံ နယေ ဌတ္ဝာ အတ္ထော ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော။ အတ္ထော ဟိ ပဋိသရဏံ, နော ဗျဥ္ဇနံ။

ဇုန္ဒြိယာနိ ဝိပ္ပသန္နာနိတိ ကိရိယမယပဝတ္တာသ္မိံ ဟိ ဝတ္တမာနေ ဗဟိဒ္ဓါ အာရမ္မဏေသု ပသာဒေ ဃဋ္ဋေန္တေသု ဇုန္ဒြိယာနိ ကိလမန္တာနိ ဥပဟတာနိ မက္ခိတာနိ ဝိယ ဟောန္တိ ဝါတာဒိဟိ ဥဋ္ဌိတေန ရဇေန စတုမဟာပထေ ဌပိတအာဒါသော ဝိယ။ ယထာ ပန ထဝိကာယံ ပက္ခိပိတ္ဝာ မဏ္ဍူသာဒိသု ဌပိတော အာဒါသော အန္တောယေဝ ဝိရောစတိ၊ ဧဝံ နိရောဓံ သမာပန္နဿ ဘိက္ခုနော အန္တောနိရောဓေ ပဉ္စ ပသာဒါ အတိဝိရောစန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ ‘‘ဇုန္ဒြိယာနိ ဝိပ္ပသန္နာနီ’’တိ။

၄၅၈။ **ကတိ ပနာဝုသော ပစ္စယာ**တိ ဇုဓ ကိံ ပုစ္ဆတိ? နိရောဓသ္မ အနန္တရပစ္စယံ နေဝသညာနာသညာယတနံ ပုစ္ဆိသာမီတိ ပုစ္ဆတိ။ ဝိသဇ္ဇနေ ပနသ္မ **သုခသ္မ စ ပဟာနာ**တိ စတ္တာရော အပဂမနပစ္စယာ ကထိတာ။ **အနိမိတ္တာယာ**တိ ဇုဓ ကိံ ပုစ္ဆတိ? နိရောဇော ဝုဋ္ဌာနကဖလသမာပတ္တိံ ပုစ္ဆိသာမီတိ ပုစ္ဆတိ။ အဝသေသသမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနံ ဟိ ဘဝင်္ဂေန ဟောတိ၊ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌာနံ ပန် ဝိပသ္သနာနိသန္ဒာယ ဖလသမာပတ္တိယာတိ တမေဝ ပုစ္ဆတိ။ **သမ္ဗနိမိတ္တာနန္တိ** ရူပါဒိနံ သမ္ဗာရမ္မဏာနံ။ **အနိမိတ္တာယ စ ဓာတုယာ မနသိကာရော**တိ သမ္ဗနိမိတ္တာပဂတာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ မနသိကာရော၊ ဖလ-သမာပတ္တိသဟဇာတံ မနသိကာရံ သန္ဓာယာဟ။ ဇုတိ ဟဋ္ဌာ နိရောဓပါဒကံ ပဌမဇ္ဈာနံ ဂဟိတံ၊ နိရောဓသ္မ အနန္တရပစ္စယံ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဂဟိတံ၊ ဇုဓ နိရောဓတော ဝုဋ္ဌာနကဖလသမာပတ္တိ ဂဟိတာတိ။

ဇုမသ္မိံ ဌာနေ နိရောဓကထာ ကထေတဗ္ဗာ ဟောတိ။ သာ “ဒ္ဝိဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ တယော စ သမ်ိဳရာနံ ပဋိပဿဒ္ဓိယာ သောဋဌသဟိ ဉာဏ-စရိယာဟိ နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိ ဝသီဘာဝတာပညာ နိရောဓသမာပတ္တိယာ ဉာဏ”န္တိ ဧဝံ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ[1] အာဂတာ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ပနသ္မာ သဗ္ဗာကာရေန ဝိနိစ္ဆယကထာ ကထိတာ။

၁-ခု ၉-၉၄-ဝိဇ္ဇ။

ဣဒါနိ ဝလဉ္ဇနသမာပတ္တိံ ပုစ္ဆန္တော **ကတိ ပနာဝုသော ပစ္စယာ**တိ-အာဒိမာဟ။ နိရောဓတော ဟိ ဝုဋ္ဌာနကဖလသမာပတ္တိယာ[၁] ဌိတိ နာမ နဟောတိ၊ ဧကံ ဒွေ စိတ္တဝါရမေဝ ပဝတ္တိတ္ဝာ ဘဝင်္ဂံ ဩတရတိ။ အယဉ္ဈိ ဘိက္ခု သတ္တ ဒိဝသေ အရူပပဝတ္တံ နိရောဓေတ္ဝာ နိသိန္နော နိရောဓဝုဋ္ဌာနက-ဖလသမာပတ္တိယံ နစိရံ တိဋ္ဌတိ။ ဝလဉ္ဇနသမာပတ္တိယံ ပန အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒေါ ပမာဏံ။ တသ္မာ သာ ဌိတိ နာမ ဟောတိ။ တေနာဟ "အနိမိတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဌိတိယာ"တိ။ တဿာ စိရဋ္ဌိတတ္ထံ ကတိ ပစ္စယာတိ အတ္ထော။ ဝိဿဇ္ဇနေ ပနဿာ **ပုဗ္ဗေ စ အဘိသခ်ါရော**တိ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒေါ ဝုတ္တော။ **ဝုဋ္ဌာနာယာ**တိ ဣဓ ဘဝင်္ဂဝုဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆတိ။ ဝိဿဇ္ဇနေပိဿာ **သဗ္ဗ-နိမိတ္တာနဉ္ဆ မနသိကာရော**တိ ရူပါဒိနိမိတ္တဝသေန ဘဝင်္ဂသဟဇာတမနသိ-ကာရော ဝုတ္တော။

၄၅၉။ **ယာ စာယံ အာဝုသော**တိ ဣဓ ကိံ ပုစ္ဆတိ ? ဣဓ အည်ံ အဘိနဝံ နာမ နတ္ထိ။ ဟေဋ္ဌာ ကထိတဓမ္မေယေဝ ဧကတော သမောဓာနေတ္ဝာ ပုစ္ဆာမီတိ ပုစ္ဆတိ။ ကတ္ထ ပန တေ ကထိတာ ? "နီလမ္ပိ သဉ္ဇာနာတိ ပီတကမ္ပိ, လောဟိ-တကမ္ပိ, ဩဒါတကမ္ပိ သဉ္ဇာနာတီ"တိ၂ ဧတသ္မိံ ဟိ ဌာနေ အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိ ကထိတာ။ "နတ္ထိ ကိဉ္ဇီတိ အာကိဉ္ဇညာယတနန္တိ နေယျ"နွိ၂ ဧတ္ထ အာကိဉ္ဇည်ံ။ "ပညာစက္ခုနာ ပဇာနာတီ"တိ၂ ဧတ္ထ သုညတာ။ "ကတိ ပနာဝုသော ပစ္စယာ အနိမိတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဌိတိယာ ဝုဋ္ဌာနာယာ"တိ ဧတ္ထ အနိမိတ္တာ။ ဧဝံ ဟေဋ္ဌာ ကထိတာဝ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဧကတော သမော-ဓာနေတ္ဝာ ပုစ္ဆတိ။ တံ ပန ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ဧတော တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ နိဒ္ဒိဋ္ဌာဝါတိ ဝတ္ဝာ အညေ စတ္တာရော ဓမ္မာ ဧကနာမကာ အတ္ထိ၊ ဧကော ဓမ္မော စတု-နာမကော အတ္ထိ၊ ဧတံ ပါကဋံ ကတ္ဝာ ကထာပေတုံ ဣဓ ပုစ္ဆတီတိ အဋ္ဌကထာယံ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတံ။ တဿာ ဝိဿဇ္ဇနေ **အယံ ဝုစ္စတာဝုသော အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တီ**တိ အယံ ဖရဏအပ္ပမာဏတာယ အပ္ပမာဏာ နာမ၊ အယဉ္ဈိ အပ္ပမာဏေ ဝါ သတ္တေ ဖရတိ၊ ဧကသ္မိမ္ပိ ဝါ သတ္တေ အသေသေတ္ဝာ ဖရတိ။

အယံ ဝုစ္စတာဝုသော အာကိဉ္ဇညာတိ အာရမ္မဏကိဉ္ဇနဿ အဘာဝတော အာကိဉ္ဇညာ။ **အတ္တေန ဝါ**တိ အတ္တဘာဝပေါသပုဂ္ဂလာဒိသခ်ါတေန အတ္တေန သုည်ံ။ **အတ္တနိယေန ဝါ**တိ စီဝရာဒိပရိက္ခာရသခ်ါတေန အတ္တနိယေန သုည်ံ။

၁-ဝုဋ္ဌာနကဖလသမာပတ္တိ (သီ၊ သျာ) ၂-မ ၁-၃၆၇-ပိဋ္ဌေ။

အနိမိတ္တာတိ ရာဂနိမိတ္တာဒီနံ အဘာဝေနေဝ အနိမိတ္တာ၊ အရဟတ္တဖလ-သမာပတ္တိံ သန္ဓာယာဟ။ **နာနတ္ထာ စေဝ နာနာဗျဉ္ဇနာ စာ**တိ ဗျဉ္ဇနမ္ပိ နေသံ နာနာ အတ္ထောပိ။ တတ္ထ ဗျဉ္ဇနဿ နာနတာ ပါကဋာဝ။ အတ္ထော ပန အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိ ဘူမန္တရတော မဟဂ္ဂတာ ဧဝ ဟောတိ ရူပါဝစရာ၊ အာရမ္မ-ဏတော သတ္တသဏ္ဏတ္တိအာရမ္မဏာ။ အာကိဉ္ဇညာ ဘုမ္မန္တရတော မဟဂ္ဂတာ အရူပါဝစရာ၊ အာရမ္မဏတော နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ။ သုညတာ ဘုမ္မန္တရတော ကာမာဝစရာ၊ အာရမ္မဏတော သခ်ါရာရမ္မဏာ။ ဝိပဿနာ ဟိ ဧတ္ထ သုညတာတိ အဓိပ္ပေတာ။ အနိမိတ္တာ ဘုမ္မန္တရတော လောကုတ္တရာ၊ အာရမ္မဏတော နိဗ္ဗာ-နာရမ္မဏာ။

ရာဂေါ ခေါ အာဝုသော ပမာဏကရဏောတိအာဒီသု ယထာ ပဗ္ဗတ-ပါဒေ ပူတိပဏ္ဏရသဥဒကံ နာမ ဟောတိ ကာဋ္ဌဝဏ္ဏံ၊ ဩလောကေန္တာနံ ဗျာမသဘဂမ္ဘီရံ ဝိယ ခါယတိ၊ ယဋ္ဌိံ ဝါ ရဇ္ဇုံ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ မိနန္တဿ ပိဋ္ဌိပါဒေါတ္ထရဏမတ္တမ္ပိ နဟောတိ၊ ဧဝမေဝံ ယာဝ ရာဂါဒယော နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တာဝ ပုဂ္ဂလံ သဉ္ဇာနိတုံ နသက္ကာ ဟောန္တိ၊ သောတာပန္နော ဝိယ သကဒါဂါမီ ဝိယ အနာဂါမီ ဝိယ စ ခါယတိ။ ယဒါ ပနဿ ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တဒါ ရတ္တော ဒုဋ္ဌော မူဋ္ဌောတိ ပညာယတိ။ ဣတိ ဧတေ "ဧတ္တကော အယ"န္တိ ပုဂ္ဂလဿ ပမာဏံ ဒဿေန္တော ဝိယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ ပမာဏကရဏာ နာမ ဝုတ္တာ။ **ယာဝတာ ခေါ အာဝုသော အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိယော**တိ ယတ္တကာ အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိယော။ ကိတ္တကာ ပန တာ? စတ္တာရော ဗြဟ္မ-ဝိဟာရာ, စတ္တာရော မဂ္ဂါ, စတ္တာရိ စ ဖလာနီတိ ဒ္ဝါဒသ။ တတ္ထ ဗြဟ္မဝိဟာရာ ဖရဏအပ္ပမာဏတာယ အပ္ပမာဏာ။ သေသာ ပမာဏကရဏာနံ ကိလေသာနံ အဘာဝေန အပ္ပမာဏာ၊ နိဗ္ဗာနမ္ပိ အပ္ပမာဏမေဝ၊ စေတောဝိမုတ္တိ ပန နဟောတိ၊ တသ္မာ နဂဟိတံ။ **အကုပ္ပါ**တိ အရဟတ္တဖလစေတောဝိမုတ္တိ၊ သာ ဟိ တာသံ သဗ္ဗဇေဋ္ဌိကာ၊ တသ္မာ အဂ္ဂမက္ခာယတီတိ ဝုတ္တာ။ **ရာဂေါ ခေါ အာဝုသော ကိဉ္ဇနော**တိ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ ပုဂ္ဂလံ ကိဉ္ဇတိ မဒ္ဒတိ ပလိဗုန္ဓတိ။ တသ္မာ ကိဉ္ဇနောတိ ဝုတ္တော။ မနုဿာ ကိရ ဂေါဏေဟိ ခလံ မဒ္ဒါပေန္တော ကိဉ္ဇေဟိ[၁] ကပိလ ကိဉ္ဇေဟိ[၁] ကာဋ္ဌကာတိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝံ မဒ္ဒနတ္ထော ကိဉ္ဇနတ္ထောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒေါသမောဟေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အာကိဉ္ဇညာ စေတော-ဝိမုတ္တိယော** နာမ နဝ ဓမ္မာ အာကိဉ္ဇညာယတနဉ္ဇ မဂ္ဂဖလာနိ စ။ တတ္ထ

၁-ကိဉ္ဇာဟိ (သီ)

အာကိဉ္စညာယတနံ ကိဉ္စနံ အာရမ္မဏံ အဿ နတ္ထီတိ အာကိဉ္စညံ၊ မဂ္ဂဖလာနိ ကိဉ္စနာနံ မဒ္ဒနာနံ ပလိဗုန္ဓနကိလေသာနံ နတ္ထိတာယ အာကိဉ္စညာနိ၊ နိဗ္ဗာနမ္ပိ အာကိဉ္စညံ၊ စေတောဝိမုတ္တိ ပန နဟောတိ၊ တသ္မာ နဂဟိတံ။

ရာဂေါ ခေါ အာဝုသော နိမိတ္တကရဏောတိအာဒိသု ယထာ နာမ ကုလာနံ သဒိသာ ဒ္ဝေ ဝစ္ဆကာ ဟောန္တိ။ ယာဝ တေသံ လက္ခဏံ န ကတံ ဟောတိ၊ တာဝ "အယံ အသုကကုလဿ ဝစ္ဆကော၊ အယံ အသုကကုလဿာ"တိ န သက္ကာ ဟောန္တိ ဇာနိတုံ။ ယဒါ ပန တေသံ သတ္တိသ္ဌလာဒိသု အညတရံ လက္ခဏံ ကတံ ဟောတိ၊ တဒါ သက္ကာ ဟောန္တိ ဇာနိတုံ။ ဧဝမေဝ ယာဝ ပုဂ္ဂလဿ ရာဂေါ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တာဝ န သက္ကာ ဟောတိ ဇာနိတုံ အရိယောဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဝါတိ။ ရာဂေါ ပနဿ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၀ သရာဂေါ နာမ အယံ ပုဂ္ဂလောတိ သဉ္ဇာနနနိမိတ္တံ ကရောန္တော ဝိယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ "နိမိတ္တ-ကရဏော"တိ ဝုတ္တော။ ဒေါသမောဟေသုပိ ဧသေဝ နယော။

အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ နာမ တေရသ ဓမ္မာ ဝိပဿနာ, စတ္တာရော အာရုပ္ပါ, စတ္တာရော မဂ္ဂါ, စတ္တာရိ စ ဖလာနိတိ။ တတ္ထ ဝိပဿနာ နိစ္စနိမိတ္တံ သုခနိမိတ္တံ အတ္တနိမိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတိတိ အနိမိတ္တာ နာမ။ စတ္တာရော အာရုပ္ပါ ရူပ-နိမိတ္တသ အဘာဝေန အနိမိတ္တာ နာမ။ မဂ္ဂဖလာနိ နိမိတ္တကရဏာနံ ကိလေသာနံ အဘာဝေန အနိမိတ္တာနိ။ နိဗ္ဗာနမ္ပိ အနိမိတ္တမေဝ၊ တံ ပန စေတောဝိမုတ္တိ နဟောတိ၊ တသ္မာ နဂဟိတံ။ အထ ကသ္မာ သုညတာ စေတောဝိမုတ္တိ နဂဟိတာတိ? သာ "သုညာ ရာဂေနာ"တိအာဒိဝစနတော သဗ္ဗတ္ထ အနုပဝိဋ္ဌာဝ၊ တသ္မာ ဂိသုံ နဂဟိတာ။ **ကတ္ထာ**တိ အာရမ္မဏဝသေန ကတ္ထာ၊ အပ္ပမာဏံ အာကိဉ္စညံ သုညတံ အနိမိတ္တန္တိ ဟိ သဗ္ဗာနေတာနိ နိဗ္ဗာနသ္ဧဝ နာမာနိ၊ ဣတိ ဣမိနာ ပရိယာယေန ကတ္ထာ။ အညသ္မိံ ပန ဌာနေ အပ္ပမာဏာ ဟောန္တိ၊ အညသ္မိံ အာကိဉ္စညာ အညသ္မိံ သုညတာ အညသ္မိံ အနိမိတ္တာတိ ဣမိနာ ပရိယာယေန နာနာဗျဉ္ဇနာ။ ဣတိ ထေရော ယထာနုသန္ဓိနာဝ ဒေသနံ နိဋ္ဌပေသီတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
မဟာဝေဒလ္လသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စူဋ္ဌဝေဒလ္လသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၆၀။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** စူဋ္ဌဝေဒလ္လသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဝိသာခေါ ဥပါ-သကောတိ ဝိသာခေါတိ** ဧဝံနာမကော ဥပါသကော။ **ယေန ဓမ္မဒိန္နာတိ** ယေန ဓမ္မဒိန္နာ နာမ ဘိက္ခုနီ တေနုပသင်္ကမိ။ ကော ပနာယံ ဝိသာခေါ? ကာ ဓမ္မဒိန္နာ? ကသ္မာ ဥပသင်္ကမီတိ? ဝိသာခေါ နာမ ဓမ္မဒိန္နာယ ဂိဟိကာလေ ဃရသာမိကော။ သော ယဒါ ဘဂဝါ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိတ္ဝာ ပဝတ္တဝရဓမ္မစက္ကော ယသာဒယော ကုလပုတ္တေ ဝိနေတ္ဝာ[၁] ဥရုဝေလံ ပတ္ဝာ တတ္ထ ဇဋိလသဟဿံ ဝိနေတ္ဝာ ပုရာဏဇဋိလေဟိ ခီဏာသဝဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ရာဇဂဟံ ဂန္ဒ္ဒာ ဗုဒ္ဓဒဿနတ္ထံ ဒ္ဝါဒသနဟုတာယ ပရိသာယ သဒ္ဓိံ အာဂတဿ ဗိမ္ဗိသာရမဟာရာဇဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တဒါ ရညာ သဒ္ဓိံ အာဂတေသု ဒ္ဝါဒသနဟုတေသု ဧကံ နဟုတံ ဥပါသကတ္တံ ပဋိဝေဒေသိ၊ ဧကာဒသ နဟုတာနိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု သဒ္ဓိံ ရညာ ဗိမ္ဗိသာရေန။ အယံ ဥပါသကော တေသံ အညတရော၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပဌမဒဿနေဝ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာယ, ပုန ဧကဒိဝသံ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ သကဒါဂါမိဖလံ ပတ္ဝာ, တတော အပရဘာဂေပိ ဧကဒိဝသံ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌိတော။ သော အနာဂါမီ ဟုတ္ဝာ ဂေဟံ အာဂစ္ဆန္တော ယထာ အညေသု ဒိဝသေသု ဗုတော စိတော စ ဩလောကေန္တော သိတံ ကုရုမာနော[၂] အာဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ အနာဂန္ဒ္ဒာ သန္တိန္ဒြိယော သန္တမာနသော ဟုတ္ဝာ အဂမာသိ။

ဓမ္မဒိန္နာ[၃] သီဟပဉ္ဇရံ ဥဂ္ဃါဋေတ္ဝာ ဝိထိံ ဩလောကယမာနာ တဿ အာဂမနာကာရံ ဒိသ္ဝာ "ကိံ နု ခေါ ဧတ"န္တိ စိန္တေတ္ဝာ တဿ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကုရုမာနာ သောပါနသီသေ ဌတ္ဝာ ဩလမ္ဗနတ္ထံ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။ ဥပါသကော အတ္တနော ဟတ္ထံ သမိဉ္ဇေသိ။ သာ "ပါတရာသဘောဇနကာလေ ဇာနိဿာမီ"တိ စိန္တေသိ။ ဥပါသကော ပုဗ္ဗေ တာယ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဘုဉ္ဇတိ၊ တံ ဒိဝသံ ပန တံ အနပလောကေတ္ဝာ ယောဂါဝစရဘိက္ခု ဝိယ ဧကကောဝ ဘုဉ္ဇိ။ သာ "သာယန္ဟကာလေ ဇာနိဿာမီ"တိ စိန္တေသိ။ ဥပါသကော တံဒိဝသံ သိရိဂဗ္ဘံ နပါဝိသိ၊ အညံ ဂဗ္ဘံ ပဋိဇဂ္ဂါပေတ္ဝာ ကပ္ပိယမဉ္ဇကံ ပညပါပေတ္ဝာ နိပဇ္ဇိ။ ဥပါသိကာ "ကိံ နု ခွဿ ဗဟိဒ္ဓါ ပတ္ထနာ အတ္ထိ၊ ဥဒါဟု ကေနစိဒေဝ ပရိဘေဒကေန ဘိန္နော၊ ဥဒါဟု မယ္ဟေဝ ကောစိ ဒေါသော အတ္ထီ"တိ ဗလဝ-

---

၁-ဝိနေန္တော (သီ) ၂-သိတံ ကုရုမာနော ဟသမာနော (သီ၊ သျာ) ၃-ဓမ္မဒိန္နာပိ (က)

ဒေါမနဿာ ဟုတ္ဟာ "ဧကံ ဒွေ ဒိဝသေ ဝသိတကာလေ သက္ကာ ဥတု"န္တိ တဿ ဥပဋ္ဌာနံ ဂန္ဒာ ဝန္ဒိတ္ဟာ အဋ္ဌာသိ။

ဥပါသကော "ကိံ ဓမ္မဒိန္နေ အကာလေ အာဂတာသီ"တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ အယျပုတ္တ အာဂတာမှိ၊ နတ္ဆံ ယထာ ပုရာဏော[၁]၊ ကိံ နု တေ ဗဟိဒ္ဓါ ပတ္ထနာ အတ္ထီတိ။ နတ္ထိ ဓမ္မဒိန္နေတိ။ အညော ကောစိ ပရိဘေဒကော အတ္ထီတိ။ အယမ္ပိ နတ္ထီတိ။ ဧဝံ သန္တေ မယ္ဟေဝ ကောစိ ဒေါသော ဘဝိဿတီတိ။ တုယ္ဟမ္ပိ ဒေါသော နတ္ထီတိ။ အထ ကသ္မာ မယာ သဒ္ဓိံ ယထာ ပကတိယာ အာလာပ-သလ္လာပမတ္တမ္ပိ နကရောထာတိ။ သော စိန္တေသိ "အယံ လောကုတ္တရဓမ္မော နာမ ဂရုဘာရိယော နု ပကာသေတဗ္ဗော၊ သစေ ခေါ ပနာဟံ နကထေဿာမိ၊ အယံ ဟဒယံ ဖာလေတ္ဟာ ဧတ္ထေဝ ကာလံ ကရေယျာ"တိ တဿာနုဂ္ဂဟတ္ထာယ ကထေသိ "ဓမ္မဒိန္နေ အဟံ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဟာ လောကုတ္တရဓမ္မံ နာမ အဓိဂတော၊ တံ အဓိဂတဿ ဧဝရူပါ လောကိယကိရိယာ နဝဋ္ဌတိ၊ ယဒိ တ္ဟံ ဣစ္ဆသိ၊ တဝ စတ္တာလီသ ကောဋိယော မမ စတ္တာလီသ ကောဋိယောတိ အသီတိ-ကောဋိဓနံ အတ္ထိ၊ ဧတ္ထ ဣဿရာ ဟုတ္ဟာ မမ မာတိဋ္ဌာနေ ဝါ ဘဂိနိဋ္ဌာနေ ဝါ ဌတ္ဟာ ဝသ၊ တယာ ဒိန္နေန ဘတ္တပိဏ္ဍမတ္တကေန[၂] အဟံ ယာပေဿာမိ၊ အထေဝံ နကရောသိ၊ ဣမေ ဘောဂေ ဂဟေတ္ဟာ ကုလဂေဟံ ဂစ္ဆ၊ အထာပိ တေ ဗဟိဒ္ဓါ ပတ္ထနာ နတ္ထိ၊ အဟံ တံ ဘဂိနိဋ္ဌာနေ ဝါ ဓိတုဋ္ဌာနေ ဝါ ဌပေတ္ဟာ ပေါသေဿာမီ"တိ။

သာ စိန္တေသိ "ပကတိပုရိသော ဧဝံ ဝတ္တာ နာမ နတ္ထိ၊ အဒ္ဓါ ဧတေန လောကုတ္တရဝရဓမ္မော ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ သော ပန ဓမ္မော ကိံ ပုရိသေဟေဝ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗော၊ ဥဒါဟု မာတုဂါမောပိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ သက္ကောတီ"တိ ဝိသာခံ ဧတေဒဝေါစ "ကိံ နု ခေါ ဧသော ဓမ္မော ပုရိသေဟေဝ လဘိတဗ္ဗော၊ မာတု-ဂါမေနပိ[၃] သက္ကာ လဒ္ဓု"န္တိ။ ကိံ ဝဒေသိ ဓမ္မဒိန္နေ၊ ယေ ပဋိပန္နကာ၊ တေ ဧတဿ ဒါယာဒါ၊ ယဿ ယဿ ဥပနိဿယော အတ္ထိ၊ သော သော ဧတံ ပဋိလဘတီတိ။ ဧဝံ သန္တေ မယ္ဟံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုဇာနာထာတိ။ သာဓု ဘဒ္ဒေ အဟမ္ပိ တံ ဧတသ္မိံယေဝ မဂ္ဂေ ယောဇေတုကာမော၊ မနံ ပန တေ အဇာနမာနော နကထေမီတိ တာဝဒေဝ ဗိမ္ဗိသာရဿ ရညော သန္တိကံ ဂန္ဒာ ဝန္ဒိတ္ဟာ အဋ္ဌာသိ။

၁-ပေါရာဏော (သီ) ၂-ဘတ္တပိဏ္ဍမတ္တေန (သီ)
၃-မာတုဂါမေန ဝါပိ (သျာ)၊ မာတုဂါမေန ဝါ (က)

ရာဇာ "ကိ ဂဟပတိ အကာလေ အာဂတောသိ" တိ ပုစ္ဆိ။ ဓမ္မဒိန္နာ မဟာ-ရာဇ ပဗ္ဗဇိဿာမီတိ ဝဒတိတိ။ ကိ ပနဿ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိတိ။ အည် ကိဉ္စိ နတ္ထိ၊ သောဝဏ္ဏသိဝိကံ ဒေဝ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ နဂရဉ္စ ပဋိဇဂ္ဂါပေတုန္တိ။ ရာဇာ သော-ဝဏ္ဏသိဝိကံ ဒတွာ နဂရံ ပဋိဇဂ္ဂါပေသိ။ ဝိသာခေါ ဓမ္မဒိန္နံ ဂန္ဓောဒကေန နဟာပေတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကာရာပေတွာ သောဝဏ္ဏသိဝိကာယ နိသီဒါပေတွာ ဉာတိဂဏေန ပရိဝါရာပေတွာ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒီဟိ ပူဇယမာနော နဂရဝါသိနံ ကရောန္တော ဝိယ ဘိက္ခုနိဉ္စပဿယံ ဂန္ဆာ "ဓမ္မဒိန္နံ ပဗ္ဗာဇေထာ-ယျေ"တိ အာဟ။ ဘိက္ခုနိယော "ကေံ ဝါ ဒွေ ဝါ ဒေါသေ သဟိတုံ ဝဋ္ဋတိ ဂဟပတိ"တိ အာဟံသု။ နတ္ထယျေ[၁] ကောစိ ဒေါသော၊ သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇတိတိ။ အထေကာ ဗျတ္တာ ထေရိ တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိတွာ ကေသေ ဆြဟာ-ရေတွာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ဝိသာခေါ "အဘိရမယျေ သွာက္ခာတော ဓမ္မော"တိ ဝန္ဒိတွာ ပက္ကာမိ။

တဿာ ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ လာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ တေနေဝ ပလိဗုဒ္ဓါ သမဏဓမ္မံ ကာတုံ ဆြကာသံ န လဘတိ၊ အထာစရိယ[၂]ဥပဇ္ဈာယ-ထေရိယော ဂဟေတွာ ဇနပဒံ ဂန္ဆာ အဋ္ဌတိံသာယ အာရမ္မဏေသု စိတ္တရုစိတံ[၃] ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထာပေတွာ သမဏဓမ္မံ ကာတုံ အာရဒ္ဓါ၊ အဘိနိဟာရသမ္ပန္နတ္တာ ပန နာတိစိရံ ကိလမိတ္ထ။

ဇ္ဈတော ပဋ္ဌာယ ဟိ သတသဟဿကပ္ပမတ္ထကေ ပဒုမုတ္တရော နာမ သတ္ထာ လောကေ ဥဒပါဒိ၊ တဒါ သော ကေသ္မိံ ကုလေ ဒါသိ ဟုတွာ အတ္တနော ကေသေ ဝိက္ကိဏိတွာ သုဇာတတ္ထေရဿ နာမ အဂ္ဂသာဝကဿ ဒါနံ ဒတွာ ပတ္ထနံ အကာသိ။ သာ တာယ ပတ္ထနာဘိနိဟာရသမ္ပတ္တိယာ နာတိစိရံ ကိလမိတ္ထ၊ ကတိပါဟေနေဝ အရဟတ္တံ ပတွာ စိန္တေသိ "အဟံ ယေနတ္ထေန သာသနေ ပဗ္ဗဇိတာ၊ သော မတ္ထကံ ပတ္တော၊ ကိံ မေ ဇနပဒဝါသေန၊ မယှံ ဉာတကာပိ ပုညာနိ ကရိဿန္တိ၊ ဘိက္ခုနိသံဃောပိ ပစ္စယေဟိ နံ ကိလမိဿတိ၊ ရာဇဂဟံ ဂစ္ဆာမီ"တိ ဘိက္ခုနိသံဃံ ဂဟေတွာ ရာဇဂဟမေဝ အဂမာသိ။ ဝိသာခေါ "ဓမ္မဒိန္နာ ကိရ အာဂတာ"တိ သုတွာ "ပဗ္ဗဇိတွာ နစိရသေဝ ဇနပဒံ ဂတာ၊ ဂန္ဆာပိ နစိရသေဝ ပစ္စာဂတာ၊ ကိံ နု ခေါ ဘဝိဿတိ၊ ဂန္ဆာ ဇာနိဿာ-မီ"တိ ဒုတိယဂမနေန ဘိက္ခုနိဉ္စပဿယံ အဂမာသိ။ တေန ဝုတ္တံ "အထ ခေါ ဝိသာခေါ ဥပါသကော ယေန ဓမ္မဒိန္နာ ဘိက္ခုနီ တေနုပသင်္ကမိ"တိ။

၁-နံ အယျေ (သီ)　　၂-နံ လဘတိတိ သာ အာစရိယ (သျာ၊က)　　၃-စိတ္တရုစိကံ (သီ)

တေဒဝေါစာတိ ဧတံ သက္ကာယောတိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။ ကသ္မာ အဝေါစာတိ? ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "အဘိရမသိ နာဘိရမသိ အယျေ"တိ ဧဝံ ပုစ္ဆနံ နာမ န ပဏ္ဍိတကိစ္စံ၊ ပဉ္ဇုပါဒါနက္ခန္ဓေ ဥပနေတွာ ပဉ္ဇံ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ ပဉ္ဇဗျာကရဏေန တဿာ အဘိရတိံ ဝါ အနဘိရတိံ ဝါ ဇာနိဿာမီတိ၊ တသ္မာ အဝေါစ။ တံ သုတ္ဝာဝ ဓမ္မဒိန္နာ အဟံ အာဝုသော ဝိသာခ အစိရပဗ္ဗဇိတာ သကာယံ ဝါ ပရကာယံ ဝါ ကုတော ဇာနိဿာမီတိ ဝါ, အညတ္ထေရိယော ဥပသက်မိတ္ဝာ ပုစ္ဆာတိ ဝါ အဝတ္ဝာ ဥပနိက္ခိတ္တံ သမ္ပဋိစ္ဆမာနာ ဝိယ ဧကပါသကဂဏ္ဍိံ မောစေန္တီ ဝိယ ဂဟနဋ္ဌာနေ ဟတ္ထိမဂ္ဂံ နီဟရမာနာ ဝိယ ခဂ္ဂမုခေန သမုဂ္ဂံ ဝိဝရမာနာ ဝိယ စ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိသယေ ဌတ္ဝာ ပဉ္ဇံ ဝိဿဇ္ဇမာနာ **ပဉ္ဇ ခေါ ဣမေ အာဝုသော ဝိသာခ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပဉ္ဇာ**တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ **ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ**တိ ဥပါဒါနာနံ ပစ္စယဘူတာ ခန္ဓာတိ ဧဝမာဒိနာ နယေနေတ္ထ ဥပါဒါနက္ခန္ဓကထာ ဝိတ္ထာရေတ္ဝာ ကထေတဗ္ဗာ။ သာ ပနေသာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာ ဧဝါတိ တတ္ထ ဝိတ္ထာရိတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သက္ကာယသမုဒယာ**ဒီသုပိ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ တတ္ထ တတ္ထ ဝုတ္တမေဝ။

ဣဒံ ပန စတုသစ္စဗျာကရဏံ သုတ္ဝာ ဝိသာခေါ ထေရိယာ အဘိရတဘာဝံ အညာသိ။ ယော ဟိ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဥက္ကဏ္ဍိတော ဟောတိ အနဘိရတော၊ သော ဧဝံ ပုစ္ဆိတပုစ္ဆိတပဉ္ဇံ သဏ္ဍာသေန ဧကေကံ ပလိတံ ဂဏ္ဍန္တော ဝိယ သိနေရုပါဒတော ဝါလုကံ ဥဒ္ဓရန္တော ဝိယ ဝိဿဇ္ဇေတုံ န သက္ကောတိ။ ယသ္မာ ပန ဣမာနိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ လောကေ စန္ဒိမသူရိယာ ဝိယ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပါကဋာနိ၊ ပရိသမဇ္ဈေ ဂတော ဟိ ဘဂဝါပိ မဟာထေရာပိ သစ္စာနေဝ ပကာသေန္တိ၊ ဘိက္ခုသံဃောပိ ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ကုလပုတ္တေ စတ္တာရိ နာမ ကိံ၊ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနီတိ ပဉ္ဇံ ဥဂ္ဂဏ္ဍာပေတိ။ အယဉ္ဇ ဓမ္မဒိန္နာ ဥပါယကောသလ္လေ ဌိတာ ပဏ္ဍိတာ ဗျတ္တာ နယံ ဂဟေတ္ဝာ သုတေနပိ ကထေတုံ သမတ္ထာ၊ တသ္မာ "န သက္ကာ ဧတိဿာ ဧတ္တောဝတာ သစ္စာနံ ပဋိဝိဒ္ဓဘာဝေါ ဥတုံ၊ သစ္စဝိနိဗ္ဘောဂပဉ္ဇဗျာကရဏေန သက္ကာ ဥတု"န္တိ စိန္တေတ္ဝာ ဟေဋ္ဌာ ကထိတာနိ ဒွေ သစ္စာနိ ပဋိနိဝတ္တေတ္ဝာ ဂုဋ္ဌံ ကတ္ဝာ ဂဏ္ဍိပဉ္ဇံ ပုစ္ဆိဿာမီတိ ပုစ္ဆန္တော **တညေဝ နု ခေါ အယျေ**တိအာဒိမာဟ။

တဿ ဝိဿဇ္ဇနေ **န ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ တညေဝ ဥပါဒါန**န္တိ ဥပါဒါနဿ သခ်ါရက္ခန္ဓေကဒေသဘာဝတော န တံယေဝ ဥပါဒါနံ တေ ပဉ္ဇုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ နာပိ အညတြ ပဉ္ဇဟိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေဟိ ဥပါဒါနံ၊ ယဒိ ဟိ

တညေဝ သိယာ၊ ရူပါဒိသဘာဝမ္ပိ ဥပါဒါနံ သိယာ။ ယဒိ အညတြ သိယာ၊ ပရသမယေ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တော အနုသယော ဝိယ ပဏ္ဏတ္တိ ဝိယ နိဗ္ဗာနံ ဝိယ စ ခန္ဓဝိနိမုတ္တံ ဝါ သိယာ၊ ဆဋ္ဌော ဝါ ခန္ဓော ပညပေတဗ္ဗော ဘဝေယျ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဗျာကာသိ။ တဿာ ဗျာကရဏံ သုတ္ဝာ "အဓိဂတပတိဋ္ဌာ အယ"န္တိ[၁] ဝိသာခေါ နိဋ္ဌမဂမာသိ။ နဟိ သက္ကာ အခီဏာသဝေန အသမ္ဘဒ္ဓေန[၂] အဝိတ္ထာယန္တေန ပဒီပသဟဿံ ဇာလေန္တေန[၃] ဝိယ ဧဝရူပေါ ဂုဋ္ဌော ပဋိစ္ဆန္ဒော တိလက္ခဏာဟတော ဂမ္ဘီရော ပဥော ဝိဿဇ္ဇေတုံ။ နိဋ္ဌံ ဂန္ဒာ[၄] ပန "အယံ ဓမ္မဒိန္နာ သာသနေ လဒ္ဓပတိဋ္ဌာ အဓိဂတပဋိသမ္ဘိဒါ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ ဘဝ-မတ္ထကေ ဋ္ဌိတာ[၅] မဟာခီဏာသဝါ၊ သမတ္ထာ မယှံ ပုစ္ဆိတပဉ္ဍံ ကထေတုံ၊ ဣဒါနိ ပန နံ သြဝတ္တိကသာရံ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိဿာမီ"တိ စိန္တေတ္ဝာ တံ ပုစ္ဆန္တော **ကထံ ပနာယျေ**တိအာဒိမာဟ။

၄၆၁။ တဿ ဝိဿဇ္ဇနေ **အဿုတဝါ**တိအာဒိ မူလပရိယာယေ ဝိတ္ထာရိ-တမေဝ။ **ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတီ**တိ "ဣဓေကစ္စော ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ ယံ ရူပံ သော အဟံ၊ ယော အဟံ တံ ရူပန္တိ ရူပဉ္ဍ အတ္တဉ္ဍ အဒ္ဓယံ သမနုပဿတိ၊ သေယျထာပိ နာမ တေလပ္ပဒီပဿ ဈာယတော ယာ အစ္စိ သော ဝဏ္ဏော၊ ယော ဝဏ္ဏော သာ အစ္စီတိ အစ္စိဉ္ဍ ဝဏ္ဏဉ္ဍ အဒ္ဓယံ သမနုပဿတိ။ ဧဝမေဝ ဣဓေကစ္စော ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ ပ။ အဒ္ဓယံ သမနုပဿတီ"တိ[၆] ဧဝံ ရူပံ အတ္တာတိ ဒိဋ္ဌိပဿနာယ ပဿတိ။ **ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာန**န္တိ အရူပံ အတ္တာတိ ဂဟေတ္ဝာ ဆာယာဝန္တံ ရုက္ခံ ဝိယ တံ အတ္တာနံ ရူပဝန္တံ သမနုပဿတိ။ **အတ္တနိ ဝါ ရူပ**န္တိ အရူပမေဝ အတ္တာတိ ဂဟေတ္ဝာ ပုပ္ဖသ္မိံ ဂန္ဓံ ဝိယ အတ္တနိ ရူပံ သမနုပဿတိ။ **ရူပသ္မိံ ဝါ အတ္တာန**န္တိ အရူပမေဝ အတ္တာတိ ဂဟေတ္ဝာ ကရဏ္ဍာယ မဏိံ ဝိယ အတ္တာနံ ရူပသ္မိံ သမနုပဿတိ။ **ဝေဒနံ အတ္တတော**တိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတ္ထ **ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတီ**တိ သုဒ္ဓရူပမေဝ အတ္တာတိ ကထိတံ၊ ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ၊ အတ္တနိ ဝါ ရူပံ၊ ရူပသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။ ဝေဒနံ အတ္တတော၊ သညံ၊ သခါရေ၊ ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတီတိ ဣမေသု သတ္တသု

၁-အာဂတပဋိဝေဓာ အယန္တိ (သီ၊ သျာ)
၂-အသံသပ္ပန္တေန (သီ)၊ အသမ္ပဿန္တေန (သျာ)
၃-ဇာလာပေန္တေန (သီ၊ သျာ)
၄-ဝိဿဇ္ဇေတုန္တိ နိဋ္ဌံ ဂန္ဒာ (သီ)
၅-ဘဝဝိဒ္ဓံသိတာ (သီ၊ သျာ)
၆-ခု ၉-၁၃၇-ပိဋ္ဌေ၊ အတ္ထတော သမာနံ။

ဌာနေသု အရူပံ အတ္တာတိ ကထိတံ။ ဝေဒနာဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ၊ အတ္တနိ ဝါ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာယ ဝါ အတ္တာနန္တိ ဧဝံ စတူသု ခန္ဓေသု တိဏ္ဏံ တိဏ္ဏံ ဝသေန ဒွါဒသသု ဌာနေသု ရူပါရူပမိဿကော အတ္တာ ကထိတော။ တတ္ထ ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ၊ ဝေဒနံ၊ သညံ၊ သင်္ခါရေ၊ ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိတိ ဣမေသု ပဉ္စသု ဌာနေသု ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ကထိတာ၊ အဝသေသေသု သဿတဒိဋ္ဌိတိ ဧဝမေတ္ထ ပန္နရသ ဘဝဒိဋ္ဌိယော ပဉ္စ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော ဟောန္တိ။ **နာ ရူပံ အတ္တတော**တိ ဣတ္ထေ ရူပံ အတ္တာတိ နာ သမနုပဿတိ။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ ပန သမနုပဿတိ။ **နာ ရူပဝန္တံ အတ္တာနံ။ပ။ နာ ဝိညာဏသ္မိံ အတ္တာန**န္တိ ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓေ ကေနစိ ပရိယာယေန အတ္တတော နာ သမနုပဿတိ၊ သဗ္ဗာကာရေန ပန အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာတိ သမနုပဿတိ။

ဣတ္ထာဝတာ ထေရိယာ "ဧဝံ ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟောတီ"တိ ဧဝံ ပုရိမပဉ္ဉံ ဝိဿဇ္ဇေန္တိယာ ဣတ္ထေကေန ဂမနံ ဟောတိ၊ အာဂမနံ ဟောတိ၊ ဂမနာဂမနံ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋံ ဝတ္တတိတိ ဝဋ္ဋံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ ဒဿိတံ။ **ဧဝံ ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နာ ဟောတိ**တိ ပန္ဆိမံ ပဉ္ဉံ ဝိဿဇ္ဇေန္တိယာ ဣတ္ထေကေန ဂမနံ နာ ဟောတိ၊ အာဂမနံ နာ ဟောတိ၊ဂမနာဂမနံ နာ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋံ နာမ နာ ဝတ္တတိတိ ဝိဝဋ္ဋံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ ဒဿိတံ။

၄၆၂။ **ကတမော ပနာယျော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ**တိ အယံ ပဉ္ဉော ထေရိယာ ပဋိပုစ္ဆိတ္ဝာ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗော ဘဝေယျ။ "ဥပါသက တယာ ဟေဋ္ဌာ မဂ္ဂေါ ပုစ္ဆိတော၊ ဣဓ ကသ္မာ မဂ္ဂမေဝ ပုစ္ဆသီ"တိ။ သာ ပန အတ္တနော ဗျတ္တတာယ ပဏ္ဍိစ္စေန တဿ အဓိပ္ပါယံ သလ္လက္ခေသိ "ဣမိနာ ဥပါသကေန ဟေဋ္ဌာ ပဋိပတ္တိဝသေန မဂ္ဂေါ ပုစ္ဆိတော ဘဝိဿတိ၊ ဣဓ ပန တံ သဒ်္ဓါ-သဒ်္ဓါတလောကိယလောကုတ္တရသဒ်္ဓါဟိတာသဒ်္ဓါဟိတဝသေန ပုစ္ဆိတုကာမော ဘဝိဿတိ"တိ။ တသ္မာ အပဋိပုစ္ဆိတ္ဝာဝ ယံ ယံ ပုစ္ဆိ၊ တံ တံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တတ္ထ **သဒ်္ဓါ**တိ စေတိတော ကပ္ပိတော ပကပ္ပိတော အာယူဟိတော ကတော နိဗ္ဗတ္တိတော သမာပဇ္ဇနေန သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗော။ **တီဟိ စ ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ ခန္ဓေဟိ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သင်္ခါတော**တိ ဣတ္ထေ ယသ္မာ မဂ္ဂေါ သပ္ပဒေသော၊ တယော ခန္ဓာ နိပ္ပဒေသာ၊ တသ္မာ အယံ သပ္ပဒေသတ္တာ နဂရံ ဝိယ ရဇ္ဇေန နိပ္ပဒေသေဟိ တီဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ခါတော။ တတ္ထ သမ္မာ-ဝါစာဒယော တယော သီလမေဝ၊ တသ္မာ တေ သဇာတိတော သီလက္ခန္ဓေန သင်္ခါတာတိ။ ကိဉ္စာပိ ဟိ ပါဠိယံ သီလက္ခန္ဓေတိ ဘုမ္မေန ဝိယ နိဒ္ဒေသော ကတော၊ အတ္ထော ပန ကရဏဝသေန ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သမ္မာဝါယာမာဒီသု

ပန တီသု သမာဓိ အတ္တနော ဓမ္မတာယ အာရုမ္မဏေ ကေဂ္ဂဘာဝေန အပ္ပေတုံ န သက္ကောတိ။ ဝိရိယေ[1] ပန ပဂ္ဂဟကိစ္စံ သာဓေန္တေ[2] သတိယာ စ အပိလာပနကိစ္စံ သာဓေန္တိယာ လဒ္ဓုပကာရော ဟုတ္ဝာ သက္ကောတိ။

တတြာယံ ဥပမာ—ယထာ ဟိ "နက္ခတ္တံ ကီဠိဿာမာ"တိ ဥယျာနံ ပဝိဋ္ဌေသု တီသု သဟာယေသု ဧကော သုပုပ္ဖိတံ စမ္ပကရုက္ခံ ဒိသွာ ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတ္ဝာပိ ဂဟေတုံ န သက္ကုဏေယျ၊ အထဿ ဒုတိယော ဩနမိတ္ဝာ ပိဋ္ဌိံ ဒဒေယျ၊ သော တဿ ပိဋ္ဌိယံ ဌတ္ဝာပိ ကမ္မမာနော ဂဟေတုံ န သက္ကုဏေယျ၊ အထဿ ဣတရော အံသကူဋံ ဥပနာမေယျ၊ သော ဧကဿ ပိဋ္ဌိယံ ဌတ္ဝာ ဧကဿံ အံသကူဋံ ဩလုဇ္ဈ[3] ယထာရုစိ ပုပ္ဖါနိ ဩစိနိတ္ဝာ ပိဋ္ဌိန္ဒိတ္ဝာ နက္ခတ္တံ ကီဠေယျ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧကတော ဥယျာနံ ပဝိဋ္ဌာ တယော သဟာယကာ ဝိယ ဟိ ဧကတော ဇာတာ သမ္မာဝါယာမာဒယော တယော ဓမ္မာ၊ သုပုပ္ဖိတစမ္ပကော ဝိယ အာရမ္မဏံ၊ ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတ္ဝာပိ ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တော ဝိယ အတ္တနော ဓမ္မတာယ အာရမ္မဏေ ကေဂ္ဂဘာဝေန အပ္ပေတုံ အသက္ကောန္တော သမာဓိ၊ ပိဋ္ဌိံ ဒတ္ဝာ ဩနတသဟာယော ဝိယ ဝါယာမော၊ အံသကူဋံ ဒတ္ဝာ ဌိတသဟာယော ဝိယ သတိ။ ယထာ တေသု ဧကဿ ပိဋ္ဌိယံ ဌတ္ဝာ ဧကဿ အံသကူဋံ ဩလုဇ္ဈ ဣတရော ယထာရုစိ ပုပ္ဖံ ဂဟေတုံ သက္ကောတိ၊ ဧဝမေဝံ ဝိရိယေ ပဂ္ဂဟကိစ္စံ သာဓေန္တေ သတိယာ စ အပိလာပနကိစ္စံ သာဓေန္တိယာ လဒ္ဓုပကာရော သမာဓိ သက္ကောတိ အာရမ္မဏေ ကေဂ္ဂဘာဝေန အပ္ပေတုံ၊ တသ္မာ သမာဓိယေဝေတ္ထ သဇာတိတော သမာဓိကွန္ဓေန သင်္ဂဟိတော။ ဝါယာမသတိယော ပန ကိရိယတော သင်္ဂဟိတာ ဟောန္တိ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ကပ္ပေသုပိ ပညာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ အာရမ္မဏံ နိစ္ဆိနိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဝိတက္ကေ ပန အာကောဋ္ဌေတ္ဝာ အာကောဋ္ဌေတ္ဝာ ဒေန္တေ သက္ကောတိ။ ကထံ? ယထာ ဟိ ဟေရညိကော ကဟာ-ပဏံ ဟတ္ထေ ဌပေတ္ဝာ သမ္ဘာဝေသု[4] သြလောကေတုကာမော သမာနော ပိ န စက္ခုဒလေနေဝ ပရိဝတ္တေတုံ သက္ကောတိ၊ အင်္ဂုလိပမ္ဖေဟိ ပန ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ဇာတော စိတော စ သြလောကေတုံ သက္ကောတိ၊ ဧဝမေဝ န ပညာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ အနိစ္စာဒိဝသေန အာရမ္မဏံ နိစ္ဆိနိတုံ သက္ကောတိ၊ အဘိနိရောပန-လက္ခဏေန ပန အာဟနနပရိယာဟနနရသေန ဝိတက္ကေန အာကောဋ္ဌေန္တေန ဝိယ ပရိဝတ္တေန္တေန ဝိယ စ အာဒါယ ဒိန္နမေဝ ဝိနိစ္ဆိနိတုံ သက္ကောတိ။

၁-ဝိရိယေန (က)　　၂-သာဓေန္တေန (က)　　၃-သြလုဇ္ဈ (က)　　၄-သမ္ဘာဝေ (သီ)

တသ္မာ ဣဓာဝိ သမ္မာဒိဋ္ဌိယေဝ သဇာတိတော ပညာက္ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတာ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပန ကိရိယတော သင်္ဂဟိတော ဟောတိ။ ဣတိ ဣမေဟိ တီဟိ ခန္ဓေဟိ မဂ္ဂေါ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ တေန ဝုတ္တံ "တီဟိ စ ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ ခန္ဓေဟိ အရိယော အင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သင်္ဂဟိတော"တိ။

ဣဒါနိ ကေစိတ္တကွဏိကံ မဂ္ဂသမာဓိ သနိမိတ္တံ သပရိက္ခာရံ ပုစ္ဆန္တော **ကတမော ပနာယျ**တိအာဒိမာဟ။ တသ္မ ဝိဿဇ္ဇနေ စတ္တာရော သတိ-ပဋ္ဌာနာ မဂ္ဂက္ခဏေ စတုကိစ္စသာဓနဝသေန ဥပ္ပန္နာ သတိ၊ သာ သမာဓိဿ ပစ္စယဋ္ဌေန နိမိတ္တံ။ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ စတုကိစ္စသာဓနဝသေနေဝ ဥပ္ပန္နံ ဝိရိယံ၊ တံ ပရိဝါရေတ္ဝေန ပရိက္ခာရော ဟောတိ။ **တေသံယေဝ ဓမ္မာနန္တိ** တေသံ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ။ **အာသေဝနာ**တိအာဒိသု ကေစိတ္တက္ခဏိကာယေဝ အာသေဝနာဒယော ဝုတ္တာတိ။

ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပန "ကေစိတ္တက္ခဏိကော နာမ မဂ္ဂေါ နတ္ထိ၊ 'ဧဝံ ဘာဝေယျ သတ္တ ဝဿာနိ'တိ ဟိ ဝစနတော သတ္တဟိ ဝဿာနိ မဂ္ဂဘာဝနာ ဟောတိ၊ ကိလေသာ ပန လဟု ဆိဇ္ဇန္တာ သတ္တဟိ ဉာဏေဟိ ဆိဇ္ဇန္တီ"တိ ဝဒတိ။ သော "သုတ္တံ အာဟရာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ အဒ္ဓါ အညံ အပဿန္တော "ယာ တေသံယေဝ ဓမ္မာနံ အာသေဝနာ ဘာဝနာ ဗဟုလီကမ္မ"န္တိ ဣဒမေဝ သုတ္တံ အာဟရိတ္ဝာ "အညေန စိတ္တေန အာသေဝတိ၊ အညေန ဘာဝေတိ၊ အညေန ဗဟုလီ-ကရောတီ"တိ ဝက္ခတိ။ တတော ဝတ္တဗ္ဗော "ကိံ ပနိဒံ သုတ္တံ နေယျတ္ထံ နီတတ္ထ"န္တိ။ တတော ဝက္ခတိ "နီတတ္ထံ၊ ယထာသုတ္တံ တထေဝ အတ္ထော"တိ။ တသ္မ ဣဒံ ဥတ္တရံ။ ဧဝံ သန္တေ ကေ စိတ္တံ အာသေဝမာနံ ဥပ္ပန္နံ၊ အပရိပ္ဖိ အာသေဝမာနံ၊ အပရိပ္ဖိ အာသေဝမာနန္တိ ဧဝံ ဒိဝသမ္ပိ အာသေဝနာဝ ဘဝိဿတိ၊ ကုတော ဘာဝနာ၊ ကုတော ဗဟုလီကမ္မံ။ ကေ ဝါ ဘာဝယမာနံ ဥပ္ပန္နံ အပရိပ္ဖိ ဘာဝယမာနံ အပရိပ္ဖိ ဘာဝယမာနန္တိ ဧဝံ ဒိဝသမ္ပိ ဘာဝနာဝ ဘဝိဿတိ၊ ကုတော အာသေဝနာ ကုတော ဗဟုလီကမ္မံ။ ကေ ဝါ ဗဟုလီကရောန္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ အပရိပ္ဖိ ဗဟုလီကရောန္တံ၊ အပရိပ္ဖိ ဗဟုလီကရောန္တန္တိ ဧဝံ ဒိဝသမ္ပိ ဗဟုလီ-ကမ္မမေဝ ဘဝိဿတိ ကုတော အာသေဝနာ၊ ကုတော ဘာဝနာတိ။

အထ ဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ "ကေန စိတ္တေန အာသေဝတိ၊ ဒ္ဝိဟိ ဘာဝေတိ၊ တီဟိ ဗဟုလီကရောတိ။ ဒ္ဝိဟိ ဝါ အာသေဝတိ၊ တီဟိ ဘာဝေတိ၊ ကေန

၁-အနိမိတ္တံ (သီ)

ဗဟုလီကရောတိ။ တီဟိ ဝါ အာသေဝတိ၊ ဧကေန ဘာဝေတိ၊ ဒ္ဒီဟိ ဗဟုလီ-
ကရောတီ''တိ။ သော ဝတ္တဗ္ဗော "မာ သုတ္တံ မေ လဒ္ဓန္တိ ယံ ဝါ တံ ဝါ အဝစ၊
ပဥ္ဥံ ဝိဿဇ္ဇေန္တေန နာမ အာစရိယဿ သန္တိကေ ဝသိတ္ဝာ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏ္ဍိတ္ဝာ
အတ္ထရသံ ဝိဒိတ္ဝာ ဝတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာဝ အယံ အာသေဝနာ၊
ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ ဘာဝနာ၊ ဧကစိတ္တက္ခဏိကံ ဗဟုလီကမ္မံ။ ခယဂါမိ-
လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ ဗဟုလစိတ္တက္ခဏိကော နာမ နတ္ထိ၊ 'ဧကစိတ္တက္ခဏိကော-
ယေဝါ'တိ သညာပေတဗ္ဗော။ သစေ သဉ္ဇာနာတိ, သဉ္ဇာနာတု၊ နော စေ
သဉ္ဇာနာတိ၊ ဂစ္ဆ ပါတောဝ ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္ဝာ ယာဂုံ ပိဝါဟီ"တိ ဥယျောဇေ-
တဗ္ဗော။

၄၆၃။ **ကတိ ပနာယျေ သခ်ါရာ**တိ ဣဓ ကိံ ပုစ္ဆတိ? ယေ သခ်ါရေ နိရော-
ဓေတ္ဝာ နိရောဓံ သမာပဇ္ဇတိ၊ တေ ပုစ္ဆိဿာမီတိ ပုစ္ဆတိ။ တေနေဝဿ
အဓိပ္ပါယံ ဥတ္ဝာ ထေရီ ပုညာဘိသခ်ါရာဒီသု အနေကေသု သခ်ါရေသု ဝိဇ္ဇမာနေ-
သုပိ ကာယသခ်ါရာဒယောဝ အာစိက္ခန္တီ **တယောမေ အာဝုသော**တိအာဒိ-
မာဟ။ တတ္ထ ကာယပဋိဗဒ္ဓတ္တာ ကာယေန သခ်ရီယတိ ကရီယတိ နိဗ္ဗတ္တီယတီတိ
ကာယသခ်ါရော။ ဝါစံ သခ်ရောတိ ကရောတိ နိဗ္ဗတ္တေတီတိ ဝစီသခ်ါရော[၁]၊
စိတ္တပဋိဗဒ္ဓတ္တာ စိတ္တေန သခ်ရီယတိ ကရီယတိ နိဗ္ဗတ္တီယတီတိ **စိတ္တသခ်ါရော**။
ကတမော ပနာယျေတိ ဣဓ ကိံ ပုစ္ဆတိ? ဣမေ သခ်ါရာ အညမညမိဿာ အာလု-
ဋ္ဌိတာ အဝိဘူတာ ဒုဒ္ဒီပနာ။ တထာ ဟိ ကာယဒ္ဒါရေ အာဒါနဂဟဏမုဋ္ဌန-
စောပနာနိ ပါပေတ္ဝာ ဥပ္ပန္နာ အဋ္ဌ ကာမာဝစရကုသလစေတနာ ဒ္ဒါဒသ အကု-
သလစေတနာတိ ဧဝံ ကုသလာကုသလာ ဝီသတိ စေတနာပိ အဿာသပဿာ-
သာပိ ကာယသခ်ါရာတ္ဝေဝ ဝုစ္စန္တိ။ ဝစီဒ္ဒါရေ ဟနုသံစောပနံ ဝစီဘေဒံ ပါပေတ္ဝာ
ဥပ္ပန္နာ ဝုတ္တပ္ပကာရာဝ ဝီသတိ စေတနာပိ ဝိတက္ကဝိစာရာပိ ဝစီသခ်ါရောတ္ဝေဝ
ဝုစ္စန္တိ။ ကာယဝစီဒ္ဒါရေသု စောပနံ အပတ္တာ ရဟော နိသိန္နဿ စိန္တယတော
ဥပ္ပန္နာ ကုသလာကုသလာ ဧကူနတိံသ စေတနာပိ သညာ စ ဝေဒနာ စာတိ ဣမေ
ဒ္ဒေ ဓမ္မာပိ စိတ္တသခ်ါရောတ္ဝေဝ ဝုစ္စန္တိ။ ဧဝံ ဣမေ သခ်ါရာ အညမညမိဿာ အာလု-
ဋ္ဌိတာ အဝိဘူတာ ဒုဒ္ဒီပနာ၊ တေ ပါကဋေ ဝိဘူတေ ကတ္ဝာ ကထာပေဿာမီတိ
ပုစ္ဆတိ။

ကသ္မာ ပနာယျေတိ ဣဓ ကာယသခ်ါရာဒိနာမဿ ပဒတ္ထံ ပုစ္ဆတိ။ တဿ
ဝိဿဇ္ဇနေ **ကာယပဋိဗဒ္ဓါ**တိ ကာယနိဿိတာ၊ ကာယေ သတိ ဟောန္တိ၊

၁-ဝစီပဋိဗဒ္ဓတ္တာ ဝါစာယ သခ်ရီယတိ နိဗ္ဗတ္တီယတီတိ ဝစီသခ်ါရော (သီ)၊ ဝစီပဋိဗဒ္ဓတ္တာ ဝစိနာ.... (သျာ)

အသတိ နဟောန္တိ။ **စိတ္တပ္ပဋိဗဒ္ဓါ**တိ စိတ္တနိဿိတာ၊ စိတ္တေ သတိ ဟောန္တိ၊ အသတိ နဟောန္တိ။

၄၆၄။ ဣဒါနိ ကိံ နု ခေါ ဧသာ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဝလဉ္ဇေတိ၊ နဝလဉ္ဇေတိ။ စိဏ္ဏဝသီ ဝါ တတ္ထ နော စိဏ္ဏဝသီတိ ဇာနနတ္ထံ ပုစ္ဆန္တော **ကထံ ပနာယျေ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ ဟောတီ**တိအာဒိမာဟ။ တဿ ဝိဿဇ္ဇနေ **သမာပဇ္ဇိဿန္တိ ဝါ သမာပဇ္ဇာမီတိ ဝါ** ပဒဒ္ဒယေန နေဝသညာ-နာသညာယတနသမာပတ္တိကာလော ကထိတော။ **သမာပန္နော**တိ ပဒေန အန္တောနိရောဓော။ တထာ ပုရိမေဟိ ဒ္ဒိဟိ ပဒေဟိ သစိတ္တကကာလော ကထိတော၊ ပစ္ဆိမေန အစိတ္တကကာလော။ **ပုဗ္ဗေဝ တထာ စိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတီ**တိ နိရောဓသမာပတ္တိတော ပုဗ္ဗေ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒကာလေယေဝ ဧတ္တေကံ ကာလံ အစိတ္တကော ဘဝိဿာမီတိ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒစိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတိ။ **ယံ တံ တထတ္တာယ ဥပနေတီ**တိ ယံ ဧဝံ ဘာဝိတံ စိတ္တံ၊ တံ ပုဂ္ဂလံ တထတ္တာယ အစိတ္တကဘာဝါယ ဥပနေတိ။

ပဌမံ နိရုဇ္ဇတိ ဝစီသခ်ါရောတိ သေသသခ်ါရေဟိ ပဌမံ ဒုတိယဇ္ဇာနေယေဝ နိရုဇ္ဇတိ။ **တတော ကာယသခ်ါရော**တိ တတော ပရံ ကာယသခ်ါရော စတုတ္ထဇ္ဇာနေ နိရုဇ္ဇတိ။ **တတော စိတ္တသခ်ါရော**တိ တတော ပရံ စိတ္တသခ်ါရော အန္တောနိရောဓေ နိရုဇ္ဇတိ။ **ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ ဝါ ဝုဋ္ဌဟာမီတိ ဝါ** ပဒဒ္ဒယေန အန္တောနိရောဓကာလော ကထိတော။ **ဝုဋ္ဌိတော**တိ ပဒေန ဖလသမာပတ္တိ-ကာလော။ တထာ ပုရိမေဟိ ဒ္ဒိဟိ ပဒေဟိ အစိတ္တကကာလော ကထိတော၊ ပစ္ဆိမေန သစိတ္တကကာလော။ **ပုဗ္ဗေဝ တထာ စိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတီ**တိ နိရောဓသမာပတ္တိတော ပုဗ္ဗေ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒကာလေယေဝ ဧတ္တေကံ ကာလံ အစိတ္တကော ဟုတ္ဝာ တတော ပရံ သစိတ္တကော ဘဝိဿာမီတိ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒ-စိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတိ။ **ယံ တံ တထတ္တာယ ဥပနေတီ**တိ ယံ ဧဝံ ဘာဝိတံ စိတ္တံ၊ တံ ပုဂ္ဂလံ တထတ္တာယ သစိတ္တကဘာဝါယ ဥပနေတိ။ ဣတိ ဟေဋ္ဌာ နိရောဓသမာပဇ္ဇနကာလော ဂဟိတော၊ ဣဓ နိရောဓတော ဝုဋ္ဌာနကာလော။

ဣဒါနိ နိရောဓကထံ ကထေတုံ ဝါရောတိ နိရောဓကထာ ကထေတဗ္ဗာ သိယာ၊ သာ ပနေသာ "ဒ္ဒိဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ တယော စ သခ်ါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ သောဋ္ဌသဟိ ဉာဏစရိယာဟိ နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိ ဝသီဘာဝတာပညာ နိရောဓသမာပတ္တိယာ ဉာဏ"န္တိ မာတိကံ ဌပေတ္ဝာ သဗ္ဗာကာရေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ကထိတာ၊ တသ္မာ တတ္ထ ကထိတနယေနေဝ

ဂဟေတဗ္ဗာ။ ကော ပနာယံ နိရောဓော နာမ? စတုန္နံ ခန္ဓာနံ ပဋိသန္ဓိ အပ္ပဝတ္တိ။ အထ ကိမတ္ထမေတံ သမာပဇ္ဇန္တိတိ။ သဒ္ဓါရာနံ ပဝတ္တေ ဥက္ကဏ္ဌိတာ သတ္ထာဟံ အစိတ္တကာ ဟုတ္ဝာ သုခံ ဝိဟရိဿာမ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ နာမေတံ၊ ယဒိဒံ နိရောဓောတိ ဇေဋ္ဌကံ သမာပဇ္ဇန္တိ။

ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စိတ္တသန်္ဓါရောတိ နိရောဓော ဝုဋ္ဌဟန္တသ ဟိ ဖလသမာပတ္တိစိတ္တံ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံသမ္ပယုတ္တံ သညဉ္စ ဝေဒနဉ္စ သန္ဓာယ "ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စိတ္တ-သန်္ဓါရော"တိ အာဟ။ **တတော ကာယသန်္ဓါရော**တိ တတော ပရံ ဘဝင်္ဂသမယေ ကာယသန်္ဓါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကိံ ပန ဖလသမာပတ္တိ အဿာသပဿာသေ န သမုဋ္ဌာပေတီတိ။ သမုဋ္ဌာပေတိ။ ဇ္ဈာနသ ပန စတုတ္ထဇ္ဈာနိကာ ဖလသမာပတ္တိ၊ သာ န သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ကိံ ဝါ ဧတေန ဖလသမာပတ္တိ ပဌမဇ္ဈာနိကာ ဝါ ဟောတု, ဒုတိယတတိယစတုတ္ထဇ္ဈာနိကာ ဝါ၊ သန္တာယ သမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌိတသ ဘိက္ခုနော အဿာသပဿာသာ အဗ္ဘောဟာရိကာ ဟောန္တိ။ တေသံ အဗ္ဘောဟာရိကဘာဝေါ သဋ္ဌိဝဿေရဝဋ္ဌုနာ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သဋ္ဌိဝဿေ-ရသ ဟိ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ကိံသုကပုပ္ဖသဒိသေ ဝိတစ္ဆိတဂ်ါရေ မဒ္ဒမာနသ ဂစ္ဆတော စိဝရေ အံသုမတ္တမ္ပိ န ဈာယိ၊ ဥသုမာကာရမတ္တမ္ပိ နာဟောသိ၊ သမာပတ္တိဖလံ[1] နာမေတန္တိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝမေဝံ သန္တာယ သမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌိတသ ဘိက္ခုနော အဿာသပဿာသာ အဗ္ဘောဟာရိကာ ဟောန္တိကို[2] ဘဝင်္ဂသမယေနေဝေတံ ကထိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတော ဝစီသန်္ဓါရော**တိ** တတော ပရံ ကိရိယမယပဝတ္တဝဋ္ဋနကာလေ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကိံ ဘဝင်္ဂံ ဝိတက္ကဝိစာရေ န သမုဋ္ဌာပေတီတိ? သမုဋ္ဌာပေတိ။ တံသမုဋ္ဌာနာ ပန ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝါစံ အဘိသင်္ခါတုံ န သက္ကောန္တိတိ ကိရိယမယပဝတ္တဝဋ္ဋနကာလေနေဝေတံ ကထိတံ။ **သညဉ္စ တော ဖဿော**တိအာဒယော သဂ္ဂေနာပိ အာရမ္မဏေနာပိ ကထေတဗ္ဗာ။ သဂ္ဂေန တာဝ သုညတာ နာမ ဖလသမာပတ္တိ၊ တာယ သဟဇာတံ ဖဿံ သန္ဓာယ သုညတော ဖဿောတိ ဝုတ္တံ။ **အနိမိတ္တာပဏိဟိတေသု**ပိ ဧသေဝ နယော။ အာရမ္မဏေန ပန နိဗ္ဗာနံ ရာဂါဒိဟိ သုညတ္တာ သုညံ နာမ၊ ရာဂ-နိမိတ္တာဒီနံ အဘာဝါ အနိမိတ္တံ၊ ရာဂဒေါသမောဟပဏိဓိနံ အဘာဝါ အပ္ပဏိ-ဟိတံ။ သုညတံ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပန္နဖလသမာပတ္တိယံ ဖဿော သုညတော နာမ၊ **အနိမိတ္တာပဏိဟိတေသု**ပိ ဧသေဝ နယော။

၁-သမာပတ္တိမလံ (သီ)　　၂-ဟောန္တိ (သီ)

အပရာ အာဂမနိယကထာ နာမ ဟောတိ၊ သုညတာ အနိမိတ္တာ အပ္ပဏိဟိ-တာတိ ဟိ ဝိပဿနာဝိ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ ယော ဘိက္ခု သဒ္ဓါရေ အနိစ္စတော ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ အနိစ္စတော ဒိသ္ဝာ အနိစ္စတော ဝုဋ္ဌာတိ၊ တဿ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ-ဝိပဿနာ **အနိမိတ္တာ** နာမ ဟောတိ။ ယော ဒုက္ခတော ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဒုက္ခတော ဒိသ္ဝာ ဒုက္ခတော ဝုဋ္ဌာတိ၊ တဿ **အပ္ပဏိဟိတာ** နာမ။ ယော အနတ္တတော ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ အနတ္တတော ဒိသ္ဝာ အနတ္တတော ဝုဋ္ဌာတိ၊ တဿ **သုညတာ** နာမ။ တတ္ထ အနိမိတ္တဝိပဿနာယ မဂ္ဂေါ အနိမိတ္တော နာမ။ အနိမိတ္တမဂ္ဂသမင်္ဂိဿ ဖလံ အနိမိတ္တံ နာမ။ အနိမိတ္တဖလသမာပတ္တိသဟဇာတေ ဖဿေ ဖုသန္တေ အနိမိတ္တော ဖဿော ဖုသတီတိ ဝုစ္စတိ။ အပ္ပဏိဟိတသုညတေသုပိ ဧသေဝ နယော။ အာဂမနိယေန ကထိတေ ပန သုညတော ဝါ ဖဿော အနိမိတ္တော ဝါ ဖဿော အပ္ပဏိဟိတော ဝါ ဖဿောတိ ဝိကပ္ပေါ အာပဇ္ဇေယျ၊ တသ္မာ သဂုဏ္ဏေန စေဝ အာရမ္မဏေန စ ကထေတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဟိ တယော ဖဿာ ဖုသန္တီတိ သမေတိ။

ဝိဝေကနိန္နန္တိအာဒိသု နိဗ္ဗာနံ ဝိဝေကော နာမ၊ တသ္မိံ ဝိဝေကေ နိန္နံ ဩနတန္တိ **ဝိဝေကနိန္နံ**။ အညတော အာဂန္ဆာ ယေန ဝိဝေကော၊ တေန ဝက်ံ ဝိယ ဟုတ္ဝာ ဌိတန္တိ **ဝိဝေကပေါဏံ**။ ယေန ဝိဝေကော၊ တေန ပတမာနံ ဝိယ ဌိတန္တိ **ဝိဝေကပဗ္ဘာရံ**။

၄၆၅။ ဇာဒါနိ ယာ ဝေဒနာ နိရောဓေတ္ဝာ နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ၊ တာ ပုစ္ဆိသာမိတိ ပုစ္ဆန္တော **ကတိ ပနာယျ ဝေဒနာ**တိ အာဟ။ **ကာယိကံ ဝါ**တိအာဒိသု ပဉ္စဒ္ဝါရိကံ သုခံ ကာယိကံ နာမ၊ မနောဒ္ဝါရိကံ စေတသိကံ နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **သုခ**န္တိ သဘာဝနိဒ္ဒေသော။ **သာတ**န္တိ တဿေဝ မဓုရဘာဝဒီပကံ ဝေဝစနံ။ **ဝေဒယိတ**န္တိ ဝေဒယိတဘာဝဒီပကံ, သဗ္ဗဝေဒနာနံ သာဓာရဏဘဝစနံ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဒ္ဝိတိသုခါ ဝိပရိဏာမဒုက္ခာ**တိအာဒိသု သုခါယ ဝေဒနာယ အတ္ထိဘာဝေါ သုခံ၊ နတ္ထိဘာဝေါ ဒုက္ခံ။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ အတ္ထိဘာဝေါ ဒုက္ခံ၊ နတ္ထိဘာဝေါ သုခံ။ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ ဇာနနဘာဝေါ သုခံ၊ အဇာနနဘာဝေါ ဒုက္ခန္တိ အတ္ထော။

ကိံ အနုသယော အနုသေတီတိ ကတမော အနုသယော အနုသေတိ၊ အပ္ပဟီနဋ္ဌေန သယိတော ဝိယ ဟောတီတိ အနုသယပုစ္ဆံ ပုစ္ဆတိ။ **နန္ဒ ဓေါ**

အာဝုသော ဝိသာခ သဗ္ဗာယ သုခါယ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော အနုသေ-တီတိ နု သဗ္ဗာယ သုခါယ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော အနုသေတိ၊ နု သဗ္ဗာယ သုခါယ ဝေဒနာယ သော အပဟီနော၊ နု သဗ္ဗံ သုခံ ဝေဒနံ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ကိံ ပဟာတဗ္ဗန္တိ** အယံ ပဟာနပုစ္ဆာ နာမ။

ရာဂံ တေန ပဇဟတီတိ ထြေ ကေနေဝ ဗျာကရဏေန ဒွေ ပုစ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ ဇ္ဈာန ဘိက္ခု ရာဂါနုသယံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဈာနဝိက္ခမ္ဘိတံ ရာဂါနုသယံ တထာ ဝိက္ခမ္ဘိတမေဝ ကတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အနာဂါမိမဂ္ဂေန သမုဂ္ဃါတေတိ။ သော အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပဟီနောဝိ တထာ ဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာဝ ပဌမဇ္ဈာနေ နာနုသေတိ နာမ။ တေနာဟ "န တတ္ထ ရာဂါနုသယော အနုသေတီ"တိ။ **တဒါယတနန္တိ** တံ အာယတနံ၊ ပရမသာ-သဘာဝေန ပတိဋ္ဌာနဘူတံ အရဟတ္တန္တိ အတ္ထော။ **ဇ္ဈတိ အနုတ္တရေသူ**တိ ဧဝံ အနုတ္တရာ ဝိမောက္ခာတိ လဒ္ဓနာမေ အရဟတ္တေ။ **ဝိဟံ ဥပဋ္ဌာပယတော**တိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေန္တသ္သ[1]။ **ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိဟာပစ္စယာ ဒေါမနဿန္တိ** ပတ္ထနာယ ပဋ္ဌပနမူလကံ[2] ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ပနေတံ နု ပတ္ထနာယ ပဋ္ဌပနမူလကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပတ္ထေတွာ အလဘန္တဿ ပန အလာဘမူလကံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ "ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိဟာပစ္စယာ"တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဒေါမနဿံ နာမ ကေန္ဧေန အကုသလံ၊ ဇ္ဈဒံ ပန သေဝိတဗ္ဗံ ဒေါမနဿံ ဝဋ္ဋတိတိ ဝဒန္တိ။ ယောဂိနော ဟိ တေမာသိကံ ဆမာသိကံ ဝါ နဝမာသိကံ ဝါ ပဋိပဒံ ဂဏှန္တိ၊ တေသု ယော တံ တံ ပဋိပဒံ ဂဟေတွာ အန္တောကာလပရိစ္ဆေဒေယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိသာမီတိ ဃဋ္ဋေန္တော ဝါယမန္တော နု သက္ကောတိ ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလေန ပါပုဏိတုံ၊ တဿ ဗလဝဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အာဋ္ဌကဝါသိ-မဟာဖုဿဒေဝတ္ထေရဿ[3] ဝိယ အဿုမောရာ ပဝတ္တန္တိ။ ထေရော ကိရ ကေနဝိသတိဝဿာနိ ဂတပစ္စာဂတဝတ္တံ ပူရေသိ၊ တဿ "ဇ္ဈမသ္မိံ ဝါရေ အရဟတ္တံ ဂဏှိဿာမိ၊ ဇ္ဈမသ္မိံ ဝါရေ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ ပဝါရေဿာမိ"တိ မာနသံ ဗန္ဓိတ္ဝာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တဿေဝ ကေနဝိသတိဝဿာနိ အတိက္ကန္တာနိ၊ ပဝါရဏာဒိဝသေ အာဂတေ ထေရဿ အဿုပါတေန မုတ္တဒိဝသော နာမ နာဟောသိ၊ ဝိသတိမေ ပန ဝသေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

၁-ဋ္ဌပေန္တဿ (သီ၊ သျာ) ၂-ဋ္ဌပနမူလကံ (သီ၊ သျာ၊ က)

၃-....မဟာဖုဿတ္ထေရဿ (သီ)၊ ....မဟာပုဿတ္ထေရဿ (သျာ)

ပဋိဃံ တေန ပဇဟတီတိ ဧတ္ထ ဒေါမနဿေနေဝ ပဋိဃံ ပဇဟတိ။ န ဟိ ပဋိဃေနေဝ ပဋိဃပ္ပဟာနံ, န ဒေါမနဿေန ဝါ ဒေါမနဿပ္ပဟာနံ နာမ အတ္ထိ။ အယံ ပန ဘိက္ခု တေမာသိကာဒီသု အညတရံ ပဋိပဒံ ဂဟေတ္ဝာ ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ "ပဿ ဘိက္ခု၊ ကိံ တုယ္ဟံ သီလေန ဟီနဋ္ဌာနံ အတ္ထိ၊ ဥဒါဟု ဝီရိယေန၊ ဥဒါဟု ပညာယ၊ နနု တေ သီလံ သုပရိသုဒ္ဓံ ဝီရိယံ သုပဂ္ဂဟိတံ ပညာ သူရာ ဟုတ္ဝာ ဝဟတီ"တိ။ သော ဧဝံ ပဋိသဉ္ဇိက္ခိတ္ဝာ "န ဒါနိ ပုန ဣမဿ ဒေါမနဿဿ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ ဒဿာမီ"တိ ဝီရိယံ ဒဋ္ဌံ[၂] ကတ္ဝာ အန္တောတေမာသေ ဝါ အန္တောဆမာသေ ဝါ အန္တောနဝမာသေ ဝါ အနာဂါမိမဂ္ဂေန တံ သမုဂ္ဃါတေတိ၊ ဣမိနာ ပရိယာယေန ပဋိဃေနေဝ ပဋိဃံ, ဒေါမနဿေနေဝ ဒေါမနဿံ ပဇဟတိ နာမ။

န တတ္ထ ပဋိဃာနုသယော အနုသေတီတိ ဧတ္ထ ဝေရူပေ ဒေါမနဿေ ပဋိဃာနုသယော နာနုသေတိ၊ န တံ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပဟီနောဝ တတ္ထ ပဋိဃာနုသယောတိ အတ္ထော။ **အဝိဇ္ဇံ တေန ပဇဟတီ**တိ ဣဓ ဘိက္ခု အဝိဇ္ဇာနုသယံ ဝိက္ခမ္ဘေတ္ဝာ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဈာနဝိက္ခမ္ဘိတံ အဝိဇ္ဇာနုသယံ တထာ ဝိက္ခမ္ဘိတမေဝ ကတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဍေတ္ဝာ အရဟတ္တမဂ္ဂေန သမုဂ္ဃါတေတိ၊ သော အရဟတ္တမဂ္ဂေန ပဟီနောပိ တထာ ဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာဝ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ နာနုသေတိ နာမ။ တေနာဟ "န တတ္ထ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတီ"တိ။

၄၆၆။ ဣဒါနိ ပဋိဘာဂပုစ္ဆံ ပုစ္ဆန္တော **သုခါယ ပနာယျေ**တိအာဒိမာဟ။ တဿ ဝိဿဇ္ဇနေ ယသ္မာ သုခဿ ဒုက္ခံ, ဒုက္ခဿ စ သုခံ ပစ္စနီကံ၊ တသ္မာ ဒ္ဒီသု ဝေဒနာသု ဝိသဘာဂပဋိဘာဂေါ ကထိတော။ ဥပေက္ခာ ပန အန္ဓကာရာ အဝိဘူတာ ဒုဒ္ဒီပနာ၊ အဝိဇ္ဇာပိ တာဒိသာဝါတိ တေနေတ္ထ သဘာဂပဋိဘာဂေါ ကထိတော။ ယတ္တကေသု ပန ဌာနေသု အဝိဇ္ဇာ တမံ ကရောတိ၊ တတ္တကေသု ဝိဇ္ဇာ တမံ ဝိနောဒေတီတိ ဝိသဘာဂပဋိဘာဂေါ ကထိတော။ **အဝိဇ္ဇာယ ခေါ အာဝုသော**တိ ဧတ္ထ ဥဘောပေတေ ဓမ္မာ အနာသဝါ လောကုတ္တရာတိ သဘာဂပဋိဘာဂေါဝ ကထိတော။ **ဝိမုတ္တိယာ ခေါ အာဝုသော**တိ ဧတ္ထ အနာသဝဋ္ဌေန လောကုတ္တရဋ္ဌေန အဗျာကတဋ္ဌေန စ သဘာဂပဋိဘာဂေါဝ ကထိတော။ **အစ္စယာသီ**တိ ဧတ္ထ ပဉ္ဇံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ဂတောသီတိ အတ္ထော။ **နာသက္ခိ ပဥ္ဉာနံ ပရိယန္တံ ဂဟေတု**န္တိ ပဥ္ဉာနံ ပရိစ္ဆေဒပမာဏံ ဂဟေတုံ နာသက္ခိ၊ အပ္ပဋိဘာဂဓမ္မဿ ပဋိဘာဂံ ပုစ္ဆိ၊ နိဗ္ဗာနံ နာမေတံ

၁-နာပိ (သျာ၊က) ၂-ဂါဋ္ဌံ (သျာ၊က)

အပ္ပဋိဘာဂံ၊ နသက္ကာ နီလံ ဝါ ပီတကံ ဝါတိ ကေနစိ မမ္မေန သဒ္ဓိံ ပဋိဘာဂံ ကတ္ဟာ ဒသေတုံ၊ တဉ္ဇ တွံ ဧမိနာ အဓိပ္ပါယေန ပုစ္ဆသီတိ အတ္ထော။

တ္တောဝတာ စာယံ ဥပါသကော ယထာ နာမ သတ္တမေ[၁] ဃရေ သလာက-ဘတ္တံ လဘိတ္ဟာ ဂတော ဘိက္ခု သတ္တ ဃရာနိ အတိက္ကမ္မ အဋ္ဌမဿ ဒ္ဓါရေ ဌိတော သဗ္ဗာနိပိ သတ္တ ဂေဟာနိ ဝိရဒ္ဓေါဝ နအညာသိ၊ ဧဝမေဝံ အပ္ပဋိ-ဘာဂမ္မေဿ ပဋိဘာဂံ ပုစ္ဆန္တော သဗ္ဗာသုပိ သတ္တသု သပ္ပဋိဘာဂပုစ္ဆာသု ဝိရဒ္ဓေါဝ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **နိဗ္ဗာနောဂဓ**န္တိ နိဗ္ဗာနဗ္ဘန္တရံ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌံ။ **နိဗ္ဗာနပရာယန**န္တိ နိဗ္ဗာနံ ပရံ အယနမဿ ပရာ ဂတိ၊ နတတော ပရံ ဂစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ နိဗ္ဗာနံ ပရိယောသာနံ အဝသာနံ အဿာတိ **နိဗ္ဗာနပရိယောသာနံ**။

၄၆၇။ **ပဏ္ဍိတာ**တိ ပဏ္ဍိစ္စေန သမန္နာဂတာ၊ ဓာတုကုသလာ အာယတန-ကုသလာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလာ ဌာနာဌာနကုသလာတိ အတ္ထော။ **မဟာ-ပညာ**တိ မဟန္တေ အတ္ထေ မဟန္တေ ဓမ္မေ မဟန္တာ[၂] နိရုတ္တိယော မဟန္တာနိ ပဋိဘာနာနိ ပရိဂ္ဂဏ္ဍနသမတ္ထာယ ပညာယ သမန္နာဂတာ။ **ယထာ တံ ဓမ္မဒိန္နာယာ**တိ ယထာ ဓမ္မဒိန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ ဗျာကတံ၊ အဟမ္ပိ တံ ဧဝမေဝံ ဗျာကရေယျန္တိ။ တ္တောဝတာ စ ပန အယံ သုတ္တန္တော ဇိနဘာသိတော နာမ ဇာတော၊ နသာဝကဘာသိတော။ ယထာ ဟိ ရာဇယုတ္တေဟိ လိခိတံ ပဏ္ဍံ ယာဝ ရာဇမုဒ္ဒိကာယ နလဉ္ဇိတံ ဟောတိ၊ နတာဝ ရာဇပဏ္ဍန္တိ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ၊ လဉ္ဇိတမတ္တံ ပန ရာဇပဏ္ဍံ နာမ ဟောတိ၊ တထာ "အဟမ္ပိ တံ ဧဝမေဝ ဗျာကရေယျ"န္တိ ဧမာယ ဇိနဝစနမုဒ္ဒိကာယ လဉ္ဇိတတ္တာ အယံ သုတ္တန္တော အာဟစ္စဝစနေန ဇိနဘာသိတော နာမ ဇာတော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

စူဋ္ဌဝေဒလ္လသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-စူဋ္ဌမ္မသမာဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၆၈။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ စူဋ္ဌမ္မသမာဒါနသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဓမ္မသမာဒါနာနီ**တိ ဓမ္မောတိ ဂဟိတဂဟဏာနိ။ **ပစ္စုပ္ပန္နသုခ**န္တိ ပစ္စုပ္ပန္နေ သုခံ၊ အာယူဟနက္ခဏေ

၁–သတ္တ (က) ၂–မဟန္တီ (သီ)

သုခံ သုကရံ သုခေန သက္ကာ ပူရေတုံ။ **အာယတိ ဒုက္ခဝိပါကန္တိ** အနာဂတေ ဝိပါကကာလေ ဒုက္ခဝိပါကံ။ ဣမိနာ ဥပါယေန သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၆၉။ **နတ္ထိ ကာမေသု ဒေါသော**တိ ဝတ္ထုကာမေသုပိ ကိလေသကာမေသုပိ ဒေါသော နတ္ထိ။ **ပါတဗ္ယတံ အာပဇ္ဇန္တီ**တိ တေ ဝတ္ထုကာမေသု ကိလေသကာမေန ပါတဗ္ယတံ ဝိဝိတဗ္ဗတံ၊ ယထာရုစိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇန္တီတိ အတ္ထော။ **မောဠ္ဟဓမ္မာ**[1]**ဟီ**တိ မောဠ္ဟံ[2] ကတ္တာ ဗဒ္ဓကေသာဟိ။ **ပရိဗ္ဗာဇကာဟီ**တိ တာပသပရိဗ္ဗာဇကာဟိ။ **ဧဝမာဟံသူ**တိ ဧဝံ ဝဒန္တိ။ **ပရိညံ ပညပေန္တီ**တိ ပဟာနံ သမတိက္ကမံ ပညပေန္တိ။ **မာလုဝါသိပါဠိကာ**တိ ဒိဃသက္ကာနံ မာလုဝါပက္ကံ။ **ဖလေယျာ**တိ အာတပေန သုသိတ္စာ ဘိဇ္ဇေယျ။ **သာလမူလေ**တိ သာလရုက္ခဿ သမီပေ။ **သန္တာသံ အာပဇ္ဇေယျာ**တိ ကဿာ အာပဇ္ဇတိ? ဘဝနဝိနာသဘယာ။ ရုက္ခမူလေ ပတိတမာလုဝါဗီဇတော ဟိ လတာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္စာ ရုက္ခံ အဘိရုဟတိ၊ သာ မဟာပတ္တာ စေဝ ဟောတိ ဗဟုပတ္တာ စ၊ ကောဋ္ဌာရုပတ္တသဒိသေဟိ ပတ္တေဟိ သမန္နာဂတာ၊ အထ တံ ရုက္ခံ မူလတော ပဋ္ဌာယ ဝိနန္ဓမာနာ သဗ္ဗဝိဋပါနိ သဉ္ဆာဒေတ္စာ[3] မဟန္တံ ဘာရံ ဇနေတ္စာ တိဋ္ဌတိ၊ သာ ဝါတေ ဝါ ဝါယန္တေ ဒေဝေ ဝါ ဝဿန္တေ ဩဃနံ ဇနေတ္စာ တဿ ရုက္ခဿ သဗ္ဗသာခါပသာခံ ဘဉ္ဇတိ၊ ဘူမိယံ နိပါတေတိ၊ တတော တသ္မိံ ရုက္ခေ ပတိဋ္ဌိတဝိမာနံ[4] ဘိဇ္ဇတိ နဿတိ။ ဣတိ သာ ဘဝနဝိနာသဘယာ သန္တာသံ အာပဇ္ဇတိ။

အာရုမဒေဝတာတိ တတ္ထ တတ္ထ ပုပ္ဖိရာမဖလာရာမေသု အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ။ **ဝနဒေဝတာ**တိ အန္ဓဝနသုဘဂဝနာဒီသု ဝနေသု အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ။ **ရုက္ခဒေဝတာ**တိ အဘိလက္ခိတေသု နဋ္ဌရုပ်စိမန္ဒာဒီသု ရုက္ခေသု အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ။ **ဩသဓိတိဏဝနပ္ပတိသ္စာ**တိ ဟရိတကီအာမလကီအာဒီသု ဩသဓိသု တာလနာဠိကေရာဒီသု တိဏေသု ဝနဇေဋ္ဌကေသု စ ဝနပ္ပတိရုက္ခေသု အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ။ **ဝနကမ္မိကာ**တိ ဝနေ ကသနလာယနဒါရုအာဟရဏဂေါရက္ခာဒီသု ကေနစိဒေဝ ကမ္မေန ဝါ ဝိစရကမနုဿာ။ **ဥဒ္ဓရေယျု**[5]န္တိ ခါဒေယျုံ။ **ဝိလမ္မိ**နီတိ ဝါတေန ပဟတပဟတဋ္ဌာနေသု ကေဋိံ ကရောန္တိ ဝိယ ဝိလမ္ဗန္တိ။ **သုခေါဒကမိဿာ**တိ ဧဝရူပါယ မာလုဝါလတာယ သမ္ဖဿော ဝိ သုခေါ၊ ဒဿနမ္ပိ သုခံ၊ အယံ မေ ဒါရကာနံ အာပါနမဏ္ဍလံ ဘဝိဿတိ၊ ကီဠာဘူမိ ဘဝိဿတိ၊

၁-မောဠိ ဝိယ က်တ္စာ (သီ) ၂-သဉ္ဆရိတ္စာ (က) ၃-ပတိတေ ဝိမာနံ (သျာ၊က)

ဒုတိယံ မေ ဝိမာနံ ပဋိလဒ္ဓန္တိ လတာယ ဒဿနေပိ သမ္ဖဿေပိ သောမနဿ-ဇာတာ ဧဝမာဟ။

ဝိဋ္ဌဘိ[၁] **ကရေယျာ**တိ သာခါနံ ဥပရိ ဆတ္တာကာရေန တိဋ္ဌေယျ။ **ဩဃနံ ဇနေယျာ**တိ ဟေဋ္ဌာ ဃနံ ဇနေယျ၊ ဥပရိ အာရုယှ သကလံ ရုက္ခံ ပလိဝေဋ္ဌေတွာ ပုန ဟေဋ္ဌာ ဘဿမာနာ ဘူမိံ ဂဏ္ဍေယျာတိ အတ္ထော။ **ပဒါလေယျာ**တိ ဧဝံ ဩဃနံ ကတွာ ပုန တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ မူလာ ဩတိဏ္ဏသာခါဟိ အဘိရုဟမာနာ သဗ္ဗသာခါ ပလိဝေဋ္ဌေန္တီ မတ္ထကံ ပတွာ တေနေဝ နိယာမေန ပုန ဩရောဟိတွာ စ အဘိရုဟိတွာ စ သကလရုက္ခံ သံသိဗ္ဗိတွာ အဏ္ဍောတ္ထ-ရန္တီ သဗ္ဗသာခါ ဟေဋ္ဌာ ကတွာ သယံ ဥပရိ ဌတွာ ဝါတေ ဝါ ဝါယန္တေ ဒေဝေ ဝါ ဝဿန္တေ ပဒါလေယျ၊ ဘိန္ဒေယျာတိ အတ္ထော။ ခါဏုမတ္တမေဝ တိဋ္ဌေယျ၊ တတ္ထ ယံ သာခဋ္ဌကဝိမာနံ ဟောတိ၊ တံ သာခါသု ဘိဇ္ဇမာနာသု တတ္ထ တတ္ထေဝ ဘိဇ္ဇိတွာ သဗ္ဗသာခါသု ဘိန္နာသု သဗ္ဗံ ဘိဇ္ဇတိ။ ရုက္ခဋ္ဌကဝိမာနံ ပန ယာဝ ရုက္ခဿ မူလမတ္တမ္ပိ တိဋ္ဌတိ၊ တာဝ န နဿတိ၊ ဣဒံ ပန ဝိမာနံ သာခဋ္ဌကံ၊ တသ္မာ သဗ္ဗသာခါသု သံဘိဇ္ဇမာနာသု ဘိဇ္ဇိတ္ထ၊ ဒေဝတာ ပုတ္တကေ ဂဟေတွာ ခါဏုကေ ဌိတာ ပရိဒေဝိတုံ အာရဒ္ဓါ။

၄၇၁။ **တိဗ္ဗရာဂဇာတိကော**တိ ဗဟလရာဂသဘာဝေါ။ **ရာဂဇံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတီ**တိ တိဗ္ဗရာဂဇာတိကတ္တာ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌေ အာရမ္မဏေ နိမိတ္တံ ဂဏ္ဍာတိ၊ အထဿ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ဒဏ္ဍကမ္မံ အာဏာပေန္တိ၊ သော အဘိက္ခဏံ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကရောန္တော ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ နတ္ထေဝ ဝိတိက္ကမံ ကရောတိ။ **တိဗ္ဗဒေါသဇာတိကော**တိ အပ္ပမတ္တိကေနေဝ ကုပ္ပတိ၊ ဒဟရသာမဏေရေဟိ သဒ္ဓိံ ဟတ္ထပရာမာသာဒီနိ ကရောန္တောဝ ကထေတိ၊ သောပိ ဒဏ္ဍကမ္မပစ္စယာ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ မောဟဇာတိကော ပန ဣဓ ကတံ ဝါ ကတတော အကတံ ဝါ အကတတော န သလ္လက္ခေတိ၊ တာနိ တာနိ ကိစ္စာနိ ဝိရာဓေတိ၊ သောပိ ဒဏ္ဍကမ္မပစ္စယာ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။

၄၇၂။ **န တိဗ္ဗရာဂဇာတိကော**တိအာဒီနိ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ ကောစိ တိဗ္ဗရာဂါဒိဇာတိကော ဟောတိ၊ ကောစိ န တိဗ္ဗ-ရာဂါဒိဇာတိကော? ကမ္မနိယာမေန။ ယဿ ဟိ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ လောဘော ဗလဝါ ဟောတိ၊ အလောဘော မန္ဒော၊ အဒေါသာမောဟာ ဗလဝန္တော၊

၁-ဝိဋ္ဌပိံ (သီ)၊ ဝိဋ္ဌပံ (သျာ)

ဒေါသမောဟာ မန္ဒာ၊ တဿ မန္ဒော အလောဘော လောဘံ ပရိယာဒါတုံ သက္ကောတိ၊ အဒေါသာမောဟာ ပန ဗလဝန္တော ဒေါသမောဟေ ပရိယာဒါတုံ သက္ကောန္တိ။ တသ္မာ သော တေန ကမ္မေန ဒိန္နပဋိသန္ဓိဝသေန နိဗ္ဗတ္တော လုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သုခသီလော အက္ကောဓနော ပညဝါ ဝဇိရူပမ-ဉာဏော။ (၁)

ယဿ ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ လောဘဒေါသာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ အလောဘာဒေါသာ မန္ဒာ၊ အမောဟော ဗလဝါ၊ မောဟော မန္ဒော၊ သော ပုရိမနယေနေဝ လုဒ္ဓေါ စေဝ ဟောတိ ဒုဋ္ဌော စ၊ ပညဝါ ပန ဟောတိ ဝဇိရူပမဉာဏော ဒတ္တာဘယတ္ထေရော ဝိယ။ (၂)

ယဿ[1] ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ လောဘာဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ ဇုတရေ မန္ဒာ၊ သော ပုရိမနယေနေဝ လုဒ္ဓေါ စေဝ ဟောတိ ဒန္ဓော စ၊ သုခသီလကော[2] ပန ဟောတိ အက္ကောဓနော။ (၃)

တထာ ယဿ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ တယောပိ လောဘဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ အလောဘာဒယော မန္ဒာ၊ သော ပုရိမနယေနေဝ လုဒ္ဓေါ စေဝ ဟောတိ ဒုဋ္ဌော စ မူဠ္ဟော စ။ (၄)

ယဿ ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ အလောဘဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ ဇုတရေ မန္ဒာ၊ သော ပုရိမနယေနေဝ အပ္ပကိလေသော ဟောတိ၊ ဒိဗ္ဗာရမ္မဏမ္ပိ ဒိဿာ နိစ္စလော၊ ဒုဋ္ဌော ပန ဟောတိ ဒန္ဓပညော စ။ (၁)

ယဿ ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ အလောဘာဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ ဇုတရေ မန္ဒာ၊ သော ပုရိမနယေနေဝ အလုဒ္ဓေါ စေဝ ဟောတိ သုခသီလကော စ၊ မူဠ္ဟော[3] ပန ဟောတိ။ (၂)

တထာ ယဿ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ အလောဘဒေါသာမောဟာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ ဇုတရေ မန္ဒာ၊ သော ပုရိမနယေနေဝ အလုဒ္ဓေါ စေဝ ဟောတိ ပညဝါ စ၊ ဒုဋ္ဌော ပန ဟောတိ ကောဓနော။ (၃)

၁-ယဿ (သီ) ဇုမသ္မိံယေဝ ဌာနေ။

၂-သီလကော (သီ) ၃-ဒန္ဓော (သီ) အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၃၀၉-ပိဋ္ဌေဝိ။

ယသ ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ တယောပိ အလောဘာဒယော ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ လောဘာဒယော မန္ဒာ၊ သော မဟာသံဃရက္ခိတတ္ထေရော ဝိယ အလုဒ္ဓေါ အဒုဋ္ဌော ပညဝါ စ ဟောတိ။ (၄)

သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
စူဋ္ဌခမ္မသမာဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-မဟာခမ္မသမာဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၇၃။ **ဝေံ မေ သုတန္တိ** မဟာခမ္မသမာဒါနသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဝေံကာမာ**တိ ဝေံဣစ္ဆာ။ **ဝေံဆန္ဒာ**တိ ဝေံအဇ္ဈာသယာ။ **ဝေံအဓိပ္ပါယာ**တိ ဝေံလဒ္ဓိကာ။ **တတြာ**တိ တသ္မိံ အနိဋ္ဌဝဒုနေ စေဝ ဣဋ္ဌပရိဟာနေ စ။ **ဘဂဝံမူလကာ**တိ ဘဂဝါ မူလံ ဧတေသန္တိ ဘဂဝံမူလကာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဣမေ ဘန္တေ အမှာကံ ခမ္မာ ပုဗ္ဗေ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဥပ္ပါဒိတာ၊ တသ္မိံ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣမေ ခမ္မေ ဥပ္ပါဒေတုံ သမတ္ထော နာမ နာဟောသိ၊ ဘဂဝတာ ပန နော ဣမေ ခမ္မာ ဥပ္ပါဒိတာ။ ဘဂဝန္တံ ဟိ နိဿာယ မယံ ဣမေ ခမ္မေ အာဇာနာမ ပဋိဝိဇ္ဈာမာတိ ဧဝံ ဘဂဝံမူလကာ နော ဘန္တေ ခမ္မာတိ။ **ဘဂဝံနေတ္တိကာ**တိ ဘဂဝါ ဟိ ခမ္မာနံ နေတာ ဝိနေတာ အနုနေတာတိ။ ယထာသဘာဝတော ပါဋိဧက္ကံ ပါဋိဧက္ကံ နာမံ ဂဟေဘွာ ဒဿိဘာ ခမ္မာ ဘဂဝံနေတ္တိကာ နာမ ဟောန္တိ။ **ဘဂဝံပဋိသရဏာ**တိ စတုဘူမကာ ခမ္မာ သဗ္ဗညုတညာဏဿ အာပါထံ အာဂစ္ဆမာနာ ဘဂဝတိ ပဋိသရန္တိ နာမာတိ ဘဂဝံပဋိသရဏာ။ ပဋိသရန္တီတိ ဩသရန္တိ သမောသရန္တိ။ အပိစ မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ နိသိန္နဿ ဘဂဝတော ပဋိဝေဓဝသေန ဖဿော အာဂစ္ဆတိ၊ အဟံ ဘဂဝါ ကိန္နာမောတိ? တွံ ဖုသနဋ္ဌေန ဖဿော နာမ။ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရာ၊ ဝိညာဏံ အာဂစ္ဆတိ။ အဟံ ဘဂဝါ ကိန္နာမန္တိ? တွံ ဝိဇာနနဋ္ဌေန ဝိညာဏံ နာမာတိ ဧဝံ စတုဘူမကခမ္မာနံ ယထာသဘာဝတော ပါဋိဧက္ကံ ပါဋိဧက္ကံ နာမံ ဂဏ္ဍန္တော ဘဂဝါ ခမ္မေ ပဋိသရတီတိပိ ဘဂဝံ-ပဋိသရဏာ။ **ဘဂဝန္တညေဝ ပဋိဘာတူ**တိ ဘဂဝတောယေဝ ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော ဥပဋ္ဌာတု၊ တုမှေယေဝ နော ကထေတွာ ဒေထာတိ အတ္ထော။

၄၇၄။ **သေဝိတဗ္ဗေ**တိ နိဿယိတဗ္ဗေ။ **ဘဇိတဗ္ဗေ**တိ ဥပဂန္တဗ္ဗေ။ **ယထာ တံ အဝိဒ္ဒသုနော**တိ ယထာ အဝိဒုနော ဗာလဿ အန္ဓပုထုဇ္ဇနဿ။ **ယထာ တံ ဝိဒ္ဒသုနော**တိ ယထာ ဝိဒုနော မေဓာဝိနော ပဏ္ဍိတဿ။

၄၇၅။ **အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မသမာဒါန**န္တိ ပုရိမသုတ္တေ ဥပ္ပဋိပါဋိအာကာ-ရေန မာတိကာ ဌပိတာ၊ ဣဓ ပန ယထာဓမ္မရသေနေဝ သတ္ထာ မာတိကံ ဌပေသိ။ တတ္ထ **ဓမ္မသမာဒါန**န္တိ ပါဏာတိပါတာဒီနံ ဓမ္မာနံ ဂဟဏံ။

၄၇၆။ **အဝိဇ္ဇာဂတော**တိ အဝိဇ္ဇာယ သမန္နာဂတော။

၄၇၇။ **ဝိဇ္ဇာဂတော**တိ ဝိဇ္ဇာယ သမန္နာဂတော ပညဝါ။

၄၇၈။ **သဟာပိ ဒုက္ခေနာ**တိ ဧတ္ထ မိစ္ဆာစာရော အဘိဇ္ဈာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ ဣမေ တာဝ တယော ပုဗ္ဗစေတနာယ စ အပရစေတနာယ စာတိ ဒ္ဝိန္နံ စေတနာနံ ဝသေန ဒုက္ခဝေဒနာ ဟောန္တိ။ သန္နိဋ္ဌာပကစေတနာ ပန သုခသမ္ပယုတ္တာ ဝါ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တာ ဝါ ဟောတိ။ သေသာ ပါဏာတိ-ပါတာဒယော သတ္တ တိဿန္နမ္ပိ စေတနာနံ ဝသေန ဒုက္ခဝေဒနာ ဟောန္တိ၊ ဣဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ ဒေါမနဿေနာ"တိ။ ဒေါမနဿမေဝ စေတ္ထ ဒုက္ခန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပရိယေဋ္ဌိံ ဝါ အာပဇ္ဇန္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂါပရဘာဂေသု ကာယိကံ ဒုက္ခမ္ပိ ဝဋ္ဌတိယေဝ။

၄၇၉။ **သဟာပိ သုခေနာ**တိ ဧတ္ထ ပါဏာတိပါတော ဖရုသဝါစာ ဗျာပါဒေါတိ ဣမေ တာဝ တယော ပုဗ္ဗစေတနာယ စ အပရစေတနာယ စာတိ ဒ္ဝိန္နံ စေတနာနံ ဝသေန သုခဝေဒနာ ဟောန္တိ။ သန္နိဋ္ဌာပကစေတနာ ပန ဒုက္ခသမ္ပယုတ္တာဝ ဟောတိ။ သေသာ သတ္တ တိဿန္နမ္ပိ စေတနာနံ ဝသေန သုခဝေဒနာ ဟောန္တိယေဝ။ **သဟာပိ သောမနဿေနာ**တိ သောမနဿမေဝ စေတ္ထ သုခန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗသမင်္ဂိနော ဝါ ပုဗ္ဗဘာဂါပရဘာဂေသု ကာယိကံ သုခမ္ပိ ဝဋ္ဌတိယေဝ။

၄၈၀။ တတိယဓမ္မသမာဒါနေ ဣဓေကစ္စော မစ္ဆဗန္ဓော ဝါ ဟောတိ မာဂဝိကော ဝါ၊ ပါဏုပဃာတံယေဝ နိဿာယ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ။ တဿ ဂရုဋ္ဌာနိယော ဘိက္ခု အကာမကဿေဝ ပါဏာတိပါတေ အာဒီနဝံ, ပါဏာတိ-ပါတဝိရတိယာ စ အာနိသံသံ ကထေတ္ဝာ သိက္ခာပဒံ ဒေတိ။ သော ဂဏ္ဍန္တောပိ ဒုက္ခိတော ဒေါမနဿိတောဝ ဟုတ္ဝာ ဂဏ္ဍာတိ။ အပရဘာဂေ ကတိပါဟံ

ဝိတိနာမေတ္ဆာ ရက္ခိတုံ အသက္ကောန္တောပိ ဒုက္ခိတောဝ ဟောတိ၊ တဿ ပုဗ္ဗာပရစေတနာ ဒုက္ခသဟဂတာဝ ဟောန္တိ။ သန္ဓိဌာပကစေတနာ ပန သုခသဟဂတာ ဝါ ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဝါတိ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ ပုဗ္ဗဘာဂါပရဘာဂစေတနာဝ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ "သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ ဒေါမနဿေနာ"တိ။ ဒေါမနဿမေဝ စေတ္ထ ဒုက္ခန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄၈၁။ စတုတ္ထမေ္ဃသမာဒါနေ ဒသသုပိ ပဒေသု တိဿောပိ ပုဗ္ဗဘာဂါ-ပရဘာဂသန္ဓိဌာပကစေတနာ သုခသမ္ပယုတ္တာ ဟောန္တိယေဝ၊ တံ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ "သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနဿေနာ"တိ။ သောမနဿမေဝ စေတ္ထ သုခန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄၈၂။ **တိတ္တကာလာဗူ**တိ[၁] တိတ္တကရသအလာဗု[၂]။ **ဝိသေန သံသဋ္ဌော**တိ ဟလာဟလဝိသေန သမ္ပယုတ္တော မိဿိတော လုဋ္ဌိတော။ **နစ္ဆာဒေဿတီ**တိ န ရစ္စိဿတိ န တုဋ္ဌိံ ကရိဿတိ။ **နိဂစ္ဆသီ**တိ ဂမိဿသိ[၃]။ **အပ္ပဋိသခ်ါယ ပိဝေယျာ**တိ တံ အပ္ပစ္စဝေက္ခိတ္ဆာ ပိဝေယျ။

၄၈၃။ **အာပါနီယကံသော**တိ အာပါနီယဿ မဓုရပါနကဿ ဘရိတ-ကံသော။ **ဝဏ္ဏသမ္ပန္ဓော**တိ ပါနကဝဏ္ဏာဒီဟိ သမ္ပန္ဓဝဏ္ဏော၊ ကံသေ ပက္ခိတ္တ-ပါနကဝသေန ပါနကကံသောပိ ဧဝံ ဝုတ္တော။ **ဆာဒေဿတီ**တိ တဋ္ဌိ ဟလာ-ဟလဝိသံ ယတ္ထ ယတ္ထ ပက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ တဿ တဿေဝ ရသံ ဒေတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဆာဒေဿတီ"တိ။

၄၈၄။ **ပူတိမုတ္တန္တိ** မုတ္တမေဝ။ ယထာ ဟိ မနုဿဘာဝေါ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ပူတိကာယောတ္ဆေဝ၊ တဒဟုဇာတာပိ ဂလောစိလတာ ပူတိလတာတ္ဆေဝ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ တခ်ဏံ ဂဟိတံ တရုဏမ္ပိ မုတ္တံ ပူတိမုတ္တမေဝ။ **နာနာဘေသဇ္ဇေ-ဟီ**တိ ဟရီတကာမလကာဒီဟိ နာနောသဓေဟိ။ **သုခီ အဿာ**တိ အရောဂေါ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော သုခီ ဘဝေယျ။

၄၈၅။ **ဒမိ စ မဓု စာ**တိ သုပရိသုဒ္ဓံ ဒမိ စ သုမဓုရံ မဓု စ။ **ကေဏ္ဏံ သံသဋ္ဌန္တိ** ဧကတော ကတ္ဆာ မိဿိတံ အာလုဋ္ဌိတံ။ **တဿ တန္တိ** တဿ တံ စတုမဓုရဘေသဇ္ဇံ ပိဝတော ရုစ္စေယျ၊ ဣဒံ စ ယံ ဘဂန္ဒရသံသဋ္ဌံ လောဟိတံ ပက္ခန္ဒတိ၊ န တဿ ဘေသဇ္ဇံ၊ အာဟာရံ ထမ္ဘေတ္ဆာ[၄] မဂ္ဂံ အဝလဉ္ဇံ[၅] ကရောတိ။

၁-တိတ္တကာလာပူတိ (သီ) ၂-တိတ္တကော အလာဗု (သီ၊ သျာ)
၃-နိဂမိဿသိ (က) ၄-ဝိက္ခမ္ဘေတ္ဆာ (က) ၅-ဝလဉ္ဇနံ (သျာ၊ က)

ယံ ပန ပိတ္တသံသဋ္ဌံ လောဟိတံ၊ တဿေတံ ဘေသဇ္ဇံ သီတလကိရိယာယ ပရိယတ္တဘူတံ။

၄၈၆။ **ဝိဒ္ဓေ**တိ ဥဗ္ဗိဒ္ဓေ၊ မေဃဝိဂမေန ဒူရီဘူတေတိ အတ္ထော။ **ဝိဂတ-ဝလာဟကေ**တိ အပဂတမေဃေ၊ **ဒေဝေ**တိ အာကာသေ။ **အာကာသဂတံ တမဂတန္တိ** အာကာသဂတံ တမံ။ **ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏပရပ္ပဝါဒေ**တိ ပုထူနံ သမဏဗြာဟ္မဏသဓ်ါတာနံ ပရေသံ ဝါဒေ[၁]။ **အဘိဝိဟစ္စာ**တိ အဘိဟန္ဒ္ဒာ။ **ဘာသတေ စ တပတေ စ ဝိရောစတေ စာ**တိ သရဒကာလေ မဇ္ဈန္ဒိကသမယေ အာဒိစ္စောဝ ဩဘာသံ မုဥ္ဇတိ တပတိ ဝိဇ္ဇောတတီတိ။

ဣဒံ ပန သုတ္တံ ဒေဝတာနံ အတိဝိယ ပိယံ မနာပံ။ တတြိဒံ ဝတ္ထု—ဒက္ခိဏ-ဒိသာယံ ကိရ ဟတ္ထိဘောဂဇနပဒေ သင်္ဂရပိဟာရော နာမ[၂] အတ္ထိ၊ တဿ ဘောဇနသာလဒ္ဒါရေ သင်္ဂရရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ ရတ္တိဘာဂေ ဧကဿ ဒဟရဿ သရဘညဝသေန ဣဒံ သုတ္တံ ဩသာရေန္တဿ သုတ္ဝာ သာဓုကာရံ အဒါသိ။ ဒဟရော ကိံ ဧသောတိ အာဟ။ အဟံ ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာတိ။ ကသ္မိံ ဒေဝတေ ပသန္နာသိ၊ ကိံ သဒ္ဒေ၊ ဥဒါဟု သုတ္တေတိ။ သဒ္ဒေါ နာမ ဘန္တေ ယဿ ကဿစိ ဟောတိယေဝ၊ သုတ္တေ ပသန္နာမှိ။ သတ္ထာရာ ဇေတဝနေ နိသီဒိတ္ဝာ ကထိတဒိဝသေ စ အဇ္ဇ စ ဧကဗျဥ္ဇနေပိ နာနံ နတ္ထီတိ[၃]။ အဿောသိ တ္ဝံ ဒေဝတေ သတ္ထာရာ ကထိတဒိဝသေတိ။ အာမ ဘန္တေ။ ကတ္ထ ဌိတာ အဿောသီတိ။ ဇေတဝနံ ဘန္တေ ဂတာမှိ၊ မဟေသက္ခာသု ပန ဒေဝတာသု အာဂစ္ဆန္တီသု တတ္ထ ဩကာသံ အလဘိတ္ဝာ ဣဓေဝ ဌတ္ဝာ အဿောသိန္တိ။ ဧတ္ထ ဌိတာယ သက္ကာ သတ္ထု သဒ္ဒေါ သောတုန္တိ။ တ္ဝံ ပန ဘန္တေ မယှံ သဒ္ဒံ သုဏသီတိ။ အာမ ဒေဝတေတိ။ ဒက္ခိဏကဏ္ဏပဿေ နိသီဒိတ္ဝာ ကထန-ကာလော ဝိယ ဘန္တေ ဟောတီတိ။ ကိံ ပန ဒေဝတေ သတ္ထု ရူပံ ပဿသီတိ။ သတ္ထာ မမေဝ ဩလောကေတီတိ မညမာနာ သဏ္ဌာတုံ နသက္ကောမိ ဘန္တေတိ။ ဝိသေသံ ပန နိဗ္ဗတ္တေတုံ အသက္ခိတ္ထ ဒေဝတေတိ။ ဒေဝတာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။ တံ ဒိဝသံ ကိရေသ ဒေဝပုတ္တော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတော။ ဧဝမိဒံ သုတ္တံ ဒေဝတာနံ ပိယံ မနာပံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ပပဥ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မဟာဓမ္မသမာဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ပဝါဒေ (က)

၂-ပင်္ဂရဝိဟာရော နာမ (သီ)၊ မင်္ဂရဝိဟာရော နာမ (သျာ) ၃-နာနတ္ထံ အဟောသိ (က)

၇-ဝိမံသကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၀၇။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဝိမံသကသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဝိမံသကေနာ**တိ တယော ဝိမံသကာ အတ္ထဝိမံသကော သမ္ဘါရဝိမံသကော သတ္ထုဝိမံသကောတိ။ တေသု "ပဏ္ဍိတာ ဟာဝုသော မနုဿာ ဝိမံသကာ"တိ ဇတ္ထ အတ္ထဝိမံသကော အာဂတော။ "ယတော ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု ဓာတုကုသလော စ ဟောတိ၊ အာယတနကုသလော စ ဟောတိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလော စ ဟောတိ၊ ဌာနာဌာနကုသလော စ ဟောတိ၊ ဇော်ဝတော ခေါ အာနန္ဒ ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခု ဝိမံသကောတိ အလံ ဝစနာယာ"တိ [၂] ဇတ္ထ သမ္ဘါရဝိမံသကော အာဂတော။ ဒုမသ္မိံ ပန သုတ္တေ သတ္ထုဝိမံသကော အဓိပ္ပေတော။ **စေတောပရိယာယ**န္တိ စိတ္တဝါရံ စိတ္တပရိဏ္ဍေဒံ။ **သမန္နေသနာ**တိ ဧသနာ ပရိယေသနာ ဥပပရိက္ခာ။ **ဒုတိ ဝိညာဏာယာ**တိ ဧဝံ ဝိဇာနနတ္ထာယ။

၄၀၈။ **ဒ္မိသု ဓမ္မေသု တထာဂတော သမန္နေသိတဗ္ဗော**တိ ဒုဓ ကလျာဏ-မိတ္တုပနိဿယံ ဒသေတိ။ မဟာ ဟိ ဧသ ကလျာဏမိတ္တုပနိဿယော နာမ။ တဿ မဟန္တဘာဝေါ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော—ကေသ္မိံ ဟိ သမယေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဥပမုံ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဟောတိ၊ ဥပမုံ ကလျာဏမိတ္တာ-နုဘာဝေနာတိ စိန္တေတွာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ နိဇ္ဈေတုံ အသက္ကောန္တော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ "ဥပမုမိဒံ ဘန္တေ ဗြဟ္မစရိယသ္မ၊ ယဒိဒံ ကလျာဏမိတ္တတာ ကလျာဏသဟာယတာ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကတာ"တိ။ ဘဂဝါ အာဟ "မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ၊ မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ၊ သကလမေဝိဒံ အာနန္ဒ ဗြဟ္မစရိယံ ယဒိဒံ ကလျာဏမိတ္တတာ ကလျာဏသဟာယတာ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကတာ၊ ကလျာဏမိတ္တသ္မေတံ အာနန္ဒ ဘိက္ခုနော ပါဋိကင်္ခံ ကလျာဏသဟာယသ္မ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကသ္မ၊ အရိယံ အင်္ဂဏိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ၊ အရိယံ အင်္ဂဏိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတိ။ ကထဉ္စာနန္ဒ ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော။ပ။ အရိယံ အင်္ဂဏိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ၊ အရိယံ အင်္ဂဏိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောတိ။ ဇုဓာနန္ဒ ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ။ပ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဧဝံ ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော။ပ။ ဗဟုလီကရောတိ၊ တဒမိနာပေတံ အာနန္ဒ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာ သကလမေဝိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ ယဒိဒံ ကလျာဏ-မိတ္တတာ ကလျာဏသဟာယတာ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကတာ။ မမံ ဟိ အာနန္ဒ ကလျာဏမိတ္တံ အာဂမ္မ ဇာတိဓမ္မာ သတ္တာ ဇာတိယာ ပရိမုစ္စန္တိ။ ဇရာဓမ္မာ။ပ။

၁-သံ ၂-၆-ဝိဋ္ဌေ။　　၂-မ ၃-၁၀၇-ဝိဋ္ဌေ။

သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသဓမ္မာ သတ္တာ သောကပရိဒေဝဒုက္ခ-
ဒေါမနဿုပါယာသေဟိ ပရိမုစ္စန္တီ”တိ ၁။

ဘိက္ခူနံ ဗာဟိရဂ်သမ္မတ္တိံ ကထေန္တောဝိ အာဟ “ဗာဟိရံ ဘိက္ခဝေ အဂ်္ဂိ
ကရိတ္ဝာ နာညံ ဧကဂ်္ဂိ သမနုပဿာမိ၊ ယံ ဧဝံ မဟတော အတ္ထာယ သံဝတ္တတိ၊
ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ ကလျာဏမိတ္တတာ။ ကလျာဏမိတ္တတာ ဘိက္ခဝေ မဟတော
အတ္ထာယ သံဝတ္တတိ”တိ ၂။ မဟာစုန္ဒသ္သ ကိလေသသလ္လေခပဋိပဒံ ကထေန္တောဝိ
“ပရေ ပါပမိတ္တာ ဘဝိဿန္တိ၊ မယမေတ္ထ ကလျာဏမိတ္တာ ဘဝိဿာမာတိ
သလ္လေခေါ ကရဏီယော”တိ ? အာဟ။ မေဃိယတ္ထေရဿ ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယ-
ဓမ္မေ ကထေန္တောဝိ “အပရိပက္ကာယ မေဃိယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ပဠု ဓမ္မာ
ပရိပါကာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ပဠု၊ ဣဓ မေဃိယ ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော
ဟောတိ”တိ ၃ ကလျာဏမိတ္တ॥ပနိဿယမေဝ ဝိသေသေသိ။ ဝိယပုတ္တဿ
ရာဟုလတ္ထေရဿ အဘိက္ခောဝါဒံ ဒေန္တောဝိ—

“မိတ္တော ဘဇဿု ကလျာဏော၊ ပန္တဉ္စ သယနာသနံ။
ဝိဝိတ္တံ အပ္ပနိဿ္သေါသံ၊ မတ္တညူ ဟောဟိ ဘောဇနေ။
စိဝရေ ပိဏ္ဍပါတေ စ၊ ပစ္စယေ သယနာသနေ။
ဧတေသု တဏှံ မာကာသိ၊ မာ လောကံ ပုနရာဂမိ”တိ ၄—

ကလျာဏမိတ္တ॥ပနိဿယမေဝ သဗ္ဗပဌမံ ကထေသိ၊ ဧဝံ မဟာ ဧသ
ကလျာဏမိတ္တ॥ပနိဿယော နာမ။ ဣဓာပိ တံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ **ဒ္ဝီသု
ဓမ္မေသု တထာဂတော သမန္နေသိတဗ္ဗော**တိ ဒေသနံ အာရဘိ။ ပဏ္ဍိတော
ဘိက္ခု ဒ္ဝီသု ဓမ္မေသု တထာဂတံ ဧသတု ဂဝေသတူတိ အတ္ထော။ ဧတေန ဘဂဝါ
အယံ မဟာဇနော်တိ ဝါ လက္ခဏသမ္ပန္နောတိ ဝါ အဘိရူပေါ ဒဿနီယောတိ
ဝါ အဘိညာတော အဘိလက္ခိတောတိ ဝါ ဣမံ နိဿာယဟံ စိဝရာဒယော
ပစ္စယေ လဘိဿာမီတိ ဝါ ဧဝံ စိန္တေတွာ မံ နိဿာယ ဝသနကိစ္စံ နတ္ထိ။ ယော
ပန ဧဝံ သလ္လက္ခေတိ “ပဟောတိ မေ ဧသ သတ္ထာ ဟုတ္ဝာ သတ္ထုကိစ္စံ[၆]
သာဓေတု”န္တိ၊ သော မံ ဘဇတူတိ သိဟနာဒံ နဒတိ၊ ဗုဒ္ဓသိဟနာဒေါ ကိရ
နာမေသ သုတ္တန္တောတိ။

၁–သံ ၃–၂–ဝိဇ္ဇေ။
၃–မ ၁–၅၂–ဝိဇ္ဇေ။
၅–ခု ၁–၃ ၂၉–သုတ္တနိပါတေ။
၂–အံ ၁–၁၇–ဝိဇ္ဇေ။
၄–ခု ၁–၁၁၉–ဝိဇ္ဇေ ဥဒါနေ။
၆–ကောသတ္ထုကိစ္စံ (က)

ဣဒါနိ တေ ဒွေ ဓမ္မေ ဒဿေန္တော **စက္ခုသောတဝိညေယျေသူ**တိ အာဟ။ တတ္ထ သတ္ထု ကာယိကော သမာစာရော ဝိမံသကဿ စက္ခုဝိညေယျော ဓမ္မော နာမ။ ဝါစသိကော သမာစာရော သောတဝိညေယျော ဓမ္မော နာမ။ ဣဒါနိ တေသု သမန္နေသိတဗ္ဗာကာရံ ဒဿေန္တော **ယေ သံကိလိဋ္ဌာ**တိအာဒိ-မာဟ။ တတ္ထ **သံကိလိဋ္ဌာ**တိ ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ။ တေ စ နဲ စက္ခုသောတ-ဝိညေယျာ။ ယထာ ပန ဥဒကေ စလန္တေ ဝါ ပုပ္ပုဋ္ဌကေ[1] ဝါ မုဉ္ဇန္တေ အန္တော မစ္ဆော အတ္ထီတိ ဝိညာယတိ၊ ဧဝံ ပါဏာတိပါတာဒီနိ ဝါ ကရောန္တဿ, မုသာဝါဒါဒီနိ ဝါ ဘဏန္တဿ ကာယဝစီသမာစာရေ ဒိသ္ဝာ စ သုတ္ဝာ စ တံသမုဋ္ဌာပကစိတ္တံ သံကိလိဋ္ဌန္တိ ဝိညာယတိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ သံကိလိဋ္ဌ-စိတ္တဿ ဟိ ကာယဝစီသမာစာရာပိ သံကိလိဋ္ဌာယေဝ နာမ။ **နဲ တေ တထာဂတဿ သံဝိဇ္ဇန္တီ**တိ နဲ တေ တထာဂတဿ အတ္ထိ၊ နဲ ဥပလဗ္ဘန္တီတိ ဧဝံ ဇာနာတီတိ အတ္ထော။ နတ္ထိတာယေဝ ဟိ တေ နဲ ဥပလဗ္ဘန္တိ၊ နဲ ပဋိစ္ဆန္နတာယ။ တထာ ဟိ ဘဂဝါ ဧကဒိဝသံ ဣမေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေန္တော အာဟ "ဟန္ဒ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ ပဝါရေမိ ဝေါ၊ နဲ စ မေ ကိဉ္ဇိ ဂရဟထ ကာယိကံ ဝါ ဝါစသိကံ ဝါ"တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတ္ဝာ ယေန ဘဂဝါ တေနဥ္ဇလိံ ပဏာမေတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "နဲ ခေါ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝတော ကိဉ္ဇိ ဂရဟာမ ကာယိကံ ဝါ ဝါစသိကံ ဝါ။ ဘဂဝါ ဟိ ဘန္တေ အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒေတာ၊ အသဉ္ဇာတဿ မဂ္ဂဿ သဉ္ဇာနေတာ၊ အနက္ခာတဿ မဂ္ဂဿ အက္ခာတာ၊ မဂ္ဂညူ မဂ္ဂဝိဒူ မဂ္ဂကောဝိဒေါ။ မဂ္ဂါနုဂါ စ ဘန္တေ ဧတရဟိ သာဝကာ ဝိဟရန္တိ ပစ္ဆာသမန္နာဂတာ"တိ[2]။ ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓါ တထာဂတဿ ကာယဝစီသမာစာရာ။ ဥတ္တရောပိ သုဒံ မာဏဝေါ တထာဂတဿ ကာယဝစီဒ္ဓါရေ အနာရာဓနီယံ ကိဉ္ဇိ ပဿိဿာမီတိ သတ္တ မာသေ အနုဗန္ဓိတ္ဝာ လိက္ခာမတ္တမ္ပိ နဲ အဒ္ဒသ။ မနုဿဘူတော ဝါ ဧသ ဗုဒ္ဓဘူတဿ ကာယဝစီဒ္ဓါရေ ကိံ အနာရာဓနီယံ ပဿိဿတိ။ မာရောပိ ဒေဝပုတ္တော ဗောဓိသတ္တဿ သတော မဟာဘိနိက္ခမနတော ပဋ္ဌာယ ဆဗ္ဗဿာနိ ဂဝေသမာနော ကိဉ္ဇိ အနာရာဓနီယံ နာဒ္ဒသ၊ အန္တမသော စေတောပရိဝိတက္ကမတ္တမ္ပိ။ မာရော ကိရ စိန္တေသိ "သစဿ ဝိတက္ကိတမတ္တမ္ပိ အကုသလံ ပဿိဿာမိ၊ တတ္ထေဝ နံ မုဒ္ဓနိ ပဟရိတ္ဝာ ပက္ကမိဿာမီ"တိ။ သော ဆဗ္ဗဿာနိ အဒိသ္ဝာ ဗုဒ္ဓဘူတမ္ပိ ဧကံ ဝဿံ အနုဗန္ဓိတ္ဝာ ကိဉ္ဇိ ဝဇ္ဇံ အပဿန္တော ဂမနသမယေ ဝန္ဒိတ္ဝာ—

၁-ဗုဗ္ဗုဋ္ဌကေ (သီ)၊ ပုဗ္ဗုဋ္ဌကေ (သျာ) ၂-သံ ၁-၁၉ ၂-ပိဋ္ဌေ။

"မဟာဝီရ မဟာပုည၊ ဣဒ္ဓိယာ ယသသာ ဇလ။
သဗ္ဗဝေရဘယာတီတ၊ ပါဒေ ဝန္ဒာမိ ဂေါတမာ"တိ[၁]—

ဂါထံ ဝတ္ဘာ ဂတော။

ဝီတိမိဿာတိ ကာလေ ကဏ္ဍာ၊ ကာလေ သုက္ကာတိ ဧဝံ ဝေါမိဿကာ။ **ဝေါဒါတာ**တိ ပရိသုဒ္ဓါ နိက္ကိလေသာ။ **သံဝိဇ္ဇန္တီ**တိ ဝေါဒါတာ ဓမ္မာ အတ္ထိ ဥပလဗ္ဘန္တိ။ တထာဂတဿ ဟိ ပရိသုဒ္ဓါ ကာယသမာစာရာဒယော။ တေနာဟ "စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ အရက္ခေယျာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ၊ ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော ဘိက္ခဝေ တထာဂတော၊ နတ္ထိ တထာဂတဿ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ ယံ တထာဂတော ရက္ခေယျ 'မာ မေ ဣဒံ ပရော အညာသီ'တိ၊ ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော၊ ပရိသုဒ္ဓမနောသမာစာရော၊ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော၊ နတ္ထိ တထာဂတဿ မိစ္ဆာဇီဝေါ၊ ယံ တထာဂတော ရက္ခေယျ၊ မာ မေ ဣဒံ ပရော အညာသီ"တိ[၂]။

ဣမံ ကုသလံ ဓမ္မန္တိ ဣမံ အနဝဇ္ဇံ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလံ။ "အယမာယသ္မာ သတ္ထာ ကိံ နု ခေါ ဒီဃရတ္တံ သမာပန္နော အတိစိရကာလတော ပဋ္ဌာယ ဣမိနာ သမန္နာဂတော၊ ဥဒါဟု ဣတ္တရသမာပန္နော ဟိယျော ဝါ ပရေ ဝါ ပရသုဝေ[၃] ဝါ ဒိဝသေ သမာပန္နော"တိ ဧဝံ ဂဝေသတူတိ အတ္ထော။ ဧကစ္စေန ဟိ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဝသန္တေန ဗဟု မိစ္ဆာဇီဝကမ္မံ ကတံ၊ တံ တတ္ထ ကာလာ-တိက္ကမေ ပညာယတိ၊ ပါကဋံ ဟောတိ။ သော အညတရံ ပစ္စန္တဂါမံ ဝါ သမုဒ္ဒတီရံ ဝါ ဂန္ဒာ ပဏ္ဏသာလံ ကာရေတွာ အာရညကော ဝိယ ဟုတွာ ဝိဟရတိ။ မနုဿာ သမ္ဘာဝနံ ဥပ္ပါဒေတွာ တဿ ပဏီတေ ပစ္စယေ ဒေန္တိ။ ဇနပဒဝါသိနော ဘိက္ခူ တဿ ပရိဟာရံ ဒိသွာ "အတိဒပ္ပိတော[၄] ဝတာယံ အာယသ္မာ၊ ကော နု ခေါ ဧသော"တိ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တာ "အသုကဋ္ဌာနေ အသုကံ နာမ မိစ္ဆာဇီဝံ ကတွာ ပက္ကန္တဘိက္ခူ"တိ ဥတွာ နဿ သက္ကာ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထော ဝါ ပဝါရဏာ ဝါ ကာတုန္တိ သန္ဓိပတိတွာ ဓမ္မေန သမေန ဥက္ခေပနီယာဒီသု အညတရံ ကမ္မံ ကရောန္တိ။ ဧဝရူပါယ ပဋိစ္ဆန္ဒပဋိပတ္တိယာ အတ္ထိဘာဝံ ဝါ နတ္ထိဘာဝံ ဝါ ဝီမံသာပေတုံ ဧဝမာဟ။

ဧဝံ ဇာနာတီတိ ဒီဃရတ္တံ သမာပန္နော, နဿ ဣတ္တရသမာပန္နောတိ ဇာနာတိ။ အနစ္ဆရိယံ စေတံ။ ယံ တထာဂတဿ ဧတရဟိ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တဿ ဒီဃရတ္တံ

၁–သံ ၁-၁၂ ၂-ပိဋ္ဌေ။
၂–ပရတရေ (သီ)၊ ပရပရေ (က)
၂–အံ ၂–၄၅၉–ပိဋ္ဌေ။
၄–အတိဒဗ္ဗိတော (က)

အာဇီဝဋ္ဌမကသီလံ ပရိသုဒ္ဓံ ဘဝေယ္ယ။ ယဿ ဗောဓိသတ္တကာလေပိ ဧဝံ အဟောသိ။

အတီတေ ကိရ ဂန္ဓာရရာဇာ စ ဝေဒေဟရာဇာ စ ဒ္ဝေပိ သဟာယကာ ဟုတ္ဝာ ကာမေသု အာဒီနဝံ ဒိသ္ဝာ ရဇ္ဇာနိ ပုတ္တာနံ နိယျာတေတ္ဝာ ဋ္ဌသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ကေသ္မိ အရညဂါမကေ ပဏ္ဏာယ စရန္တိ၊ ပစ္ဆန္တော နာမ ဒုလ္လဘလောဏော ဟောတိ၊ တတော အလောဏံ ယာဂုံ လဘိတ္ဝာ ဧကိဿာယ သာလာယ နိသီဒိတ္ဝာ ပိဝန္တိ၊ အန္တရန္တရေ မနုဿာ လောဏစုဏ္ဏံ အာဟရိတ္ဝာ ဒေန္တိ၊ ကေဒိဝသံ ဧကော ဝေဒေဟိသိဿ ပဏ္ဏော ပက္ခိပိတ္ဝာ လောဏစုဏ္ဏံ အဒါသိ၊ ဝေဒေဟိသိ ဂဟေတ္ဝာ ဥပမုံ ဂန္ဓာရိသိဿ သန္တိကေ ဌပေတ္ဝာ ဥပမုံ အတ္တနော သန္တိကေ ဌပေသိ၊ တတော ထောကံ ပရိဘုတ္တာဝသေသံ ဒိသ္ဝာ "မာ ဋ္ဌံ နသီ"တိ ပဏ္ဏေန ဝေဋ္ဌေတ္ဝာ တိဏဂဟနေ ဌပေသိ၊ ပုန ကေသ္မိ ဒိဝသေ ယာဂုပါနကာလေ သတိံ ကတ္ဝာ ဩလောကေန္တော တံ ဒိသ္ဝာ ဂန္ဓာရိသိံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ "ဋ္ဌတော ထောကံ ဂဏ္ဟထ အာစရိယာ"တိ အာဟ။ ကုတော တေ လဒ္ဓံ ဝေဒေဟိသီတိ။ တသ္မိံ ဒိဝသေ ပရိဘုတ္တာဝသေသံ "မာ နသီ"တိ မယာ ဌပိတန္တိ။ ဂန္ဓာရိသိ ဂဟေတုံ နာ ဋ္ဌာတိ၊ အလောဏကံယေဝ ယာဂုံ ပိဝိတ္ဝာ ဝေဒေဟံ ဋ္ဌသိံ အဝေါစ—

"ဟိတ္ဝာ ဂါမသဟဿာနိ၊ ပရိပုဏ္ဏာနိ သောဠသ
ကောဋ္ဌာဂါရာနိ ဖိတာနိ၊ သန္နိမိံ ဒါနိ ကုဗ္ဗသိ"တိ ၂။

ဝေဒေဟိသိ အဝေါစ "တုမှေ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ဋ္ဌဒါနိ ကသ္မာ လောဏစုဏ္ဏမတ္တသန္နိမိကာရဏာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အနုဋ္ဌိကံ နာ ကရောထာ"တိ။ ကိံ မယာ ကတံ ဝေဒေဟိသီတိ။ အထ နံ အာဟ—

"ဟိတ္ဝာ ဂန္ဓာရဝိသယံ၊ ပဟူတဓနဓာရိယံ။
ပသာသနတော နိက္ခန္တော၊ ဋ္ဌဓ ဒါနိ ပသာသသိ"တိ ၂။

ဂန္ဓာရော အာဟ—

"ဓမ္မံ ဘဏာမိ ဝေဒေဟ၊ အဓမ္မော မေ နာ ရုစ္စတိ။
ဓမ္မံ မေ ဘဏမာနဿ၊ နာ ပါပမုပလိမ္ပတီ"တိ ၂။

၁-ဗောဓိစရိယကာလေပိ (သီ)၊ ဗောဓိစရဏကာလေပိ (က)　　၂-ခု ၅-၁၆၅-ဝိဋ္ဌေ။

ဝေဒေဟော အာဟ—

"ယေန ကေနစိ ဝဏ္ဏေန၊ ပရော လဘတိ ရုပ္ပနံ။
မဟတ္ထိယမ္ပိ စေ ဝါစံ၊ နှ တံ ဘာသေယျ ပဏ္ဍိတော"တိ ။

ဂန္ဓာရော အာဟ—

"ကာမံ ရုပ္ပတု ဝါ မာ ဝါ၊ ဘုသံဝ ဝိကိရိယတု။
ဓမ္မံ မေ ဘဏမာနဿ၊ နှ ပါပမုပလိမ္ပတီ"တိ ။

တတော ဝေဒေဟိသိ ယဿ သကာပိ ဗုဒ္ဓိ နတ္ထိ၊ အာစရိယသန္တိကေ ဝိနယံ နှ သိက္ခတိ၊ သော အန္ဓမဟိံသော ဝိယ ဝနေ စရတိတိ စိန္တေတွာ အာဟ—

"နော စေ အဿ သကာ ဗုဒ္ဓိ၊ ဝိနယော ဝါ သုသိက္ခိတော။
ဝနေ အန္ဓမဟိံသောဝ၊ စရေယျ ဗဟုကော ဇနော။

ယဿာ စ ပနိမေကစ္စေ၊ အာစေရမ္္ိ သုသိက္ခိတာ။
တဿာ ဝိနိတဝိနယာ၊ စရန္တိ သုသမာဟိတာ"တိ ။

ဝေဠု ပန ဝတ္တာ ဝေဒေဟိသိ အဇာနိတွာ မယာ ကတန္တိ ဂန္ဓာရိသိံ ခမာပေသိ။ တေ ဥဘောပိ တပံ စရိတွာ ဗြဟ္မလောကံ အဂမံသု။ ဧဝံ တထာဂတသဲ့ ဗောဓိသတ္တကာလေပိ ဒီဃရတ္တံ အာဇီဝဒ္ဓမကသီလံ ပရိသုဒ္ဓံ အဟောသိ။

ဥတ္တိဋ္ဌာပန္နော အယမာယသ္မာ ဘိက္ခု ယသပတ္တောတိ အယမာယသ္မာ အမ့ဲာကံ သတ္ထာ ဘိက္ခု ဥတ္တံ ပညာတဘာဝံ ပါကဋဘာဝံ အဋ္ဌာပန္နော နု ခေါ၊ သယဉ္ဇ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိံ ပတ္တော နု ခေါ နောတိ။ တေန စဿ ပညာ-တဋ္ဌာပန္နဘာဝေန ယသသန္နိဿိတဘာဝေန စ ကိံ ကေစ္ဆေ အာဒိနဝါ သန္နိဿန္တိ ဥဒါဟု နောတိ ဧဝံ သမန္နေသန္တော[1]တိ ဒသ္သေတိ။ **နှ တာဝ ဘိက္ခဝေတိ** ဘိက္ခဝေ ယာဝ ဘိက္ခု နှ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒိသု အဘိညာတဘာဝံ ဝါ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိံ ဝါ အာပန္နော ဟောတိ၊ တာဝ ကေစ္ဆေ မာနာတိမာနာဒယော အာဒိနဝါ နှ သံဝိဇ္ဇန္တိ ဥပသန္တော[2]ပသန္တော ဝိယ သောတာပန္နော[3] ဝိယ သကဒါဂါမိ ဝိယ စ ဝိဟရတိ၊ အရိယော နု ခေါ ပုထုဇ္ဇနော နု ခေါတိပိ ဉာတုံ နှ သက္ကာ ဟောတိ။

၁-ခု ၅-၁၆၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဥပသန္တော[2]ပသန္တော သောတာပန္နော (သီ)

ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေတိ ယဒါ ပန ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ဉာတော ဟောတိ ပရိဝါရသမ္ပန္နော ဝါ၊ တဒါ တိဏ္ဍေန သိင်္ဂေန ဂေါဂဏံ ဝိဇ္ဈန္တော ဒုဋ္ဌဂေါဏော ဝိယ မိဂသံဃံ[၁] အဘိမဒ္ဒမာနော ဒီပိ ဝိယ စ အညေ ဘိက္ခူ တတ္ထ တတ္ထ ဝိဇ္ဈန္တော အဂါရဝေါ အသဘာဂဝုတ္တိ အဂ္ဂပါဒေန ဘူမိံ ဖုသန္တော ဝိယ စရတိ။ ဧကစ္စော ပန ကုလပုတ္တော ယထာ ယထာ ဉာတော ဟောတိ ယသဿီ၊ တထာ တထာ ဖလဘာရဘရိတော ဝိယ သာလိ သုဋ္ဌုတရံ ဩနမတိ၊ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒီသု ဥပသင်္ကမန္တေသု အကိဉ္စနဘာဝံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ သမဏသညံ ဥပဋ္ဌပေတ္ဝာ ဆိန္နဝိသာဏဥသဘော ဝိယ စဏ္ဍာလဒါရကော ဝိယ စ သောရတော နိဝါတော နိစစိတ္တော ဟုတ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃဿ စေဝ သဒေဝကဿ စ လောကဿ ဟိတာယ သုခါယ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ဧဝရူပံ ပဋိပတ္တိံ သန္ဓာယ "နာဿ ဣဓေကစ္စေ အာဒီနဝါ"တိ အာဟ။

တထာဂတော ပန အဋ္ဌသု လောကဓမ္မေသု[၂] တာဒီ၊ သော ဟိ လာဘေပိ တာဒီ၊ အလာဘေပိ တာဒီ၊ ယသေပိ တာဒီ၊ အယသေပိ တာဒီ၊ ပသံသာယပိ တာဒီ၊ နိန္ဒာယပိ တာဒီ၊ သုခေပိ တာဒီ၊ ဒုက္ခေပိ တာဒီ၊ တသ္မာ သဗ္ဗာကာရေန နာဿ ဣဓေကစ္စေ အာဒီနဝါ သံဝိဇ္ဇန္တိ[၃]။ **အဘယူပရတော**တိ အဘယော ဟုတ္ဝာ ဥပရတော၊ အစ္စန္တူပရတော သတတူပရတောတိ အတ္ထော။ န ဝါ ဘယေန ဥပရတောတိပိ အဘယူပရတော။ စတ္တာရိ ဟိ ဘယာနိ ကိလေသ-ဘယံ ဝဋ္ဌဘယံ ဒုဂ္ဂတိဘယံ ဥပဝါဒဘယန္တိ။ ပုထုဇ္ဇနော စတူဟိပိ ဘယေဟိ ဘာယတိ။ သေက္ခာ တီဟိ၊ တေသံ ဟိ ဒုဂ္ဂတိဘယံ ပဟီနံ၊ ဣတိ သတ္တ သေက္ခာ ဘယူပရတာ၊ ခီဏာသဝေါ အဘယူပရတော နာမ၊ တဿ ဟိ ဧကမ္ပိ ဘယံ နတ္ထိ။ ကိံ ပရဝါဒဘယံ နတ္ထီတိ။ နတ္ထိ။ ပရာနုဒ္ဒယံ ပန ပဋိစ္စ "မာဒိသံ ခီဏာသဝံ ပဋိစ္စ သတ္တာ မာ နဿန္တူ"တိ ဥပဝါဒံ ရက္ခတိ, မူလုပ္ပလဝါပိဝိဟာရဝါသီ[၄] ယသတ္ထေရော ဝိယ။

ထေရော ကိရ မူလုပ္ပလဝါပိဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ အထဿ ဥပဋ္ဌာက-ကုလဒ္ဒါရံ ပတ္တဿ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ထဏ္ဍိလပိဋ္ဌကံ နိဿာယ အာသနံ ပညပေသုံ။ အမစ္စဓီတာပိ တံယေဝ ပိဋ္ဌကံ နိဿာယ ပရတောဘာဂေ နိစတရံ အာသနံ ပညာပေတ္ဝာ နိသီဒိ။ ဧကော နေဝါသိကော ဘိက္ခု ပစ္ဆာ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌော ဒ္ဝါရေ ဌတ္ဝာဝ ဩလောကေန္တော ထေရော အမစ္စဓီတရာ သဒ္ဓိံ ဧကမဉ္ဇေ နိသိန္နောတိ သလ္လက္ခေတ္ဝာ "အယံ ပံသုကူလိကော ဝိဟာရေဝ

၁-မိဂသံဃဿ (က)
၂-ဌာနေသု (က)
၃-ခု ၇-ဂဂ-ပိဋ္ဌေ။
၄-မုလုပ္ပလဝါပိဝိဟာရဝါသီ (သျာ၊က)

ဥပသန္တူပသန္တော ဝိယ ဝိဟရတိ၊ အန္တောဂါမေ ပန ဥပဋ္ဌာယိကာဟိ သဒ္ဓိံ ဧကမဉ္ဇေ နိသီဒတီ''တိ စိန္တေတွာ "ကိံ နု ခေါ မယာ ဒုဒ္ဒိဋ္ဌ"န္တိ ပုနပ္ပုနံ ဩလောကေတွာ တထာသညီဝ ဟုတွာ ပက္ကာမိ။ ထေရောပိ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ဝိဟာရံ ဂန္ဒာ ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသိတွာ ဒွါရံ ပိဓာယ နိသီဒိ။ နေဝါသိကောပိ ကတဘတ္တကိစ္စော ဝိဟာရံ ဂန္ဒာ "တံ ပံသုကူလိကံ နိဂ္ဂဏ္ဍိတွာ ဝိဟာရာ နိက္ကမိုဿာမီ"တိ အသညတနီဟာရေန ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္ဒာ ပရိဘောဂ-ဃဋ္ဌတော ဥလုက်ေန ဥဒကံ ဂဟေတွာ မဟာသဒ္ဒံ ကရောန္တော ပါဒေ ဓောဝိ။ ထေရော "ကော နု ခေါ အယံ အသညတစာရိကော''တိ အာဝဇ္ဇန္တော သဗ္ဗံ ဥတွာ "အယံ မယိ မနံ ပဒေါသေတွာ အပါယူပဂေါ မာ အဟောသီ''တိ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဒာ ကဏ္ဍိကာမဏ္ဍလသမီပေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။ နေဝါသိကော ဒုဋ္ဌာကာရေန ဃဋ္ဌိကံ ဥက္ခိပိတွာ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ အန္တော ပဝိဋ္ဌော ထေရံ အပဿန္တော "ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇံ ပဝိဋ္ဌော ဘဝိဿတီ''တိ ဩလောကေတွာ တတ္ထာပိ အပဿန္တော နိက္ခမိတုံ အာရဘိ။ ထေရော ဥက္ကာသိ။ ဇုတရော ဥဒ္ဓံ ဩလော-ကေန္တော ဒိသွာ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ဧဝမာဟ "ပတိရူပံ တေ အာဝုသော ပံသုကူလိက ဧဝံ အာနုဘာဝသမ္ပန္နဿ ဥပဋ္ဌာယိကာယ သဒ္ဓိံ ဧကမဉ္ဇေ နိသီဒိတု''န္တိ။ ပဗ္ဗဇိတာ နာမ ဘန္တေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ နေ ဧကမဉ္ဇေ နိသီဒန္တိ၊ တုမှေဟိ ပန ဒုဒ္ဒိဋ္ဌံ ဧတန္တိ။ ဧဝံ ခီဏာသဝါ ပရာနုဒ္ဒယာယ ဥပဝါဒံ ရက္ခန္တိ။

ခယာ ရာဂဿာတိ ရာဂဿ ခယေနေဝ။ ဝီတရာဂတ္တာ ကာမေ နပဋိသေဝတိ၊ နပဋိသခ်ိယ ဝါရေတွာတိ။ **တဉ္ဇေ**တိ ဧဝံ တထာဂတဿ ကိလေသပ္ပဟာနံ ဥတွာ တတ္ထ တတ္ထ ဌိတနိသိန္နကာလာဒီသုပိ စတုပရိသမဇ္ဈေ အလက်တခမ္မာသနေ နိသီဒိတွာပိ ဇုတိပိ သတ္ထာ ဝီတရာဂေါ ဝီတဒေါသော ဝီတမောဟော ဝန္တကိလေသော ပဟီနမလော အဗ္ဘာ မုတ္တပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ သုပရိသုဒ္ဓေါတိ ဧဝံ တထာဂတဿ ကိလေသပ္ပဟာနေ ဝဏ္ဏံ ကထယမာနံ တံ ဝီမံသကံ ဘိက္ခုံ ပရေ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ စေတိ အတ္ထော။

အာကာရာတိ ကာရဏာနိ။ **အနုယာ**တိ အနုဗုဒ္ဓိယော။ **သံဃေ ဝါ ဝိဟရန္တော**တိ အပ္ပေကဒါ အပရိစ္ဆိန္နဂဏနဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဇ္ဈေ ဝိဟရန္တော။ **ဧကော ဝါ ဝိဟရန္တော**တိ ဇုစ္ဆာမဟံ ဘိက္ခဝေ အမုမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုန္တိ, တေမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုန္တိ ဧဝံ ပဋိသလ္လာနေ စေဝ ပါလိလေယျကဝနသဏ္ဍေ စ ဧကေကော ဝိဟရန္တော။ **သုဂတာ**တိ သုဋ္ဌုဂတာ သုပ္ပဋိပန္နာ ကာရကာ ယုတ္တပယုတ္တာ၊ ဝေရူပါပိ ဟိ ဧကစ္စေ ဘိက္ခူ အတ္ထိ။

ဒုဂ္ဂတာတိ ဒုဋ္ဌုဂတာ ဒုပ္ပဋိပန္နာ ကာယဒဋ္ဌိဗဟုလာ ဝိဿဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနာ၊ ဝေရူပါပိ ကေစွေ အတ္ထိ။ **ဂဏမနုသာသန္တီ**တိ ဂဏဗန္ဓနေန ဗဒ္ဓါ ဂဏာရာမာ ဂဏဗဟုလိကာ ဟုတ္ဝာ ဂဏံ ပရိဟရန္တိ၊ ဝေရူပါပိ ကေစွေ အတ္ထိ၊ တေသံ ပဋိပက္ခဘူတာ ဂဏတော နိဿဋာ ဝိသံသဋ္ဌာ ဝိပ္ပမုတ္တဝိဟာရိနောပိ အတ္ထိ။

အာမိသေသု သန္ဒိဿန္တီတိ အာမိသဂိဒ္ဓါ အာမိသစက္ခုကာ စတုပစ္စယ-အာမိသဘွမေဝ အာဟိဏ္ဍမာနာ အာမိသေသု သန္ဒိဿမာနကဘိက္ခူပိ အတ္ထိ၊ အာမိသေန အနုပလိတ္တာ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဝိနိဝတ္တမာနသာ[1] အဗ္ဘာ မုတ္တစန္ဒသဒိသာ ဟုတ္ဝာ ဝိဟရမာနာပိ အတ္ထိ။ **နာယမာယသ္မာ တံ တေန အဝဇာနာတီ**တိ အယမာယသ္မာ သတ္ထာ တာယ တာယ ပဋိပတ္တိယာ တံ တံ ပုဂ္ဂလံ နာဝဇာနာတိ၊ အယံ ပဋိပန္နော ကာရကော၊ အယံ ဂဏတော နိဿဋော ဝိသံသဋ္ဌော၊ အယံ အာမိသေန အနုပလိတ္တော ပစ္စယေဟိ ဝိနိဝတ္တမာနသော အဗ္ဘာ မုတ္တော စန္ဒိမာ ဝိယာတိ ဧဝမဿ ဂေဟသိတဝသေန ဥဿာဒနာပိ နတ္ထိ။ အယံ ဒုပ္ပဋိပန္နော အကာရကော ကာယဒဋ္ဌိဗဟုလော ဝိဿဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနော၊ အယံ ဂဏဗန္ဓနဗဒ္ဓေါ၊ အယံ အာမိသဂိဒ္ဓေါ လောလော အာမိသစက္ခုကောတိ ဧဝမဿ ဂေဟသိတဝသေန အပသာဒနာပိ နတ္ထီတိ အတ္ထော။ ဣမိနာ ကိံ ကထိတံ ဟောတိ။ တထာဂတဿ သတ္တေသု တာဒိဘာဝေါ ကထိတော ဟောတိ။ အယံ ဟိ—

"ဝဓကဿ ဒေဝဒတ္တဿ၊ စောရဿဂ်လိမာလိနော။
ဓနပါလေ ရာဟုလေ စ၊ သဗ္ဗေသံ သမကော မုနိ"[2]။

၄၈၉။ **တတြ ဘိက္ခဝေ**တိ တေသု ဒ္ဒိသု ဝိမံသကေသု။ ယော[3] "ကေ ပနာယသ္မတော အာကာရာ"တိ ပုစ္ဆာယံ အာဂတော ဂဏ္ဌိဝိမံသကော စ၊ ယော "အဘယူပရတော အယမာယသ္မာ"တိ အာဂတော မူလဝိမံသကော စ။ တေသု မူလဝိမံသကေန တထာဂတောဝ ဥတ္တရိ ပဋိပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ သော ဟိ ပုဗ္ဗေ ပရသေဝ ကထာယ နိဋ္ဌဂ်တော၊ ပရော စ နာမ ဇာနိတ္ဝာပိ ကထေယျ အဇာနိတ္ဝာပိ၊ ဧဝမဿ ကထာ ဘူတာပိ ဟောတိ အဘူတာပိ၊ တသ္မာ ပရသေဝ ကထာယ နိဋ္ဌံ အဂန္ဒာ တတော ဥတ္တရိ တထာဂတောဝ ပဋိပုစ္ဆိ-တဗ္ဗောတိ အတ္ထော။

ဗျာကရမာနောတိ ဧတ္ထ ယသ္မာ တထာဂတဿ မိစ္ဆာဗျာကရဏံ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ သမ္မာ မိစ္ဆာတိ အဝတ္ဝာ ဗျာကရမာနောတ္ဝေဝ ဝုတ္တံ။ **တေံ**

၁-ဝိဝဋ္ဌမာနသော (သျာ)၊ ဝိဝိတ္တမာနသော (က)

၂-ခု ၁၁-၃၉၆-ပိဋ္ဌေ မိလိန္ဒပဉ္ဍေ အတ္ထတော သမာနံ။ ၃-ယော စာယံ (သီ၊ သျာ)

ပထောဟမသ္မီ ဧတံ ဂေါစရောတိ ဧသ မယ္ပံ ပထော ဧသ ဂေါစရောတိ အတ္ထော။ "ဧတာပါထော"တိပိ ပါဠ္ဍော၊ တဿတ္ထော မယ္ပံ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလံ ပရိသုဒ္ဓံ၊ သ္ဓာဟံ တဿ ပရိသုဒ္ဓဘာဝေန ဝိမံသကဿ ဘိက္ခုနော ဉာဏမုခေ ဧတာ-ပါထော၊ ဧဝံ အာပါထံ ဂစ္ဆာမီတိ[1] ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နော စ တေန တမ္မယော**တိ တေနပိ စာဟံ ပရိသုဒ္ဓေန သီလေန နာ တမ္မယော နာ သတဏ္ဍော ပရိသုဒ္ဓ-သီလတ္တာဝေ နိတ္တဏ္ဍောဟမသ္မီတိ ဒီပေတိ။

ဥတ္တရုတ္တရိံ **ပဏီတပဏီတန်** ဥတ္တရုတ္တရိံ စေဝ ပဏီတတရဉ္စ ကတ္တာ ဒေသေတိ။ **ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂန်** ကဏှံ စေဝ သုက္ကဉ္စ၊ တဉ္စ ခေါ သပ္ပဋိဘာဂံ သဝိပက္ခံ ကတ္တာ ကဏှံ ပဋိဗာဟိတ္တာ သုက္ကန်၊ သုက္ကံ ပဋိဗာဟိတ္တာ ကဏှန်၊ ဧဝံ သပ္ပဋိဘာဂံ ကတ္တာ ကဏှသုက္ကံ ဒေသေတိ။ ကဏှံ ဒေသေန္တောပိ သဥ္ဇာဟံ သဝိပါကံ ဒေသေတိ၊ သုက္ကံ ဒေသေန္တောပိ သဥ္ဇာဟံ သဝိပါကံ ဒေသေတိ။ **အဘိညာယ ဣမေကစ္စံ ဓမ္မံ ဓမ္မေသု နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတီ**တိ တသ္မိ ဒေသိတေ ဓမ္မေ ကေစိ ပဋိဝေဓဓမ္မံ အဘိညာယ တေန ပဋိဝေဓဓမ္မေန[2] ဒေသနာဓမ္မေ နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ။ **သဒ္ဓါ နိဝိဋ္ဌာ**တိ ဩကပ္ပနာ ပတိဋ္ဌိတာ။ **မူလဇာတာ**တိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝသေန သဉ္ဇာတမူလာ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ ဟိ သဒ္ဓါယ မူလံ နာမ။ **အာကာရဝတီ**တိ ကာရဏံ ပရိယေသိတ္ဝာ ဂဟိတတ္တာ သကာရဏာ[3]။ **ဒဿနမူလိကာ**တိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂမူလိကာ။ သော ဟိ ဒဿနန်တိ ဝုစ္စတိ။ **ဒဋ္ဌာ**တိ ထိရာ။ **အသံဟာရိယာ**တိ ဟရိတုံ နာ သက္ကာ။ **သမဏေန ဝါ**တိ သမိတပါပသမဏေန ဝါ။ **ဗြာဟ္မဏေန ဝါ**တိ ဗာဟိတပါပ-ဗြာဟ္မဏေန ဝါ။ **ဒေဝေန ဝါ**တိ ဥပပတ္တိဒေဝေန ဝါ။ **မာရေန ဝါ**တိ

၁-အာဂစ္ဆာမီတိ (သီ၊ သျာ)
၂-တေန အဘိညာတေန ပဋိဝေဓဓမ္မေန (သီ၊ သျာ)
၃-ပကာရဝတီ (က)

ဝသဝတ္တိမာရေန ဝါ၊ သောတာပန္နဿ ဟိ ဝသဝတ္တိမာရေနာပိ သဒ္ဓါ အသံ-ဟာရိယာ ဟောတိ သူရမ္ဗဋ္ဌဿ ဝိယ[၁]။

သော ကိရ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ သောတာပန္နော ဟုတ္ဝာ ဂေဟံ အာဂတော။ အထ မာရော ဒ္ဝတ္တိံသဝရလက္ခဏပ္ပဋိမဏ္ဍိတံ ဗုဒ္ဓရူပံ မာပေတ္ဝာ တဿ ဃရဒ္ဝါရေ ဌတ္ဝာ "သတ္ထာ အာဂတော"တိ သာသနံ ပဟိဏိ။ သူရော စိန္တေသိ "အဟံ ဣဒါနေဝ သတ္ထု သန္တိကာ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ အာဂတော၊ ကိံ နု ခေါ ဘဝိဿတီ"တိ ဥပသက်မိတ္ဝာ သတ္ထုသညာယ ဝန္ဒိတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ မာရော အာဟ "ယံ တေ မယာ သူရမ္ဗဋ္ဌ ရူပံ အနိစ္စံ။ ပ။ ဝိညာဏံ အနိစ္စန္တိ ကထိတံ၊ တံ အနု-ပဓာရေတ္ဝာဝ သဟသာ မယာ ဧဝံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ တ္ဝံ ရူပံ နိစ္စံ။ ပ။ ဝိညာဏံ နိစ္စန္တိ ဂဏ္ဍာဟီ"တိ။ သူရော စိန္တေသိ "အဋ္ဌာနမေတံ၊ ယံ ဗုဒ္ဓါ အနုပဓာရေတ္ဝာ အပစ္စက္ခံ ကတ္ဝာ ကိဉ္စိ ကထေယျုံ၊ အဒ္ဓါ အယံ မယ္ဟံ ဝိဗာဓနတ္ထံ[၂] မာရော အာဂတော"တိ။ တတော နံ တ္ဝံ မာရောတိ[၃] အာဟ။ သော မုသာဝါဒံ ကာတုံ နာသက္ခိ၊ အာမ မာရောသ္မီတိ ပဋိဇာနိ။ ကသ္မာ အာဂတောသီတိ ဝုတ္တေ တဝ သဒ္ဓါစာလနတ္ထန္တိ အာဟ။ ကဏ္ဍ ပါပိမ တ္ဝံ တာဝ ဧကကော တိဋ္ဌ၊ တာဒိသာနံ မာရာနံ သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ မမ သဒ္ဓံ စာလေတုံ အသမတ္ထံ၊ မဂ္ဂေန အာဂတာ သဒ္ဓါ နာမ သိလာပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတသိနေရု ဝိယ အစလာ ဟောတိ၊ ကိံ တ္ဝံ ဧတ္ထောတိ အစ္ဆရံ ပဟရိ။ သော ဌာတုံ အသက္ကောန္တော တတ္ထေဝန္တရဓာယိ။ **ဗြဟ္မုနာ ဝါ**တိ ဗြဟ္မကာယိကာဒီသု အညတရဗြဟ္မုနာ ဝါ။ **ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိ**န္တိ ဧတေ သမဏာဒယော ဌပေတ္ဝာ အညေနပိ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ ဟရိတုံ နဿ သက္ကာ။ **ဓမ္မသမန္နေသနာ**တိ သဘာဝသမန္နေသနာ။ **ဓမ္မတာသုသမန္နိဋ္ဌော**တိ ဓမ္မတာယ သုသမန္နိဋ္ဌော၊ သဘာဝေနေဝ သုဋ္ဌု သမန္နေသိတော ဟောတီတိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဝိမံသကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ကောသမ္ဗိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၉၁။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ကောသမ္ဗိယသုတ္တံ။ တတ္ထ **ကောသမ္ဗိယ**န္တိ ဧဝံ-နာမကေ နဂရေ။ တဿ ကိရ နဂရဿ အာရာမပေါက္ခရဏီအာဒီသု တေသု တေသု ဌာနေသု ကောသမ္ဗရုက္ခာဝ ဥဿန္နာ အဟေသုံ၊ တသ္မာ ကောသမ္ဗီတိ သခ်် အဂမာသိ။ ကုသမ္ဗဿ နာမ ဣသိနော အဿမတော အဝိဒူရေ

၁-သူရမုဋ္ဌဿ ဝိယ (က) ၂-ဝိစ္ဆန္ဒဇနနတ္ထံ (သီ၊ သျာ) ၃-နနု တ္ဝံ မာရောတိ (သီ)

မာပိကတ္ထာတိပိ ဧကော။ **ယောသိတာရာမေတိ** ယောသိတသေဋ္ဌိနာ ကာရိတေ အာရာမေ။

ပုဗ္ဗေ ကိရ အဒ္ဒိလရဋ္ဌံ[1] နာမ အဟောသိ၊ တတော ကောတူဟလကော နာမ ဒလိဒ္ဒေါ ဆာတကဘယေန သပုတ္တဒါရော ကေဒါရပရိစ္ဆိန္နံ သုဘိက္ခံ ရဋ္ဌံ ဂစ္ဆန္တော ပုတ္တံ ဝဟိတုံ အသက္ကောန္တော ဆဋ္ဌေတွာ အဂမာသိ။ မာတာ နိဝတ္တိတွာ တံ ဂဟေတွာ ဂတာ၊ တေ ကေ ဂေါပါလကဂါမကံ ပဝိသိံသု၊ ဂေါပါလကာနဉ္စ တဒါ ပဟူတပါယသော[2] ပဋိယတ္ထော ဟောတိ၊ တတော ပါယသံ လဘိတွာ ဘုဉ္ဇိံသု၊ အထ သော ပုရိသော ပဟူတပါယသံ[3] ဘုဉ္ဇိတွာ ဇိရာပေတုံ အသက္ကောန္တော ရတ္တိဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တတ္ထေဝ သုနခိယာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ ကုက္ကုရော ဇာတော၊ သော ဂေါပါလကဿ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ၊ ဂေါပါလကော စ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓံ ဥပဋ္ဌာသိ။ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓေါပိ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ကုက္ကုရဿ ဇကံ ပိဏ္ဍံ ဒေတိ၊ သော ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓေ သိနေဟံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဂေါပါလကေန သဒ္ဓိံ ပဏ္ဏာသာလမ္ဗိ ဂစ္ဆတိ။

သော ဂေါပါလကေ အသန္နိဟိတေ ဘတ္တဝေလာယ သယမေဝ ဂန္ဒွာ ကာလာရောစနတ္ထံ ပဏ္ဏာသာလဒ္ဒါရေ ဘုဿတိ၊ အန္တရာမဂ္ဂေပိ စဏ္ဍမိဂေ ဒိသွာ ဘုဿိတွာ ပလာပေတိ၊ သော ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓေ မုဒုကေန စိတ္တေန ကာလံ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တတြဿ ယောသကဒေဝပုတ္တောတ္တေဝ နာမံ အဟောသိ၊ သော ဒေဝလောကတော စဝိတွာ ကောသမ္ဗိယံ ဃောသိ ကုလဃရေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တံ အပုတ္တကော သေဋ္ဌိ တဿ မာတာပိတူနံ ဓနံ ဒတွာ ပုတ္တံ ကတွာ အဂ္ဂဟေသိ၊ အထ သော အတ္တနော ပုတ္တေ ဇာတေ သတ္တက္ခတ္တုံ မာရာပေတုံ ဥပက္ကမိ၊ သော ပုညဝန္တတာယ သတ္တသုပိ ဌာနေသု မရဏံ အပ္ပတွာ အဝသာနေ ဇကာယ သေဋ္ဌိဓီတာယ ဝေယျာဝစ္စယေန လဒ္ဓဇီဝိကော အပရဘာဂေ ပိတုအစ္စယေန သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ ပတွာ **ယောသိတသေဋ္ဌိ** နာမ ဇာတော၊ အညေပိ ကောသမ္ဗိယံ ကုက္ကုဋသေဋ္ဌိ ပါဝါရိကသေဋ္ဌိတိ ဒွေ သေဋ္ဌိနော အတ္ထိ၊ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ တယော အဟေသုံ။

တေန စ သမယေန တေသံ သဟာယကာနံ သေဋ္ဌိနံ ကုလူပကာ ပဉ္စသတာ[4] ဣသယော ပဗ္ဘတပါဒေ ဝသိံသု၊ တေ ကာလေန ကာလံ လောဏမ္ဗိလ-သေဝနတ္ထာယ မနုဿပထံ အာဂစ္ဆန္တိ။ အထေကသ္မိံ ဝါရေ ဂိမှသမယေ

၁-အဒ္ဒိလရဋ္ဌံ (သျာ)၊ အန္ဓိလရဋ္ဌံ (က)
၂-ပလဝပါယာသံ (သီ)
၃-ပဟူပါယာသော (သီ)
၄-ပညာသ (က)

မနုဿပထံ အာဂစ္ဆန္တာ နိရုဒကမဟာကန္တာရံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ကန္တာရ-ပရိယောသာနေ မဟန္တံ နိဂြောဓရုက္ခံ ဒိသ္ဝာ စိန္တေသုံ "ယာဒိသော အယံ ရုက္ခော၊ အဒ္ဓါ ဧတ္ထ မဟေသက္ခာယ ဒေဝတာယ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သာဓု ဝတဿ၊ သစေ နော ပါနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ဒဒေယျာ"တိ။ ဒေဝတာ ဣသီနံ အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတ္ဝာ ဣမေသံ သင်္ဂဟံ ကရိဿာမီတိ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဝိဋပန္တရတော နင်္ဂလသီသမတ္တံ ဥဒကဓာရံ ပဝတ္တေသိ။ ဣသိဂဏော ရဇတက္ခန္ဓသဒိသံ ဥဒကဝဋ္ဌိံ ဒိသ္ဝာ အတ္တနော ဘာဇနေဟိ ဥဒကံ ဂဟေတ္ဝာ ပရိဘောဂံ ကတ္ဝာ စိန္တေသိ "ဒေဝတာယ အမှာကံ ပရိဘောဂဥဒကံ ဒိန္နံ၊ ဣဒံ ပန အဂါမကံ မဟာအရည်၊ သာဓု ဝတဿ၊ သစေ နော အာဟာရမ္ပိ ဒဒေယျာ"တိ။ ဒေဝတာ ဣသီနံ ဥပသံကပ္ပနဝသေန ဒိဗ္ဗာနိ ယာဂုခဇ္ဇကာဒီနိ ဒတ္ဝာ သန္တပ္ပေသိ။ ဣသယော စိန္တယိံသု "ဒေဝတာယ အမှာကံ ပရိဘောဂ-ဥဒကမ္ပိ ဘောဇနမ္ပိ သဗ္ဗံ ဒိန္နံ၊ သာဓု ဝတဿ၊ သစေ နော အတ္တာနံ ဒဿေယျာ"တိ။

ဒေဝတာ တေသံ အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတ္ဝာ ဥပဓုကာယံ ဒဿေသိ။ တေ အာဟံသု "ဒေဝတေ မဟတီ တေ သမ္ပတ္တိ၊ ကိံ ကမ္မံ ကတ္ဝာ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ အဓိဂတာသီ"တိ။ ဘန္တေ နာတိမဟန္တံ ပရိတ္တကံ ကမ္မံ ကတ္ဝာတိ၊ ဥပဓု-ဥပေါသထကမ္မံ နိဿာယ ဟိ ဒေဝတာယ သာ သမ္ပတ္တိ လဒ္ဓါ။

အနာထပိဏ္ဍိကဿ ကိရ ဂေဟေ အယံ ဒေဝပုတ္တော ကမ္မကာရော အဟောသိ။ သေဋ္ဌိဿ ဟိ ဂေဟေ ဥပေါသထဒိဝသေသု အန္တမသော ဒါသကမ္မကာရေ ဥပါဒါယ သဗ္ဗော ဇနော ဥပေါသထိကော ဟောတိ၊ ဧကဒိဝသံ အယံ ကမ္မကာရော ဧကကောဝ ပါတော ဥဋ္ဌာယ ကမ္မန္တံ ဂတော၊ မဟာသေဋ္ဌိ နိဝါပံ လဘနမနုဿေ သလ္လက္ခေန္တော ဧတဿေဝေကဿ အရည်ဂတဘာဝံ ဥတ္ဝာ အဿ သာယမာသတ္ထာယ နိဝါပံ အဒါသိ။ ဘတ္တကာရိကာ ဒါသီ ဧကဿေဝ ဘတ္တံ ပစိတ္ဝာ အရညတော အာဂတဿ ဘတ္တံ ဝဓုတ္ဝာ အဒါသိ၊ ကမ္မကာရော အာဟ "အညေသု ဒိဝသေသု ဣမသ္မိံ ကာလေ ဂေဟံ ဧကသဒ္ဒံ အဟောသိ၊ အဇ္ဇ အတိဝိယ သန္ဓိသိန္နံ၊ ကိံ နု ခေါ ဧတ"န္တိ။ တဿ သာ အာစိက္ခိ "အဇ္ဇ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ သဗ္ဗေ မနုဿာ ဥပေါသထိကာ၊ မဟာသေဋ္ဌိ တုယ္ဟေဝေကဿ နိဝါပံ အဒါသီ"တိ။ ဧဝံ အမ္မာတိ။ အာမ သာမီတိ။ ဣမသ္မိံ ကာလေ ဥပေါသထံ သမာဒိန္နဿ ဥပေါသထကမ္မံ ဟောတိ နု ဟောတီတိ မဟာသေဋ္ဌိံ ပုစ္ဆ အမ္မာတိ။ တာယ ဂန္ဒာ ပုစ္ဆိတော မဟာသေဋ္ဌိ အာဟ "သကလဥပေါသထကမ္မံ နု ဟောတိ၊ ဥပဓုကမ္မံ ပန ဟောတိ၊ ဥပေါသထိကော

ဟောတူ"တိ။ ကမ္မကာရော ဘတ္တံ အဘုဉ္ဇိတ္ဝာ မုခံ ဝိက္ခာလေတ္ဝာ ဥပေါ-သထိကော ဟုတ္ဝာ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္ဒ္ဒာ နိပဇ္ဇိ။ တဿ အာဟာရပရိက္ခီဏ-ကာယဿ ရတ္တိံ ဝါတော ကုပ္ပိ၊ သော ပစ္စူသသမယေ ကာလံ ကတ္ဝာ ဥပဓုဥပေါသထကမ္မနိဿန္ဒေန မဟာဝဋ္ဋနိအဋဝိယံ နိဂြောဓရုက္ခေ ဒေဝပုတ္တော ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိ။ သော တံ ပဝတ္တိံ ဣသိနံ အာရောစေသိ။

ဣသယော တုမှေဟိ မယံ[1] ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မော သံဃောတိ အသုတပုဗ္ဗံ သာဝိတာ[2]၊ ဥပ္ပန္နော နု ခေါ လောကေ ဗုဒ္ဓေါတိ။ အာမ ဘန္တေ ဥပ္ပန္နောတိ။ ဣဒါနိ ကုဟိံ ဝသတီတိ။ သာဝတ္ထိံ နိဿာယ ဇေတဝနေ ဘန္တေတိ။ ဣသယော တိဋ္ဌထ တာဝ တုမှေ မယံ သတ္ထာရံ ပဿိဿာမာတိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ နိက္ခမိတ္ဝာ အနုပုဗ္ဗေန ကောသမ္ဗိနဂရံ သမ္ပာပုဏိံသု၊ မဟာသေဋ္ဌိနော "ဣသယော အာဂတာ"တိ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတ္ဝာ "သ္ဝေ အမှာကံ ဘိက္ခံ ဂဏ္ဍထ ဘန္တေ"တိ နိမန္တေတ္ဝာ ပုနဒိဝသေ ဣသိဂဏဿ မဟာဒါနံ အဒံသု။ ဣသယော ဘုဉ္ဇိတ္ဝာဝ ဂစ္ဆာမာတိ အာပုစ္ဆိံသု။ တုမှေ ဘန္တေ အညသ္မိံ ကာလေ ဧကမ္ပိ မာသံ ဒ္ဝေပိ တယောပိ စတ္တာရောပိ မာသေ ဝသိတ္ဝာ ဂစ္ဆထ၊ ဣမသ္မိံ ပန ဝါရေ ဟိယျော အာဂန္ဒ္ဒာ အဇ္ဇေဝ ဂစ္ဆာမာတိ ဝဒထ၊ ကိံ ဣဒန္တိ။ အာမ ဂဟပတယော ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော၊ နု ခေါ ပန သက္ကာ ဇီဝိတန္တရာယော ဝိဒိတုံ၊ တေန မယံ တုရိတာ ဂစ္ဆာမာတိ။ တေန ဟိ ဘန္တေ မယမ္ပိ ဂစ္ဆာမ၊ အမှေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ ဂစ္ဆထာတိ။ တုမှေ အဂါရိယာ နာမ မဟာဇဋာ၊ တိဋ္ဌထ တုမှေ၊ မယံ ပုရေတရံ ဂမိဿာမာတိ နိက္ခမိတ္ဝာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဒ္ဝေပိ ဒိဝသာနိ အဝသိတ္ဝာ တုရိတဂမနေနေဝ သာဝတ္ထိံ ပတ္ဝာ ဇေတဝနဝိဟာရေ သတ္ထု သန္တိကမေဝ အဂမံသု၊ သတ္ထု မဓုရဓမ္မကထံ သုတ္ဝာ သဗ္ဗေဝ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။

တေပိ တယော သေဋ္ဌိနော ပဉ္ဇဟိ ပဉ္ဇဟိ သကဋသတေဟိ သပ္ပိမဓုဖာဏိ-တာဒီနိ စေဝ ပဋ္ဋုန္နဒုကူလာဒီနိ စ[3] အာဒါယ ကောသမ္ဗိတော နိက္ခမိတ္ဝာ အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ ပတ္ဝာ ဇေတဝနသာမန္တေ ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိတ္ဝာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဒ္ဒာ ဝန္ဒိတ္ဝာ ပဋိသန္ထာရံ ကတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ သတ္ထာ တိဏ္ဏမ္ပိ သဟာယကာနံ မဓုရဓမ္မကထံ ကထေသိ။ တေ ဗလဝသောမနဿ-ဇာတာ သတ္ထာရံ နိမန္တေတ္ဝာ ပုနဒိဝသေ မဟာဒါနံ အဒံသု၊ ပုန နိမန္တေတ္ဝာ ပုနဒိဝသေတိ ဧဝံ အဓုမာသံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ "အမှာကံ ဇနပဒံ အာဂမနာယ ပဋိညံ ဒေထာ"တိ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိံသု။ ဘဂဝါ "သုညာဂါရေ ခေါ ဂဟပတယော တထာဂတာ အဘိရမန္တီ"တိ အာဟ။ တ္တောဝတာ ပဋိညာ ဒိန္နာ နာမ ဟောတီတိ

၁-မယံ (သျာ၊က) ၂-သာဝိတံ (သီ၊သျာ၊က) ၃-ပဋ္ဋဒုကူလာဒီနိ စ (သီ၊သျာ)

ဂဟပတယော သလ္လကျွေတွာ ဒိန္နာ နော ဘဂဝတာ ပဋိညာတိ ဒသဗလံ ဝန္ဒိတွာ နိက္ခမိတွာ အန္တရာမဂ္ဂေ ယောဇနေ ယောဇနေ ဌာနေ ဝိဟာရံ ကာရေတွာ အနုပုဗ္ဗေန ကောသမ္ဗိံ ပတွာ "လောကေ ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော"တိ ကထယိံသု။ တယောပိ ဇနာ အတ္တနော အတ္တနော အာရာမေ မဟန္တံ ဓနပရိစ္စာဂံ ကတွာ ဘဂဝတော ဝသနတ္ထာယ ဝိဟာရေ ကာရာပယိံသု။ တတ္ထ ကုက္ကုဋ္ဌသေဋ္ဌိနာ ကာရိတော **ကုက္ကုဋ္ဌာရာမော** နာမ အဟောသိ။ ပါဝါရိက-သေဋ္ဌိနာ အမ္ဗဝနေ ကာရိတော **ပါဝါရိကမ္ဗဝနော** နာမ အဟောသိ။ ဃောသိတေန ကာရိတော **ဃောသိတာရာမော** နာမ အဟောသိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဃောသိတသေဋ္ဌိနာ ကာရိတေ အာရာမေ"တိ။

ဘဏ္ဍနဇာတာတိအာဒီသု ကလဟဿ ပုဗ္ဗဘာဂေါ ဘဏ္ဍနံ နာမ၊ တံ ဇာတံ ဧတေသန္တိ **ဘဏ္ဍနဇာတာ**။ ဟတ္ထပရာမာသာဒိဝသေန မတ္ထကံ ပတ္တော ကလဟော ဇာတော ဧတေသန္တိ **ကလဟဇာတာ**။ ဝိရုဒ္ဓဘူတံ ဝါဒန္တိ ဝိဝါဒံ၊ တံ အာပန္နာတိ **ဝိဝါဒါပန္နာ**။ **မုခသတ္တီဟီ**တိ ဝါစာသတ္တီဟိ။ **ဝိတုဒန္တာ**တိ ဝိဇ္ဈန္တာ။ **တေ န စေဝ အညမညံ သညာပေန္တိ န စ သညတ္တိံ ဥပေန္တီ**တိ တေ အတ္ထဥ္ဇ ကာရဏဥ္ဇ ဒဿေတွာ နေဝ အညမညံ ဇာနာပေန္တိ။ သစေပိ သညာပေတုံ အာရဘန္တိ၊ တထာပိ သညတ္တိံ န ဥပေန္တိ၊ ဇာနိတုံ န ဗုစ္ဆန္တီတိ အတ္ထော။ နိဇ္ဈတ္တိယာပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္ထ စ **နိဇ္ဈတ္တီ**တိ သညတ္တိဝေဝစန-မေဝေတံ။ ကသ္မာ ပနေတေ ဘဏ္ဍနဇာတာ အဟေသုန္တိ? အပ္ပမတ္တကေန ကာရဏေန။

ဒွေ ကိရ ဘိက္ခူ ဧကသ္မိံ အာဝါသေ ဝသန္တိ ဝိနယဓရော စ သုတ္တန္တိကော စ။ တေသု သုတ္တန္တိကော ဘိက္ခု ဧကဒိဝသံ ဝစ္စကုဋိံ ပဝိဋ္ဌော အာစမန-ဥဒကာဝသေသံ ဘာဇနေ ဌပေတွာဝ နိက္ခမိ။ ဝိနယဓရော ပစ္ဆာ ပဝိဋ္ဌော တံ ဥဒကံ ဒိသ္ဝာ နိက္ခမိတွာ တံ ဘိက္ခုံ ပုစ္ဆိ၊ အာဝုသော တယာ ဗုဒံ ဥဒကံ ဌပိတန္တိ။ အာမ အာဝုသောတိ။ တွံ ဧတ္ထ အာပတ္တိဘာဝံ န ဇာနာသီတိ။ အာမ န ဇာနာမီတိ။ ဟောတိ အာဝုသော ဧတ္ထ အာပတ္တီတိ။ သစေ ဟောတိ ဒေသေဿာမီတိ။ သစေ ပန တေ အာဝုသော အသဉ္ဇိစ္စ အသတိယာ ကံတံ၊ နတ္ထိ တေ အာပတ္တီတိ။ သော တဿာ အာပတ္တိယာ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ အဟောသိ။

ဝိနယဓရော အတ္တနော နိဿိတကာနံ "အယံ သုတ္တန္တိကော အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇမာနောပိ န ဇာနာတီ"တိ အာရောစေသိ။ တေ တဿ နိဿိတကေ ဒိသ္ဝာ "တုမှာကံ ဥပဇ္ဈာယော အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတ္ဝာပိ အာပတ္တိဘာဝံ န ဇာနာတီ"တိ အာဟံသု။ တေ ဂန္ဒာ အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ အာရောစေသုံ။

သော ဧဝမာဟ “အယံ ဝိနယဓရော ပုဗ္ဗေ ‘အနာပတ္တိ’တိ ဝတ္ဝာ ဣဒါနိ ‘အာပတ္တိ’တိ ဝဒတိ၊ မုသာဝါဒီ ဧသော’’တိ။ တေ ဂန္ဒွာ “တုမှာကံ ဥပဇ္ဈာယော မုသာဝါဒီ’’တိ ဧဝံ အညမညံ ကလဟံ ဝဍ္ဎယိ်သု၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစာတိ ဧတံ “ဣဓ ဘန္တေ ကောသမ္ဗိယံ ဘိက္ခူ ဘဏ္ဍနဇာတာ’’တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။ တဉ္ဆ ခေါ နေဝ ပိယကမ္ယတာယ နဘေဒါဓိပ္ပါယေန၊ အထ ခေါ အတ္ထကာမတာယ ဟိတကာမတာယ။ သာမဂ္ဂိ-ကာရကော ကိရေသ ဘိက္ခု၊ တသ္မာဿ ဧတဒဟောသိ “ယထာ ဣမေ ဘိက္ခူ ဝိဝါဒံ အာရဒ္ဓါ၊ နဿ သက္ကာ မယာ, နာဝိ အညေန ဘိက္ခုနာ သမဂ္ဂါ ကာတုံ၊ အပ္ပေဝ နာမ သဒေဝကေ လောကေ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော ဘဂဝါ သယံ ဝါ ဂန္ဒွာ, အတ္တနော ဝါ သန္တိကံ ပက္ကောသာပေတ္ဝာ ဧတေသံ ဘိက္ခူနံ ခန္တိမေတ္တာ-ပဋိသံယုတ္တံ သာရဏီယဓမ္မဒေသနံ ကထေတ္ဝာ သာမဂ္ဂိံ ကရေယ္ယာ’’တိ အတ္ထကာမတာယ ဟိတကာမတာယ ဂန္ဒွာ အဝေါစ။

၄၉၂။ **ဆယိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သာရဏီယာ**တိ ဟေဋ္ဌာ ကလဟဘဏ္ဍန-ဝသေန ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဆ သာရဏီယာ ဓမ္မာ အာဂတာတိ ဧဝမိဒံ ကောသမ္ဗိယသုတ္တံ ယထာနုသန္ဓိနာဝ ဂတံ ဟောတိ၊ တတ္ထ **သာရဏီယာ**တိ သရိတဗ္ဗယုတ္တာ အန္ဓါနေ အတိက္ကန္တေပိ နပမုသိတဗ္ဗာ။ ယော တေ ဓမ္မေ ပူရေတိ၊ တံ သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယံ ကရောန္တိ တေ **ပိယကရဏာ**။ ဂရုံ ကရောန္တိ တေ **ဂရုကရဏာ**။ **သင်္ဂဟာယာ**တိ သင်္ဂဟကာရကာယ။ **အဝိဝါဒါယာ**တိ အဝိဝါဒနတ္ထာယ။ **သာမဂ္ဂိယာ**တိ သမဂ္ဂဘာဝတ္ထာယ။ **ဧကီဘာဝါယာ**တိ ဧကီဘာဝတ္ထာယ နိန္နာနာကရဏာယ။ **သံဝတ္တနိ**်တိ ဘဝန္တိ။ **မေတ္တံ ကာယ-ကမ္မံ** မေတ္တာစိတ္တေန ကတ္တဗ္ဗံ ကာယကမ္မံ။ **ဝစီကမ္မမနောကမ္မေသုပိ** ဧသေဝ နယော။ ဣမာနိ ဘိက္ခူနံ ဝသေန အာဂတာနိ၊ ဂိဟီသုပိ လဗ္ဘန္တိယေဝ။ ဘိက္ခူနံ ဟိ မေတ္တာစိတ္တေန အာဘိသမာစာရိကဓမ္မပူရဏံ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။ ဂိဟီနံ စေတိယဝန္ဒနတ္ထာယ ဗောဓိဝန္ဒနတ္ထာယ သံဃနိမန္တနတ္ထာယ ဂမနံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌေ ဘိက္ခူ။ ဒိသ္ဝာ ပစ္ဆုဂ္ဂမနံ ပတ္တပဋိဂ္ဂဟဏံ အာသနပညာပနံ အနုဂမနန္တိ ဧဝမာဒိကံ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။

ဘိက္ခူနံ မေတ္တာစိတ္တေန အာစာရပညတ္တိသင်္ဂဟပဒံ ကမ္မဋ္ဌာနကထနံ ဓမ္မ-ဒေသနာ တေပိဋကမ္ပိ ဗုဒ္ဓဝစနံ **မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ** နာမ။ ဂိဟီနဉ္တု “စေတိယဝန္ဒနတ္ထာယ ဂစ္ဆာမ၊ ဗောဓိဝန္ဒနတ္ထာယ ဂစ္ဆာမ၊ ဓမ္မဿဝနံ ကရိဿာမ၊ ပဒီပမာလာပုဖ္ဖပူဇံ ကရိဿာမ၊ တိဏ် သုစရိတာနိ သမာဒါယ ဝတ္တိဿာမ၊ သလာကဘတ္တာဒီနိ ဒဿာမ၊ ဝဿာဝါသိကံ ဒဿာမ၊ အဇ္ဇ

သံဃသ စတ္တာရော ပစ္စယေ ဒဿာမ၊ သံဃံ နိမန္တေတွာ ခါဒနီယာဒီနိ သံဝိဒဟထ၊ အာသနာနိ ပညာပေထ၊ ပါနီယံ ဥပဋ္ဌပေထ၊ သံဃံ ပစ္စုဂ္ဂန္ဒွာ အာနေထ၊ ပညတ္တာသနေ နိသီဒါပေတွာ ဆန္ဒဇာတာ ဥဿာဟဇာတာ ဝေယျာဝစ္စံ ကရောထာ"တိအာဒိကထနကာလေ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ နာမ။

ဘိက္ခူနံ ပါတောဝ ဥဋ္ဌာယ သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ စေတိယင်္ဂဏဝတ္တာဒီနိ စ ကတ္ဝာ ဝိဝိတ္တာသနေ နိသီဒိတ္ဝာ "ဗုမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဘိက္ခူ သုခီ ဟောန္တု၊ အဝေရာ အဗျာပဇ္ဇာ"တိ စိန္တနံ **မေတ္တံ မနောကမ္မံ** နာမ။ ဂိဟီနံ "အယျာ သုခီ ဟောန္တု၊ အဝေရာ အဗျာပဇ္ဇာ"တိ စိန္တနံ မေတ္တံ မနောကမ္မံ နာမ။

အာဝိ စေဝ ရဟော စာတိ သမ္မုခါ စ ပရမ္မုခါ စ။ တတ္ထ နဝကာနံ စီဝရကမ္မာဒီသု သဟာယဘာဝူပဂမနံ သမ္မုခါ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။ ထေရာနံ ပန ပါဒဓောဝနဝန္ဒနဗီဇနဒါနာဒိဘေဒမ္ပိ သဗ္ဗံ သာမီစိကမ္မံ သမ္မုခါ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။ ဥဘယေဟိပိ ဒုန္ဒိက္ခိတ္တာနံ ဒါရုဘဏ္ဍာဒီနံ တေသု အဝမည် အကတ္ဝာ အတ္တနာ ဒုန္ဒိက္ခိတ္တာနံ ဝိယ ပဋိသာမနံ ပရမ္မုခါ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။ ဒေဝတ္ထေရော[1] တိဿတ္ထေရောတိ ဧဝံ ပဂ္ဂယှ ဝစနံ သမ္မုခါ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ နာမ။ ဝိဟာရေ အသန္တံ ပန ပရိပုစ္ဆန္တဿ ကုဟိံ အမှာကံ ဒေဝတ္ထေရော, အမှာကံ တိဿတ္ထေရော ကဒါ နု ခေါ အာဂမိဿတီတိ ဧဝံ မမာယနဝစနံ ပရမ္မုခါ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ နာမ။ မေတ္တာသိနေဟသိနိဒ္ဓါနိ ပန နယနာနိ ဥမ္မီလေတ္ဝာ သုပ္ပသန္ဒေန မုခေန ဩလောကနံ သမ္မုခါ မေတ္တံ မနောကမ္မံ နာမ။ ဒေဝတ္ထေရော, တိဿတ္ထေရော အရောဂေါ ဟောတု အပ္ပါဗာဓောတိ သမန္ဒာဟရဏံ ပရမ္မုခါ မေတ္တံ မနောကမ္မံ နာမ။

လာဘာတိ စီဝရာဒယော လဒ္ဓပစ္စယာ။ **ဓမ္မိကာ**တိ ကုဟနာဒိဘေဒံ မိစ္ဆာဇီဝံ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ ဓမ္မေန သမေန ဘိက္ခာစရိယဝတ္တေန ဥပ္ပန္ဒာ။ **အန္တမသော ပတ္တပရိယာပန္ဒမတ္တမ္ပီ**တိ ပစ္ဆိမကောဋိယာ ပတ္တေ ပရိယာပန္ဒံ ပတ္တဿ အန္တောဂတံ ဒ္ဓတ္တိကဋ္ဌစ္ဆုဘိက္ခာမတ္တမ္ပိ။ **အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ**တိ ဧတ္ထ ဒ္ဓေ ပဋိဝိဘတ္တာနိ နာမ အာမိသပဋိဝိဘတ္တံ ပုဂ္ဂလပဋိဝိဘတ္တံ စ။ တတ္ထ "ဧတ္တကံ ဒဿာမိ၊ ဧတ္တကံ နု ဒဿာမီ"တိ ဧဝံ စိတ္တေန ဝိဘဇနံ အာမိသပဋိဝိဘတ္တံ နာမ။ "အသုကဿ ဒဿာမိ၊ အသုကဿ နု ဒဿာမီ"တိ ဧဝံ စိတ္တေန ဝိဘဇနံ ပန ပုဂ္ဂလပဋိဝိဘတ္တံ နာမ။ တဒုဘယမ္ပိ အကတ္ဝာ ယော အပ္ပဋိဝိဘတ္တံ ဘုဥ္ဇတိ၊ အယံ **အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ** နာမ။

၁-ရေဝတ္ထေရော (က)

သီလဝန္တေဟိ သဒ္ဓြဟ္မစာရီဟိ သာဓာရဏဘောဂီတိ ဧတ္ထ သာဓာရဏ-ဘောဂိနော ဣဒံ လက္ခဏံ၊ ယံ ယံ ပဏီတံ လဒ္ဓံ၊ တံ တံ နေဝ လာဘေန လာဘံ ဇိဂိသနာမုခေန ဂိဟိနံ ဒေတိ၊ န အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တော၀ သံဃေန သာဓာရဏံ ဟောတူတိ ဂဟေတ္ဝာ ဂဏ္ဍိံ ပဟရိတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ သံဃသန္တကံ ဝိယ ပဿတိ။ ဣဒံ ပန သာရဏီယဓမ္မံ ကော ပူရေတိ၊ ကော န ပူရေတီတိ။ ဒုဿီလော တာ၀ န ပူရေတိ၊ န ဟိ တဿ သန္တကံ သီလဝန္တော ဂဏှန္တိ၊ ပရိသုဒ္ဓသီလော ပန ဝတ္တံ အခဏ္ဍေန္တော ပူရေတိ။

တတြိဒံ ဝတ္တံ—ယော ဟိ သြဒ္ဓိဿကံ ကတ္ဝာ မာတု ဝါ ပိတု ဝါ အာစရိ-ယုပဇ္ဈာယဒိနံ ဝါ ဒေတိ၊ သော ဒါတဗ္ဗံ ဒေတိ[1]၊ သာရဏီယဓမ္မော ပနဿ နု ဟောတိ၊ ပလိဗောဓဂုဏံ နာမ ဟောတိ။ သာရဏီယဓမ္မော ဟိ မုတ္တပလိ-ဗောဓဿေ၀ ဝဋ္ဋတိ၊ တေန ပန သြဒ္ဓိဿကံ ဒေန္တေန ဂိလာနဂိလာနုပဋ္ဌာက-အာဂန္တုကဂမိကာနံ စေ၀ နဝပဗ္ဗဇိတဿ စ သံဃာဋိပတ္တဂုဟဏံ အဇာနန္တဿ ဒါတဗ္ဗံ။ ဧတေသံ ဒတ္ဝာ အဝသေသံ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ထောကံ ထောကံ အဒတ္ဝာ ယော ယတ္တကံ ဂဏှာတိ၊ တဿ တတ္တကံ ဒါတဗ္ဗံ။ အဝသိဋ္ဌေ အသတိ ပုန ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ယံ ယံ ပဏီတံ၊ တံ တံ ဒတ္ဝာ သေသံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ "သီလဝန္တေဟိ" တိ ဝစနတော ဒုဿီလဿ အဒါတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

အယံ ပန သာရဏီယဓမ္မော သုသိက္ခိတာယ[2] ပရိသာယ သုပူရော ဟောတိ[3]၊ နော အသိက္ခိတာယ ပရိသာယ။ သုသိက္ခိတာယ[4] ဟိ ပရိသာယ ယော အညတော လဘတိ၊ သော န ဂဏှာတိ၊ အညတော အလဘန္တော၀ိ ပမာဏယုတ္တမေ၀ ဂဏှာတိ၊ န အတိရေကံ။ အယဉ္စ ပန သာရဏီယဓမ္မော ဧ၀ံ ပုနပ္ပုနံ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဒေန္တသ္သာပိ ဒွါဒသဟိ ဝဿေဟိ ပူရတိ၊ န တတော သြဒ္ဓံ။ သစေ ဟိ ဒွါဒသမေပိ ဝဿေ သာရဏီယဓမ္မပူရကော ပိဏ္ဍပါတပူရံ ပတ္တံ အာသနသာလာယံ ဒ္ဝေတ္ဝာ နဟာယိတုံ ဂစ္ဆတိ၊ သံဃတ္ထေရော စ ကဿသော ပတ္တောတိ။ သာရဏီယဓမ္မပူရကဿာတိ ဝုတ္တေ "အာဟရထ န" န္တိ သဗ္ဗံ ပိဏ္ဍပါတံ ဝိစာရေတ္ဝာ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ စ ရိတ္တပတ္တံ ဒ္ဝေပေတိ၊ အထ သော ဘိက္ခု ရိတ္တပတ္တံ ဒိသ္ဝာ "မယှံ အသေသေတ္ဝာ၀ ပရိဘုဉ္ဇိံသူ" တိ ဒေါမနသ္သံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ သာရဏီယဓမ္မော ဘိဇ္ဇတိ၊ ပုန ဒွါဒသ ဝဿာနိ

၁-ဒေတု (သီ)
၂-အပူရော ဟောတိ (သီ၊ ဿျာ)
၃-အသိက္ခိတာယ (သီ၊ ဿျာ)
၄-သိက္ခိတာယ (သီ)

ပူရေတဗ္ဗော ဟောတိ၊ တိတ္ထိယပရိဝါသသဒိသော ဟေသ။ သကိံ ခဏ္ဍေ ဇာတေ ပုန ပူရေတဗ္ဗောဝ။ ယော ပန "လာဘာ ဝတ မေ၊ သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ၊ ယဿ မေ ပတ္တဂတံ အနာပုစ္ဆာဝ သဗြဟ္မစာရီ ပရိဘုဥ္ဇန္တီ"တိ သောမနဿံ ဇနေတိ၊ တဿ ပုဏ္ဏော နာမ ဟောတိ။

ဧဝံ ပူရိတသာရဏီယဓမ္မဿ ပန နေဝ ဗ္ဗဿာ, န မစ္ဆရိယံ ဟောတိ၊ သော မနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ သုလဘပစ္စယော၊ ပတ္တဂတမဿ ဒီယမာနမ္ပိ န ခီယတိ၊ ဘာဇနီယဘဏ္ဍဋ္ဌာနေ အဂ္ဂဘဏ္ဍံ လဘတိ၊ ဘယေ ဝါ ဆာတကေ ဝါ သမ္ပတ္တေ ဒေဝတာ ဥဿုက္ကံ အာပဇ္ဇန္တိ။

တတြိမာနိ ဝတ္ထူနိ—လေဏဂိရိဝါသီ[၁] တိဿတ္ထေရော ကိရ မဟာဂိရိဂါမံ ဥပနိဿာယ ဝသတိ၊ ပညာသ မဟာထေရာ နာဂဒီပံ စေတိယဝန္ဒနတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တာ ဂိရိဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ကိဠိ အလဒ္ဓါ နိက္ခမိံသု။ ထေရော ပဝိသန္တော တေ ဒိသ္ဝာ ပုစ္ဆိ "လဒ္ဓံ ဘန္တေ"တိ။ ဝိစရိမှာ အာဝုသောတိ။ သော အလဒ္ဓဘာဝံ ဥတ္ဝာ အာဟ "ယာဝါဟံ ဘန္တေ အာဂစ္ဆာမိ၊ တာဝ ဗ္ဗဓေဝ ဟောထာ"တိ။ မယံ အာဝုသော ပညာသ ဇနာ ပတ္တတေမနမတ္တမ္ပိ န လဘိမှာတိ။ နေဝါသိကာ နာမ ဘန္တေ ပဋိဗလာ ဟောန္တိ၊ အလဘန္တာပိ ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂသဘာဝံ ဇာနန္တီတိ။ ထေရာ အာဂမိံသု။ ထေရော ဂါမံ ပါဝိသိ၊ ဓုရဂေဟေယေဝ မဟာဥပါသိကာ ခီရဘတ္တံ သဇ္ဇေတ္ဝာ ထေရံ ဩလောကယ-မာနာ ဋ္ဌိတာ ထေရဿ ဒ္ဝါရံ သမ္ပတ္တဿေဝ ပတ္တံ ပူရေတ္ဝာ အဒါသိ၊ သော တံ အာဒါယ ထေရာနံ သန္တိကံ ဂန္ဒာ "ဂဏ္ဍထ ဘန္တေ"တိ သံဃတ္ထေရံ အာဟ။ ထေရော "အမှေဟိ ဧတ္တေကေဟိ ကိဠိ န လဒ္ဓံ၊ အယံ သီဃမေဝ ဂဟေတ္ဝာ အာဂတော၊ ကိံ နု ခေါ"တိ သေသာနံ မုခံ ဩလောကေသိ။ ထေရော ဩလောကနာကာရေနေဝ ဥတ္ဝာ "ဓမ္မေန သမေန လဒ္ဓပိဏ္ဍပါတော၊ နိက္ကုက္ကုစ္စာ ဂဏ္ဍထ ဘန္တေ"တိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗေသံ ယာဝဒတ္ထံ ဒတ္ဝာ အတ္တနာပိ ယာဝဒတ္ထံ ဘုဉ္ဇိ။

အထ နံ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ထေရာ ပုစ္ဆိံသု "ကဒါ အာဝုသော လောကုတ္တရဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဈီ"တိ။ နတ္ထိ မေ ဘန္တေ လောကုတ္တရဓမ္မောတိ။ ဈာနလာဘီသိ အာဝုသောတိ။ ဧတမ္ပိ မေ ဘန္တေ နတ္ထီတိ။ နနု အာဝုသော ပါဋိဟာရိယန္တိ။ သာရဏီယဓမ္မော မေ ဘန္တေ ပူရိတော၊ တဿ မေ ဓမ္မဿ

၁-လောဏဂိရိဝါသီ (သီ)၊ သေလာဂိရိဝါသီ (သျာ)၊ သေနဂိရိဝါသီ (ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၁၂၄)

ပုရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ သစေပိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ[1] ဟောတိ၊ ပတ္တဂတံ နဒီယတိတိ။ သာဓု သာဓု သပ္ပုရိသ, အနုစ္ဆဝိကမိဒံ တုယ္ဟန္တိ။ ဣဒံ တာဝ **ပတ္တဂတံ နဒီယတီတိ** ဣတ္ထေ ဝတ္ထု။

အယမေဝ ပန ထေရော စေတိယပဗ္ဗတေ ဂိရိဘဏ္ဍမဟာပူဇာယ ဒါနဋ္ဌာနံ ဂန္ဒွာ "ဣမသ္မိံ ဌာနေ ကိံ ဝရဘဏ္ဍ"န္တိ ပုစ္ဆတိ။ ဒွေ သာဋကာ ဘန္တေတိ။ ဧတေ မယှံ ပါပုဏိဿန္တိတိ။ တံ သုတ္ဝာ အမစ္စော ရညော အာရောစေသိ "ကော ဒဟရော ဧဝံ ဝဒတီ"တိ။ "ဒဟရဿေဝံ စိတ္တံ၊ မဟာထေရာနံ ပန သုခုမသာဋကာ ဝဋ္ဋန္တီ"တိ ဝတ္ဝာ "မဟာထေရာနံ ဒဿာမီ"တိ ဒွပေသိ။ တဿ ဘိက္ခုသံဃေ ပဋိပါဋိယာ ဋ္ဌိတေ ဒေန္တေသု မတ္ထကေ ဌပိတာပိ တေ သာဋကာ ဟတ္ထံ နာရောဟန္တိ၊ အညေဝ အာရောဟန္တိ။ ဒဟရဿ ဒါနကာလေ ပန ဟတ္ထံ အာရုဠှာ။ သော တဿ ဟတ္ထေ ဒွပေတ္ဝာ အမစ္စဿ မုခံ ဩလောကေတ္ဝာ ဒဟရံ နိသီဒါပေတ္ဝာ ဒါနံ ဒတ္ဝာ သံဃံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ ဒဟရဿ သန္တိကေ နိသီဒိတ္ဝာ "ကဒါ ဘန္တေ ဣမံ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ထာ"တိ အာဟ။ သော ပရိယာယေနပိ အသန္တံ အဝဒန္တော "နတ္ထိ မယှံ မဟာရာဇ လောကုတ္တရ-ဓမ္မော"တိ အာဟ။ နနု ဘန္တေ ပုဗ္ဗေ အဝစုတ္ထာတိ။ အာမ မဟာရာဇ၊ သာရဏီယဓမ္မပူရကော အဟံ၊ တဿ မေ ဓမ္မဿ ပူရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဘာဇနီယဘဏ္ဍဘူတော အဂ္ဂဘဏ္ဍံ ပါပုဏာတီတိ။ သာဓု သာဓု ဘန္တေ, အနုစ္ဆဝိကမိဒံ တုမှာကန္တိ ဝန္ဒိတ္ဝာ[2] ပက္ကာမိ။ ဣဒံ **ဘာဇနီယဘဏ္ဍဘူတော အဂ္ဂဘဏ္ဍံ ပါပုဏာတီတိ** ဣတ္ထေ ဝတ္ထု။

ဗြာဟ္မဏတိဿဘယေ[3] ပန ဘာတရဂါမဝါသိနော နာဂတ္ထေရိယာ အနာ-ရောစေတ္ဝာဝ ပလာယိံသု။ ထေရိ ပစ္ဆာသကာလေ "အတိဝိယ အပ္ပနိဿ္သေါသော ဂါမော၊ ဥပဓာရေထ တာဝါ"တိ ဒဟရဘိက္ခုနိယော အာဟ။ တာ ဂန္ဒွာ သဗ္ဗေသံ ဂတဘာဝံ ဥတ္ဝာ အာဂမ္မ ထေရိယာ အာရောစေသုံ။ သာ သုတ္ဝာ "မာ တုမှေ တေသံ ဂတဘာဝံ စိန္တယိတ္ထ၊ အတ္တနော ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာ-ယောနိသောမနသိကာရေသုယေဝ ယောဂံ ကရောထာ"တိ ဝတ္ဝာ ဘိက္ခာစာရ-ဝေလာယ ပါရုပိတ္ဝာ အတ္တဒွါဒသမာ[4] ဂါမဒ္ဝါရေ နိဗ္ဗောဓရက္ခမူလေ အဋ္ဌာသိ။ ရက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ ဒွါဒသန္နမ္ပိ ဘိက္ခုနီနံ ပိဏ္ဍပါတံ ဒတ္ဝာ "အယ္ယေ အညတ္ထ မာ ဂစ္ဆထ၊ နိစ္စံ ဣဓေဝ ထောဝ"တိ အာဟ။ ထေရိယာ ပန

၁-ဘိက္ခုသဟဿံ (သီ၊ သျာ)
၂-စတ္ထာလတိယဘယေ (သီ)၊ စတ္ထာလတိသဘယေ (သျာ)
၃-ဝတ္ဝာ (က)
၄-အတ္တဒွါဒသမိ (သီ)

ကနိဋ္ဌဘာတာ နာဂတ္ထေရော နာမ အတ္ထိ၊ သော "မဟန္တံ ဘယံ၊ နဿ သက္ကာ ဣဓ ယာပေတုံ၊ ပရတီရံ ဂမိဿာမာတိ အတ္တဒွါဒသမောဝ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနာ နိက္ခန္တော ထေရိံ ဒိသ္ဝာ ဂမိဿာမီ"တိ ဘာတရဂါမံ အာဂတော။ ထေရီ "ထေရာ အာဂတာ"တိ သုတ္ဝာ တေသံ သန္တိကံ ဂန္ဒာ ကိံ အယျာတိ ပုစ္ဆိ။ သော တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိ။ သာ "အဇ္ဇ ဧကဒိဝသံ ဝိဟာရေယေဝ ဝသိတ္ဝာ သ္ဝေဝ ဂမိဿထာ"တိ အာဟ။ ထေရာ ဝိဟာရံ အဂမံသု။

ထေရီ ပုနဒိဝသေ ရုက္ခမူလေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ထေရံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ "ဣမံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဥ္ဇထာ"တိ အာဟ။ ထေရော "ဝဋ္ဌိဿတိ ထေရီ"တိ ဝတ္ဝာ တုဏ္ဍီ အဋ္ဌာသိ။ ဓမ္မိကော တာတာ ပိဏ္ဍပါတော ကုက္ကုစ္စံ အကတ္ဝာ ပရိဘုဥ္ဇထာတိ။ ဝဋ္ဌိဿတိ ထေရီတိ။ သာ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ အာကာသေ ခိပိ၊ ပတ္တော အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ ထေရော "သတ္တတာလမတ္တေ ဌိတမ္ပိ ဘိက္ခုနီဘတ္တမေဝ ထေရီတိ ဝတ္ဝာ ဘယံ နာမ သဗ္ဗကာလံ[၁] နဟောတိ၊ ဘယေ ဝူပသန္တေ အရိယဝံသံ ကထယမာနော 'ဘော ပိဏ္ဍပါတိက ဘိက္ခုနီဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဝီတိနာမယိတ္ထာ'တိ စိတ္တေန အနုဝဒိယမာနော သန္ဆမ္ဘေတုံ နဿ သက္ခိဿာမိ၊ အပ္ပမတ္တာ ဟောထ ထေရိယော"တိ မဂ္ဂံ အာရုဟိ။

ရုက္ခဒေဝတာပိ "သစေ ထေရော ထေရိယာ ဟတ္ထတော ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိဿတိ၊ နဿ နံ နိဝတ္တေဿာမိ၊ သစေ ပန နဿ ပရိဘုဉ္ဇိဿတိ၊ နိဝတ္တေဿာမီ"တိ စိန္တယမာနာ ဌတ္ဝာ ထေရဿ ဂမနံ ဒိသ္ဝာ ရုက္ခာ ဩရုယှ ပတ္တံ ဘန္တေ ဒေထာတိ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ထေရံ ရုက္ခမူလံယေဝ အာနေတ္ဝာ အာသနံ ပညာပေတ္ဝာ ပိဏ္ဍပါတံ ဒတ္ဝာ ကတဘတ္တကိစ္စံ ပဋိညံ ကာရေတ္ဝာ ဒွါဒသ ဘိက္ခုနိယော, ဒွါဒသ စ ဘိက္ခူ သတ္တ ဝဿာနိ ဥပဋ္ဌဟိ။ ဣဒံ **ဒေဝတာ ဥဿုက္ကံ အာပဇ္ဇန္တီ**တိ ဧတ္ထ ဝတ္ထု၊ တတြ ဟိ ထေရီ သာရဏီယ-ဓမ္မပူရိကာ အဟောသိ။

အခဏ္ဍာနီတိအာဒီသု ယဿ သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု အာဒိမှိ ဝါ အန္တေ ဝါ သိက္ခာပဒံ ဘိန္ဒံ ဟောတိ၊ တဿ သီလံ ပရိယန္တေ ဆိန္ဒသာဋကော ဝိယ **ခဏ္ဍံ** နာမ။ ယဿ ပန ဝေမဇ္ဈေ ဘိန္ဒံ၊ တဿ မဇ္ဈေ ဆိဒ္ဒသာဋကော ဝိယ **ဆိဒ္ဒံ** နာမ ဟောတိ။ ယဿ ပန ပဋိပါဋိယာ ဒွေ တီဏိ ဘိန္ဒာနိ၊ တဿ ပိဋ္ဌိယံ ဝါ ကုစ္ဆိယံ ဝါ ဥဋ္ဌိတေန ဝိသဘာဂဝဏ္ဏေန ကာဋရတ္တာဒီနံ အညတရ-ဝဏ္ဏာ ဂါဝီ ဝိယ **သဗလံ** နာမ ဟောတိ။ ယဿ ပန အန္တရန္တရာ ဘိန္ဒာနိ၊

၁-သဗ္ဗကာလေ (သျာ၊က)

တဿ အန္တရန္တရာ ဝိသဘာဂဗိန္ဒုစိတြာ ဂါဝီ ဝိယ **ကမ္မာသံ** နာမ ဟောတိ။ ယဿ ပန သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အဘိန္ဒာနိ၊ တဿ တာနိ သီလာနိ **အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဒါနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ** နာမ ဟောန္တိ။ တာနိ ပနေတာနိ တဏ္ဍာဒါသဗျတော မောစေတွာ ဘုဇိဿဘာဝကရဏတော **ဘုဇိဿာနိ။** ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ဝိညူဟိ ပသတ္ထတ္တာ **ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ။** တဏ္ဍာဒိဋ္ဌီဟိ အပရာမဋ္ဌတ္တာ, "ဣဒံ နာမ တွံ အာပန္နပုဗ္ဗော"တိ ကေနစိ ပရာမဋ္ဌုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ စ **အပရာမဋ္ဌာနိ။** ဥပစာရသမာဓိံ ဝါ အပ္ပနာသမာဓိံ ဝါ သံဝတ္တယန္တီတိ **သမာဓိသံဝတ္တနိကာနီ**တိ ဝုစ္စန္တိ။ **သီလသာမညဂတော ဝိဟရတီ**တိ တေသု တေသု ဒိသာဘာဂေသု ဝိဟရန္တေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သမာနဘာဝူပဂတ-သီလော ဝိဟရတိ။ သောတာပန္နာဒီနဉ္ဍိ သီလံ သမုဒ္ဒန္တရေပိ ဒေဝလောကေပိ ဝသန္တာနံ အညေသံ သောတာပန္နာဒီနံ သီလေန သမာနမေဝ ဟောတိ၊ နတ္ထိ မဂ္ဂသီလေ နာနတ္တံ၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ယာယံ ဒိဋ္ဌီတိ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ **အရိယာ**တိ နိဒ္ဒေါသာ။ **နိယျာတီ**တိ **နိယျာနိကာ။ တက္ကရဿာ**တိ ယော တထာကာရီ ဟောတိ။ **ဒုက္ခက္ခယာယာ**တိ သဗ္ဗဒုက္ခက္ခယတ္ထံ။ **ဒိဋ္ဌိသာမညဂတော**တိ သမာနဒိဋ္ဌိဘာဝံ ဥပဂတော ဟုတ္ဝာ ဝိဟရတိ။ **အဂ္ဂ**နွိ ဇေဋ္ဌကံ သဗ္ဗဂေါပါနသိယော သင်္ဂဏ္ဍာ-တီတိ **သင်္ဂါဟိကံ။** သဗ္ဗဂေါပါနသီနံ သံဃာဋ္ဌံ ကရောတီတိ **သံဃာဋ္ဌနိကံ၊** သံဃာဋ္ဌနိယန္တိ အတ္ထော။ **ယဒိဒံ ကူဋ္ဌ**နွိ ယံ ဧတံ ကူဋ္ဌာဂါရကဏ္ဍိကာသဓ်ါတံ ကူဋ္ဌံ နာမ။ ပဉ္ဇဘူမိကာဒိပါသာဒါ ဟိ ကူဋ္ဌဗဒ္ဓါဝ တိဋ္ဌန္တိ၊ ယသ္မိံ ပတိတေ မတ္တိကံ အာဒိံ ကတ္ဝာ သဗ္ဗေ ပတန္တိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ဧဝမေဝ ခေါ**တိ ယထာ ကူဋ္ဌံ ကူဋ္ဌာဂါရဿ၊ ဧဝံ ဣမေသမ္ပိ သာရဏီယဓမ္မာနံ ယာ အယံ အရိယာ ဒိဋ္ဌိ၊ သာ အဂ္ဂါ စ သင်္ဂါဟိကာ စ သံဃာဋ္ဌနိယာ စာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

၄၉၃။ **ကထဉ္ဆ ဘိက္ခဝေ ယာယံ ဒိဋ္ဌီ**တိ ဧတ္ထ ဘိက္ခဝေ ယာယံ သောတာ-ပတ္တိမဂ္ဂဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယာတိ ဝုတ္တာ၊ သာ ကထံ ကေန ကာရဏေန နိယျာတီတိ အတ္ထော။ **ပရိယုဋ္ဌိတ-စိတ္တောဝ ဟောတီ**တိ ဧတ္တောဝတာပိ ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တောယေဝ နာမ ဟောတီတိ အတ္ထော။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **သုပ္ပဏိဟိတံ မေ မာနသ**နွိ မယ္ဟံ စိတ္တံ သုဋ္ဌု ဌပိတံ။ **သစ္စာနံ ဗောဓာယာ**တိ စတုန္နံ သစ္စာနံ ဗောဓတ္ထာယ။ **အရိယ**နွိ-အာဒီသု တံ ဉဏံ ယသ္မာ အရိယာနံ ဟောတိ, နဲ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တသ္မာ **အရိယ**နွိ ဝုတ္တံ။ ယေသံ ပန လောကုတ္တရဓမ္မောပိ အတ္ထိ၊ တေသံယေဝ ဟောတိ,

နဲ အညေသံ၊ တသ္မာ **လောကုတ္တရ**န္တိ ဝုတ္တံ။ ပုထုဇ္ဇနာနံ ပန အဘာဝတော **အသာဓာရဏံ ပုထုဇ္ဇနေဟီ**တိ ဝုတ္တံ။ ဧသ နယော သဗ္ဗဝါရေသု။

၄၉၄။ **လဘာမိ ပစ္စတ္တံ သမထ**န္တိ အတ္တနော စိတ္တေ သမထံ လဘာမီတိ အတ္ထော။ **နိဗ္ဗုတိယမ္ပိ** ဧသေဝ နယော။ ဧတ္ထ စ **သမထော**တိ ဧကဂ္ဂတာ။ **နိဗ္ဗုတီ**တိ ကိလေသဝူပသမော။

၄၉၅။ **တထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာ**တိ ဧဝရူပါယ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဒိဋ္ဌိယာ။

၄၉၆။ **ဓမ္မတာယာ**တိ သဘာဝေန[၁]။ **ဓမ္မတာ သော**တိ သဘာဝေါ ဧသ။ **ဝုဋ္ဌာနံ ပညာယတီ**တိ သံဃကမ္မဝသေန ဝါ ဒေသနာယ ဝါ ဝုဋ္ဌာနံ ဒိဿတိ။ အရိယသာဝကော ဟိ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇန္တော ဂရုကာပတ္တိသု ကုဋ္ဌိကာရသဒိသံ, လဟုကာပတ္တိသု သဟသေယျာဒိသဒိသံ အစိတ္တကာပတ္တိံ-ယေဝ အာပဇ္ဇတိ၊ တမ္ပိ အသဉ္ဇိစ္စ၊ နော သဉ္ဇိစ္စ၊ အာပန္နံ နဲ ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ တသ္မာ **အထ ခေါ နံ ခိပ္ပမေဝါ**တိအာဒိမာဟ။ **ဒဟရော**တိ တရုဏော။ **ကုမာရော**တိ နဲ မဟလ္လကော။ **မန္ဒော**တိ စက္ခုသောတာဒိနံ မန္ဒတာယ မန္ဒော။ **ဥတ္တာနသေယျကော**တိ အတိဒဟရတာယ ဥတ္တာနသေယျကော၊ ဒက္ခိဏေန ဝါ ဝါမေန ဝါ ပဿေန သယိတုံ နဲ သက္ကောတီတိ အတ္ထော။ **အင်္ဂါရံ အက္ကမိတ္ဝာ**တိ ဣတော စိတော စ ပသာရိတေန ဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန ဝါ ဖုသိတ္ဝာ။ ဧဝံ ဖုသန္တာနံ ပန မနုဿာနံ နဲ သီဃံ ဟတ္ထော ဈာယတိ၊ တထာ ဟိ ဧကစ္စေ ဟတ္ထေန အင်္ဂါရံ ဂဟေတ္ဝာ ပရိဝတ္တမာနာ ဒူရမ္ပိ ဂစ္ဆန္တိ။ ဒဟရဿ ပန ဟတ္ထပါဒါ သုခုမာလာ ဟောန္တိ၊ သော ဖုဋ္ဌမတ္တေနေဝ ဒယ္ဟမာနော စိရီတိ သဒ္ဒံ ကရောန္တော ခိပ္ပံ ပဋိသံဟရတိ၊ တသ္မာ ဣဓ ဒဟရောဝ ဒဿိတော။ မဟလ္လကော စ ဒယ္ဟန္တောပိ အဓိဝါသေတိ၊ အယံ ပန အဓိဝါသေတုံ နဲ သက္ကောတိ။ တသ္မာပိ ဒဟရောဝ ဒဿိတော။ **ဒေသေတီ**တိ အာပတ္တိ-ပဋိဂ္ဂါဟကေ သဘာဂပုဂ္ဂလေ သတိ ဧကံ ဒိဝသံ ဝါ ရတ္တိံ ဝါ အနဓိဝါသေတ္ဝာ ရတ္တိံ စတုရင်္ဂေပိ တမေ သဘာဂဘိက္ခုနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္ဒ္ဒာ ဒေသေတိယေဝ။

၄၉၇။ **ဥစ္စာဝစာနီ**တိ ဥစ္စနီစာနိ။ **ကိံကရဏီယာနီ**တိ ကိံ ကရောမီတိ ဧဝံ ဝတ္ဝာ ကတ္တဗ္ဗကမ္မာနိ။ တတ္ထ ဥစ္စကမ္မံ နာမ စီဝရဿ ကရဏံ ရဇနံ စေတိယေ သုဓာကမ္မံ ဥပေါသထာဂါရစေတိယဃရဗောဓိဃရေသု ကတ္တဗ္ဗ-ကမ္မန္တိ ဧဝမာဒိ။ အဝစကမ္မံ နာမ ပါဒဓောဝနမက္ခနာဒိခုဒ္ဒကကမ္မံ၊ အထ ဝါ

၁-ဧဝံသဘာဝေန (က)

စေတိယေ သုဓာကမ္မာဒိ ဥစ္စကမ္မံ နာမ။ တတ္ထေဝ ကသာဝပစနဥဒကာနယန-ကုဏ္ဍကရဏာနိယျာသဗန္ဓနာဒိ[1] အဝစကမ္မံ နာမ။ **ဥဿုက္ကံ အာပန္နော ဟောတီ**တိ ဥဿုက္ကဘာဝံ ကတ္တုမ္ဗတံ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ **တိဗ္ဗာပေက္ခော ဟောတီ**တိ ဗဟာလပတ္ထနော ဟောတိ။ **ထမ္ဗဉ္စ အာလုမ္ပတီ**တိ တိဏဉ္စ အာလုမ္ပ-မာနာ ခါဒတိ။ **ဝန္ဓိကဉ္စ အပစိနာတီ**တိ ဝန္ဓိကဉ္စ အပလောကေတိ။ တရဏ္ဏ-ဝန္ဓာ ဟိ ဂါဓိ အရညေ ကေတော အာဂတံ ဝန္ဓိကံ ကေသ္မိံ ဌာနေ နိပန္နံ ပဟာယ ဒူရံ နဂစ္ဆတိ၊ ဝန္ဓိကသ အာသန္နဋ္ဌာနေ စရမာနာ တိဏံ အာလုမ္ပိတ္ဝာ ဂိဝံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ကေန္တံ ဝန္ဓိကမေဝ စ ဝိလောကေတိ၊ ဧဝမေဝ သောတာပန္နော ဥစ္စာဝစာနိ ကိံကရဏီယာနိ ကရောန္တော တန္နိန္နော ဟောတိ၊ အသိထိလ-ပ္ပရကော တိဗ္ဗစ္ဆန္နော ဗဟာလပတ္ထနော ဟုတ္ဝာဝ ကရောတိ။

တတြိဒံ ဝတ္ထု—မဟာစေတိယေ ကိရ သုဓာကမ္မေ ကရိယမာနေ ဧကော အရိယသာဝကော ဧကေန ဟတ္ထေန သုဓာဘာဇနံ ဧကေန ကုဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဝာ သုဓာကမ္မံ ကရိဿာမိတိ စေတိယင်္ဂဏံ အာရုဠ္ဟော။ ကော ကာယဒဋ္ဌိဗဟုလော ဘိက္ခု ဂန္ဒွာ ထေရဿ သန္တိကေ အဋ္ဌာသိ။ ထေရော အညသ္မိံ သတိ ပဟ္ဖော ဟောတီတိ တသ္မာ ဌာနာ အညံ ဌာနံ ဂတော။ သောပိ ဘိက္ခု တတ္ထေဝ အဂမာသိ။ ထေရော ပုန အညံ ဌာနန္တိ ဧဝံ ကတိပယဋ္ဌာနေ[2] အာဂတံ "သပ္ပုရိသ မဟန္တံ စေတိယင်္ဂံ ကိံ အညသ္မိံ ဌာနေ ဩကာသံ နလဘထာ"တိ အာဟ။ နဂ္ဂတရော ပက္ကာမိတိ[3]။

၄၉၈။ **ဗလတာယ သမန္နာဂတော**တိ ဗလေန သမန္နာဂတော။ **အဋ္ဌိံ ကတ္ဝာ**တိ အတ္ထိကဘာဝံ ကတ္ဝာ၊ အတ္ထိကော ဟုတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **မနသိ-ကတ္ဝာ**တိ မနသိံ ကရိတ္ဝာ။ **သဗ္ဗစေတသာ သမန္နာဟရိတ္ဝာ**တိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဝိက္ခေပံ အကရောန္တော သကလစိတ္တေန[4] သမန္နာဟရိတ္ဝာ။ **ဩဟိတ-သောတော**တိ ဌပိတသောတော။ အရိယသာဝကာ ဟိ ဝိယဓမ္မသဝနာ ဟောန္တိ၊ ဓမ္မသဝနဂ္ဂံ ဂန္ဒွာ နိဒ္ဒါယမာနာ ဝါ ယေန ကေနစိ သဒ္ဒိံ သလ္လပမာနာ ဝါ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တာ ဝါ န နိသီဒန္တိ၊ အထ ခေါ အမတံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ ဝိယ အတိတ္တာဝ ဟောန္တိ ဓမ္မသဝနေ၊ အထ အရဏ်ံ ဥဂ္ဂဏ္ဆတိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။

၁-ကသာဝသိဉ္စနဥဒကဒါနကောဋ္ဌကရဏာနိသေဏိဗန္ဓနာဒိ (သီ)
၂-တာဒါ ဇုတရော ပက္ကာမိတိ (သီ)
၃-တတိယေ ဌာနေ (သီ)
၄-သဗ္ဗစိတ္တေန (သီ)

၅၀၀။ **ဓမ္မတာ သုသမ္ဖုဋ္ဌာ ဖောတိ**တိ သဘာ၀ေါ သုဋ္ဌု သမ္ဖုသိတော ဖောတိ။ **သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယာ**တိ ကရဏ၀စနံ၊ သောတာပတ္တိ-ဖလသစ္ဆိကတဉ္ဉေနာတိ အတ္ထော။ **ဧ၀ံ သတ္ထာ်သမ္ဖုာ၈တော**တိ ဧ၀ံ ဣမေဟိ သတ္တဲဟိ မဟာပစ္စ၀ေက္ခဏဉ္ဉေဟိ သမ္ဖုာ၈တော။ အယံ တာ၀ အာစရိယာနံ သမာနကထာ။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ ဟိ ဗဟုစိတ္တက္ခဏိကော နာမ နတ္ထိ။

၀ိတဏ္ဍ၀ါဒိ ပန ကေစိတ္တက္ခဏိကော နာမ မဂ္ဂေါ နတ္ထိ၊ "ဧ၀ံ ဘာ၀ေယျ သတ္တ ၀ဿာနိ"တိ ဟိ ၀စနတော သတ္တပိ ၀ဿာနိ မဂ္ဂဘာ၀နာ ဟောန္တိ။ ကိလေသာ ပန လဟု ဆိဇ္ဇန္တာ သတ္တဟိ ဉဏေဟိ ဆိဇ္ဇန္တိတိ ၀ဒတိ။ သော သုတ္တံ အာဟရာတိ ၀တ္တုမ္ဗော၊ အဒ္ဓါ အညံ သုတ္တံ အပဿန္တော "ဣဒမဿ ပဌမံ ဉာဏံ အဓိဂတံ ဟောတိ၊ ဣဒမဿ ဒုတိယံ ဉာဏံ။ပ။ ဣဒမဿ သတ္တမံ ဉာဏံ အဓိဂတံ ဟောတိ"တိ ဣမမေ၀ အာဟရိတ္၀ာ ဒဿေဿတိ။ တတော ၀တ္တုမ္ဗော ကိံ ပနိဒံ သုတ္တံ နေယျတ္ထံ နီတတ္ထန္တိ။ တတော ၀က္ခတိ "နီတတ္ထတ္ထံ၊ ယထာ-သုတ္တံ တထေ၀ အတ္ထော"တိ။ သော ၀တ္တုမ္ဗော "ဓမ္မတာ သုသမ္ဖုဋ္ဌာ ဟောတိ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယာတိ ဣတ္ထေ ကော အတ္ထော"တိ။ အဒ္ဓါ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယတ္ထောတိ ၀က္ခတိ။ တတော ပုစ္ဆိတ၀ုော "မဂ္ဂသမင်္ဂီ ဖလံ သစ္ဆိကရောတိ၊ ဖလသမင်္ဂီ"တိ။ ဇာနန္တော "ဖလသမင်္ဂီ သစ္ဆိကရောတိ"တိ ၀က္ခတိ။ တတော ၀တ္တုမ္ဗော "ဧ၀ံ သတ္ထာ်သမ္ဖုာ၈တော ခေါ ဘိက္ခ၀ေ အရိယသာ၀ကော သောတာပတ္တိဖလသမ္ဖုာ၈တော ဟောတီတိ ဣမ မဂ္ဂံ အဘာ၀ေတ္၀ာ မဏ္ဍူကော ဝိယ ဥပ္ပတိတ္၀ာ အရိယသာ၀ကော ဖလမေ၀ ဂဏှိသ္သတီ[1]၊ မာ သုတ္တံ မေ လဒ္ဓန္တိ ယံ ၀ါ တံ ၀ါ အ၀စ။ ပဋိ ဝိသဇ္ဇေန္တေန နာမ အာစရိယသန္တိကေ ၀သိတ္၀ာ ဗုဒ္ဓ၀စနံ ဥဂ္ဂဏှိတ္၀ာ အတ္ထရသံ ဝိဒိတ္၀ာ ၀တ္တုမ္ဗံ ဟောတီ"တိ[2]။ "ဣမာနိ သတ္တ ဉဏာနိ အရိယ-သာ၀ကသ် ပစ္စ၀ေက္ခဏဉဏာနေ၀၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ ဗဟုစိတ္တက္ခဏိကော နာမ နတ္ထိ၊ ဧကစိတ္တက္ခဏိကော ယေ၀ါ"တိ သညာပေတဗ္၀ော။ သစေ သဏ္ဌာနာတိ သဏ္ဌာနာတု။ နော စေ သဏ္ဌာနာတိ၊ "ဂဆ္ဆ ပါတော၀ ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္၀ာ ယာဂုံ ဝိ၀ါဟိ"တိ ဥယျောဇေတဗ္၀ော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာန-မေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ကောသမ္ဗိယသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဂဏှိသ္သတီတိ (က) ၂-ဖောတိ (သီ)

၉-ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၀၁။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ္တံ။ • တတ္ထ **ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတ**န္တိ လာမကာ သဿတဒိဋ္ဌိ။ **ဣဒံ နိစ္စ**န္တိ ဣဒံ သဟ ကာယေန[1] ဗြဟ္မဋ္ဌာနံ အနိစ္စံ "နိစ္စ"န္တိ ဝဒတိ။ **ဓုဝါဒိနိ** တသေဝ ဝေဝစနာနိ။ တတ္ထ **ဓုဝ**န္တိ ထိရံ။ **သဿတ**န္တိ သဒါ ဝိဇ္ဇမာနံ။ **ကေဝလ**န္တိ အခဏ္ဍံ သကလံ။ **အစဝနဓမ္မ**န္တိ အစဝနသဘာဝံ။ **ဣဒံ ဟိ နံ ဇာယတီ**တိအာဒိသု ဣမသ္မိံ ဌာနေ ကောစိ ဇာယနကော ဝါ ဇိယနကော ဝါ မိယနကော ဝါ စဝနကော ဝါ ဥပပဇ္ဇနကော ဝါ နတ္ထိတိ[2] သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **ဣတော စ ပနညွ**န္တိ ဣတော သဟ ကာယကာ ဗြဟ္မဋ္ဌာနာ ဥတ္တရိ အညံ နိဿရဏံ နာမ နတ္ထိတိ ဇေမသ္သ ထာမဂတာ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ၊ ဧဝံဝါဒိ ပန သော ဥပရိ တိဿော ဈာနဘူမိယော စတ္တာရော မဂ္ဂါ စတ္တာရိ ဖလာနိ နိဗ္ဗာနန္တိ သဗ္ဗံ ပဋိဗာဟတိ။ **အဓိစ္စသမုပ္ပန္နတော**တိ အဓိစ္စာယ ဂတော သမန္နာဂတော အညာဏိ အန္ဓီဘူတော[3]။ **ယတြ ဟိ နာမာ**တိ ယော နာမ။

၅၀၂။ **အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ မာရော ပါပိမာ**တိ မာရော ကထံ ဘဂဝန္တံ အဒ္ဒသ ? သော ကိရ အတ္တနော ဘဝနေ နိသိဒိတ္ဝာ ကာလေန ကာလံ သတ္ထာရံ အာဝဇ္ဇေတိ "အဇ္ဇ သမဏော ဂေါတမော ကတရသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ဝသတီ"တိ။ ဣမသ္မိံ ပန ကာလေ အာဝဇ္ဇန္တော "ဥက္ကဋ္ဌံ နိဿာယ သုဘဂဝနေ ဝိဟရတီ"တိ ဉတ္ဝာ "ကတ္ထ နု ခေါ ဂတော"တိ ဩလောကေန္တော ဗြဟ္မလောကံ ဂန္ဆန္တံ ဒိသ္ဝာ "သမဏော ဂေါတမော ဗြဟ္မလောကံ ဂန္ဆတိ၊ ယာဝ တတ္ထ ဓမ္မကထံ ကထေတ္ဝာ ဗြဟ္မဂဏံ မမ ဝိသယာ နာတိက္ကမေတိ၊ တာဝ ဂန္ဒ္ဝာ ဓမ္မဒေသနာယံ ဝိဃာတံ ကရိဿာမီ"တိ သတ္ထု ပဒါနုပဒိကော ဂန္ဒ္ဝာ ဗြဟ္မဂဏသ္သ အန္တရေ အဒိဿမာနေန ကာယေန အဋ္ဌာသိ၊ သော "သတ္ထာရာ ဗကဗြဟ္မာ အပသာဒိတော"တိ ဉတ္ဝာ ဗြဟ္မုနော ဥပဋ္ဌာနေ ဟုတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ "အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ မာရော ပါပိမာ"တိ။

ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇံ အန္တာဝိသိတ္ဝာတိ ဇေသ္ဌ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇသ္သ သရိရံ ပဝိသိတ္ဝာ။ မဟာဗြဟ္မာနံ ပန ဗြဟ္မပုရောဟိတာနံ ဝါ အန္တာဝိသိတုံ န သက္ကောတိ။ **မေတမာ-သဒ္ဒါ**တိ မာ ဧတံ အပသာဒယိတ္ထ။ **အဘိဘူ**တိ အဘိဘဝိတ္ဝာ ဌိတော ဇေဋ္ဌကော။ **အနဘိဘူတော**တိ အညေဟိ အနဘိဘူတော။ **အညာဇ္ဈာ**တိ

၁-သဟောကာသေန (သီ၊ သျာ၊ က) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ။

၂-နတ္ထိ၊ တံ (က) ၃-အန္ဓီဘူတော (သီ၊ သျာ)

ဧကံသဝစနေ နိပါတော။ ဒဿနဝသေန **ဒသော၊** သဗ္ဗံ ပဿတီတိ ဒီပေတိ။ **ဝသဝတ္တီ**တိ သဗ္ဗဇနံ ဝသေ ဝတ္တေတိ။ **ဣဿရော**တိ လောကေ ဣဿရော။ **ကတ္တာ နိမ္မာတာ**တိ လောကဿ ကတ္တာ စ နိမ္မာတာ စ၊ ပထဝီဟိမဝန္တ-သိနေရုစက္ကဝါဠမဟာသမုဒ္ဒစန္ဒိမသူရိယာ စ ဣမိနာ နိမ္မိတာတိ ဒီပေတိ။

သေဋ္ဌော သဇိတာတိ အယံ လောကဿ ဥတ္တမော စ သဇိတာ စ "တွံ ခတ္တိယော နာမ ဟောဟိ၊ တွံ ဗြာဟ္မဏော နာမ၊ ဝေဿော နာမ၊ သုဒ္ဒေါ နာမ၊ ဂဟဋ္ဌော နာမ၊ ပဗ္ဗဇိတော နာမ၊ အန္တမသော ဩဋ္ဌော ဟောဟိ၊ ဂေါဏော ဟောဟိ"တိ ဧဝံ သတ္တာနံ ဝိသဇေတာ အယန္တိ ဒဿေတိ။ **ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာန**န္တိ အယံ စိဏ္ဏဝသိတာယ ဝသီ၊ အယံ ပိတာ ဘူတာနဉ္စ ဘဗျာနဉ္စာတိ ဝဒတိ။ တတ္ထ အဏ္ဍဇဇလာဗုဇာ သတ္တာ အန္တောအဏ္ဍကော-သေ စေဝ အန္တောဝတ္ထိမှိ စ **ဘဗျာ** နာမ၊ ဗဟိ နိက္ခန္တကာလတော ပဋ္ဌာယ **ဘူတာ**။ သံသေဒဇာ ပဌမစိတ္တက္ခဏေ ဘဗျာ၊ ဒုတိယတော ပဋ္ဌာယ ဘူတာ။ ဩပပါတိကာ ပဌမဣရိယာပထေ ဘဗျာ၊ ဒုတိယတော ပဋ္ဌာယ ဘူတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေ သဗ္ဗေပိ ဧတဿ ပုတ္တာတိ သညာယ "ပိတာ ဘူတဘဗျာန"န္တိ အာဟ။

ပထဝီဂရဟကာတိ ယထာ တွံ ဧတရဟိ "အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာ"တိ ပထဝိံ ဂရဟသိ ဇိဂုစ္ဆသိ၊ ဧဝံ တေပိ ပထဝီဂရဟကာ အဟေသုံ၊ နကေဝလံ တွံယေဝါတိ ဒီပေတိ။ **အာပဂရဟကာ**တိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဟိနေ ကာယေ ပတိဋ္ဌိတာ**တိ စတူသု အပါယေသု နိဗ္ဗတ္တာ။ **ပထဝီပသံသကာ**တိ ယထာ တွံ ဂရဟသိ၊ ဧဝံ အဂရဟိတ္ဝာ "နိစ္စာ ဓုဝါ သဿတာ အစ္ဆေဇ္ဇာ အဘေဇ္ဇာ အက္ခယာ"တိ ဧဝံ ပထဝီပသံသကာ ပထဝိယာ ဝဏ္ဏဝါဒိနော အဟေသုန္တိ ဝဒတိ။ **ပထဝါဘိနန္ဒိနော**တိ တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိဝသေန ပထဝိယာ အဘိနန္ဒိနော။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ပဏီတေ ကာယေ ပတိဋ္ဌိတာ**တိ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ။ **တံ တာဟ**န္တိ တေန ကာရဏေန တံ အဟံ။ **ဣဿ်ာ**တိ စောဒနတ္ထေ နိပါတော။ **ဥပါတိဝတ္တိတ္ထော**တိ အတိက္ကမိတ္ထ။ "ဥပါတိ-ဝတ္တိတော"တိပိ ပါဌော၊ အယမေဝတ္ထော။ **ဒဏ္ဍေန ပဋိပ္ပဏာမေယျာ**တိ စတုဟတ္ထေန မုဂ္ဂရဒဏ္ဍေန ပေါထေတ္ဝာ ပလာပေယျ။ **နရကပပါတေ**တိ သတပေါရိသေ မဟာသောဗ္ဘေ။ **ဝိရာဓေယျာ**တိ ဟတ္ထေန ဂဟဏယုတ္တေ ဝါ ပါဒေန ပတိဋ္ဌာနယုတ္တေ ဝါ ဌာနေ ဂဟဏပတိဋ္ဌာနာနိ ကာတုံ နသက္ကု-ဏေယျ။ **နနု တွံ ဘိက္ခု ပဿသီ**တိ ဘိက္ခု နနု တွံ ဣမံ ဗြဟ္မပရိသံ သန္ဓိပတိတံ ဩဘာသမာနံ ဝိရောစမာနံ ဇောတယမာနံ ပဿသီတိ ဗြဟ္မုနော ဩဝါဒေ

ဋ္ဌိတာနံ ဣဒ္ဓါနုဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ဣတိ ခေါ မံ ဘိက္ခဝေ မာရော ပါပိမာ ဖြဟ္မပရိသံ ဥပနေသီ**တိ ဘိက္ခဝေ မာရော ပါပိမာ နနု တွံ ဘိက္ခု ပဿသိ ဖြဟ္မပရိသံ[၁] ယသေန စ သိရိယာ စ ဩဘာသမာနံ ဝိရောစမာနံ ဇောတယမာနံ၊ ယဒိ တွမ္ပိ မဟာဖြဟ္မုနော ဝစနံ အနတိက္ကမိတွာ ယဒေဝ တေ ဖြဟ္မာ ဝဒတိ၊ တံ ကရေယျာသိ၊ တွမ္ပိ ဧဝမေဝံ ယသေန စ သိရိယာ စ ဝိရောစေယျာသီတိ ဧဝံ ဝဒန္တော မံ ဖြဟ္မပရိသံ ဥပနေသိ ဥပသံဟရိ။ **မာ တွံ မညိတ္ထော**တိ မာ တွံ မညိ။ **မာရော တွမသိ ပါပိမာ**တိ ပါပိမ တွံ မဟာဇနဿ မာရဏတော **မာရော** နာမ၊ ပါပကံ လာမကံ မဟာဇနဿ အယသံ ကရဏတော **ပါပိမာ** နာမာတိ ဇာနာမိ။

၅၀၃။ **ကသိဏံ အာယုန္တိ** သကလံ အာယုံ။ **တေ ခေါ ဧဝံ ဇာနေယျုန္တိ** တေ ဧဝံ မဟန္တေန တပေါကမ္မေန သမန္နာဂတာ၊ တွံ ပန ပုရိမဒိဝသေ ဇာတော, ကိံ ဇာနိဿသိ၊ ယဿ တေ အဇ္ဇာပိ မုခေ ခီရဂန္ဓော ဝါယတီတိ ဃဋ္ဋေန္တော ဝဒတိ။ **ပထဝိံ အဇ္ဈောသိဿသီ**တိ ပထဝိံ အဇ္ဈောသာယ ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌပေတွာ တဏ္ဍာမာနဒိဋ္ဌိဟိ ဂဏ္ဍိဿသိ။ **ဩပသာယိကော မေ ဘဝိဿသီ**တိ မယှံ သမီပသယော ဘဝိဿသိ၊ မံ ဂစ္ဆန္တံ အနုဂစ္ဆိဿသိ၊ ဋ္ဌိတံ ဥပတိဋ္ဌိဿသိ၊ နိသိန္နံ ဥပနိသီဒိဿသိ၊ နိပန္နံ ဥပနိပဇ္ဇိဿသီတိ အတ္ထော။ **ဝတ္ထုသာယိကော**တိ မမ ဝတ္ထုသ္မိံ သယနကော။ **ယထာကာမကရဏီယော ဗာဟိတေယျော**တိ မယာ အတ္တနော ရုစိယာ ယံ ဣစ္ဆာမိ၊ တံ ကတ္တဗ္ဗော၊ ဗာဟိတွာ စ ပန ဇဇ္ဈရိကာဂုမ္ဗတောပိ နီစတရော လကုဏ္ဍကတရော ကာတဗ္ဗော ဘဝိဿသီတိ အတ္ထော။

ဣမိနာ ဧသ ဘဂဝန္တံ ဥပလာပေတိ ဝါ အပသာဒေတိ ဝါ။ **ဥပလာပေတိ** နာမ သစေ ခေါ တွံ ဘိက္ခု တဏ္ဍာဒီဟိ ပထဝိံ အဇ္ဈောသိဿသိ၊ ဩပသာယိကော မေ ဘဝိဿသိ၊ မယိ ဂစ္ဆန္တေ ဂမိဿသိ၊ တိဋ္ဌန္တေ ဋ္ဌဿသိ၊ နိသိန္နေ နိသီဒိဿသိ၊ နိပန္နေ နိပဇ္ဇိဿသိ၊ အဟံ တံ သေသဇနံ ပဋိဗာဟိတွာ ဝိဿာသိကံ အဗ္ဘန္တရိကံ ကရိဿာမီတိ ဧဝံ တာဝ **ဥပလာပေတိ** နာမ။ သေသပဒေဟိ ပန **အပသာဒေတိ** နာမ။ အယဉ္ဍေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—သစေ တွံ ပထဝိံ အဇ္ဈောသိဿသိ၊ ဝတ္ထုသာယိကော မေ ဘဝိဿသိ၊ မမ ဂမနာဒီနိ အာဂမေတွာ ဂမိဿသိ ဝါ ဋ္ဌဿသိ ဝါ နိသီဒိဿသိ ဝါ နိပဇ္ဇိဿသိ ဝါ၊ မမ ဝတ္ထုသ္မိံ မယှံ အာရက္ခံ ဂဏ္ဍိဿသိ၊ အဟံ ပန တံ ယထာကာမံ ကရိဿာမိ

၁-ဖြဟ္မိံ ပရိသံ (သီ)

ဗာဟိတ္ဂာ စ ဇဇ္ဈရိကာဂုမ္ဗတောပိ လကုဏ္ဍကတရန္တိ ဧဝံ အပသာဒေတိ နာမ။ အယံ ပန ဗြဟ္မာ မာနနိဿိတော၊ တသ္မာ ဣဓ အပသာဒနာဝ အဓိပ္ပေတာ။ **အာပါဒီသုပိ** ဧသေဝ နယော။

အပိစ တေ အဟံ ဗြဟ္မေတိ ဣဒါနိ ဘဂဝါ "အယံ ဗြဟ္မာ မာနနိဿိတော 'အဟံ ဇာနာမီ'တိ မညတိ၊ အတ္တနော ယသေန သမ္မတ္တော သရီရံ ဖုသိတုမ္ပိ သမတ္ထံ ကိဉ္စိ န ပဿတိ၊ ထောကံ နိဂ္ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ စိန္တေတ္ဝာ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **ဂတိဉ္ဆ ပဇာနာမီ**တိ နိပ္ပတ္တိဉ္ဆ ပဇာနာမိ။ **ဇုတိဉ္ဆာ**တိ အာနုဘာဝဉ္ဆ ပဇာနာမိ။ **ဧဝံ မဟေသက္ခော**တိ ဧဝံ မဟာယသော မဟာ-ပရိဝါရော။

ယာဝတာ စန္ဒိမသူရိယာ ပရိဟရန္တီတိ ယတ္တကေ ဌာနေ စန္ဒိမသူရိယာ ဝိစရန္တိ။ **ဒိသာ ဘန္တိ ဝိရောစနာ**တိ ဒိသာသု ဝိရောစမာနာ ဩဘာသန္တိ၊ ဒိသာ ဝါ တေဟိ ဝိရောစမာနာ ဩဘာသန္တိ။ **တာဝ သဟဿဓာ လောကော**တိ တတ္တကေန ပမာဏေန သဟဿဓာ လောကော၊ ဣမိနာ စက္ကဝါဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ စက္ကဝါဋ္ဌသဟဿန္တိ အတ္ထော။ **ဧတ္ထ တေ ဝတ္တတေ ဝသော**တိ ဧတ္ထ စက္ကဝါဋ္ဌသဟဿေ တုယှံ ဝသော ဝတ္တတိ။ **ပရောပရဉ္ဆ ဇာနာသီ**တိ ဧတ္ထ စက္ကဝါဋ္ဌသဟဿေ ပရောပရေ ဥစ္စနီစေ ဟီနပ္ပဏီတေ သတ္တေ ဇာနာသိ။ **အထော ရာဂဝိရာဂိန**န္တိ န ကေဝလံ "အယံ ဣဒ္ဓေါ အယံ ပကတိ-မနုဿော"တိ ပရောပရံ၊ "အယံ ပန သရာဂေါ အယံ ဝီတရာဂေါ"တိ ဧဝံ ရာဂဝိရာဂိနမ္ပိ ဇနံ ဇာနာသိ။ **ဣတ္ထံဘာဝညထာဘာဝ**န္တိ **ဣတ္ထံဘာဝေါ**တိ ဣဒံ စက္ကဝါဋ္ဌံ။ **အညထာဘာဝေါ**တိ ဣတော သေသံ ဧကူနသဟဿံ။ **သတ္တာနံ အာဂတိံ ဂတိ**န္တိ ဧတ္ထ စက္ကဝါဋ္ဌသဟဿေ ပဋိသန္ဓိဝသေန သတ္တာနံ အာဂတိံ, စုတိဝသေန ဂတိံ စ ဇာနာသိ။ တုယှံ ပန အတိမဟန္တောဟမသ္မီတိ သညာ ဟောတိ၊ သဟဿိဗြဟ္မာ နာမ တွံ၊ အညေသံ ပန တယာ ဥတ္တရိ ဒ္ဓိသဟဿာနံ တိသဟဿာနံ စတုသဟဿာနံ ပဉ္ဆသဟဿာနံ ဒသသဟဿာနံ သတ-သဟဿာနဉ္ဆ ဗြဟ္မာနံ ပမာဏံ နတ္ထိ၊ စတုဟတ္ထာယ ပိလောတိကာယ ပဋပ္ပမာဏံ[၁] ကာတုံ ဝါယမန္တောဝ ဝိယ မဟန္တောသ္မီတိ သညံ ကရောသီတိ နိဂ္ဂဏ္ဍာတိ။

၅၀၄။ **ဣဓူပပန္ဓော**တိ ဣဓ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ ဥပပန္ဓော။ **တေန တံ တွံ န ဇာနာသီ**တိ တေန ကာရဏေန တံ ကာယံ တွံ န ဇာနာသိ။ **နေဝ တေ**

၁-ပရိဂ္ဂဟဏံ (သီ)

သမသမောတိ ဇာနိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ ပတ္ဝါပိ တယာ သမသမော နာ ဟောမိ။ **အာဘိညာယာ**တိ အညာယ[1]။ **ကုတော နိစေယျ**န္တိ တယာ နိစတရဘာဝေါ ပန မယ္ဟံ ကုတော။

ဟေဋ္ဌာပပတ္တိကော ကိရေသ ဗြဟ္မာ အနုပုဗ္ဗေန ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ ဇာသိပဗ္ဗဇ်ံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ အပရိဟီနဈာ-နော ကာလံ ကတ္ဝာ စတုတ္ထဈာနဘူမိယံ ဝေဟပ္ဖလဗြဟ္မလောကေ ပဋ္ဌကပ္ပ-သတိကံ အာယုံ ဂဟေတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဌတ္ဝာ ဟေဋ္ဌာပပတ္တိကံ ကတ္ဝာ တတိယဈာနံ ပဏီတံ ဘာဝေတ္ဝာ သုဘကိဏ္ဟဗြဟ္မလောကေ စတုသဋ္ဌိကပ္ပံ အာယုံ ဂဟေတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တတ္ထ ဒုတိယဈာနံ ဘာဝေတ္ဝာ အာဘဿရေသု အဋ္ဌကပ္ပံ အာယုံ ဂဟေတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တတ္ထ ပဌမဈာနံ ဘာဝေတ္ဝာ ပဌမဈာနဘူမိယံ ကပ္ပါယုကော ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သော ပဌမ-ကာလေ အတ္တနော ကတကမ္မဿ နိဗ္ဗတ္တဘောဂဿ အညာသိ၊ ကာလေ ပန ဂစ္ဆန္တေ ဥဘယံ ပမုဿိတ္ဝာ သဿတဒိဋ္ဌိံ ဥပ္ပါဒေသိ။ တေန နံ ဘဂဝါ "တေန တံ တ္ဝံ န ဇာနာသိ။ ပ ။ ကုတော နိစေယျ"န္တိ အာဟ။

အထ ဗြဟ္မာ စိန္တေသိ "သမဏော ဂေါတမော မယ္ဟံ အာယုဿ နိဗ္ဗတ္တဘောဂဿ ပုဗ္ဗေကတကမ္မဿ ဇာနာတိ၊ ဟန္ဒ နံ ပုဗ္ဗေ ကတကမ္မံ ပုစ္ဆာမိ"တိ သတ္ထာရံ အတ္တနော ပုဗ္ဗေကတကမ္မံ ပုစ္ဆိ။ သတ္ထာ ကထေသိ။

ပုဗ္ဗေ ကိရေသ ကုလဃရေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ ကာမေသု အာဒီနဝံ ဒိသ္ဝာ "ဇာတိ-ဇရာဗျာဓိမရဏဿ အန္တံ ကရိဿာမိ"တိ နိက္ခမ္မ ဇုသိပဗ္ဗဇ်ံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ အဘိညာပါဒကဈာနလာဘီ ဟုတ္ဝာ ဂင်္ဂါတီရေ ပဏ္ဏသာလံ ကာရေတ္ဝာ ဈာနရတိယာ ဝိတိနာမေတိ။ တဒါ စ ကာလေန ကာလံ သတ္ထဝါဟာ ပဋ္ဌဟိ သကဋသတေဟိ မရုကန္တာရံ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ မရုကန္တာရေ ပန ဒိဝါ န သက္ကာ ဂန္တုံ၊ ရတ္တိံ ဂမနံ ဟောတိ။ အထ ပုရိမသကဋဿ အဂ္ဂယုဂေ ယုတ္တဗလိဗဒ္ဒါ ဂစ္ဆန္တာ နိဝတ္တိတ္ဝာ အာဂတမဂ္ဂါ-ဘိမုခါဝ အဟေသုံ။ ဇုတရသကဋာနိ[2] တထေဝ နိဝတ္တိတ္ဝာ[3] အရုဏေ ဥဋ္ဌတေ နိဝတ္တိတဘာဝံ ဇာနိံသု။ တေသဉ္စ တဒါ ကန္တာရံ အတိက္ကမနဒိဝသော အဟောသိ။ သဗ္ဗံ ဒါရုဒကံ ပရိက္ခီဏံ၊ တသ္မာ "နတ္ထိ ဒါနိ အမှာကံ ဇီဝိတ"န္တိ စိန္တေတ္ဝာ ဂေါဏော စက္ကေသု ဗန္ဓိတ္ဝာ မနုဿာ သကဋပစ္ဆာယာယံ ပဝိသိတ္ဝာ

၁-ပညာယ (သီ) ၂-သဗ္ဗသကဋာနိ (သီ) ၃-နိဝတ္တိံသု (သီ)

နိပဇ္ဇိ˚သု။ တာပသောပိ ကာလသေ၀ ပဏ္ဏသာလတော နိက္ခမိတ္ဝာ ပဏ္ဏသာလ-
ဒ္ဝါရေ နိသိန္နော ဂဂ်˚ သြလောကယမာနော အဒ္ဒသ ဂဂ်˚ မဟာတာ ဥဒကော-
ဃေန ၀ုယ္ဟမာနံ ပ၀တ္တိတမဏိက္ခန္ဓံ ၀ိယ အာဂစ္ဆန္တိ˚။ ဒိသွာ စိန္တေသိ “အတ္ထိ
နု ခေါ ဣမသ္မိ˚ လောကေ ဒေ၀ရူပဿ မဓုရောဒကဿ အလာဘေန ကိလိသ-
မာနာ သတ္တာ”တိ။ သော ဒေံ အာ၀ဇ္ဇန္တော မရုကန္တာရေ တံ သတ္တံ ဒိသွာ
“ဣမေ သတ္တာ မာ နသ္သန္တု”တိ “ဣတော မဟာ ဥဒကက္ခန္ဓော ဆိဇ္ဇိတ္ဝာ
မရုကန္တာရေ သတ္ထာဘိမုခေါ ဂစ္ဆတူ”တိ အဘိညာစိတ္တေန အဓိဋ္ဌာသိ။ သဟ-
စိတ္တုပ္ပါဒေန မာတိကာရုဠ္ဟံ ၀ိယ ဥဒကံ တတ္ထ အဂမာသိ။ မနုဿာ ဥဒက-
သဒ္ဒေန ၀ုဋ္ဌာယ ဥဒကံ ဒိသွာ ဟတ္ထတုဋ္ဌာ နှာယိတ္ဝာ ပိ၀ိတ္ဝာ ဂေါဏေ၀ိ
ပါယေတ္ဝာ သောတ္ထိနာ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ အဂမံသု။ သတ္ထာ တံ ဗြဟ္မုနော ပုဗ္ဗကမ္မံ
ဒသေန္တော—

“ယံ တွံ အပါယေသိ ဗဟူ မနုဿေ၊
ပိပါသိတေ ၀မ္မနိ သမ္ပရေတေ။
တံ တေ ပုရာဏံ ၀တသီလ၀တ္တံ၊
သုတ္တပုဗ္ဗေါ အနုဿရာမီ”တိ[1]—

ဣမံ ဂါထမာဟ။

အပရဿိ˚ သမယေ တာပသော ဂဂ်ါတိရေ ပဏ္ဏသာလံ မာပေတ္ဝာ
အာရညကံ ဂါမံ နိဿာယ ၀သတိ။ တေန စ သမယေန စောရာ တံ ဂါမံ
ပဟာရိတ္ဝာ ဟတ္ထသာရံ ဂဟေတ္ဝာ ဂါ၀ိယော စ ကရမရေ စ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ။
ဂါ၀ေါပိ သုနခါပိ မနုဿာပိ မဟာ၀ိရ၀ံ ၀ိရ၀န္တိ။ တာပသော တံ သဒ္ဒံ
သုတ္ဝာ “ကိ˚ နု ခေါ ဇေ”န္တိ အာ၀ဇ္ဇန္တော “မနုဿာနံ ဘယံ ဥပ္ပန္န”န္တိ ဉတ္ဝာ
“မယိ ပဿန္တေ ဣမေ သတ္တာ မာ နသ္သန္တု”တိ အဘိညာပါဒကဈာနံ သမာ-
ပဇ္ဇိတ္ဝာ ၀ုဋ္ဌာယ အဘိညာစိတ္တေန စောရာနံ ပဋိပထေ စတုရင်္ဂိနိသေနံ
မာပေသိ ကမ္မသဇ်ံ အာဂစ္ဆန္တိ˚၊ စောရာ ဒိသွာ ၂“ရာဇာ”တိ တေ မညမာနာ၂
၀ိလောပံ ဆဒ္ဒေတ္ဝာ ပက္ကမိ˚သု။ တာပသော “ယံ ယသ္သ သန္တကံ၊ တံ တဿေ၀
ဟောတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ၊ တံ တထေ၀ အဟောသိ။ မဟာဇနော သောတ္ထိဘာ၀ံ
ပါပုဏိ။ သတ္ထာ ဣဒမ္ပိ တဿ ပုဗ္ဗကမ္မံ ဒသေန္တော—

၁-ခု ၅-၁၆၃-၀ိဇ္ဇေ။ ၂-၂-ရာဇာ မညေ အာဂတောတိ(သီ)

"ယံ ဧဏိကူလသ္မိ ဇနံ ဂဟိတံ၊
အမောစယိ ဂယှက နိယမာနံ။
တံ တေ ပုရာဏံ ဝတသိလဝတ္တံ၊
သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါဝ အနုဿရာမိ"တိ[၁]—

ဣမံ ဂါထမာဟ။ တ္ထေ **ဧဏိကူလသ္မိန္တိ** ဂင်္ဂါတီရေ။

ပုန ဧကသ္မိံ သမယေ ဥပရိဂင်္ဂါဝါသိကံ ကုလံ ဟေဋ္ဌာဂင်္ဂါဝါသိကေန ကုလေန သဒ္ဓိံ မိတ္တသန္ထဝံ ကတ္ဝာ နာဝါသဝ်ာဋ္ဌံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဗဟုံ ခါဒနိယ-ဘောဇနိယံ စေဝ ဂန္ဓမာလာဒိနိ စ အာရောပေတ္ဝာ ဂင်္ဂါသောတေန အာဂစ္ဆတိ။ မနုဿာ ခါဒမာနာ ဘုဥ္ဇမာနာ နစ္စန္တာ ဂါယန္တာ ဒေဝဝိမာနေန ဂစ္ဆန္တာ ဝိယ ဗလဝသောမနဿာ အဟေသုံ။ ဂင်္ဂေယျကော နာဂေါ ဒိသ္ဝာ ကုပိတော "ဣမေ မယိ သညမ္ပိ နဲ ကရောန္တိ၊ ဣဒါနိ နေ သမုဒ္ဒမေဝ ပါပေဿာမိ"တိ မဟန္တံ အတ္တဘာဝံ မာပေတ္ဝာ ဥဒကံ ဒ္ဓိဓာ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယ ဖဏံ ကတ္ဝာ သုဿူကာရံ[၂] ကရောန္တော အဋ္ဌာသိ။ မဟာဇနော ဒိသ္ဝာ ဘီတော ဝိဿရ-မကာသိ။ တာပသော ပဏ္ဏသာလာယ နိသိန္နော သုတ္ဝာ "ဣမေ ဂါယန္တာ နစ္စန္တာ သောမနဿဇာတာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဣဒါနိ ပန ဘယရဝံ ရဝိံသု၊ ကိံ နု ခေါ"တိ အာဝဇ္ဇန္တော နာဂရာဇံ ဒိသ္ဝာ "မယိ ပဿန္တေ ဣမေ သတ္တာ မာ နဿန္တု"တိ အဘိညာပါဒကဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတ္ဝာ သုပဏ္ဏဝဏ္ဏံ မာပေတ္ဝာ နာဂရာဇဿ ဒဿေသိ။ နာဂရာဇာ ဘီတော ဖဏံ သံဟရိတ္ဝာ ဥဒကံ ပဝိဋ္ဌော။ မဟာဇနော သောတ္ထိဘာဝံ ပါပုဏိ။ သတ္ထာ ဣဒမ္ပိ တဿ ပုဗ္ဗကမ္မံ ဒဿေန္တော—

"ဂင်္ဂါယ သောတသ္မိံ ဂဟိတနာဝံ၊
လုဒ္ဒေန နာဂေန မနုဿကပ္ပါ[၃]။
အမောစယိတ္ထ ဗလသာ ပသယှ၊
တံ တေ ပုရာဏံ ဝတသိလဝတ္တံ။
သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါဝ အနုဿရာမိ"တိ[၁]—

ဣမံ ဂါထမာဟ။

အပရသ္မိံ သမယေ ဧသ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ **ကေသဝေါ** နာမ တာပသော အဟောသိ။ တေန သမယေန အမှာကံ ဗောဓိသတ္တော **ကပ္ပေါ** နာမ

၁-ခု ၅-၁၆၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သုသုကာရံ (ဋီကာ) ၃-မနုဿကမျာ (သီ၊သျာ၊က)

မာဏဝေါ ကေသဝဿ ဗဒ္ဓစရော အန္တေဝါသိကော ဟုတ္ဟာ အာစရိယဿ ကိံကာရပဋိဿာဝီ မနာပစာရီ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော အတ္ထစရော အဟောသိ၊ ကေသဝေါ တံ ဝိနာ ဝတ္တိတုံ နာသက္ခိ၊ တံ နိဿာယေဝ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ သတ္ထာ ဣဒမ္ပိ တဿ ပုဗ္ဗကမ္မံ ဒဿေန္တော—

"ကပ္ပေါ စ တေ ဗဒ္ဓစရော အဟောသိ၊
သမ္ဗုဒ္ဓိမန္တံ ဝတိနံ အမညိ။
တံ တေ ပုရာဏံ ဝတသီလဝတ္တံ၊
သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါဝ အနုဿရာမီ"တိ[၁]—

ဣမံ ဂါထမာဟ။

ဧဝံ ဗြဟ္မုနော နာနတ္တဘာဝေသု ကတကမ္မံ သတ္ထာ ပကာသေသိ။ သတ္ထရိ ကထေန္တေယေဝ ဗြဟ္မာ သလ္လက္ခေသိ၊ ဒီပသဟဿေ ဥဇ္ဇလိတေ ရူပါနိ ဝိယ သဗ္ဗကမ္မာနိဿ ပါကဋာနိ အဟေသုံ။ သော ပသန္နစိတ္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

"အဒ္ဓါ ပဇာနာသိ မမေတမာယုံ၊
အညမ္ပိ ဇာနာသိ တထာ ဟိ ဗုဒ္ဓေါ။
တထာ ဟိ တာယံ[၂] ဇလိတာနုဘာဝေါ၊
ဩဘာသယံ တိဋ္ဌတိ ဗြဟ္မလောက"န္တိ[၃]။

အထဿ ဘဂဝါ ဥတ္တရိ အသမသမတံ ပကာသေန္တော **ပထဝိံ ခေါ အဟံ ဗြဟ္မေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပထဝိယာ ပထဝတ္တေန**[၄] **အနနုဘူတ**န္တိ ပထဝိယာ ပထဝိသဘာဝေန အနနုဘူတံ အပ္ပတ္တံ။ ကိံ ပန တန္တိ? နိဗ္ဗာနံ။ တံ ဟိ သဗ္ဗသ္မာ သခ်တာ နိဿဋတ္တာ ပထဝိသဘာဝေန အပ္ပတ္တံ နာမ။ **တဒဘိညာယာ**တိ တံ နိဗ္ဗာနံ ဇာနိတ္ဟာ သစ္ဆိကတ္ဟာ။ **ပထဝိံ နာပဟောသိ**န္တိ ပထဝိံ တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိမာနဂါဟေဟိ နဂဏ္ဍိံ။ **အာပါဒီသုပိ** ဧသေဝ နယော။ ဝိတ္ထာရော ပန မူလပရိယာယေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သစေ ခေါ တေ မာရိသ သဗ္ဗဿ သဗ္ဗတ္တေနာတိ ဣဒမေဝ ဗြဟ္မာ အတ္တနော ဝါဒိတာယ သဗ္ဗန္တိ အက္ခရံ နိဒ္ဒိသိတ္ဟာ အက္ခရေ ဒေါသံ ဂဏ္ဍန္တော အာဟ။ သတ္ထာ ပန သက္ကာယံ သန္ဓာယ "သဗ္ဗ"န္တိ ဝဒတိ, ဗြဟ္မာ သဗ္ဗသဗ္ဗံ သန္ဓာယ။ တ္ဟံ "သဗ္ဗ"န္တိ ဝဒသိ၊ "သဗ္ဗဿ သဗ္ဗတ္တေန အနနုဘူတ"န္တိ ဝဒသိ၊ ယဒိ သဗ္ဗံ အနနုဘူတံ[၄] နတ္ထိ၊ အထဿ အနနုဘူတံ အတ္ထိ။ **မာ ဟေဝ တေ ရိတ္တကမေဝ**

၁-ခု ၅-၁၆၄-ပိဋ္ဌေ။
၂-ပဋ္ဌဝိတ္တေန (သီ)၊ ပဋ္ဌဝဋ္ဌေန (သျာ)၊ ပထဝဋ္ဌေန (က)
၂-တျာယံ (သီ၊ သျာ၊ က)
၄-အနုဘူတံ (သီ)

အဟောသိ တုဏ္ဍကမေဝ အဟောသိတိ တုယ္ဟံ ဝစနံ ရိတ္တကံ မာ ဟောတု၊ တုဏ္ဍကံ မာ ဟောတူတိ သတ္ထာရံ မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဏှာတိ။

သတ္ထာ ပန တေသ္မာ ဗြဟ္မုနာ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿ-ဂုဏေန ဝါဒိတရော၊ တသ္မာ အဟံ သဗ္ဗဉ္ဉု ဝက္ခာမိ၊ အနနုဘူတဉ္ဉု ဝက္ခာမိ၊ သုဏာဟိ မေတိ တသ ဝါဒမဒ္ဒနတ္ထံ ကာရဏံ အာဟရန္တော **ဝိညာဏန္တိ**-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝိညာဏ**န္တိ ဝိဇာနနံတဗ္ဗံ။ **အနိဒဿန**န္တိ စက္ခုဝိညာဏာဒယော အာပါထံ အနုပဂမနတော အနိဒဿနံ နာမ၊ ပဒဋ္ဌယေနပိ နိဗ္ဗာနမေဝ ဝုတ္တံ။ **အနန္တ**န္တိ တယိဒံ ဥပ္ပါဒဝယအန္တရဟိတတ္တာ အနန္တံ နာမ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ—

> “အန္တဝန္တာနိ ဘူတာနိ၊ အသမ္ဘုတံ အနန္တကံ။
> ဘူတေ အန္တာနိ[1] ဒိဿန္တိ၊ ဘူတေ အန္တာ ပကာသိတာ”တိ။

သဗ္ဗတောပဘန္တိ သဗ္ဗသော ပဘာသမ္ပန္နံ။ နိဗ္ဗာနတော ဟိ အညော ဓမ္မော သပဘာတရော ဝါ ဇောတိဝန္တတရော ဝါ ပရိသုဒ္ဓတရော ဝါ ပဏီ-တရော ဝါ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗတော ဝါ တထာ ပဘူတမေဝ၊ န ကတ္ထစိ နတ္ထိတိ သဗ္ဗ-တောပဘံ။ ပုရတ္ထိမဒိသာဒိသု ဟိ အသုကဒိသာယ နာမ နိဗ္ဗာနံ နတ္ထိတိ န ဝတ္တုမ္ပေ။ အထ ဝါ **ပဘ**န္တိ တိတ္ထာယတနံ နာမံ၊ သဗ္ဗတော ပဘမသ္သာတံ **သဗ္ဗ-တောပဘံ**။ နိဗ္ဗာနဿ ကိရ ယထာ မဟာသမုဒ္ဒဿ ယတော ယတော ဩတရိ-တုကာမာ ဟောန္တိ၊ တံ တဒေဝ တိတ္ထံ၊ အတိတ္ထံ နာမ နတ္ထိ၊ ဧဝမေဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမာယ ကမ္မဋ္ဌာနေသု ယေန ယေန မုခေန နိဗ္ဗာနံ ဩတရိတုကာမာ ဟောန္တိ၊ တံ တဒေဝ တိတ္ထံ။ နိဗ္ဗာနဿ အတိတ္ထံ နာမ ကမ္မဋ္ဌာနံ နတ္ထိ။ တေန ဝုတ္တံ **သဗ္ဗတောပဘ**န္တိ။ တံ ပထဝိယာ ပထဝတ္တေနာတိ တံ နိဗ္ဗာနံ ပထဝိယာ ပထဝိသဘာဝေန တတော ပရေသံ အာပါဒိနံ အာပါဒိသဘာဝေန စ အနနုဘူတံ။ ဣတိ ယံ တုမှာဒိသာနံ ဝိသယဘူတံ သဗ္ဗတောဘူမကမ္မဇာတံ၊ တသ္မာ သဗ္ဗတ္တေန တံ ဝိညာဏံ အနိဒဿနံ အနန္တံ သဗ္ဗတောပတံ အနုနု-ဘူတန္တိ ဝါဒံ ပတိဋ္ဌပေသိ။

တတော ဗြဟ္မာ ဂဟိတဂဟိတံ သတ္ထာရာ ဝိဿဇ္ဇာပိတော ကိဉ္စိ ဂဟေ-တဗ္ဗံ အဒိသ္ဝာ လဋ္ဌိတကံ[2] ကာတုကာမော **ဟန္ဒ စရဟိ တေ မာရိသ အန္တရ-ဓာယာမီ**တိ အာဟ။ တတ္ထ **အန္တရဓာယာမီ**တိ အဒိဿမာနကပါဋိဟာရိယံ ကရောမီတိ အာဟ။ **သစေ ဝိသဟသီ**တိ ယဒိ သက္ကောသိ မယှံ အန္တရဓာယိတုံ,

---

၁-အဘူတေ အန္တာ န (သီ) ၂-လဋ္ဌိဂတံ (သျာ)၊ နိလိဂတံ (က)

အန္တရဓာယသိ, ပါဋိဟာရိယံ ကရောဟီတိ။ **နေဝဿု မေ သက္ကောတိ အန္တရ-ဓာယိတုန္တိ** မယ့် အန္တရဓာယိတုံ နေဝ သက္ကောတိ။ ကိံ ပနေသ ကာတုကာမော အဟောသီတိ။ မူလပဋိသန္ဓိံ ဂန္တုကာမော အဟောသိ။ ဗြဟ္မာနံ ဟိ မူလ-ပဋိသန္ဓိကအတ္တဘာဝေါ သုခုမော၊ အညေသံ အနာပါထော၊ အဘိသခ်တ-ကာယေနေဝ တိဋ္ဌန္တိ။ သတ္ထာ တဿ မူလပဋိသန္ဓိံ ဂန္တုံ နေ အဒါသိ။ မူလပဋိသန္ဓိံ ဝါ အဂန္ဒာပိ ယေန တမေန အတ္တာနံ အန္တရဓာပေတ္ဝာ အဒိဿမာနကော ဘဝေယျ၊ သတ္ထာ တံ တမံ ဝိနောဒေသိ၊ တသ္မာ အန္တရဓာယိတုံ နာသက္ခိ။ သော အသက္ကောန္တော ဝိမာနေ နိလီယတိ၊ ကပ္ပရုက္ခေ နိလီယတိ၊ ဥက္ကုဋိကော နိသီဒတိ။ ဗြဟ္မဂဏော ကေဋိမကာသိ "ဧသ ခေါ ဗကော ဗြဟ္မာ ဝိမာနေ နိလီယတိ၊ ကပ္ပရုက္ခေ နိလီယတိ၊ ဥက္ကုဋိကော နိသီဒတိ၊ ဗြဟ္မေ တွံ အန္တရဟိတောမှိ"တိ သည် ဥပ္ပါဒေသိ နာမာတိ။ သော ဗြဟ္မဂဏေန ဥပ္ပဏ္ဍိတော မက်ုံ အဟောသိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အဟံ ဘိက္ခဝေတိ ဘိက္ခဝေ ဧတေန ဗြဟ္မုနာ "ဟန္ဒ စရဟိ တေ မာရိသ အန္တရဓာယာမီ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တေ တံ အန္တရဓာယိတုံ အသက္ကောန္တံ ဒိသ္ဝာ အဟံ ဧတဒဝေါစံ။ **ဣမံ ဂါထမဘာသိ**န္တိ ကသ္မာ ဘဂဝါ ဂါထ-မဘာသီတိ? သမဏဿ ဂေါတမဿ ဣမသ္မိံ ဌာနေ အတ္ထိဘာဝေါ ဝါ နတ္ထိဘာဝေါ ဝါ ကထံ သက္ကာ ဇာနိတုန္တိ ဧဝံ ဗြဟ္မဂဏဿ ဝစနောကာသော မာ ဟောတူတိ အန္တရဟိတောဝ ဂါထမဘာသိ။

တတ္ထ **ဘဝေဝါဟံ ဘယံ ဒိသ္ဝာ**တိ အဟံ ဘဝေ ဘယံ ဒိသ္ဝာယေဝ။ **ဘဝဥ္ဇ ဝိဘဝေသိန**န္တိ ဣမဥ္ဇ ကာမဘဝါဒိတိဝိဓမ္ပိ သတ္တဘဝံ ဝိဘဝေသိနံ ဝိဘဝံ ဂဝေသမာနံ ပရိယေသမာနမ္ပိ ပုနပ္ပုနံ ဘဝေယေဝ ဒိသ္ဝာ။ **ဘဝံ နာဘိဝဒိ**န္တိ တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိဝသေန ကိဉ္စိ ဘဝံ နေ အဘိဝဒိံ၊ နေ ဂဝေသိန္တိ အတ္ထော။ **နန္ဒိဥ္ဇ နေ ဥပါဒိယိ**န္တိ ဘဝတဏ္ဍံ နေ ဥပဂဉ္ဆိံ၊ နေ အဂ္ဂဟေသိန္တိ အတ္ထော။ ဣတိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ ဒေသနာနုသာရေန ဝိပဿနာဂဗ္ဘံ ဂါဟာပေတ္ဝာ ဒသမတ္တာနိ ဗြဟ္မသဟဿာနိ မဂ္ဂဖလာမတပါနံ ပိဝိံသု။

အစ္ဆရိယဗ္ဘုတစိတ္တဇာတာတိ အစ္ဆရိယဇာတာ အဗ္ဘုတဇာတာ တုဋ္ဌိ-ဇာတာ စ အဟေသုံ။ **သမူလံ ဘဝံ ဥဒဗ္ဗဟီ**တိ ဗောဓိမဏ္ဍေ အတ္တနော တာယ တာယ ဒေသနာယ အညေသမ္ပိ ဗဟူနံ ဒေဝမနုဿာနံ သမူလကံ ဘဝံ ဥဒဗ္ဗဟိ၊ ဥဒ္ဓရိ ဥပ္ပါဋေသီတိ အတ္ထော။

၅၀၅။ တသ္မိံ ပန သမယေ မာရော ပါပိမာ ကောဓဘိဘူတော ဟုတ္ဝာ "မယိ ဝိစရန္တေ့ယေဝ သမဏောန ဂေါတမေန ဓမ္မကထံ ကထေတ္ဝာ ဒသမတ္တာနိ ဗြဟ္မသဟဿာနိ မမ ဝသံ အဘိဝတ္တိတာနီ"တိ ကောဓဘိဘူတတာယ အညတရသ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇသ သရီရေ အဓိမုစ္စိ၊ တံ ဒသ္သေတုံ **အထ ခေါ** ဘိက္ခဝေတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သစေ တွံ ဝေံ အနုဗုဇ္ဈေါ**တိ သစေ ဘွံ ဧဝံ အတ္တနာဝ စတ္တာရိ သစ္စာနိ အနုဗုဇ္ဈေါ။ **မာ သာဝကေ ဥပနေသီ**တိ ဂိဟိသာဝကေ ဝါ ပဗ္ဗဇိတသာဝကေ ဝါ တံ ဓမ္မံ မာ ဥပနယသိ။ **ဟိနေ ကာယေ ပတိဋ္ဌိတာ**တိ စတူသု အပါယေသု ပတိဋ္ဌိတာ။ **ပဏီတေ ကာယေ ပတိဋ္ဌိတာ**တိ ဗြဟ္မလောကေ ပတိဋ္ဌိတာ။ ဣဒံ ကေ သန္ဓာယ ဝဒတိ? ဗာဟိရပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတေ တာပသပရိဗ္ဗာဇကေ။ အနုပဗ္ဗန္နေ ဟိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ ကုလပုတ္တာ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ကာသစီ ကိဋ္ဌိ အဝိစာရေတ္ဝာ[1] ကေစရာ ဟုတ္ဝာ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ ဗြဟ္မလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု၊ တေ သန္ဓာယ ဧဝမာဟ။ **အနက္ခာတံ ကုသလဉ္စိ မာရိသာ**တိ ပရေသံ အနက္ခာတံ အနောဝဒနံ မေ့ကထာယ အကထနံ ကုသလံ ဧတံ သေယ္ယောဟ။ **မာ ပရံ ဩဝဒါဟီ**တိ ကာလေန မနုဿလောကံ, ကာလေန ဒေဝလောကံ, ကာလေန ဗြဟ္မလောကံ, ကာလေန နာဂလောကံ အာဟိဏ္ဍန္တော မာ ဝိစရိ၊ ကေသ္မိံ ဌာနေ နိသိန္နော စျာနမဂ္ဂဖလသုခေန ဝိတိနာမေဟီတိ။ **အနာလပနတာယာ**တိ အနုလ္လပနတာယ။ **ဗြဟ္မုနော စ အဘိနိမန္တနတာယာ**တိ ဗကဗြဟ္မုနော စ ဣဒ္ဓိမာ မာရိသ နိစ္စန္တိအာဒိနာ နယေန သဟကာယကေန ဗြဟ္မဋ္ဌာနေန နိမန္တနဝစနေန။ **တသ္မာ**တိ တေန ကာရဏေန။ **ဣမသ္မ ဓေယ္ယာကရဏသ္မ ဗြဟ္မနိမန္တနိကံ**တ္ဝေဝ အဓိဝစနံ သဒ္ဓိ သမညာပညတ္တိ ဇာတာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-မာရတဇ္ဇနိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၀၆။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မာရတဇ္ဇနိယသုတ္တံ။ တတ္ထ **ကောဋ္ဌမနုပဝိဋ္ဌော**တိ ကုစ္ဆိံ ပဝိသိတ္ဝာ အန္တောနံ အန္တော အနုပဝိဋ္ဌော၊ ပက္ကာသယဋ္ဌာနေ နိသိန္နော။ **ဂရုဂရော**ဟ **ဖိယာ**တိ ဂရုကဂရုကော ဝိယ ထဒ္ဓေါ ပါသာဏပုဉ္ဇသဒိသော။

၁-အဝိတရိတ္ဝာ (က) ၂-ဂရုဂရု (သီ)

မာသာစိတံ မညေတိ မာသဘတ္တံ ဘုတ္တဿ ကုစ္ဆိ ဝိယ မာသပူရိတပသိဗ္ဗကော ဝိယ တိန္တမာသော ဝိယ စာတိ အတ္ထော။ **ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္ဝာ**တိ သစေ အာဟာရဒေါသေန ဧသ ဂရုဘာဝေါ၊ အဗ္ဘောကာသေ စက်မိတုံ နသပ္ပါယန္တိ စက်မာ သြရောဟိတ္ဝာ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတ္ဝာ ပကတိပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ **ပစ္စတ္တံ ယောနိသော မနသာကာသီ**တိ "ကိံ နု ခေါ ဧတ"န္တိ အာဝဇ္ဇမာနော အတ္တနောယေဝ ဥပါယေန မနသိ အကာသိ။ သစေ ပန ထေရော အတ္တနော သီလံ အာဝဇ္ဇေတ္ဝာ "ယံ ဟိယျော ဝါ ပရေ ဝါ ပရသုဝေ[1] ဝါ ပရိဘုတ္တံ အဝိပက္ကမတ္ထိ၊ အညော ဝါ ကောစိ ဝိသဘာဂဒေါသော၊ သဗ္ဗံ ဇီရတု[2] ဖာသုကံ ဟောတူ"တိ ဟတ္ထေန ကုစ္ဆိံ ပရာမသိဿ၊ မာရော ပါပိမာ ဝိလီယိတ္ဝာ အဂမိဿ။ ထေရော ပန တထာ အကတ္ဝာ ယောနိသော မနသိ အကာသိ။ **မာ တထာဂတံ ဝိဟေသေ-သီ**တိ ယထာ ဟိ ပုတ္တေသု ဝိဟေသိတေသု မာတာပိတရော ဝိဟေသိတာဝ ဟောန္တိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကအန္တေဝါသိကေသု ဝိဟေသိတေသု အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ဝိဟေသိတာဝ၊ ဇနပဒေ ဝိဟေသိတေ ရာဇာ ဝိဟေသိတောဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ တထာဂတသာဝကေ ဝိဟေသိတေ တထာဂတော ဝိဟေသိတောဝ ဟောတိ။ တေနာဟ "မာ တထာဂတံ ဝိဟေသေသီ"တိ။

ပစ္စဂ္ဂဋေ အဌာသီတိ ပတိအဂ္ဂဋေဝ အဌာသိ။ **အဂ္ဂဋ္ဌံ** ဝုစ္စတိ ကဝါဋံ၊ မုခေန[3] ဥဂ္ဂန္ဒာ ပဏ္ဏသာလတော နိက္ခမိတ္ဝာ ဗဟိပဏ္ဏသာလာယ ကဝါဋံ နိဿာယ အဌာသီတိ အတ္ထော။

၅၀၇။ **ဘူတပုဗ္ဗာဟံ ပါပိမာ**တိ ကသ္မာ ဣဒံ ဒေသနံ အာရဘိ? ထေရော ကိရ စိန္တေသိ "အာကာသဋ္ဌကဒေဝတာနံ တာဝ မနုဿဂန္ဓော ယောဇနသတေ ဌိတာနံ အာဗာဓံ ကရောတိ။ ဝုတ္တဉ္ဍေတံ 'ယောဇနသတံ ခေါ ရာဇည မနုဿ-ဂန္ဓော ဒေဝေ ဥဗ္ဗာဓတီ'တိ[4]။ အယံ ပန မာရော နာဂရိကော ပရိစောက္ခော[5] မဟေသက္ခော အာနုဘာဝသမ္ပန္ဓော ဒေဝရာဇာ သမာနော မမ ကုစ္ဆိယံ ပဝိသိတ္ဝာ အန္တာနံ အန္တော ပက္ကာသယောကာသေ နိသိန္ဓော အတိဝိယ ပဒုဋ္ဌော ဘဝိဿတိ။ ဧဝရူပံ နာမ ဇေဂုစ္ဆံ ပဋိကူလံ သြကာသံ ပဝိသိတ္ဝာ နိသီဒိတုံ သက္ကောန္တဿ ကိမည် အကရဏီယံ ဘဝိဿတိ၊ ကိံ အည် လဇ္ဇိဿတိ၊ တွံ မမ ဥတိကောတိ ပန ဝုတ္တေ မုဒုဘာဝံ အနာပဇ္ဇမာနော နာမ နတ္ထိ၊

၁-ပရတရေ (သျာ)၊ ပရပရေ (က) ၂-ဇိယတု (က) ၃-မုခေ (သျာ)
၄-ဒီ ၂-၂၆၀-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ပရိမောက္ခော (သီ)

ဟန္ဒဿ ဉာတိကောဋိ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ မုဒုကေနေဝ နံ ဥပါယေန ဝိဿဇ္ဇေဿာ-မီ"တိ စိန္တေတွာ ဣမံ ဒေသနမာရဘိ။

သော မေ တွံ ဘာဂိနေယျော ဟောသီတိ သော တွံ တသ္မိ ကာလေ မယှံ ဘာဂိနေယျော ဟောသိ။ ဣဒံ ပဝေဏိဝသေန ဝုတ္တံ။ ဒေဝလောကသ္မိ ပန မာရဿ ပိတု ဝံသော ပိတာမဟဿ ဝံသော ရဇ္ဇံ ကရောန္တော နာမ နတ္ထိ၊ ပုညဝသေန ဒေဝလောကေ ဒေဝရာဇာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော၊ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ စဝတိ၊ အညော ဧကော အတ္တနာ ကတေန ကမ္မေန တသ္မိ ဌာနေ အဓိပတိ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဣတိ အယံ မာရောပိ တဒါ တတော စဝိတွာ ပုန ကုသလံ ကတွာ ဣမသ္မိ ကာလေ တသ္မိ အဓိပတိဋ္ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိဓုရောတိ ဝိဂတဓုရော၊ အညေဟိ သဒ္ဓိ အသဒိသောတိ အတ္ထော။ **အပ္ပကသိရေနာ**တိ အပ္ပဒုက္ခေန။ **ပသုပါလကာ**တိ အဇေဋ္ဌကပါလကာ။ **ပထာဝိနော**တိ မဂ္ဂပဋိပန္နာ။ **ကာယေ ဥပစိနိတွာ**တိ သမန္တတော စိတကံ ဗန္ဓိတွာ။ **အဂ္ဂိ ဒတွာ ပက္ကမိ ံသူ**တိ ဧတ္တကေန သရီရံ ပရိယာဒါနံ ဂမိဿတီတိ စိတကဿ ပမာဏံ သလ္လက္ခေတွာ စတူသု ဒိသာသု အဂ္ဂိ ဒတွာ ပက္ကမိ ံသု။ စိတကော ပဒီပသိခါ ဝိယ ပဇ္ဇလိ၊ ထေရဿ ဥဒကံလေဏံ ပဝိသိတွာ နိသိန္ဒ-ကာလော ဝိယ အဟောသိ။ **စီဝရာနိ ပပ္ပေါဋေတွာ**တိ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ဝိဂတဓူမေ ကိ ံသုကဝဏ္ဏေ အဂ်ါရေ မဒ္ဒမာနော စီဝရာနိ ဝိဓုနိတွာ။ သရီရေ ပနဿ ဥသုမမတ္တမ္ပိ နာဟောသိ၊ စီဝရေသု အံသုမတ္တမ္ပိ နဇ္ဈာယိ၊ သမာပတ္တိဖလံ နာမေတံ။

၅၀၈။ **အက္ကောသထာ**တိ ဒသဟိ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ အက္ကောသထ။ **ပရိဘာသထာ**တိ ဝါစာယ ပရိဘာသထ။ **ရောသေထာ**တိ ဃဋ္ဌေထ။ **ဝိဟေ-သေထာ**တိ ဒုက္ခာပေထ။ သဗ္ဗမေတံ ဝါစာယ ဃဋ္ဌနသေဝ အဓိဝစနံ။ **ယထာ တံ ဒူသီ မာရော**တိ ယထာ ဧတေသံ ဒူသီ မာရော။ **လဘေထ ဩတာရန္တိ** လဘေထ ဆိဒ္ဒံ၊ ကိလေသုပ္ပတ္တိယာ အာရမ္မဏံ ပစ္စယံ လဘေယျာတိ အတ္ထော။ **မုဏ္ဍကာ**တိအာဒီသု မုဏ္ဍေ မုဏ္ဍာတိ သမဏေ စ သမဏာတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဌေယျ၊ ဣမေ ပန ဟီဋ္ဌေန္တာ မုဏ္ဍကာ သမဏကာတိ အာဟံသု။ **ဣဗ္ဘာ**တိ ဂဟပတိကာ။ **ကိဏ္ဏာ**တိ ကဏ္ဏာ[၁]၊ ကာဋ္ဌကာတိ အတ္ထော။ **ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာ**တိ ဧတ္ထ **ဗန္ဓု**တိ ဗြဟ္မာ အဓိပ္ပေတော။ တဉ္ဍိ ဗြာဟ္မဏာ ပိတာမဟောတိ ဝေါဟရန္တိ။

၁-ကဏ္ဏာတိ ကဏ္ဏာ (က)

ပါဒါနံ အပစ္စာ **ပါဒါပစ္စာ၊** ဖြဟ္မုနော ပိဋ္ဌိပါဒတော ဇာတာတိ အဓိပ္ပါယော။ တေသံ ကိရ အယံ လဒ္ဓိ "ဖြာဟ္မဏာ ဖြဟ္မုနော မုခတော နိက္ခန္တာ၊ ခတ္တိယာ ဥရတော၊ ဝေဿာ နာဘိတော၊ သုဒ္ဒါ ဇာဏုတော၊ သမဏာ ပိဋ္ဌိပါဒ-တော"တိ။

ဗျာယိနောသ္မာ ဗျာယိနောသ္မာတိ ဗျာယိနော မယံ ဗျာယိနော မယန္တိ။ **မဓုရကဇာတာ**တိ အာလသိယဇာတာ။ **ဗျာယန္တီ**တိ စိန္တယန္တိ။ **ပဇ္ဈာယန္တီ**တိ-အာဒီနိ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝဓိုတာနိ။ **မူသိကံ မဂ္ဂယမာနော**တိ သာယံ ဂေါစရတ္ထာယ သုသိရရုက္ခတော နိက္ခန္တံ ရုက္ခသာခါယ မူသိကံ ပရိယေသန္တော။ သော ကိရ ဥပသန္တူပသန္တော ဝိယ နိစ္စလောဝ တိဋ္ဌတိ၊ သမ္ပတ္တကာလေ မူသိကံ သဟသာ ဂဏ္ဍာတိ။ **ကောတ္ထူ**တိ သိဂ်ါလော၊ သောဏောတိပိ[၁] ဝဒန္တိ။ **သန္ဓိသမလသက်ဋ္ဌိရေ**တိ သန္ဓိမှိ စ သမလေ စ သက်ဋ္ဌိရေ စ။ တတ္ထ **သန္ဓိ** နာမ ဃရသန္ဓိ။ **သမလော** နာမ ဂူထနိဒ္ဓမနပနာဋ္ဌိ။ **သက်ဋ္ဌိရံ** နာမ သက်ာရ-ဋ္ဌာနံ။ **ဝဟစ္ဆိန္ဇော**တိ ကန္တာရတော နိက္ခန္တော ဆိန္ဇဝဟော။ **သန္ဓိသမလ-သက်ဋ္ဌိရေ**တိ သန္ဓိမှိ ဝါ သမလေ ဝါ သက်ဋ္ဌိရေ ဝါ။ သောပိ ဟိ ဗဒ္ဓဂတ္တော[၂] ဝိယ နိစ္စလော ဗျာယတိ။

နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တီတိ သစေ မာရော မနုဿာနံ သရီရေ အဓိမုစ္စိတ္ဝာ ဧဝံ ကရေယျ၊ မနုဿာနံ အကုသလံ နဘဝေယျ၊ မာရသေဝ ဘဝေယျ။ သရီရေ ပန အနဓိမုစ္စိတ္ဝာ ဝိသဘာဂဝတ္ထုံ ဝိပ္ပဋိသာရာရမ္မဏံ ဒသေတိ၊ တဒါ ကိရ သော ဘိက္ခူ ခိပ္ပံ ဂဟေတ္ဝာ မစ္ဆေ အဇ္ဈောတ္ထရန္တေ ဝိယ, ဇာလံ ဂဟေတ္ဝာ မစ္ဆေ ဂဏ္ဍန္တေ ဝိယ, လေပယဋ္ဌိံ ဩဋ္ဌေတ္ဝာ သကုဏေ ဗန္ဓန္တေ ဝိယ, သုနခေဟိ သဒ္ဓိံ အရညေ မိဂဝံ စရန္တေ ဝိယ, မာတုဂါမေ ဂဟေတ္ဝာ အာပါနဘူမိယံ နိသိန္ဇေ ဝိယ, နစ္စန္တေ ဝိယ, ဂါယန္တေ ဝိယ, ဘိက္ခုနီနံ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေသု ဝိသဘာဂမနုဿေ နိသိန္ဇေ ဝိယ, ဋ္ဌိတေ ဝိယ စ ကတ္ဝာ ဒဿေသိ။ မနုဿာ အရညဂတာပိ ဝနဂတာပိ ဝိဟာရဂတာပိ ဝိပ္ပဋိသာရာရမ္မဏံ ပဿိတ္ဝာ အာဂန္တ္ဝာ အညေသံ ကထေန္တိ "သမဏာ ဧဝရူပံ အဿမဏကံ အနနုစ္ဆဝိကံ ကရောန္တိ၊ ဧတေသံ ဒိန္ဇေ ကုတော ကုသလံ၊ မာ ဧတေသံ ကိဉ္စိ အဒတ္ထာ"တိ။ ဧဝံ တေ မနုဿာ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌဋ္ဌာနေ သီလဝန္တေ အက္ကောသန္တာ အပုညံ ပသဝိတ္ဝာ အပါယပူရကာ အဟေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ "နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တီ"တိ။

၁-သေနောတိပိ (သီ၊ သျာ) ၂-ထဒ္ဓဂတ္တော (သီ)

၅၀၉။ **အန္ဓာဝိဋ္ဌာတိ** အာဝဋ္ဋိတာ။ **ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရိံသူတိ** နံ ကေဝလံ ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရိံသု။ ကကုသန္ဓသ္သ ပန ဘဂဝတော သြဝါဒေ ဋ္ဌတ္ဝာ ဇူမေ စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ ဈာနပဒဋ္ဌာနံ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။

၅၁၀။ **အာဂတိံ ဝါ ဂတိံ ဝါ**တိ ပဋိသန္ဓိဝသေန အာဂမနဋ္ဌာနံ ဝါ, စုတိဝသေန ဂမနဋ္ဌာနံ ဝါ နံ ဇာနာမိ။ **သိယာ စိတ္တသ္သ အညထတ္တန္တိ** သောမနသ္သဝသေန အညထတ္တံ ဘဝေယ္ယ။ **သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ**တိ ဇူဝေပိ ပုရိမနယေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာ ဟိ ပုဗ္ဗေ ဝိပ္ပဋိသာရကရံ အာရမ္မဏံ ဒဿေတိ၊ ဧဝမိဝပိ ပသာဒကရံ။ သော ကိရ တဒါ မနုဿာနံ ဒဿနဋ္ဌာနေ ဘိက္ခူ။ အာကာသေ ဂစ္ဆန္တေ ဝိယ ဋ္ဌိတေ ဝိယ ပလ္လင်္ကေန နိသိန္နေ ဝိယ အာကာသေ သူစိကမ္မံ ကရောန္တေ ဝိယ ပေါတ္ထကံ ဝါစေန္တေ ဝိယ အာကာသေ စီဝရံ ပသာရေတ္ဝာ ကာယံ ဥတ္တုံ ဂဏ္ဟာပေန္တေ ဝိယ နဝပဗ္ဗဇိတော အာကာသေန စရန္တေ ဝိယ တရုဏသာမဏေရေ အာကာသေ ဋ္ဌတ္ဝာ ပုပ္ဖါနိ ဩစိနန္တေ ဝိယ ကတ္ဝာ ဒဿေသိ။ မနုဿာ အရညဂတာပိ ဝနဂတာပိ ဝိဟာရဂတာပိ ပဗ္ဗဇိတာနံ တံ ပဋိပတ္တိံ ဒိသ္ဝာ အာဂန္ဆာ အညေသံ ကထေန္တိ “ဘိက္ခူသု အန္တမသော သာမဏေရာပိ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကာ မဟာနုဘာဝါ၊ ဧတေသံ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ နာမ ဟောတိ၊ ဧတေသံ ဒေထ သက္ကရောထာ”တိ။ တတော မနုဿာ ဘိက္ခုသံဃံ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ သက္ကရောန္တာ ဗဟုံ ပုညံ ကတ္ဝာ သဂ္ဂပထပူရကာ အဟေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ “သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ”တိ။

၅၁၁။ **ထေ တုမ္ဟေ ဘိက္ခဝေ အသုဘာနုပဿိနော ကာယေ ဝိဟရထာ**တိ ဘဂဝါ သကလဇမ္ဗုဒီပံ အာဟိဏ္ဍန္တော အန္တမသော ဒ္ဝိန္နမ္ပိ တိဏ္ဏမ္ပိ ဘိက္ခူနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္ဆာ—

“အသုဘသညာပရိစိတေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော မေထုနဓမ္မသမာပတ္တိယာ စိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိကုဋတိ ပတိဝတ္တတိ နံ သမ္ပသာရိယတိ၊ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိ-ကုလ္လတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။

အာဟာရေ ပဋိကူလသညာပရိစိတေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော ရသတဏှာယ စိတ္တံ ပတိလီယတိ

၁-ဝုဳပဗ္ဗဇိတေ (သီ၊ သျာ)

ပတိကုဋ္ဌတိ ပတိဝတ္တတိ နံ သမ္ပသာရိယတိ၊ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိ-
ကုလ္လတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။

သမ္ဗလောကေ အနဘိရတိသညာပရိစိတေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော
စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော လောကစိတ္တြေသု စိတ္တံ ပတိလီယတိ
ပတိကုဋ္ဌတိ ပတိဝတ္တတိ နံ သမ္ပသာရိယတိ၊ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိ-
ကုလ္လတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။

အနိမ္ဗသညာပရိစိတေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော စေတသာ ဗဟုလံ
ဝိဟရတော လာဘသက္ကာရသိလောကေ စိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိ-
ကုဋ္ဌတိ ပတိဝတ္တတိ နံ သမ္ပသာရိယတိ၊ ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိကုလ္လတာ
ဝါ သဏ္ဌာတိ”တိ[1] ဧဝံ အာနိသံသံ ဒဿေတ္ဝာ—

ထေ တုမ္ဟေ ဘိက္ခဝေ အသုဘာနုပဿီ ကာယေ ဝိဟရထ၊ အာဟာရေ
ပဋိကူလသညိနော သမ္ဗလောကေ အနဘိရတိသညိနော သမ္ဗသဒ္ဒါရေသု အနိစ္စာ-
နုပဿိနောတိ။ ဣမာနိ စတ္တာရိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ ကထေသိ။ တေပိ ဘိက္ခူ။ ဣမေသု
စတူသု ကမ္မဋ္ဌာနေသု ကမ္မံ ကရောန္တာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ သဗ္ဗာသဝေ
ခေပေတ္ဝာ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ ဣမာနိပိ စတ္တာရိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ ရာဂသန္တာနိ
ဒေါသမောဟသန္တာနိ ရာဂုပဋိဃာတာနိ ဒေါသမောဟပဋိဃာတာနိ စာတိ။

၅၁၂။ **သက္ခရံ ဂဟေတ္ဝာ**တိ အန္တောမုဋ္ဌိယံ တိဋ္ဌနပမာဏံ ပါသာဏံ
ဂဟေတ္ဝာ။ အယဉ္ဩ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေဟိ ဘိက္ခူ။ အက္ကောသာပေတ္ဝာပိ,
ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ ဝသေန ဘိက္ခုသံဃသ လာဘသက္ကာရံ ဥပ္ပါဒါပေတ္ဝာပိ
သြတာရံ အလဘန္တော ဣဒါနိ သဟတ္ထာ ဥပက္ကမိတုကာမော အညတရသ
ကုမာရသ သရီရေ အဓိမုစ္စိတ္ဝာ ဧဝရူပံ ပါသာဏံ အဂ္ဂဟေသိ။ တံ သန္ဓာယ
ဝုတ္တံ “သက္ခရံ ဂဟေတ္ဝာ”တိ။

သီသံ ဝေါဘိန္ဒိတိ သီသံ ဘိန္ဒိ၊ မဟာစမ္မံ ဆိဒ္ဒိတ္ဝာ[2] မံသံ ဒ္ဝေဓာ အဟောသိ။
သက္ခရာ ပနဿ သီသကဋာဟံ အဘိန္ဒိတ္ဝာ အင်္ဂိံ အာဟစ္ဆေဝ နိဝတ္တာ။
နာဂဓိပလောကိတံ အပလောကေသိတိ ပဟာရဿဒ္ဒံ သုတ္ဝာ ယထာ နာမ

၁-အံ ၂-၄၃၃-၄၃၄-ဝိဇ္ဇေသု။ ၂-ဆိန္ဒိတ္ဝာ (သီ)

ဟဘ္ဆိနာဂေါ ဗ္ဗတော ဝါ ဧတ္တော ဝါ အပလောကေတုကာမော ဂီဝံ အပရိ-ဝတ္တေတွာ သကလသရီရေနေဝ နိဝတ္တိတွာ အပလောကေတိ၊ ဧဝံ သကလ-သရီရေနေဝ နိဝတ္တိတ္ဝာ အပလောကေသိ။ ယထာ ဟိ မဟာဇနဿ[၁] အဋ္ဌိနိ ကောဋိယာ ကောဋိ အာဟစ္စ ဋ္ဌိတာနိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ အက်ုသလဂ္ဂါနိ၊ နဧဝံ ဗုဒ္ဓါနံ။ ဗုဒ္ဓါနံ ပန သခ်လိကာနိ ဝိယ ဧကာဗဒ္ဓါနိ ဟုတ္ဝာ ဋ္ဌိတာနိ၊ တသ္မာ ပစ္ဆတော အပလောကနကာလေ နသက္ကာ ဟောတိ ဂီဝံ ပရိဝတ္တေတုံ။ ယထာ ပန ဟဘ္ဆိနာဂေါ ပစ္ဆာဘာဂံ အပလောကေတုကာမော သကလသရီရေနေဝ ပရိဝတ္တတိ၊ ဧဝံ ပရိဝတ္တိတဗ္ဗံ ဟောတိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ ယန္တေန ပရိဝတ္တိတာ သုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ သကလသရီရေနေဝ နိဝတ္တိတ္ဝာ အပလောကေသိ၊ အပလောကေတ္ဝာ ဋ္ဌိတော ပန "နဝါယံ ဒူသီ မာရော မတ္တမညာသီ"တိ အာဟ။ တဿတ္ထော၊ အယံ ဒူသီ မာရော ပါပံ ကရောန္တော နေဝ ပမာဏံ အညာသိ၊ ပမာဏာတိက္ကန္တံ အကာသီတိ။

သဟာပလောကနာယာတိ ကကုသန္ဓဿ ဘဂဝတော အပလောကနေနေဝ သဟ တခ်ဏညေဝ။ **တမှာ စ ဌာနာ စဝီ**တိ တမှာ စ ဒေဝဌာနာ စုတော၊ မဟာနိရယံ ဥပပန္နောတိ အတ္ထော။ စဝမာနော ဟိ နယတ္ထ ကတ္ထစိ ဋ္ဌိတော စဝတိ၊ တသ္မာ ဝသဝတ္တိဒေဝလောကံ အာဂန္ဒာ စုတော၊ "သဟာပလောက-နာယာ"တိ စ ဝစနတော နဘဂဝတော အပလောကိတတ္တာ စုတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ စုတိကာလဒဿနမတ္တမေဝ ဟေတံ[၂]။ ဥဋ္ဌာရေ ပန မဟာ-သာဝကေ ဝိရဒ္ဓတ္တာ[၃] ကုဒါရိယာ ပဟဋ္ဌံ ဝိယဿ အာယု[၄] တတ္ထေဝ ဆိဇ္ဇိတ္ဝာ ဂတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **တယော နာမဓေယျာ ဟောန္တီ**တိ တီဏိ နာမာနိ ဟောန္တိ။ **ဆဖဿာယတနိကော**တိ ဆသု ဖဿာယတနေသု ပါဋိဧက္ကောယ ဝေဒနာယ ပစ္စယော။

သက်ုသမာဟတောတိ အယသူလေဟိ သမာဟတော။ **ပစ္စတ္တဝေဒနိယော**တိ သယမေဝ ဝေဒနာဇနကော။ **သက်ုနာ သက်ု ဟဒယေ သမာဂစ္ဆေယျာ**တိ အယသူလေန သဒ္ဓိံ အယသူလံ ဟဒယမဇ္ဈေ သမာဂစ္ဆေယျ။ တသ္မိံ ကိရ နိရယေ ဥပပန္နာနံ တိဂါဝုတော အတ္တဘာဝေါ ဟောတိ၊ ထေရဿာပိ[၅] တာဒိသော အဟောသိ။ အထဿ ဟိ နိရယပါလာ တာလက္ခန္ဓပမာဏာနိ အယသူလာနိ အာဒိတ္တာနိ သမ္ပဇ္ဇလိတာနိ သဇောတိဘူတာနိ သယမေဝ ဂဟေတ္ဝာ ပုနပ္ပုနံ နိဝတ္တမာနာ "ဗ္ဗမိနာ တေ ဌာနေန စိန္တေတ္ဝာ ပါပံ ကတ"န္တိ

၁-ပကဘိမဟာဇနဿ (က) ၂-ဟောတိ (က) ၃-ဝိရဒ္ဓတ္တာ (က)
၄-ဝိယဿ မာရဿ အာယု (သျာ) ၅-မာရဿာပိ (သျာ)

ပုဂ္ဂလိကိယံ ပုဂ္ဂံ ကောဋ္ဌေန္တော ဝိယ ဟဒယမဇ္ဈံ ကောဋ္ဌေတ္တာ ပဏ္ဍာသ ဇနာ ပါဒါဘိမုခါ ပဏ္ဍာသ ဇနာ သီသာဘိမုခါ ကောဋ္ဌေတ္တာ ဂဏ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ ဂဏ္ဆန္တာ ပဋ္ဌဟိ ၀ဿသတေဟိ ဥဘော အန္တေ ပတ္တာ ပုန နိ၀တ္တမာနာ ပဋ္ဌဟိ ၀ဿသတေဟိ ဟဒယမဇ္ဈံ အာဂဏ္ဆန္တိ။ တံ သန္ဓာယ ဧဝံ ၀ုတ္တံ။

ဝုဋ္ဌာနိမန္တိ ဝိပါကဝုဋ္ဌာန၀ေဒနံ။ သာ ကိရ မဟာနိရယေ ၀ေဒနာတော ဒုက္ခတရာ ဟောတိ၊ ယထာ ဟိ သိနေဟပါနသတ္တာဟတော ပရိဟာရ-သတ္တာဟံ[1] ဒုက္ခတရံ၊ ဧဝံ မဟာနိရယဒုက္ခတော ဥဿဒေ ဝိပါကဝုဋ္ဌာန၀ေဒနာ ဒုက္ခတရာတိ ၀ဒန္တိ။ **သေယျထာပိ မဏ္ဍူကာ**တိ ပုရိသသီသဥ္စိ ၀ဋ္ဋံ ဟောတိ၊ သူလေန ပဟရန္တာသ ပဟာရော ဌာနံ န လဘတိ ပရိဂလတိ၊ မဏ္ဍူသီသံ အာယတံ ပုထုလံ၊ ပဟာရော ဌာနံ လဘတိ၊ အဝိရဠ္ဆိတ္တာ ကမ္မကာရဏာ သုကရာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဧ၀ရူပံ သီသံ ဟောတိ။

၅၁၃။ **ဝိဓုရံ သာ၀ကမာသဇ္ဈာ**တိ ဝိဓုရံ သာ၀ကံ ဃဋ္ဋယိတ္ထာ။ **ပစ္စတ္တ-၀ေဒနာ**တိ သယမေ၀ ပါဋိက္ကေ၀ေဒနာဇနကာ။ **ဤဒိသော နိရယော အာသီ**တိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ နိရယော ဒေ၀ဒူတသုတ္တေန ဒီပေတဗ္ဗော။ **က ဏ္ဟ ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆသီ**တိ ကာဠက မာရ ဒုက္ခံ ဝိန္ဒိဿသိ။ **မဇ္ဈေ သရဿာ**တိ မဟာသမုဒ္ဒဿ မဇ္ဈေ ဥဒကံ ၀ဏ္ဏုံ ကတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တာ၀ိမာနာနိ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာနိ ဟောန္တိ၊ တေသံ ၀ေဋ္ဌရိယဿ ဝိယ ၀ဏ္ဏော ဟောတိ၊ ပဗ္ဘတမတ္ထကေ ဇလိတနဋ္ဌဂိဂ္ဂန္ဓော ဝိယ စ နေသံ အစ္စိယော ဇောတန္တိ၊ ပဘဿရာ ပဘာသမ္ပန္နာ ဟောန္တိ၊ တေသု ဝိမာနေသု နိလဘေဒါဒိ၀ဿေန နာနတ္တ၀ဏ္ဏာ အစ္ဆရာ နစ္စန္တိ။ **ယော ဇေတမဘိဇာနာတီ**တိ ယော ဇေတံ ဝိမာန၀တ္ထုံ ဇာနာတီတိ အတ္ထော။ ဧ၀မေတ္ထ ဝိမာနပေတ၀တ္ထုကေ-နေ၀ အတ္ထော ၀ေဒိတဗ္ဗော။ **ပါဒဂံဌေန ကမ္မယီ**တိ ဣဒံ ပါသာဒကမ္မနသုတ္တေန ဒီပေတဗ္ဗံ။ **ယော ဧ၀ဇယန္တံ ပါသာဒ**န္တိ ဣဒံ စူဠတဏှာသင်္ခယ၀ိမုတ္တိသုတ္တေန ဒီပေတဗ္ဗံ။ **သက္ကံ သော ပရိပုစ္ဆတီ**တိ ဣဒမ္ပိ တေနေ၀ ဒီပေတဗ္ဗံ။ **သုဓမ္မာယာ-ဘိတော သဘံ**န္တိ သုဓမ္မသဘာယ သမီပေ၊ အယံ ပန ဗြဟ္မလောကေ သုဓမ္မသဘာ၀၊ နာ တာ၀တိံသဘ၀နေ။ သုဓမ္မသဘာဝိရဟိတော ဟိ ဒေ၀လောကော နာမ နတ္ထိ။

ဗြဟ္မလောကေ ပဘဿရန္တိ ဗြဟ္မလောကေ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနမဟာ-ကဿပါဒိဟိ[2] သာ၀ကေဟိ သဒ္ဓိံ ဟသ တေဇောဓာတုံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ

၁-ဖရိတ္ဝာ အာဟာရသတ္တာဟံ (က)

၂-သာရိပုတ္တမဟာမောဂ္ဂလ္လာန....(သီ၊ သျာ) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗော။

နိသိန္နဿ ဘဂဝတော သြဘာသံ။ ကေသ္မိဉ္စိ သမယေ ဘဂဝါ ဗြဟ္မလောကေ သုဓမ္မာယ ဒေဝသဘာယ သန္နိပတိတ္ဝာ "အတ္ထိ နု ခေါ ကောစိ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော၊ ယော ဣမ အာဝဇ္ဇံ သဉ္ဇာနေယျာ"တိ စိန္တေန္တဿေဝ ဗြဟ္မဂဏဿ စိတ္တမညာယ တတ္ထ ဂန္ဒွာ ဗြဟ္မဂဏဿ မတ္ထကေ နိသိန္နော တေဇောဓာတုံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနာဒိနံ အာဂမနံ စိန္တေသိ။ တေပိ ဂန္ဒွာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတ္ဝာ တေဇောဓာတုံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ ပစ္ဆေကံ ဒိသာသု နိသိဒိ[1]သု၊ သကလဗြဟ္မလောကော ဧကောဘာသော အဟောသိ။ သတ္ထာ စတုသစ္စပ္ပကာသနံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ ဒေသနာပရိယောသာနေ အနေကာနိ ဗြဟ္မသဟဿာနိ မဂ္ဂဖလေသု ပတိဋ္ဌဟိ[1]သု။ တံ သန္ဓာယိမာ ဂါထာ ဝုတ္တာ၊ သော ပနာယမတ္ထော အညတရဗြဟ္မသုတ္တေန[2] ဒီပေတဗ္ဗော။

ဝိမောက္ခေန အဖဿယိတိ ဈာနဝိမောက္ခေန ဖုသိ။ **ဝနဿိ** ဇမ္ဗုဒိပံ။ **ပုဗ္ဗဝိဒေဟာနဿိ** ပုဗ္ဗဝိဒေဟာနံ စ ဒီပံ။ **ယေ စ ဘူမိသယာ နာဂာ**တိ **ဘူမိသယာ နာဂာ** နာမ အပရဂေါယာနကာ[3] စ ဥတ္တရကုရုကာ စ။ တေပိ သဗ္ဗေ ဖုသိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယံ ပန အတ္ထော နန္ဒောပနန္ဒဒမနေန ဒီပေတဗ္ဗော။ ဝတ္ထု ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဣဒ္ဓိကထာယ ဝိတ္ထာရိတံ။ **အပုညံ ပသဝီ**တိ အပုညံ ပဋိလဘိ။ **အာသံ မာကာသိ ဘိက္ခူ**။သူတိ ဘိက္ခူ။ ဝိဟေသေမီတိ[2] တေံ အာသံ မာ အကာသိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
မာရတဇ္ဇနိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
ပဉ္စမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

မူလပဏ္ဏာသဇ္ဇကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဗကဗြဟ္မသုတ္တေန (သီ၊ သျာ၊က)၊ ဗဟုဗြဟ္မကသုတ္တေန (ဋီကာ) သံ ၁-၁၄၆-ဝိဇ္ဇေ ပသိတဗ္ဗံ။
၂-အမရဂေါယာနကာ (သျာ)
၃-ဘိက္ခူ။ ရောသေမိ ဝိဟေသေမိတိ (သီ)၊ ဘိက္ခုံ ဝိနာသေမိ ဝိဟိံသေမိတိ (သျာ)

မူလပဏ္ဏာသဒ္ဒကထာယ

ဒုတိယဘာဂေ

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမကိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အကထံကထိ	၁၂၀
အကာမကာနံ	၇၆
အကာလဝါဒိ	၂၃၁
အကာလေန	၆-၂၃၂
အကုက္ကုကဇာတံ	၁၈၀
အကုပ္ပါ စေတောဝိမုတ္တိ	၁၃၅
အကုပ္ပါ မေ ဝိမုတ္တိ	၇၉
အကုသလာ	၁၆၈
အကုသလာ ဇုမယသ လောကသ	၁၆၈
အက္ကောသန္တိ	၂၄-၁၂၈
အက္ကောသထ	၃၁၄
အဂ္ဂမက္ခာယတိ	၁၂၁
အဂ္ဂဋ္ဌာ	၂၂
အဂ္ဂဠံ	၃၁၃
အဂ္ဂဠံ အာကောဋ္ဋေသိ	၇၄
အင်္ဂံ	၂၉၈
အင်္ကဠံ	၁၁၄
အင်္ကမင်္ကာနုသာရိနော	၁၃၁
အင်္ဂါရိယံ	၁၀၉
အင်္ဂါရကာသူပမာ	၁၀
အင်္ဂါရံ အက္ကမိတ္ဝာ	၂၉၉
အင်္ဂိ ဂဝေသန္တိ	၁၃၁
အင်္ဂိ ဒတ္ဝာ ပက္ကမိ သု	၃၁၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အင်္ဂေသု	၂၁၂
အစဝနဓမ္မံ	၃၀၂
အစလစေတိယဋ္ဌာနာနိ	၇၂
အစ္ဆန္တိနိဋ္ဌော	၁၉၈
အစ္ဆန္တုပရိယောသာနော	၁၉၈
အစ္ဆန္တြဟ္မစာရိ	၁၉၈
အစ္ဆန္တယောဂက္ခေမိ	၁၉၈
အစ္ဆောဓာယ	၂၁၇
အစိရပက္ကန္တေ	၁၃၄
အစ္ဆရိယဗ္ဘုတစိတ္တ-ဇာတာ	၂၀၄-၃၁၁
အဇ္ဇိတံ	၁၉၁
အဇ္ဈဂမံ	၇၉
အဇာနံ အပဿံ	၁၃၅
အဇိတော	၁၃၆
အဇ္ဈတ္တံ	၁၁၇
အဇ္ဈတ္တမေဝ	၁၉၃
အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တံ	၁၂၆
အဇ္ဈုပေက္ခိံသု ခေါ	၆၇
အဇ္ဈုပေက္ခေယျာမ	၆၇
အဇ္ဈေသနံ	၈၄
အဇ္ဈောပန္နော	၉၈
အဇ္ဈောသာနံ	၁၃၃
အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ	၂၁၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အဥ္ဇလိ ပဏာမေတွာ	၁၇၅
အညဒတ္ထု	၁၀၂-၃၀၂
အညတရသ္မိ ဝါ	၁၀၈
အညတရာ ဒေဝတာ	၃၀
အညထာဘာဝေါ	၃၀၅
အညေ ဃဋ္ဌေဿန္တိ	၆၇
အညေဟိ စ အဘိညာတေဟိ အဘိညာတေဟိ	၁၄၉
အည် သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိသေယျာထ	၂၀၉
အည် ဖာသုဝိဟာရံ ဥတ္တရိတရံ ဝါ ပဏီတတရံ ဝါ နသမနုပဿာမ	၁၄၅
အဋ္ဌိ ကတွာ	၃၀၀
အဏ္ဍကာ	၂၃၁
အဏဏော	၈၄
အဏ္ဍုပကံ	၆၄
အဏ္ဍဝေါ	၁၅
အဏုံ ဝါ ထူလံ ဝါ	၈
အတက္ကာဝစရော	၈၀
အတ္တကာမရူပါ	၁၃၉
အတ္တနာ	၁၁၀
အတ္တနိယံ ဝါ	၂၅
အတိဗာဋ္ဌံ ခေါ အယံ	၂၀၄
အန္တရဟိတာ တသ္မိ	၁၂၇
အတ္ထဝါဒီ	၁၁၁
အတ္ထဝသံ	၁၀၂
အတ္ထသဦတေန	၆
အတ္ထသံဟိတံ	၁၁၂
အတ္တဟေတု ဝါ ပရဟေတု ဝါ	၂၃၁
အတိဝေလံ	၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အတုရိတစာရိကာ	၅၆
အတ္ထံ နဥပပရိက္ခန္တိ	၁၃
အတြိစ္ဆတာ	၄၅
အထ ခွါဿ နောတေဝေတ္ထ	၁၂၈
အထ ခေါ ဘဂဝါ	၃-၁၀-၁၁
အထ ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော	၇၄
အထ ဘိက္ခု သောရတောတိ	၆
အထေနေန	၁၁၀
အထော ရာဂဝိရာဂိနံ	၃၀၅
အဒယာပန္ဓော	၂၃၀
အဒ္ဒသံသု	၆၇
အဒဿနံ ဂတော	၆၉
အဓမ္မစရိယာ ဝိသမစရိယာ	၂၂၉
အဓမ္မစာရီ ဝိသမစာရီ	၂၃၄
အန္ဓမကာသိ မာရံ	၆၈
အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နံ	၉၄
အဓိကရဏမ္ပိ ကရောတိ	၂
အဓိဂတော	၈၀
အဓိဂမအပ္ပိစ္ဆော	၄၇
အဓိမတ္တဂိလာနော	၂၁၈
အဓိမုစ္စတိ	၁၂၉
အဓိဝါသေတု	၁၈၃
အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ	၁၈၃
အဓောဂမာ ဝါတာ	၁၃၁
အနက္ခာတံ ကုသလဦ မာရိသ	၃၁၂
အနဂါရိယံ	၁၀၉
အနစ္ဆရိယာ	၈၁
အနတ္တမနဝါစံ	၅
အနတ္တာဓိနော	၂၁၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အနတ္ထဝါဒီ	၂၃၁
အနတ္ထသံဟိတံ	၂၃၂
အနန္တံ	၃၁၀
အနနုဝိဇ္ဇော	၂၃
အနပဒေသံ	၂၃၂
အနဘိဘူတော	၃၀၂
အနဘိရဒ္ဓိ	၂၄
အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇိံသု	၁၆၇
အနရဟန္တော	၁၀၂
အနရိယပရိယေသနာ	၇၅
အနလသာ	၅
အနလင်္ကရိတ္ဝာ	၇၈
အနဝဇ္ဇသုခံ	၁၁၇
အနဝသေသဒေါဟီ စ	၁၆၂-၁၆၆
အနာဒီနဝဒဿာဝိနော	၉၈
အနာလပနတာယ	၃၁၂
အနာဝိလော	၂၂၄
အနာဟာရာ	၁၃၁
အနိစ္စတာ	၁၂၇
အနိစ္စဓမ္မော	၃၅
အနိစ္စာနုပဿီ	၁၉၉
အနိစ္စုစ္ဆာဒန။ ပ။ ဓမ္မဿ	၃၅
အနိစ္စံ ဘန္တေ	၁၉
အနိဒဿနံ	၃၁၀
အနိဒဿနော	၇
အနိဓာနဝတိ ဝါစံ	၂၃၂
အနိမိသစေတိယံ	၈၉
အနိဿရဏပညာ	၉၈
အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ	၇၃-၁၈၅
အနုစင်္ကမန္တေ	၂၂၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အနုတ္တရံ သန္တိဝရပဒံ	၇၆
အနုနယော	၁၃၃
အနုပခဇ္ဇ	၆၅
အနုပဋ္ဌိတကာယသတိ	၂၁၁
အနုပ္ပတ္တော	၇၅
အနုပ္ပဒါတာ	၁၁၁
အနုပပရိက္ခတံ	၁၃
အနုပ္ပဗန္ဓေဟိ	၁၅၅
အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ	၆၂
အနုပါဒိယံ နပရိတဿတိ	၂၀၀
အနုမတိပုစ္ဆာ	၂၃၅
အနုမဿ အနုမဿ	၅၄-၆၄-၆၅
အနုယောဂေါ	၁၁၄
အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော	၁၄၉
အနုရောဓဝိရောဓံ	၂၁၁
အနုဝိစရန္တေ	၂၂၄
အနုဝိစရိတံ မနသာ	၁၆
အနုသာသနီ ကရဏီယာ	၄
အနုသယသမုဂ္ဃါတာယ	၁၅၆
အနုဿာဝေသုံ	၁၄၇
အနေကဝိဟိတေသု စ ကခ်ါဌာနိယေသု	၁၆၅
အန္တမသော မာလာဂုဏ-ပရိက္ခိတ္တာပိ	၂၃၀
အန္တရဓာယာမိ	၃၁၀
အန္တရာကထာ	၇၄
အန္တရာ စ ဂယံ အန္တရာ စ ဗောဓိံ	၉၃
အန္တရာယိကာ	၉
အန္ဓဝနေ	၂၈

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[အ]	
အပ္ပါဗာဓတံ	၃
အဝိ စ ဓေါ အာသနံ	၉၆
အဝိ စ တေ အဟံ ဗြဟ္မေ	၃၀၅
အဝိ စ မမဝိ သုဏာထ	၁၅၉
အပ္ပိစ္ဆော	၄၄
အဝိဿု	၈၁
အဟုညံ ပဿဝိ	၃၂၀
အပ္ပေဝ နာမ	၅၄-၇၀
အပ္ပေသက္ခော	၁၃၄
အပ္ပေဝ သကေန ကရဏီယေန	၂၀၁
အပ္ပေါဿုက္ကတာယ	၈၁
အပိံ ဝါ	၁၀၉
အဗ္ဘာဂတော	၂၂၈
အဗ္ဘညံသု	၁၃၇
အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ	၂၃
အဗ္ဘာတဓမ္မံ	၁၃
အဗ္ဗဏ္ဍေသိကော	၂၂
အဗ္ဘောကာသော	၁၀၉
အဗ္ဘောကာသံ	၁၁၉
အဗျာပဇ္ဈေန	၆
အဗျာသေကသုခံ	၁၁၇
အဗြဟ္မစရိယံ	၁၁၀
အဗြာဟ္မဏာဝ	၁၀၂
အဘယူပရတော	၂၈၃
အဘဗ္ဗော တံ ပေါက္ခရဏိံ ပုန ဩတရိတုံ	၁၈၁
အဘိက္ကမထ	၁၄၁
အဘိဇာနာတိ	၁၉၉
အဘိဇာနာထ	၉၆
အဘိဒ္ဓာတာ ဟောတိ	၂၃၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[အ]	
အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသိနိ	၈၅-၂၂၃
အန္တယာ	၂၀၄
အန္တာဝိဋ္ဌာ	၃၁၆
အန္တေသံ	၂၃
အပက္ကမိံ	၇၈
အပ္ပကသိရေန	၃၁၄
အပစာယမာနော	၆
အပညာတာ	၁၃၄
အပဒံ ဝဓိတ္ဝာ မာရစက္ခုံ	၆၈
အပဏိံ	၆
အပဏိံ ကရေယျ	၇
အပရပ္ပစ္စယော	၁၈၂
အပရဒ္ဓါ	၁၈၀
အပရာမဋ္ဌာနိ	၂၉၈
အပရိယန္တဝတိံ	၂၃၂
အပရိဘိန္နံ	၁၃၃
အပသာဒေတိ	၃၀၄
အပ္ပစ္စယော	၂၄
အပ္ပဋိဘာနော	၁၁-၁၈၁
အပ္ပဋိသမ္ဘိယ ဝိဝေယျ	၂၇၅
အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂိ	၂၉၃
အပ္ပမာဏစေတသော	၂၁၁
အပ္ပမာဏေန	၆
အပ္ပမေယျော	၇
အပ္ပရဇ်က္ခဇာတိကာ	၈၃-၉၁
အပ္ပရဇက္ခာ	၈၄
အပါပုရေတံ	၈၃
အပါရုတာ	၈၆
အပ္ပါဏကံ	၁၉၀
အပ္ပါတက်ံ	၃

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဈကော်
[အ]	
အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ	၁၂၀
အဘိဇ္ဈံ လောကေ	၁၂၀
အဘိညာ	၁၀၆
အဘိညာယ	၃၀၆
အဘိညာတေဟိ အဘိညာ-တေဟိ	၁၄၇
အဘိဏှံ ကိတ္တယမာနော အဟောသိ	၆၀
အဘိဒေါသကာလက်တော	၉၁
အဘိနန္ဒတိ	၂၁၁
အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ	၁၉၄
အဘိနိဝဏ္ဏေယျုံ	၁၈၉
အဘိနိဝိဋ္ဌေယျုံ	၁၉၀
အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ	၁၃၄
အဘိနိဝိသ ဝေါဟရတိ	၁၀
အဘိနိတော	၂၃၁
အဘိဘူ	၃၀၂
အဘိဝိဟစ္စ	၂၇၆
အဘိသန္ဓာပေယျုံ	၁၉၀
အဘိသန္ဒေတိ	၂၂၁
အဘိသမေစ္စ	၂၀၀
အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေန္တိ	၁၆၆
အဘိက္ကမထ	၁၄၁
အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ	၃၁
အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ	၃၀
အဘူတဝါဒိ	၂၃၁
အဘူတေန	၂၃
အမစ္ဆရေယျုံ	၁၆၈
အမတဒွါရံ	၁၆၉
အမတဿ ဒွါရာ	၈၃-၈၆

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဈကော်
[အ]	
အမာရဒေယျံ	၁၆၈
အမှာကံ	၁၄၃
အမှုသံ ဘေဒါယ	၂၃၁
အယမန္တိမာ ဇာတိ	၇၉
အယံ ဒုက္ခနိရောဓော	၂၃၈
အယံ ဒုက္ခသမုဒယော	၂၃၈
အယံ ဘိက္ခဝေ အရိယာ	၇၆
အယံ ဝမ္မိကော	၃၄
အရညံ	၁၁၉
အရဟသိ အနန္တဇိနော	၉၄
အရိယံ	၂၉၈
အရိယေန	၁၁၇
အရိယော ဝါ	၇၅
အရုဒိ	၇
အလမရိယဉာဏဒဿန-ဝိသေသော	၁၄၅
အလဂဒ္ဒေါ	၁၃
အလဂဒ္ဒဏ္ဍိကော	၁၃
အလဂဒ္ဒူပရိယဏ္ဍိ	၁၃
အလဘမာနော	၆
အလမိဒံ ပဓာနာယ	၇၉
အလ္လကဋ္ဌံ	၁၈၈
အလ္လိယေထ	၂၀၈
အလံ	
အလံ ဝတ	၇၉
အဝက္ကာရပါတိံ	၁၄၃
အဝက္ကန္တိ ဟောတိ	၂၁၀
အဝဠာ	၂၁၃
အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ	၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အဝိဇ္ဇာ	၂၁
အဝိဇ္ဇာဂဘော	၂၇၄-၃၀၂
အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ	၂၀၈
အဝိဒူရေ နိသိန္နော ဟောဘိ	၂၀၀
အဝိနယဝါဒီ	၂၃၂
အဝိသယ့ံ	၁၄၄
အဝိသံဝါဒကော	၁၁၁
အဝူပကဋ္ဌာ	၁၈၈
အဝေရေန	၆
အသက္ခိံ ခေါ အဟံ	၉၆
အသတာ	၂၃
အသတိ နဝရိတဿတိ	၁၇
အဿမဏာဝ သမာနာ	၁၀၂
အသမယဝိမောက္ခံ	၁၃၅
အသမဝေက္ခိတ္ဌာ	၁၆၇
အသမာဓိသံဝတ္တနိကာ	၂၃၁
အသ္မိမာနော	၂၂
အသိသူနူပမာ	၁၀
အသိသူနံ	၃၄
အသုရာ ပရာဇိနိံသု	၂၀၂
အဿဒမ္မသာရထိ	၄
အဿပုရံ နာမ	၂၁၂
အဿမဏာဝ	၁၀၂
အဿဝနတာ	၈၃
အဿာသော	၁၃၁
အဿုမုခါနံ	၇၆
အသေသဝိရာဂနိရောဓာ	၂၀၈
အဿောသုံ	၂၂၇
အသံသဋ္ဌော	၅၀
အသံဟာရိယာ	၂၈၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အဟမ္ပိ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ	၁၉
အဟု ဝတ မေ	၁၇
အဟော နူန တေ	၂၀၅
အဟော ဝတ	၂၃၂
အဟံ ဗ္ဗမေ ဒုတိယေ	၆၈
အဟံ စေဝ အညေ စ	၇၇
[အာ]	
အာကမ္ဗေယျ	၁၇၃
အာကာရာ	၂၈၄
အာကာရဝတီ	၂၈၆
အာကာသဂတံ တမဂတံ	၂၇၆
အာကာသော ပရိဝါရိတော	၁၃၂
အာကိဉ္ဇညာယတနံ ပဝေဒေသိ	၇၇
အာဂတိံ ဝါ ဂတိံ ဝါ	၆၇-၃၁၆
အာဂမယမာနော	၇၄
အာဂမေဟိ	၁၈၂
အာဃာတော	၂၄
အာစယာပစယော ဟောတိ	၁၈၆
အာဇညရထော	၄
အာဇာနိဿတိ	၉၁
အာဏဏျံ	၂၂၀
အာတတဝိတတံ	၂၀၀
အာတတံ	၂၀၀
အာဒိတ္တံ	၇-၁၇၉
အာနန္ဒော	၂၄
အာနန္ဒတ္ထေရော	၁၄၉
အာပါနီယကံသော	၂၇၅
အာပါယိကာနံ ဌာနာနံ	၂၂၅
အာပေါဂတံ	၁၃၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အာ]	
အာဗာဓိကော	၂၁၇
အာဘာနံ ဒေဝါနံ	၂၃၃
အာဘုဇိတ္ထာ	၁၁၉
အာမကခညပဋိဂ္ဂဟကာ	၁၁၃
အာမကမံသပဋိဂ္ဂဟကာ	၁၁၃
အာမဏ္ဍလိကံ ကရိတ္ထာ	၁၆၇
အာမန္တေတိ	၂
အာမန္တေဟိ	၂
အာမိသေသု သန္ဒိဿန္တိ	၂၀၅
အာမိသံ	၂၃၁
အာယမုခံ	၂၂၂
အာယသ္မာ	၂၆
အာယသ္မတာ စ ရေဝတေန	၁၄၉
အာယသ္မာ အသဇိ	၁၇၂
အာယု ဥသ္မာ စ ဝိညာဏံ	၂၅၀
အာရဒ္ဓဝီရိယော	၅၃
အာရဒ္ဘ	၁၉၃
အာရာစာရီ	၁၁၀
အာရညိကော	၁၅၆
အာရာဓယိ သု	၃
အာရောစယာမိ	၂၁၄
အာလယသမ္မုဒိတာ	၈၀
အာလယရတာ	၈၀
အာလယရာမာ	၈၀
အာလယော	၁၃၃
အာလောကသညိ	၁၂၀
အာလောပေါ	၁၁၅
အာဝဏ္ဏော ဗာဟုလ္လာယ ၉၆-၁၉၂	
အာဝိ စေဝ ရဟော စ ၁၄၂-၂၉၃	
အာသဇ္ဇ အာသဇ္ဇ	၁၉၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အာ]	
အာသဇ္ဇ ဥပနိယ	၁၈၈
အာသဇ္ဇ	၁၈၃
အာသဝါနံ ခယာ သမဏော	၂၂၆
အာသာဒေတမ္ဘံ	၁၈၃
အာသံ မာကာသိ ဘိက္ခူသု	၃၂၀
အာဟဉ္ဆ အမတဒုန္ဒုဘိံ	၉၄
အာဠာရော	၇၆
[ဣ]	
ဣဃံ	၃၀၃
ဣဏံ အာဒါယ	၂၁၇
ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ	၁၀၉
ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသာ	၁၃
ဣတိဝုတ္တကံ	၁၂
ဣတိ သမဂ္ဂါနံ ဝါ ဘေဒကာ	၂၃၁
ဣတော စ ပနည္ဆံ	၃၀၂
ဣတော ဝါ ပန သုတ္ဝာ	၃၄
ဣတ္ထိံ	၁၁၃
ဣတ္ထံဘာဝေါ	၃၀၅
ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ	၈၀
ဣဒမာသနံ ပညတ္တံ	၂၀၁
ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ	၂၀၉
ဣဒ္ဓါနုဘာဝေါ	၆၆
ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခါသိ	၂၀၄
ဣဒ္ဓိမန္တာ	၆၇
ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ နပ္ပဇာနာတိ	၂၃၈
ဣဒံ နိဿိတံ	၂၃
ဣဒံ ဟိ နဇာယတိ	၃၀၂
ဣဓ ၁၀၄-၁၆၀-၁၆၃-၂၁၀	

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဇ]	
ဇရူပပန္နော	၃၀၅
ဇမသုပ္ပါဒါ ဇုဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ	၂၀၈
ဇမသ္မိံ နိဝါပေ	၆၆
ဇမသ္မိံ သတိ ဇုဒံ ဟောတိ	၂၀၈
ဇမာသဉ္ဇ ဇမာသဉ္ဇ	၁၄၆
ဇမေသံ ဘေဒါယ	၁၁၁-၂၃၁
ဇမေဟိ အာကာရေဟိ	၂၈၆
ဇမေဟိ ပဒေဟိ	၂၈၆
ဇမေဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ	၂၈၆
ဇမံ ကုသလံ ဓမ္မံ	၂၈၀
ဇရိယာယ	၉၆
ဇသရော	၃၀၃
ဇသိပတနံ	၉၃
[ဤ]	
ဤဒိသော နိရယော အာသိ	၃၁၉
[ဥ]	
ဥက္ကစေလာယံ	၁၆၇
ဥက္ခိတ္တပလိဃော	၂၁
ဥက္ခိပ လင်္ဂိံ အဘိက္ခဏ သုမေဓ	၃၄
ဥက္ကောဋနံ	၁၁၅
ဥဃဋိတညူ	၈၅
ဥစ္စာ ကာဋ္ဌာရိကာ	၁၀၃
ဥစ္စာ ကဏေရုကာ	၁၀၃
ဥစ္စာ စ ဒန္တေဟိ အာရဋ္ဌိတာနိ	၁၀၃
ဥစ္စာ စ နိသေဝိတံ	၁၀၃
ဥစ္စာဝစာနိ	၂၉၉
ဥစ္စာသယနံ	၁၁၃
[ဥ]	
ဥစ္ဆာဒနဓမ္မော	၃၅
ဥစ္ဆာရေတွာ	၁၅
ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ	၁၁၉
ဥဇ္ဈာပေသိ	၅
ဥဋ္ဌေဟိ	၈၄
ဥတ္တရသေတု	၁၅
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ	၁၄၅
ဥတ္တရုတ္တရိံ ပဏီတပဏီကံ	၂၈၆
ဥတ္တရံ တီရံ သုဝိဒေဟာနံ	၁၆၇
ဥတ္တာနသေယျကော	၂၉၉
ဥတ္တာနော	၂၁၅
ဥဒကဏ္ဏဝံ	၁၅
ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ	၂၂၃
ဥဒကန္တံ	၁၃၁
ဥဒကောရောဟကဿ	၂၂၆
ဥဒကံ အစ္စုဂ္ဂမ္မ ဌိတာနိ	၈၅
ဥဒါနံ	၁၂-၁၀၃
ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ	၁၀၂
ဥဒ္ဓင်္ဂမာ	၁၃၁
ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ	၁၂၀-၂၁၉
ဥဒ္ဓရေယျုံ	၂၇၀
ဥဒ္ဓုမာယိကမဏ္ဍူကော	၃၈
ဥဒ္ဓုမာယိကံ	၃၄
ဥပကော	၉၄
ဥပဂတော အ့ဇ္ဈောသိတော	၁၈၀
ဥပဓိပဝိဝေကော	၄၉
ဥပနိဿာယ အာသယံ	၆၆-၆၇
ဥပနီတေဟိ	၁၉၄
ဥပနီတာ ခေါ မေ	၂၀၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဥ]	
ဥပမာ မံ ဘော ဂေါတမ ပဋိဘာတိ	၁၇၇
ဥပရိပါသာဒဝရဂတော	၁၅၆
ဥပလာပေတိ	၃၀၄
ဥပသန္တာ	၅
ဥပသမ္ပဇ္ဇ	၇၆
ဥပလာပေတိ	၃၀၄
ဥပ္ပလိနိယံ	၈၅
ဥပ္ပလိနီ	၂၂၃
ဥပါတိဝတ္တိတ္ထော	၃၀၃
ဥပါဒိန္နံ	၁၂၆
ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ	၂၄
ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ သဏ္ဌာတိ	၁၃၀
ဥဗ္ဘဋ္ဌကဿ	၂၂၆
ဥဘတောပက္ခံ	၁၈၇
ဥဗ္ဘိဒေါဒကော	၂၂၂
ဥဘောဝ သန္တာ	၇၇
ဥရုဝေလာ	၇၈
ဥသိရဒ္ဓဇော	၁၀၅
ဥသ္မီကတော	၁၁-၂၀၆
ဥဿုက္ကံ အာပန္နော	၃၀၀
ဥဋ္ဌာရာနိ ဥဋ္ဌာရာနိ	၁၈၆
ဥဋ္ဌာရာယ	၇၇-၁၀၀
ဥဋ္ဌုမ္ပော	၁၅
[ဦ]	
ဦရုက္ခမ္ဘော	၁၈၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဧ]	
ကေဥ္ဇ ပန မညေ စိတ္တံ	၁၄၂
ကေဇ္ဈံ သံသဋ္ဌံ	၂၇၅
ကေနာဋ္ဌိကာ	၁၅၉
ကေဘတ္တိကော	၁၁၂
ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ	၃၂
ကေမန္တံ နိသီဒိ	၁၈၄
ကောဒသဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ	၁၆၀
ကောသနဘောဇနံ	၃
ကောဝါ ဝိဟရန္တော	၂၈၄
ကံ သမယံ	၃
ဏိကူလသ္မိံ	၃၀၈
တေဒတ္ထံ	၁၃၅
တေဒဝေါစ	၃၂-၁၀၀-၁၄၀
တေဒဝေါစုံ	၂၂၉
တေရဟိ စ	၂၄
တ္တေကမ္ပိ နော	၆၅
တောဝ ပရမံ	၁၉၁
တေ	၁၈၆
တံ ပထောဟမသ္မိ တံ ဂေါစရော	၂၈၆
တံ ပရိယောသာနံ	၁၃၅
တံ မမ	၁၆
တံ သာရံ	၁၃၅
ထေ တုမှေ ဘိက္ခဝေ	၃၁၆
တ္ထေ တေ ဝတ္တတေ ဝသော	၃၀၅
လေဏ္ဍေဟိ	၄
ဝေမာဝုသောတိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ	၁၅၁
ဝေမေဝ ခေါ	၇-၂၅-၁၀၃-၁၃၂
ဝေမေဝ ခေါ အာဝုသော	၁၅၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဧ]	
ဧဝရူပေန	၁၅၆-၁၅၉
ဧဝရူပံ ပဘာဝိတမေတံ	၉၆
ဧဝံ အဓိပ္ပါယာ	၂၇၃
ဧဝံ ဗ္ဗမံ နိဝါပံ	၆၇
ဧဝံ ကာမာ	၂၇၃
ဧဝံ ဆန္ဒာ	၂၇၃
ဧဝံ ဇာနာတိ	၂၈၀
ဧဝံ ဇာနန္တာ	၂၀၉
ဧဝံ ပဿန္တာ	၂၀၉
ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတော	၁၃၀
ဧဝံ ဗျာခေါ	၁၀
ဧဝံ မဟေသက္ခော	၃၀၅
ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသိ	၁၇၈
ဧဝံ မေ ရူပံ ဟောတု	၁၇၈
ဧဝံ မေ ဝေဒနာ ဟောတု	၁၈၀
ဧဝံ မေ သညာ ဟောတု	၁၈၀
ဧဝံ ဝုတ္တေ	၁၇-၃၁၁
ဧဝံ သတ္တင်သမန္နာဂတော	၃၀၁
ဧသ အဂ္ဂိဝေဿန ဘဂဝါ	၁၇၄
ဧသိကာ	၂၂
ဧသော မေ အတ္တာ	၁၆
ဧသောဟမသ္မိ	၁၆
[ဩ]	
ဩကပ္ပနိယမေတံ	၁၉၃
ဩဂစ္ဆန္တိ	၁၃၀
ဩစရကာ	၈
ဩဋ္ဌပဟတမတ္တေန	၇၆
ဩဋ္ဌုဘေယျ	၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဩ]	
ဩတ္တပ္ပံ	၂၁၃
ဩတိဏ္ဏော	၁၃၄
ဩဒနကုမ္မာသူပစယဿ	၃၅
ဩဒါတေန ဝတ္ထေန	၂၂၃
ဩဓသ္တပတောဒေါ	၄
ဩဓုနေယျ	၁၇၃
ဩနီတပတ္တပါဏိ	၁၈၄
ဩပက္ကမိကာ	၁၈၈
ဩပသာယိကော မေ ဘဝိဿသိ	၃၀၄
ဩဘာသေတ္ဝာ	၃၂
ဩရမ္ဘာဂိယာနိ	၂၂
ဩလီနဝုတ္တိကော	၁၃၇
ဩဝါဒကော	၅၃
ဩဿဝနေ	၁၃၂
ဩဟိတသောတော	၃၀၀
[က]	
ကက္ကသာ	၂၃၁
ကက္ခဋ္ဌံ	၁၂၆
ကစ္စိ	၁၄၁
ကစ္စာယနော	၁၃၇
ကဋ္ဌံ	၁၃၂
ကဏ္ဏသုခါ	၁၁၂
ကဏ္ဒဒုံက္ခံ နိဂစ္ဆသိ	၃၁၉
ကဏ္ဒသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂံ	၂၈၆
ကတပရပ္ပဝါဒေ	၁၀၁
ကတ္တာ နိမ္မာတာ	၃၀၃
ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂံ	၂၁၈
ကထဉ္ဇ ပနာယသ္မန္တံ	၆၄
ကထေတုကမျတာပုစ္ဆာ	၂၃၅

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဈကော်
[က]	
ကထံ	၁၄၂
ကထံရူပေန အာဝုသော အာနန္ဒ	၁၅၂
ကန္ဒရံ	၁၁၉
ကဒါစိ	၅၄
ကပ္ပသဒ္ဒေါ	၃၁
ကပ္ပေါ	၃၀၈
ကမ္မာရဂဂ္ဂရိယာ	၁၉၀
ကမ္မာသံ	၂၉၈
ကမုဒ္ဒိသေယျံ	၉၄
ကမန္တိ	၁၃၀
ကယဝိက္ကယာ	၁၁၄
ကရဟစိ	၅၄
ကလန္ဒကာ	၄၁
ကလန္ဒကနိဝါပေါ	၄၀
ကလဟဇာတာ	၂၉၁
ကလ္လံ နု	၁၈၀
ကလ္လံ နု တံ။ပ။ အက္ကာ	၁၉
ကဿ နု ခေါ နာမ	၁၀-၂၀၆
ကဿပေါ	၁၃၆
ကသိဏံ အာယုံ	၃၀၄
ကဟံ နု ခေါ ဘော	၁၇၄
ကာမဆ္ဆန္ဒော	၂၁၈
ကာမဘောဂိသေယျာ	၂၁၆
ကာမေဟိ	၁၈၈
ကာယန္တယံ ဟောတိ	၁၈၅
ကာယပရိဟာရိကေန	၁၁၇
ကာယပဝိဝေကော	၄၉
ကာယဘာဝနာ	၁၈၆
ကာယဿေတံ အဗိဝစနံ	၃၄

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဈကော်
[က]	
ကာယသံသဂ္ဂေါ	၅၂
ကာယ နုတ္ထ	၇၄
ကာယေ ဥပစိနိတ္ထာ	၃၁၄
ကာယေန	၂၂၉
ကာလဝါဒိ	၁၁၂
ကာလာမော	၇၆
ကာလေန	၆-၁၁၂
ကာလေနကာလံ	၂၂၂
ကာသိနံ ပုရံ	၉၄
ကိစ္စကာရီ	၁၅
ကိဉ္စိက္ခံ	၂၃၁
ကိဉ္စိဒေဝ ဒေသံ	၁၇၅
ကိဉ္စနံ	ဂ၁
ကိဏ္ဏာ	၃၁၄
ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ ဘန္တေ	၁၉ဂ
ကိတ္တိသဒ္ဒေါ	၅-၂၂ဂ
ကိမတ္ထံ စရဟာဝုသော	၆၂
ကိသာဗလကေ	၁၆ဂ
ကိသော	၁ဂ၆
ကုစ္ဆိပရိဟာရိကေန	၁၁၇
ကုစ္ဆိသယာ ဝါတာ	၁၃၁
ကုတော နိဓေယျံ	၃၀၆
ကုတော ပန တွံ	၁ဂ၇
ကုမာရကဿပေါ	၂၆
ကုမာရိကာ	၁၁၃
ကုမာရော	၂၉၉
ကုမ္ဘံ	၃၄
ကုလ္လ။ပမံ	၁၅
ကုလ္လံ ဗန္ဓိတ္ဝာ	၁၅
ကုသလေသု ဓမ္မေသု	၁၂၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[က]	
ကူဋံ	၁၁၄
ကေတဗိနော	၆၇
ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန	၂၃၄
ကေနစိ ဝါ	၂၈၇
ကေလာယေထ	၂၀၈
ကေဝလကပ္ပံ	၃၁
ကေဝလဿ	၂၀၉
ကေဝလံ	၇၇-၁၀၈-၃၀၂
ကေသကမ္မလော	၁၃၆
ကေသဝေါ	၃၀၈
ကော စ သမဏဿ	၁၀၀
ကော စာဟံ ဘော	၁၀၀
ကောစ္ဆော	၁၃၅
ကောဋ္ဌမနုပဝိဋ္ဌော	၃၁၂
ကောဋ္ဌာသယာ ဝါတာ	၁၃၁
ကောတ္ထု	၃၁၅
ကောဓသာမန္တာ	၂၃၁
ကော နာမော အာယသ္မာ	၆၄
ကောသဓ္ဓိယံ	၂၈၇
ကောသလေသု	၂၂၇
ကောဋ္ဌာပံ	၁၈၉
ကံသကူဋံ	၁၁၄
ကံသထာလေ	၂၂၂
ကိံကရဏီယာနိ	၂၉၉
ကိံ ကုသလဂဝေသီ	၇၆
ကိံ ဇေ ဒိဝါ ဥဋ္ဌာသိ	၅
ကိံ သော ဘဝမာနော သစ္စကော	၁၇၄
ကိံ ဟိ နော သိယာ ဘန္တေ	၁၄၅-၁၈၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ခ]	
ခဏ္ဍံ	၂၉၇
ခယဓမ္မတာ	၁၂၇
ခရိဂတံ	၁၂၆
ခလု	၂၂၈
ခီရောဒကီဘူတာ	၁၄၁
ခေတ္တံ	၁၁၄
ခေမံ ပတ္ထေထ	၁၆၉
ခေါ	၂၂၇
[ဂ]	
ဂဇင်္ဂလံ	၁၀၄
ဂဏနတော	၁၆၀-၁၆၃
ဂဏမနုသာသန္တိ	၂၈၅
ဂဏာစရိယာ	၁၃၅
ဂဏိနော	၁၃၅
ဂတ္တာနိ ပုဗ္ဗာပယမာနော	၇၃
ဂတိဉ္ဇ ပဇာနာမိ	၃၀၅
ဂဒေါ	၁၃
ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗဿ	၉
ဂဓိတာ	၉၈
ဂန္ဓဗ္ဗော	၂၁၀
ဂန္ဓံ	၁၁၃
ဂဗ္ဘော	၂၁၀
ဂမ္ဘီရာ	၇
ဂမ္ဘီရာ အပ္ပမေယျာ	၇
ဂမ္ဘီရော	၈၀
ဂရု	၂၀၉
ဂရုကရဏာ	၂၉၂
ဂရုဂရော ဝိယ	၃၁၂
ဂရုံ ကရောန္တော	၆

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဈကော်
[ဂ]	
ဂဟဏကုဋ္ဌံ	၁၁၄
ဂဟဏုပါဒါနံ	၆၂
ဂဟပတာနိ	၅
ဂါထာ	၁၂
ဂါမဂတံ ဝါ	၂၃၀
ဂါမဓမ္မာ	၁၁၀
ဂါမမိ ဝဟတိ	၁၃၂
ဂါဟဂါဟကော	၅၂
ဂါဟမုတ္တကော	၅၂
ဂါဟေန္တိ	၁ဂ၆
ဂိဠကာဝသထေ	၁၃ဂ
ဂိရိဂုဟံ	၁၁၉
ဂုမ္ဗဝိပရာမောသော	၁၁၅
ဃယံ့	၁၂
ဃဟသိတာ	၃
ဃါဂဏံ	၁၆၀
ဃါတမော	၂၂ဂ
ဃါပရိဏာယကာ	၁၆၃
ဃါဝိတရော	၁၆၃
ဃါသာလော	၁၃၆
ဃါသိဂ်္ဂသာလဝန-ဒါယေ	၁၃ဂ-၁၄၇
[ၾ]	
ၾဋ္ဌိကာ	၂၁၀
ၾနံ	၂၀၀
ၾာတေတာယံ ဝါ ၾာတေတုံ	၁၇ဂ
ၾောသိတသေဋ္ဌိ	၂ဂဂ
ၾောသိတာရာမေ	၂ဂဂ

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဈကော်
[စ]	
စက္ခုံ အပရိဘိန္နံ	၁၃၂
စင်္ဂဝါရံ	၃၄-၃၉
စဏ္ဍို	၅
စတ္တာရိ ပဒါနိ	၁ဝ၁
စတုမဟာပထေ	၄
စတုရဿာ	၁၆ဝ
စာတုမဟာဘူတိကဿ	၃၄
စာရိကံ စရမာနော	၅၅-၅၉
စိဉ်္စလကံ	၂၁ဝ
စိတ္တပဝိဝေကော	၄၉
စိတ္တဘာဝနာ	၁ဂ၆
စိတ္တဝိသုဒ္ဓတ္ထာ	၆၃
စိတ္တံ သမာဓိယတိ	၂၂၆
စိရဿံ ခေါ မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန	၂ဝ၁
စိဝရာနိ ပပ္ဖေါဋေတွာ	၃၁၄
စေတသာ စိတ္တံ	၁ဂ၉
စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော	၁၄၆
စေတောဝိမုတ္တိ	၆ဂ
စေလံ	၆၄
[ဆ]	
ဆန္နာ	၃
ဆန္နရာဂဝိနယော ဆန္နရာဂပဟာနံ	၁၃၃
ဆန္နော	၁၃၃-၁ဂဂ
ဆဖဿာယတနိကော	၃၁ဂ
ဆယိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သာရဏီယာ	၂၉၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဝ]	
ဆာဒေဿတိ	၂၇၅
ဆာဝံ	၉၄
ဆိဒ္ဒံ	၂၉၇
ဆိန္နပိလောတိကော	၂၅
ဆိန္နဘဗ္ဘရာ	ဂ
ဆိန္နသဿရာ	ဂ
ဆေဒနံ	၁၁၅
[ဇ]	
ဇင်္ဂလာနံ	၁၂၁
ဇဃ်ာဝိဟာရံ အနုစင်္ကမ-မာနော	၁၇၂
ဇရာဓမ္မော	၇၅
ဇာဂရိယမနုယုတ္တာ	၂၁၆
ဇာတကံ	၁၂
ဇာတရူပံ	၇၅-၁၁၃
ဇာတမေဝ နံ	၂၂၆
ဇာတိဓမ္မော	၇၅
ဇာတိဘူမိ	၄၁
ဇာတိဘူမကာ	၄၁
ဇာတိသံသာရော	၂၁
ဇာတိဓမ္မာ ဟေတေ	၇၅
ဇာနတာ	၁၆၉
ဇာပေတာယံ ဝါ ဇာပေတုံ	၁၇ဂ
ဇီရိယတိ	၁၃၁
ဇုတိဋ္ဌ	၃၀၅
[ဈ]	
ဈာယန္တိ	၃၁၅
ဈာယိနောသ္မာ ဈာယိနောသ္မာ	၃၁၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဉ]	
ဉာဏဋ္ဌ ပန မေ	၇၉-၉၁
ဉာဏဒဿနံ အာရာဓေတိ	၁၃၄
ဉာဏဝါဒံ	၇၆
ဉာတညတရဿ	၂၀၅
ဉာတညတရေန	၁၇၃
ဥတ္တဇ္ဈာပန္နော	၂ဂ၂
ဉာတာ	၁၃၅
ဉာတိပရိဝဋ္ဌော	၁၀၉
[ဋ]	
ဋိတော ဟောတိ	၁၇၉
[ဍ]	
ဍေတိ	၁၁၇
[တ]	
တက္ကရဿ	၂၉ဂ
တဏ္ဍ	၁၄၂
တဋ္ဌဿ အတ္ထံ အနုဘောန္တိ	၁၄
တဋ္ဌေပိ ကုလံ	၁၄၇
တဇ္ဇဿ	၁၃၃
တဇ္ဇော သမန္နာဟာရော	၁၃၂
တဏ္ဍာက္ခယေ ဝိမုတ္တော	၉၄
တဏ္ဍာ	၂၂
တဏ္ဍုပါဒိန္နဿ	၁၂ဂ
တတြ	၃-၆-၂၄
တတြ စေ	၂၄
တတြ တတြ	၆-၇-
တတြ ဘိက္ခဝေ	၆၆
တတြ ဘိက္ခု မတ္တံ နဇာနာတိ	၁၆၆
တတောနိဒါနံ	၂၁၇-၂၁ဂ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[တ]	
တသ္မာ ပညဝါတိ ဝုစ္စတိ	၂၃၉
တသေဝံ ဟောတိ	၁၈
တာဏံ ဂဝေသီ	၁၈၀
တာနိ သာရတော	၂၀၉
တာလာဝတ္ထုကတာ	၂၁
တာဝဒေဝ ဇာတကော	၁၆၈
တာဝ မဟလ္လိကာယ	၁၂၇
တာဝ သဟဿမာ လောကော	၃၀၅
တိကိဉ္ဆိယာ	ဂ၄
တိဋ္ဌတေသာ ဘော ဂေါတမ	၁ဂ၂
တိဋ္ဌန္တမ္ပိ စရန္တမ္ပိ	၂၂၄
တိဏ္ဏာဝိစိကိစ္ဆော	၁၂၀
တိဏ္ဟကုက္ကုပမာ	၁၀
တိဏ္ဟော	၁ဂ၃
တိဏ္ဟော လောကေ ဝိသတ္တိကံ	၆၉
တိဏ္ဏံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ	၂၀၉
တိဏံ	၁၃၂
တိတ္တကာလာဇု	၂၇၅
တိတ္ထကရာ	၁၃၆
တိဒ္ဒာပေက္ခော	၃၀၀
တိဝိဓံ	၂၂၉
တုဏ္ဍိ	၂၃-၁၄၄
တုဏ္ဍော	၁ဂဝ
တုက္ကို အဟောသိ	၁၇ဂ
တုရိတစာရိကာ	၅၅
တူလိနိ	ဂ
တေ ဥပါရမ္ဘာနိသံသာ	၁၃
တေ ခေါ ဧဝံ ဇာနေယျုံ	၃၀၄
တေ ဃဋ္ဋိတာ အညေ	၆၇
တေဇောဂတံ	၁၃၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[ထ]	
တတော ပဋိနိဝတ္တိတွာ	၁၄၆-၂၀၃
တတ္ထ မေ	၂၄
တထာဂတနိသေဝိတံ	၁၂၁
တထာဂတပဒံ	၁၂၁
တထာဂတသ	၂၃
တထာဂတာရဋ္ဌိတံ	၁၂၁
တထာဂတေ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိ	၁၀၈
တထာဂတော	၂၃
တထာ နံ ဓာရေယျာထ	၁၅
တထာဘူတသ	၁၃၃
တထာဘူတော	၁၃၀
တထုပမေ	၆၈
တထုပမံ	ဂ၃
တတ္ထော	၇၉
တဒနုတ္တရိံ	၁၀၂
တဒဘိညာယ	၃၀၉
တဒဝသရိ	၂၂၇
တဒဝသရိံ	၇၉
တဒါရမ္မဏ	၆
တဒါဟာရနိရောဓော	၂၀၇
တဒါဟာရသမ္ဘဝံ နောသကု	၂၀၇
တဒုပါဒါနံ	၂၁၁
တမ္ပိ ဇေတံ မမ	၁၇
တပုဿဘလ္လိကာနံ	၉၁
တမှာ စ ဌာနာ စဝိ	၃၁ဂ
တသ္မာ ၃-၄-၁၅-၂၄-၃၁၂	
တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ၂၀-၂၅	
တမောခန္ဓေန အာဝုဋော	ဂ၁
တယော နာမရေယျော ဟောန္တိ	၃၁ဂ
တရဏာယ	၁ဂ၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[တ]	
တေ နု အတိရေကပူဇာယ	၁၆၆
တေန ခေါ ပန သမယေန	၁၇၄
တေန စ ဝေါသာနံ	၁၃၄
တေန တံ တွံ နု ဇာနာသိ	၃၀၅
တေန ဟိ ၆၂-၁၇၀-၂၂၉	
တေနုပသင်္ကမိ	၁၄၁
တေ ဘိန္နန္နာ မညေ	၁၀၁
တေသံ	၁၆၀
တံ ခေါ ပန	၂၂၀
တံ စသ အတ္ထံ နာနုဘောန္တိ	၁၃
တံ စ သတ္ထာ အဇ္ဈုနုမောဒတိ	၅၄
တံ တာဟံ	၃၀၃
တံ ဒါယကာနံ သုခါယ ဟောတု	၁၀၄
တံဒိဝသံ ကတကိရိယာ ပါကဋာ	၂၂၃
တံ ဓမ္မံ	၇၆-၁၀၀
တံ နေတံ မမ	၁၂၇
တံ ဝတ မေ	၁၀၀
တံ ဝတ မေ နတ္ထိ	၁၇
တံ ဝတာဟံ နု လဘာမိ	၁၀
[ထ]	
ထမ္မဒ္ဓ အာလုမ္ဗတိ	၃၀၀
ထလေ နိက္ခိတ္တံ	၁၀၉
ထာမသာ	၁၀
ထိနမိဒ္ဓံ	၁၂၀-၂၁၉
ထေတတော	၁၉
ထေတော	၁၁၁
ထေနော	၂၃၀
ထေယျသင်္ခိတံ	၂၃၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ထ]	
ထေရဝါဒံ	၇၇
ထေရေဟိ သာဝကေဟိ သဒ္ဓိံ	၁၄၇
[ဒ]	
ဒက္ခာ	၅
ဒက္ခော	၂၂၂
ဒဏ္ဍဝါကရာဟိ	၆၇
ဒဏ္ဍေန ပဋိပွဏာမေယျ	၃၀၃
ဒန္တေဘိ ဒန္တမာဓာယ	၁၈၉
ဒန္တော	၁၈၃
ဒမ္မဂါဝေါ	၁၆၈
ဒမထာယ	၁၈၃
ဒယာပန္နော	၁၁၀
ဒဿနမူလိကာ	၂၈၆
ဒဿနသံသဂ္ဂေါ	၅၀
ဒဿနာနုတ္တရိယံ	၁၈၃
ဒဿော	၃၀၃
ဒဟရော၀ သမာနော	၇၆
ဒဠ္ဍာ	၂၈၆
ဒါယပါလော	၁၃၉
ဒါယော	၁၃၈
ဒါသဗျာ	၂၁၈
ဒါသီဒါသပဋိဂ္ဂဟဏ	၁၁၃
ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာပုဏ္ဏာ	၂၃၅
ဒိဋ္ဌံဝတံ	၂၀၅
ဒိဋ္ဌဒွာနာဓိဋ္ဌာန	၁၈
ဒိဋ္ဌဒွာနာနိ	၁၆
ဒိဋ္ဌယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ	၁၅၄
ဒိဋ္ဌသာမညဂတော	၂၉၈
ဒိဋ္ဌံ	၁၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဒ]	
ဒိဋ္ဌိ	၂၀၇
ဒိဓာပထော	၃၈
ဒိန္နပါဋိကဒ်ီ	၁၁၀
ဒိန္နာဒါယီ	၁၁၀
ဒိဗ္ဗာ မညေ ဂန္ဓာ သမ္ပဝန္တိ	၁၅၂
ဒိဝါ ဥဋ္ဌာသိ	၅
ဒိဝါ ကမ္မန္တေ	၃၆
ဒိဝါတရံ	၅
ဒိဝါ ဒိဝဿ	၁၀၀
ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိ	၆၁
ဒိသွာန အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ တေဒဝေါစ	၁၅၁
ဒိသာ ဘန္တိ ဝိရောစနာ	၃၀၅
ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ	၈-၁၄
ဒီဃော	၁၄၆
ဒုက္ကရကာရိကာယ	၉၆
ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ	၂၀၉
ဒုက္ခိတော	၂၁၈
ဒုက္ခံ အလ္လီနော	၁၈၀
ဒုက္ခံ စေဝ ပညပေမိ	၂၄
ဒုက္ခံ ဘန္တေ	၁၉
ဒုဂ္ဂတာ	၂၈၅
ဒုဂ္ဂတိဝေဒနိယာနံ	၂၂၅
ဒုဒ္ဒသော	၈၀
ဒုပ္ပညော	၂၃၄
ဒုပ္ပညဇာတိကော	၁၆၇
ဒုမ္မုခေါ	၁၈၁
ဒုရနုဗောဓော	၈၀
ဒုဿုတံ	၁၇၃
ဒူတေယျံ	၁၁၄
[ဒ]	
ဒေဝတာ	၃၀-၁၉၀
ဒေဝတာပိ မေ	၁၄၆
ဒေဝေ	၂၇၆
ဒေဝေန ဝါ	၂၈၆
ဒေဝေါ	၂၂၂
ဒေသေတိ	၂၉၉
ဒေါသန္တရာ	၆
ဒေါသိနာ	၁၅၂
ဒွေ အဂါရာ	၂၂၄
[ဓ]	
ဓနာယေထ	၂၀၈
ဓနုကံ	၂၁၁
ဓမ္မညေဝ သက္ကရောန္တော	၆
ဓမ္မဋ္ဌိတိဉ္ဇဏံ	၂၁
ဓမ္မတာ ဧသာ	၂၉၉
ဓမ္မတာယ	၂၉၉
ဓမ္မတာသုသမန္နိဋ္ဌော	၂၈၇
ဓမ္မဝါဒီ	၁၁၂
ဓမ္မသမန္နေသနာ	၂၈၇
ဓမ္မသမာဒါနံ	၂၇၄
ဓမ္မာနုသာရိနော သဒ္ဓါနုသာရိနော	၂၆
ဓမ္မာပိ ဝေါ ပဟာတဗ္ဗာ	၁၅
ဓမ္မိကာ	၂၉၃
ဓမ္မိယာ ကထာယ	၅၉-၇၃-၁၄၅
ဓမ္မီ ဝါ ကထာ	၇၅
ဓမ္မော	၈၀
ဓာတာ	၁၅၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဓ]	
ဓာတာရမ္မဏမေဝ	၁၂၉
ဓာရေတိ	၁၁၃
ဓာရံ	၂၂၂
ဓုတင်အပိ္ပစ္ဆော	၄၆
ဓုဝံ	၃၀၂
ဓူမာယနာ	၃၆
ဓေယျံ	၁၆၈
ဓံသီ	၁၈၃
[နဲ]	
နဲ အတိရေကပူဇာယ	၁၆၃
နဲ အာသာဋိကံ ဟာရေတာ	၁၆၀-၁၆၄
နဲ ဧဝံ ဟောတိ	၁၈
နဲ ကိဋ္ဌိ လောကေ ဥပါဒိယတိ	၁၉၉
နဲ ဂေါစရကုသလော	၁၆၂-၁၆၅
နစ္စဂီတဝါဒိတဝိသူကဒဿနာ	၁၁၃
နဲ စ ဆိဒ္ဒဝါ	၂၁၅
နဲ စ ပဌရိဏီ	၂၂၂
နဲ စ လဗ္ဘာ ဗ္ဗမေသံ ဓမ္မာနံ	၂၄၀
နဲ စိရဿေဝ တံ ဓမ္မံ	၇၇
နဲ ဆန္ဒံ ဇနေတိ	၁၃၇
နစ္ဆာဒေယျ	၂၁၈
နစ္ဆာဒေဿတိ	၂၇၅
နဲ တာဝါဟံ ဗ္ဗမံ ပလ္လင်ံ ဘိန္ဒိဿာမိ	၁၅၉
နဲ တိတ္ထံ ဇာနာတိ	၁၆၁-၁၆၅
နဲ တေ တထာဂတဿ သံဝိဇ္ဇန္တိ	၂၇၉
နဲ တွေဝ တာဝ	၁၂၁
[နဲ]	
နဲတ္ထိ အယံ လောကော	၂၃၃
နဲတ္ထိ ဧတရဟိ	၁၈၁
နဲတ္ထိ ဒါနိ	၈၀
နဲတ္ထိ ပရော လောကော	၂၃၃
နဲတ္ထိ မာတာ နဲတ္ထိ ပိတာ	၂၃၃
နဲတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလော	၉၄
နဲတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ	၂၃၃
နဲ ဒေါသန္တရော	၃
နဒိဥ္ဇ သန္ဒန္တိံ	၇၉
နန္ဒိဥ္ဇ နဲ ဥပါဒိယိံ	
နဲ ဓူမံ ကတ္တာ	၁၆၁-၁၆၄
နဲ နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ	၁၃
နနု တွံ ဘိက္ခု ပဿသိ	၃၀၃
နဲ ပိတံ ဇာနာတိ	၁၆၁-၁၆၅
နမော ကရောဟိ နာဂဿ	၃၄
နဲ မေ အာစရိယော အတ္ထိ	၉၄
နဲ မေ သော တေန သာသန-ကရော	၈
နဲ ယေန ကာမံ ဂမော	၂၁၈
နရကပပါတေ	၃၀၃
နဲ ရူပညူ ဟောတိ	၁၆၀-၁၆၃
နဲ လက္ခဏကုသလော ဟောတိ	၁၆၀-၁၆၄
နဲ ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ	၁၆၁-၁၆၄
နဲ ဝါယမတိ	၁၃၇
နဲ ဝိထိံ ဇာနာတိ	၁၆၂-၁၆၅
နဝံ	၁၈၀
နဲ သမ္ပာယာသိ	၁၈၆
နဿတိ ဝတ ဘော	၈၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[န]	
န ဟိ နော ဧတံ ဘန္တေ	၂၅
နာဂံ	၃၄-၃၉
နာဂဝနိကော	၁၀၁-၁၀၃
နာဂါပလောကိတံ အပလောကေသိ	၃၁၇
နာဋပုတ္တော	၁၃၇
နာတိကေ	၁၃၈
နာနာ ဟိ ခေါ နော ဘန္တေ ကာယာ	၁၄၂
နာနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ	၂၂၂
နာမဂေါတ္တံ	၁၇၅
နာမေန စ အာဝုသောဝါဒေန စ	၉၆
နာယမာယသ္မာ တံ တေန အဝဇာနာတိ	၂၈၅
နာသက္ခိံသု	၉၆
နှာတကော	၂၂၄
နှာယတိ	၇၁
နှာရုဒဒ္ဒုလေန	၁၃၁
နိကတိ	၁၁၅
နိဂစ္ဆသိ	၂၇၅
နိဂဏ္ဌော	၁၃၇
နိဇ္ဈတ္တိ	၂၉၁
နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ	၁၄
နိဋ္ဌံ ဂတော	၁၂၁
နိတ္ထရဏတ္ထာယ	၁၅-၂၀၈
နိတ္ထရဏပရိယတ္တိ	၁၄
နိဓာနဝတီ	၁၁၂
နိဒ္ဓုနေယျ	၁၇၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[န]	
နိပုဏ	၈၀-၁၀၁
နိပ္ပေါဋေယျ	၁၇၃
နိဗ္ဗာနပတ္တိယာ	၁၆၉
နိဗ္ဗာနပရိယောသာနံ	၂၆၉
နိဗ္ဗာနာယ	၁၈
နိဗ္ဗာနံ	၈၁
နိဗ္ဗိဇ္ဇ ပက္ကမိံသု	၁၉၂
နိဗ္ဗိဇ္ဇ	၇၈
နိဗ္ဗိဒါ	၂၀
နိဗ္ဗိန္ဒတိ	၂၀
နိဗ္ဗုတိ	၂၉၉
နိဗ္ဗုတိယမ္ပိ	၂၉၉
နိဗ္ဗုတော	၉၄
နိယျာတိ	၂၉၈
နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ	၃၁၅
နိရဂ္ဂဋော	၂၂
နိရောဓမ္မံ နောသု	၂၀၇
နိရောဓာနုပသီ	၁၉၉
နိရောဓော ဟောတိ	၂၀၉
နိဝါတာ	၅
နိဝါပံ	၆၅-၆၈
နိဝုတ္တံ	၆၅
နိသီဒနံ	၆၀
နိသီဒိ	၁၈၁
နိသိန္ဒဝတ္တိကာ	၁၆၀
နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော	၁၁၀
နီလံ	၇
နေယျော	၈၆
နေလာ	၁၁၁
နေဝ တေ သမသမော	၃၀၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[ပ]	
ပစ္ဆတ္တဝေဒနိယော	၃၁၈
ပစ္ဆုပဋ္ဌိတာ ဟောန္တိ	၁၉၂
ပစ္ဆာသာရေယျ	၄
ပဇ္ဇဝဂ္ဂိယာ	၉၁
ပဇ္ဇဟိ တူရိယသတေဟိ	၂၀၀
ပဇ္ဇောဘိပုဋ္ဌေန	၁၄၆
ပဇ္ဇောဟိကံ ခေါ ပန	၁၄၄
ပစ္ဆုပဋ္ဌိတော ဟောတိ	၂၁၀
ပဏ္ဍာ ဥပစိနန္တိ	၁၈၆
ပဏ္ဍာဘတ္တံ	၁၁၉
ပဒဟ အဝိဇ္ဇံ	၃၇
ပဒဟ ကောဓူပါယာသံ	၃၈
ပဒဟ ပဇ္ဇကာမဂုဏော	၃၉
ပဒဟ ပဇ္ဇနီဝရဏော	၃၉
ပဒဟ နန္ဒိရာဂံ	၃၉
ပဒဟ ပဇ္ဇုပါဒါနက္ခန္ဓေ	၃၉
ပဒဟ ဝိဝိကိစ္ဆံ	၃၉
ပဒံ	၁၀၅
ပဍုပေယျ	၆၂
ပဍုတ္တေ အာသနေ	၇၄
ပဍုာ	၅၃
ပဍုာယ စဿ ဒိဿာ	၆၉
ပဍုာယ အဓိဝစနံ	၃၇
ပဍုာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏော	၁၂၁
ပဍုာယ သုဒိဋ္ဌံ	၂၀၇
ပဍုာယိဿသိ ခေါ	၁၁
ပဠာဘိပုဋ္ဌေန	၁၄၆
ပဠုံ အဘိသန်ဓေန္တိ	၁၀၂
ပဋိဆန္နကုဋ္ဌံ	၁၁၄
ပဋိဓာဝေယျာထ	၂၀၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[န]	
နေဝသု မေ။ပ။ အန္တရ-ဓာယိတုံ	၃၁၁
နေဝါဒိကော	၆၅
နော	၂၁၃
နော ကာယဘာဝနံ	၁၈၆
နော စ သံသာဒေန္တိ	၁၅၆
နော ဝတ ရေ ကိဉ္စိ	၅
နော ဟိဒံ ဘော ဂေါတမ	၁၈၀
နော ဟေတံ ဘန္တေ	ဂ-၁၁-၁၉
[ပ]	
ပကာသိတုံ	၈၁
ပက္ကာမိ	၉၄
ပကုဓော	၁၃၇
ပကုပ္ပတိ	၁၂၇-၁၃၀
ပက္ခန္ဒတိ	၁၂၉
ပက္ခန္ဒနဂေါဿဂ္ဂေါ	၁၉၉
ပက္ခီ သကုဏော	၁၁၇
ပဂဗ္ဘာ	၁၈၃
ပစ္စဂ္ဂဠေ အဠာသိ	၃၁၃
ပစ္ဆာဇာတော	၁၀၈
ပစ္ဆတ္တညော ပရိနိဗ္ဗာယတိ	၂၀၀
ပစ္ဆတ္တံ ယောနိသော မနသာကာသိ	၃၁၃
ပစ္ဆာဘာသိံ	၈၆
ပစ္ဆယအပ္ပိဿော	၄၆
ပစ္ဆယာဘိဟာရော	၁၆၆
ပစ္ဆယိကော	၁၁၁
ပစ္ဆယုပါဒါနံ	၆၂
ပစ္ဆတ္တဝေဒနာ	၃၁၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ပ]	
ပဋိပဏာဒမေတ္ထာ	၂၀၁
ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ	၂၁
ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ	၁၉၉
ပဋိပဒါယ	၉၆
ပဋိပဒါနုတ္တရိယံ	၁၈၃
ပဋိပဿဒ္ဓိယာ	၁၄၅
ပဋိပုဂ္ဂလော	၉၄
ပဋိဘာတု တံ အဂ္ဂိဝေဿန	၁၇၇
ပဋိဘံသု	၈၁
ပဋိဝိရတော	၁၁၀
ပဋိဝိသကာနံ	၅
ပဋိဝေဒယာမိ	၂၁၄
ပဋိသောတဂါမိံ	၈၁
ပဋိသလ္လာနရတော	၁၅၆
ပဋိသလ္လာနာရာမော	၁၅၆
ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော	၇၁-၁၅၀-၂၃၄
ပဌမာ မိဂဇာတာ	၆၆
ပဌမေန ဝယသာ	၇၆
ပဏ္ဍိတဝါဒေါ	၁၇၂
ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော	၈၀
ပဏ္ဍိတ ၉၁-၁၀၁-၂၆၉	
ပဏ္ဍိတော မညေ	၁၀၀
ပဏ္ဍိတေ ကာယေ ပတိဋ္ဌိတာ	၃၀၃
ပဏ္ဍိတေန	၁၈၄
ပဏ္ဍိတော	၈၀
ပတ္တံ	၁၆
ပတ္တက္ခန္ဓော	၁၁-၁၈၁
ပတ္တာဠကံ	၂၁၁
ပတာရေသိ	၁၆၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ပ]	
ပတိဋ္ဌိတံ	၁၇၃
ပထဝါဘိနန္ဒိနော	၃၀၃
ပထဝိယာ ပထဝတ္တေန	၃၀၉
ပထဝိဂရဟကာ	၃၀၃
ပထဝိဓာတုရေဝေသာ	၁၂၇
ပထဝိ'အဇ္ဈောသိဿသိ	၃၀၄
ပထဝိ' နာဝဟောသိ'	၃၀၉
ပထာဝိနော	၃၁၄
ပဒုမံ	၁၃၁
ပဒဇာတာနိ	၁၂၁
ပဒေါသော	၁၂၀
ပဒပရမော	၈၆
ပဒဟေယျံ	၇၇
ပဒုဒ္ဓမနသက်ပြေါ	၂၃၂
ပဓာနပဟိတတ္တံ	၉၁
ပဓာနဝိဇ္ဇာန္တော	၉၆
ပဓာနာဘိတုန္နဿ	၁၉၀
ပန္နဒ္ဓဇော	၂၂
ပန္နဘာရော	၂၂
ပဗ္ဗဇေယျံ	၁၀၉
ပဗ္ဗတသခ်ေပေ	၂၂၄
ပဗ္ဗတံ	၁၁၉
ပဗ္ဗာဇေတာယံ ဝါ ပဗ္ဗာ-ဇေတုံ	၁၇၈
ပဘံ	၃၁၀
ပမာဒံ	၆၆
ပမုဉ္စန္တော သဒ္ဒံ	၈၆
ပရကဋ္ဌကာ	၂၃၁
ပရဇနော	၆၇-၁၄၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော	၈၄
ပရဝိတ္တူပကရဏံ	၂၃၀
ပရာဘိသဇ္ဇနီ	၂၃၁
ပရာမာသာ	၁၀
ပရိ	၁၂၀
ပရိကမ္ဖေယျ	၁၇၃
ပရိက္ခာ	၂၁
ပရိက္ခေပေတ္ဝာ	၁၈၀
ပရိဂ္ဂဏ္ဍေယျာထ	၁၈
ပရိဂ္ဂဟံ	၁၈
ပရိစာရိကာယော	၂၀၃
ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ	၁၉၉
ပရိဇာနာတိ	၁၉၉
ပရိဇာနေယျ	၁၈၀
ပရိဥယ္ဟတိ	၁၃၁
ပရိတ္တစေတသော	၂၁၁
ပရိတ္တာဘာနံ	၂၃၃
ပရိနိဗ္ဗာနာယ	၁၈၃
ပရိနိဗ္ဗုတေ	၁၈၃
ပရိပ္ပရတိ	၂၂၁
ပရိပူရေတိ	၂၂၁
ပရိပ္ပေါသကံ ပရိပ္ပေါသကံ	၂၂၂
ပရိပုဏ္ဏံ	၁၀၈
ပရိဘာသထ	၃၁၄
ပရိဘာသန္တိ	၂၄-၁၂၈
ပရိဘိန္နံ	၁၃၃
ပရိမဏ္ဍလေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ	၁၅၅
ပရိမဒ္ဒနဓမ္မော	၃၅
ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတ္ဝာ	၁၂၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပရိယန္တဝတိံ	၁၁၂
ပရိယတ္တိအပ္ပိစ္ဆော	၄၆
ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ	၁၈၇
ပရိယာပုဏန္တိ	၁၂
ပရိယာပုဏိံ	၇၆
ပရိယာယမကာသိ	၂၀၁
ပရိယာယဘတ္တိကဿ	၂၂၆
ပရိယေသိတံ	၁၆
ပရိယောဒါတံ	၂၀၈
ပရိသန္ဒေတိ	၂၂၁
ပရိသာဂတော	၂၃၀
ပရိသိဉ္ဇိတုံ	၇၁
ပရိသုဒ္ဓံ	၁၀၈-၂၀၈
ပရိဟရိတုံ	၁၆၀
ပရိဋ္ဌာဟော	၁၈၈
ပရေ	၂၄
ပရော ပရဉ္ဇ ဇာနာသိ	၃၀၅
ပလ္လင်္ဂ	၁၁၉
ပလာလပုဉ္ဇံ	၁၁၉
ပလိဃော	၂၁
ပဝတ္တိနီ ဟောတိ	၁၅၆
ပဝိဝိတ္တော	၄၉
ပဝိဝေကကထံ	၄၉
ပဝိသိတုကာမော	၁၈၅
ပဝိသိံသု	၂၀၃
ပဝေဒေတိ	၁၀၆
ပသတ္ထပသတ္ထော	၁၀၀
ပဿမ္ဘတိ	၂၂၆
ပဿာသော	၁၃၂
ပသီဒတိ	၁၂၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပသုပါလကာ	၃၁၄
ပဟာယ	၁၁၀
ပဟိဏဂမနံ	၁၁၄
ပရိဋ္ဌာဟော	၁၈၈
....ပါတဗျတံ အာပဇ္ဇန္တိ	၂၇၀
ပါတုရဟောသိ	၈၃
ပါဏာနံ	၁၂၁
ပါဏိသမ္ဖဿေန	၁၃၀
ပါဒဂ်ုဋ္ဌေန ကမ္ပယိ	၃၁၉
ပါဒါပစ္စာ	၃၁၅
ပါဒေ ပက္ခာလေသိ	၁၄၁
ပါဒေ ပါဒံ	၂၁၇
ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ	၃၀၂
ပါပိစ္ဆတာ	၄၅
ပါပိမာ	၃၀၄
ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ	၂၂၆
ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂံ	၂၁
ပါရံ အဂမံသု	၁၆၉
ပါရံ ဂတာ	၁၆၉
ပါရံ ဂမိဿန္တိ	၁၆၉
ပါသာဒိကဋ္ဌ ဝနသဏ္ဍံ	၇၉
ပိင်္ဂလကောစ္ဆော	၁၃၅
ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော	၆၁
ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော	၁၁၉
ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတိ	၁၄၃
ပိတုရက္ခိတာ	၂၃၀
ပိပါသာ	၁၈၈
ပိယစက္ခူဟိ	၁၄၂
ပိလောတိကာ	၁၀၀
ပီတနိသိတံ	၂၂၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပီတိမနဿ ကာယော	၂၂၆
ပုစ္ဆ အဂ္ဂိဝေဿန ယဒါကခ်သိ	၁၇၅
ပုစ္ဆာ စ နာမေသာ	၂၃၅
ပုညဋ္ဌ	၁၈၄
ပုညမဟီ	၁၈၄
ပုညံ ဝါ အပုညံ ဝါ ပသဝတိ	၁၇၇
ပုဏ္ဏော	၄၄
ပုတ္တဘရိယံ	၇၅
ပုထုဇ္ဇနော ဟိ အာဝုသော	၆၂
ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာနံ	၂၀၉
ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏပရပ္ပဝါဒေ	၂၇၆
ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကော	၇၁
ပုဗ္ဗန်္တံ	၂၀၉
ပုဗ္ဗဝိဒေဟာနံ	၃၂၀
ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတု-ပါသာဒေ	၁၉၆
ပုဗ္ဗေ စ	၂၄
ပုရက္ခတ္ဝာ	၂၀၃
ပုရိမံ ပဟာယ	၁၈၆
ပူဂမဇ္ဈဂတော	၂၃၀
ပူဇာယ	၇၇
ပူဇေန္တော	၆
ပူတိမုတ္တံ	၂၇၅
ပူရဏော	၁၃၆
ပေတဂ္ဂိ ဓမ္မကထိကော	၁၅၅
ပေတသေယျာ	၂၁၆
ပေမနီယာ	၁၁၂
ပေါနောဗ္ဘဝိကော	၂၁
ပေါရီ	၁၁၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဖ]	
ဖရိတ္ဝာ	၆
ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရိံသု	၃၁၆
ဖလံ ဝိပါကော	၂၃၃
ဖဿော အနိစ္စော	၁၂၉
ဖာတိံ ကာတုံ	၁၆၀
ဖာသုဝိဟာရံ	၃
ဖုသန္တိ	၅
ဖုသန္တိ ဟိ တေ ဘော ဂေါတမာဂ၅	
[ဗ]	
ဗန္ဓု	၃၁၄
ဗန္ဓော	၁၁၅
ဗလကရဏီယာ	၁၇၇
ဗလမတ္တာ	၂၁၈
ဗလဝဂါဝေါ	၁၆၈
ဗလဝိရိယံ	၆၆
ဗဟိဒ္ဓါ အသတိ	၁၇
ဗဟုကတံ	၁၃၃
ဗဟုကာရာ	၉၁
ဗဟုကိစ္စာ	၂၀၁
ဗဟုဇနကန္တာ	၁၁၂
ဗဟုဇနမနာပါ	၁၁၂
ဗဟုဇနသ္သ	၁၃၆
ဗဟုဿုတော ဟောတိ	၁၅၄
ဗာဟိရာ စ ဓမ္မာ	၁၃၃
ဗာဟိရာ စ ရူပါ	၁၃၂
ဗာဟုလ္လိကော	၉၆-၁၉၂
ဗိဒ္ဒာရဘဿာ	ဂ
ဗိဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ	၁၁၂
ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ	ဂ၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဗ]	
ဗုဒ္ဓေါ သော ဘဂဝါ	၁ဂ၃
ဗေလဋ္ဌပုတ္တော	၁၃၇
ဗောဓာယ	၁ဂ၃
ဗျန္တိ ကရေယျ	၂၁၇
ဗျာကရမာနော	၂ဂ၅
ဗျာဓိဓမ္မော	၇၅
ဗျာပဇ္ဇတိ	၂၁၁
ဗျာပန္နစိတ္တော	၂၃၂
ဗျာပါဒေါ ၁၂၀-၂၁၉	
ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဒေဝါနံ	၂၃၃
ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ	၁၀၂
ဗြဟ္မစရိယံ	၁၀ဂ
ဗြဟ္မစာရီ	၁၁၀
ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇံ အန္တောဝိသိတ္တာ	၃၀၂
ဗြဟ္မလောကေ ပဘာဿရံ	၃၁၉
ဗြဟ္မုနာ ဝါ	၂ဂ၇
ဗြဟ္မုနော စ အဘိနိမန္တန-တာယ	၃၁၂
ဗြာဟ္မကာဂါမော	၂၂၇
ဗြာဟ္မဏော ဝါ	၂ဂ၆
ဗြာဟ္မဏော	၃၆
ဗြူဟေန္တိ	၁ဂ၆
[ဘ]	
ဘဂဝတိ နော အာဝုသော ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ	၆၁
ဘဂဝါ တေဒဂေါစ	၄၁
ဘဂဝန္တံ အနုသံယာယိတ္ထာ	၁၄၅
ဘဂဝန္တမ္ပညေဝ ပဋိဘာတု	၂၇၃
ဘဂဝံနေတ္တိကာ	၂၇၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဘ]	
ဘဂဝံပဋိသရဏာ	၂၇၃
ဘဂဝံမူလကာ	၂၇၃
ဘဇိတဗ္ဗေ	၂၇၄
ဘဏ္ဍနဇာတာ	၂၉၁
ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိ	၁၄
ဘတ္တာဘိဟာရံ အဘိဟရိံသု	၁၈၄
ဘဒြေန	၇၆
ဘဗျာ	၃၀၃
ဘယဘောဂါ	၆၆
ဘဝဥ္ဇ ဝိဘဝေသိနံ	၃၁၁
ဘဝိဿတိ	၁၈၅
ဘဝိဿန္တိ	၈၃
ဘဝေဝါဟံ ဘယံ ဒိသ္ဝာ	၃၁၁
ဘဝံ နာဘိဝဒိံ	၃၁၁
ဘဿပ္ပဝါဒကော	၁၇၂
ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာ-ပန္ဒော	၁၀၉
ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ	၁၆၇
ဘိန္ဒာနံ ဝါ သန္ဓာတာ	၁၁၁
ဘိန္ဒာနံ ဝါ အနုပ္ပဒါတာ	၂၃၁
ဘုဉ္ဇိံသု	၆၇
ဘုဇိဿာနိ	၂၉၈
ဘုဇိဿော	၂၁၈
ဘုတ္တာဝိံ	၁၈၄
ဘူတပုဗ္ဗာဟံ ပါပိမ	၃၁၃
ဘူတမိဒံ နောဿု	၂၀၇
ဘူတဝါဒီ	၁၁၂
ဘူတာ	၃၀၃
ဘူတေန	၆
ဘူမိသယာ နရာ	၃၂၀
[ဘ]	
ဘော	၂၂၈
ဘောဂေ	၁၃
[မ]	
မက်ုဘူတော	၁၁-၁၈၁
မက္ခလိ	၁၃၆-၁၈၆
မဂ်ုရစ္ဆဝိ	၁၉၁
မဃော	၂၀၂
မစ္စုဓေယ်ျ	၁၆၈
မစ္ဆဂုမ္ပံ	၂၂၄
မဇ္ဈေ သရဿ	၃၁၉
မဏ္ဍေတိ	၁၁၃
မန္တာဏိပုတ္တော	၄၄-၆၄
မတ္တညူ	၂၁၆
မတ္တဋ္ဌကဿ	၁၂၈
မတ္တိကံ	၁၃၂
မတဇံ နာမ	၂၂၅
မန္ဒော	၂၉၉
မဒံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ	၆၆
မဓုရကဇာတာ	၃၁၅
မနသာနုပေက္ခိတာ	၁၅၄
မနသိကတ္ဝာ	၃၀၀
မနသိ ကရိတ္ဝာ	၁၈၀
မနဥ္ဇ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ	၂၀၇
မနောသမာစာရေ	၂၁၅
မနံ ဝတ ဘော အနဿာမ	၁၀၂
မမာယေထ	၂၀၈
မရဏဓမ္မော	၇၅
မဟဂ္ဂတေန	၆
မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ	၂၂၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[မ]	
မဟတိယာ လိန္ဆဝိပရိသာယ သဒ္ဒိံ	၁၇၄
မဟန္တံ ဥဒကက္ခန္ဓံ	၁၅
မဟာကဿပေါ	၁၄၀
မဟာကောဋ္ဌိကော	၂၃၄
မဟာဇာနိယော	၉၁
မဟာတက္ခာဇာလတက္ခာ သဃ်ာဋ္ဌပဋိမုက္ကံ	၂၁၁
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော	၁၄၀
မဟာရဇက္ခာ	၀၄
မဟာဝနေ ကူဋာဂါရ- သာလာယံ	၁၆၉
မဟာသယနံ	၁၁၃
မဟိန္ဆတာ	၄၅
မာ အဟောသိ	၁၀၀
မာ ခေါ တွံ မာရိသ	၁၉၁
မာဂဓကော	၁၆၇
မာ တထာဂတံ ဝိဟေသေသိ	၃၁၃
မာတာ စ ဥတုနီ ဟောတိ	၂၁၀
မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝသ	၃၅
မာတုဂေါရဝကေန ဝုယ္ဘမာနော	၁၆၀
မာတုရက္ခိတာ	၂၃၀
မာ တေသံ အဖာသုကမကာသိ	၁၃၉
မာ တွံ မညိတ္ထော	၃၀၄
မာနကူဋံ	၁၁၄
မာ နာဂံ ဃဋ္ဋေသိ	၃၄
မာနေန္တော	၆
မာ ပရံ ဩဝဒါဟိ	၃၁၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[မ]	
မာရမေယျံ	၁၆၀
မာရဿ သောတံ ဆေတ္တာ	၁၆၉
မာရေန ဝါ	၂၀၆
မာရော	၃၀၄
မာရော တွမသိ ပါဖိမ	၃၀၄
မာလာ	၁၁၃
မာ ဝါ အဟောသုံ	၂၃၂
မာသာစိတံ မညေ	၃၁၃
မာ သာဝကေ ဥပနေသိ	၃၁၂
မာဟေဝ တေ ရိတ္တကမေဝ	၃၀၉
မိဂဇာတာ	၆၅
မိဂဒါယော	၉၃
မိဂါရမာတာ	၇၁-၁၉၇
မိဂါရမာတုပါသာဒေါ	၇၁
မိန္ဆာဒိဋ္ဌကော	၂၃၂
မိဿံ	၁၂၀
မုခံ	၁၂၀
မုခသတ္တိဟိ	၂၉၁
မုဆာ	၁၈၈
မုဆိတာ	၆၅-၉၈
မုဏ္ဍကာ	၃၁၄
မုတ္တဂါဟကော	၅၂
မုတ္တမုတ္တကော	၅၂
မုတံ	၁၆
မုဒိန္ဒြိယာ	၀၄
မုသာ	၂၃
မူလဇာတာ	၂၀၆
မူသိကံ မဂ္ဂယမာနော	၃၁၅
မေတမာသဒေါ	၃၀၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[မ]	
မေတ္တာစိတ္တာ	၆
မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ	၂၂၆
မေတ္တံ ကာယကမ္မံ	၁၄၂-၂၉၂
မေတ္တံ မနောကမ္မံ	၂၉၃
မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ	၂၉၂
မေထုနာ	၁၁၀
မေဒေန္တိ	၁၀၆
မေဓာဝိ	၉၁
မောက္ခစိကံ	၂၁၀
မောဇ္ဇံ	၁
မောဇ္ဇံယဖဂ္ဂုနသ အဝက္ကံ	၂
မံ	၈၁
မံသပေသိ	၃၄-၃၉
မံသပေသူပမာ	၁၀
[ယ]	
ယက္ခော	၁၇၉
ယတ္ထ တေ	၆၇
ယတ္ထသ တေ ပါပကာ	၂၁၁
ယတ္ထ ဝိညူ ပုရိသော	၇၆
ယတြ ဟိ နာမ	၈၃-၃၀၂
ယတော ခေါ တေ ဘိက္ခ။	၁၀
ယထာ	၁၄၂
ယထာကာမကရဏီယော	၆၆-၃၀၄
ယထာ စာဟံ	၂၃
ယထာ တံ	၆၄
ယထာ တံ အဝိဒ္ဒသုနော	၂၇၄
ယထာ တံ အာနန္ဒော ဝါ	၁၅၇
ယထာ တံ ဒ္ဂုသီ မာရော	၃၁၄
ယထာ တံ ပုပ္ဖေကတပုညသ	၂၀၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ယ]	
ယထာ တံ ဝိဒ္ဒသုနော	၂၇၄
ယထာပစ္စယံ ဝါ	၂၅
ယထာဗလသန္တောသော	၄၇
ယထာဘိရန္တံ	၅၄
ယထာဘူတသ္မိံ	၁၃၀
ယထာဘူတံ	၁၂၁-၁၂၇
ယထာလာဘသန္တောသော	၄၇
ယထာသာရုပ္ပသန္တောသော	၄၈
ယဒိစ္ဆကံ	၄
ယဒိဒံ	၁၈၂
ယဒိဒံ ဇုခဘဂမနာယ	၂၀၁
ယဒိဒံ မဟန္တတ္တေန	၁၂၁
ယဒိဒံ ဝါဒါဓိပ္ပါယော	၁၈၂
ယမသ္မံ ပတိရူပံ မညေယျာထ	၁၈၄
ယမို တံ ဒိဋ္ဌဒ္ဓာနံ	၁၇
ယသသိနော	၁၃၆
ယာ စ ဗာဟိရာ	၁၂၆
ယာစိတကူပမာ	၁၀
ယာ စေဝ ခေါ ပန	၁၂၆
ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ	၁၅၇
ယာယံ ဒိဋ္ဌိ	၂၉၈
ယာဝတာ စန္ဒိမသူရိယာ ပရိဟရန္တိ	၃၀၅
ယာဝဒေဝ	၁၄၅-၁၉၃
ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ	၁၄၇
ယ္ဟာယံ ဘန္တေ ဝဒေါ ဝေဒေယျော	၂၀၆
ယိဋ္ဌံ	၂၃၂
ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ	၁၂၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ယ]	
ယေ ဓမ္မာ သမက္ခကရက္ခာ စ ဗြာဟ္မက္ခကရာ စ	၂၁၂
ယေန အန္ဓဝနံ	၆၀
ယေန စ ဇိရိယတိ	၁၃၁
ယေန ဘဂဝါ	၅၉
ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ	၁၄၆
ယေန သာဝတ္ထိ တေန	၅၈
ယေန သုဒံ နိစ္စကပ္ပံ	၁၉၃
ယေနိစ္ဆကံ	၄
ယေ ဝါ ပနသ္မု ဝိယတ္တာ ဘိက္ခူ	၁၅
ယေသံ မယိ သဒ္ဓါမတ္တံ ပေမမတ္တံ	၂၆
ယော ဇေတမဘိဇာနာတိ	၃၁၉
ယောဂ္ဂါစရိယော	၄
ယော စိဝရ။ပ။ ပရိက္ခာရဟေတု	၆
ယော မနော ပဒူသေယျ	ဂ
ယော ဝေဇယန္တံ ပါသာဒံ	၃၁၉
ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒနံ	၁၉၉
ယံ ခေါ ဣဒံ ပုဗ္ဗေ ပရိညာတံ	၂၄
ယံ တံ ပရဿ	၂၃၀
ယံ တံ သုခံ	၁၉၂
ယံ တုမှေ နာဓိဝါသေထျာထ	ဂ
ယံ နူန မယံ ယတ္ထ အဂတိ	၆၇
ယံ နော ဒိပွမေဝ အန္ဓာရဓာယတိ	၂၀၂
ယံ ဝါ ပနညမ္ပိ	၁၂၆
[ရ]	
ရဇောဇလ္လိကဿ	၂၂၆
ရတနဃရစေတိယံ	ဂ၉
ရတနစင်္ကမစေတိယံ	ဂ၉
ရတ္တာ။ပရတော	၁၁၃
ရထကံ	၂၁၁
ရထဝိနီတေ	၂၁
ရမဏီယံ	၇၉-၁၃၁
ရာဂဒေါသပရေတေဟိ	ဂ၁
ရာဂရတ္တာ	ဂ၁
ရာဇကုလမဇ္ဈဂတော	၂၃၀
ရာဇဂဟံ	၄၀
ရိတ္တံ	၁၄၄
ရိတ္တော	၁ဂ၀
ရုက္ခဖလူပမာ	၁၀
ရုက္ခမူလိကဿ	၂၂၆
ရုက္ခမူလံ	၁၁၉
ရုဒန္တောနံ	၇၆
ရူပတ္တာယံ	၁၇၇
ရူပကာဠံ	၁၁၄
ရူပေ ပတိဋ္ဌာယ	၁၇၇
ရူပံ	၁၃၃
ရူပံ အတ္တတော	၂၅၉
ရူပံ နေတံ မမ	၁၇
ရောသန္တိ ဝိဟေသေန္တိ	၂၄
ရောသေထ	၃၁၄
ရောသေန္တိ	၂၄-၁၂ဂ
[လ]	
လဂိုဏ်	၃၄
လဂိုတိ ခေါ ဘိက္ခု	၃၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[လ]	
လဇ္ဇိ	၁၁၀
လဝိတလာပနမတ္တေန	၇၆
လဘာမိ ပစ္စတ္တံ သမထံ	၂၉၉
လဘေထ သြတာရံ	၃၁၄
လဟုဋ္ဌာနံ	၃
လဘာဘာ	၂၉၃
လဘာဘာ နော အာဝုသော	၇၇
လဘာဘာ ဝတ ဘန္တေ	၁၄၇
လုဒ္ဒေါ	၂၂၉
လေဏံ ဂဝေသီ	၁၀၀
လောကပါလဓမ္မာ	၂၁၃
လောကသ္မိံ	၂၀၇
လောကော	ဂ၅-၁၀၄
လောကံ	၆
လောမဟဋ္ဌဇာတံ	၂၀၄
လောဟိတဧ္ဉတံ ဘိက္ခဝေ	၂၁၀
လောဟိတပါဏိ	၂၂၉
[ဝ]	
ဝင်္ကံ	၂၁၀
ဝဂ္ဂကရဏိံ ဝါဓံ	၂၃၁
ဝဂ္ဂနဒ္ဓိ	၂၃၁
ဝဂ္ဂရတော	၂၃၁
ဝဂ္ဂါရာမော	၂၃၁
ဝစနပ္ပထေဟိ	၁၉၄
ဝစသာ ပရိစိတာ	၁၅၄
ဝစ္ဆဃဋ္ဌံ	၁၄၄
ဝဇီသမာစာရေ	၂၁၅
ဝဏ္ဏဝန္တော	၂၁၁
ဝဏ္ဏဝန္တံ	၂၁၁
ဝဏ္ဏဝန္တာနိ	၂၁၁
ဝဏ္ဏဝန္တာနိ ဝါ	၂၁၁
ဝဏ္ဏဝန္တေ	၂၁၁
ဝဏ္ဏဝန္တေန	၂၁၁
ဝဏ္ဏဝန္တေသု	၂၁၁
ဝဏ္ဏဝန္တော	၂၁၁
ဝဏ္ဏာဒိသု	၂၁၁
ဝဏ္ဏာဒီသု	၂၁၁
ဝဏ္ဏိဂဟဏေ	၂၁၁
ဝဏ္ဏိဂဟဏေန	၂၁၁
ဝဏ္ဏိဂဟဏေသု	၂၁၁
ဝဏ္ဏိဂဟဏော	၂၁၁
ဝဏ္ဏိဘာဝေန	၂၁၁
ဝဏ္ဏိဘာဝေသု	၂၁၁
ဝဏ္ဏိဘာဝော	၂၁၁
ဝဏ္ဏိဘာဝံ	၂၁၁
ဝဏ္ဏိဘာဝါ	၂၁၁
ဝဏ္ဏိဘာဝိတာ	၂၁၁
ဝဏ္ဏိဘာဝိတော	၂၁၁
ဝဏ္ဏိဘာဝိတံ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[၀]	
ဝါလဝေဓိရူပေ	၁၀၁
ဝါလံ ကဏ္ဏေ ဂဟေတွာ	၁၇၃
ဝိကာလဘောဇနံ	၁၁၃
ဝိကိရေယျ	၇
ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန	၁၂၀
ဝိစိကိစ္ဆာ	၂၂၀
ဝိဇ္ဇာဂတော	၂၇၄
ဝိဇိတသင်္ဂါမော	၈၄
ဝိညာဏံ ဝိညာဏံ	၂၃၉
ဝိညာဏံ	၃၁၀
ဝိညာဏဘာဂဿ	၁၃၃
ဝိညာတံ	၁၆
ဝိညာပကော	၅၃
ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ	၂၉၈
ဝိတတံ	၂၀၀
ဝိတုဒန္တာ	၂၉၁
ဝိဒ္ဓေ	၂၇၆
ဝိဓုရော	၃၁၄
ဝိဓုရံ သာဝကမာသဇ္ဇ	၃၁၉
ဝိဓူပနေန	၁၃၂
ဝိနယဝါဒီ	၁၁၂
ဝိနယော	၂၃
ဝိနဋ္ဌိကတံ	၁၆၉
ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ	၂၄၀
ဝိနေတိ	၁၇၂
ဝိပဋ္ဌိတညူ	၈၅
ဝိပ္ပကတာ	၇၄
ဝိပ္ပန္ဒိတာနိ	၁၂၈
ဝိပရာမောသော	၁၁၅
ဝိပရိဏာမဓမ္မတာ	၁၂၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[၀]	
ဝိပရိဏာမဓမ္မံ	၃၉
ဝိပရိဏတံ	၃
ဝိပရီတဒဿနော	၂၃၂
ဝိပုလေန	၆
ဝိဘူသေတိ	၁၁၃
ဝိမတိစ္ဆေဒနာ ပုစ္ဆာ	၂၃၅
ဝိမလေနာနုဗုဒ္ဓံ	၈၃
ဝိမုတ္တသို့ ဝိမုတ္တမိတိ	၂၁
ဝိမုတ္တာနုတ္တရိယံ	၁၈၃
ဝိမုတ္တိ	၅၃-၂၁၁
ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ	၅၃
ဝိမောက္ခေန အဖဿယိ	၃၂၀
ဝိယတ္တော	၉၁
ဝိရာဂါနုပဿီ	၁၉၉
ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ	၂၁
ဝိရာဂေါ	၂၁
ဝိရာဓေယျ	၃၀၃
ဝိလာပံ ဝိလပိတံ မညေ	၁၈၂
ဝိလေပနံ	၁၁၃
ဝိဝဋ္ဌံ	၁၆၉
ဝိဝရိ်သု	၇၄
ဝိဝါဒါပန္နာ	၂၉၁
ဝိဝိတ္တံ	၁၁၈
ဝိဝေကနိန္နံ	၂၆၆
ဝိဿဋ္ဌော	၉၈
ဝိသာခါ	၁၉၇
ဝိသုဒ္ဓမတ္တာနံ သမနုပဿတိ	၂၂၆
ဝိသူကဒဿနံ	၁၁၃
ဝိသူကာယိကာနိ	၁၈၂
ဝိသေန သံသဋ္ဌော	၂၇၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်ာ
[ဝ]	
ဝိသေဝိတာနိ	၁၀၂
ဝိသောဓေယျ	၄
ဝိသံယုတ္တော	၂၂
ဝိဟရတာယသ္မာ	၇၆
ဝိဟရတိ	၁၁၀
ဝိဟရန္တိ	၁၃၀
ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္ဝာ	၃၁၃
ဝိဟေသေထ	၃၁၄
ဝိဟေသေန္တိ	၂၄-၁၂၀
ဝီတိမိဿာ	၂၀၀
ဝီမံသကေန	၂၇၇
ဝီရိယာရမ္ဘသ	၃၇
ဝိရော	၀၄
ဝုဋ္ဌာနိမံ	၃၁၉
ဝုဋ္ဌာနံ ပညာယတိ	၂၉၉
ဝေဒဂူ	၂၂၄
ဝေဒလ္လံ	၁၃
ဝေဒေဟိကာ	၅
ဝေဒေါ	၅
ဝေနယိကော	၂၃
ဝေယျာကရဏံ	၁၂
ဝေရဉ္ဇကာ	၂၃၄
ဝေလာ	၁-၇၀
ဝေသာရဇ္ဇပတ္တော	၁၀၂
ဝေဿဝဏ္ဏော စ မဟာရာဇာ	၂၀၃
ဝေဠုဝနံ	၄၀
ဝေါ	၁၄၁-၁၄၃
ဝေါဒါတာ	၂၀၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်ာ
[သ]	
သဉ္ဇဂြိယာ	၂၁၃
သဉ္ဉပါဒါနံယေဝ သမာနံ	၆၂
သကသ္မိံ ဝိဇိတေ	၁၇၀
သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော	၂၂၀
သကျပုတ္တော	၂၂၀
သကံ အာစရိယကံ	၇၆
သက္ကာရော	၁၃၄
သက္ကံ သော ပရိပုစ္ဆတိ	၃၁၉
သက္ခရကထလံ	၂၂၄
သက္ခရံ ဂဟေတ္ဝာ	၃၁၇
သက္ခိပုဋ္ဌော	၂၃၁
သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ	၃၁၆
သင်္ဃဋိံ	၃၅
သဉ္ဇာတိ	၂၂၅
သဉ္ဇာတိကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော	၁၇၀
သဉ္ဇာတော	၁၉
သဉ္ဇောဇိဒ်	၁၁၀
သဉ္ဇသန္တော	၁၁၀
သဉ္ဇာနံ ဗောဓာယ	၂၉၈
သဉ္ဇာနာတိ	၂၂၅
သဉ္ဇာနာတိ ဝိဇာနာတိ	၂၂၅
သဉ္ဇာမိ	၂၂၅
သဉ္ဇိတော	၂၂၅
သဉ္ဇိတံ	၂၂၅
သဉ္ဇိတာ	၂၂၅
သဉ္ဇိတာယ	၂၂၅
သဉ္ဇိတာသု	၂၂၅
သဉ္ဇိတာသုံ	၂၂၅
သဉ္ဇိတာသူ	၂၂၅
သဉ္ဇိတာသုယ	၂၂၅
သဉ္ဇိတာသုံ	၂၂၅
သဉ္ဇိတာသူ	၂၂၅
သဉ္ဇိတာသုယော

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[သ]	
သန္ဓိကတ္ထာ	၁၀၆
သန္ဓိကိရိယာယ	၁၃၇
သစေ ခေါ။ပ။ သဗ္ဗတ္ထေန	၃၀၉
သစေ တွံ ဧဝံ အနုဗုဒ္ဓေါ	၃၁၂
သဇောတိဘူတံ	၁၇၉
သဇ္ဇုယော	၁၃၇
သဇ္ဇာနာတိ	၂၄၃
သညဂ်ံ	၂၀
သဏ္ဌပေသုံ	၉၆
သဏ္ဌေန	၆
သတ္တ ရထဝိနီတာနိ	၆၃
သတ္တဝါဟော	ဂ၄
သတ္တာနံ အာဂတိံ ဂတိံ	၃၀၅
သတ္တိသူလူပမာ	၁၀
သတ္တိရိ ပသီဒတိ	၂ဂ၆
သတ္တုကပ္ပေန	၆၄
သတာနုသာရိဝိညာဏံ	၁၉၂
သတိ	၁၂၀
သတော သမ္ပဇာနော	၁၂၀
သန္တရဗာဟိရာ	၂၂၂
သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ	၁၄၇
သဒ္ဓါ	၃-၇၇
သဒ္ဓါနိဝိဋ္ဌော	၂ဂ၆
သဒ္ဓါရာ	၂၂၄
သဒေဝကံ	၁၀၅
သဒေဝမနုဿံ	၁၀၅
သန္တပ္ပေတွာ	၁ဂ၄
သန္တုဋ္ဌော	၄၇
သန္တုဋ္ဌိကထဉ္စ	၄၉
သန္တော	ဂ၀-၁ဂ၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[သ]	
သန္တာဂါရေ	၁၇၃
သန္ဒဿကော	၅၃
သန္ဒိဋ္ဌိကော	၂၀၉
သန္နာတာ	၁၁၁
သန္နိသမလသက်ဋ္ဌိရေ	၃၁၅
သန္နိပါတ	၁၃၃-၂၁၀
သန္နိသာဒေမိ	၁၉၃
သန္နေယျ	၂၂၂
သပ္ပဋိဘယံ	၁၅
သပရိဒဏ္ဍာ	၂၃၀
သပ္ပသိရိပမာ	၁၀
သဗ္ဗစေတသာ သမန္နာဟရိတ္တာ	၃၀၀
သဗ္ဗတောပဘံ	၃၁၀
သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ	၁၁၀
သဗ္ဗပါလိဖုလ္လာ	၁၅၂
သဗ္ဗဝိဒူ	၉၄
သဗ္ဗသဒ္ဓါရသမထာယ	၁ဂ
သဗ္ဗသဒ္ဓါရသမထော	ဂ၀
သဗလံ	၂၉၇
သဗ္ဗသေတေန ဝဋ္ဋဝါဘိရထေန	၉ဂ
သဗြဟ္မကံ	၁၀၅
သဗ္ဗာဘိဘူ	၉၄
သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ	၂၂၂
သဗ္ဗာဝန္တံ	၆
သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ	ဂ၀
သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အနုပလိတ္တော	၉၄
သဗ္ဗေသံ ဝေါ သာရိပုတ္တ	၁၅ဂ
သဗ္ဗံ ဇဟော	၉၄
သဘာဂတော	၂၃၀
သမဝါယော	၁၃၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[သ]	
သမဏကရဏီ ဝါစံ ဘာသိတာ	၁၁၁
သမဏနန္ဒီ	၁၁၁
သမဏရတော	၁၁၁
သမဏဂါရမော	၁၁၁
သမဏီဘူတော	၂၀၀
သမဏကသဋော	၂၂၅
သမဏဓမ္မော နာမ	၂၁၄
သမဏမလော သမဏဒေါသော	၂၂၅
သမဏမလာနံ	၂၂၅
သမဏသာမီစိပ္ပဋိပဒါ	၂၅၅
သမဏေန ဝါ	၂၀၆
သမဏော ၂၀၉-၂၂၄-၂၂၆	
သမတိက္ကမာယ	၁၄၅
သမထာယ	၁၀၃
သမထော	၂၉၉
သမန္တာ သပ္ပဒေသံ	၆၇
သမန္တာ စ ဂေါစရဂါမံ	၇၉
သမနုပဿိတုံ	၁၀၀
သမနုမောဒိ သု	၆၅
သမနုယုဉ္ဇန္တိ	၁၀
သမန္နေသနာ	၂၇၇
သမုဒ္ဓလိတံ	၁၇၉
သမုဇာနမုသာ ဘာသိတာ	၂၃၁
သမုလိဝေဠိတံ	၂၂၅
သမုဝါရေတွာ	၁၀၄
သမုရိကမ္ပေယျ	၁၇၃
သမုဟံသကော	၅၄
သမုဿုတံ	၂၂၅
သမပ္ပိတော	၂၀၀
သမုဟုလေဟိ	၁၄၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[သ]	
သမ္မာဓော ဃရာဝါသော	၁၀၉
သမ္မပ္ပညာယ ပဿတော	၂၀၇
သမ္မာ ပရိဟရေယျ	၄
သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ	၉၄
သမဝါယော	၁၃၃
သမ္ဘာဝိတော	၄၄
သမ္ဘောဂသံသဂ္ဂေါ	၅၁
သမနုပဿတိ	၁၇
သမလေဟိ စိန္တိတော	ဂ၃
သမလော	၃၁၅
သမာဒပကော	၅၃
သမာဒါယော ပက္ကမတိ	၁၁၇
သမာဓိ	၅၃
သမာပန္နော	၁၁၀
သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ	၂၉ဂ
သမာရကံ	၁၀၅
သမ္မုခါ	၂
သမုတ္တေဇကော	၅၄
သမုဒါစရန္တိ	၁၃၀
သမုပဗ္ဗူဠော	၂၀၂
သမုလ္လပနသံသဂ္ဂေါ	၅၁
သမူလံ ဘဝံ ဥဒ္ဗဟိ	၃၁၁
သမောဓာနံ	၁၂၁
သမ္မောဟဝိဟာရသ္မိံ	၁၉၄
သယံ အဘိညာယ	၉၄
သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ	၁၀၆-၂၃၃
သရဏံ ဂဝေသီ	၁ဂ၀
သလ္လဝတီ	၁၀၄
သဝနသံသဂ္ဂေါ	၅၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[သ]	
သွာက္ခာတော	၂၅
သွာကာရာ	၈၄
သွာတနာယ	၁၈၃
သဿတံ	၃၀၂
သဿမဏပြာဟ္မဏိ°	၁၀၅
သသ္မေဟံ	၁၈၈
သဿာမိကာ	၂၃၀
သဟဋ္ဌာ	၁၈၄
သဟမ္မိကံ	၁၇၉
သဟမွတိသ	၈၂
သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယ္ယံ	၂၃၃
သဟသာကာရော	၁၁၅
သဟသံ နေမိမက္ခွလာနံ	၁၅၆
သဟသံ လောကာနံ	၁၅၆
သဟာပလောကနာယ	၃၁၈
သဟာဝိ ဒုက္ခေန	၂၇၄
သဟာဝိ သုခေန	၂၇၄
သဟာဝိ သောမနဿေန	၂၇၄
သာခါပလာသံ	၁၃၄
သာစိယောဂေါ	၁၁၅
သာဏဓောဝိကံ နာမ	၁၇၃
သာဏ္ဍံ သဗ္ဗနံ	၁၀၇
သာဓာရဏဘောဂိ	၂၉၄
သာဓု မယံ အာဝုသော	၆၉
သာဓုသမ္မတာ	၁၃၆
သာဓုသမ္မတော ဗဟုဇနဿ	၁၇၂
သာဓု သာဓု သာရိပုတ္တ	၁၅၇
သာပဒေသံ	၁၁၂
သာမဂ္ဂိယာ	၂၉၂
သာမံ ဉာတံ	၂၀၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[သ]	
သာမညတ္ထော	၂၁၄
သာမံ ဒိဋ္ဌံ	၂၀၉
သာမံ ဝိဒိတံ	၂၀၉
သာရဇ္ဇတိ	၂၁၁
သာရဏီယာ	၂၉၂
သာရိပုတ္တောတိ စ ပန မံ	၆၄
သာရေန သာရကရဏီယံ	၁၃၄
သာရေယျ	၄
သာဝကာ သမ္ဗုဒ္ဓိံ	၁၀၂
သာဝတ္ထိယာ နိယျာတိ	၉၉
သာသင်္ကံ	၁၅
သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော	၁၀၉
သိခါဘေဒေါ	၁၁၄
သိပ္ပိသမ္ဘုကံ	၂၂၄
သိယာ စိတ္တာသ အညထတ္တံ	၃၁၆
သိယာ ဝတ မေ	၁၈
သိလောကော	၁၃၄
သိတာ ဝါရိဓာရာ ဥဒ္ဓိဒ္ဓိတ္တာ	၂၂၂
သိတီဘူတော	၉၄
သိလံ	၅၃
သိလသာမညဂတော ဝိဟရတိ	၂၉၈
သိသဝေဠံ ဒဒေယျ	၁၉၀
သိသဝေဒနာ ဟောန္တိ	၁၉၀
သိသာနုလောကိ	၆၁
သိသံ ဝေါ ဘိန္ဒိ	၃၁၇
သိဟသေယျာ	၂၁၇
သိဟသေယျံ	၂၁၆
သုကတဒုက္ကဋာနံ	၂၃၃
သုခန္တိ ဝိ ဇာနာတိ	၂၃၉
သုခသာရာဂိ	၁၈၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[သ]	
သုခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓော	၁၀၇
သုဒီ အဿ	၂၇၅
သုခံ ဝေဒေတိ	၂၂၆
သုစိဘူတေန	၁၁၀
သုဇာတာ	၄-၀၇
သုဏာန္တု ဓမ္မံ	၀၃
သုဏာတိ ဂဟပတိ ဝါ	၁၀၀
သုတဓရော	၁၅၄
သုတ္တံ	၁၂
သုတသန္နိစယော	၁၅၄
သုတံ	၁၆
သုဓမ္မာယဘိတော	၃၁၉
သုပတိတ္ထံ	၇၉
သုပဂ္ဂာသိတော	၁၆၉
သုပဿိဟိတံ မေ မာနသံ	၂၉၀
သုပရိမဋ္ဌိတာ	ဂ
သုပိနကူပမာ	၁၀
သုဘဒ္ဒေါ	၉၅
သုဘူမိယံ	၄
သုမဋ္ဌိတာ	ဂ
သုမေဓော	၃၆
သုလဒ္ဓလာဘာ	၅၄
သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ကာယံ ဝိဝရိ	၁၀၁
သုဝိညာပယာ	ဂ၄
သုသီရံ	၂၀၀
သုသုကာဠကဲသော	၇၆
သုသံဝိဟိတကမ္မန္တာ	၅
သေက္ခသ	၃၆
သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနံ	၁၉ဂ
သေဋ္ဌော သဇိတာ	၃၀၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[သ]	
သေတကဏ္ဍိကံ	၁၀၄
သေတကံ	၇၉
သ္မေဟပရေတာ	၂၂၂
သ္မေဟာနုဂတာ	၂၂၂
သ္မေဟော	၁၀၀
သေနာနိ	၇၉
သေနာနိဂမော	၇၉
သေနာသနံ	၁၁ဂ
သေနာသနံ သံသာမေတ္ဝာ	၅ဂ
သေယျထာပိ မဏ္ဍဿ	၃၁၉
သေလန္တံ	၁၃၁
သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတ- မုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော	ဂ၃
သေဝိတဗ္ဗေ	၂၇၄
သော အဘိက္ကန္တေန	၁၁ဂ
သော ဇဝံ	၁၂ဂ
သောကဓမ္မော	၇၅
သော စက္ခုနာ ရူပံ	၁၁၇
သောဏ္ဍိကာ ဓုတ္တော	၁၇၃
သောဏ္ဍိကာ ကိလဉ္ဇံ	၁၇၃
သောတသမ္ဖဿဇာ	၁၂၉
သောတာပတ္တိဖလ- သစ္ဆိကိရိယာယ	၃၀၁
သောတ္ထိယော	၂၂၄
သောတ္ထိယေန	ဂဂ
သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ	၁၀၆
သော နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ	၁၀၃
သောဝိ နုနဿ	၁၀၀
သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ	၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သော ပေစ္စ ဘဝိဿာမိ	၁၇
သော မမဿ ကိလမထော	၈၁
သော မေ တွံ ဘာဂိနေယျော ဟောသိ	၃၁၄
သောရတသောရတော	၅
သောရတာ	၅
သော လောကော သော အတ္တာ	၁၇
သော သန္တုဋ္ဌော	၁၁၅
သံကိစ္စော	၁၈၆
သံကိဏ္ဏပရိက္ခော	၂၁
သံကိလိဋ္ဌ	၂၇၉
သံကိလေသဓမ္မော	၇၅
သံခိတ္တေန တဏ္ဍာသခ်ယ-ဝိမုတ္တော	၁၉၈
သံဃိနော	၁၃၅
သံဃာဋ္ဌနိကံ	၂၉၈
သံဃေ ဝါ ဝိဟရန္တော	၂၈၄
သံဝိဇ္ဇန္တိ	၂၈၀
သံဝိဂ္ဂံ	၂၀၄
သံဝုတော	၂၁၅
သံသဋ္ဌာ	၂၄၀
[သ]	
သံသဋ္ဌော	၂
သံသယေန	၂၁၀
[ဟ]	
ဟတပ္ပဟတေ နိဝိဋ္ဌော	၂၂၉
ဟတ္ထဝိကာရေန	၁၄၄
ဟတ္ထိပဒေါပမော	၁၀၃
ဟဒယဂ်မာ	၁၁၂
ဟဒယဘေဒေါ	၁၁၄
ဟရိတန္တံ	၁၃၁
ဟလံ	၈၁
ဟလိဒ္ဒိံ	၇
ဟိတာနုကမ္ပိ	၃
ဟိမဝိပရာမောသော	၁၁၅
ဟိရီ	၂၁၃
ဟိရောတ္တပ္ပေန	၂၁၃
ဟီနေ ကာယေ ပတိဋ္ဌိတာ	၃၁၂
ဟုတံ	၂၃၂
ဟုပေယျ ပါဝုသော	၉၄
ဟေ ဇေ ကာဋ္ဌီ	၅

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ

ဒုတိယဘာဂေ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ····သီဟဋ္ဌပေါတ္ထကံ၊ သျာ····သျာမပေါတ္ထကံ၊ ကံ····ကမ္ဗောဇပေါတ္ထကံ၊ ဣ····ဣဂ်လိသပေါတ္ထကံ၊ က····ကေသုစိ မရမ္မ-ပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ····ကေသုစိ သီဟဋ္ဌပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော။

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[အ]	
အကာသိ = ကရောတိ (သျာ၊ က)	၁၂၃
အဂ္ဂဖလဝိမုတ္တိ = မဂ္ဂဖလဝိမုတ္တိ (သီ၊ သျာ)	၁၈၃
အဂ်ပါဒ = အဋ္ဌနိပါဒ (သီ)	၁၁၆
အဂ်သက်နွှိ အာရမ္မဏသက်နွှိ = အဂ်သက်နွှံ အာရမ္မဏသက်နွှံ (သီ၊ သျာ)	၁၅၈
အဂ်ုလမတ္တံ = အဂ်ုလိမတ္တံ (က)	၇
အဇဇ္ဇိတနွှိ = အဇဒ္ဓုကနွှိ (သီ)	၁၉၁
အညတရဗြဟ္မသုတ္တေန = ဗကဗြဟ္မသုတ္တေန (သီ၊ သျာ၊ က) ဗဟုဗြဟ္မကသုတ္တေန (ဋီကာ) သံ ၁-၁၄၆-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။	၃၂၀
အညာယ = ပညာယ (သီ)	၃၀၆
အညာသိကောဏ္ဍညံ = အညာကောဏ္ဍညံ (သီ၊ သျာ) အညာတကောဏ္ဍညံ (က)	၉၂
အသညံ = အသညေ (က)	၂၃၃
အဋ္ဌိသဃ်ာတဇဋိတာ = အဋ္ဌိသံဃာတဃဋိတာ (သီ)	၂၁၆
အဓုဂ်ုလမတ္တံ = အဋ္ဌဂ်ုလမတ္တံ (သျာ)၊ အဓုဂ်ုလိမတ္တံ (က)	၇
အဏ္ဍကာတိ = ကဏ္ဍကာတိ (က)၊ အဘိ ဋ္ဌ ၁-၄၂၅-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။	၂၃၁
အတပ္ပယာ"တိ = အတပ္ပိယာ"တိ (သီ၊ သျာ)	၄၅
အတ္ထတ္ထံ = သုတ္ထတ္ထံ (သျာ)	၁၃

နာနာပါဌာ ဝိဋ္ဌက်ာ

[အ]

အတ္တဒ္ဓါဒဿမာ = အတ္တဒ္ဓါဒဿမီ (သီ) ၂၉၆
အတိဒပ္ပိတော = အတိဒဇ္ဇိတော (က) ၂၀၀
အတ္ထံ ပဝေဒေန္တော = အတ္ထံ ပရိဝါရေန္တော (သီ)၊
အတ္ထပဒံ ဝေဒေန္တော (သျာ) ၁၃၇
အထသ = အဝသံ (သီ) ၁၆၁
အထာစရိယ = သာ အာစရိယ (သျာ၊က) ၂၅၇
အဒိဿမာနေန = ဒိဿမာနေန (သီ၊သျာ) ၁၄၆
အဒ္ဒါလရဋ္ဌံ = အဒိလရဋ္ဌံ (သျာ)၊ အန္ဓိလရဋ္ဌံ (က) ၂၀၀
အဓိဂတပတိဋ္ဌာ အယ”န္တိ = အာဂတပဋိဝေဓာ အယန္တိ (သီ၊သျာ) ၂၅၉
အဓိမုစ္ဆတိတိ = ဝိမုစ္ဆတိတိ (သီ၊သျာ) ၁၂၉
အနန္တဇိနောတိ = အနန္တဇိနောဝိ (က) ၉၄
အနနုဘူတံ = အနုဘူတံ (သီ) ၃၀၉
အနာဂတေ ဝါသနတ္ထာယ = အနာဂတတ္ထာယ ဝါသနာ (သီ၊သျာ၊က)၊
ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၆၀-ဝိဋ္ဌေ။ ၈၆
အနာဂါမိနောဝိ ဟောန္တိ = သကဒါဂါမိနောဝိ ဟောန္တိ (သီ) ၉
အနုပဗန္ဓာ = အပဗန္ဓါ (သီ) ၁၅၅
အနုပဗန္ဓေဟိတိ = အပဗန္ဓေဟိတိ (သီ) ၁၅၅
အန္တရာ = အန္တရံ (က) ၁၁၉
အန္ဓီဘူတော = အန္ဓဘူတော (သီ၊သျာ) ၃၀၂
အပဇ္ဇဟိတ္ထာ = ပဇ္ဇဟေတ္ထာ (သျာ)၊ ပဇ္ဇဟိတ္ထာ (က) ၂၀၂
အပဗန္ဓာ = ပဗန္ဓါ (သီ) ၁၅၅
အပရဂေါယာနကာ = အမရဂေါယာနကာ (သျာ) ၃၂၀
အပရာဇိတပလ္လင်္ကော = အပရာဇိတပလ္လင်္ကေန (သီ၊သျာ) ၁၉၂
အပရိပုဏ္ဏတော = အပရိပုဏ္ဏိတာ (သျာ၊က) ၁၆၅
အပဟတ္ထာတိ = အပဂတ္ထာတိ (သီ)၊ အာဟတတ္ထာတိ (သျာ၊က) ၂၂၅
အဗလဗလော = အဗလအဗလော (သီ) ၅၄
အဗျာဗဇ္ဈေနာတိ = အဗျာပဇ္ဈေနာတိ (သီ၊သျာ) ၆
အဗျာဝဋာ = အဝါဝဋာ (က) ၆၇
အဘိပ္ပကိရိတ္ထာ = အဘိကိရိတ္ထာ (သျာ) ၉၉
အမ္ဘပက္ကမဒ္ဒဖာဏိတာဒိ = အပက္ကမဒ္ဒဖာဏိတာဒိ (သီ) ၁၃၁

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[အ]	
"အမှာကံ ပုတ္တော ဇာတော = အမှေ သမ္ပတ္ထာ (သီ)၊	
အမှာကံ ပုတ္တာ (က)	၆၈
အယာဒီဟိ = ဇရာဒီဟိ (သျာ၊ က)	၇၅
အရဇပါနီယံ = အာဝရကေ စ ပါနိယံ (သျာ)၊	
အာဓာရကေ စ ပါနိယံ စ (သီ)	၂၁၂
အရိယဘူမိပ္ပတ္တိယာ = အရိယမဂ္ဂပတ္တိယာ (သျာ)၊	
အရိယဘူမိခေမပတ္တိယာ (က)	၂၂၀
အလက်ရိတ္ထာ = နဲ အလံ ကရိတ္ထာ (သျာ)၊ အနလက်ရိတ္ထာ (က)	၇၈
အဝလဉ္ဇံ = ဝလဉ္ဇနံ (သျာ၊ က)	၂၇၅
အဝိစာရေတ္ထာ = အဝိစာရိတ္ထာ (က)	၃၁၂
အဝိဇ္ဇာယ သမ္မတ္တာ = အဝိဇ္ဇာသမ္မတ္တာ (သီ)	
အဝိဇ္ဇာသမန္နာဂတာ (သျာ)	၃၉
အဝေက္ခသု = အပေက္ခသု (သျာ)	၈၃
အဝေရော = အရောဂေါ (က)	၁၄၂
အသမဝေက္ခိတ္ထာတိ = အသမပေက္ခိတ္ထာတိ (သီ၊ သျာ)	၁၆၇
အသမ္ဗဒ္ဓေန = အသံသပ္ပန္တေန (သီ)၊ အသမ္ပဿန္တေန (သျာ)	၂၅၉
အသံဝုတသက်ာရဌာနံ = အသံဝုတံ သက်ာရဓာနံ (သီ)	၁၀၉
အဟမေတ္ထာတိ = အယမေတ္ထာတိ (သျာ၊ က)	၇၇
အဟာရေတ္ထာ = အသာဌေတ္ထာ (သီ)၊ အသာရေတ္ထာ (သျာ၊ က)	၁၆၄
အဟိမဂ်ုသ = အဟိနကုလ (သီ၊ သျာ)	၃၄
အဟံ ပန အသ္မိ = အဟံ ပန တသ္မိံ ကာလေ (က)	၃၂
အဟုဉ္ဉတညတရဿ = အဟုနံယေဝ အညတရဿ (သီ၊ သျာ)	၃၀
[အာ]	
အာဂတေ မုခံ = အာဂတေ ကသ္မာ မုခံ (သျာ၊ က)	၁၉၄
အာဂတော = အတ္တနော (က)	၄၀
အာမောဒိတပမောဒိတော = အာမောဒိတသမ္မောဒိတော (က)	၈၀
အာယပါပုဏနံ ဝိယ = အာယဂ္ဂဟဏံ ဝိယ (က)	၂၄၉
အာလပနမေတံ = အာလပနမတ္တံ (က)	၂၃၁
အာဝါဟေတ္ထာ = အဝှေတ္ထာ (သီ)	၁၇၉

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[အာ]	
အာဝိကတောဝ = အာဂတောဝ (သျာ၊က)	၁၃၉
အာဟရိတွာ = ဩသာရေတွာ (သီ၊သျာ)	၂၃၆
အာဟရိတွာ = အာရဘိတွာ (သျာ၊က)	၂၃၆
အာဋ္ဌိန္ဒကဝါသိမဟာဖုဿဒေဝတ္ထေရဿ = ····မဟာဖုဿတ္ထေရဿ (သီ)၊ ····မဟာပုဿတ္ထေရဿ (သျာ)	၂၆၇
[ဣ]	
ဣတရသကဋ္ဌာနိ = သဗ္ဗသကဋ္ဌာနိ (သီ)	၃၀၆
ဣဓ သမောသရဏဂါမော = ဣဓ သမောသရဏဂါမောတိ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝသနဂါမော (က)	၂၂၇
[ဥ]	
ဥဂ္ဂဟိတမတ္တောဝ = ဥဂ္ဂဟိတမတ္တောဝ ဌပိတော (သျာ၊က)	၇၈
ဥစ္ဆိန္ဒိတွာ = ဥပစ္ဆိန္ဒိတွာ (က)	၁၂၁
ဥဇ္ဇင်္ဂလေ = ဥဇ္ဇင်္ဂလံ (သီ၊သျာ)	၁၅၂
ဥတ္တမသိရံ = ဥတ္တမသိရဝရဥ (က)၊ ဥတ္တရစီဝရံ (သျာ)	၁၈၁
ဥပနိဿယေ အသတိ ကာတုံ = အသတိ ဥပနိဿယော ပတိကာတုံ (သျာ၊က)	၂၀၆
ဥပနေန္တော = ဃဋ္ဌေန္တော (သီ၊သျာ)	၉
ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ = ပရိက္ခိတဗ္ဗံ (သီ)၊ပဋိဝေက္ခိတဗ္ဗံ (က)	၁၁၁
ဥပသန္တူပသန္တော ဝိယ သောတာပန္နော = ဥပသန္တူပသန္တော သောတာပန္နော (သီ)	၂၈၂
ဥပါဒိန္နကသန္တတိပဝတ္တိဋ္ဌာနေ = ဥပါဒိန္နကသန္တာန-နိဗ္ဗတ္တိဋ္ဌာနေ (က)	၂၂၂
ဥပ္ပဇ္ဇိယေဝ = ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝ (သျာ၊က)	၁၈၈
ဥပ္ပန္နော အဋ္ဌော = အဋ္ဌေ ဥပ္ပန္နေ (သျာ၊က)	၁၅၃
ဥပ္ပိလာဝိတတ္တန္တိ ဥပ္ပိလာပနပီတိ = ဥဗ္ဗိလာဝိတတ္တန္တိ ဥဗ္ဗိလာပနပီတိ (သီ၊သျာ)	၂၄
ဥဗ္ဗာဟေယျ = ဥဗ္ဗာမေယျ (သီ)၊ ဥဗ္ဗာတေယျ (သျာ)	၁၈၀
ဥမင်္ဂသဒိသံ = ဥမ္မဂ္ဂသဒိသံ (သီ)	၁၁၉

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဧ]	
ကေဒိဝသေ = ကေဒိဝသံ (သီ)	၇၁
ကေဒိဝသံ = ကေဒိဝသေ (သျာ၊ က)	၅၂
ကောအာစာရဝတီ = သိဝါဝတိကာ (သီ)၊ သိလာဝတကာ (သျာ)	၁၇၀
ကောပိ ဂေါဏော အရောဂေါ နာမ = ကေမ္ပိ ဂေါလောမံ အရောဂံ နာမ (သီ)၊ ကေမ္ပိ ဂေါဏံ အာရောဂျံ (က)	၁၆၈
တေဒတ္ထမိဒံ = တသ္မာတိဟ တွံ (သီ၊ သျာ၊ က)	၁၀၇
တေံ = ဝေန္တိ (သျာ)၊ တေန္တိ (က)	၁၈၁
ဝေ = ဝေရူပံ (က)	၈၇
ဝေမာဒိအလက်ာရောပိဿ = ဝေမာဒီသု···· (သျာ၊ က)	၉၉
ဝေရူပိ = ဝေရူပံ (သျာ၊ က)	၁၅၅
ဝေံ = ဝေဥ္ဇ ဝေဥ္ဇ (သီ)	၁၃
ဝေန္တိ = တေန္တိ (သျာ၊ က)	၁၂၉
[ဩ]	
ဩနိတ္တပတ္တပါဏိ"န္တိပိ = ဩဟိတပတ္တပါဏိန္တိပိ (သီ)	၁၈၄
ဩလုဗ္ဘ = ဩလုမ္ဘ (က)	၂၆၁
ဩလောကေန္တော = ဥလ္လောကေန္တော (သျာ၊ က)	၂၀၁
ဩဝဋ္ဌိကမ္ပိ = ဩဝဋ္ဌိကာယမ္ပိ (က)	၂၂၂
ဩသာပေန္တော = ဩသာပေတွာ (သီ)	၁၅၅
[က]	
ကကစောကန္တနံ = ကကစောက္ကန္တံ (က)	၁၃၀
ကဋ္ဌကဌလံ = ကဋ္ဌကထလံ (သျာ၊ က)	၈
ကတိပယဋ္ဌာနေ = တတိယေ ဌာနေ (သီ)	၃၀၀
ကတိပါဟညေဝ = ကတိပါဟဿေဝ (သီ၊ သျာ)	၇၇
ကတွာ ပဿေနေဝ ပရိဟရန္တော ဂစ္ဆတိ = ကတွာ ကတိပယေ ပဿေနေဝ ပရိဟရန္တော ကတိပယေ ဂစ္ဆတိ (က)	၂၃၂
ကထာသမုဒါစာရောပိ = ကထာသမုဒါဟာရောပိ (က)	၅၄
ကန္ဒလမကုလသဒိသာ = ကဒလိမကုလသဒိသာ (သျာ၊ က)	၁၇၉
ကရတော = အကူဌော (သီ)၊ ဖရုသော (သျာ၊ က)၊ ဌိကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ။	၂၄၄

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[က]	
ကသာဝပစန ဥဒကာနယနကုစ္ဆကရဏနိယျာသဗန္ဓနာဒိ = ကသာဝသိဥ္ဇနဥဒကဒါနကောစ္ဆကရဏနိဿေဏိဗန္ဓနာဒိ (သီ)	၃၀၀
ကပိလဝတ္ထာဟာရော၊ သာ = ကပိလဝတ္ထာကာရော (သီ)	၄၁
ကဗရာ တ္တေိကာ နိလာ"တိ = ကာဋ္ဌာ တ္တေိကာ ပါဋ္ဌဋ္ဌာတိ (သီ)	၁၆၀
ကမ္မကာရာနံ = ကမ္မကရာနံ (သီ)	၂၉
ကာကကုလလာဒိဘတ္တမေဝ = ကာကကုလလာဒီနံ ဘတ္တမေဝ (သီ)	၃၈
ကာမေသု မိစ္ဆာ = မိစ္ဆာ (သီ၊ က)	၂၁၄
ကာမော = ဂန္တုကာမတာ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၁၉၀-ပိဋ္ဌေ)	၂၁၈
"ကာယ နေတ္ထာ"တိပိ = ကာယ နေ္ဓတ္ထာတိပိ (သီ)	၇၄
ကာဋ္ဌကာရာမသုတ္တန္တေ = ကာလာမသုတ္တန္တေ (သျာ)	၁၉၅
ကာဋ္ဌတိမ္ဗရုရုက္ခမူလေ = ကာလမ္ဗရိရုက္ခမူလေ (က)၊ ကာဋ္ဌဒုမ္ဗရိရုက္ခမူလေ (သျာ)	၁၉၅
ကာဋ္ဌသီဟော = ကေသရသီဟော (သျာ)	၁၃၈
ကိံ ကုသလဂဝေသီတိ = ကိံ ကုသလံ ဂဝေသီတိ (သျာ၊ က)	၇၆
ကိဋ္ဌေဟိ = ကိဋ္ဌာဟိ (သီ)	၂၅၃
ကိဏ္ဍာတိ ကဏ္ဍာ = ကဏ္ဍာတိ ကဏ္ဍာ (က)	၃၁၄
ကိမိလတ္ထေရော = ကိမ္ဗိလတ္ထေရော (သီ)	၁၄၂
ကိလေသဂဏ္ဌရဟိတာ = ကိလေသဂဏ္ဌိရဟိတာ (သီ)	၁၃၇
ကိလေသလေပနေန = ကိလေသခေပနေန (သျာ)	၉၄
ကိသာဗလဲကေတိ = ကိသဗလကေတိ (သီ)၊ ကိသဗလိကေတိ (သျာ)	၁၆၈
ကုဋ္ဌုမ္ဗိယဓီတာ = ကုဋ္ဌုမ္ဗဿ ဓီတာ (က)	၈၇
ကုဒါလံ = ကုဒ္ဒါလံ (သီ၊ သျာ)	၃၇
ကောဋ္ဌစ္ဆာယာယ = ကုဋ္ဌစ္ဆာယာယ (သီ)	၅၃
[ခ]	
ခိပန္တော = နိက္ခိပေန္တော (သျာ၊ က)	၁၅၅
ခီရပကော = ခီရူပဂေါ (က)	၁၆၂
ခီရဓာရာမဏ္ဍံ = ခီရဓာရာမဏ္ဍလံ (သီ၊ သျာ)	၁၅၀

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဂ]	
ဂဇင်လံ = ကဇင်လံ (သီ၊ သျာ)	၁၀၄
ဂစ္ဆာမီတိ = အာဂစ္ဆာမီတိ (သီ၊ သျာ)	၂၈၆
ဂဏတော = ဘဂဝတာ (က)	၁၂
ဂဏနံ = ဂဟဏံ (သီ)၊ သင်ဟံ (သျာ)	၁၂၂
ဂဏ္ဍာတီ"တိ = ဒုဟီတိ (သီ)၊ ဒုဟတီတိ (သျာ)	၁၆၀
ဂဏ္ဍိဿတိ = ဂဏ္ဍိဿတီတိ (က)	၃၀၁
ဂဏ္ဍဖာလနံ = ဘဏ္ဍပါလနံ (သီ)	၂၁၆
ဂဗ္ဘသဏ္ဌိတမ္ပိ = ဂဗ္ဘပတိဋ္ဌိတမ္ပိ (က)	၂၇
ဂမနာဘိဟာရတော = ဂမနာဘိနီဟာရတော (သီ၊ သျာ၊ က)	၇၃
ဂမိဿသိ = နိဂမိဿသိ (က)	၂၇၅
ဂရုဂရော = ဂရုဂရု (သီ)	၃၁၂
ဂဟဏံ = အဓိဝစနံ (သျာ)	၁၂၆
ဂါမကေ = ဂါမေ (သျာ၊ က)	၅၉
ဂါမံ ဝါ = နာမံ ဝါ (သျာ၊ က)	၂၃၀
[စ]	
စက္ကဝတ္တီ = စက္ကဝတ္တိ (သျာ၊ က)	၉၂
စက္ကဝါဋ္ဌပ္ပမာဏာယ = စက္ကဝါဋ္ဌပရိမာဏာယ (သီ)	၁၂၇
စတ္တာရိ စ ဈာနာနိ = စတဿော စ ရူပါဝစရသမာပတ္တိယော (သျာ၊ က)	၁၃၅
စတုမဂ္ဂသမ္ဖောဓာယ = စတုသစ္စသမ္ဖောဓာယ (က)	၇၈
စန္ဒိမသူရိယာလောကပ္ပမာဏောတိ = စန္ဒသုရိယာလောကပ္ပ မာဏောတိ (သီ)	၆၅
စာတကသကုဏာ = ဝါတကသကုဏာ (သီ၊ သျာ)	၁၉၆
စာတိ = ဝါတိ (သျာ၊ က)	၁၇၃
စာတုဒ္ဒိသဿ = စာတုဒ္ဒိသကဿ (က)၊ စာတုဒ္ဒိသိကဿ (သျာ)	၁၁၉
စာတုမသုတ္တံ = ဝတ္ထုပမသုတ္တံ (သျာ)၊ တုဝဋ်ံ (က)	၁၄၈
စိတ္တရုစိတံ = စိတ္တရုစိကံ (သီ)	၂၅၇
စီဝရကုဋ္ဌိဒဏ္ဍကသဇ္ဇနကာလေ = စီဝရကုဋ္ဌိဒဏ္ဍ- ကစ္ဆေဒနကာလေ (သျာ)	၁၁၆

နာနာပါဌာ ဗိဋ္ဌက်ာ

[ဝ]

စိဝရေ = စိဝရေ တာဝ (သျာ၊က) ၄၇
စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ = စုဏ္ဏစုဏ္ဏံ (က) ၁၃၂
စေတိယပဗ္ဗတဝိဟာရံ = ဝါတကသိတပဗ္ဗတဝိဟာရံ (သီ) ၁၉၅
စောဒိတော = ပေသိတော (သျာ) ၂၇
စောဒနာလယတ္ထေရော = ဂေါဏရဝိယတ္ထေရော (သီ) ၁၀၇

[ဆ]

ဆာဝါ = ဆဝါ (သီ)၊ စာပါ (ခု ၂-၄၁၂-ထေရိဂါထာယံ) ၉၅
ဆာဝံ = ဆဝံ (သီ)၊ နာဝံ (သျာ) ၉၄
ဆိဇ္ဇိတ္ထာ = ဆိန္နိတ္ထာ (သီ) ၃၁၇

[ဇ]

ဇာတကံ = ဇာတကကထံ (သျာ၊က) ၂၀၅
ဇာတဋ္ဌာန သာကိယဇနပဒေါ = ဇာတဋ္ဌာနံ သာကိယဇနပဒေ (သီ) ၄၁
ဇာတရူပေနေဝ = နဂ္ဂရူပေနေဝ (သျာ) ၁၃၆
ဇာတိဇရာဘိဘူတံ = ဇာတိဇရာဘိဘူတံ စ (သျာ၊က) ၈၃
ဇာနိံသု = ဇာနိံသု နု ဇာနိံသု (သီ၊သျာ) ၁၃၇
ဇာလေန္တေန = ဇာလာပေန္တေန (သီ၊သျာ) ၂၁၉
ဇိဏ္ဏမနံ = နိဒ္ဓနံ (သီ) ၁၇၀
ဇိရတု = ဇိယတု (က) ၃၁၃
ဇိဝိကံ = ဇိဝိတံ (သျာ၊က) ၁၃၉
ဇဟိတ္ထာ = ဟရိတ္ထာ (သီ၊သျာ) ၁၄၄
ဇမ္မုဓဇံ = ဇမ္မုသာခံ (သီ)၊ ဤမသ္မိံယေဝ ဌာနေ၊ နု အညေသု။ ၁၇၀

[ဧ]

ဉာဏာယ ဒဿနာယ = ဉာဏဒဿနာယ (မ-ဋ္ဌ ၁-၃၂၀-ဗိဇ္ဇေ) ၁၀၀
ဉာတညတရဿာတိ = အညာတညတရဿာတိ (သီ)၊
အညတရဿာတိ (ဤ၊ မ-ဋ္ဌ ၂-၃၀-ဗိဇ္ဇေ) ၂၀၅

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဌ]	
ဌ်ပေတွာ ပက္ကာမိတုံ အာရဘိ = ဌပေတွာ ပက္ကာမိ (သီ၊ သျာ)	၁၈၇
ဌာနုပ္ပတ္တိယာ = ဌာနုပ္ပတ္တိကာယ (သျာ၊ က)၊ ဝိ-ဌ ၃-၂၄၅-ပိဋ္ဌေ။	၉၁
ဌာနေ = ဝါဒေ (သျာ)၊ ဝါရေ (က)	၁၇၈
ဌိတာ ပဂုဏာ = ဓတာ ပဂုဏာ (သီ)၊ ဌိတာ ဓတာ ပဂုဏာ (သျာ)	၁၅၄
ဌိတိပရိတ္တတာယ စ သရသပရိတ္တတာယ စ = ဌိတိပရိတ္တတာ စ သရသပရိတ္တတာ စ (က)	၁၂၈
[တ]	
တဒတ္ထာယ ဝိဝဋ္ဌံ = နိဗ္ဗာနပတ္တိအတ္ထာယ (သီ)	၁၆၉
တဿ = တသ္မာဿ (?)	၁၅၇
တဿ အာဂမနဝိပဿနာဝိညာဏံ ကမ္မကာရကစိတ္တံ = တဒဿ အာဂမနီယဝိပဿနာဝိညာဏကမ္မကာရကစိတ္တံ (သီ)၊ တဒဿ အာဂမနီယဝိပဿနာဝိညာဏံ ကမ္မကာရကစိတ္တံ (သျာ)	၂၃၉
တန္တာဝုတာနံ ဝတ္ထာနံ = တန္တာဝုတာနိ ဝတ္ထာနိ (သျာ၊ က)	၁၃၆
တသ္မာဿ = တဿ (သီ)၊ တသ္မာ တဿ (သျာ)၊ တသ္မာ သာ (က)	၁၅၇
တာယံ = တျာယံ (သီ၊ သျာ၊ က)	၃၀၉
တာဝ = သာမည် တာဝ (က)	၂၁၄
တမ္မယတာပရိယာဒါနန္တိ = တမ္မယပရိယာဒါနန္တိ (သီ)၊ တမ္မယံ ပရိယာဒါနန္တိ (သျာ)	၂၀
တိတ္တကရသအလာဗု = တိတ္တကော အလာဗု (သီ၊ သျာ)	၂၇၅
တိတ္တကာလာဗူတိ = တိတ္တကာလာပူတိ (သီ)	၂၇၅
တိယောဇနသတိကံ = ယောဇနသတိကံ (သီ၊ သျာ၊ က)	၁၉၆
တိသခ်ပံ = တိသန္ဓိ စတုသခ်ပံ (သျာ၊ က)	၂၁၁
တုမှေသု ကာရံ = သက္ကာရံ (သျာ၊ က)	၁၈၃
တေ တံ = တေ မံ (က)	၇၇
တေန ပဋိဝေဓဓမ္မေန = တေန အဘိညာတေန ပဋိဝေဓဓမ္မေန (သီ၊ သျာ)	၂၈၆
တေဘူမိကသမ္မသနစာရဝေဒနာဝ = တေဘူမက-သမ္မသနဝါရေ ဝေဒနာဝ (သီ)	၂၄၂
တေလပါတိယံ = တေလစာဋိယံ (သီ)	၁၆၇
တံ ကာရဏံ အဂရု အဿ = တံ ကာရဏံ (က)	၁၇၉

နာနာပါဌာ ဗိဋ္ဌင်္ဂါ

[တ]

တံဒိဝသေ ဇာတကော = တံဒိဝသံ ဇာတကော (သီ)၊
တံဒိဝသဇာတကော (သျာ) ၁၆၈
တံ ဓမ္မံ = ဓမ္မံ (သျာ၊က) ၇၈

[ထ]

ထမ္ဘေတွာ = ဝိက္ခမ္ဘေတွာ (က) ၂၇၅
ထိရကထောတိ = ဒ္ဝိတကထောတိ (သီ၊သျာ၊က) ၁၁၁
ထူဏံ = ထူနံ (သျာ) ၁၀၄
ထေရသာဝိ = မာရသာဝိ (သျာ) ၃၁၈

[ဒ]

ဒဏ္ဍဝါကရာဟိတိ = ဒဏ္ဍဝါဂရာဟိတိ (သျာ၊က) ၆၇
ဒန္ဓော မဟာဇဋ္ဌော = အန္ဓော မဟာဇနော (သျာ၊က) ၁၆၇
ဒန္ဓံ = မန္ဒံ (သီ) ၁၅၅
ဒမိဋ္ဌကိရာတသဝရာဒိမိလက္ခူနံ = ····ယဝနာဒိမိလက္ခာနံ (သီ) ၁၀၇
ဒဿာမီတိ = နေဿာမီတိ (သျာ) ၂၃၀
ဒဠ္ဠံ = ဂါဠ္ဠံ (သျာ၊က) ၂၆၈
ဒါပေသိ = အဒါသိ (သျာ၊က) ၁၉၅
ဒိဋ္ဌိဝသူကာနိ = ဒိဋ္ဌိဝသူကာယိတာနိ (သီ) ၁၈၂
ဒိန္နသ = ဒါနသ (က) ၂၃၂
ဒိဝါဒိဝသ = ဒိဝါဒိဝသံ (သျာ၊က) ၁၈၆
"ဒုက္ကဋ"နိ = ကတံ ဒုက္ကတန္တိ (သီ၊သျာ)၊ သုကတံ ဒုက္ကဋန္တိ (က) ၁၃၆
ဒုပ္ပညော = န ဒုပ္ပညော (သီ၊သျာ) ၂၃၉
ဒုဗ္ဘစာ = ဒုဗ္ဘတာ (သီ) ၂
ဒုဗ္ဘိနိဝိဋ္ဌံ = ဒုဗ္ဘိနိဝိဏ္ဏံ (သျာ၊က) ၁၆၈
ဒူရစာရီ = ဒူရာစာရီ (သီ) ၁၁၀
ဒေတိ = ဒေတု (သီ) ၂၉၄
ဒေဝတ္ထေရော ≒ ရေဝတ္ထေရော (က) ၂၉၃

[ဓ]

ဓမ္မစက္ကပဋ္ဌိလာဘာယ = ဓမ္မစက္ခုပဋ္ဌိလာဘာယ (သျာ၊က) ၉၄
ဓမ္မဒိန္နာ = ဓမ္မဒိန္နာဝိ (က) ၂၅၅

နာ့နာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဓ]	
ဓမ္မဝဿေန = ဓမ္မဿဝနေန (သျာ၊ က)	၅၇
ဓာတာတိ = ဓတာတိ (သီ၊ သျာ)	၁၅၄
ဓီတုဌာနေ = ဓီတိဌာနေ (သီ)	၄၃
ဓုဝသေဝန် = ဓုဝါသေဝန် (သီ)၊ ဓုရသေဝန် (သျာ)	၁၅၆
ဓူပိကဝါသိတံ = ဓူပဂန္ဓဝါသိတံ (သျာ၊ က)	၉၉
ဓေနုပကေ = ဓေနုပဂေ (သျာ၊ က)	၁၆၈
[နဲ]	
နဲ အညာသိ = နဲ ပစ္စညာသိ (က)	၄၆
နဂရဌာနဿ = နဂရဿ (သျာ၊ က)	၁၆၇
နဲ ဗုတရော ပက္ကာမီတိ = တဒါ ဗုတရော ပက္ကာမီတိ (သီ)	၃၀၀
နတ္ထယျေ = နဲ အယျေ (သီ)	၂၅၇
နာတိကေ = နာဒိကေ (သီ၊ သျာ)၊ ဋီကာ ပန ဩလောကေတဗ္ဗာ။	၁၃၈
နတ္ထိတိ = နတ္ထိ၊ တံ (က)	၃၀၂
နဒီကုဋ္ဌန္တိပိ = နဒီကုဋ္ဌန္တိပိ (သျာ)	၁၁၉
နဒီသောတံ = နဒီသောတော (သျာ၊ က)	၁၅၅
နန္ဒတ္ထေရေ = နန္ဒကတ္ထေရေ (သီ၊ သျာ)	၄၃
နာနံ နတ္ထိတိ = နာနတ္ထံ အဟောသိ (က)	၂၇၆
နဲ ပဿန္တိ = နဲ တုလယန္တိ (သီ)	၁၃
နဝပဗ္ဗဇိတေ = ဝုဒုပဗ္ဗဇိတေ (သီ၊ သျာ)	၃၁၆
နဲ ဟိ = နာပိ (သျာ၊ က)	၂၆၈
နိစ္စလိတံ = နိစ္စလိကံ (သီ)	၁၅၄
နိဒ္ဒါပဥ်ံ နာမ = နဂ္ဂိပဥ်ံ နာမ (က)	၁၈၅
နိဓာတဗ္ဗ = နိဓေတဗ္ဗ (သီ၊ သျာ၊ က)	၁၁၂
နိဗ္ဗတ္တတ္တာ = နိဗ္ဗတ္တော (သီ၊ သျာ၊ က)	၉၁
နိဗ္ဗာနမေဝ = နိဗ္ဗာနဝေဝစနမေဝ (သျာ၊ က)	၈၀
နိရာဟာရာ = အပ္ပစ္စယာ (သီ)	၁၃၁
နိဝတ္တိတ္ဝာ = နိဝတ္တိ ံသု (သီ)	၃၀၆
နိသိန္ဒမတ္တဿေဝ = နိသိန္ဒမတ္တေယေဝ (က)	၉၀

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[နဲ]	
နောဝ စ သံသာဒေန္တီတိ နဲ ဩသာဒေန္တီ = နောဝ စ သံသာရေန္တီတိ နဲ ဩသာရေန္တီ (က)	၁၅၆
နံ တွံ မာရောတိ = နနု တွံ မာရောတိ (သီ)	၂၈၇
[ပ]	
ပက္ကန္တေသု = အပက္ကန္တေသု (သီ)	၉၆
ပက္ကမန္တောဝ စ = ပက္ကမန္တောပိ (သီ)	၅၈
ပက္ခိတ္တသီဟဝသာ ဝိယ စ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ = ပက္ခိတ္တသီဟဝသာ ဝိယ စ တိဋ္ဌတိ (သီ၊ သျာ)	၁၅၄
ပက္ခေပံ = ဥပက္ခေပံ (က)	၁၂၁
ပဂဗ္ဗာတိ ဝါစာပါဂဗ္ဗိယေန = ပဂဗ္ဘာတိ ဝါစာပါဂဗ္ဘိယေန (သီ၊ သျာ)	၁၈၃
ပစ္စယတဏ္ဍံ = သပ္ပစ္စယတဏ္ဍံ (သျာ၊ က)	၁၅၈
ပစ္စယပရမ္ပရံ ဒဿေတုံ = နိဒါနပရမ္ပရံ ဒဿေန္တောဝ (က)	၂၀၈
ပဋိဇဂ္ဂမာနာ = ပဋိဇဂ္ဂိယမာနံ (က)	၂၃၀
ပဉ္ဇသတာ = ပညာသ (က)	၂၈၈
ပဉ္ဇာတပတပ္ပနာဒိံ = ပဉ္ဇာတပကရဏာဒိ (သျာ၊ က)	၁၈၆
ပညာယ အဓိဝစနန္တိ = ပညာယေတန္တိ (သီ၊ သျာ၊ က)	၃၇
ပဋ္ဌစိဝရာဒီနံ = ပဋ္ဌုဏ္ဏစိဝရာဒီနံ (က)၊ ပတ္တုဏ္ဏစိဝရာဒီနံ (သျာ)	၄၇
ပဋိစ္ဆာဒေတုမ္ပိ = ပဋိစ္ဆာဒနံ (သျာ၊ က)	၁၃၆
ပဋိဝိသမတ္တမေဝ = ပဋိဝိံသမတ္တမေဝ (သီ)	၁၄၃
ပဋ္ဌုန္ဒဒုကူလာဒီနိ စ = ပဋ္ဌဒုကူလာဒီနိ စ (သီ၊ သျာ)	၂၉၀
ပဋ္ဌပ္ပမာဏံ = ပရိဂ္ဂဟဏံ (သီ)	၃၀၅
ပဋိဗာဟိတုံ = ပဋိပ္ပရိတုံ (သီ၊ သျာ)၊ ပဋိဟရိတုံ (က)	၂၁၈
ပဋ္ဌပနမူလကံ = ဌပနမူလကံ (သီ၊ သျာ၊ က)	၂၆၇
ပဋ္ဌပေန္တဿ = ဌပေန္တဿ (သီ၊ သျာ)	၂၆၇
ပတ္တကာရီ = ကတ္တဗ္ဗကာရီ (သီ)	၁၅
ပတိဇာတော = ဇာတော (သီ)	၁၀၈
ပတိဋ္ဌာ = ပဋိယတ္တာ (က)	၁၇၇
ပတိဋ္ဌိတဝိမာနံ = ပတိတေ ဝိမာနံ (သျာ၊ က)	၂၇၀

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ပ]	
ပတ္တိယာယိတဗ္ဗကော = ပတ္ထိယာယိတဗ္ဗကော (က)၊ ပစ္စယာယိတဗ္ဗကော (သျာ)	၁၁၁
ပထဝတ္တေန = ပဌဝိတ္တေန (သီ)၊ ပဌဝဋ္ဌေန (သျာ)၊ ပထဝဋ္ဌေန (က)	၃၀၉
ပထဝီတလစာရိနံ = ပထဝီတလဝါသိနံ (သျာ)	၁၂၁
ပထဝီဓာတုယ့ေဝ အာဝုသောတိ = ပထဝီဓာတုပေသာ (သျာ)၊ ပထဝီဓာတုရေဝေသာ (က)	၁၂၇
ပဒရစာဋိအာဒယော = ဒါရုစာဋိအာဒယော (သျာ)	၁၅
ပဗ္ဗဇ္ဇာသမတ္ထယောဗ္ဗနေ = ပဗ္ဗဇ္ဇာသမတ္ထေ ဝယေ (သီ)	၁၉၄
ပဘိန္နဝရဝါရဏသ = ပဘိန္နစရဝါရဏသ (က)	၇၃
ပယောဇနဝိဓိ = ပယောဇနာဝဓိ (သီ)	၁၉၃
ပရမ္ပိ တေဟိ နဲ ဩဝဒတိ = နဲ သမာဒပေတာ နဲ ဩဝဒတိ (သျာ)၊ နဲ သမာဒပေတိ နဲ ဩဝဒတိ (က)	၄၄
ပရသုဝေ = ပရတရေ (သီ)၊ ပရပရေ (က)	၂၈၀
ပရသုဝေ = ပရတရေ (သျာ)၊ ပရပရေ (က)	၃၁၃
ပရိစောက္ခော = ပရိမောက္ခော (သီ)	၃၁၃
ပရိပါကဂတေ ဥဏေ = ပရိပါကကတေန ဥဏေန (သျာ၊ က)	၁၅၉
ပရိယောသာနမ္ပိ = ပရိယောသာနေ စ (သျာ)	၁၀၇
ပရိဝါရေတ္ဝာ = ပရိစာရေတ္ဝာ (သျာ၊ က)	၂၀၀
ပရိဝေဏဒ္ဓါရံ = ပရိဝေဏဋ္ဌာနံ (သျာ၊ က)	၂
ပရိသတိ = ပရိသတိံ (သီ)	၁၅၅
ပရိသာဂတောတိ = ပရိသဂ္ဂတောတိ (သီ၊ သျာ)	၂၃၀
ပရိဟာရသတ္တာဟံ = ဖရိတ္ဝာ အာဟာရသတ္တာဟံ (က)	၃၁၉
ပလဂဏ္ဍော = ဖလဂဏ္ဍော (သီ)	၉၆
ပလိဝေဌေန္တေ = ပလိဗောဓန္တေ (သျာ)၊ ပလိဝေဓေန္တေ (က)	၁၄၆
ပဝဋ္ဌမာနာ = ပဝတ္တမာနာ (သျာ၊ က)	၂၉
ပသတပသတ = ပသတံပသတံ (သီ)၊ ပသတအဒ္ဓပသတ (သျာ)	၉၆
ပသာရေန္တော = သံဃာဋေန္တော (သီ)၊ သမ္ပာဒေန္တော (သျာ)	၇၇
ပဟတောကာသဥ္ဇ = ဂတောကာသံ (သီ)	၂၁၉
ပဟရိယမာနောပိ = ဝဓိယမာနောပိ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၁၉၁-ပိဋ္ဌေ)	၂၁၈
ပဟူတပါယသော = ဗဟုပါယာသော (သီ)	၂၈၈

နာနာပါဌာ ဝိဋ္ဌက်ာ

[ပ]

ပဟူတပါယသံ = ဗလပါယာသံ (သီ) ၂၀၀
ပဟေဏကသဏ္ဌာရော = ပဟောနကသဏ္ဌာရော (သျာ၊က) ၂၃၂
ပဟောတိ = အလံ ဟောတိ (သျာ) ၁၂၅
ပါဋိယေက္ကာနိ = ပဋိပါဋိယာ ဧကာနိ (က) ၇၂
ပါဏီ = ပါဏိ (က) ၂၂၉
ပါနဝတ္ထုံ = ပါဒဝတ္ထုံ (သီ)၊ ဒါနဝတ္ထုံ (သျာ) ၅၅
ပါနီယပရိဿာဝနကာလေ = ပါနီယပါနကပရိဿာဝနကာလေ(သီ) ၁၁၆
ပါပိ ဒါသိ = ပါပဒါသိ (သျာ) ၅
ပါယသံ = ပါယာသံ (သီ၊ သျာ၊က) ၈၇
ပါသာဒေ = ပါသာဒေန (သျာ၊က) ၂၀၄
ပါသာဒံ = ဝိဟာရံ (သီ) ၁၉၇
ဝိဒဟိတ္ထာ = သံဝိဒဟိတ္ထာ (သျာ၊က) ၁၄၃
ပုစ္ဆိ = ပုစ္ဆတိ (သီ) ၆၂
ပုတ္တဒါရဇဋ္ဌံ ဆဋ္ဌေတ္ထာ = ပုတ္တဒါရဇဋ္ဌံ ဘိန္ဒိတ္ထာ (သီ)၊
ပုတ္တဒါရဇဋံ ဆိန္ဒိတ္ထာ (သျာ) ၉၂
ပုထုကံ = ပုထုကာ (သီ)၊ ပုထုကဂ္ဂံ (သျာ) ၉၃
ပုရာဏော = ပေါရာဏော (သီ) ၂၅၆
ပုဗ္ဗုဋ္ဌကေ = ပုဗ္ဗုဋ္ဌကေ (သီ)၊ ပုဗ္ဗုဋ္ဌကေ (သျာ) ၂၇၉
ပုဗ္ဗုဋ္ဌကေဟိ = ပုဗ္ဗုဋ္ဌကေဟိ (သီ) ၂၂၂
ပုဗ္ဗုဋ္ဌော = ပုဗ္ဗုဋ္ဌော (သီ၊ သျာ) ၈၇
ပေတဂ္ဂိဓမ္မကထိကော = ပေတဓမ္မကထိကော (သီ) ၁၅၅
ပေါထေတိ = ဟေဋ္ဌေတိ (သီ) ၂၁၅

[ဗ]

ဗဒ္ဓဂတ္တော = ထဒ္ဓဂတ္တော (သီ) ၃၁၅
ဗန္ဓကဟာပကော = အန္ဓကဟာပကော (သီ၊သျာ) ၂၄၉
ဗန္ဓော = ဂဂေါ (က) ၂၂၀
ဗဟိဝါတာ = ဗဟိနိက္ခမနဝါတာ (သျာ) ၁၃၁
ဗဟုရဂ္ဂိ = ဗာဟုဒတ္တိ (သီ၊သျာ) ၉၆
ဗဟုသုတာနံ = ဗဟုသုတာနံ ဝါ (သီ) ၁၁၁

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဗ]	
ဗိမ္ဗောဟနမ္ပိ = ဗိဗ္ဗောဟနမ္ပိ (က)	၁၁၈
ဗောဓိသတ္တကာလေပိ = ဗောဓိစရိယကာလေပိ (သီ)၊ ဗောဓိစရဏကာလေပိ (က)	၂၈၁
ဗြဟ္မပရိသံ = ဗြဟ္မိံ ပရိသံ (သီ)	၃၀၄
ဗြာဟ္မဏတိဿဘယေ = စဏ္ဍာလတိယဘယေ (သီ)၊ စဏ္ဍာလတိဿဘယေ (သျာ)	၂၉၆
[ဘ]	
ဘဂဝါ ဩဝါဒံ = သတ္ထာ ဩဝါဒံ (သီ)၊ ဘဂဝါ ဧတံ ဝါဒံ (က)	၁၁
ဘဂဝါ ကိရ = ဘဂဝါ ဟိ (က)	၇၄
ဘဂဝါ ပန = ဘဂဝါ ပန တထာရူပံ ဒေသနံ ပဟာယ (သျာ၊က)	၁၀၇
ဘတ္တပိဏ္ဍမတ္တကေန = ဘတ္တပိဏ္ဍမတ္တေန (သီ)	၂၅၆
ဘဝမတ္ထကေ ဌိတာ = ဘဝဝိဒ္ဓံသိတာ (သီ၊သျာ)	၂၅၉
ဘာဇေန္တဿ = ကထေန္တဿ (က)	၁၂၃
ဘာဝါနုက္ကမော = ဘဝါနုက္ကမော (သီ)	၁၀၆
ဘိက္ခုဘိက္ခုနိယော = ဘိက္ခုနိယော (သီ၊သျာ)	၂၁၅
ဘိက္ခုသံဃပရိဝါရော = ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော (သျာ)	၁၉၅
ဘိက္ခုသတသဟဿံ = ဘိက္ခုသဟဿံ (သီ၊သျာ)	၂၉၆
ဘိက္ခူ ဝိဟေသေမီတိ = ဘိက္ခူ ရောသေမိ ဝိဟေသေမီတိ (သီ)၊ ဘိက္ခုံ ဝိနာသေတိ ဝိဟိံသေမီတိ (သျာ)	၃၂၀
ဘိန္နပဋိဘာနော = ဆိန္နပဋိဘာနော (သီ၊သျာ)	၁၁
ဘုဥ္ဇနကာလေ = ဝဋ္ဌဥ္ဇနကာလေ (သီ၊က)	၁၁၆
ဘူတေ အန္တာနိ = အဘူတေ အန္တာ နိ (သီ)	၃၁၀
[မ]	
မက္ခိကာ = မစ္ဆိကာ (သျာ၊က)	၉၄
မက္ခိကာဝသေန ဝါ = မုစ္ဆိကာဝသေန ဝါ (သျာ)၊ မစ္ဆိကာဝသေန ဝါ (က)	၇၈
မဂ္ဂဂမနတ္ထိကာနံ = သဂ္ဂဂမနတ္ထိကာနံ (သီ၊သျာ)	၂၃၇
မဂ္ဂဂ်ါနိ = အဌ မဂ္ဂဂ်ါနိ (သီ၊သျာ၊က)၊ ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ။	၁၈၃
မဂ္ဂဖလသာရဿ = အဂ္ဂဖလသာရဿ (က)	၁၃၄

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌင်္ဂ
[မ]	
မဃော = မာဃော (သျာ၊က)	၂၀၂
မစ္ဆရာယန္တိ = မစ္ဆရာယန္တာ (သျာ)	၁၄၆
မဏ္ဍလဘာဝမေဝ = မဏ္ဍလဘေဒမေဝ (သျာ)	၂၄၄
မတေန = မနံ (သီ၊သျာ)	၁၈၄
မနုဿကပ္ပါ = မနုဿကမျာ (သီ၊သျာ၊က)	၃၀၈
မန္တာဏိပုတ္တော = မန္တာနိပုတ္တော (သျာ၊က)	၄၄
မန္ဒထာမဂတမေဝ = မန္ဒတမဂတမေဝ (သီ၊သျာ)	၁၃၃
မယံ = မယှံ (သျာ၊က)	၂၉၀
မရိစဝဋ္ဋိဝိဟာရမဟေ = မရိစဝဋ္ဋိယ (သျာ၊က)	၅၁
မဟာဥသဘာ စ။ပ။ ဗလဝဂါဝိယော = မဟာဥသဘာ စ ဗလဝဂါဝိယော (သီ)	၁၆၂
မဟတော = တတော (က)	၁၆၈
မဟန္တဘာဝကထာ = မဟန္တတာ (သီ၊သျာ)	၆၅
မဟန္တာယ = မဟန္တိယာ (သီ)	၁၂၇
မဟန္တာ = မဟန္တီ (သီ)	၂၆၉
မဟာကောဋ္ဌိတတ္ထေရော = မဟာကောဋ္ဌိကတ္ထေရော (သျာ၊က)	၂၃၇
မဟာဇနကာယေ သန္ဓိပတိတေ = မဟာဇနကာယော သန္ဓိပတိ၊ တေ (က)	၂၂၇
မဟာဇနဿ = ပကတိမဟာဇနဿ (က)	၃၁၈
မဟာဘာရာတိ = မဟာဇောတိ (သီ)၊ မဟာရာဂါတိ (သျာ)	၁၁၆
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနမဟာကဿပါဒီဟိ = သာရိပုတ္တ- မဟာမောဂ္ဂလ္လာန····(သီ၊သျာ)၊ ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ။	၃၁၉
မာပဟာရကဟာပဏော = မာသကဟာပဏော (သီ၊သျာ)	၂၄၉
မာတုဂါမေနပိ = မာတုဂါမေန ဝါပိ (သျာ)၊ မာတုဂါမေန ဝါ (က)	၂၅၆
မာလာဂုဏပရိက္ခိတ္တာပီတိ = မာလာဂုဋ္ဌပရိက္ခိတ္တာပီတိ (က)	၂၃၀
မိဂသံဃံ = မိဂသံဃဿ (က)	၂၈၃
မူလမူလေ ခဏနေနပိ = မူလပလိခဏနေနပိ (သီ)	၅
မူလုပ္ပလဝါပိဝိဟာရဝါသီ = မုလုပ္ပလဝါပိဝိဟာရဝါသီ (သျာ၊က)	၂၈၃
မောရပိဉ္ဆကလာပသဒိသံ = မောရကလာပသဒိသံ(သျာ၊က)	၇၉
မောဋ္ဌိ ကတ္ဒာ = မောဋ္ဌီ ဝိယ ကတ္ဒာ (သီ)	၂၇၀

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ယ]	
ယထာ စာဟံ နဘိက္ခဝေတိ = ယထာ ဝါဟံ ဘိက္ခဝေနာတိ (သီ)	၂၃
ယသောရတော = သောရတော (သီ)၊ ယသောဓရော (သျာ)	၂၈
ယဿ ပန = ယဿ (သီ)၊ ဣမသ္မိံ ယေဝ ဌာနေ။	၂၇၂
ယာ ဧသာ = ယံ ဧသော (သျာ)	၁၇
ယာဝ ဧဝ = ယာဝဒေ ဧဝ (သီ)	၁၄၅
ယုတ္တိကဟာပဏော = ယောတ္တကဟာပဏော (သီ၊ သျာ)	၂၄၉
ယေန ဝါကာရေန = ယေန ကာရဏေန (သျာ၊ က)	၂၃
ယော = ယော စာယံ (သီ၊ သျာ)	၂၈၅
[ရ]	
ရဇောဇလ္လဓာရဏာဒိဝတာနိ = ရဇောဇလ္လဓာရဏာဒီနိ စ ကာနိစိ (က)	၂၂၆
ရဇောပထောတိ = ရဇာပထောတိ (သီ၊ သျာ၊ က)	၁၀၉
ရဉ္ဇေန္တော = ရဇ္ဇန္တော (သျာ)	၁၉၃
ရတ္တိယာ ဘောဇနံ = ရတ္တိဘောဇနံ (သီ)၊ ရတ္တိံ ဘောဇနံ (သျာ၊ က)	၁၁၃
"ရာဇာ"တိ တေ မညမာနာ = ရာဇာ မညေ အာဂတောတိ (သီ)	၃၀၇
ရုက္ခမူလေ သောဓနတ္ထာယ = ရုက္ခမူလသောဓနတ္ထာယ (သီ)၊ ရုက္ခမူလံ သောဓနတ္ထာယ (သျာ)	၈၈
ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ = ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ ကမ္မဇတေဇောဓာတု စာတိ (က)	၂၅၀
[လ]	
လက္ခဏော ဇောတိမန္တိ = လက္ခဏော စာပိ မန္တိ (သီ)	၉၂
လဉ္ဇံ = လဉ္ဇံ (သျာ)	၁၁၄
လဘတိ = လဘိတ္ဘာ (သျာ၊ က)	၁၅၃
လဘာပိတာ ဝိဿဋ္ဌတ္တာဝ = လဘာပေတ္ဘာ ဝိဿဋ္ဌာတိ ဝိဿဋ္ဌတ္တာ စ (သီ)၊ လဘိတ္ဘာ ဝိသဋ္ဌာတိ ဝိသဋ္ဌတ္တာ စ (သျာ)	၂၄၃
လဋ္ဌိတကံ = လဋ္ဌိဂတံ (သျာ)၊ နီလိကတံ (က)	၃၁၀
လာယနေ လာယနဂ္ဂံ = ဒါယနေ ဒါယနဂ္ဂံ (သီ)	၉၃
လိစ္ဆဝိနော တုမှေ = လိစ္ဆဝိနော အာဟံသု တုမှေ (သျာ၊ က)	၁၇၀
လိပ္ပန္တိ = လိမ္ပတိ (သျာ၊ က)	၂၂၉

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[လ]	
လေဏဂိရိဝါသီ = လောဏဂိရိဝါသီ (သီ)၊ သေလာဂိရိဝါသီ (သျာ)၊ သေနဂိရိဝါသီ (ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၁၂၄)	၂၉၅
လောကဓမ္မေသု = ဌာနေသု (က)	၂၈၃
[ဝ]	
ဝတပဒါနိ = ဝတ္တပဒါနိ (သျာ၊က)	၂၀၂
ဝနပဗ္ဘာရံ = နဝံ ပဗ္ဘာရံ (သီ)	၁၁၇
ဝပိတံ = နိဝပိတံ (သီ)	၆၅
ဝလိပလိတာဒိဘာဝဋ္ဌ = ဝလိတပလိတာဒိဘာဝဋ္ဌ (သီ)	၁၃၁
ဝသာတေလပီတပိလောတိကာ = ဝသာတေမိတပိလောတိကာ (သျာ)	၈၂
ဝသာမီတိ = ဝသိဿာမီတိ (သျာ၊က)	၁၃၆
ဝသန္တဝနံ = ဝသနဝနံ (သျာ၊က)	၄၀
ဝဗိုနီတိ = ပုဿန္တိ ဝဗုန္တီတိ (သီ)၊ ဖုသန္တိ ဝဗုန္တီတိ (သျာ)	၂၂၃
ဝတ္တပဋိပတ္တိံ = ဝတ္တပဋိဝတ္တံ (သီ)၊ အတ္တပဋိပတ္တိံ (သျာ)	၁၈၅
ဝတ္ထာဒီနိ ဝါ = ဝတ္ထာနိ ဝါ (သျာ၊က)	၁၆၆
ဝတ္ထံ ဝိယ = ပါရုတဝတ္ထံ ဝိယ (သီ၊သျာ)	၂၂၃
ဝတ္တေတွာ = ဌပေတွာ (က)	၁၅၈
ဝန္တသိနေဟသမ္ဒေါတိ = ဝန္တသိနေဟသမ္ဒန္ဓောတိ (သျာ၊က)	၃၄
ဝန္ဒိတွာ = ဝတွာ (က)	၂၉၆
ဝါဒေ = ပဝါဒေ (က)	၂၇၆
ဝါလံ = ထာလံ (သျာ၊က)	၁၇၃
ဝိဂတန္တာနိ = ဝိဂတန္တံ (သီ)	၂၁၇
ဝိစရန္တံ = စရတိ (သီ၊သျာ)	၁၆၀
ဝိဇ္ဇမာနာသုပိ = နိပဇ္ဇမာနာသုပိ (သီ၊သျာ၊က)	၂၂၄
ဝိညာပေတိ = ဉပေတိ (သီ၊သျာ)၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၉၈-ပိဋ္ဌေ။	၁၀၆
ဝိညာဏံ ပစ္စယသမ္ဘဝံ = ဝိညာဏသမ္ဘဝေါ (က)	၂၀၅
ဝိဋဘိံ = ဝိဋပိံ (သီ)၊ ဝိဋပံ (သျာ)	၂၇၁
ဝိဒ္ဓေါ = ဂိဒ္ဓေါ (က)	၅၀
ဝိနိဝတ္တမာနသာ = ဝိဝဋမာနသော (သျာ)၊ ဝိဝိတ္တမာနသော (က)	၂၈၅
ဝိနေတွာ = ဝိနေန္တော (သီ)	၂၅၅

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဝ]	
ဝိဗာဓနတ္ထံ = ဝိစ္ဆန္ဒဇနနတ္ထံ (သီ၊ သျာ)	၂၈၇
ဝိဘိဇ္ဇိတ"န္တိ = ဝိသာရိတံ (သီ)၊ ဝိဖာရိတံ (သျာ၊က)၊ ခု ၅-၅၆-ပိဋ္ဌေ။	၁၈၁
ဝိယဿ အာယု = ဝိယဿ မာရဿ အာယု (သျာ)	၃၁၈
ဝိရဒ္ဓတ္တာ = ဝိရုဒ္ဓတ္တာ (က)	၃၁၈
ဝိရဒ္ဓဘာဝံ = ဝိရုဒ္ဓဘာဝံ (သျာ၊ က)	၁၇၈
ဝိဝဋ္ဌစ္ဆဒေါ = ဝိဝတ္တစ္ဆဒေါ (သီ)	၈၇
ဝိဝဒိ"သု = ဝိစရိ"သု (သီ)၊ ဝသိ"သု (သျာ)	၂၁၅
ဝိဝရိတ္ဆာ = ပဝိသိတ္ဆာ (သျာ)	၁၂၄
ဝိဝေကဋ္ဌကာယာနံ = ဝူပကဋ္ဌကာယာနံ (သျာ)	၄၉
ဝိသေသော = ဝိသေသာဝိသေသော (သီ၊ သျာ)	၂၄၃
ဝိဿဇ္ဇေတုံ နိဋ္ဌံ ဂန္ဆာ = ဝိဿဇ္ဇေတုန္တိ နိဋ္ဌံ ဂန္ဆာ (သီ)	၂၅၉
ဝိဟရတိ = ဝိစရတိ (သျာ၊ က)	၁၃၉
ဝိဟိ"သနဘာဝတော = ဝိဟေသနဘာဝတော (သီ)	၁၁၀
ဝီရိယေ = ဝီရိယေန (က)	၂၆၁
ဝီသယောဇနသတံ = ဝီသယောဇနသတာနိ (သျာ၊ က)	၅၅
ဝုဋ္ဌဝုဋ္ဌိ = ဝဋ္ဌဝုဋ္ဌိ (သီ)	၂၂၆
ဝုဋ္ဌာနကဖလသမာပတ္တိယာ = ဝုဋ္ဌာနကဖလသမာပတ္တိ (သီ၊ သျာ)	၂၅၂
ဝုတ္တနေလံ ဝိယ = ဝုတ္တသီလံ ဝိယ (သီ)	၁၁၁
ဝုတ္တဥေတံ = ဝုတ္တမိဒံ (သီ၊ သျာ၊ က)	၁၂
ဝုတ္တံ ဟေတံ = ဝုတ္တမိ ဟေတံ(သီ)၊ဝုတ္တမိ စေတံ (သျာ)	၁၈
ဝေသာလိ" သံဝဋ္ဌိတ္ဆာ = ဝေသာလိ" သံဝိဇ္ဇေတ္ဆာ (သီ)၊ ဝေသာလိပရိသံ ဂဟေတ္ဆာ (?)	၁၇၈
ဝေါဒကံ = နိရောဒကံ (သျာ)	၁၄၃
[သ]	
သကလစိတ္တေန = သဗ္ဗစိတ္တေန (သီ)	၃၀၀
သကလတ္တဝါသံ = သကလံ တံ (သျာ)၊ သကလန္တံ ဝါသံ (က)	၆၈
သကာရဏာ = ပကာရဝတီ (က)	၂၈၆
သက္ကာတိ = သက္ကောတိ (က)၊ ဧဝမုပရိပိ။	၂၃၆
သက္ခိဿတိ = အသက္ခိ (သီ၊ သျာ၊ က)	၇၄

နာနာပါဌာ ဝိဋ္ဌက်ာ

[သ]

သက္ကောန္တာဝိ = အသက္ကောန္တာဝိ (သျာ) ၁၄
သဂ်ရဝိဟာရော နာမ = ပဂ်ရဝိဟာရော နာမ (သီ)၊
မက်ရဝိဟာရော နာမ (သျာ) ၂၇၆
သဇောတိဘူတန္တိ = သဇ္ဇောတိဘူတန္တိ (သျာ) ၁၇၉
သဇ္ဇာဒေတွာ = သဇ္ဇရိတွာ (က) ၂၇၀
သဋ္ဌကပ္ပ = သဋ္ဌကပ္ပမတ္တ (က) ၇၀
သတ္တမေ = သတ္တ (က) ၂၆၉
သတ္တသတ္တာဟံ = သတ္တာဟံ (သီ) ၃၄
သတ္တက္ခတ္တုံ = သတက္ခတ္တုံ (သီ)၊ ဒသက္ခတ္တုံ (သျာ) ၃
သတ္ထုကိစ္စံ = ဧကသတ္ထုကိစ္စံ (က) ၂၇၀
သဒ္ဓါရာတိ သမ္မုခဒ္ဓါရာ = သန္နဒ္ဓါရာတိ သမ္မုခဒ္ဓါရာ ပန္နဒ္ဓါရာ (က) ၂၂၄
သန္ဆဝဂါရ = သန္ဓဝဂါရ (က) ၁၇၃
သန္ဆဝဂါရေတိ = သန္ဓဝဂါရေတိ (က) ၁၇၃
သန္ဒဿာယော = ဃနဿာယော (က) ၁၉၁
သနိမိတ္တံ = အနိမိတ္တံ (သီ) ၂၆၂
သန္ဒဿာယံ = သန္တဿာယံ (သျာ၊က) ၁၁၉
သန္ဓာရေတုံ = သန္ဓာနေတုံ (သီ၊သျာ) ၅၀
သန္ဓိစိတံ = သန္ဓိစိတံ ဝိယ (သျာ၊က) ၁၅၄
သန္နေန္တသ = သန္ဓန္တသ (သီ)၊ မဒ္ဒန္တသ (သျာ)၊ သန္ဒေန္တသ (က) ၂၂၂
သန္ဒေတုံ = သန္ဓေတုံ (က) ၂၂၂
သပ္ပကာလံ = သပ္ပကာလေ (သျာ၊က) ၂၉၇
သပ္ပပါလိဖုလ္လမိဝ = သပ္ပာဖာလိဖုလ္လမိဝ (သျာ၊က) ၄၁
သပ္ပဘာဂေသု = သပ္ပဘာဂေ (သီ) ၂၆၁
သပ္ပသညာယ = သညာယ (သီ၊သျာ) ၂၄၃
သဘာဂတောတိ = သဘဂ္ဂတောတိ (သီ၊သျာ) ၂၃၀
သဘာဝေန = ဧဝံ သဘာဝေန (က) ၂၉၉
သမတ္ထော = သမတ္ထကော (သျာ၊က) ၁၄၅
သမန္တာ = သာမန္တာ (?) ၇၉
သမ္မဒ္ဒေန = မဒ္ဒေန (သီ၊သျာ) ၆၈
သမ္မသိတ္ဝာ = သမ္မသန္တော (သီ၊သျာ၊က) ၈၉

[သ]

သမာပတ္တိဖလံ = သမာပတ္တိဗလံ (သီ) ၂၆၅
သမာနဝဏ္ဏာ စ = သမာနဝဏ္ဏာဝ (သီ) ၂၀၃
သမုဒေတီတိ ပဝတ္တိဒုက္ခပဘာဝိကာ = သမုဒေတိ
ပဝတ္တေတီတိ ဒုက္ခပဘာဝိကာ (သီ) ၂၃၈
သမ္မောမိ ပတ္တကာလေ = သမ္မောမိသတ္တကာလေ (က) ၁၉၂
သယာနော = သေယျာနာ (သျာ)၊ သယန္တော (က) ၂၁၆
သရောဂဉ္ဇပ္ပလာဒီနိ = သရောဂဉ္ဇပ္ပလာနိ (သီ)၊
သရောပဂဉ္ဇပ္ပလာဒီနိ (သျာ၊က) ၈၅
သရူပါ = သမရူပါ (သျာ) ၁၁၄
သလ္လဝတိ = သလဋ္ဌဝတိ (သီ) ၁၀၄
သဟ ကာယေန = သဟေဝကာသေန (သီ၊သျာ၊က)၊
ဋီကာ သြလောကေတဗ္ဗာ။ ၃၀၂
သဟေတုနော = သမ္မာဟေတုနော (သီ၊သျာ) ၉၄
သာတိရေကာနိ = အတိရေကာနိ (သီ၊သျာ၊က) ၂၂၇
သာဋကကဏ္ဍော = ဒသာကဏ္ဍော (သီ) ၁၃၆
သာဏဓောဝိကံ = သာဏဓောဝနံ (သျာ၊က) ၁၇၃
သာဓိကမိဒံ = သာဓိကံ (သီ) ၁၂၂
သာဓေန္တော = သာဓေန္တေန (က) ၂၆၁
သာမဂ္ဂိရသေန = သာမဂ္ဂိဝါသေန (သီ)၊ သာမဂ္ဂိရသေ (က) ၁၄၅
သာဝိတာ = သာဝိတံ (သီ၊သျာ၊က) ၂၉၀
သိက္ခာပဒဗဟုဠေနဝ = သိက္ခာပဒက္ခန္ဓေနဝ (သီ) ၂၁၅
သိတံ ကုရုမာနော = သိတံ ကုရုမာနော ဟသမာနော (သီ၊သျာ) ၂၅၅
သိတာနိ ကတ္ဝာ = သိတိကတ္ဝာ (သီ၊သျာ)၊ သိတံ ကတ္ဝာ (က) ၁၁၉
သိတောတိ မညသိ = သိတောတိ မညတိ (သီ)၊
အတိသိတောတိ မညသိ (သျာ) ၅
သုကတဒုက္ကဋာနန္တိ သုကတဒုက္ကဋာနံ = သုကဋဒုက္ကဋာနန္တိ သုကတ-
ဒုက္ကတာနံ (သီ)၊ သုကဋဒုက္ကဋာနန္တိ သုကဋဒုက္ကဋာနံ (သျာ) ၂၃၃
သုဇာသီလကော = သီလကော (သီ) ၂၇၂
သုစိရတေန = သုစိရကေန (သျာ၊က) ၁၇၆
သုတ္ဝာပိ = ကတ္ဝာသိ (သျာ၊က) ၃

နာနာပါဌာ	ဝိဋ္ဌကံ်
[သ]	
သုပ္ပရော ဟောတိ = အပ္ပရော ဟောတိ (သီ၊ သျာ)	၂၉၄
သုဗ္ဘစာ = သုဗ္ဘစာဝိ (သီ၊ သျာ)	၃
သုဝဏ္ဏရသဓာရာနိ သိဉ္စမာနကာလော = သုဝဏ္ဏရသ-ဓာရာဝိဿဇ္ဇနကာလော (သီ၊ သျာ)	၇၂
သုသိက္ခိတာယ = သိက္ခိတာယ (သီ)	၂၉၄
သုဿူကာရံ = သုသုကာရံ (ဋီကာ)	၃၀၈
သူရမ္မဋ္ဌဿ ဝိယ = သူရမုဋ္ဌဿ ဝိယ (က)	၂၈၇
သေဝိတ္ဝာ = ပေသိတ္ဝာ (က)	၅၉
သော အာဂန္ဒွာ = သောဝ မေ အာဂန္ဒွာ (သီ)	၆၀
သောဏ္ဍာတိဝိ = သေနောတိဝိ (သီ၊ သျာ)	၃၁၅
သောတ္ထိယေန = သောတ္ထိကေန (သီ)၊ သောတ္ထိယေန (သျာ၊ က)	၈၈
သောဒကေန ဂတ္ထေန = သောဒကေ ဂတ္ထေ (သီ)	၇၃
သော မမ ကိလမထော အဿ = သော မမဿ ကိလမထော။	
ယော မမ ကိလမထော အဿ (သျာ)	၈၁
သံယောဂဋ္ဌေန = သံသဋ္ဌေန (သီ)	၂၄၀
သံသယပက္ခန္ဒော = သံသယပက္ခန္ဒော (သီ၊ သျာ)	၂၃၅
သံဝိဟိတကမ္မန္တာ = သုဋ္ဌပိတကမ္မန္တာ (သီ)၊ သုဋ္ဌု ဌပိတကမ္မန္တာ (သျာ)	၅
သံသာဒေတိ = သံသာရေတိ (က)	၁၅၆
သံသာရေဿန္တိ = သံသာဒေဿန္တိ (သီ)၊ သံသီဒေန္တိ (သျာ၊ က)	၇၄
[ဟ]	
ဟဋ္ဌံ = ဟတံ (သျာ၊ က)	၁၇
ဟေတံ = ဟောတိ (က)	၃၁၈
ဟောတိတိ = ဟောတိ (သီ)	၃၀၁
ဟောန္တိတိ = ဟောန္တိ (သီ)	၂၆၅

နှ-ဗ-သ-စ—မ-ဋ္ဌ-၂—၁၃-၀-၅၄—၃၀၀၀။